

საქართველოს ბანკი

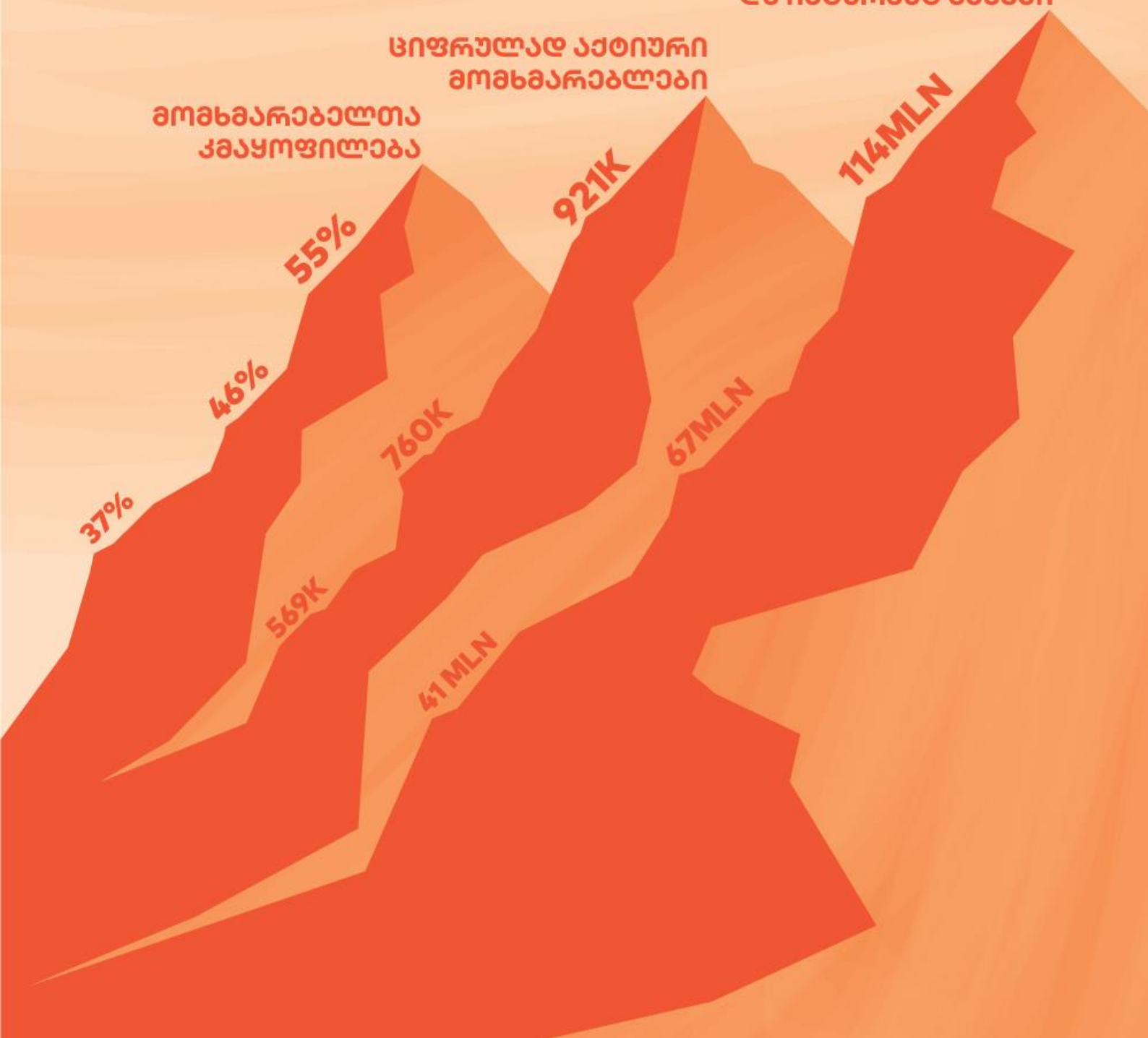
მმართველობითი ანგარიშგება

2021

ტრანზაქციები მობილურსა
და ინტერნეტ ბანკში

ციფრულად აქტიური
მომხმარებლები

მომხმარებელთა
კმაყოფილება

შინაარსი

შესავალი	2
ჩვენ შესახებ	3
საკუთრება	3
ჯგუფის სტრუქტურა	4
ფინანსური მაჩვენებლები	5
ოპერაციული მაჩვენებლები	6
ერთი შეხედვით.....	8
ჯგუფი	9
ბაზრისა და ინდუსტრიის მიმოხილვა.....	10
ჩვენი მისია - ჩვენ აქ ვართ, რათა დავცხმაროთ ხალხს მეტი პოტენციალის მიღწევაში	15
ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია.....	17
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება	35
სეგმენტები	37
შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)	55
რისკების მართვა	61
ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	69
მდგრადი ბიზნესი	86
შესრულება	136
მმართველობა	142
დამატებითი ინფორმაცია.....	163
მითითებები	164
გამოყენებული ტერმინების განმარტებები	165
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე -7 მუხლის მე -10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში	167
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიშთან ერთად	169

შესავალი

ჩვენ შესახებ

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „ბანკი“) დაფუძნდა 1994 წლის 21 ოქტომბერს, სააქციო საზოგადოების სახით (შემდგომში – „სს“), საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „ჯგუფი“) ძირითადად ახორციელებენ: ა) საცალო საბანკო მომსახურებას (რითილ ბანკინგი); და ბ) კორპორატიულ საბანკო მომსახურებასა და დაგროვილი ქონების მართვას (კორპორაციული ბანკინგი) საქართველოში.

ჯგუფის ძირითადი კომპანია არის საქართველოში წამყვანი უნივერსალური ბანკი–სს „საქართველოს ბანკი“. ბანკი, საქართველოში გამართული საცალო და კორპორატიული საბანკო მომსახურებებით, ლიდერია გადახდების მომსახურების სფეროში და გადახდის მობილური აპლიკაციების განვითარების თვალსაზრისით. ჯგუფი ორიენტირებულია დიჯიტალიზაციის ზრდასა და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაფართოებაზე, აგრეთვე მისი მიზანია თავის მომხმარებლებს შესთავაზოს უფრო პერსონალიზირებული მომსახურებები და საუკეთესო პრაქტიკა. თანამშრომელთა უფლებებისა და შესაძლებლობების გაზრდა, მომხმარებელთა კმაყოფილება და მონაცემების საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილებები, გამართულ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ჯგუფის მდგრადი ღირებულების შექმნის ძირითადი ფაქტორებია.

ჯგუფის მიზანია, ისარგებლოს საქართველოს ეკონომიკის ზრდით, და მისი საცალო საბანკო მომსახურების და კორპორაციული საბანკო მომსახურების მეშვეობით მიაღწიოს დასახულ მიზანს საკუთარი სტრატეგიის ფარგლებში, რომელიც გულისხმობს საშუალო კაპიტალზე სულ მცირე 20%-იან უკუგებას (ROAE) და საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 10%-იან ზრდას საშუალოვადიან პერსპექტივაში.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა 211 მოქმედი სერვისცენტრი საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში (2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 211). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160, გაგარინის ქუჩა #29ა.

საკუთრება

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო ჯგუფი“ იყო ბანკის მთავარი აქციონერი. ბანკის აქციების 0,5% -ზე ნაკლებს ფლობდა 1,000-მდე სხვადასხვა პირი საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

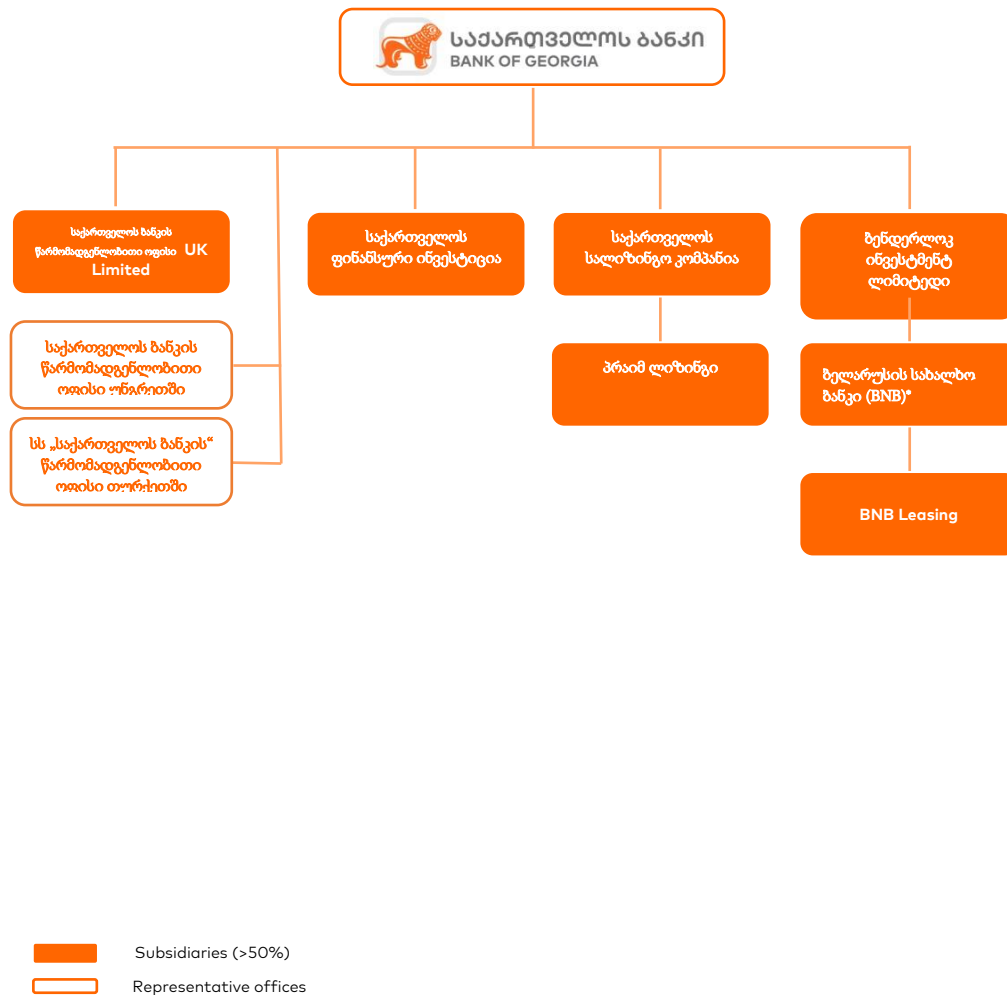
აქციონერი	31 დეკემბერი, 21	31 დეკემბერი, 20	31 დეკემბერი, 19
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
საქართველოს ბანკის ჯგუფი (Bank of Georgia Group PLC)	19.78%	19.78%	19.78%
სხვები	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

2018 წლის 29 მაისამდე სს „ბიჯეო ჯგუფს“ სრულად ფლობდა ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული ღია სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო გრუფ ფლს“ (BGEO Group plc), რომელიც იყო ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია. „ბიჯეო გრუფ ფლს“ – ის აქციები შეყვანილი იყო გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და უფლება ჰქონდა ევაჭრა ლონდონის საფონდო ბირჟის რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე, რაც ძალაში იყო 2012 წლის 28 თებერვლიდან.

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (Bank of Georgia Group plc) (რომელიც დაშვებულია გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ დაშვების სეგმენტში და ევაჭრობას ახორციელებს „ლონდონის საფონდო ბირჟაზე“ სახელწოდებით „BGEO“) წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ჯგუფის სტრუქტურა

სს „საქართველოს ბანკი“ და მისი შვილობილი კომპანიები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია. მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფში შედიოდნენ შემდეგი ჰოლდინგური კომპანიები:

* BNB- ის 49,99%-ს უმუშალოდ ფლობს სს „საქართველოს ბანკი“, ხოლო 49,99%-ს - Benderlock Investments Limited.

ზემოთ აღნიშნულ სტრუქტურაში მითითებული კომერციული იურიდიული პირების გარდა, ბანკი ასევე არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ფონდ „სიცოცხლის ხის“ დამფუძნებელი და მთავარი კონტრიბუტორი. ჯგუფის ფარგლებში გაერთიანებული კომპანიების შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი, შენიშვნა #2.

ფინანსური მაჩვენებლები

მიმდინარე პანდემიის ფონზე მიღებული ძირითადი მაჩვენებლები, რომლებიც აისახა 2021 წლის ფინანსურ შედეგებზე:

საოპერაციო შემოსავალი
(მილიონი ლარი)

წმინდა საკომისიო შემოსავალი
(მილიონი ლარი)

1,304.5

2019	1,072.2
2020	1,043.4
2021	1,304.5

+25.0% y-o-y

188.3

2019	152.3
2020	136.2
2021	188.3

+38.2% y-o-y

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან¹

ხარჯების ფარდობა საკრედიტო რისკთან

35.4%

2019	36.0%
2020	37.6%
2021	35.4%

-2.2 ppts y-o-y

0.1%

2019	0.8%
2020	1.9%
2021	0.1%

-1.8 ppts y-o-y

მოგება²
(მილიონი ლარი)

უკუგება საშუალო კაპიტალზე
(ROAE)²

743.8

2019	527.1
2020	306.5
2021	743.8

+142.7% y-o-y

26.8%

2019	27.8%
2020	13.9%
2021	26.8%

+12.9 ppts y-o-y

წმინდა სესხები³
(მილიონი ლარი)

მომხმარებელთა დეპოზიტები
(მილიონი ლარი)

15,998.2

2019	11,766.8
2020	14,003.5
2021	15,998.2

+14.2% y-o-y

14,081.4

2019	10,136.7
2020	14,052.5
2021	14,081.4

+0.2% y-o-y

ძირითადი პირველადი კაპიტალის
(CET1)ადეკვატურობის კოეფიციენტი (NBG,
Basel III)

საქართველოს ბანკი

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი
(NBG, Basel III)

საქართველოს ბანკი

13.2%

2019	11.5%
2020	10.4%
2021	13.2%

მინიმალური მოთხოვნა – 11.5%

124.0%

2019	136.7%
2020	138.6%
2021	124.0%

მინიმალური მოთხოვნა – 100%

¹ 2019 წლის ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი კორექტირდა 12.4 მილიონი ლარის ყოფილი ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრეკლოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერადი ხარჯებით (მოგების გადასახადის ჩათვლით). 2019 წლის ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან იყო 37.2%.

² 2019 წლის შემოსავლის ანგარიშგების მოგება არ ითვალისწინებს ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრეკლოსთან დაკავშირებულ 14.2 მლნ ლარის თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს (მოგების გადასახადის გამოკლებით). თანხაში შედის 12.4 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ხელფასებისა და თანამშრომელთა სხვა ანაზღაურებების გარეშე და 4.0 მლნ ლარი (მოგების გადასახადის ჩათვლით) ერთჯერადი ხარჯების გარეშე. შესაბამისად კორექტირდა 2019 წლის ROAE. 2019 წლის მოგებამ შეადგინა 512.9 მლნ ლარი, ხოლო 2019 წელს ROAE იყო 27.0%.

³ მმართველობით ანგარიშგებაში მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხული მისაღები საპროცენტო შემოსავლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოკლებით. აღნიშნულს არ აქვს გავლენა მომხმარებლებზე გაცემული წმინდა სესხების ბალანსზე. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ეს მეთოდი ყველაზე სწორად და მართებულად წარმოაჩენს ბანკის საკრედიტო პორტფელს.

ოპერაციული მაჩვენებლები

2021 წლის ოპერაციული მაჩვენებლები ასახავს საქართველოში ჩვენი ციფრული სერვისების გაფართოებას, რაც განპირობებულია მომხმარებელთა და თანამშრომელთა კმაყოფილების მაღალი დონით.

საცალო საბანკო მომსახურების აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა ⁴

საცალო ფილიალები⁵

1.6 MLN

+10.1% y-o-y

211

flat y-o-y

ციფრული პროდუქტის აქტიური მომხმარებლები⁶ (mBank/iBank)

DAU/MAU

921K

+21.2% y-o-y

44.2%

+4.8 pts y-o-y

mBank/iBank ტრანზაქციების მოცულობა

ციფრული არხების გამოყენებით განხორციელებული ტრანზაქციები (%)

114.1 MLN

+70.9% y-o-y

96.1%

+0.8 pts y-o-y

POS ტერმინალები

BOG-ის POS-ში POS ტრანზაქციების რაოდენობის წილი

38,514

+41.7% y-o-y

51%

+2.5 pts y-o-y

Express Pay-ს აპარატები

ბანკომატები

3,134

+3.8% y-o-y

989

+3.0% y-o-y

⁴ აქტიური მომხმარებელი-ფიზიკური პირი არის ფიზიკური პირი, რომელმაც ერთხელ მაინც ისარგებლა რომელიმე საბანკო მომსახურების არხით, ან განახორციელა მინიმუმ ერთი სადებეტო ტრანზაქცია, ან იყო სახელფასო კლიენტი, ან ჰქონდა სულ მცირე ერთი აქტიური საკრედიტო პროდუქტი, ან ჰქონდა გარკვეული ოდენობის ნაშთის მქონე ანაბარი ბოლო სამი თვის განმავლობაში. აქტიური მომხმარებელი-იურიდიული პირი არის იურიდიული პირი, რომელსაც ჰქონდა სულ მცირე ერთი აქტიური საკრედიტო პროდუქტი, ან განახორციელა მინიმუმ ერთი სადებეტო ტრანზაქცია, ან ჰქონდა გარკვეული ოდენობის ნაშთის მქონე ანაბარი (განსხვავებულია მიკრო და მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის) ბოლო სამი თვის განმავლობაში.

⁵ მოიცავს წარმომადგენლობით ოფისებს დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულებით, რომელიც 2021 წელს კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებიდან რეგლასიფიცირდა საცალო მომსახურების სფეროში.

⁶ მომხმარებლები, რომლებიც ინტერნეტ და მობილ ბანკის აპლიკაციებით სამ თვეში ერთხელ მაინც სარგებლობენ.

ბარათების რაოდენობა

ლოიალობის პროგრამის
აქტიური წევრები⁷

2.3 MLN

+7.2% y-o-y

1.5 MLN

+7.7% y-o-y

მომხმარებელთა კმაყოფილება
(NPS)

თანამშრომელთა კმაყოფილება
(eNPS)

55%

+9 ppts y-o-y

61%

+3 ppts y-o-y

⁷ წევრები მინიმუმ ერთი აქტიური პროდუქტით.

ერთი შეხედვით

ჯგუფი

ჯგუფი

ჯგუფი ეწევა საქართველოზე ორიენტირებულ საბანკო და გადახდების მომსახურებას, მას აქვს შთამბეჭდავი გამოცდილება დიდი სარგებლის მიღებისა და აქციების ღირებულების მაქსიმალურად გაზრდის თვალსაზრისით. ჯგუფი არის ფინანსურად სტაბილური და მართლაც საჯარო ფინანსური ინსტიტუტი, კორპორატიული მართვისა და გამჭვირვალობის სანიმუშო სტანდარტებით. მომხმარებელთა კეთილგანწყობის მოპოვებით, ნიჭიერი ადამიანების მოზიდვით, მოქნილი და ინოვაციური და ახალი პროდუქტებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებით, ჯგუფმა გაიმყარა კონკურენტული პოზიცია ადგილობრივ ბაზარზე.

ჯგუფი უზრუნველყოფს უნივერსალურ საცალო საბანკო მომსახურებასა და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას საქართველოში, აგრეთვე საბანკო ოპერაციებს ბელორუსში BNB-ის საშუალებით.

ლიდერი გადახდების მომსახურების სფეროში და გადახდის მობილური აპლიკაციების განვითარებაში საქართველოში

- ჩვენ ვართ წამყვანი ბანკი გადახდების მომსახურების სფეროში, საქართველოში გვაქვს ყველაზე ფართო დაფარვა ჩვენი პოს-ტერმინალებისა და თვითმომსახურების ტერმინალების საშუალებით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გვქონდა დაახლოებით 39,000 მრავალფუნქციური პოს ტერმინალი, 2021 წელს საქართველოში POS ტრანზაქციების 51% განხორციელდა BOC-ის პოს ტერმინალებში.
- mBank არის პოპულარული ფინანსური მობილური აპლიკაცია საქართველოში. ჩვენ ვაგრძელებთ აპლიკაციის გაუმჯობესებას, ახალი პროდუქტების გამოშვებასა და ციფრული არხების ფუნქციონალური შესაძლებლობების მოდერნიზებას, რათა mBank გახდეს ძირითადი არხი ჩვენი მომხმარებლებისთვის. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქტიური ციფრული მომხმარებლები წარმოადგენდნენ მთლიანი აქტიური ფიზიკური პირების 59%-ს. 2021 წელს mBank-ში ყოველთვიურად დაახლოებით 9,2 მილიონი ტრანზაქცია ხორციელდებოდა, რაც გასულ წელთან შედარებით 76,0% ით არის გაზრდილი. 2021 წელს, ყოველდღიური ფიზიკური პირების ტრანზაქციების 96%-ზე მეტი განხორციელდა ციფრული არხებით.

ყველაზე ძლიერი საცალო საბანკო მომსახურება საქართველოში

- საქართველოს ბანკი არის საქართველოს წამყვანი ბანკი საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფიზიკური პირების დეპოზიტების საბაზრო წილი შეადგენს 40%, ფიზიკური პირების სესხების საბაზრო წილი -39%-ს.⁸
- ბანკი არაერთხელ დასახელდა, როგორც „ყველაზე მოწინავე“ (top-of-mind) და „ყველაზე სანდო“ ფინანსურ ინსტიტუტად საქართველოს მოსახლეობის ყველა ასაკობრივ ჯგუფში.⁹ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აქტიური ფიზიკური პირების რაოდენობა შეადგენდა დაახლოებით 1,6 მილიონს, რაც საქართველოს მთლიანი მოსახლეობის 42%-ს წარმოადგენს.
- მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი (NPS), ჩვენი შედეგების ერთ-ერთი ძირითადი მაჩვენებელი (KPI), რომელიც ასახავს ჩვენი მომსახურების ხარისხს, გაიზარდა 55%-მდე 2021 წლის დეკემბერში¹⁰.

მაღალი მომგებიანობა

- ჯგუფმა აჩვენა მაღალი მომგებიანობა - საშუალო კაპიტალზე 20%-ზე მაღალი უკუგებით ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში (COVID-19-მდე).
- პანდემიის პერიოდში ბოლო შვიდი კვარტლის მანძილზე უკუგება საშუალო კაპიტალზე (ROAE) 20% -ს აღემატებოდა.
- ჯგუფის მიზანია 20%+ მომგებიანობა საშუალოვადიან პერსპექტივაში.

⁸ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მონაცემების საფუძველზე.

⁹ IPM Georgia-ს (დამოუკიდებელი კვლევითი კომპანია) 2021 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.

¹⁰ IPM Georgia-ს (დამოუკიდებელი კვლევითი კომპანია) 2021 წლის ზამთარში ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.

ბაზრისა და ინდუსტრიის
მიმოხილვა

- ბიზნესის კეთების სიმარტივე და კორუფციის დაბალი დონე;
- მრავალმხრივი ეკონომიკური კავშირებიდან და ეკონომიკური ბაზისიდან მიღებული სარგებელი (ევროკავშირთან და ჩინეთთან თავისუფალი ვაჭრობა);
- ფისკალური დისციპლინისა და დონორების მხარდაჭერის კარგი გამოცდილება.

ეკონომიკური თავისუფლება

#26 The Heritage Foundation

177 ქვეყანას შორის

ღია ბიუჯეტის ინდექსი

#5 International Budget Partnership

117 ქვეყანას შორის

კორუფციის აღქმის ინდექსი

#45

180 ქვეყანას შორის

ბიზნესის კორუფციის რისკის ინდექსი

#29 TRACE Anti-Bribery Compliance Solutions

194 ქვეყანას შორის

მსოფლიოს სარიტინგო სააგენტოების რეიტინგებში დაქვეითება არ აღინიშნება

FitchRatings

BB დონეზე და სტაბილური პერსპექტივა დადასტურებული 2022 წლის თებერვალი

MOODY'S
INVESTORS SERVICE

Ba2 და სტაბილური პერსპექტივა დადასტურებული 2021 წლის სექტემბერი

S&P Global
Ratings

BB დონე და სტაბილური პერსპექტივა დადასტურებული 2022 წლის თებერვალი

წყარო: ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი- 2022, კორუფციის აღქმის ინდექსი- 2021, ღია ბიუჯეტის ინდექსი 2019, ბიზნესის კორუფციის რისკის ინდექსი 2021.

ძლიერი მხარეები, რომლებიც საქართველოს მიმზიდველ ადგილად აქცევს

საქართველოში განხორციელებულმა ეკონომიკურმა რეფორმებმა ხელი შეუწყო ძლიერ ეკონომიკურ ზრდას, საგარეო საგადასახადო ბალანსის გაუმჯობესებასა და ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირებას COVID-19-ის პანდემიამდე. გლობალურ და რეგიონალურ დონეზე, სხვადასხვა ეკონომიკური შოკის მიუხედავად, 2014-2019 წლებში მშპ-ს საშუალო წლიურმა ზრდამ 4,2% შეადგინა, რაც ძირითადად შიდა მოთხოვნით იყო განპირობებული. თუმცა, COVID-19 პანდემიამ დროებით შეაჩერა აღნიშნული მიღწევები, რადგან 2020 წელს ეკონომიკა 6.2% -ით შემცირდა, დიდწილად საერთაშორისო ტურიზმის მკვეთრი კლებისა და ადგილობრივ ვირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ეკონომიკურ საქმიანობაზე დაწესებული შეზღუდვების ფონზე. საქართველოს ხელისუფლებამ მოიძია მნიშვნელოვანი ფინანსური რესურსი საერთაშორისო სავალუტო ფონდისა (IMF) და სხვა საერთაშორისო პარტნიორებისგან, რათა ეფექტურად გამკლავებოდა გამოწვეულ ეკონომიკურ კრიზისს 2020 წელს. აღნიშნული დროული და მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა ასახავს საქართველოს გრძელვადიან კავშირებს საერთაშორისო ინსტიტუტებთან და მათ ნდობას ქვეყნის სწორი ეკონომიკური პოლიტიკისადმი. საქართველო მსოფლიოში ერთ-ერთი მოწინავე რეფორმატორი ქვეყანაა, რომელმაც გაატარა მმართველობითი და ბიზნესის ხელშეწყობის, აგრეთვე ანტიკორუფციული ზომები.

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის მჭიდრო ურთიერთობა ემყარება საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებას, მათ შორის, ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებას (DCFTA), რომელიც ძალაში შევიდა 2016 წლის ივლისში და რომელიც ორ მხარეს შორის პოლიტიკური ასოცირებისა და ეკონომიკური ინტეგრაციის საფუძველს უზრუნველყოფს. 2017 წლის მარტიდან საქართველოს მოქალაქეები სარგებლობენ შენგენის ზონაში უვიზოდ მიმოსვლის უფლებით. 2022 წლის 3 მარტს საქართველომ ევროკავშირის წევრობაზე ოფიციალური განაცხადი შეიტანა და ახლა ბრიუსელისაგან კანდიდატის სტატუსის მიღებას ელოდება. ევროკავშირში ინტეგრაციის პროცესში ჩართულმა საქართველომ ასევე მოახერხა რუსეთთან ურთიერთობის სტაბილიზაცია მას შემდეგ, რაც ამ უკანასკნელმა მოხსნა ემბარგო ქართულ პროდუქტებზე 2013 წელს. გარდა ამისა, საქართველოსა და ჩინეთს შორის ეკონომიკური ურთიერთობები იზრდება და 2017 წელს ხელმოწერილი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების შედეგად კიდევ უფრო გაიზრდება ქართული ექსპორტი ჩინურ ბაზარზე. ევროკავშირთან და ჩინეთთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულებები ხელს შეუწყობს საქართველოს, მოიზიდოს მეტი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები. უმსხვილესმა საკრედიტო სარეიტინგო სააგენტოებმა (Moody's, Fitch Ratings და S&P Global Ratings) აღიარეს ქვეყნის ეკონომიკური და ინსტიტუციური სიძლიერე და გამძლეობა გლობალური შოკების მიმართ. პანდემიის მიუხედავად, საქართველოს საკრედიტო რეიტინგი 2020 წლის განმავლობაში არ შეცვლილა.

საქართველოს ეკონომიკური განვითარება 2021 წელს

საქართველოს ეკონომიკამ კარგად გაუმძღო COVID-19-ის უარყოფით შედეგებს, გაიზარდა მშპ, ქართული ლარი გამყარდა, საგარეო საგადასახადო ბალანსი და ფისკალური პარამეტრები გაუმჯობესდა 2021 წელს. 2021 წლის მარტიდან, შეზღუდვების უმეტესი ნაწილის მოხსნის შემდეგ, ეკონომიკა სწრაფად წავიდა წინ და ეკონომიკურმა მაჩვენებლებმა მნიშვნელოვნად გადააჭარბა მოლოდინს. COVID-19-ის ახალმა ვარიანტებმა და ვაქცინაციის შედარებით ნელმა ტემპმა შეაფერხა 2021 წლის ზრდის პერსპექტივა, მაგრამ იმის გათვალისწინებით, რომ 2021 წელს არანაირი მნიშვნელოვანი შეზღუდვა არ დაწესებულა, ძლიერი აღდგენა შენარჩუნდა, 2021 წელს საქართველოს რეალური მშპ 10.4%-ით გაიზარდა. ფისკალურ სტიმულთან და დაჩქარებულ დაკრედიტებასთან ერთად აღდგენას ხელი შეუწყო ფულადი გზავნილებისა და ექსპორტის მნიშვნელოვანმა ზრდამ და ტურიზმის მოსალოდნელოზე სწრაფმა აღმასვლამ. აღსანიშნავია, რომ ეკონომიკამ პანდემიამდე არსებულ დონეს 2.9%-ით გადააჭარბა 2021 წელს.

მსოფლიოში სამომხმარებლო საქონლის ფასებისა და კომუნალური გადასახადების ზრდამ და დაუკმაყოფილებელმა მოთხოვნამ 2021 წელს განაპირობა ფასების ზრდის ტენდენციის დაბრუნება; 2021 წლის დეკემბერში წლიურმა ინფლაციამ 13.9%-ს მიაღწია. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა 2021 წელს ოთხჯერ გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი ჯამში 250 საბაზისო ქულით და 10,5%-ს მიაღწია. აღდგენის ძლიერმა დინამიკამ, მკაცრმა მონეტარულმა პოლიტიკამ და მომხმარებელთა დეპოზიტების პორტფელის დედოლარიზაციის მხარდაჭერის მიზნით სებ-ის ახალმა ინიციატივებმა დახმარება გაუწია ადგილობრივ ვალუტას თავისი ღირებულების ნაწილობრივ დაბრუნებაში აშშ დოლარის მიმართ 2021 წლის მაისის შემდეგ. 2021 წელს ლარი დოლართან 5.5%-ით გამყარდა. საერთაშორისო რეზერვები 2021 წლის დეკემბრისთვის კვლავაც რჩება მაღალ დონეზე - 4.3 მლრდ აშშ დოლარი.

გონივრულად მართული საბანკო სექტორი

საბანკო სექტორი არის საქართველოს ეკონომიკის ერთ – ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი კერძო სექტორი, სადაც ორი უმსხვილესი ბანკის წილი მთლიანი აქტივების 74.6% –ს შეადგენს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. საგულისხმოა, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის გონივრული რეგულირებისა და ზომიერი ზედამხედველობის შედეგად ფინანსურმა სექტორმა აჩვენა სტაბილურობა და გამძლეობა სხვადასხვა შოკის მიმართ. პანდემიამდელ პერიოდში საბანკო სექტორში ლიკვიდურობისა და კაპიტალიზაციის მაჩვენებლები ისტორიულად მაღალ დონეზე იყო, ხოლო სექტორის მომგებიანობა დარჩა სტაბილური და უკუგებად კაპიტალზე 2017-2019 წლებში 20% -ს გადააჭარბა.

2020-21 წლების COVID-19 პანდემიის შედეგად გამოწვეულმა კრიზისმა კიდევ ერთხელ აჩვენა საქართველოს ეკონომიკისა და საბანკო სექტორის მდგრადობა შოკების მიმართ. მნიშვნელოვანი კაპიტალისა და ლიკვიდურობის ბუფერები დაეხმარა საბანკო სექტორს, რომ დაემდია აღნიშნული კრიზისი წინა კრიზისთან შედარებით უფრო სწრაფად და ნაკლები ხარჯებით. ბანკების ნებაყოფლობითმა მორატორიუმმა სესხის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდაზე შეარბილა კრიზისის უარყოფითი ზეგავლენა სესხის პორტფელის ხარისხზე. საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ COVID-19-თან დაკავშირებით დროებითი საზედამხედველო გეგმის ფარგლებში გატარებულმა ზომებმა - მათ შორის, კაპიტალის ბუფერების გამოყენება, ეკონომიკის სხვადასხვა სფეროსთვის ლიკვიდური ფულადი რესურსების მიწოდება და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (სსფ-ის) პროგრამის გაფართოება-ასევე შეარბილა პანდემიის უარყოფითი ზეგავლენა. 2020 წლის აპრილიდან საბანკო სექტორს აქვს მომგებიანობის დადებითი მაჩვენებლები, 2021 წელს ROE-მ რეკორდულ მაჩვენებელს 34.2%-ს მიაღწია.

დაკრედიტების ზრდამ ხელი შეუწყო ეკონომიკის აღდგენას 2021 წელს. საბანკო სექტორის საკრედიტო პორტფელის ზრდა მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით 2021 წელს წინა წელთან შედარებით 18.2%-მდე გაიზარდა, რაც გამოწვეულია როგორც კორპორატიული, ასევე საცალო დაკრედიტების ზრდით. შემცირდა დოლარიზაცია: სესხების დოლარიზაციამ 50.6% (რაც 4.7 პუნქტით ნაკლებია წინა წლის იგივე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით) შეადგინა, დეპოზიტების დოლარიზაციამ კი - 60.0% (რაც 1.4 პუნქტით ნაკლებია წინა წლის იგივე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით).

2022 წლის მაკროეკონომიკური პროგნოზი

მიუხედავად რუსეთ-უკრაინის ომისა, 2022 წლისთვის საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის გალტ & თავგარტის პროგნოზი 4.5%-ია (რაც უფრო მაღალია, ვიდრე საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების პროგნოზები 2.0%-3.5% ფარგლებში).

საქართველოს ეკონომიკაზე რუსეთისა და უკრაინის ბაზრების გავლენა მნიშვნელოვანი, მაგრამ მართვადია. 2021 წელს საქართველოში რუსეთიდან და უკრაინიდან მიღებულმა შემოსავლებმა მთლიანი შიდა პროდუქტის

9.6% შეადგინა. მთავარი უარყოფითი გავლენა სწორედ ამ ქვეყნებში ექსპორტის შემცირებით არის მოსალოდნელი (2021 წელს რუსეთისა და უკრაინის წილმა საქართველოს მთლიან ექსპორტში შესაბამისად 14.4% და 7.2% შეადგინა), რასაც მოჰყვება უარყოფითი გავლენა ტურიზმზე (რუსეთისა და უკრაინის წილმა ჯამში 2021 წელს ტურიზმიდან მიღებული მთლიანი შემოსავლის 25,4% შეადგინა). აღსანიშნავია, რომ რუსეთის წილი ფულად გზავნილებში მნიშვნელოვნად შემცირდა ბოლო წლებში და 2020-21 წლებში მთლიანი გზავნილების 20%-ზე ნაკლები შეადგინა (დაახლოებით 50% 2010-14 წლებში და დაახლოებით 30% 2015-19 წლებში), ხოლო ფულადი გზავნილების კლება, სავარაუდოდ, კომპენსირდება სხვა ქვეყნებიდან ფულადი გზავნილების ზრდით. რუსეთიდან და უკრაინიდან პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდიანების მაჩვენებელი დაბალია (2021 წელს მთლიანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 5.1% და 0.9%). მიუხედავად იმისა, რომ მოსალოდნელია რუსეთიდან და უკრაინიდან მიღებული შემოსავლების მნიშვნელოვანი შემცირება, დანარჩენი მსოფლიოდან მიღებული შემოსავლები ზოგადად უცვლელი დარჩება.

რუსეთ-უკრაინის ომმა მსოფლიო სასაქონლო ბაზრებზე ენერგიისა და სურსათის ფასების ზრდა გამოიწვია, რასაც მოჰყვა ინფლაციის ზრდა. 2022 წელს საქართველოში საშუალო ინფლაცია 8.8%-ით ფარგლებშია მოსალოდნელი. ინფლაციური მოლოდინების შემცირების მიზნით, სებ-მა საბასიზო განაკვეთი გაზარდა 50 საბაზისო პუნქტით 2022 წლის მარტში. მკაცრი მონეტარული პოლიტიკის გათვალისწინებით, მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია დაუახლოვდება მიზნობრივ მაჩვენებელს 2023 წელს.

ჩვენი მისია - ჩვენ აქ
ვართ, რათა
დავეხმაროთ ხალხს
მეტი პოტენციალის
მიღწევაში

WE ARE HERE TO HELP
PEOPLE ACHIEVE MORE
OF THEIR POTENTIAL

ბიზნეს მოდელი და სტრატეგია

საქართველოს ბანკი ლიდერია საქართველოში გადახდების მომსახურების სფეროში, მობილური აპლიკაციებისა და ლოიალურობის პროგრამების შემუშავების თვალსაზრისით. გაციფრულების გაზრდასა და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაფართოებაზე მუდმივი აქცენტით, ბანკი ცდილობს განჭვრიტოს მომხმარებელთა საჭიროებები და შესთავაზოს უფრო პერსონალიზირებული და საუკეთესო გამოცდილება. თანამშრომელთა უფლებებისა და შესაძლებლობების გაზრდა, მომხმარებელთა კმაყოფილება და მონაცემების საფუძველზე მიღებული გადაწყვეტილებები, გამართულ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ღირებულების შექმნის ძირითადი ფაქტორებია. ყველა ამ სტრატეგიული სტრუქტურული ელემენტით, ჩვენ საფუძველი ჩავუყარეთ მომავლის ბანკს და ვცდილობთ, უზრუნველვყოთ მაღალი მომგებიანობა და აქციების საბირჟო ღირებულების მაქსიმალურად გაზრდა.

მომავლის ბანკი

მომხმარებელბთან მჭიდრო ურთიერთობების დამყარებით, უწყვეტი ციფრული ინოვაციებისა და ახალი პროდუქტებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებით, ჯგუფის მიზანია განახორციელოს საშუალოვადიანი სტრატეგია, რომელიც გულისხმობს საშუალო კაპიტალზე სულ მცირე 20%-იან უკუგებას (ROAE) და საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 10%-იანი ზრდას.

ძირითადი საშუალოვადიანი სტრატეგიული მიზნები

საკრედიტო პორტფელის
ზრდა

c.10%

ROAE

20%+

ფინანსური მობილური აპლიკაცია და ციფრული არხები

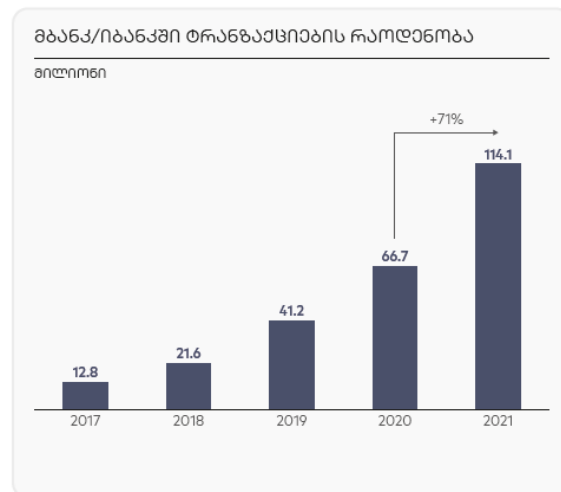
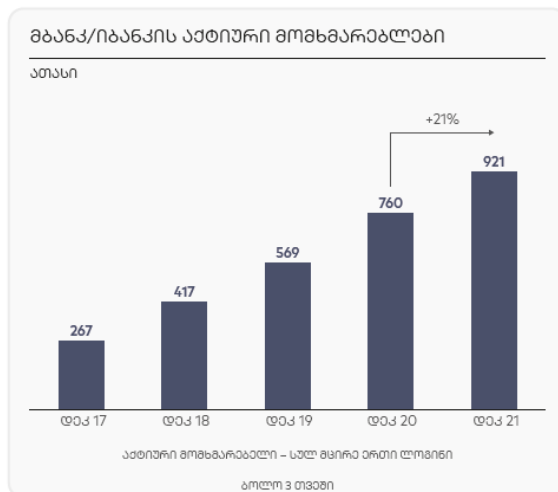
დიჯიტალიზაცია არის ჩვენი სტრატეგიის ძირითადი ნაწილი. ჩვენ აქტიურად ვახორციელებთ ინვესტიციებს საინფორმაციო ტექნოლოგიებში და ვაფართოებთ ჩვენს ციფრულ შესაძლებლობებს, რათა უზრუნველყოთ მომხმარებლებისთვის უმაღლესი ციფრული გამოცდილება. უახლესი და თანამედროვე ციფრული გადაწყვეტილებების უზრუნველსაყოფად, მუდმივად ვაანალიზებთ უახლეს ტენდენციებსა და პრაქტიკებს, როგორც ადგილობრივ, ასევე გლობალურ დონეზე და ვიყენებთ მოქნილ მიწოდების მოდელს, რათა ახალი ცოდნა სწრაფად ვაქციოთ ციფრულ გადაწყვეტილებებად, რომლებიც ჩვენს მომხმარებლებს სჭირდებათ.

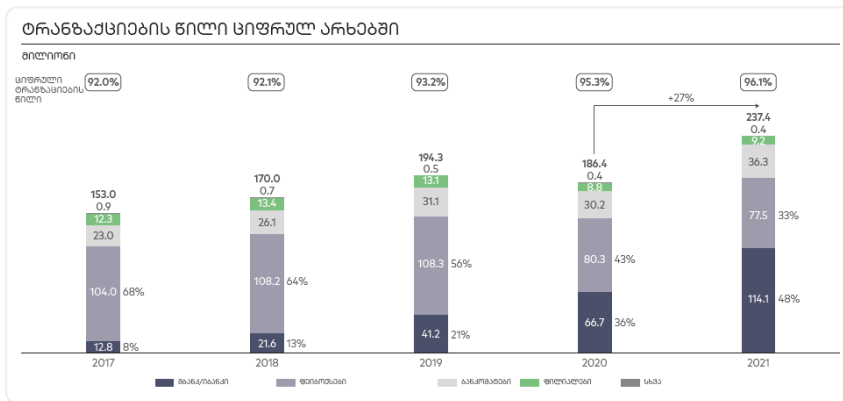
საცალო ციფრული არხები

ჩვენ ვართ ლიდერი საცალო ციფრული არხების მიმართულებით საქართველოში. ჩვენი mBank არის ძალიან პოპულარული ფინანსური მობილური აპლიკაცია საქართველოში. ჩვენ ვაგრძელებთ ციფრული პროდუქტების შემუშავებას და ციფრული არხების ფუნქციონალური შესაძლებლობების მოდერნიზებას, რათა მოხდეს ციფრული გამოცდილების ყველა სტადიის დახვეწა და მომხმარებელთა აქტივობის ციფრულ არხებზე გადასვლის სტიმულირება.

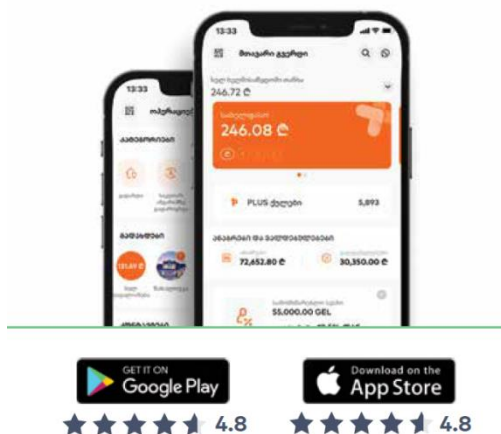
2021 წელი იყო დიჯიტალიზაციის წელი. mBank-ისა და iBank-ის აქტიური მომხმარებლების რაოდენობამ 921, 018-ს მიაღწია, რაც წინა წელთან შედარებით 21.2%-ით მეტია და შეადგენს ბანკის აქტიური მომხმარებელი ფიზიკური პირების რაოდენობის 58.6%-ს. აღნიშნული არხებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა წინა წელთან შედარებით 70.9%-ით გაიზარდა, ხოლო ყველა ტრანზაქციის 48.0% განხორციელდა mBank/iBank-ის მეშვეობით. მთლიანობაში, 2021 წელს მობილური აპლიკაციის საშუალებით თვეში დაახლოებით 9,2 მილიონი ტრანზაქცია განხორციელდა.

თვითმომსახურების ტერმინალები განიხილება როგორც ფიზიკურიდან ციფრულზე გადასვლის ძირითადი შუამავალი არხი. ეს მიგრაცია ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში საკმაოდ მნიშვნელოვანი იყო და კვლავ მოველით უფრო მეტ აქტიურობას თვითმომსახურების ტერმინალებიდან mBank-ზე გადასვლის თვალსაზრისით. ბოლო ორი წლის განმავლობაში მომხმარებელთა დაახლოებით 26% გადაერთო mBank/iBank-ში. მთლიანობაში, 2021 წელს, ყველა ტრანზაქციის 96% განხორციელდა ციფრული არხებით.

ყველაზე პოპულარული ფინანსური მობილური აპლიკაცია – mBank

ტრანზაქციები თვეში

9 MLN+

აქტიური ციფრული მომხმარებლები

921K+

მომხმარებელთა კმაყოფილების ინდექსი

86.0%

DAU/MAU

44.2%

შეზღუდვი ნაბიჯი

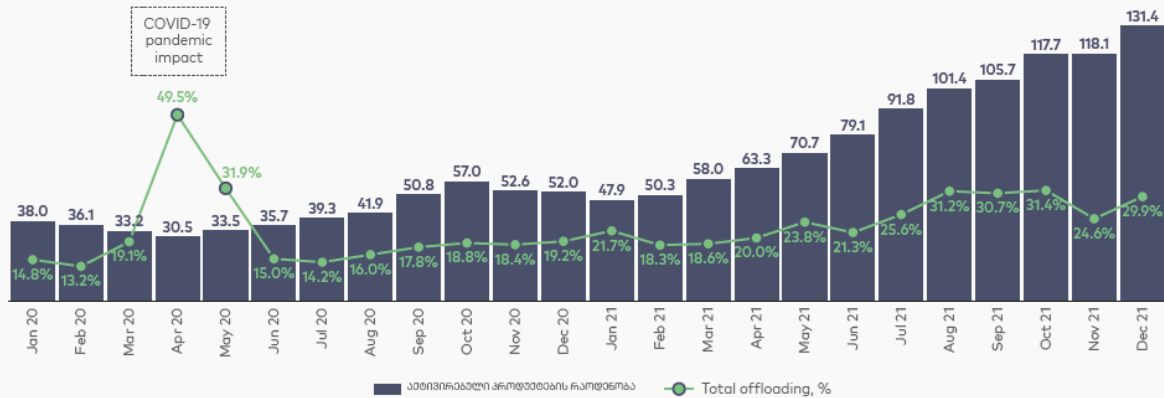
სუპერაპის შექმნა

პროდუქტის გადატანა ციფრულ არხებზე

მნიშვნელოვან პროგრესს მივაღწიეთ საცალო საბანკო ოპერაციების განტვირთვის თვალსაზრისით, ჩვენი მიზანია გავზარდოთ ციფრულ არხებზე გადასვლა. ჩვენ მიზანია, ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაცია გადავაქციოთ გაყიდვების მთავარ არხად. 2020 წელს ჩვენი პროდუქტის განტვირთვის კოეფიციენტმა შეადგინა 19%. 2021 წელს ჩვენ დავამატეთ ახალი ციფრული პროდუქტები და განვაახლეთ პროდუქტის ასორტიმენტი, განსაკუთრებით სამომხმარებლო დაკრედიტების ნაკადი, რომელიც ახლა მორგებულია მომხმარებელთა პროფილებზე მათი ციფრული გამოცდილების გამარტივებისა და საჭიროებების უკეთ დაკმაყოფილების მიზნით. მაგალითად, მომხმარებლებს შეუძლიათ გამოტოვონ პროცესის რამდენიმე ეტაპი, თუ ზანეს უკვე აქვს ინფორმაცია მათ შესახებ. შედეგად, **2021 წლის ბოლოსთვის განტვირთვის კოეფიციენტმა შეადგინა 30%, ხოლო ჩვენი მიზანია 2022 წლის ივნისის ბოლოს განტვირთვა დაახლოებით 36% იყოს.**

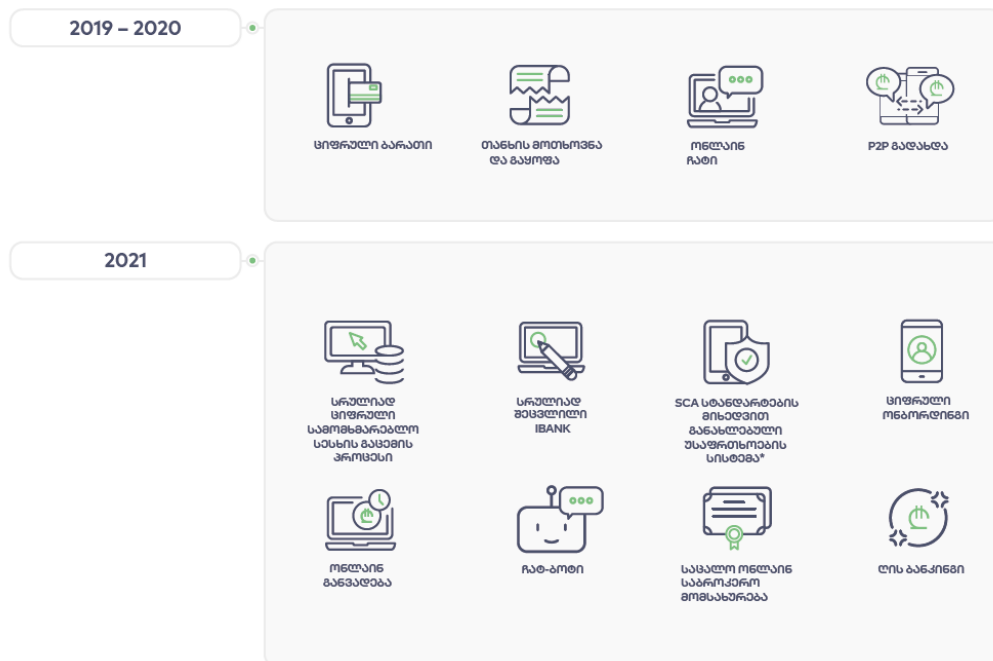
პროდუქტების გაყიდვები ციფრულ არხებში და გადვრთვის კოეფიციენტი

ათასი

საცალო ციფრული პროდუქტების განვითარება

ვაგრძელებთ ჩვენი ციფრული პროდუქტების განვითარებას. ჩვენი ციფრული არხების ფუნქციონირება განახლებას ექვემდებარება ყოველ ორ – სამ კვირაში ერთხელ. გამოვყოფთ რამდენიმე პროდუქტს და მახასიათებლებს, რომლებიც დაემატა ციფრულ არხებს 2021 წელს:

ჩვენს მიღწევებს აღიარებს გარე დაინტერესებული მხარეები. 2021 წელს, Global Finance Magazine -ის მიერ საქართველოს ბანკი მომხმარებლისთვის საუკეთესო ციფრულ ბანკად დასახელდა, 2021 წელს ბანკმა ასევე მიიღო ჯილდო საუკეთესო ონლაინ პროდუქტის შეთავაზებებისთვის (Best Online Product Offerings and Best Bill Payments & Presentment) ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში. საქართველოს ბანკმა გლობალური აღიარება მრავალ ციფრულ კატეგორიაში პირველად 2021 წელს მოიპოვა.

მომხმარებლისთვის საუკეთესო ციფრული ბანკი საქართველოში 2021 წ.	საუკეთესო ონლაინ პროდუქტის შეთავაზებები ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში 2021 წ.	Best Bill Payments & Presentment ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში 2021 წ.

საუკეთესო სამომხმარებლო
დაკრედიტების პროცესი
მსოფლიოში 2021 წ.

საუკეთესო ონლაინ პროდუქტის
შეთავაზებები მსოფლიოში 2021
წ.

mBank- ისა და iBank- ის მომავალი

ჩვენი mBank და iBank „ყველაფერი ერთში“ არხებია, რომლებიც ფარავს მომხმარებელთა ფინანსურ და არაფინანსურ საჭიროებებს.¹¹ ტრანზაქციებთან დაკავშირებული საბანკო მომსახურება უკვე კარგად არის დაფარული ციფრული არხებით, მაგრამ ჩვენ მაინც გვაქვს შესაძლებლობა ტრანზაქციები განვტვირთოთ და თვითმომსახურების ტერმინალებიდან გადავიტანოთ mBank- სა და iBank- ზე. განტვირთვის გაზრდა ერთ-ერთი პრიორიტეტია და ამ მიმართულებით ვხედავთ მნიშვნელოვან წინსვლას. ჩვენი მიზანია გავზარდოთ გაყიდვების ზრდა ციფრულ არხებში და mBank ვაქციოთ გაყიდვების მთავარ არხად. ასევე გვაქვს მნიშვნელოვანი ზრდა მობილურ აპლიკაციაში არასაბანკო ფინანსური მომსახურებების ინტეგრირების თვალსაზრისით. დიდი ნაბიჯი გადავდგით ამ მიმართულებით 2021 წლის ბოლოსკენ, როდესაც ჩვენს აპლიკაციაში საცალო ვაჭრობის საბროკერო საქმიანობა დავიწყეთ (დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ 53-ე გვერდზე). ამჟამად ვმუშაობთ აპლიკაციაში დაზღვევის დამატებაზე. არასაბანკო შეთავაზებები არის კიდევ ერთი სფერო, რომელთან დაკავშირებითაც ვაგრძელებთ კვლევასა და მუშაობას. 2021 წელს, განვახორციელეთ არასაბანკო შეთავაზებები ჩვენს mBank-ში, ჩვენი მომხმარებლების არაფინანსური საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

"ყველაფერი ერთში" აპლიკაცია, რომელიც ფარავს მომხმარებელთა ყოველდღიურ ფინანსურ და არაფინანსურ საჭიროებებს

ბიზნეს ციფრული არხები

ჩვენი მშს და კორპორატიული მომხმარებლებისთვის შევიმუშავეთ ბიზნეს ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა - Business iBank, რომელსაც აქვს უამრავი მოსახერხებელი ფუნქცია, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია მისი ადვილად და შეუფერხებლად გამოყენება. 2020 წელს შევცვალეთ ბევრი არსებული ფუნქცია და დავამატეთ ახალი მახასიათებლები მომხმარებელთა მიერ აღნიშნული არხის გამოყენების სტიმულირებისთვის. შედეგად, 2021 წლის ბოლოსთვის, ჩვენი Business iBank-ის CSAT ქულამ 72.9% შეადგინა. 2021 წლის პირველ კვარტალში ჩვენ ასევე შევიმუშავეთ Business mBank აპლიკაცია, მომხმარებლებისთვის სრული ციფრული გამოცდილების შეთავაზების მიზნით. ჩვენი მთელი ძალისხმევა მიმართულია იმაზე, რომ Business iBank კიდევ უფრო სასარგებლო გახდეს ბიზნეს ოპერაციების, აღრიცხვის, გადახდებისა და ფულადი გზავნილების განხორციელებისა და მართვისთვის, მომხმარებელთა პრეფერენციებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით. ბიზნეს კლიენტებს შეუძლიათ თვალი ადევნონ თავიანთ ფინანსებს მიმდინარე რეჟიმში. აპლიკაციის გაშვებიდან ექვსი თვის განმავლობაში, ჩვენი აქტიური ბიზნეს ციფრული მომხმარებლების ნახევარი იყენებდა Business mBank. შედეგად, 2021 წელს მნიშვნელოვნად გაიზარდა აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა და Business iBank-ისა და mBank-ის მეშვეობით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა. 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის აქტიური ციფრული მომხმარებლები შეადგენდნენ ბანკის აქტიური ბიზნეს კლიენტების 71.8%-ს.

¹¹ ჩვენს მომხმარებლებს მოვაჭრეებთან და ჩვენს ბიზნეს პარტნიორებთან ერთად ვთავაზობთ ერთობლივ არასაბანკო და სხვა შეთავაზებებს, სადაც ფინანსური მომსახურების შეთავაზება მოდის ბანკიდან, ხოლო არაფინანსურ სერვისებს/პროდუქტებს სთავაზობენ და უზრუნველყოფენ პარტნიორი კომპანიები/მოვაჭრეები.

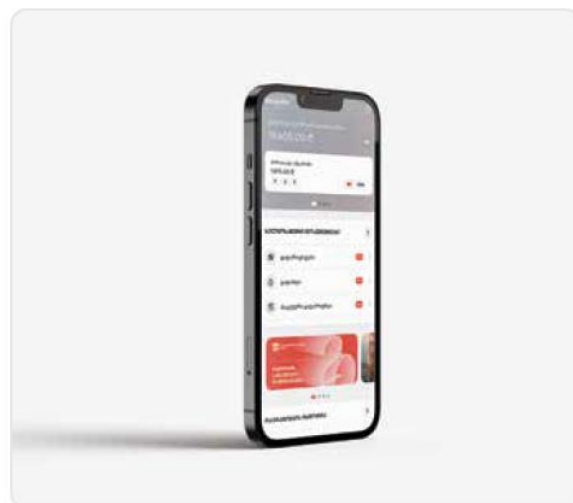
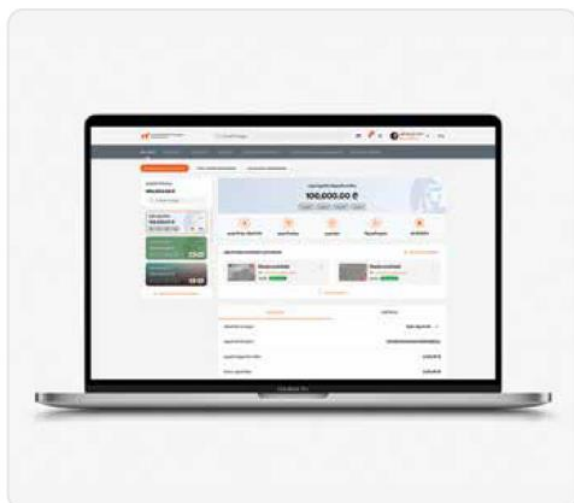
*SCA – მომხმარებლის ძლიერი ავტორიზაცია.

სრული ციფრული გამოცდილება ჩვენი ბიზნეს კლიენტებისთვის.

Business iBank

Business mBank

ტრანზაქციები თვეში

882K+

მომხმარებელთა კმაყოფილების ქულა

72.9%

ტრანზაქციები თვეში

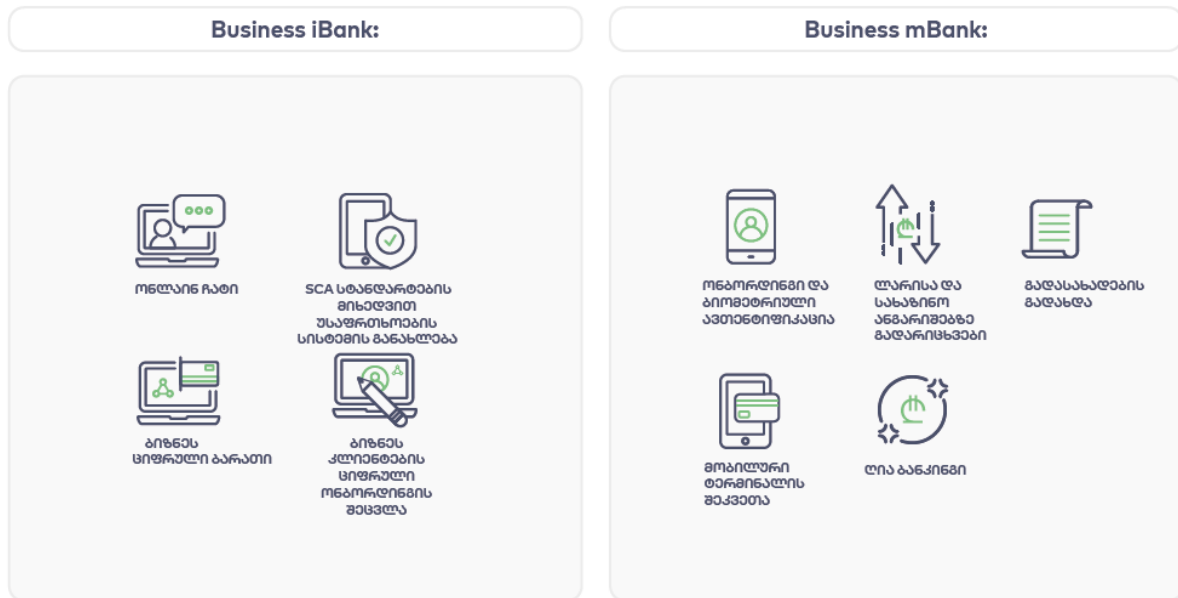
60K+

მომხმარებელთა კმაყოფილების ქულა

78.7%

ბიზნეს ციფრული პროდუქტების განვითარება

ვაგრძელებთ ციფრული პროდუქტების განვითარებას და ჩვენი ბიზნეს კლიენტების უზრუნველყოფას უმაღლესი ციფრული გამოცდილებით. გამოვყოფთ რამდენიმე მახასიათებელს, რომელიც განაზღვრავს ან დაემატა ბიზნეს ციფრულ არხებს 2021 წელს:

ჩვენს მიღწევებს აღიარებს გარე დაინტერესებული მხარეები. 2021 წელს Global Finance-მა საქართველოს ბანკი რამდენიმე ციფრულ კატეგორიაში გამარჯვებულად დაასახელა საქართველოში, ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში და მთელ მსოფლიოში.

საუკეთესო კორპორატიული/ ინსტიტუციური ციფრული ბანკი საქართველოში 2021 წელს	საუკეთესო კორპორატიული მობილურზე ადაპტირებადი პლატფორმა ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში 2021 წელს	საუკეთესო ინვესტიციების მართვის ონლაინსერვისები მსოფლიოში 2021 წელს

*SCA – მომხმარებლის ძლიერი ავტორიზაცია

გადახდების ეკოსისტემა

გადახდები ბანკის ერთ-ერთი სტრატეგიული სფეროა, სადაც შეგვიძლია შესაძლებლობების ახალი ფანჯარა გავხსნათ, რადგან ჩვენ ორიენტირებულნი ვართ მომხმარებლებისთვის-როგორც ფიზიკური პირებისთვის, ასევე მოვაჭრეებისთვის -ინოვაციური პროდუქტებისა და გადაწყვეტილებების, აგრეთვე უმაღლესი ხარისხის გამოცდილების უზრუნველყოფაზე, საქართველოში ციფრული ეკონომიკის განვითარების მიზნით.

მსოფლიო მასშტაბით, უნაღდო ანგარიშსწორება სულ უფრო პოპულარული ხდება და გადახდის ტექნოლოგიაში ციფრული გარდევა და ინოვაციების დანერგვა გრძელდება. მსგავსი ტენდენციები შეიმჩნევა საქართველოშიც, 2021 წელს უნაღდო ანგარიშსწორების მნიშვნელობა 37%-ით გაიზარდა წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

BOG-ის წილი POS ტრანზაქციებში კვლავ იზრდება. საბაზრო წილი BOG-ის პოს ტერმინალებში გადახდის ოპერაციების რაოდენობის მიხედვით გაიზარდა 2020 წლის 49%-დან 2021 წელს 51%-მდე. 2021 წელს BOG-ის პოს ტერმინალების მეშვეობით განხორციელდა 4,4 მილიარდი ლარის ღირებულების გადახდის ოპერაციები.

ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ ბაზარზე გადაწყვეტილებების დროული მიწოდება მოვაჭრეებისა და ფიზიკური პირების საჭიროებების შესაბამისად. გადახდები არის მომხმარებლებთან ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი ყოველდღიური შეხების წერტილი, იმის გათვალისწინებით, რომ ორ მილიონზე მეტი ადამიანი ყოველდღიურად იყენებს ბანკის არხებს, რაც საშუალებას გვაძლევს შევავსოთ მომხმარებელთა ქცევის შესახებ დიდი რაოდენობის მონაცემები - დაახლოებით 800,000 სხვადასხვა ტიპის ინფორმაცია.

მომხმარებელთა კმაყოფილებაზე ზრუნვა და მონაცემების საფუძველზე გადაწყვეტილების მიღება, მათ შორის პერსონალიზებული შეთავაზებების უზრუნველყოფა, არის ჩვენი წარმატების გასაღები. გადახდების მომსახურებიდან მიღებულ შემოსავალს მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მიღებული წმინდა შემოსავლის ზრდაში. გადახდების მომსახურებიდან მიღებულმა შემოსავალმა 2021 წელს ჯგუფის გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მიღებული წმინდა შემოსავლის დაახლოებით 27.8% შეადგინა.

ჩვენი გადახდების ეკოსისტემა ემყარება ოთხ ღირებულებას: ინოვაცია, ხელმისაწვდომობა, ექსკლუზიურობა და ერთგულება. ჩვენი მიზანია, ვიყოთ ორგანიზაცია, რომელსაც შეუძლია უზრუნველყოს ბაზარზე ახალი და ინოვაციური გადაწყვეტების დროულად შემოტანა. 2021 წელს ჩვენ შევიმუშავეთ ახალი Android EFT პოს ტერმინალი დამატებითი შესაძლებლობებით, როგორც სტანდარტული პოს ტერმინალის ალტერნატივა, რაც მოვაჭრეებს საშუალებას აძლევს დააინსტალირონ დამატებითი აპლიკაციები, ინვენტარის მართვის პროგრამული უზრუნველყოფის ჩათვლით, თავიანთი ბიზნესის უფრო ეფექტურად წარმართვისთვის. ასევე გავაუმჯობესეთ ჩვენი Soft POS -მიკრო საწარმოებისთვის იაფი გადახდების სერვისი. შევიმუშავეთ „იყიდე ახლა, გადაიხდე მოგვიანებით“ მოდელი ონლაინ შესყიდვებისთვის, დავენერგეთ P2P გადახდები Viber-ით-შეტყობინებების ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული პლატფორმა, განვახორციელეთ ონლაინ ანგარიშსწორება და დავიწყეთ სავაჭრო პორტალის შემუშავება ბიზნესის მხარდასაჭერად გაუმჯობესებული ანალიტიკისა და ბიზნესის მართვის ინსტრუმენტებით. ჩვენ ყველაზე ფართო დაფარვა გვაქვს საქართველოში ჩვენი პოს-ტერმინალებისა და თვითმომსახურების ტერმინალების საშუალებით. ჩვენ ვართ საგადახდო მომსახურების ექსკლუზიური პროვაიდერი საზოგადოებრივ ტრანსპორტში ოთხ ქალაქში: თბილისში, ბათუმში, ზუგდიდსა და რუსთავში. ასევე ვართ საერთაშორისო კომპანიებისთვის საგადახდო მომსახურების ერთადერთი პროვაიდერი და ჩვენ ორიენტირებული ვართ ამ პარტნიორობის გაფართოებაზე. 2021 წელს გავამარტივეთ მოვაჭრეების ონბორდინგის პროცესები, რითაც ახალ მოვაჭრეებს საშუალება ეძლევათ ციფრული ონბორდინგის მეშვეობით მიიღონ წვდომა ჩვენი გადახდების სერვისებზე. გვაქვს ექსკლუზიური პარტნიორობა გადახდის ოთხ საერთაშორისო სისტემასთან (American Express, Diners Club, Discover და JCB), ასევე Visa-სა და MasterCard-თან. 2021 წელს შევიმუშავეთ ახალი პროდუქტი American Express-ის სადებეტო ბარათი -PLUS ბარათი, მათი მეორე სადებეტო ბარათის პროექტი მსოფლიო მასშტაბით და პირველი EMEA-ში. აღნიშნული პროდუქტი საშუალებას აძლევს ბარათის მფლობელებსა და მოვაჭრეებს მიიღონ უფრო მეტი სარგებელი დაბალი ტრანზაქციის დანახარჯები გამო.

ჩვენი ერთ-ერთი კონკურენტული უპირატესობა ჩვენი ლოიალურობის პროგრამაა, რომელსაც ვიყენებთ ჩვენი საცალო მომხმარებლებისა და მოვაჭრეების ჩართულობის გასაზრდელად.

მნიშვნელოვნად გაიზარდა აქტიური გამყიდველების რაოდენობა, რადგან ეკონომიკამ აღმავლობა დაიწყო 2021 წელს. 2021 წელს ასევე დაგეგმატა ახალი ელ-კომერციული კომპანიები, რადგან უფრო მეტმა ბიზნესმა დაიწყო ონლაინ გადახდების, როგორც გადახდის ალტერნატიული მეთოდის გამოყენება.

ჩვენი ინიციატივების შედეგები ასახულია 2021 წლის სრული წლის შედეგებში, როგორც ეს მითითებულია ქვემოთ:

დაკონტაქტებული მარჩანდები
 +48% in 2021

c.17K

სიფრულად მოვაჭრა მარჩანდების ზრდა* 2021-ში

+32%

**თანამშრომლობა საერთაშორისო
 კომპანიებთან**

4

**ახალი პროდუქტები და
 სერვისები 2021-ში**

6

2021 წელს საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალებით
განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების რაოდენობა

150 MLN

+50.2% y-o-y

წილი 2021 წელს საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალებით
განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების რაოდენობის
მიხედვით¹²

51%

+2.5 ppts y-o-y

2021 წელს საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალებით
განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების მოცულობა

GEL 4.4 BLN

+63.7% y-o-y

წილი 2021 წელს საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალებით
განხორციელებული საგადახდო ოპერაციების მოცულობის
მიხედვით¹²

49%

+2.0 ppts y-o-y

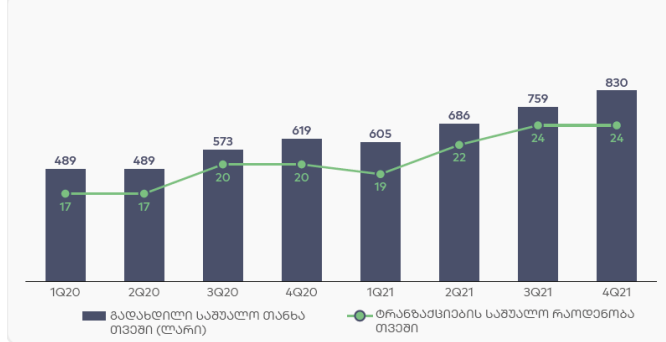
¹² საბაზრო წილები მოცემულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2021 წლის 31 დეკემბერს გამოქვეყნებული მონაცემების საფუძველზე

* აქტიური მოვაჭრე - მოვაჭრე, რომელმაც განახორციელა სულ მცირე ერთი ტრანზაქცია გასულ თვეში.

ლოიალურობის პროგრამა

ჩვენი ლოიალურობის პროგრამა -PLUS -არის უნიკალური ღირებულების წინადადება ქართულ ბაზარზე, რომელიც აძლიერებს საცალო საბანკო მომსახურებას და საშუალებას გვაძლევს გავზარდოთ მომხმარებელთა ჩართულობა და საერთო ტრანზაქციული აქტივობა.

ლოიალურობის პროგრამა მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა დონის სტატუსს და ბონუს ქულებს, რომლებიც შეიძლება დაგროვდეს გადახდების განხორციელებით და შემდეგ გადაიცვალოს პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებსა თუ მომსახურებაზე, ან გამოყენებულ იქნეს კომუნალურ გადასახადების ან საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მოგზაურობის საფასურის დასაფარად ან მობილურის ბალანსის შესავსებად. 2021 წელს, შევცვალეთ ლოიალურობის პროგრამის მუშაობის მექანიზმი, დავამატეთ ტრანზაქციული აქტივობა, რომელიც მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს პროგრამის ფარგლებში სტატუსი აიმაღლონ და ისარგებლონ დამატებითი შეღავათებით. ტრანზაქციულ აქტივობაზე ფოკუსირებამ ასევე ხელი შეუწყო ბარათით გადახდების ოპერაციების რაოდენობის გაზრდას და ლოიალურობის პროგრამა უფრო მიმზიდველი გახდა ჩვენი მომხმარებლებისთვის. აღნიშნული ცვლილებები აისახა მომხმარებელთა გაზრდილ აქტივობაზე:

ჩვენი ლოიალურობის კამპანიებს ასევე სარგებელი მოაქვს პროგრამაში ჩართული პარტნიორი კომპანიებისთვის, ზრდის გაყიდვებს. ამ კამპანიების შემუშავებისთვის ჩვენ ვიყენებთ მონაცემთა ანალიზის ინსტრუმენტებს და ვინაიდან ვაუმჯობესებთ ანალიზის შესაძლებლობებს, ჩვენი მიზანია ბევრად უფრო პერსონალიზირებული კამპანიებისა და შეთავაზებების შემუშავება.

2021 წლის მეოთხე კვარტალში ჩვენს ფინანსურ მობილურ აპლიკაციას დავამატეთ ახალი გვერდი - Offers Hub. ჩვენს მომხმარებლებს ახლა შეუძლიათ ერთ სივრცეში გაეცნონ ჩვენი პარტნიორების ყველა არაფინანსურ შეთავაზებას. ინფორმაცია მიმდინარე კამპანიების შესახებ ახლა უფრო ხელმისაწვდომია და უფრო მეტ მომხმარებელს უწყევს რეკომენდაციას,

ლოიალურობის ქულების გაცვლითი
ოპერაციების ჯამური ღირებულება თვეში 2021 წელს

GEL 1.1 MLN+

+42.6% y-o-y

ლოიალურობის პროგრამაში ჩართული
აქტიური წევრები 2021 წელს

c.1.5 MLN

+7.7% y-o-y

რეგულარულად გამოიყენონ ჩვენი მობილური აპი, რათა სრულად ისარგებლონ ლოიალურობის პროგრამით.

2021 წელს შევიმუშავეთ ახალი პროდუქტი American Express-ის სადებეტო ბარათი -PLUS ბარათი, მათი მეორე სადებეტო ბარათის პროექტი მსოფლიო მასშტაბით და პირველი EMEA-ში. აღნიშნული პროდუქტი საშუალებას აძლევს ბარათის მფლობელებს (როგორცაა მეტი ქეშბეკი და ფასდაკლება ყოველდღიური ხარჯვის კატეგორიაში) და მოვაჭრეებს, მიიღონ უფრო მეტი სარგებელი დაბალი ტრანზაქციის დანახარჯების გამო და ხელს უწყობს პოს-ტერმინალების მეშვეობით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობისა და მოცულობის ზრდას. ვფიქრობთ, რომ PLUS ბარათი იქნება ჩვენი ლოიალურობის პროგრამის განვითარებისა და გაფართოების გასაღები. ახლა ორიენტირებული ვართ პარტნიორთა ქსელის გაფართოებაზე, აგრეთვე ჩვენს PLUS ბარათზე ახალი ფუნქციების დამატებაზე.

ლოიალურობის ქულების გაცვლითი
ოპერაციების საერთო რაოდენობა თვეში 2021 წელს

c.139K

+12.1% y-o-y

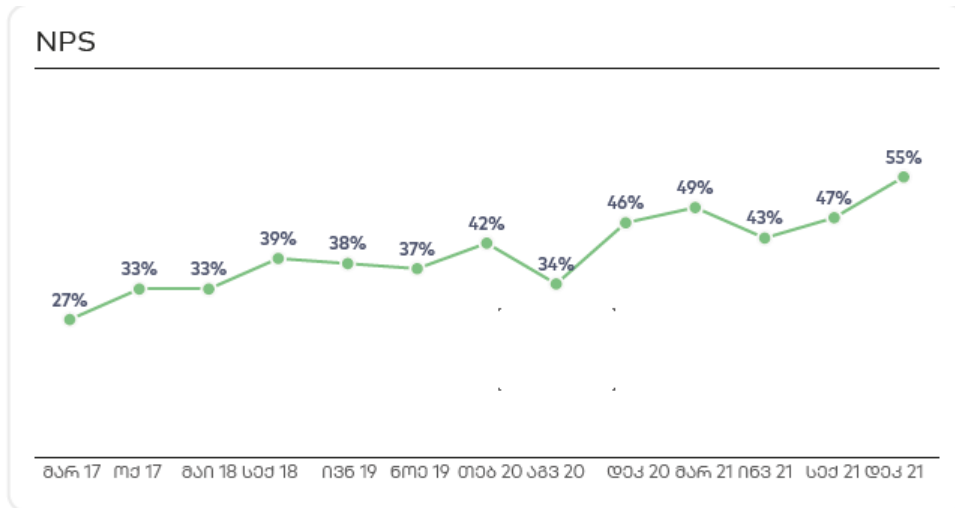
მომხმარებელთა კმაყოფილება

მიგვაჩნია, რომ ჩვენი ორგანიზაციის წარმატება და მდგრადობა დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად კმაყოფილნი არიან ჩვენი მომხმარებლები საქართველოს ბანკთან ურთიერთობისას.

ჩვენი მიზანია ვიყოთ ნამდვილი მომხმარებელზე ორიენტირებული ორგანიზაცია - თითოეული პროდუქტის შემუშავებისას ვითვალისწინებთ მომხმარებელთა საჭიროებებს და ვმოქმედებთ მომხმარებელთა უკუკავშირის საფუძველზე.

ბანკის მასშტაბით ძირითადი საზომი, რომელსაც ვიყენებთ, არის NPS დამოუკიდებელი გარე სერვისის პროვაიდერის საშუალებით. ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი საგრძნობლად გაუმჯობესდა, რაც, ნაწილობრივ მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის სისტემატური და მკაცრი მიდგომის დამსახურებაა, რომელიც განვახორციელეთ ბოლო ორი წლის განმავლობაში.

წლის ბოლოსთვის ბანკის მასშტაბით NPS კვლავ მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა და მიაღწია ახალ ისტორიულ მაქსიმუმს 55%.

2019 წელს ჩავდეთ ინვესტიცია # 1 მომხმარებელთა კმაყოფილების მართვის პლატფორმაში

მომსახურების გაუმჯობესება

500+

გამოვლენილი და განხორციელებული მცირე და დიდი გაუმჯობესების პროექტები

მომხმარებლების ჩართულობა

264K+

შეგროვებული და გაანალიზებული მომხმარებელთა უკუკავშირი

თანამშრომლების ჩართულობა

45%

თანამშრომლებისთვის Medallia-ს გაცნობა 2021 წლის ბოლოს

43K+

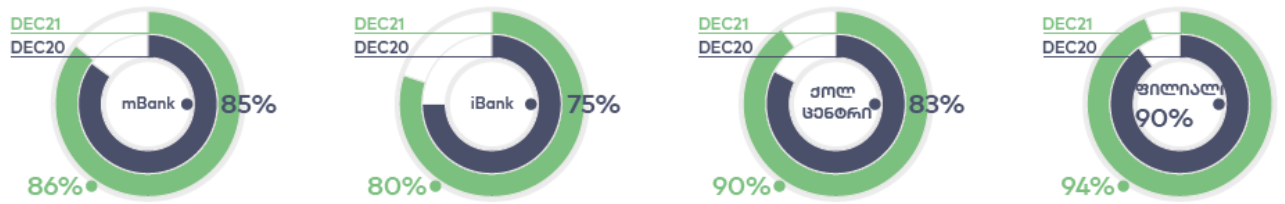
მომხმარებლებისთვის გაწეული კონსულტაცია „close-the-loop“ პროცესში

* IPM Georgia-ს მიერ ჩატარებული გარე კვლევის საფუძველზე.

** ყველა ძირითადი ბანკის NPS შემცირდა საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ზრდის გამო.

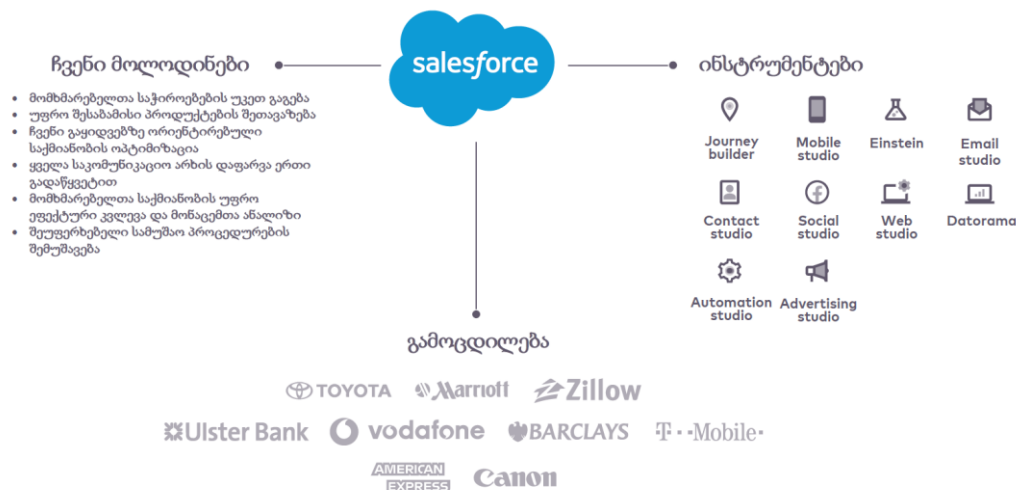
ჩვენ ვიყენებთ 360 გრადუსიან შეფასების სისტემას მომხმარებელთა მომსახურებისას ყველა შეხების წერტილში - mBank, iBank, ქოლ ცენტრი და ფილიალები. ჩვენ ყოველდღიურად ვაკვირდებით მომხმარებელთა კმაყოფილების ქულას (CSAT) და მის მთავარ ფაქტორებს ჩვენი არხებისთვის. 2021 წელს ჩვენი არხით კმაყოფილების ქულები მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა:

არხით კმაყოფილება

თანამშრომლობა მსოფლიოს წამყვან კლიენტებთან ურთიერთობის მართვის (CRM) პლატფორმასთან - Salesforce

2020 წელს დაიწყო თანამშრომლობა Salesforce- თან, ბანკის ციფრული არხებით მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესებისა და მათთვის მათ საჭიროებებზე უფრო მეტად და უკეთესად მორგებული გადაწყვეტებისა და მომსახურებების მიწოდების მიზნით. Salesforce-ის მრავალარხიანი ფუნქციონალური შესაძლებლობა ხელს უწყობს მომხმარებელთა გამოცდილების ინტეგრირებას ერთ პლატფორმაზე. მომხმარებელთა სრული, 360 გრადუსიანი შეფასების სისტემა, საშუალებას გვაძლევს უფრო ეფექტიანად ვუპასუხოთ მომხმარებელთა საჭიროებებს და მოთხოვნებს და შევქმნათ უფრო პოზიტიური და ურთიერთდაკავშირებული გამოცდილება.

თანამშრომელთა გაძლიერება

ჩვენი თანამშრომლების წარმატება ორგანიზაციის წარმატებისა და მდგრადობის გასაღებია. მიგვაჩნია, რომ მომხმარებელთა გამოცდილება იწყება თანამშრომლის გამოცდილებით. ჩვენი ამოცანაა მოვიზიდოთ ტალანტები და შევქმნათ თანაბარი შესაძლებლობები და მნიშვნელოვანი გამოცდილება ჩვენი თანამშრომლებისთვის ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების საფუძველზე.

თანამშრომლის გამოცდილების გაუმჯობესება

ტალანტების განვითარების ახალი სტრატეგია

სანდო გარემო

ღირებულებებზე დაფუძნებული ორგანიზაცია

ჩვენი თანამშრომლების მხარდაჭერისა და ჩართულობის მიზნით, ვახორციელებთ პროგრამებსა და პროცესებს ბანკის ღირებულებების, ბიზნეს პრინციპებისა და სტრატეგიული მიზნების შესაბამისად.

ტალანტების განვითარების ახალი სტრატეგიით, ჩვენი მიზანია შევქმნათ ტალანტების რეზერვი, განვახორციელოთ ტალანტების განვითარების სხვადასხვა პროგრამები და ხელი შევუწყოთ უკუკავშირისა და სწავლის კულტურის ჩამოყალიბებას ორგანიზაციის მასშტაბით.

თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის გუნდი სისტემატიურ და მკაცრ მიდგომას იყენებს თანამშრომელთა საჭიროებების იდენტიფიცირებისა და გადაწყვეტილებებისა და ზომების უზრუნველყოფისთვის, რაც აუმჯობესებს თანამშრომელთა გამოცდილებას საქართველოს ბანკში დასაქმების ყველა ეტაპზე.

რეგულარულად ვაწვდით ჩვენს თანამშრომლებს განახლებულ ინფორმაციას ბანკის სტრატეგიისა და შედეგების შესახებ და განვიხილავთ რისკებსა და შესაძლებლობებს კოორდინირებული, მრავალარხიანი მიდგომით, მათ შორის ბლოგებისა და ვიდეო ბლოგების მეშვეობით. ჩვენ ხელს ვუწყოთ თანამშრომლებს, აზრი გამოთქვან და გაგვიზიარონ თავიანთი იდეები ან მოსაზრებები. უზრუნველყოფთ, რომ თანამშრომელთა ხმა ისმოდეს ორგანიზაციის მასშტაბით ჩვენი საკომუნიკაციო არხების, ასევე გამოკითხვების მეშვეობით, რომელთა მონიტორინგსაც რეგულარულად ვახორციელებთ.

თანამშრომელთა გაძლიერების შეფასება

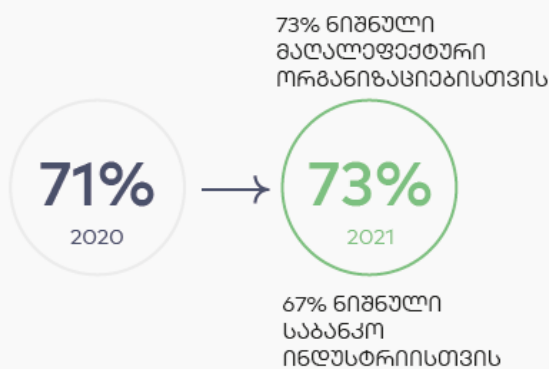
თანამშრომელთა გაძლიერების ინიციატივების ეფექტურობის შესაფასებლად და მათი მდგრადობის მონიტორინგისთვის, ყურადღებით ვაკვირდებით თანამშრომელთა ჩართულობასა და შიდა კულტურას თანამშრომელთა ჩართულობის გამოკითხვის (Korn Ferry Engaged Performance™) და თანამშრომელთა კმაყოფილების კვლევების (eNPS) საშუალებით.

Korn Ferry Engaged Performance™

2021 წელს, ჩვენი თანამშრომელთა ჩართულობის (Employee Engagement და Employee Enablement) მაჩვენებლები გაუმჯობესდა. Korn Ferry-ის თანახმად, ჩვენი მაჩვენებლები აღემატება საბანკო ინდუსტრიის ნიშნულებს და შეესაბამება მაღალეფექტური ორგანიზაციების ქულებს.

თანამშრომელთა თავის გრძნობაზე უფრო ჩართულად

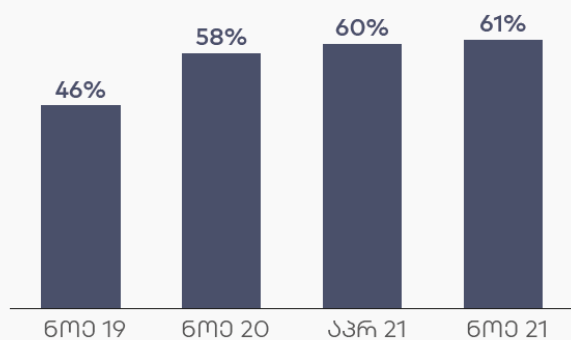
და აქტიურად

თანამშრომელთა კმაყოფილება (eNPS)

ბანკის მასშტაბით წარმატების ძირითადი საზომი და შესრულების ძირითადი მაჩვენებელია eNPS, რომლის გაზომვა დავიწყეთ 2019 წელს და მონიტორინგს რეგულარულად ვახორციელებთ. ის გვაძლევს ზუსტ და სიღრმისეულ ინფორმაციას თანამშრომელთა ჩართულობის, ინკლუზიისა და თანამშრომლების გამოცდილებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხების შესახებ. ორ წელიწადში ბანკის eNPS გაუმჯობესდა 46%-დან 61%-მდე და 2021 წლის ბოლოსთვის ყველა დროის მაქსიმუმს მიაღწია.

eNPS

eNPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, თქვენ როგორც ჩვენი თანამშრომელი გაუწევდით თუ არა რეკომენდაციას ჩვენს ბანკს, როგორც კარგ დასაქმებულს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?
პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. eNps საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არგაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტით

მონაცემთა ანალიზზე ორიენტირებული ორგანიზაცია

საქართველოს ბანკი არის მონაცემთა ანალიზზე ორიენტირებული ორგანიზაცია, რომელიც ორიენტირებულია დიჯიტალიზაციის ზრდასა და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაფართოებაზე, რათა მომხმარებლებს შესთავაზოს უფრო პერსონალიზირებული მომსახურებები და საუკეთესო პრაქტიკა და დაეხმაროს მათ საკუთარი პოტენციალის რეალიზებაში.

ორგანიზაციის მასშტაბით შემუშავებული გვაქვს მონაცემთა სტრატეგია. ჩვენი მონაცემთა სტრატეგია განსაზღვრავს მონაცემებზე დაფუძნებული მოდელების იმპლემენტაციას და მონაცემების გამოყენებას სხვადასხვა ფინანსურ და არაფინანსურ პროცესებში, მონაცემთა მოდელების განხორციელებას პროცესების, ინფრასტრუქტურისა და მეთოდოლოგიის თვალსაზრისით, ჩვენი წარმატების გაზომვას მონაცემთა ანალიტიკის საფუძველზე და თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებასა და ინფორმირებულობას.

მონაცემთა ანალიზზე ორიენტირებული შეფასებები და მათზე მოქმედების უნარი წარმოადგენს ინოვაციისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების ძირითად ფაქტორებს. მომხმარებლის საფულის ზომის შეფასების გარდა, გავაუმჯობესეთ ჩვენი პროგნოზირების მოდელები და ახლა გვაქვს მომხმარებელთა დენადობის მართვის მოდელი, რომელიც საშუალებას გვაძლევს შევიმუშავოთ კლიენტთა შენარჩუნების შეთავაზებები და next-best-action (რეკომენდებული მარკეტინგული სვლა/ქმედება) და real-time მარკეტინგის მოდელები.

ჩვენ უკვე რამდენიმე წელია ვიყენებთ ანალიზის უახლეს ინსტრუმენტებს და ეტაპობრივად ვაუმჯობესებთ მომხმარებელთა ქცევის შესწავლას. დიდი მონაცემების საფუძველზე, ყურადღებას ვამახვილებთ პროგნოზირების მოდელების შემუშავებაზე, რაც საშუალებას მოგვცემს ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზოთ ის, რაც მათ უნდათ და სჭირდებათ ზუსტად მოცემულ მომენტში.

როგორც მონაცემთა ანალიზზე ორიენტირებული ორგანიზაცია, ჩვენი მიზანია, ჩვენი მომხმარებლებისთვის რეალურ დროში უზრუნველყოთ ინოვაციური გადაწყვეტები და საუკეთესო ციფრული მომსახურება. ამჟამად ვიყენებთ 127-ზე მეტ პროგნოზირების მოდელს მაღალი GINI კოეფიციენტით (მოდელის ხარისხის მაჩვენებელი). ჩვენი საქმიანობა მოიცავს ხუთ ძირითად მიმართულებას: გაყიდვები, არხები, მომხმარებელთა შენარჩუნება, ანდერრაითინგი და სეგმენტაცია.

2021 წელს, დიჯიტალიზაციის შემდგომი გაზრდისა და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების გაუმჯობესების მიზნით, განვახორციელეთ შემდეგი ძირითადი ინიციატივები:

- არაფინანსური სარეკომენდაციო სისტემის (recommendation engine) დანერგვა;
- მონაცემთა და AI ტრენინგი საშუალო რგოლის მენეჯერებისთვის;
- NPS-ის პროგნოზირება და გაუმჯობესება მონაცემებზე დაფუძნებული მოდელების გამოყენებით;
- ენის გაგების უნარის გაუმჯობესება; და
- მომხმარებელთა დენადობის ანალიტიკური შესაძლებლობების გაუმჯობესება.

საგალო დაკრედიტების პროცესის ავტომატიზაციის დონე
2021 წელს

70%
+7.0 ppts y-o-y

შენატანი მონაცემებზე ორიენტირებული მოდელებით
განპირობებულ გაყიდვებში 2021 წელს

40%
+4.0 ppts y-o-y

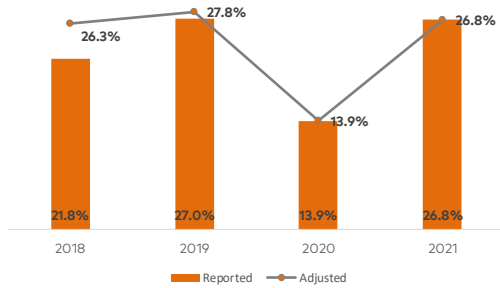
ჩვენი სტრატეგიის განხორციელება

ძირითადი საშუალოვადიანი სტრატეგიული მიზნები

ROAE¹³

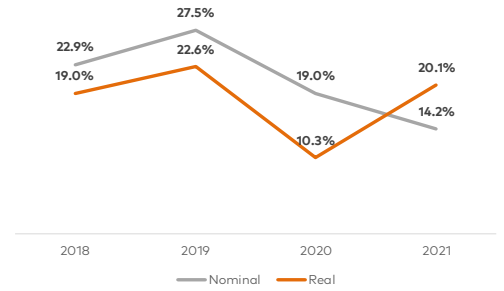
20%

+

საკრედიტო
პორტფელის
ზრდა

c.10%

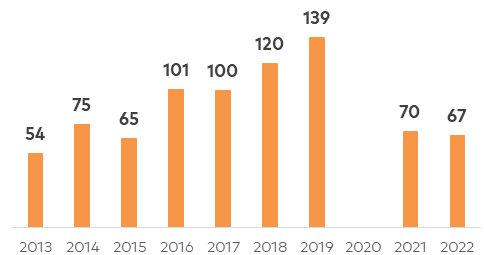

კაპიტალის მართვის ძლიერი გამოცდილება

- ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე 2.52 ლარის ღირებულების შუალედური დივიდენდი გადახდილია 2021 წლის სექტემბერში
- 2022 წლის აქციონერთა კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო აპირებს რეკომენდაცია გაუწიოს 2021 წლის საბოლოო დივიდენდს თითო აქციაზე 2.39 ლარის ოდენობით.

რეგულარული დივიდენდები

Total dividend paid during the year (GEL, millions)

2021 ROAE – 26.8%

ჯგუფმა გამოიმუშავა ისტორიული 20% -ზე მაღალი უკუგება საშუალო კაპიტალზე. ბანკის 2021 წლის შედეგებზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა შემდეგმა გარემოებებმა:

- მაღალი საოპერაციო მოგება.** ჯგუფის საქმიანობას ხელი შეუწყო გაუმჯობესებულმა მაკროეკონომიკურმა პირობებმა 2021 წელს. დაკრედიტების მნიშვნელოვანმა ზრდამ და ჭარბი ლიკვიდურობის წარმატებულმა მართვამ ხელი შეუწყო მზარდი წმინდა საპროცენტო შემოსავლის გამოიმუშავებას, რომელიც წინა წელთან შედარებით 23.0%-ით გაიზარდა, ხოლო ანგარიშსწორების ოპერაციების წარმატებულმა შედეგებმა განაპირობა გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან მიღებული წმინდა შემოსავლის 38.2%-იანი ზრდა წლის განმავლობაში.
- ორიენტირებულობა ხარჯების ეფექტურობაზე.** ჩვენი ვაგრძელები ინვესტიციებს IT რესურსებში, დიგიტალიზაციასა და მარკეტინგში ჩვენი სტრატეგიული პრიორიტეტების შესაბამისად და, ამავე დროს, ვამახვილებთ ყურადღებას ეფექტურობასა და ხარჯების კონტროლზე. შედეგად, 2021 წელს ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი იყო 35.4%, 2020 წელს კი -37.6%. ჩვენი მიზანია, საშუალოვადიან პერიოდში ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი გვქონდეს 35%, უცვლელი რჩება.
- მოქნილი საკრედიტო პორტფელი.** 2021 წელს საკრედიტო რისკის ხარჯი იყო 0.1% (2020 წელს 1.9%). 2020 წლის პირველ კვარტალში მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვის შექმნის შემდეგ, 2021 წელს გვქონდა როგორც საცალო, ასევე კორპორატიული საკრედიტო პორტფელების ზრდა, რის შედეგადაც რეზერვები ჩვეულებრივზე დაბალია. უმოქმედო სესხების (NPL) წილი მთლიან სესხებში 2020 წელს 3.8%-დან 2.4%-მდე გაუმჯობესდა, უპირველეს ყოვლისა, მას შემდეგ, რაც მეტი მომხმარებელი, განსაკუთრებით საცალო საბანკო მომსახურების სეგმენტში, დაუბრუნდა რეგულარულ გადახდებს გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის ფონზე პანდემიასთან დაკავშირებული საშეღავათო პერიოდების შემდეგ.

შედეგად, 2021 წელს ჯგუფის მოგებამ შეადგინა 743.8 მლნ ლარი (წლიური ზრდა 142.7%), ხოლო საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 26.8% შეადგინა.

2021 წლის საკრედიტო პორტფელის ზრდა – 14.2%

2021 წელს საკრედიტო პორტფელის მკვეთრი ზრდა შეინიშნებოდა ყველა ბიზნეს მიმართულებაში, მაგრამ განსაკუთრებით სამომხმარებლო, მიკრო და მცირე და საშუალო ბიზნესის საკრედიტო პორტფელებში. საცალო და CB სეგმენტებში დაკრედიტების ზრდა იყო 18.0% და 10.8%, ხოლო მუდმივი გაცვლითი კურსის საფუძველზე, შესაბამისად, 22.7% და 19.2%. საერთო ჯამში, ჩვენი საკრედიტო პორტფელი 14.2%-ით გაიზარდა და მუდმივი ვალუტის კურსის გათვალისწინებით 20.1% შეადგინა 2021 წელს. საშუალოვადიან პერსპექტივაში, ჩვენი მიზანია, დაახლოებით 10%-იანი ზრდა სამომხმარებლო სესხების პორტფელში.

¹³ 2019 წლის საშუალო კაპიტალზე უკუგების კორექტირებული კოეფიციენტი არ ითვალისწინებს 14.2 მლნ ლარის ყოფილი აღმასრულებელი დირექტორის და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერად ხარჯებს (მოგების გადასახადის გამოკლებით).

სეგმენტები

საცალო ბანკინგი

მომხმარებელზე ორიენტირებული და გადაწყვეტებზე დაფუძნებული მულტიბრენდული სტრატეგია

ჩვენ ვართ საქართველოს წამყვანი ბანკი საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, რომელიც, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მრავალფეროვან პროდუქტებსა და მომსახურებას სთავაზობს 2.6 მილიონზე მეტ აქტიურ მომხმარებელს ბაზარზე პოპულარული ფინანსური მობილური აპლიკაციისა და 211 საცალო ფილიალის, 989 ბანკომატისა და 3134 სწრაფი გადახდის (თვითმომსახურების) ტერმინალის ერთ-ერთი უმსხვილესი ქსელის მეშვეობით. საცალო საბანკო მომსახურება (RB), ჩვენი საქმიანობის გამორჩეული ნაწილი, ხორციელდება მომხმარებელზე ორიენტირებული და ციფრულ გადაწყვეტებზე დაფუძნებულ მულტიბრენდულ სტრატეგიაზე დაყრდნობით, რომლის მიზანია მოიცვას საცალო მომხმარებლების სრული სპექტრი სამი კარგად ჩამოყალიბებული სეგმენტის მეშვეობით: **მასობრივი საცალო მომხმარებლები და პრემიუმ ბანკინგი მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (მმსს).**

მთლიანი RB სესხები¹⁴

10.6 BLN

+17.4% y-o-y

საბაზრო წილი¹⁵ – სესხები

39.0%

+1.3 ppts y-o-y

ROAE

22.4%

+10.5 ppts y-o-y

RB კლიენტის დეპოზიტები

GEL 9.6BLN

+11.0% y-o-y

საბაზრო წილი¹⁶ – დეპოზიტები

40.3%

Flat y-o-y

მასობრივი საცალო სეგმენტი

ჩვენი მასობრივი საცალო სეგმენტი უზრუნველყოფს უნივერსალურ საცალო საბანკო მომსახურებას ჩვენი მასობრივი საცალო მომხმარებლებისთვის რენტაბელური დისტანციური არხებით, როგორიცაა ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაცია და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა, თვითმომსახურების ტერმინალები, აგრეთვე მაღალტექნოლოგიური საცალო ფილიალები.

ჩვენი საცალო საბანკო მომსახურების წარმატებას განაპირობებს მომხმარებელთა შესანიშნავი მომსახურება, ჩვენი მობილური ფინანსური აპლიკაციის პოპულარობა და საქართველოს ბაზარზე გადახდების მომსახურების სფეროში წამყვანი პოზიციები.

ბანკის მასშტაბით ძირითადი საზომი, რომელსაც ვიყენებთ, არის NPS დამოუკიდებელი გარე სერვისის პროვაიდერის საშუალებით. ბანკის მასშტაბით NPS მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა წლის ბოლოსთვის და მიაღწია ახალ ისტორიულ მაქსიმუმს - 55%¹⁷.

2021 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული დამოუკიდებელი კვლევის საფუძველზე, ბანკი იწარჩუნებს „ყველაზე მოწინავეს“ (top of mind) და ყველაზე სანდო ფინანსური ინსტიტუტის ტიტულს საქართველოს მოსახლეობის ყველა ასაკობრივ ჯგუფში. ჩვენ ვართ პირველი საბანკო არჩევანი, განსაკუთრებით Z თაობისთვის.

¹⁴ 2021 წლის მესამე კვარტლიდან უფროს მენეჯმენტში სტრუქტურული ცვლილებების შემდეგ, დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება რეკლასიფიცირდა კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებიდან საცალო საბანკო სეგმენტში - SOLO - პრემიუმ ბანკინგის ფარგლებში. შედარებითი პერიოდები შესაბამისად შეფასდა.

¹⁵ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილები მოცემულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2021 წლის 31 დეკემბრის გამოქვეყნებული ბანკების ცალკეულ ანგარიშებზე დაყრდნობით.

¹⁶ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილები მოცემულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2021 წლის 31 დეკემბრის გამოქვეყნებული ბანკების ცალკეულ ანგარიშებზე დაყრდნობით.

¹⁷ IPM Georgia- ს მიერ ჩატარებული კვლევის საფუძველზე

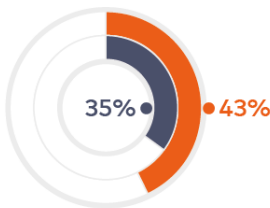
1.5 MLN+

349K

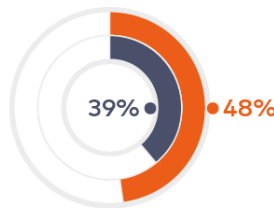
მასობრივი საცალო აქტიური მომხმარებლები ¹⁸

სახელფასო კლიენტები, დასაქმებული
(დაქირავებული) მოსახლეობის c.3%

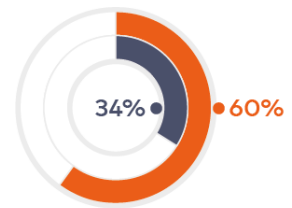
პირველი საბანკო არჩევანი

ყველაზე სანდო ბანკი**

მთავარი ბანკი უმრავლესობისთვის***

მთავარი ბანკი Z თაობისთვის***

● საბანკო ● ხვამ ბანკი

შევიმუშავეთ მომხმარებელზე ორიენტირებული ბიზნესი მოდელი, რომელიც უზრუნველყოფს მომხმარებლებისთვის პერსონალიზებული გადაწყვეტილებებისა და შეთავაზებების მიწოდებას. ასევე ყურადღებას ვამახვილებთ მომხმარებელთა ქცევის, სურვილებისა და საჭიროებების შესწავლაზე, რათა შევძლოთ მათ საჭიროებებზე მორგებული პროდუქტებისა და მომსახურების უზრუნველყოფა.

ჩვენი მომხმარებელზე ორიენტირებულობა ნიშნავს მომხმარებლების წარმატებაზე ორიენტირებულობას და მათი ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებების გასაგებად პროგნოზირების მოდელის პროაქტიულ გამოყენებას. აღნიშნული ცოდნა მნიშვნელოვანია მომხმარებელთა შესანიშნავი მომსახურების უზრუნველსაყოფად. ჩვენი ციფრული ეკოსისტემა, სადაც კლიენტებს შეუძლიათ სხვადასხვა მოთხოვნების შესრულება ერთი ინტეგრირებული მომსახურებით, საშუალებას გვაძლევს უზრუნველყოთ შეუფერხებელი მომსახურება. ვიყენებთ მონაცემთა ანალიზის ინსტრუმენტებსა და სხვა უახლეს ტექნოლოგიებს, როგორცაა Medallia და მომავალში დაგეგმატება ასევე Salesforce, მომხმარებელთა საჭიროებების უკეთ განჭვრეტისა და მათი მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით.

ვგრძელებთ ჩვენი ციფრული არხების, განსაკუთრებით ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაციის განვითარებას. 2021 წელს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ეტაპი იყო სამომხმარებლო დაკრედიტების პროცესის სრული რეორგანიზაცია ციფრულ არხებში. ამან ხელი შეუწყო პროდუქტის გაყიდვების გაზრდას მობილური აპლიკაციის საშუალებით და მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა მომხმარებელთა მომსახურების ხარისხი. აღნიშნული, ბაზარზე წამყვან ჩვენს ლოიალურობის პროგრამასთან ერთად, საშუალებას გვაძლევს შევასრულოთ ჩვენი მისია, დავეხმაროთ ადამიანებს თავიანთი პოტენციალის რეალიზაციაში და უზრუნველყოთ მჭიდრო ურთიერთობები მომხმარებელთან.

ციფრული არხების საშუალებით მომხმარებელთა საჭიროებების პროგნოზირება და დაკმაყოფილება

მონაცემთა მოწინავე ანალიზი	მოსახერხებელი არხები	გადახდების ეკოსისტემა	მომხმარებლის გამოცდილება

შემდგომი ზრდის შესაძლებლობები

შემდგომი ზრდის შესაძლებლობების უზრუნველსაყოფად, ყურადღებას ვამახვილებთ მასობრივი საცალო მიმართულების ორ ქვე-სეგმენტზე: - ახალგაზრდობასა და ქართველ ემიგრანტებზე:

¹⁸ აქტიური მომხმარებელი-ფიზიკური პირი არის ფიზიკური პირი, რომელმაც ერთხელ მაინც ისარგებლა რომელიმე საბანკო მომსახურების არხით, ან განახორციელა მინიმუმ ერთი სადებიტო ტრანზაქცია, ან იყო სახელფასო კლიენტი, ან ჰქონდა სულ მცირე ერთი აქტიური საკრედიტო პროდუქტი, ან ჰქონდა გარკვეული ოდენობის ნაშთის მქონე ანაბარი ბოლო სამი თვის განმავლობაში.

*** IPM Georgia-ს (დამოუკიდებელი კვლევითი კომპანია) 2021 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.

ახალგაზრდობა

ჩვენი მიზანია მოვიზიდოთ ახალი მომხმარებლები ახალგაზრდულ სეგმენტში (25 წლამდე) და შევინარჩუნოთ ისინი დიდი ხნის განმავლობაში. ჩვენი სამიზნე ჯგუფია სკოლის მოსწავლეები და სტუდენტები, რომელთაც ვთავაზობთ ექსკლუზიურ პროდუქტებსა და მომსახურებებს ჩვენი სტუდენტური ბარათისა და მოსწავლის ბარათის მეშვეობით. აღნიშნულ ქვესეგმენტში აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა, ზრდამ 16.0% შეადგინა. დამოუკიდებელი მესამე პირის მიერ ჩატარებული კვლევის საფუძველზე, ჩვენ ვართ “top-of-mind” და მთავარი ბანკი სტუდენტებისთვის საქართველოში.

აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა

329,516

+16.0% y-o-y

აქტიური ციფრული მომხმარებლების რაოდენობა

211,080

+15.8% y-o-y

ახალი მომხმარებლების მოზიდვისა და მათი დიდხანს შენარჩუნების შესაძლებლობა

ექსკლუზიური
პროდუქტები

297K+

სტუდენტური ბარათი და მოსწავლის ბარათი დამატებითი ექსკლუზიური შეღავათებით

სპეციალური აქციები

150+

სპეციალური აქციები სტუდენტებისა და მოსწავლეებისთვის 2021 წელს

8+

თანამშრომლობის პროექტები
უნივერსიტეტებთან

პარტნიორობა უნივერსიტეტებთან

21

უნივერსიტეტები მონაწილეობენ საქართველოს ბანკის სახელფასო პროგრამაში
ექვსი ყველაზე მსხვილი უნივერსიტეტიდან (97 ათასზე მეტი სტუდენტი, სტუდენტთა საერთო რაოდენობის 50% +), ხუთი ჩართულია საქართველოს ბანკის სახელფასო პროგრამაში

ქართველი ემიგრანტები

საზღვარგარეთ მცხოვრები ქართველების რაოდენობისა და მათ მიერ გადმორიცხული ფულადი გზავნილების მოცულობიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვან პოტენციალს ვხედავთ ამ სეგმენტში. გაციფრულების მარტივი პროცესის და მოსახერხებელი ინსტრუმენტების მეშვეობით, ჩვენი მიზანია გამოვიყენოთ ამ სეგმენტის პოტენციალი.

უცხოეთში მცხოვრები ქართველები, რომელთაც ყოველდღიურად სჭირდებათ საბანკო მომსახურება

c.1.3MLN

გადარიცხვები 2021 წელს

c.\$2.3BLN

+24.6% y-o-y

სესხების და დეპოზიტების მაღალი პოტენციალის მქონე კლიენტები (ბოლო 12 თვეში სამზე მეტი გადარიცხვით)

c.350K

ჩვენი მოლოდინია კოთხეცობითი გაზრდის 35%-40% ათვისაგან საშუალო ვადაში

ორიენტირებული ვართ უცხოეთში მცხოვრები ქართველებისთვის საქართველოში საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაზე. 2021 წელს დავამატეთ ციფრული ონბორდინგი მობილური აპლიკაციისა და ინტერნეტის საშუალებით და შევქმენით სპეციალური განყოფილება ჩვენს ვებგვერდზე - www.migrants.ge - ქართველი ემიგრანტების საჭიროებებზე მორგებული პროდუქტებითა და სერვისებით. 2021 წელს მნიშვნელოვნად გაიზარდა აღნიშნულ სეგმენტში აქტიური მომხმარებლებისა და გაცემული სესხებისა და დეპოზიტების რაოდენობა:

აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა

53K

+8.2% y-o-y

საკრედიტო პორტფელი

GEL 143MLN

Doubled y-o-y

სადეპოზიტო პორტფელი

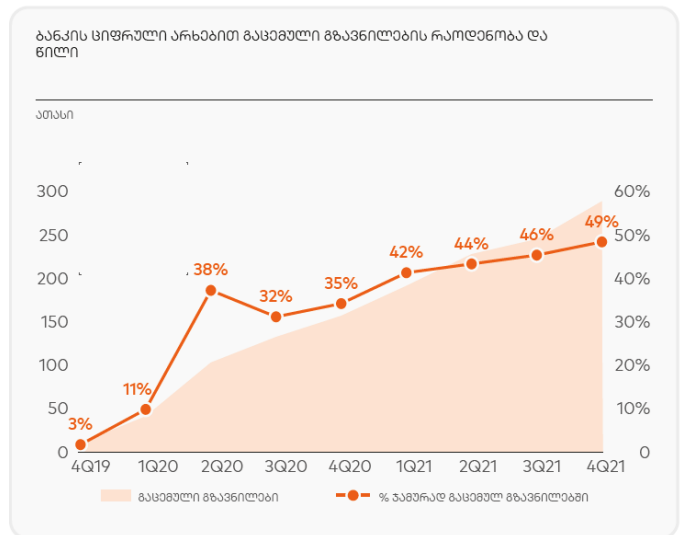
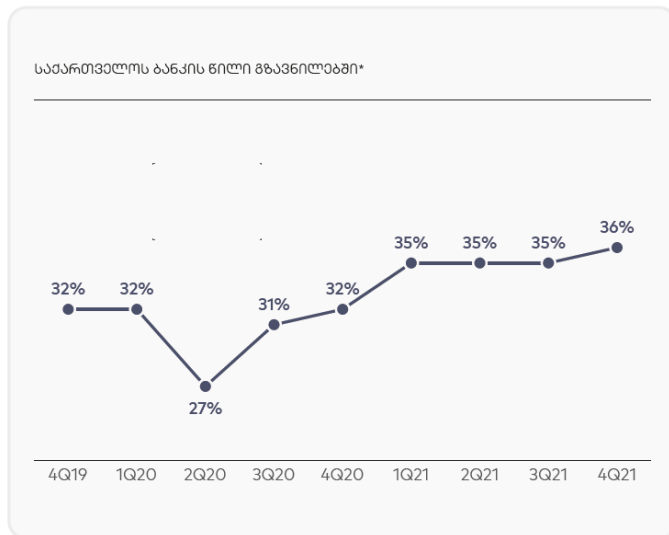
GEL 104MLN

+5.8% y-o-y

2021 წელს საქართველოში გადმორიცხული ფულადი გზავნილები 24,6%-ით გაიზარდა. მთლიანი ფულადი გზავნილების მესამედზე მეტი საქართველოს ბანკის მეშვეობით გადმორიცხა და ბოლო ორი წლის განმავლობაში ჩვენი საბაზრო წილი გაიზარდა დაახლოებით 3 პუნქტით.

ჩვენი საერთო ციფრული სტრატეგიის შესაბამისად, ორიენტირებული ვართ ფულადი გზავნილების მიღების პროცესის დიჯიტალიზაციაზე. ბოლო ორი წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა განტვირთვის მაჩვენებელი.

2021 წლის მეოთხე კვარტალში საქართველოს ბანკში შემოსული ფულადი გზავნილების 49% ციფრული არხებით გაიცა.

2021 წელს რუსეთიდან და უკრაინიდან საქართველოს ბანკში გადმორიცხული ფულადი გზავნილების წილმა, შესაბამისად, 13.3% და 3.2% შეადგინა. უკრაინიდან შემოსული ფულადი გზავნილების მცირე წილის გათვალისწინებით, არ არის მოსალოდნელი რაიმე მნიშვნელოვანი გავლენა ჩვენს საქმიანობაზე ფულადი სახსრების შემოძინების მნიშვნელოვანი შემცირების პირობებშიც. ვაკვირდებით რუსეთიდან ფულადი გზავნილების ნაკადებს და რუსეთიდან ფულადი გზავნილების მნიშვნელოვანმა შემცირებამ შეიძლება გავლენა იქონიოს მიღებული ფულადი გზავნილების ზრდაზე, თუმცა, ფულადი გზავნილების მთლიან ნაკადში სხვა ქვეყნების მზარდი წილის გათვალისწინებით, ჩვენი ვარაუდით, მთლიანი ფულადი გზავნილების შემოძინების ზრდა გაგრძელდება 2022 წელს.

2020-21 წლებში რუსეთის წილი საქართველოში გადმორიცხულ ფულად გზავნილებში მნიშვნელოვნად შემცირდა და 20%-ზე ნაკლები შეადგინა (დაახლოებით 50% 2010-14 წლებში და დაახლოებით 30% 2015-19 წლებში), ხოლო ფულადი გზავნილების კლება, სავარაუდოდ, კომპენსირდება სხვა ქვეყნებიდან ფულადი გზავნილების ნაკადებით (ძირითადად ევროკავშირიდან, აშშ-დან და ისრაელიდან).

პრემიუმ ბანკინგი

ჩვენი პრემიუმ ბანკინგი ქართულ ფინანსურ ბაზარზე უნიკალურ მომსახურებას სთავაზობს შეძლებულ (mass affluent) მომხმარებლებს SOLO ბრენდის მეშვეობით და მაღალშემოსავლიან (high-net-worth) ფიზიკურ პირებს დაგროვილი ქონების მართვის კერძო სერვისებით.

2021 წლის მესამე კვარტლიდან უფროს მენეჯმენტში სტრუქტურული ცვლილებების განხორციელების შემდეგ, დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება რეკლასიფიცირდა კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებიდან (CIB) საცალო საბანკო სეგმენტში, განსაკუთრებით პრემიუმ ბანკინგის ფარგლებში. შედარებითი პერიოდები შესაბამისად შეფასდა.

პრემიუმ ბანკინგი არსებობს თვითდაფინანსების ხარჯზე. 2021 წელს მთლიანი საკრედიტო და სადეპოზიტო პორტფელები მნიშვნელოვნად გაიზარდა და სეგმენტი წლის განმავლობაში საკმაოდ მომგებიანი იყო. საკრედიტო და სადეპოზიტო პორტფელების ზომის მიხედვით, პრემიუმ ბანკინგი უსწრებს საქართველოში სიდიდით მესამე ბანკს.

მთლიანი სესხები

3.0 BLN

+9.8% y-o-y

ROAE

25.5%

+7.2 ppts y-o-y

დეპოზიტები

GEL 4.5BLN

+6.5% y-o-y

მოგება

GEL 131.8 MLN

+81.1% y-o-y

SOLO – რადიკალურად განსხვავებული მიდგომა პრემიუმ ბანკინგში

ბანკის SOLO კლიენტებს შეუძლიათ ისარგებლონ ექსკლუზიური პროდუქტებითა და კონსიერჟის მომსახურებით საქართველოში მდებარე ჩვენს 11 სპეციალურად განსაზღვრულ SOLO ლაუნჯში. SOLO არის უნიკალური საბანკო კონცეფცია ერთ სივრცეში, რომელიც აერთიანებს პრივილეგიურ ფინანსურ და საკონსულტაციო მომსახურებებსა და LIFESTYLE-ის შეუზღუდავ შესაძლებლობებს.

SOLO ლაუნჯებში, პირადი ბანკირები ემსახურებიან ჩვენს კლიენტებს და, გარდა საბანკო გადაწყვეტილებებისა, სთავაზობენ ძვირადღირებულ საქონელს და სხვა შესაძლებლობებს, როგორცაა ექსკლუზიური ღონისძიებები, მსოფლიო ვარსკვლავების კონცერტები, სპეციალური სამოგზაურო ტურები, SOLO ბუტიკი, ექსკლუზიური შეღავათები და სხვა შერჩეული პროდუქტები და მომსახურება. საბანკო საქმისა და ცხოვრების სტილის ეს უნიკალური ნაზავი ხელს უწყობს SOLO მომსახურებისადმი დიდი ინტერესის შენარჩუნებას.

2015 წლიდან, SOLO-ს რეზერვინგის შემდეგ, ჩვენი მომხმარებელთა ბაზა სტაბილურად იზრდება. 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, SOLO მოემსახურა 70,151 აქტიურ მომხმარებელს,¹⁹ რაც 18.6% –ით აღემატება გასული წლის მაჩვენებელს, რაც ადასტურებს სერვისის მუდმივ პოპულარობას ჩვენს შიდა ბაზარზე.

SOLO კლუბი, SOLO-ს წევრთა ჯგუფი, რომელიც 2017 წელს შეიქმნა, მომხმარებლებს სთავაზობს SOLO-ს პროდუქტებსა და შეთავაზებებზე ექსკლუზიურ წვდომას სხვა SOLO მომხმარებლებთან შედარებით უფრო მაღალ ფასად. ერთ-ერთი ასეთი ექსკლუზიური პროდუქტია American Express Platinum Card, რომელიც მხოლოდ SOLO კლუბის წევრებისთვის არის ხელმისაწვდომი. 2019 წლიდან, SOLO კლუბის წევრები ასევე სარგებლობენ პირადი ასისტენტის მომსახურების უპირატესობებით lifestyle შეთავაზებებთან დაკავშირებით.

¹⁹ აქტიური მომხმარებელი-ფიზიკური პირი არის ფიზიკური პირი, რომელმაც ერთხელ მაინც ისარგებლა რომელიმე საბანკო მომსახურების არხით, ან განახორციელა მინიმუმ ერთი სადებეტო ტრანზაქცია, ან იყო სახელფასო კლიენტი, ან ჰქონდა სულ მცირე ერთი აქტიური საკრედიტო პროდუქტი, ან ჰქონდა გარკვეული ოდენობის ნაშთის მქონე ანაზღაურებადი ბანკის სავალდებულება.

სტრატეგიული ფოკუსი

2019 წელს ჩვენ განვსაზღვრეთ სამი ძირითადი ფაქტორი – საუკეთესო მომსახურება, გაციფრულება და მომხმარებლის მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზებები – მომხმარებელზე ორიენტირებული SOLO მოდელის კიდევ უფრო განვითარების და სამი წლის განმავლობაში (2018-2021) 2018 წლის მოგების გაორმაგების, და 112 მილიონ ლარამდე გაზრდის მიზნით. მივალწიეთ 2021 წელს დასახულ მიზნებს. აღნიშნული მიღწევა განაპირობა გაუმჯობესებებმა სტრატეგიული მიზნების თვალსაზრისით:

საუკეთესო მომსახურება

- 2019 წელს დაინერგა მომხმარებელთან ურთიერთობის ახალი მოდელი, რომელიც მიმართულია მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომის მაქსიმიზაციაზე. მოდელი განხორციელდა 2020 წელს.
- SOLO- ს NPS- ის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება:

78.5%

+0.7b ppts y-o-y (NPS ეფუძნება 2021 წლის დეკემბრის SOLO კლიენტთა შიდა გამოკითხვას)

გაზრდილი გაციფრულება

- მუდმივი ფოკუსირება მომხმარებლის აქტივობის ციფრულ არხებზე გადატანაზე
- მომხმარებელთა ციფრული მომსახურების მუდმივი გაუმჯობესება

89%

SOLO- ს მომხმარებლები იყენებენ mBank / iBank-ს

32.0

ყოველთვიური ტრანზაქციები თითო მომხმარებელზე mBank- ში, 2021 წლის დეკემბერში +32.2% წლიური ზრდა

მომხმარებლის მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზებები

- 2019-2020 წლებში რეაქტიული გაყიდვებიდან მონაცემებზე დაფუძნებული პროაქტიული გაყიდვების სტრატეგიაზე გადასვლა - მონაცემთა ანალიზის ინსტრუმენტების აქტიურად გამოყენებით კონკრეტული და საერთო საჭიროებების მქონე უფრო მიზნობრივი აუდიტორიის გამოვლენისა და მათთვის მოთხოვნებიდან გამომდინარე პროდუქტებისა და სერვისების შეთავაზების მიზნით (საინვესტიციო სესხები, მოთხოვნებზე დაფუძნებული SOLO ლოიალობა, ინტერესებზე დაფუძნებული ცხოვრების წესი და სხვა).
- 2022 წლის პრიორიტეტი - მონაცემთა ანალიზის გაუმჯობესებული ინტენსიურად გამოყენება და მსოფლიოს წამყვან მომხმარებელთან ურთიერთობის მართვის კომპანიასთან, Salesforce- სთან, პარტნიორობა, მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზების მიწოდების მიზნით

მოგზაურობის, გართობის, განათლებისა და ჯანდაცვის სფეროებში შეთავაზებების სპექტრის მუდმივად განვითარება, რათა მომსახურება კიდევ უფრო გამორჩეული და სასიამოვნო გახდეს

ჩვენი მიზანია კიდევ გავაუმჯობესოთ ჩვენი ძირითადი სტრატეგიული მიზნები- საუკეთესო მომსახურება, გაზრდილი გაციფრულება და მოთხოვნებზე მორგებული შეთავაზებები -SOLO-ს განვითარების შემდეგ ეტაპზე გადასასვლელად.

დაგროვილი ქონების მართვა

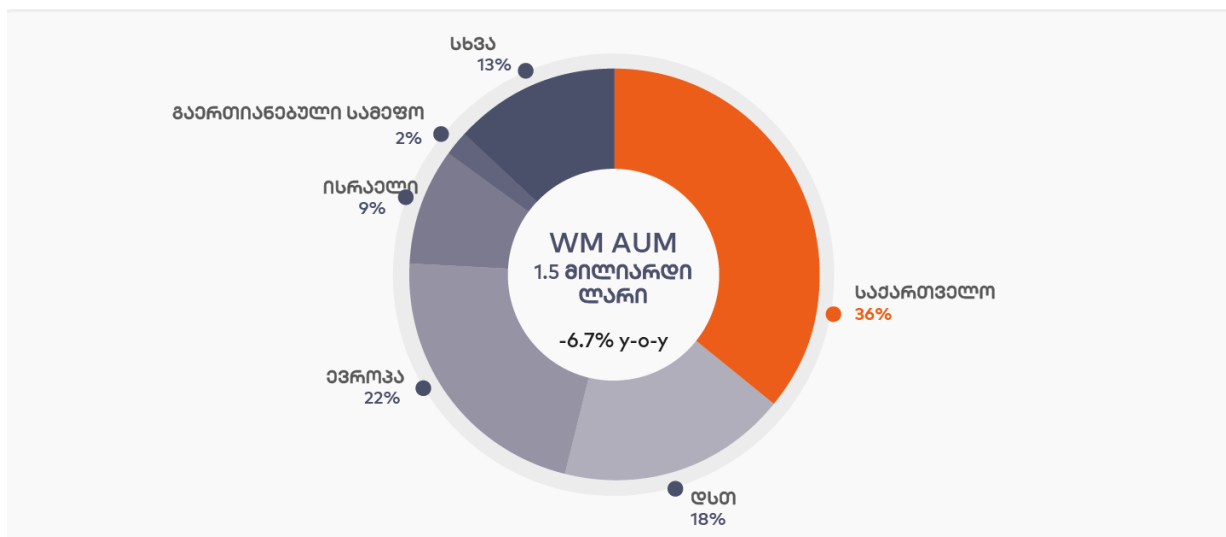
საქართველოს ბანკი დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულებით 2005 წლიდან მუშაობს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი 78 ქვეყნის 1,503 აქტიურ ადგილობრივ და საერთაშორისო მომხმარებელს ემსახურება. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა 1,422 იყო. ჩვენი დაგროვილი ქონების მართვის (WMI) მიმართულება ემსახურება მაღალშემოსავლიან ფიზიკურ პირებს და მათ ოჯახებს სთავაზობს საინვესტიციო მართვის პროდუქტებს. ბანკს აქვს წარმომადგენლობები ლონდონსა და სტამბოლში, და ფილიალი -თელ-ავივში. ჩვენი მაღალი ხარისხის მომსახურება, ეკონომიკური სტაბილურობა, ხელსაყრელი ბიზნეს-გარემო და ლიბერალური საგადასახადო სისტემა გვამძლევს საშუალებას მივცეთ ჩვენს კლიენტებს საქართველოში ინვესტირების უნიკალური შესაძლებლობები.

რთული საბაზრო გარემოსა და ფინანსური დანაშაულის რისკების მართვის ჩვენი ძლიერი პროგრამის მიუხედავად, შევინარჩუნეთ მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების კარგი დინამიკა, დიდ მომგებიანობასთან ერთად. ჩვენმა მართვის ქვეშ მყოფმა აქტივებმა (AUM), რომელიც მოიცავს WM კლიენტების დეპოზიტებს და გლობალურ სადეპოზიტო სერტიფიკატებს, 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის მიაღწია 1,503.5 მილიონ ლარს, რაც 6.7%-ით ნაკლებია წინა წელთან შედარებით, ძირითადად 2021 წელს ადგილობრივი ვალუტის გამყარების გამო.

2022 წლის 25 აპრილის მდგომარეობით, დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულების რუსეთის რეზიდენტი მომხმარებელთა დეპოზიტებმა ან მართვის ქვეშ მყოფმა სხვა აქტივებმა 64 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც WM AUM-ის მთლიანი მოცულობის 3.8%-ია. რუსეთ-უკრაინის ომის ფონზე ჩვენ მუდმივად ვაკვირდებით ახალ გარემოებებს. ბანკის ფინანსური რისკების მართვის პროგრამა მძლავრია და რუსეთის მიმართ დაწესებული ახალი სანქციების მოქმედი მოთხოვნები სწრაფად ინკორპორირდა ჩვენს სისტემებში, სანქციების მოქმედი მოთხოვნების დარღვევის მიმართ იმავე ნულოვანი ტოლერანტობის მიდგომით, რასაც ბანკი ისტორიულად იყენებდა სანქციების მოქმედი მოთხოვნების დარღვევებთან დაკავშირებით. სანქციების რეჟიმის გამკაცრებასთან ერთად, მოვახდენთ ჩვენი ოპერაციების ადაპტირებას ახალი მოთხოვნების შესაბამისად.

მრავალფეროვანი მომხმარებელთა ბაზა სხვადასხვა გეოგრაფიულ ადგილას

მთავარი სტრატეგიული მიზანია მოგების ზრდა დაგროვილი ქონების მართვის შეთავაზებების დივერსიფიცირების გზით

ჩვენი მიზანია საქართველო ვაქციოთ კერძო საბანკო საქმიანობის რეგიონალურ ჰაბად და მოვიზიდოთ მომხმარებლები ახლომდებარე ქვეყნებიდან საქართველოს ბანკებში. საქართველოს ბანკი არის წამყვანი და საიმედო ბანკი, რომელსაც აქვს მაღალი შემოსავალი და მუდმივად ნერგავს ინოვაციებს მომხმარებლისთვის საუკეთესო მომსახურების უზრუნველსაყოფად. საქართველოში სტაბილური ბიზნეს გარემო, საქართველოს ბანკის რეპუტაციასა და გამოცდილებასთან ერთად, გვაქცევს იდეალურ ბანკად მაღალშემოსავლიანი პირებისთვის ბიზნესის საკეთებლად.

საპროცენტო განაკვეთები მსოფლიო მასშტაბით მცირდება, ასევე მცირდება ჩვენი მოზიდული დაფინანსების ხარჯები. დროთა განმავლობაში, ჩვენ შევამცირეთ სარგებელი, რომელსაც მომხმარებლებს ვთავაზობთ სადეპოზიტო პროდუქტებზე და, შედეგად, მივიღეთ სტაბილური გადასვლა საბანკო პროდუქტებიდან საინვესტიციო პროდუქტებზე. დაგროვილი ქონების მართვის მომსახურების კლიენტებს შორის ფასიანი ქაღალდების წილი 2015 წლის 13% -დან 2021 წელს დაახლოებით 38% -მდე გაიზარდა. ვიმედოვნებთ, ეს ტენდენცია მომავალშიც გაგრძელდება.

აქტიურად ვმუშაობთ დაგროვილი ქონების მართვის შეთავაზებების გაუმჯობესებაზე შემდეგი მიმართულებებით:

ფინანსური პროდუქტების შეთავაზება

ჩვენი პორტფელის დივერსიფიკაცია ძირითადი სტრუქტურირებული პროდუქტებით:

- სტრუქტურირებული პროდუქტები
- აქტივების მართვა
- მესამე მხარის პროდუქტები

საკონსულტაციო მომსახურების პროდუქტების შეთავაზება

Galt & Taggart-თან თანამშრომლობით, საინვესტიციო პროდუქტის წილის გაზრდა ჩვენს პორტფელში:

- კერძო საინვესტიციო შესაძლებლობები
- პორტფელის სტრუქტურირება

Lifestyle პროდუქტების შეთავაზება

WM lifestyle გუნდის მიერ მოთხოვნებზე მორგებული გაყიდვებისა და მარკეტინგული ინიციატივების განხორციელების გაზრდა:

- WM ექსკლუზიური შეთავაზებები
- კონსიერჟის მომსახურება

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების (მმსს) საბანკო

მომსახურება

ჩვენი მმსს სეგმენტი ემსახურება მმსს მომხმარებლებს და ეხმარება მათ წარმატების მიღწევაში, ფინანსური მომსახურების ფართო სპექტრის შეთავაზების, მხარდაჭერისა და საკონსულტაციო პროგრამებისა და მოსახერხებელი ციფრული არხების უზრუნველყოფით.

ყველაზე მეტად მმსს სეგმენტი დააზარალა COVID-19-ის პანდემიამ. მიუხედავად გამოწვევებისა, მმსს-ის სეგმენტი 2021 წელს საკმაოდ წარმატებული იყო, რასაც ხელი შეუწყო მნიშვნელოვანმა ეკონომიკურმა აღდგენამ. 2021 წელს მნიშვნელოვნად გაიზარდა ჩვენი აქტიურ მომხმარებელთა ბაზა (63,702 აქტიური მმსს * კლიენტი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 17.1%-ით მეტი წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით) და მოსალოდნელზე მეტად გაიზარდა სადეპოზიტო და საკრედიტო პორტფელები.

საბაზრო წილი (მმსს)

33.1%

+1.5 ppts y-o-y

მთლიანი სესხები

GEL 4.0BLN

+20.0% y-o-y

დეპოზიტები

GEL 1.2BLN

+20.3% y-o-y

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)

22.4%

+17.5 ppts y-o-y

2021 წელს ჟურნალმა Global Finance-მა საქართველოს ბანკი ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში მცირე და საშუალო ბიზნესისათვის საუკეთესო ბანკად დაასახელა.

განვითარების ძირითადი პრიორიტეტული მიმართულებები და 2021 წელს განხორციელებული ინიციატივები

მმსს სეგმენტის მიმართ ჩვენს მიდგომას ორი ძირითადი ფაქტორი განსაზღვრავს - **ყველაფრის ცენტრში მომხმარებელია** და **ყველა გადაწყვეტილება მონაცემებზე დაყრდნობით მიიღება** - და ამას ვითვალისწინებთ ჩვენს მომხმარებლებთან ურთიერთობისას და გადაწყვეტილებების მიღებისას.

ჩვენი საქმიანობის სრული პოტენციალის გამოსაყენებლად, ყურადღებას ვამახვილებთ შემდეგ სფეროებზე:

გაყიდვებისა და მომსახურების მოდელის ტრანსფორმაცია

დაკრედიტების პროცესის ტრანსფორმაცია

მონაცემთა სტრატეგია

დამატებითი მომსახურება

ციფრული ღირებულების შეთავაზება და მოსახერხებელი არხები

გაყიდვებისა და მომსახურების მოდელის ტრანსფორმაცია

2020 წელს დავნერგეთ მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის ახალ ღირებულებებსა და საჭიროებებზე დაფუძნებული სეგმენტაციის მოდელი, რაც საშუალებას მოგვცემს გავზარდოთ სეგმენტის დაფარვა, გავაუმჯობესოთ ურთიერთობა ჩვენს მომხმარებლებთან და განვაავითაროთ მომხმარებლებზე უფრო მორგებული პროდუქტი და მომსახურება. ჩვენი საკრედიტო და არასაკრედიტო ბანკირები ტრანსფორმირდნენ ურთიერთობის მენეჯერებად და საკრედიტო ანალიზის პროცესის დიდი ნაწილი ცენტრალიზებული გახდა. 2021 წელს გავაუმჯობესეთ აღნიშნული მოდელი ციფრულ სეგმენტაციაზე ახალი აქცენტით. ეს საშუალებას მოგვცემს უკეთ გავიგოთ ჩვენი ციფრული მომხმარებლების საჭიროებები, გამოვიყენოთ დიჯიტალიზაციის სრული პოტენციალი და გადავიტანოთ მეტი მომხმარებლის აქტივობა ციფრულ არხებზე.

ჩვენი დაფარვის მოდელი მოიცავს სამ ქვე-სეგმენტს:

ჩემ პიონერი

ურთიერთობის მენეჯერი

- მაღალკვალიფიციური ურთიერთობის მენეჯერები, რომლებსაც აქვთ დიდი გამოცდილება, ჩვენს ყველაზე ძვირფას კლიენტებისთვის - ჩემპიონებისთვის - უზრუნველყოფენ საბანკო მომსახურებას, აგრეთვე დამატებით მომსახურებას.
- თითოეული დიდი გამოცდილების მქონე ურთიერთობის მენეჯერი ემსახურება - 40-50 მომხმარებელს

ბიზნეს ბანკირი

- ბიზნეს ბანკირები მუშაობენ ასპირანტებთან მათი განვითარებისა და ჩემპიონებად გახდომის ხელშესაწყობის მიზნით
- ბიზნეს ბანკირები ემსახურებიან - 100-150 მომხმარებელს ფილიალებში

- ძირითადად არააქტიური კლიენტები ან კლიენტები, რომლებსაც საფულის ძალიან მცირე წილი აქვთ საქართველოს ბანკში
- დავიწყეთ მომხმარებელთა უმეტესი აქტივობის ციფრულ არხებზე გადატანა

დისტანციური ბანკირი

- 2021 წლის დეკემბრის მდგომარეობით სეგმენტის (ასპირანტები და მონაწილეები) დაფარვა იყო 28.4%. საშუალოვადიან პერიოდში ვგეგმავთ სეგმენტის დაფარვის გაზრდას.

ჩვენი ბიზნეს ფილიალი, 4B, შექმნილია ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლებისთვის საუკეთესო მომსახურების უზრუნველყოფის მიზნით. 4B-ში ყველაზე გამოცდილი ბანკირები, რომლებიც კარგად იცნობენ მომხმარებელთა საჭიროებებს, ჩვენს ტოპ მსს მომხმარებლებს, ჩემპიონებს, სთავაზობენ ინოვაციურ ფინანსურ პროდუქტებს, დამატებით საკონსულტაციო მომსახურებებსა და ქსელის შესაძლებლობებს.

აგრძელებთ ჩვენი სერვისისა და გაყიდვების მოდელის ტრანსფორმაციის პროცესს, რათა ჩვენს მომხმარებლებს მივაწოდოთ საუკეთესო მომსახურება და ჩვენი ბანკირებისთვის უზრუნველყოთ მეტი დრო მომხმარებელთან ურთიერთობასა და გაყიდვებზე კონცენტრირებისთვის.

დაკრედიტების პროცესის ტრანსფორმაცია

2021 წელს გავაგრძელებთ დაკრედიტების ტრანსფორმაციის პროცესის გაუმჯობესებას. ვმუშაობთ ციფრული დაკრედიტების მოდელზე, ავტომატიზაციის მაღალი დონით, რათა შევძლოთ საკრედიტო გადაწყვეტილებების სწრაფად მიღება. 2021 წელს ჩვენ გავაუმჯობესეთ ჩვენი გადაწყვეტილების მიღების მექანიზმი და გავაგრძელებთ მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტების შემუშავებას სესხების გაცემის გასაადვილებლად. 2019 და 2020 წლებში განხორციელებული ოპერაციების თანმიმდევრობის სქემისა და

სამუშაო პროცესის მსვლელობის გარდა, 2021 წელს შევიმუშავეთ შეფასების სისტემა, წინასწარ დამტკიცებული ლიმიტები, მონიტორინგის სისტემა და დავიწყეთ მონაცემთა ინტეგრაციის ინსტრუმენტების შემუშავება. ასევე განვახორციელეთ სხვადასხვა ოპტიმიზაციის ინიციატივები დაკრედიტების პროცესში, მათ შორის საკრედიტო ანალიტიკოსების როლის შეცვლა, რათა ბანკირებმა მეტი ყურადღება გაამახვილონ გაყიდვებსა და კლიენტებთან ურთიერთობაზე. ჩვენი ამოცანაა მივაღწიოთ მაქსიმუმ „Time to Yes“ მიკრო სეგმენტში ნახევარი დღის განმავლობაში და მცირე და საშუალო ბიზნესის სეგმენტში სამი დღის განმავლობაში.

“Time to Yes” 2021 წლის დეკემბერში, დღეები

მონაცემთა სტრატეგია

ორიენტირებულები ვართ მონაცემთა გამოყენებაზე სხვადასხვა საოპერაციო პროცესებში და, როგორც მონაცემთა სიღრმისეულ ანალიზზე ორიენტირებული ორგანიზაცია, გვჯერა, რომ მონაცემთა სხვადასხვა მოდელების შექმნა საშუალებას მოგვცემს მშს მომხმარებლებისთვის უზრუნველყოთ ეფექტური და შეუფერხებელი მომსახურება. 2021 წელს, ახალი ბიზნეს შესაძლებლობების უზრუნველყოფის მიზნით, გავაფართოვეთ ჩვენი მონაცემებზე დაფუძნებული მოდელები, გავაუმჯობესეთ ჩვენი კამპანიები და მომხმარებელთა მომსახურება და უკეთ განვსაზღვრეთ მომხმარებელთან ურთიერთობის მენეჯერების როლები. ყველა ეს ქმედება საშუალებას გვაძლევს გავაუმჯობესოთ მომხმარებელთა და თანამშრომელთა კმაყოფილება, გავზარდოთ ჩვენი ბაზრის წილი მშს სეგმენტში და ამავედროულად შევინარჩუნოთ მომგებიანობის მიზნობრივი მაჩვენებლები.

მონაცემთა მოდელები

კამპანიები და სერვისები

CRM

საკრედიტო პროდუქტები	მომხმარებლები	გაყიდვები	დიჯიტალიზაცია	მომგებიანობა
- შეფასება - მონიტორინგი - ავტომატიზაცია	- მომხმარებელთა მოზიდვა - სეგმენტაცია - მომხმარებელთა დენდობა	- შემდეგი საუკეთესო შეთავაზება/შედეგი - საუკეთესო აქტივობა - საფულის წილი - მომგებიანობა	- სეგმენტაცია და დაფარვა - ტრანზაქციების განტვირთვა - გაყიდვების განტვირთვა	- ხელიდან გაშვებული შესაძლებლობები - მომხმარებლის სიცოცხლისუნარიანობის ღირებულება - პოტენციალი

მშს – ს მხარდაჭერა მათი განვითარების ყველა ეტაპზე – დამატებითი მომსახურებები

შევიმუშავეთ ეკოსისტემა, რომელიც მშს – ს საშუალებას აძლევს გამოავლინოს საკუთარი პოტენციალი განვითარების ყველა ეტაპზე. გარდა იმისა, რომ ჩვენ ვართ ფინანსური პროდუქტის წამყვანი ბანკი, ჩვენი მიზანია ჩვენი მშს მომხმარებლების გამოცდილების გამდიდრება დამატებითი ხარისხიანი მომსახურებით, რაც ხელს შეუწყობს მათ წარმატებას.

მზად ვართ დავეხმაროთ მშს – ს წარმატებული საწარმოების შექმნასა და განვითარებაში, ამიტომ ჩვენს შეთავაზებაში ასევე შედის საგანმანათლებლო, საკონსულტაციო და ქსელური გადაწყვეტებები. მიგვაჩნია, რომ განათლებას, ინფორმაციის გაზიარებასა და პროფესიული ქსელის განვითარებას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს მშს – ს მთელი არსებობის განმავლობაში.

ბიზნეს საქმიანობის შეუფერხებლად დაწყებისა და ზრდის ფაზაში ბიზნესის გაძლიერების ხელშეწყობის მიზნით, 2021 წელს გავაუმჯობესეთ ჩვენი დამატებითი მომსახურებები:

საკონსულტაციო მომსახურება	ვებინარები	Businesscourse.ge	ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამები
სანდო საკონსულტაციო მომსახურების პროვაიდერთა ქსელი შექმნილია როგორც ჩემპიონებისთვის, ასევე დარჩენილი მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის.	- ყოველთვიური თემატური ვებინარები - ინფორმაცია ბიზნესისა და ეკონომიკური ტენდენციების შესახებ	- მმსს – ს საჭიროებებზე მორგებული კურსები - გეგმები ეფექტური ბიზნეს მოქმედებისთვის	- ექსპორტისა და გაყიდვების მხარდაჭერა USAID-თან პარტნიორობით - დიჯიტალიზაციის წახალისება Visa-სთან პარტნიორობით - აგრობიზნესის უკეთესი აღრიცხვის უზრუნველყოფა Finance in Motion-თან პარტნიორობით
2021 წელს 70 საკონსულტაციო კომპანიაა ჩართული	44 ვებინარს დაესწრო 6200 პირი	14 კურსი და სამი გაკვეთილი, 14000-ზე მეტი დარეგისტრირებული მომხმარებელი, 4000 მომხმარებელმა დაასრულა არჩეული კურსების 60%-ზე მეტი.	ამ პროექტებით ისარგებლა 82 კომპანია (მათ შორის 60 ქალების მფლობელობაში არსებული საწარმო).

ციფრული ღირებულების შეთავაზება და მოსახერხებელი არხები

მმსს მომხმარებლების მრავალარხიანი დაფარვა ჩვენი ერთ-ერთი ძლიერი მხარეა. საქართველოს მასშტაბით ფუნქციონირებს 211 საცალო ფილიალი, 989 ბანკომატი და 3,134 თვითმომსახურების ტერმინალი, ასევე ქოლცენტრი. გარდა ამისა, ჩვენი ახალი ციფრული სეგმენტაციის მოდელი და დისტანციური ბანკირები კიდევ უფრო გააუმჯობესებს მმსს მომხმარებლებისთვის მომსახურებას.

დიჯიტალიზაცია ჩვენი მთავარი პრიორიტეტია. იმისათვის, რომ აქტივობის უმეტესი ნაწილი ციფრულ არხებზე განხორციელდეს, მუდმივად ვაუმჯობესებთ ჩვენს ციფრულ პლატფორმებს. Business iBank სრულად განახლდა 2019 წელს და ახლა მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს გამოიყენონ ერთი ანგარიში ბიზნესებისა და პირადი ანგარიშების ნავიგაციისა და მართვის მიზნით; ხოლო Business mBank, რომელიც დავენერგეთ 2021 წლის პირველ კვარტალში, ჩვენს კომერციულ კლიენტებს სთავაზობს სრულ ციფრულ მომსახურებას. ბიზნეს ციფრული პლატფორმების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 24-25 გვერდები. მთლიანობაში, ტრანზაქციების განტვირთვის მაჩვენებელი უკვე მაღალია და მიზნად გვაქვს სამომავლოდ გავზარდოთ პროდუქციის გაყიდვები ციფრული არხებით.

განდვირთვის მაჩვენებელი 2021

დეკემბერი, 20

- NPS 77%
- 33.5% მმსს საბაზრო წილი მომხმარებლებზე გაცემულ
- სესხებში
- ROAE 2021 – 22.4%

საშუალოვადიანი მიზანი

- ყველაზე პრიორიტეტული მმსს ბანკი, NPS 80%+
- მმსს საბაზრო წილი 35%+ მომხმარებლებზე
- გაცემულ სესხებში
- 20% + ROAE-ს შენარჩუნება

ბანკინგი²⁰

კომპლექსური გადაწყვეტები ჩვენი კორპორატიული საბანკო მომსახურების მომხმარებლებისთვის

საქართველოს ბანკი არის კორპორატიული საბანკო მომსახურების წამყვანი პროვაიდერი საქართველოში. ჩვენი ვიყენებთ საუკეთესო გამოცდილებას პროდუქტის შექმნისას და 360 გრადუსიან შეფასების სისტემას თითოეულ კლიენტზე, სასარგებლო ტრანზაქციების განხორციელებისა და მომხმარებლებისთვის საუკეთესო მომსახურების უზრუნველსაყოფად. ჩვენი მასშტაბის, საბანკო პროდუქტებისა და მომსახურების მდიდარი პორტფელისა და განსაკუთრებული გამოცდილების გათვალისწინებით, ჩვენ ვართ უნივერსალური საბანკო არჩევანი და top-of-mind კონსულტანტი საქართველოს კორპორაციებისთვის.

2021 წელს კორპორატიული საბანკო სეგმენტის რისკების მართვა. მოსალოდნელზე სწრაფმა დაკრედიტების ზრდამ და საუკეთესო შედეგებმა, ხარჯების კონტროლთან ერთად, განაპირობა შემოსავლების მნიშვნელოვანი ზრდა. 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, CB- ის წმინდა სესხების პორტფელი 4.9 მილიარდ ლარამდე გაიზარდა, რაც 10.8% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით, ხოლო ჩვენმა სადეპოზიტო პორტფელმა 4.0 მილიარდი ლარი შეადგინა, რაც 17.9% -ით ნაკლებია წინა წლის მაჩვენებელზე. CB-ის ტოპ 10 მომხმარებლის კონცენტრაციის მაჩვენებელმა 2021 წლის ბოლოს შეადგინა მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 7.2%, ხოლო 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემების მიხედვით - 8.4%. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ბანკი ორიენტირებულია კორპორატიული საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელის ზრდაზე, ბანკი გონივრულად მართავს კონცენტრაციის რისკს ისე, რომ მისი პირველი ათი კლიენტის წილი შენარჩუნდეს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 10% -ზე. 2021 წელს მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა აქტივების ხარისხი, რაც, პირველ რიგში, განპირობებული იყო მაკროეკონომიკური გარემოს აღდგენით გამოწვეული გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობით, და ბანკის გონივრულმა და მდგრადმა აქტივების ხარისხმა საშუალება მოგვცა, რომ 2020 წელს საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) 35.2% ყოფილიყო.

მთლიანი სესხები

5.0 BLN

+10.2% y-o-y

საბაზრო წილი²¹ – სესხები

32.3%

+0.3 ppts y-o-y

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)

35.2%

+17.5 ppts y-o-y

დეპოზიტები

GEL 4.0BLN

-17.9% y-o-y

საბაზრო წილი² - დეპოზიტები

31.9%

-5.4 ppts y-o-y

საშუალოვადიანი სტრატეგიული მიზნები

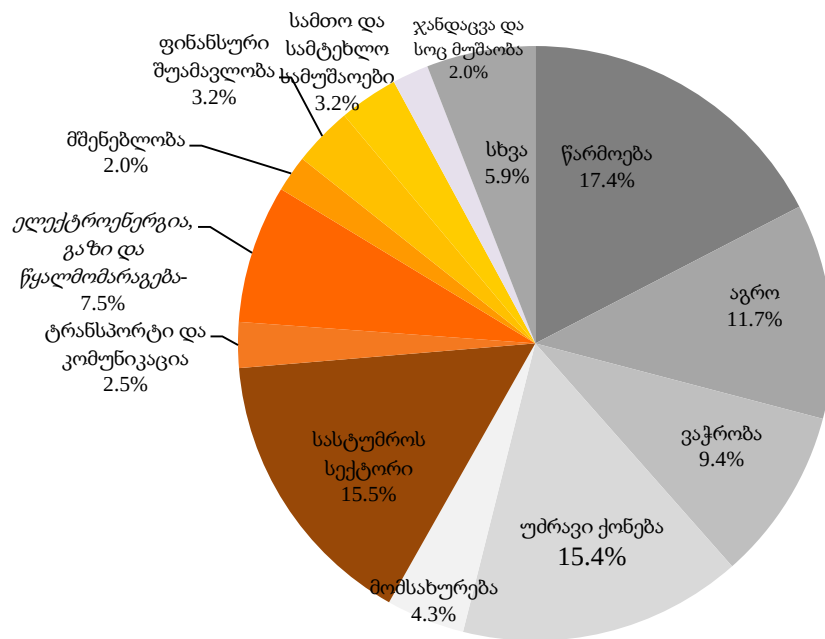
ჩამოვყალიბეთ ძლიერი კორპორატიული საბანკო მომსახურება, რომელიც გამოირჩევა კარგი მომგებიანობითა და ეფექტიანობით. კარგად ვართ პოზიციონირებულები, იმისათვის რომ საშუალოვადიან პერიოდში 20%+ მომგებიანობა გვქონდეს.

სტრატეგიული მიზანი – საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) - 20%+

²⁰ 2021 წლის მესამე კვარტლიდან უფროს მენეჯმენტში სტრუქტურული ცვლილებების განხორციელების შემდეგ, დაგროვილი ქონების მართვის მიმართულება რეკლამირდება კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურებიდან საცალო საბანკო სეგმენტში, SOLO -პრემიუმ ბანკინგის ფარგლებში. შედარებითი პერიოდები შესაბამისად შეფასდა.

²¹ იურიდიული პირების სესხებისა და დეპოზიტების საბაზრო წილები, შესაბამისად, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოქვეყნებული ანგარიშების საფუძველზე.

2021 წლის ბოლოსთვის 2,621²² აქტიური მომხმარებლით, საქართველოს ბანკი წამყვანი კორპორატიული კრედიტორია ქვეყანაში, რომელიც გამოირჩევა სექტორის საფუძვლიანი ცოდნითა და ადგილობრივი გამოცდილებით. კორპორატიული საბანკო საქმიანობა იურიდიულ პირებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და დეპოზიტების დაახლოებით მესამედს შეადგენს. ჩვენს კორპორატიულ მომხმარებლებს ვთავაზობთ ქვეყანაში პროდუქციისა და მომსახურების ერთ-ერთი ყველაზე ფართო ასორტიმენტს და უზრუნველყოფთ მათი საჭიროებების დაკმაყოფილებას. გვაქვს მრავალფეროვანი საკრედიტო პორტფელი, რომელიც წარმოდგენილია საქართველოს ეკონომიკის ყველა მსხვილ სექტორში

ჩვენი კორპორატიული საბანკო საქმიანობა ასევე არის წამყვანი ფინანსური ინსტრუმენტების პროვაიდერი საქართველოში, რომელსაც აქვს პარტნიორული ურთიერთობები მსხვილ კონტრაგენტ ბანკებთან და საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებთან. ასევე ვახორციელებთ სალიზინგო მომსახურებას ბანკის სრულ საკუთრებაში არსებული შვილობილი კომპანიის, საქართველოს სალიზინგო კომპანიის მეშვეობით.

მომხმარებლებისთვის უნივერსალური საბანკო პლატფორმის შეთავაზების მიზნით, CB აქტიურად თანამშრომლობს ჯგუფის სხვა ბიზნეს სემენტებთან, განიხილავს ინფორმაციის გაზიარების, იდეების გენერირებისა და ჯვარედინი გაყიდვების შესაძლებლობებს.

ჩვენი კორპორატიული საბანკო მომსახურების ძირითადი მლიერი მხარეები

ჩვენი კორპორატიული საბანკო საქმიანობის წარმატებას განაპირობებს ოთხი ძირითადი ფაქტორი, რაც ხელს გვიწყობს დასახული ძირითადი ფინანსური მიზნების მიღწევაში.

კრედიტუნარიანობა	ოპერაციული უპირატესობა	ალანტების მოზიდვა და შენარჩუნება	საკონსულტაციო აზროვნება
გონივრული საკრედიტო პოლიტიკა და გუნდური გამოცდილება	მალალი ხარისხის და ინოვაციური პროდუქტები და მომსახურება	საუკეთესო ტალანტების მოზიდვისა და განვითარების უნიკალური პროგრამა ქართულ ბაზარზე	მალაკვალიფიციური და გამოცდილი ურთიერთობის მენეჯერები, რომლებიც ჩვენი მომხმარებლების საუკეთესო მრჩეველები არიან

მოსახერხებელი ციფრული პლატფორმები

²² აქტიური მომხმარებელი-იურიდიული პირი, რომელსაც ჰქონდა სულ მცირე ერთი აქტიური საკრედიტო პროდუქტი, ან განახორციელა მინიმუმ ერთი სადებეტო ტრანზაქცია, ან ჰქონდა გარკვეული ოდენობის ნაშთის მქონე ანაბარი ბოლო სამი თვის განმავლობაში.

ოპერაციული უპირატესობის საფუძველია ჩვენი თანამედროვე ონლაინ საბანკო პლატფორმა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს შევასრულოთ ჩვენი მომხმარებლების საბანკო მოთხოვნების უმეტესობა. ონლაინ პლატფორმა შეიძლება ინტეგრირებული იყოს კორპორატიული კლიენტების ERP სისტემებში, რაც მომხმარებლებისთვის უნიკალურ მომსახურებას და კომფორტს უზრუნველყოფს. Business iBank -ისა და mBank-ის შექმნის შემდეგ, ვაგრძელებთ ამ პლატფორმების გაუმჯობესებას, რათა ჩვენი ბიზნეს კლიენტებისთვის უზრუნველყოთ უმაღლესი ციფრული მომსახურება. ამჟამად, კორპორატიული საბანკო ოპერაციების 99% ციფრულ რეჟიმში ხორციელდება. Business iBank -ისა და mBank-ის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 24-25 გვერდები.

ახალგაზრდა ტალანტების მოძიება-განვითარების სპეციალური პროგრამა

ვთვლით, რომ ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი წარმატების ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორია და ვამაყობთ, რომ ვართ ქვეყნის ტალანტების საუკეთესო დამსაქმებელი. ჩვენი მიზანია, მოვიზიდოთ და შევინარჩუნოთ ტალანტები და ყველა თანამშრომელს მივცეთ მნიშვნელოვანი პროფესიული და პიროვნული განვითარების შესაძლებლობები, რათა მიაღწიონ წარმატებას პროფესიულ კარიერაში და არა მხოლოდ.

ჩვენი ბიზნესის ნიჭიერი ახალგაზრდებით გამდიდრების მიზნით, შევიმუშავეთ სტუდენტური პროგრამა -ლიდერატორი, რომელიც ძალიან პოპულარულია საქართველოს შრომის ბაზარზე სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს შორის. პროგრამის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 116-ე გვერდი. ლიდერატორები შეიძლება გახდნენ თანამშრომლები, შემდეგ კი გადავიდნენ ხელმძღვანელ თანამდებობებზე.

ლიდერატორები

- ექვსთვიანი სტაჟირების პროგრამა სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულებისათვის
- დაწინაურების კოეფიციენტი – 88%
- შენარჩუნების კოეფიციენტი – 96%

თანამშრომლები

- დარგობრივი ცოდნის განვითარება
- სასწავლო პროგრამები
- განსაზღვრული დაწინაურების სქემები

უშუალო ხელმძღვანელები

- 92% შიდა დაწინაურება
- საფუძვლიანი დარგობრივი ცოდნა
- საკონსულტაციო აზროვნება

მომხმარებელთა დაფარვის მოდელი

კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას აქვს მომხმარებელთა პროაქტიული დაფარვის მოდელი, რომელსაც ხელმძღვანელობს ურთიერთობის მენეჯერი(RM). ჩვენი ურთიერთობის მენეჯერები არიან მაღალკვალიფიციური პროფესიონალები, რომლებიც აღჭურვილნი არიან ფინანსური სტრუქტურული საშუალებებით, ასევე დარგობრივი ცოდნით, რაც მათ საშუალებას აძლევს უზრუნველყონ მაღალი ხარისხის საკონსულტაციო მომსახურება. ურთიერთობის მენეჯერებს ზურგს უმაგრებს ძლიერი კორპორატიული მანქანა, რომელიც ორიენტირებულია არა მხოლოდ ჩვენი მომხმარებლების ყოველდღიური ოპერატიული მოთხოვნების დაკმაყოფილებაზე, არამედ, რაც მთავარია, მათი ბიზნესის განვითარებისთვის სპეციფიკური გადაწყვეტების შეთავაზებაზე. აღნიშნული მოდელი ძალიან ეფექტური აღმოჩნდა პანდემიის დროს, ბანკის კორპორატიულმა საბანკო მიმართულებამ გაუძლო კრიზისს, რაც აისახა 2021 წლის ფინანსურ შედეგებში.

შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

ჯგუფის შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები ასახავს ისტორიულად ძლიერ შედეგებს, მომხმარებელთა ბაზის სტაბილურ ზრდას, კარგ ბალანსსა და მომგებიანობის ზრდას.

ჩვენი პრიორიტეტია მაღალი მომგებიანობა, რაც განპირობებულია მომხმარებელთა დაკრედიტების სტაბილური ზრდით, აქტივების ხარისხის გაუარესების გარეშე, საკომისიო შემოსავლის წილის ზრდა და ხარჯების ეფექტიანობის გაუმჯობესება.

ჯგუფის მომგებიანობას ხელი შეუწყო მობილური ფინანსური აპლიკაციის მზარდმა პოპულარობამ, რომელიც უზრუნველყოფილია მზარდი ტექნოლოგიური, მონაცემთა დამუშავებისა და ხელოვნური ინტელექტის შესაძლებლობებით, აგრეთვე ბაზარზე წამყვანმა გადახდების მომსახურებამ, რაც განპირობებულია მომხმარებელთა კმაყოფილებაზე და თანამშრომელთა გაძლიერებაზე სისტემატური ფოკუსირებით.

შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები შესაბამისობაშია ჩვენს საშუალოვადიან სტრატეგიასთან და უზრუნველყოფს ჯგუფის დასახული მიზნების მიღწევას და მდგრად ზრდას. KPI- ზე გავლენა შეიძლება იქონიოს 79-83 გვერდებზე მოცემული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების განვითარებამ.

მომგებიანობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

საბაზო და კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებებმა კარგი შედეგები აჩვენა 2021 წელს, რასაც ხელი შეუწყო ეკონომიკის ძლიერმა აღდგენამ, მიუხედავად მიმდინარე პანდემიისა და მთელი წლის განმავლობაში დაწესებული გარკვეული შეზღუდვებისა. საკრედიტო აქტივობა მაღალი იყო, მნიშვნელოვნად გაიზარდა საოპერაციო შემოსავალი, განსაკუთრებით წმინდა შემოსავალი გასამრეგლოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან, ასევე მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა საკრედიტო პორტფელის ხარისხი. ჯგუფმა განაგრძო მომხმარებელთათვის შესანიშნავი მომსახურების მიწოდება და ციფრული პლატფორმების გაუმჯობესება ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების სათანადო კოეფიციენტის შენარჩუნებით. შედეგად, ჯგუფმა აჩვენა მაღალი მომგებიანობა 2021 წელს და შეინარჩუნა ძლიერი ლიკვიდურობა და კაპიტალი.

კორექტირებული მოგება¹ (მილიონი ლარი)

743.8

+142.7% y-o-y

2019	527.1
2020	306.5
2021	743.8

კორექტირებული მოგება გამოითვლება ფას-ის შესაბამისად და არ ითვალისწინებთ ერთჯერად ხარჯებს, მოიცავს საოპერაციო შემოსავალს და მკვეთრად საწარმოებისგან მიღებულ მოგებას, ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული საოპერაციო ხარჯების, რისკის ხარჯის, ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული ერთჯერად მოგება/ზარალის და საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით.

მოგება (მილიონი ლარი)

743.8

+142.7% y-o-y

2019	512.9
2020	306.5
2021	743.8

მოგება გამოითვლება ფას-ის შესაბამისად და წარმოადგენს საოპერაციო შემოსავალს და მკვეთრად საწარმოებისგან მიღებულ მოგებას, საოპერაციო ხარჯების, რისკის ხარჯის, ერთჯერადი მოგება/ზარალის და საშემოსავლო გადასახადის გამოკლებით.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) (კორექტირებული)¹

26.8%

+12.9 ppts y-o-y

2019	27.8%
2020	13.9%
2021	26.8%

აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული მოგება, გაყოფილი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებული საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველი წლის მაჩვენებელზე. აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მთლიანი საკუთარი კაპიტალი მოიცავს სააქციო კაპიტალს, დამატებით ანაზღაურებულ კაპიტალს, სახაზინო აქციებს, ერთჯერადი ხარჯებით კორექტირებულ გაუნაწილებელ მოგებას და სხვა რეზერვებს.

წმინდა საპროცენტო მარჟა

4.9%

+0.3 ppts y-o-y

2019	5.7%
2020	4.6%
2021	4.9%

წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული იმვე წლის ყოველი წლის საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მოგება აქტივებთან, ფულადი სახსრების გამოკლებით.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)

26.8%

+12.9 ppts y-o-y

2019	27.0%
2020	13.9%
2021	26.8%

აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მოგება, გაყოფილი აქციონერებისთვის განკუთვნილი საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველი წლის მაჩვენებელზე. აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მთლიანი საკუთარი კაპიტალი მოიცავს სააქციო კაპიტალს, დამატებით ანაზღაურებულ კაპიტალს, სახაზინო აქციებს, გაუნაწილებელ მოგებას და სხვა რეზერვებს.

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციზე (ლარი)

26.58

+142.7%

2019	18.33
2020	10.95
2021	26.58

აქციონერებისთვის განკუთვნილი მოგება, შეფარდებული მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან, სახაზინო აქციების გამოკლებით.

ეფექტიანობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

ჩვენი მაღალტექნოლოგიური ციფრული პლატფორმები, როგორცაა mBank, iBank და Express Pay ტერმინალები, ჩვენი საქმიანობის ეფექტიანობის მთავარი ფაქტორებია. 2021 წლის საოპერაციო ხარჯების ძირითადი ნაწილი მოდის ჩვენს მიმდინარე ინვესტიციებზე IT რესურსებში, მონაცემთა დამუშავებისა და ხელოვნური ინტელექტის შესაძლებლობებსა და

¹ 2019 წლისთვის არ შედის 14.2 მილიონი ლარის ყოველი აღმასრულებელი დირექტორისა და ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრეგლოსთან დაკავშირებული ერთჯერადი ხარჯები (საშემოსავლო გადასახადის გარეშე).

მარკეტინგში. ამავდროულად, შევინარჩუნეთ ჩვენი ფოკუსირება ეფექტურობასა და ხარჯების კონტროლზე, რათა შევინარჩუნოთ ხარჯების კარგად მართვა მთელი წლის განმავლობაში. ამავდროულად, შევინარჩუნეთ ფოკუსირება ეფექტურობასა და ხარჯების კონტროლზე, მთელი წლის განმავლობაში ხარჯების სწორად მართვის მიზნით.

ჩვენი ციფრული სტრატეგია გულისხმობს როგორც კარგი მომსახურების ზრდას, ასევე მომგებიანობას. mBank ტრანზაქციების მზარდი რაოდენობა (110.0 მლნ ტრანზაქცია 2021 წელს, 76.0%-ით მეტი) ასახავს მობილურ ბანკინგზე მიმდინარე გადასვლას. საერთო ჯამში, ინდივიდუალური მომხმარებლების ყოველდღიური ტრანზაქციების 96% -ზე მეტი ციფრული არხებით ხორციელდება.

საშუალოვადიან პერიოდში, იმედი გვაქვს, რომ გავაუმჯობესებთ დანახარჯების / შემოსავლების თანაფარდობას 35% -მდე.

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან (კორექტირებული)¹

35.4%

-2.2 ppts y-o-y

2019	<u>36.0%</u>
2020	<u>37.6%</u>
2021	<u>35.4%</u>

საოპერაციო ლევერეჯი (კორექტირებული)¹

7.4%

2019	<u>-0.2%</u>
2020	<u>-4.2%</u>
2021	<u>7.4%</u>

საოპერაციო ხარჯების შეფარდება საოპერაციო შემოსავლებთან

საოპერაციო ლევერეჯი ფასდება საოპერაციო შემოსავლის პროცენტული ცვლილებით საოპერაციო ხარჯების პროცენტული ცვლილების გამოკლებით

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან

35.4%

-2.2 ppts y-o-y

2019	<u>37.2%</u>
2020	<u>37.6%</u>
2021	<u>35.4%</u>

საოპერაციო ლევერეჯი

7.4%

2019	<u>-3.7%</u>
2020	<u>-4.2%</u>
2021	<u>7.4%</u>

საოპერაციო ხარჯების შეფარდება საოპერაციო შემოსავლებთან

საოპერაციო ლევერეჯი ფასდება საოპერაციო შემოსავლის პროცენტული ცვლილებით საოპერაციო ხარჯების პროცენტული ცვლილების გამოკლებით

ზრდის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

საბალანსო ზრდა მოსალოდნელებზე უკეთესი გვექნა ბიზნეს სეგმენტში და განსაკუთრებით სამომხმარებლო, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სეხების გაცემის ზრდის ფონზე. 2021 წელს საკრედიტო პორტფელის 14.2% -ით ზრდა განპირობებული იყო საცალო საბანკო საქმიანობის საკრედიტო პორტფელის 180.0%-ითა და კორპორატიული საბანკო მომსახურების საკრედიტო პორტფელის 10.8% -ით ზრდით. საშუალოვადიან პერსპექტივაში, ჩვენი მიზანია, მომხმარებელთა სესხების ზრდა დაახლოებით 10% გვექნდეს.

წმინდა საკრედიტო პორტფელის ზრდა

14.2%

2019	<u>27.5%</u>
2020	<u>19.0%</u>
2021	<u>14.2%</u>

მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები წლის ბოლოს წინა წელთან შედარებით.

აქტივის ხარისხის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

COVID 19-ის პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისის ფონზე, საკრედიტო პორტფელის ხარისხი სტაბილურია. COVID-19-ის პანდემიას ჩვენ შევხვდით დაცული საბანკო სექტორით, ჩვენი უმოქმედო სესხები (NPL) ისტორიულ დაბალ დონეზე იყო. ეს განპირობებული იყო ჯგუფის რისკის მართვის გონივრული პოლიტიკით, აგრეთვე საკრედიტო პორტფელის სტრუქტურის ცვლილებით, მაღალპროცენტიანი არაუზრუნველყოფილი სესხებიდან უფრო უზრუნველყოფილ სესხებზე გადასვლით, 2018 წელს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოცემული სამომხმარებლო სესხების რეგულაციის საფუძველზე.

2020 წლის პირველ კვარტალში მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის მნიშვნელოვანი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების (ECL) რეზერვების შექმნის შემდეგ, 2021 წელს გვექნა როგორც საცალო, ასევე კორპორატიული ECL-ის შემობრუნება, რის შედეგადაც რეზერვები ჩვეულებრივზე დაბალია. შედეგად, საკრედიტო რისკის ხარჯი 2020 წელს 1.9% -დან 2021 წელს 0.1%-მდე გაიზარდა.

უმოქმედო სესხების (NPL) წილი მთლიან სესხებში გაუმჯობესდა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3.8% -დან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.4% -მდე, ხოლო NPL- ის დაფარვის კოეფიციენტი გაიზარდა 2020 წლის 31 დეკემბრის

¹ 2019 წლის ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი და საოპერაციო ლევერეჯი კორექტირდა 12. 4 მილიონი ლარის ყოფილი ტოპ-მენეჯმენტის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული თანამშრომელთა ერთჯერადი ხარჯებით (მოგების გადასახადის ჩათვლით).

მდგომარეობით 75.3% -დან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 94.8% -მდე. მთლიან სესხებში უმოქმედო სესხების (NPL) წილის მნიშვნელოვანი კლება და NPL-ის დაფარვის კოეფიციენტების ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო იმით, რომ მეტი მომხმარებელი, განსაკუთრებით საცალო საბანკო მომსახურების სეგმენტში, დაუბრუნდა რეგულარულ გადახდებს პანდემიასთან დაკავშირებული საშეღავათო პერიოდების შემდეგ.

უიმედო სესხების (NPL) დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ლირბოლით

147.0%

+19.3 ppts y-o-y

2019	136.4%
2020	127.7%
2021	147.0%

NPL დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებულია გირაოს დისკონტირებული ღირებულებით შეადგენს სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის რეზერვს, გირაოს დისკონტირებული ღირებულების გამოკლებით, გაყოფილი - NPL ზე (გირაოს დისკონტირებული ღირებულება ემატება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის რეზერვს).

საკრედიტო რისკის ხარჯი

0.1%

-1.8 ppts y-o-y

2019	0.8%
2020	1.9%
2021	0.1%

საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი შეადგენს წლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე, გაყოფილი იმავე წლის მომხმარებელზე გაცემული ყველაფერი საშუალო მთლიან სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე.

კაპიტალისა და ლიკვიდობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

კაპიტალისა და ლიკვიდობის პოზიციების შენარჩუნება იყო ჯგუფის ბიზნეს ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი მიმდინარე COVID-19 პანდემიის დროს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგენდა 13.2%, 15.0% და 19.3%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 11.5%, 13.6% და 17.7%. რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის გაიზარდა 12.1%-ით წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, რაც ასახავს პროცენტის მომტანი აქტივების ზრდას წლის განმავლობაში. ჩვენი კარგი საოპერაციო შედეგებისა და შიდა კაპიტალის გენერირების ძლიერი უნარის წყალობით, ჯგუფმა განახლა დივიდენდების გადახდა 2021 წელს, შუალედური დივიდენდების გამოცხადება და გადახდა 2021 წლის მეორე ნახევარში.

ბანკის ლიკვიდობა და ფინანსური მდგომარეობა სტაბილურია. 2020 წელს ბანკმა შეინარჩუნა მნიშვნელოვანი ჭარბი ლიკვიდობა, პირველ რიგში, COVID-19-ის კრიზისის ფონზე რისკების დასაზღვევად, რომელიც მან წარმატებით გამოიყენა 2021 წლის განმავლობაში. შედეგად, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტმა შეადგინა 124.0%, ხოლო წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი იყო 132.5%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს.

CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (NBG, Basel III)

საქართველოს ბანკი

13.2%

მინიმალური მოთხოვნა - 11.5%

2019	11.5%
2020	10.4%
2021	13.2%

NBG (ბაზელ III) CET1 კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი არის CET1 კაპიტალის ფარდობა მთლიან რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

ლევრეჯი (ჯერ)

6.6

2018	7.8
2019	7.7
2020	6.6

ლევრეჯი (ჯერ) უდრის მთლიანი ვალდებულებების ფარდობას მთლიან კაპიტალთან

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (NBG, Basel III)

საქართველოს ბანკი

124.0%

მინიმალური მოთხოვნა - 100%

2019	136.7%
2020	138.6%
2021	124.0%

NBG (ბაზელ III) ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი არის მაღალი ხარისხის ლიკვიდურ აქტივების ფარდობა ფულად სახსრების გადინების ნაკადებთან შემდეგი 30 დღის განმავლობაში, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NBG, Basel III)

საქართველოს ბანკი

132.5%

მინიმალური მოთხოვნა - 100%

2018	132.5%
2019	137.5%
2020	132.5%

NBG (Basel III) წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი უდრის სტაბილური დაფინანსების არსებული თანხა შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

მომხმარებელთა კმაყოფილება და თანამშრომელთა შესაძლებლობების გაძლიერება

ბანკი რეგულარულად აკონტროლებს მომხმარებელთა კმაყოფილების დონეს როგორც შიდა, ასევე გარე გამოკითხვების საფუძველზე. ჩვენ ვეცნობით მომხმარებელთა უკუკავშირებს და ვწერავთ ინოვაციებს მათ საფუძველზე და ვცდილობთ, მოვახდინოთ მომხმარებელთა შთაბეჭდილების ინტეგრაცია ყველა პროცესში.

ჩვენთვის ასევე მნიშვნელოვანია შევქმნათ შესაძლებლობები თანამშრომელთა გაძლიერებისა და მოტივაციისთვის. 2019 წელს დავიწყეთ eNPS – ის შეფასება და თანამშრომელთა კმაყოფილების მონიტორინგს ვახორციელებთ წელიწადში ორჯერ მაინც. 2021 წლის ბოლოსთვის NPS იყო 55%. eNPS-ის მაჩვენებელმა 61%-ს მიაღწია, რაც რეკორდულად მაღალი მაჩვენებელია.

მომხმარებელთა კმაყოფილება (NPS)

საქართველოს ბანკი

54.5%

2018	<u>36.6%</u>
2019	<u>45.9%</u>
2020	<u>54.5%</u>

NPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, გაუწევდით თუ არა რეკომენდაციას ჩვენს ბანკს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?
პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. Nps საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არგაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს.

თანამშრომელთა კმაყოფილება (eNPS)

საქართველოს ბანკი

60.6%

2019	<u>45.6%</u>
2020	<u>58.2%</u>
2021	<u>60.6%</u>

eNPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, თქვენ როგორც ჩვენი თანამშრომელი გაუწევდით თუ არა რეკომენდაციას ჩვენს ბანკს, როგორც კარგ დასაქმებულს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?
პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. eNps საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არგაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს.

ციფრული პლატფორმები

ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაციის პოპულარობა არის კონკურენტული უპირატესობა, რომლის შენარჩუნებასა და განვითარებას ვცდილობთ. ვაგრძელებთ ახალი პროდუქტების დამატებას ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში და მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესებას, როგორც ტრანზაქციული საქმიანობისთვის, ასევე პროდუქტის გაყიდვისთვის შეუფერხებელი ციფრული მომსახურების მიწოდებისა და აპლიკაციის უფრო ფართოდ გამოყენების ხელშეწყობის მიზნით.

აქტიური ციფრული მომხმარებლები (ათასი)

საქართველოს ბანკი

921

2018	<u>569</u>
2019	<u>760</u>
2020	<u>921</u>

სადავო mBank და iBank აქტიური აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა – მომხმარებლები, რომლებიც შვიდდნენ mBank/iBank-ში ერთხელ მაინც ბოლო სამი თვის განმავლობაში

DAU/MAU

საქართველოს ბანკი

44.2%

2019	<u>37.4%</u>
2020	<u>39.4%</u>
2021	<u>44.2%</u>

სადავო mBank-ის DAU/MAU - ყოველდღიური აქტიური ციფრული მომხმარებლები გაყოფილი ყოველთვიურ აქტიურ ციფრულ მომხმარებლობაზე

ტრანზაქციების რაოდენობა (მილიონი)

საქართველოს ბანკი

114.1

2019	<u>41.2</u>
2020	<u>66.8</u>
2021	<u>114.1</u>

სადავო mBank-ისა და iBank-ის მეშვეობით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა

ციფრული არხებით განხორციელებული ტრანზაქციები (%)

საქართველოს ბანკი

96.1%

2019	<u>93.2%</u>
2020	<u>95.3%</u>
2021	<u>96.1%</u>

ციფრული არხები მოიცავს mBank-ს, iBank-ს, SST-ს, ბანკომატებსა და სხვა დისტანციურ არხებს.

განტვირთვის კოეფიციენტი (%)

საქართველოს ბანკი

29.9%

2019	<u>11.6%</u>
2020	<u>19.2%</u>
2021	<u>29.9%</u>

ძირითადად ბარათების, დეპოზიტებისა და სესხების განტვირთვა ციფრული არხებით

გადახდების მომსახურება

ბაზარზე წამყვანი გადახდების ეკოსისტემა ბანკის ერთ-ერთი კონკურენტული უპირატესობაა. ორიენტირებულები ვართ ციფრული გადახდების გაზრდაზე, ფიზიკური პირების მიერ უნაღდო გადახდის მეთოდების წახალისებითა და სავაჭრო ქსელის გაფართოვებით. ახალი პროდუქტების გამოშვება და მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება ქვეყანაში ციფრული

ტრანზაქციების რაოდენობის გაზრდის გასაღებია. 2021 წელს მნიშვნელოვნად გაიზარდა პოს ტერმინალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა და მოცულობა. საქართველოში პოს აპარატებით განხორციელებული მთლიანი ტრანზაქციების 51% განხორციელდა საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალების მეშვეობით, რაც 2021 წელს პოს ტრანზაქციების მთლიანი მოცულობის 49%-იან საბაზრო წილს შეადგენს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა 38,514 მრავალფუნქციური პოს ტერმინალი, რომლებიც ხელშეკრულების საფუძველზე განთავსებული იყო 17,404 სავაჭრო ობიექტში. ამ ყველაფერმა ხელი შეუწყო ჯგუფის გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან მიღებული შემოსავლის მნიშვნელოვან ზრდას წლის განმავლობაში.

ტრანზაქციების რაოდენობა (მილიონი)

საქართველოს ბანკი

150

+50.2% y-o-y

2019	<u>83</u>
2020	<u>100</u>
2021	<u>150</u>

საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა

ტრანზაქციების მოცულობა (მილიარდი ლარი)

საქართველოს ბანკი

4.4

+63.7% y-o-y

2019	<u>2.6</u>
2020	<u>2.7</u>
2021	<u>4.4</u>

საქართველოს ბანკის პოს ტერმინალებით განხორციელებული ტრანზაქციების მოცულობა

რისკების მართვა

ანგარიშვალდებულებისა და კეთილსინდისიერების
კულტურის ჩამოყალიბება

ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების იდენტიფიცირებას, შეფასებას, მართვას და მონიტორინგს ვახორციელებთ ინტეგრირებული რისკების მართვის სისტემისა და კონტროლის ჩარჩოს საშუალებით, ოფიციალური პოლიტიკისა და პროცედურების, მკაფიოდ დელეგირებული უფლებამოსილების დონისა და ყოვლისმომცველი ანგარიშგების შესაბამისად. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო ადასტურებენ, რომ ჩვენი ჩარჩო ფუნქციონირებს წლის განმავლობაში და აღნიშნული მმართველობითი ანგარიშგების განხილვის და დამტკიცების დღის მდგომარეობით და რომ იგი ინტეგრირებულია, როგორც ჩვენი საქმიანობის დაგეგმვის, ისე სიცოცხლისუნარიანობის შეფასების პროცესებში.

მიმოხილვა

ჩვენი სამეთვალყურეო საბჭო და მასთან არსებული აუდიტის და რისკის კომიტეტები და დირექტორთა საბჭო, პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკების მართვასა და შიდა კონტროლის სისტემებზე. მიგვაჩნია, რომ რისკის მართვის ეფექტური ჩარჩოს შესაქმნელად მნიშვნელოვანია კარგად განვითარებული რისკის მართვის კულტურა, რომელიც მოიცავს ჩვენს საერთო ხედვებს, ღირებულებებსა და სტანდარტებს, რომლებიც აყალიბებს რისკის შესახებ ცნობიერებასთან და რისკის მიღებასთან დაკავშირებულ ქვევებს. ჩვენი მიზანია შევქმნათ გარემო, სადაც ღიად და გამჭვირვალედ ჩანს, თუ როგორ მიიღება გადაწყვეტილებები და იმართება რისკები და სადაც ბიზნესის მენეჯერებს ეცისრებათ პასუხისმგებლობა თავიანთ საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის პროცესებზე. ჩვენი პოლიტიკის მიზანია, რომ რისკის მართვა იყოს პროაქტიული და პროგრესული.

ჩვენი ჩარჩო

სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის რისკის აპეტიტს და რისკისადმი ტოლერანტობას, აგრეთვე რისკის ზემოქმედების მონიტორინგს, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ჩვენ წინაშე მდგარი ძირითადი რისკების ხასიათი და მასშტაბები შეესაბამებოდეს ჩვენს საერთო ამოცანებსა და სტრატეგიულ მიზნებს. სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ეფექტურობის განხილვაზე, ხოლო აუდიტისა და რისკების კომიტეტები ეხმარებიან მას აღნიშნული პასუხისმგებლობის შესრულებაში. სამეთვალყურეო საბჭოს, კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს დონეზე, ჩვენ ვახორციელებთ ოფიციალურ პოლიტიკასა და პროცედურებს, რომელთა გათვალისწინებაც აუცილებელია რისკების სისტემატური იდენტიფიკაციის, შეფასების, რაოდენობრივი განსაზღვრის, მართვისა და კონტროლის დროს. თითოეული ბიზნესი მონაწილეობს რისკების მართვის პროცესში თავის საქმიანობასთან დაკავშირებული ძირითადი რისკების იდენტიფიკაციით. ჯგუფის წინაშე მდგარი ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები განისაზღვრება ქვემოდან ზემოთ (Bottom-up) მიდგომის საფუძველზე.

ბანკის დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკების მართვისა და სხვა შიდა კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების ყოველდღიურ განხორციელებაზე. ჩვენი რისკების მართვის კულტურიდან გამომდინარე, მენეჯერები „ფლობენ“ შესაბამის ფუნქციასთან დაკავშირებულ რისკებს. საქმიანობის ნებისმიერ ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკის შემთხვევაში, ხდება რისკის შეფასება, შერბილება (თუ შესაძლებელია) და მონიტორინგი ჩვენი პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად. მენეჯერებს მოეთხოვებათ თანმიმდევრულად და რეგულარულად მოამზადონ ანგარიში გამოვლენილი რისკებისა და მათზე რეაგირების შესახებ. დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს ქვემოდან ზემოთ განხორციელებული პროცესის შედეგებს და აფასებს რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების განხორციელების ეფექტურობას. ჩვენი საანგარიშო ძირითადი რისკების პროცესი უფლებამოსილების შესაბამის დონეზე გადაცემის საშუალებას იძლევა და უზრუნველყოფს გარანტიებს კომიტეტებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. აუდიტის და რისკის კომიტეტები და, საჭიროების შემთხვევაში, სამეთვალყურეო საბჭო კვარტალურად განიხილავს ჩვენს ძირითად რისკებზე მოქმედ მთავარ მოვლენებსა და მასთან დაკავშირებულ შემამსუშუვებელ მოქმედებებს (ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში, ნებისმიერ დროს, რეგულარული ანგარიშგების პროცესის ფარგლებს გარეთ). ჯგუფის წინაშე მდგარი ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები განისაზღვრება ზემოთ მოცემული პროცედურების საფუძველზე.

აღნიშნული ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების აღწერა, მათ შორის უახლესი ტენდენციები და პერსპექტივები, აგრეთვე შემარბილებელი ძალისხმევა, მოცემულია ანგარიშის გვერდებზე 70-85.

შიდა კონტროლი

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემის განხილვასა და დამტკიცებაზე, აგრეთვე მის ადეკვატურობასა და ეფექტურობაზე. ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების ეფექტურად მართვის მიზნით, ხორციელდება კონტროლის მექანიზმების შემოწმება. გარკვეული საკითხები, როგორცაა ძირითადი კაპიტალური ხარჯების დამტკიცება, მნიშვნელოვანი შესყიდვები ან გაყიდვები და ძირითადი ხელშეკრულებები მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაში შედის. სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს ხშირად ეხმარებიან როგორც აუდიტის კომიტეტები, ასევე რისკების კომიტეტები.

რაც შეეხება შიდა კონტროლს ფინანსურ ანგარიშგებასთან, მათ შორის ჯგუფის კონსოლიდაციის პროცესთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემების, ტრანზაქციებისა და მენეჯმენტის ზედამხედველობის კონტროლს. ჯგუფი ამზადებს დეტალურ ყოველთვიურ მმართველობით ანგარიშებს, რომელიც მოიცავს შედეგების ანალიზს, ასევე შედარებებს, მასთან დაკავშირებულ სტრატეგიულ გეგმებს, ბიუჯეტებს, პროგნოზებსა და წინასწარ შედეგებს. აღნიშნული ანგარიშები განსახილველად წარედგინება მმართველ საბჭოს. კვარტალში ერთხელ, ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე - ფინანსური დირექტორი და ფინანსური გუნდის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსურ ანგარიშგებას და მასთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლის სისტემებს აუდიტის კომიტეტთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვან შედეგებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტის კომიტეტი ასევე განიხილავს კვარტალურ, ნახევარწლიურ და წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებებს და მასთან დაკავშირებულ შედეგებს და რეკომენდაციებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. გარე და შიდა აუდიტორები ესწრებიან აუდიტის კომიტეტის ყველა შეხვედრას, ხოლო აუდიტის კომიტეტი რეგულარულად მართავს შეხვედრებს დირექტორთა საბჭოს მონაწილეობით, ან მის გარეშე.

ჩვენი აუდიტისა და რისკების კომიტეტები აკონტროლებენ შიდა კონტროლს ოპერაციულ და შესაბამისობის რისკებთან დაკავშირებით. ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეები - რისკების დირექტორი, ოპერაციული დირექტორი და ფინანსურ დირექტორი, AML და შესაბამისობის დეპარტამენტის უფროსი, შიდა აუდიტის უფროსი და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრები კვარტალურ ანგარიშებს წარუდგენენ აუდიტისა და რისკების კომიტეტებს. ყველა იდენტიფიცირებული ძირითადი საკითხი ეცნობება სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო ასევე ღებულობს რეგულარულ ანგარიშებს უშუალოდ ბანკის თითოეული რისკების განყოფილების ხელმძღვანელებისგან. ამ ანგარიშებში განხილულია ძირითადი რისკებისა და შიდა კონტროლის საკითხები.

ჩვენი შიდა კონტროლის სისტემები ასევე ხორციელდება „მამხილებლის“ პოლიტიკის საფუძველზე, რომელიც საშუალებას აძლევს თანამშრომლებს ანონიმურად განაცხადონ პრობლემების შესახებ. „მამხილებლის“ პოლიტიკის პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს, ხოლო ბანკის AML და შესაბამისობის განყოფილების უფროსი სამეთვალყურეო საბჭოსა და აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს ყოველწლიურ და კვარტალურ ანგარიშებს პოლიტიკის მუშაობის შესახებ ნებისმიერ წამოჭრილ მნიშვნელოვან საკითხთან დაკავშირებით.

ეფექტურობის შემოწმება

ჩვენ, აუდიტისა და რისკების მართვის კომიტეტების მეშვეობით, ყოველწლიურად ვანალიზებთ ჩვენი რისკების მართვის პროცესებისა და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას. აღნიშნული შემოწმება მოიცავს ყველა არსებით სისტემას, მათ შორის ფინანსურ, ოპერაციულ და შესაბამისობის კონტროლის სისტემებს. ბოლო მიმოხილვა მოიცავს ფისკალურ წელს 2021 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით და დადასტურებულია დირექტორთა საბჭოსა და შიდა აუდიტის მიერ. სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია დაასკვნას, რომ შესაბამისი შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემები შენარჩუნებული იყო და ეფექტურად ფუნქციონირებდა 2021 წლის განმავლობაში და რომ ეს სისტემები განაგრძობდნენ ეფექტურ ფუნქციონირებას ამ ანგარიშის დამტკიცების თარიღამდე. შემოწმებისას სისტემებში არ გამოვლენილა მნიშვნელოვანი ხარვეზები ან ნაკლოვანებები. თუმცა, ჩვენ მუდმივად ვცდილობთ გავუმჯობესოთ რისკების მართვის ჩარჩო და ყურადღება გავამახვილოთ ჩვენი ძირითადი რისკების შემდგომ შერბილებაზე, განსაკუთრებით მათი წარმოშობის პროცესში.

საბანკო რისკების მართვა

ბანკი არის ჯგუფის შემოსავლების ძირითადი წყარო და ოპერირებს ფინანსური მომსახურების სექტორში, შესაბამისად, მისი რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოები მნიშვნელოვანია ჯგუფის საქმიანობისთვის. ბანკის რისკების მართვის ორგანოების მიერ შესრულებული სამუშაო უშუალოდ ეცნობება ჯგუფს. ბანკის მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ქვემოთ მოცემულია ბანკში არსებული რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის მექანიზმები. რისკების მართვა ბანკისთვის ფუნდამენტურია და ჯგუფის საქმიანობის არსებითი ელემენტია. საბანკო ოპერაციებისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია: საკრედიტო რისკი, ლიკვიდობის რისკი, საბაზრო რისკი, მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკები, ფინანსური დანაშაულის რისკი, ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და მონაცემთა კონფიდენციალურობის რისკები, საოპერაციო რისკი, ადამიანური კაპიტალის რისკი და მოდელის რისკი. ქვემოთ აღწერილია ბანკის რისკების მართვის პოლიტიკა და ამ რისკებთან დაკავშირებული პროცედურები. ბიზნეს რისკები, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიისა და მრწველობის ცვლილება, კონტროლდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესის საშუალებით.

ბანკის რისკების მართვის ჩარჩო ეფუძნება ნებისმიერი ოპერაციის პერიოდში რისკის მუდმივად შეფასების პრინციპს და მოიცავს შემდეგ ეტაპებს:

- რისკის აპეტიტის ჩარჩო, ზემოდან-ქვემოთ კომბინაციაში, რომელიც მცირდება საოპერაციო ლიმიტების კომპლექტების მეშვეობით;
- რისკების იდენტიფიკაცია, შეფასება და გაზომვა ქვემოთ ზემოთ (Bottom-up) მიდგომის საფუძველზე შესაბამისი ძირითადი რისკის ინდიკატორების (KRIs) მეშვეობით;
- რისკის დამუშავება- შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება (საჭიროების შემთხვევაში);
- რისკების მონიტორინგი და რეპორტირება - უწყვეტი მონიტორინგი და კონტროლი, რაც დროული ადაპტაციის საშუალებას იძლევა მნიშვნელოვანი ცვლილების აღმოჩენის შემთხვევაში იმ ძირითადი დაშვებებში და/ან მონაცემებში, რომლებზე დაყრდნობითაც გაკეთდა რისკის წინასწარი შეფასება; ნებისმიერი გამოვლენილი პრობლემა საჭიროებისამებრ გადაისამართდება; და
- რისკების მართვის სისტემის ეფექტურობის ანალიზი.

სამეწარმეო რისკების მართვა

წლის განმავლობაში ბანკი აქტიურად მუშაობდა სამეწარმეო რისკების მართვის (ERM) სამსახურის გაძლიერებაზე. აღნიშნული სამსახური ხელს უწყობს უფროს მენეჯმენტს რისკის მართვის ეფექტური სისტემის შენარჩუნებაში. ეს საშუალებას აძლევს მენეჯმენტს მთლიანობაში შეაფასოს და დაადგინოს რისკების მართვის პროცესის პროცედურა, სხვადასხვა ტიპის რისკებს შორის კავშირის გამოვლენის, პორტფელის ყველა მნიშვნელოვანი რისკის, რისკის პროფილისა და რისკის მართვის სახელმძღვანელო პრინციპების განსაზღვრის გზით. ERM-ის ძირითადი მოვალეობებია:

- რისკების მართვის კულტურის გაუმჯობესება ბანკის კულტურაში რისკზე ორიენტირებული აზროვნების ჩართვით, რაც უზრუნველყოფს რისკის ჩართულობას ყოველდღიურ ოპერაციებსა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში;
- ჯგუფის სტრატეგიასთან, ბიზნეს მიზნებთან და ფინანსური რესურსების განაწილებასთან დაკავშირებული ჯგუფის რისკის აპეტიტის ანგარიშის (RAS) ანალიზის კოორდინაცია და ხელმძღვანელობა;
- რისკების მართვის სისტემის შენარჩუნება და გაუმჯობესება, ბანკის რისკის მართვის პრაქტიკის თანმიმდევრულობისა და ადეკვატურობის უზრუნველყოფის მიზნით;
- საწარმოს დონეზე რისკის მრავალგანზომილებიანი შეფასების პროცესების გაუმჯობესება;
- კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკის პოლიტიკისა და პროცედურების განახლება და შენარჩუნება. მონიტორინგის პროცესის გაძლიერება, რისკის აპეტიტთან და პრუდენციულ შეზღუდვებთან ფინანსური რისკის ინდიკატორების შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით; და
- ბანკის რისკის პროფილის შესახებ ანგარიშის მომზადება, რათა გადაწყვეტილების მიმღებმა პირებმა შეძლონ რისკის პროაქტიულად მართვა.

რისკების მართვის სტრუქტურა

2019 წელს ბანკმა დაიწყო რისკის მართვის ჩარჩოსა და რისკის აპეტიტის ჩარჩოს პოლიტიკის დანერგვა, რომელიც ეყრდნობა სამეწარმეო რისკის რისკის მართვის „დაცვის სამი ხაზის“ მოდელს და ითვალისწინებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ მიღებულ კორპორაციული მართვის კოდექსის (ბაზელ III-ზე დაფუძნებული) მოთხოვნებს. ახალი ჩარჩო და პოლიტიკა სრულად განხორციელდა 2020 წლის ბოლოსთვის. „დაცვის სამი ხაზის“ მოდელი წარმოადგენს რისკის მართვის და კონტროლის შესახებ კომუნიკაციების გაუმჯობესების ეფექტურ საშუალებას ბანკში სხვადასხვა რისკის მართვის ორგანოებისა და განყოფილებების არსებითი ფუნქციებისა და მოვალეობების განსაზღვრის საფუძველზე. ახალი მოდელის ძირითადი წინაპირობაა ის, რომ ბანკის რისკის ეფექტური მართვისა და კონტროლის მიზნით დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობით განისაზღვრება დაცვის შემდეგი სამი ხაზი (და ენიჭება შესაბამისი პასუხისმგებლობა):

დაცვის პირველი ხაზი

- დაცვის პირველ ხაზს წარმოადგენენ შესაბამისი ბიზნეს/ოპერაციული ერთეულის პირველი ხაზისა და საშუალო ხაზის მენეჯერები, რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირები (Risk Owner), რომლებიც ფლობენ და მართავენ რისკებს და კონტროლის მექანიზმებს ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების ფარგლებში.
- რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირი პასუხისმგებელია რისკის თავდაპირველ იდენტიფიკაციაზე, შეფასებაზე, მართვაზე, მონიტორინგისა და რეპორტირებაზე მათ მიერ კონტროლირებადი პროდუქციასთან, საქმიანობასთან, პროცესებსა და სისტემებთან დაკავშირებით.
- დაცვის პირველი ხაზი ასევე: (i) მონაწილეობს ბანკის რისკის აპეტიტის მიდგომების განსაზღვრაში; (ii) ახდენს რისკის აპეტიტის მიდგომებისა და რისკის კულტურის ინტეგრაციას ყოველდღიურ საქმიანობაში; (iii) აწესებს კონტროლის მეთოდებსა და პროცედურებს რისკის ეფექტური მართვისთვის; და (iv) ნერგავს რისკის კულტურასთან დაკავშირებული ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებებს და (v)

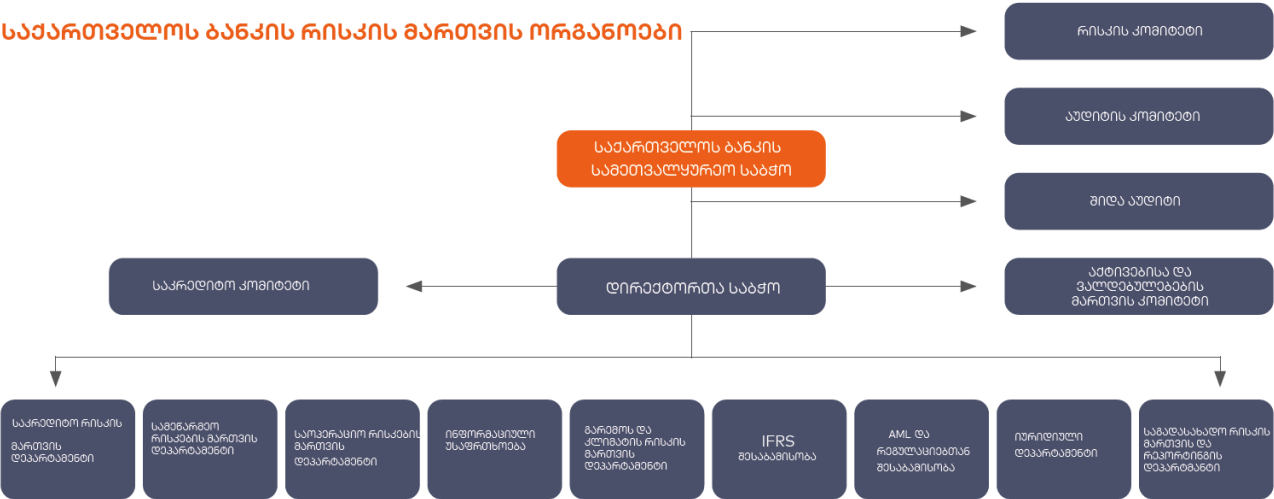
ასახავს რისკის მართვის როლსა და პასუხისმგებლობებს რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირის თანამდებობრივ ინსტრუქციაში (JD) და უზრუნველყოფს რისკის მართვის სფეროში მოსალოდნელი ქცევის წახალისება /დაჯილდოებას. 2021 წელს ბანკმა დაამატა შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs), როგორცაა საკრედიტო რისკის ხარჯი, სავალდებულო შევსება და სავალდებულო ტრენინგი შესაბამის JD-ში.

დაცვის მეორე ხაზი

- დაცვის მეორე ხაზი ახორციელებს დაცვის პირველი ხაზის დამატებითი მხარდაჭერის ფუნქციებს, უმაღლეს მენეჯმენტთან ერთად, რომელსაც რისკის მართვის პროცესში შემოაქვს დამატებითი გამოცდილება, და რისკის მართვაზე პასუხისმგებელ პირებს უწევს მხარდაჭერასა და მონიტორინგს რისკების და კონტროლის სწორად მართვის უზრუნველსაყოფად.
- დაცვის მეორე ხაზი მოიცავს ბანკის რისკების მართვისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის ერთეულებს, რომლებიც მოქმედებენ პირველი ხაზისგან დამოუკიდებლად და რომლებსაც ეკისრებათ პასუხისმგებლობა ბანკის რისკების მიღების პროცესების მონიტორინგსა და რისკებისა და მასთან დაკავშირებული საკითხების შეფასებაზე ბიზნესის შესაბამისი მიმართულებებისა და რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირებისგან დამოუკიდებლად. უფრო კონკრეტულად, დაცვის მეორე ხაზი პასუხისმგებელია რისკის აპეტიტის ჩარჩოს შემუშავებასა და დანერგვაზე, მათ შორის ლიმიტების დაწესებაზე (სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად), სხვადასხვა ბიზნეს ერთეულში ამ ლიმიტების განსაზღვრასა და შესაბამისობის მონიტორინგზე.
- რისკის მართვას ახორციელებს ორგანიზებული სტრუქტურა, რომელსაც ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორის მოადგილე - რისკების მიმართულებით, და რომელშიც შედის საცალო საკრედიტო რისკების მართვის, კორპორატიული და საინვესტიციო საკრედიტო რისკების მართვის, მშს საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტები (ერთად საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტები), საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი, ინფორმაციის უსაფრთხოების დეპარტამენტი, გარემოს დაცვასა და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის დეპარტამენტი, ERM დეპარტამენტი (რომელიც მოიცავს კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკების მართვას, აგრეთვე რისკების კულტურასა და მართვის პროცესებს). გენერალური დირექტორის მოადგილე - რისკების დირექტორი წამყვან როლს ასრულებს დაცვის მეორე ხაზის მართვაში.
- ბანკის ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვისთვის დაცვის მეორე ხაზს ახორციელებს AML და შესაბამისობის დეპარტამენტი, რომელიც ანგარიშვალდებულია ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის - საოპერაციო დირექტორის წინაშე. დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის პროდუქტებისა და პროცესების მართვასა და მონიტორინგზე, აგრეთვე შესაბამის რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე. აღნიშნულ ფუნქციას ყოველდღიურად ახორციელებს იურიდიული დეპარტამენტი და გენერალური დირექტორის მოადგილე იურიდიულ საკითხებში.
- ბანკის სამართლებრივი რისკის მართვა ევალება გენერალური დირექტორის მოადგილეს იურიდიულ საკითხებში, რომელიც ანგარიშვალდებულია ბანკის გენერალური დირექტორის წინაშე.
- შესაბამისობის რისკის მართვა ფინანსური ანგარიშგების მიმართულებით, აგრეთვე ბანკის საგადასახადო რისკების მართვა ბანკის ფინანსური ფუნქციებში შედის, რომელსაც ხელმძღვანელობას უწევს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე- ფინანსების მიმართულებით.
- ზემოხსენებული სტრუქტურული ერთეულები ასევე მონაწილეობენ დაცვის მეორე ხაზის შესაბამისობის მოთხოვნების დაცვასა და საერთო კონტროლის გარემოს ჩამოყალიბებაში.

დაცვის მესამე ხაზი

- დაცვის მესამე ხაზს ახორციელებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტი.
- დაცვის მესამე ხაზი უზრუნველყოფს სამეთვალყურეო საბჭოს დარწმუნებას, რომ დაცვის პირველი და მეორე ხაზის ძალისხმევა შეესაბამება მოლოდინებს ბანკის რისკის პროფილთან დაკავშირებით.
- დაცვის მესამე ხაზი დამოუკიდებელია დაცვის პირველი და მეორე ხაზებისაგან და პასუხისმგებელია ბანკის შიდა კონტროლის სისტემის თანმიმდევრულობისა და ეფექტურობის, დაცვის პირველი და მეორე ხაზების ეფექტურობისა და რისკების მართვის საერთო პოლიტიკის შეფასებაზე.
- დაცვის მესამე ხაზი ასევე პასუხისმგებელია რისკის აპეტიტის მართვის პროცესების, სისტემებისა და რეპორტირების ფუნქციების ადეკვატურად და დამოუკიდებელ შეფასებაზე.

რისკების მართვის ორგანოები

ბანკის რისკების მართვის მთავარი ორგანოებია: სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტის კომიტეტი, რისკების კომიტეტი, დირექტორთა საბჭო, საკრედიტო კომიტეტი, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO). სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტის კომიტეტი და რისკების კომიტეტი ასრულებენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის (Bank of Georgia Group plc) დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტისა და რისკების კომიტეტის ფუნქციებს, მხოლოდ ბანკის დონეზე.

დირექტორთა საბჭო. დირექტორთა საბჭო, ზოგადად, პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებზე, ვალდებულებებსა და რისკების მართვის აქტივობებზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკების მართვის სისტემის ეფექტურად განხორციელების მიზნით, დირექტორთა საბჭო ინდივიდუალური რისკების მართვის ფუნქციებს გადასცემს ბანკში გადაწყვეტილების მიმღებსა და აღმასრულებელ ორგანოებს.

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი, როგორც დაცვის მესამე ხაზი, უზრუნველყოფს დამოუკიდებელ და ობიექტურ მხარდაჭერას და ჯგუფის საქმიანობის გაუმჯობესებისთვის საჭირო საკონსულტაციო მომსახურებებს, ჯგუფის მასშტაბით პროცესების, კონტროლის მექანიზმების, ხელმძღვანელობისა და რისკის მართვის ეფექტურობისა და ადეკვატურობის დამოუკიდებელი და ობიექტური შეფასების გზით. შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ასევე ცნობილი როგორც მთავარი აუდიტორი, ინიშნება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშს აბარებს უშუალოდ ბანკის აუდიტის კომიტეტს და ადმინისტრაციულად მთავარ საოპერაციო დირექტორს. შიდა აუდიტის დეპარტამენტი აფასებს ჯგუფის რისკის მართვის, კონტროლისა და მართვის პრაქტიკას სისტემატური, დისციპლინიზებული და რისკზე დაფუძნებული მიდგომის საფუძველზე. მთავარი აუდიტორი სულ მცირე კვარტალში ერთხელ აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს ანგარიშს აუდიტორული სამუშაოების დროს გამოვლენილი მნიშვნელოვანი რისკებისა და კონტროლის საკითხებზე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

საკრედიტო კომიტეტები. ბანკში შექმნილია ხუთი საკრედიტო კომიტეტი (ერთობლივად "საკრედიტო კომიტეტები"), რომელთაგან თითოეული პასუხისმგებელია საცალო, SOLO და დაგროვილი ქონების მართვის მომხმარებლებთან, მიკრო სესხებთან, მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხებთან, კორპორატიულ სესხებთან და კონტრაგენტების სესხებთან დაკავშირებულ ბანკის საკრედიტო რისკების ზედამხედველობასა და მართვაზე. ეს კომიტეტებია: საცალო საბანკო მომსახურების საკრედიტო კომიტეტი, მიკრო სესხების საკრედიტო კომიტეტი, მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხების საკრედიტო კომიტეტი, კორპორატიული საბანკო მომსახურების საკრედიტო კომიტეტი და კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტი. თითოეული საკრედიტო კომიტეტი შედგება რიგი ქვეკომიტეტებისგან და ამტკიცებს ინდივიდუალურ საკრედიტო ოპერაციებს.

საცალო სესხების საკრედიტო კომიტეტში შედის სამი ქვეკომიტეტი (რისკის მართვის მიზნით, დაგროვილი ქონების მართვისა და SOLO მომხმარებლებისთვის სესხები კლასიფიცირდება, როგორც საცალო სესხები), მიკრო სესხებისთვის გამოყოფილია ერთი, ხოლო მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხებისთვის - სამი ქვეკომიტეტი, კორპორატიული სესხებისთვის - სამი ქვეკომიტეტი და კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტი შედგება ერთი ქვეკომიტეტისგან.

2 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის საცალო სესხებს ამტკიცებს საცალო საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტის უფროსი და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით. მიკრო და მცირე და საშუალო ბიზნესის 0,2 მლნ აშშ დოლარამდე და 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე ოდენობის სესხების მიღებაზე განაცხადებს ამტკიცებენ მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტის საკრედიტო რისკის მენეჯერები. 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის მსს სესხებს ამტკიცებს მსს საკრედიტო რისკის ანალიზის განყოფილების ხელმძღვანელი.

მსსსებელთა ერთი ჯგუფისთვის 35.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კორპორატიული კრედიტის შემთხვევაში, აუცილებელია სამეთვალყურეო საბჭოს დასტური. ბანკის გენერალური დირექტორის მონაწილეობა საჭიროა 10.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტის გაცემის დროს, რაც ასევე ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას.

კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტს ხელმძღვანელობს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და ის პასუხისმგებელია კორპორატიული ბანკინგის და სესხების ამოღების დეპარტამენტის მიერ მართულ სესხებთან დაკავშირებით ბანკის ყველა რისკის მონიტორინგზე. კორპორატიული ბანკინგისა და სესხების ამოღების დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულებით ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე.

ქვედა რგოლის ქვეკომიტეტები იკრიბებიან ყოველდღიურად, ხოლო უფრო მაღალი რგოლის ქვეკომიტეტები ჩვეულებრივ იკრიბებიან ერთხელ ან ორჯერ კვირაში. საკრედიტო კომიტეტების თითოეული ქვეკომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს შესაბამისი წევრების ხმათა უმრავლესობით.

დანარჩენი ორი კომიტეტი, რომელიც მართავს ბანკის საკრედიტო რისკებს, არის:

ფინანსური და სამთავრობო კონტრაგენტის რისკის მართვის კომიტეტი (FGCRMC) მართავს, ამოწმებს და აკონტროლებს კონტრაგენტის რისკს ბანკის ფინანსურ და სამთავრობო კონტრაგენტებთან დაკავშირებით. FGCRMC შედგება ორი ქვეკომიტეტისგან. კომიტეტი შედგება ექვსი წევრისგან - ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში, გენერალური დირექტორის მოადგილე კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით, სამეწარმეო რისკების მართვის ხელმძღვანელი, ხაზინის ხელმძღვანელი და გლობალური საბანკო საქმიანობის მიმართულების ხელმძღვანელი. ინდივიდუალური კონტრაგენტის ლიმიტების ან არასტანდარტული ტრანზაქციები მტკიცდება ხმათა უმრავლესობით. თუ პოტენციური საკრედიტო მოცულობა აღემატება 10.0 მილიონ აშშ დოლარს, მაშინ გადაწყვეტილება მისაღებად გადაეცემა ALCO-ს.

საკრედიტო აქტივების მართვის კომიტეტი შედგება სამი ქვეკომიტეტებისგან და მას ხელმძღვანელობს ქვემოთ ჩამოთვლილიდან ერთ-ერთი: საკრედიტო აქტივების მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი (პირველი დონე - 500,000 ლარამდე სესხები), ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე -საოპერაციო დირექტორი (მეორე დონე - 500,000-2,000,000 ლარის ოდენობის სესხები) და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე -რისკების დირექტორი (მესამე დონე - 2,000,000 ლარზე მეტი ოდენობის სესხები). საკრედიტო აქტივების მართვის დეპარტამენტი მართავს ბანკის რისკებს პრობლემურ სესხებთან მიმართებაში და ანგარიშვალდებულია ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის - საოპერაციო დირექტორის წინაშე.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO). აქტივისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი არის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის (ALM) და რისკის მართვის მთავარი ორგანო, რომელიც განსაზღვრავს კაპიტალის ადეკვატურობასთან, საბაზრო რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკთან და შესაბამის ლიმიტებთან, საპროცენტო განაკვეთისა და წინასწარ გადახდის რისკებთან და შესაბამის ლიმიტებთან, ფულადი ბაზრის საერთო პირობებსა და საკრედიტო რისკის ლიმიტებთან დაკავშირებულ წესებსა და მიმართულებებს. ALCO ქმნის და პრაქტიკაში წერგავს შესაბამის რისკის მართვისა და სტრეს ტესტის მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს არსებული რისკის ლიმიტებთან შესაბამისობას, და ამტკიცებს არასტანდარტული პირობების სახაზინო გარიგებებს. კერძოდ, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი:

- განსაზღვრავს ფულადი ბაზრის საკრედიტო რისკის მოცულობას / კრედიტის ლიმიტებს;
- განსაზღვრავს და საავალუტო პოზიციის ლიმიტებს სადღეღამისო პოზიციებთან დაკავშირებით;
- განსაზღვრავს „stop-loss“ ლიმიტებს საავალუტო ოპერაციებისა და ფასიანი ქაღალდებისათვის;
- ზედამხედველობას უსწევს არსებულ საავალუტო რისკთან, საპროცენტო განაკვეთის რისკთან და დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკთან დაკავშირებული რისკის მართვის მოდელებთან შესაბამისობას;

- განსაზღვრავს სხვადასხვა ვადიანობის მიხედვით საპროცენტო განაკვეთებს, რომლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს თავისი ლიკვიდური აქტივები და მოიზიდოს დაფინანსება; და
- ამოწმებს ფინანსური დეპარტამენტის/ ALM განყოფილებისა და FGRCM -ის მიერ მომზადებულ სხვადასხვა სტრეს ტესტებსა და კაპიტალის ადეკვატურობის მოდელს.

ALCO-ს ხელმძღვანელობს ბანკის გენერალური დირექტორი და კომიტეტი იკრიბება წებისმიერ დროს, საჭიროების შემთხვევაში, ხოლო გადაწყვეტილებების მიღება ხდება მისი წევრების ხმათა უმრავლესობით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის წევრები არიან: ბანკის გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხში, გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე კორპორატიული საბანკო საქმიანობის მიმართულებით, გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, ALM დეპარტამენტის ხელმძღვანელი და სახაზინო დეპარტამენტის ხელმძღვანელი. ფინანსური მიმართულების ხელმძღვანელი ასრულებს ALCO-ს მდივნის ფუნქციებს. საბჭოს სხვა წევრები საჭიროების შემთხვევაში ესწრებიან სხდომებს. ALCO ყოველთვიურად განიხილავს გასული პერიოდების ფინანსურ ანგარიშგებებს და ინდექსებს, მათ შორის, ბანკის ლიმიტებს/კოფიციენტებს, ბალანსს, ოპერაციების ანგარიშგებებს, დაფარვის ვადების ინტერვალს, გაცვლითის კურსის რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკისა და დაფინანსების ლიკვიდობის რისკის ანგარიშებს, მთლიანი ფულადი ნაკადების ანალიზს, კლიენტის ფულადი ნაკადების ანალიზს და კონცენტრაციის რისკის ანალიზს, ასევე სამომავლო პროგნოზებს, სხვა ფინანსურ ანალიზს და მომავალი ზრდის გეგმებს.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი არის კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის, ასევე შესაბამისი რისკების იდენტიფიკაციისა და მართვის ძირითადი მმართველი ორგანო. ALCO განსაზღვრავს ლიმიტებს და განიხილავს ამ ლიმიტების ფაქტობრივ შესრულებას საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციებთან მიმართებაში. ფინანსური დეპარტამენტი პასუხისმგებელია მარეგულირებელ მოთხოვნებთან და ALCO-ს პოლიტიკასთან საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის კაპიტალის ადეკვატურობის შესაბამისობის რეგულარულ ყოველთვიურ მონიტორინგსა და რეპორტირებაზე. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა პროცესში, ბანკის ყოველთვიური ანგარიშგების, ასევე ბანკის წლიური და ექვსთვიანი ბიუჯეტის დამტკიცებისა და ბიუჯეტის განხილვის პროცესების განუყოფელი ნაწილია. ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს საქართველოს ეროვნული ბანკის ბაზელ III-ის კაპიტალური ადეკვატურობის ფაქტობრივ ანგარიშებს, ასევე, მათ პროგნოზებს და ბიუჯეტებს და სხვადასხვა სტრეს ტესტებს, ხოლო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი და დირექტორთა საბჭო რეგულარულად განიხილავს მათ, გამოავლენს რისკებს, გასცემს რეკომენდაციებს, და საჭიროების შემთხვევაში, წარმოადგენს სამოქმედო გეგმებს.

მეორე რიგის სპეციალიზებული რისკის მართვის ფუნქციები

2021 წელს რისკების მართვის დეპარტამენტმა განიცადა მნიშვნელოვანი ტრანსფორმაცია ჯგუფის სტრატეგიულ მიმართულებასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით. საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი დაიყო სამ კონკრეტულ სამომხმარებლო სეგმენტად, რათა უკეთ დააკმაყოფილოს და შეაფასოს მომხმარებელთა საჭიროებები და კონკრეტული პროდუქტები თითოეულ პორტფელში; და შეიქმნა ორი ახალი მიმართულება: (i) გარემოს დაცვასა და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვა და (ii) სამეწარმეო რისკების მართვა. ორივე მათგანი შეესაბამება ბანკის ESG სტრატეგიულ პრიორიტეტებს (განსაკუთრებით E და G), ხოლო ეს უკანასკნელი ასევე პასუხისმგებელია რისკის კულტურისა და რისკის მართვის შესაძლებლობების გაძლიერებაზე ორგანიზაციის მასშტაბით.

გარდა ამისა, ბანკის რისკების მართვის სისტემა მოიცავს შემდეგ ფუნქციებს: საკრედიტო რისკების მართვა, საოპერაციო რისკების მართვა, სამართლებრივი, AML და შესაბამისობა, ინფორმაცია და კიბერუსაფრთხოება, ჯგუფის IFRS შესაბამისობა, საგადასახადო ანგარიშგება და საგადასახადო რისკების მართვა.

საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი მართავს საკრედიტო რისკებს კონკრეტულ მსესხებლებთან დაკავშირებით და აფასებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკებს. ის პასუხისმგებელია ბანკის საკრედიტო პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფასა და ბანკის საკრედიტო პორტფელის ხარისხის მართვაზე.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი განსაზღვრავს და აფასებს საოპერაციო რისკს ბანკის პროცესებისა და ოპერაციების ფარგლებში. იგი ასევე განსაზღვრავს კრიტიკული რისკის არეალებს ან გაზრდილი რისკის დონის მქონე ოპერაციების ჯგუფებს და ავითარებს შიდა კონტროლის პროცედურებს ამ რისკების აღმოსაფხვრელად (სხვა საშუალებებთან ერთად) ბიზნეს პროცესის რედიზაინის მეშვეობით. საოპერაციო რისკების მართვის ხელმძღვანელი, რომელიც ანგარიშვალდებულია ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის- რისკების დირექტორის წინაშე, პასუხისმგებელია ბანკის საოპერაციო რისკების ზედამხედველობაზე.

ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი აკონტროლებს და მართავს საქართველოს ბანკის კიბერ-უსაფრთხოებასა და ინფორმაციულ სისტემებს. იგი უზრუნველყოფს შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების, ასევე ინფორმაციული უსაფრთხოების საკითხებზე ცნობიერების ამაღლების პროგრამის შემუშავებასა და შენარჩუნებას. ის ასევე ახორციელებს უსაფრთხოების ოპერაციებს და აკონტროლებს მონაცემთა უსაფრთხოების დარღვევებს.

ბანკის იურიდიული მიმართულების მთავარი მიზანია უზრუნველყოს: (i) სათანადო იურიდიული დახმარების გაწევა ბანკის ბიზნესს და / ან სტრუქტურული დანაყოფებისთვის; (ii) საბანკო საქმიანობის შესაბამისობა მოქმედ კანონმდებლობასთან; (iii) სამართლებრივი რისკების მატერიალიზაციიდან წარმოქმნილი შესაძლო ზარალის მინიშნულამდე შემცირება; და (iv) პერსონალური მონაცემების დაცვა, რეგულირება, მართვა და გამოყენება ჩვენი პოლიტიკისა და რეგულაციების შესაბამისად. იურიდიული დეპარტამენტი პასუხისმგებელია საბანკო საქმიანობებში სამართლებრივი რისკების დროულად გამოვლენისთვის საჭირო მექანიზმების გამოყენებასა და შემუშავებაზე; სამართლებრივი რისკების გამოვლენის მიზნით ბანკის საქმიანობის შესწავლაზე; გამოვლენილი სამართლებრივი რისკების აღმოსაფხვრელად ყველა აუცილებელი ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაზე; ბანკის სახელით სასამართლო პროცესებში მონაწილეობაზე, საჭიროების შემთხვევაში; ბანკის ოპერაციების სამართლებრივი სტრუქტურების ეფექტურობის გაზრდაზე; და ბანკის იურიდიული დოკუმენტაციის სისტემატიზაციასა და სტანდარტიზაციაზე, ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში უფრო მარტივი, ავტომატიზირებული და დაცული ტრანზაქციების პროცესის უზრუნველსაყოფად.

ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) და შესაბამისობის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლისა და შესაბამისობის პროგრამის დანერგვაზე ბანკსა და მის შვილობილ კომპანიებში.

ბანკის AML პროგრამა ეფუძნება საერთაშორისო ორგანიზაციების (FATF, Basel) მოთხოვნებს, ევროპარლამენტის დირექტივებს, გაეროს/ევროკავშირის/დიდი ბრიტანეთის, აგრეთვე აშშ-ს სახაზინო დეპარტამენტის სანქციების პროგრამებს; გარდა ამისა, პროგრამა შეესაბამება ადგილობრივი კანონმდებლობის, საქართველოს ეროვნული ბანკის და ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მოთხოვნებს. პროგრამა ეხება და მოიცავს:

- AML შიდა პოლიტიკისა და კონტროლის შემუშავებას, რომელიც მოიცავს ზემოაღნიშნული რეგულაციების ძირითად ასპექტებს;
- ტრანზაქციების მონიტორინგის გაფართოებას კლიენტების ან სანქციებს დაქვემდებარებული ორგანიზაციების/პირების უჩვეულო ქცევის გამოვლენის მიზნით;
- შესაბამისი ორგანოებისთვის ანგარიშების მომზადებას;
- მომხმარებელთა პროფილირებას რისკის ფაქტორების კატეგორიების მიხედვით, ფულის გათეთრების/ტერორიზმის დაფინანსების (ML/TF) რისკების გათვალისწინებით;
- AML ტრენინგების ჩატარებას ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის.

ბანკმა შემუშავა რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების (ML/FT) რისკების მიმართ, მათ შორის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის საერთო პოლიტიკა, ML/FT რისკების მართვის პოლიტიკა, რისკის აპეტიტის ანგარიში (RAS), პროგრამა „ინოვაციური კლიენტის“ (KYC) და კლიენტების მიღების პოლიტიკა და ფინანსური საწესდების შესაბამისობის პოლიტიკა. ბანკის რისკზე დაფუძნებული მიდგომა ნიშნავს, რომ ბანკი იყენებს კომპლექსურ ფინანსურ გამოვლილებას ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების მიმართ, ის განსაზღვრავს პროდუქტების, კლიენტების, მომსახურებებისა და იურისდიქციების მაღალი რისკის კატეგორიებს. ბანკმა შემუშავა რისკის შეფასების ინსტრუმენტი მთლიანი ბანკის ML/FT მაღალი რისკების დასადგენად. ბანკი ახორციელებს ფინანსური დანაშაულის, საწარმოს მასშტაბით ბიზნეს რისკების შეფასებას, რომელიც ითვალისწინებს ML/FT რისკებთან მიმართებაში ბანკის რისკის აპეტიტის განახლებას და შედეგების საფუძველზე გამოვლენილი პრობლემების მოგვარების მიზნით განსაზღვრავს შესაბამის ზომებს. ბანკი ვალდებულია ანგარიშები წარუდგინოს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურს ადგილობრივი კანონმდებლობის შესაბამისად. საანგარიშგებო პროცესი სრულად ავტომატიზებულია და მხარდაჭერილია სპეციალური პროგრამული უზრუნველყოფის პროგრამით. გარდა ამისა, ბანკი იყენებს ML / FT რისკის მართვის შესაძლებლობებს, მათ შორის ტრანზაქციების მონიტორინგის პროგრამულ უზრუნველყოფას საეჭვო ტრანზაქციების იდენტიფიცირებისა და შეტყობინებისთვის. ის საშუალებას იძლევა განხორციელდეს ყველა ტრანზაქციის სრულად ავტომატიზებული მონიტორინგი სანქციების სიის მიხედვით (OFAC, ევროკავშირი, დიდი ბრიტანეთი, გაერო და სხვა მსგავსი ორგანოები, მათ შორის, გლობალური ახალი ამბების მონაცემთა ბაზები).

ბანკის შესაბამისობის პროგრამა მოიცავს:

შიდა შესაბამისობის პოლიტიკისა და კონტროლის შემუშავებას, რომელიც განსაზღვრავს ბანკის მარეგულირებელ მოთხოვნებს;

- შიდა შესაბამისობის პოლიტიკისა და კონტროლის შემუშავებას, რომელიც განსაზღვრავს ბანკის მარეგულირებელ მოთხოვნებს;
- შესაბამისობის შესახებ ტრენინგს ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის;
- მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების მართვის პროცესის სტანდარტიზაციას, რაც უზრუნველყოფს ახალ კანონმდებლობასთან დროულ შესაბამისობას;
- შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობის პერიოდულ შეფასებასა და შედეგების შესახებ ანგარიშის მომზადებას შესაბამისი ორგანოებისთვის.

ჯგუფის IFRS-თან შესაბამისობის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების პროცესში IFRS-ის შესაბამისობის რისკის მართვაზე. იგი ადგენს პრაქტიკულ კრიტერიუმს და უზრუნველყოფს IFRS-თან შესაბამისობას ჯგუფში.

საგადასახადო ანგარიშგებისა და საგადასახადო რისკების მართვის განყოფილება ორიენტირებულია საგადასახადო რისკების ეფექტურ შეფასებასა და მართვაზე და საგადასახადო ორგანოებთან ბანკის ურთიერთობაზე და უზრუნველყოფს პრაქტიკულ რჩევებს და საგადასახადო ვალდებულებებთან შესაბამისობას ჯგუფის მასშტაბით.

გარემოს დაცვასა და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვაზე, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის სისტემის დანერგვაზე და აღნიშნულის შესახებ ანგარიშების მომზადებაზე. იგი ასევე უზრუნველყოფს საკრედიტო საქმიანობაში გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული რისკების შეფასებასა და შერბილებას.

სამეწარმეო რისკების მართვის განყოფილებაში შედის:

- კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკის მართვის (CFRM) განყოფილება, რომელიც მოიცავს კაპიტალის ადეკვატურობის, კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის, ლიკვიდურობის რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის და სავალუტო რისკის მართვას. იგი ადგენს შესაბამის პოლიტიკას და პროცედურებს, განსაზღვრავს რისკის აპეტიტს, აკონტროლებს შესაბამისობას და პერიოდულად ანგარიშებს წარუდგენს შესაბამის ორგანოებს.
- რისკის მართვის კულტურის, მართვის, მოდელის ვალიდაციისა და რისკის ანგარიშგების განყოფილება პასუხისმგებელია უზრუნველყოფს: (i) ჯგუფის მასშტაბით რისკების ტაქსონომიისა და ინდიკატორების გამოყენება; (ii) სამეწარმეო რისკის პროფილისა და ანგარიშგების შედგენა და მონიტორინგი; (iii) რისკის აპეტიტის ანგარიშის მართვის პროცესის ფორმალიზება და განხორციელება; (iv) რისკის მართვის ორგანიზაციული კულტურის გაძლიერება; (v) მოდელის რისკის ვალიდაციის პროცესის მართვა; და (vi) ახალი რისკების იდენტიფიცირების პროცესის ფორმალიზება და განხორციელება.

რისკის მართვის ყველა პოლიტიკასა და პროცედურას, რომელიც დაკავშირებულია ზემოთ ჩამოთვლილ ფუნქციებთან, ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭო და/ან სამეთვალყურეო საბჭო.

რისკის შეფასება და ანგარიშგება

რისკების შესაფასებლად ბანკი იყენებს სხვადასხვა შეფასების სისტემას, დაწყებული ოპერაციული მაჩვენებლებით და დამთავრებული მომავალზე ორიენტირებული/სტატისტიკურ მიდგომებზე დაფუძნებული მიდგომებითა და სტრესის სცენარებით.

ბანკმა თავისი ძირითადი რისკებისთვის დააწესა რისკის აპეტიტის ლიმიტები, რომლებსაც ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. რისკების მონიტორინგი და კონტროლი ხორციელდება აღნიშნული ლიმიტების საფუძველზე. აღნიშნული ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას და საბაზრო გარემოს, რომელშიც ბანკი მუშაობს, აგრეთვე აწესებს საზღვრებს იმ რისკის დონისთვის, რომელიც მისთვის ანგარიში სტრატეგიული მიზნების მისაღწევად. ბანკი მუდმივად ახორციელებს სიტუაციის მონიტორინგს, რათა უზრუნველყოს ძირითად დაშვებებსა და/ან პირობებში წესისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილების დროულად გამოვლენა და ადაპტირება.

ბანკს შემუშავებული აქვს ფინანსური რისკის მართვის ანგარიშგების სისტემა, რომლის მიხედვითაც საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტები, CFRM, ფინანსური და სახაზინო დეპარტამენტები ვალდებული არიან ყოველდღიურად და ყოველთვიურად მოამზადონ გარკვეული ანგარიშგები. ყოველდღიურად, თითოეულმა დეპარტამენტმა უნდა მოამზადოს ოპერაციების ანგარიშგები, ბალანსი და სახაზინო ანგარიში (რომელიც მოიცავს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციებს, ფულადი სახსრების ნაკადებს, ლიმიტებს და სხვა ბანკებში საკორესპონდენტო ანგარიშებზე ნაშთებს), აგრეთვე სავალდებულო ფინანსურ კოფიციენტებთან შესაბამისობის დამადასტურებელი დოკუმენტი. ყოველთვიურად წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრუქტურული ლიკვიდობის შესახებ ანგარიში, საპროცენტო განაკვეთის რისკის ანგარიში, ყოველთვიური ფინანსური ანგარიშგებები, რომლებიც შეჯამებულია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და რისკების კომიტეტისთვის წარსადგენ კვარტალურ ანგარიშში, რომელშიც მოცემულია ბანკის საქმიანობის ანალიზი მისი ბიუჯეტის შესაბამისად. ყველა საწარმოო მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა გაანალიზდეს, გაკონტროლდეს და გამოვლინდეს რისკები ადრეულ ეტაპზე. აღნიშნული ინფორმაცია წარედგინება და განმარტდება დირექტორთა საბჭოს და თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელს. ეს ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკებს, ლიკვიდობის კოფიციენტებს და რისკის პროფილის ცვლილებებს. ბანკის დირექტორთა საბჭო ყოველთვიურად აფასებს საკრედიტო დანაკარგების რეზერვის მიზანშეწონილობას. ბანკის დირექტორთა საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო კვარტალში ერთხელ იღებს რისკის შესახებ სრულყოფილ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ყველა აუცილებელ ინფორმაციას ბანკის რისკის შესაფასებლად და დასკვნების გასაკეთებლად.

კონკრეტული რისკის ანგარიშგები მზადდება და ვრცელდება ბანკის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას მიუწვდებოდეს ხელი ყოვლისმომცველ, რელევანტურ და განახლებულ ინფორმაციაზე. ბანკის დირექტორთა საბჭოს ყოველდღიურად მიეწოდება მოკლე ინფორმაცია საბაზრო ლიმიტების გამოყენებაზე, კერძო ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის შესახებ.

ახალი რისკები

ყველა საწარმოდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება ახალი რისკების ანალიზის, კონტროლისა და გამოვლენის მიზნით. აღნიშნული ინფორმაცია წარედგინება და განემარტება დირექტორთა საბჭოს და, საჭიროების შემთხვევაში, თითოეული განყოფილების ხელმძღვანელს. ჩვენ ასევე განვიხილავთ უფრო ფართო მაკროეკონომიკურ რისკებს და მათ შესახებ ინფორმაციას ვაწვდით სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარული პრეზენტაციების სახით.

ჩვენ ასევე ვაღიარებთ კლიმატის ცვლილებებით გამოწვეულ გამოწვევებს. კლიმატის ცვლილებით გამოწვეული კატასტროფების რისკი განისაზღვრა, როგორც ახალი რისკი. ვმუშაობთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკების ინტეგრირებაზე ჩვენს საკრედიტო რისკის ჩარჩოში და ბიზნესის გამძლეობის შეფასებებში. ჩვენ აღვწერთ და ვმართავთ კლიმატთან დაკავშირებულ რისკებს კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

ძირითადი რისკები და
გაურკვევლობები

ჩვენი ამოცანებისა და სტრატეგიული მიზნების მხარდაჭერის მიზნით ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების იდენტიფიცირება, პრიორიტეტულობის განსაზღვრა და მართვა

წარმოგიდგენთ ძირითად და ახლად წარმოქმნილ რისკებსა და გაურკვევლობებს, რომლებიც, დიდი ალბათობით, გავლენას ახდენს ჩვენს სტრატეგიულ მიზნებზე, ბიზნეს მოდელზე, ოპერაციებზე, სამომავლო შედეგებზე, გადახდისუნარიანობასა და ლიკვიდურობაზე. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აღნიშნული ძირითადი და ახლად წარმოქმნილი რისკები, აგრეთვე ძირითადი ფაქტორები/ტენდენციები, რისკების შესამსუბუქებლად გამოყენებული მნიშვნელოვანი კონტროლის მექანიზმები და ჩვენ მიერ მიღებული შემამსუბუქებელი ზომები. ცნობილია, რომ ჯგუფის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს აქ ჩამოთვლილის გარდა სხვა რისკები. დამატებითმა რისკებმა, მათ შორის ისეთებმა, რომელთა შესახებაც ჯგუფმა ამჟამად არ იცის ან მიაჩნია უმნიშვნელოდ, შეიძლება ასევე გამოიწვიოს შემოსავლის შემცირება, ხარჯები ან სხვა მოვლენები, რასაც შეიძლება შედეგად მოჰყვეს ჯგუფის ფასიანი ქაღალდების ღირებულების შემცირება. წარმოგიდგენთ რისკებს, რომლებიც, ჩვენი აზრით, ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს ჩვენს საქმიანობაზე და რომლებსაც დეტალურად განიხილავენ ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტისა და რისკების კომიტეტის შეხვედრებზე.

ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების ჩამონათვლის რიგითობა არ აღნიშნავს მათ პრიორიტეტულ რიგს. შეუძლებელია ყველა ჩვენი რისკის სრულად შერბილება (მიტევირება). რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის ნებისმიერი სისტემა ორიენტირებულია რისკების უფრო მეტად მართვაზე, ვიდრე შერბილებაზე და ითვალისწინებს მხოლოდ გონივრულ და არა აბსოლუტურ გარანტიას, რომ წარმოდგენილი იქნება არსებითი უზუსტობების ან დანაკარგების გარეშე.

მაკროეკონომიკური რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა	მაკრორისკი არის ჩვენი ბიზნესის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესების რისკი საქართველოსთან დაკავშირებული მაკროეკონომიკური და პოლიტიკური ფაქტორების გამო.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები	ჯგუფის საქმიანობა ძირითადად საქართველოში ხორციელდება და მისი შემოსავლის ძირითადი წყაროები განთავსებულია საქართველოში. საქართველოსთან დაკავშირებული მაკრორისკების ძირითადი გამომწვევი მიზეზებია: (i) მშპ-ს; (ii) ინფლაციის; (iii) საპროცენტო განაკვეთის; (iv) გაცვლითი კურსის ცვლილებები; აგრეთვე (v) პოლიტიკური მოვლენები. აღიშნულმა ფაქტორებმა შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ჩვენს საქმიანობაზე, ჯგუფის ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

2021 წელს რეალური მშპ-ს ზრდა იყო 10.4%, 2020 წელს 6.8%-იანი შემცირების შემდეგ. 2021 წელს ზრდა ნაწილობრივ განპირობებული იყო 2020 წლის დაბალი ბაზით, მაგრამ ასევე ეკონომიკის ძლიერი აღდგენით (2021 წელს რეალური მშპ 3.1%-ით გაიზარდა 2019 წელთან შედარებით). მიუხედავად რუსეთ-უკრაინის ომის ფონზე, 2022 წლისთვის საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის პროგნოზი 4.5%-ია (გალთ & თაგგარტის პროგნოზი).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში წლის დასაწყისთან შედარებით 5.5%-ით გამყარდა, 2020 წელს 14.3%-ით გაუფასურების შემდეგ. 2022 წლის დასაწყისიდან ლარი 13 აპრილის მდგომარეობით აშშ დოლართან მიმართებაში 0.2%-ით გაუფასურდა. ლარის გაცვლითი კურსის ცვალებადობამ შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე და გაზარდოს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვები და საკრედიტო რისკის ხარჯი. ლარის გაუფასურებამ შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს მომხმარებელთა უზრუნველყოფის ღირებულებაზეც.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი საცალო საბანკო მომსახურებისა და კორპორატიული საბანკო მომსახურების სესხების, შესაბამისად, 39.7% და 77.6% დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. უცხოურ ვალუტაში გაცემული საცალო საბანკო მომსახურების მთლიანი სესხების 6.3%-სა და კორპორატიული საბანკო მომსახურების მთლიანი სესხების 39.8%-ს არ ჰქონდათ ან ჰქონდათ მინიმალური სავალუტო რისკი.

მაღალი ინფლაცია საქართველოსთვის გამოწვევად რჩება. 2021 წელს ინფლაციის საშუალო წლიურმა მაჩვენებელმა 9.6% შეადგინა, 2020 წელს კი - 5.2%. მაღალი ინფლაციის საპასუხოდ, ეროვნულმა ბანკმა 2021 წლის განმავლობაში ოთხჯერ გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, წლის ბოლოსთვის 10.5%-მდე. რუსეთ-უკრაინის ომის ფონზე ინფლაცია ეკონომიკის ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევად დარჩება.

საქართველოში 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ პოლიტიკური დაძაბულობა მთელი წლის განმავლობაში გაგრძელდა. ვითარება კიდევ უფრო დაიძაბა, როდესაც 2021 წლის ოქტომბერში საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი დააკავეს. მმართველ პარტიასა და ოპოზიციას შორის არსებული დაძაბულობის გამწვავება ზიანს მიაყენებს ეკონომიკურ ზრდას.

ჯგუფი მუდმივად აკონტროლებს ზაზრის მდგომარეობას და ახორციელებს სტრეს ტესტებს და სცენარულ ანალიზს არახელსაყრელ ეკონომიკურ პირობებში, მათ შორის უცხოური ვალუტის კურსის არასასურველი რყევების პირობებში, საკუთარი პოზიციის შესამოწმებლად.

ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ადგენს ჩვენი ღია სავალუტო პოზიციების ლიმიტებს და ბანკის სავაჭრო პოზიციის ლიმიტებს, რომლებიც ამჟამად უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული მოთხოვნები. სახაზინო დეპარტამენტი ყოველდღიურად მართავს ჩვენს ღია სავალუტო პოზიციას. ღია სავალუტო პოზიციას აკონტროლებს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკების მართვის განყოფილებაც.

საკრედიტო პორტფელის სავალუტო რისკის მართვის მიზნით, გატარებთ შემდეგ შემარბილებელ ღონისძიებებს:

- როდესაც არსებობს სავალუტო შესაბამისი კლიენტის სესხსა და შემოსავალს შორის, ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად, ჩვენ გამოვეყოფით დამატებითი კაპიტალს კლიენტების უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხებისთვის, რომელთა შემოსავლის წყარო დენომინირებულია ლარში. 2022 წლის 1 იანვრიდან სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR) 40% რისკის წონის მოთხოვნით განისაზღვრება, 40% ან ნაკლების დოლარიზაციის შემთხვევაში. ყოველი 1 პროცენტული პუნქტით (პპ-ით) დოლარიზაციის ზრდა რისკის წონას სამი პპ-ით გაზრდის, მაქსიმუმ 100%-მდე;
- სესხის მომსახურების (PTI) და სესხის უზრუნველყოფის (LTV) კოეფიციენტებზე დაწესებული ზღვრები განსხვავდება ვალუტის მიხედვით: საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა აღნიშნულ კოეფიციენტებზე დაწესა უფრო მკაცრი ლიმიტები უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხებისთვის მსესხებლის დონეზე გაცვლითი კურსის რისკების შერბილების მიზნით. მომხმარებლის ყოველთვიური წმინდა შემოსავლის მიხედვით დიფერენცირებული უცხოურ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე PTI-ს მოთხოვნები 5%-ით და 20%-ით ნაკლებია ლარში გაცემულ სესხებთან შედარებით.

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა CICR ბუფერი შეიტანა პილარ 2-ის კაპიტალის მოთხოვნების ფარგლებში. ბუფერის მიზანია დოლარიზაციით გამოწვეული სისტემური რისკების შემცირება. საქართველოს ეროვნული ბანკი ცდილობს შეამციროს საბანკო სისტემის დოლარიზაცია, რათა უზრუნველყოს სისტემის მდგრადობა გარე შოკების მიმართ. 2016 წლიდან, საქართველოს ეკონომიკის დედოფალიზაციის მიზნით, საქართველოს ეროვნული ბანკი აქტიურად ახორციელებს სხვადასხვა ღონისძიებებს:

- მხოლოდ ადგილობრივ ვალუტაში გასაცემი მცირე სესხებისთვის ბარიერი გაიზარდა 100,000-დან 200,000 ლარამდე;
- ადგილობრივ ვალუტაში მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების LCR-ის მოთხოვნის მინიმალური დონე განისაზღვრა 75 პროცენტით, ხოლო ჯამურ და ცალკე უცხოურ ვალუტაში მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების LCR-ის მოთხოვნის მინიმალური დონე განისაზღვრა 100 პროცენტით.
- 2018 წლის ივნისიდან, ფინანსური ინსტიტუტების წახალისების მიზნით, რომ მოიზიდონ დაფინანსება ადგილობრივ ვალუტაში, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა არაერთი ცვლილება განახორციელა ადგილობრივ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული სახსრების მინიმალურ სარეზერვო მოთხოვნებში. ამჟამად, უცხოური ვალუტაში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტების 25% მინიმალური რეზერვების სახით არის გამოყოფილი. გარდა ამისა, ბანკი იწარჩუნებს ქართულ ლარში დენომინირებული მომხმარებელთა დეპოზიტების მინიმალურ საშუალო ბალანსს 5% -ს საქართველოს ეროვნული ბანკის საკორესპონდენტო ანგარიშზე. დეპოზიტური სერტიფიკატების (CDs) და არასაუბრდინირებული დაფინანსების მისაღებად, სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს ბანკის მიერ უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხებისა და CDs-ის 25 პროცენტს, რომელთა დარჩენილი დაფარვის ვადა ერთ წელზე ნაკლებია, 15% იმ ვალდებულებებისთვის, რომელთა გადახდის ვადა ერთი-ორი წელია, ხოლო, არასაუბრდინირებული ქართული ლარის საბითუმო დაფინანსების 5% იმ სესხებისთვის, რომელთა გადახდის დარჩენილი ვადა ერთ წელზე ნაკლებია. ქართულ ლარში დენომინირებული დეპოზიტური სერტიფიკატებისთვის არ არსებობს მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნები;
- 2021 წლის ივლისში, კლიენტთა სადეპოზიტო პორტფელის დედოლარიზაციის შემდგომი მხარდაჭერის მიზნით, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მინიმალურ სარეზერვო მოთხოვნებში დამატებითი ცვლილებები შემოიღო. ზემოთ აღნიშნული 25%-იანი და 15%-იანი მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნა უცხოურ ვალუტაში მოზიდულ სამომხმარებლო დეპოზიტებზე გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტის დეპოზიტების პორტფელის დოლარიზაციის დონე 70%-ზე მაღალია. თუ დოლარიზაცია შემცირდება 40% -მდე ან უფრო მეტად, მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნა 10%-მდე ჩამოდის. 40% - 70% დოლარიზაციის დონისთვის სარეზერვო მოთხოვნა შეადგენს 10%-25% და 10%-15%, შესაბამისად;
- 2021 წლის დეკემბერში სებ-მა გამოაცხადა, რომ 2022 წლის 1 იანვრიდან CICR ბუფერი იქნება მიბმული ბანკში სასესხო პორტფელის დოლარიზაციის დონესთან. CICR მოთხოვნა 40% რისკის წონის მოთხოვნით განისაზღვრება, 40% ან ნაკლების დოლარიზაციის შემთხვევაში. ყოველი ერთი პროცენტული პუნქტით დოლარიზაციის ზრდა რისკის წონას სამი პროცენტული პუნქტით გაზრდის, მაქსიმუმ 100%-მდე;
- 2021 წლის დეკემბერში სებ-მა ასევე გამოაცხადა, რომ 2022 წლის 1 იანვრიდან გაცემული უცხოური ვალუტის იპოთეკური სესხების მაქსიმალური ვადა 15-დან 10 წლამდე შემცირდება. ცვლილების მიზანია გაცვლითი კურსისა და საგარეო საპროცენტო განაკვეთის რისკებით გამოწვეული მოწყვლადობის აღმოფხვრა.

2017 წლის დასაწყისიდან სებ-მა გააფართოვა იმ აქტივების ჩამონათვალი, რომელთა გამოყენებაც დაშვებულია ბანკებისთვის REPO ოპერაციების უზრუნველყოფის სახით, რაც ქმნის დაფინანსების დამატებით წყაროს ლარით დენომინირებული საკრედიტო პორტფელისთვის. ეს სია კიდევ გაფართოვდა 2020 წლის მეორე კვარტლიდან სებ-ის მხრიდან COVID-19-ის პანდემიაზე რეაგირების ფარგლებში.

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული როგორც სექტორების ჭრილობი, ასევე სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით. ინფლაციის ტარგეტირების ჩარჩო და მკურავი გაცვლითი კურსის რეჟიმი დაეხმარა საქართველოს, რომ მორგებოდა COVID-19-ით გამოწვეულ შოკს. დედოლარიზაციის მცდელობები, მაკროპრუდენციული პოლიტიკის ჩარჩოს შემუშავება, ზედამხედველობის გაუმჯობესება და ბანკის კრიზისების მართვის ჩარჩოს განახლება დაეხმარა ფინანსურ სექტორს მდგრადობის შენარჩუნებაში.

ჯგუფი ყურადღებით აკვირდება ადგილობრივ პოლიტიკურ ვითარებას, მათთან დაკავშირებულ რისკებს და მათზე საქართველოს მთავრობის რეაგირებას. სამეთვალყურეო საბჭოს კვარტალურად მიეწოდება ინფორმაცია ძირითად პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური მოვლენების და ჯგუფზე მათი პოტენციური გავლენის შესახებ.

ძირითადი რისკი/გაურკვევლობა რეგიონალური არასტაბილურობის რისკი არის ჩვენი ბიზნესის ფინანსური მდგომარეობის გაურკვევლობის რისკი რეგიონალური დამბულობისა და ეკონომიკური არასტაბილურობის გამო.

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. საქართველოს ეკონომიკა დივერსიფიცირებულია და მნიშვნელოვნად არ არის დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია რეგიონის ეკონომიკაზე, განსაკუთრებით რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე, რომლებიც მთავარი სავაჭრო პარტნიორები არიან. ჯგუფის მიერ სტრატეგიის განხორციელებაზე შესაძლოა გავლენა იქონიოს რეგიონში არსებულმა კონფლიქტებმა, განსაკუთრებით რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომმა.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები უკრაინაში რუსეთის მიერ განხორციელებული სამხარი მოქმედებების გამო, რუსეთის წინააღმდეგ დაწესდა სამთავრობო სანქციები, მათ შორის, რუსული ბანკების ნაწილის ფინანსური შეტყობინებების სისტემიდან (SWIFT) სისტემიდან გათიშვა. აშშ-ს, დიდი ბრიტანეთისა და ევროკავშირის სანქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულების ვალდებულების შესახებ მითითება საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა საქართველოს საფინანსო სექტორის წარმომადგენლებსაც მისცა. რუსეთის წინააღმდეგ დაწესებული სანქციების მასშტაბები ყოველდღიურად იზრდება, რაც გავლენას ახდენს რუსეთის ეკონომიკის სტრატეგიულ სექტორებზე და განსაკუთრებით ძლიერ გავლენას ახდენს ფინანსურ სექტორზე. 2022 წლის 11 მაისის მდგომარეობით, ბანკს არ ჰქონდა ფინანსური დამოკიდებულება შშ-ს, გაერთიანებული სამეფოს ან ევროკავშირის სანქციების ქვეშ მყოფ რუსულ ბანკების მიმართ.

კიდევ ერთი რისკ-ფაქტორი, რომელიც გაჩნდა რუსეთ-უკრაინის ომის კონტექსტში, არის ბელორუსის წინააღმდეგ სანქციების გაფართოება, პირდაპირი და სექტორული აკრძალვები შეეხო ბელორუსის რამდენიმე წამყვან ბანკს. ბელორუსის ზოგიერთი ბანკი ასევე გარიცხულია SWIFT-იდან. ბელორუსის წინააღმდეგ დაწესებული სანქციების მასშტაბებიც იცვლება.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჩვენი რისკი ღვინის მწარმოებელ კლიენტებთან დაკავშირებით კორპორატიული საბანკო სეგმენტში, ასევე ცალკეულ მსესხებლებთან დაკავშირებით საცალო საბანკო სეგმენტში, რომლებიც მნიშვნელოვან შემოსავალს ღებულობდნენ რუსეთიდან და უკრაინიდან, შეადგენდა შესაბამისად 367.3 მლნ ლარს და 32.1 მლნ ლარს (მილიანი კორპორატიული საკრედიტო პორტფელის 7.0% და მილიანი საცალო საკრედიტო პორტფელის 0.3%). 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღნიშნულ რისკებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეადგენდა, შესაბამისად, 1.0 მლნ ლარს და 0.5 მლნ ლარს. რუსეთიდან და უკრაინიდან ფულადი გზავნილებისა და საექსპორტო ნაკადების მნიშვნელოვანი შემცირების შემთხვევაში, ჩვენი საკრედიტო რისკის ხარკი შეიძლება გაიზარდოს 10-30 საბაზისო პუნქტით, ზემოქმედების სიმძიმის მიხედვით.

გარდა ამისა, რუსული შეიარაღებული ჯარები აგრძელებენ აფხაზეთისა და ცხინვალის / სამხრეთ ოსეთის რეგიონების ოკუპაციას, ხოლო რუსეთსა და საქართველოს შორის ისევ დამბულობაა. რუსეთი ეწინააღმდეგება ნატოს გაფართოებას აღმოსავლეთით, მათ შორის ყოფილ საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში, როგორცაა საქართველო. ამიტომ, საქართველოს ევროკავშირთან და ნატოსთან დაახლოებამ შეიძლება გააძლიეროს დამბულობა საქართველოსა და რუსეთს შორის. 2019 წლის 8 ივლისს ძალაში შევიდა რუსეთის მიერ თბილისში ანტისაოკუპაციო საპროტესტო გამოსვლების გამო დაწესებული საქართველოსთან პირდაპირი ფრენების აკრძალვა. სანქციამ დაზარალა საქართველოს ტურინგის სექტორი; მაგრამ, აღნიშნული, ასევე, დამატებითი სტიმული გახდა ქვეყნისთვის, მოედინა ტურისტული ბაზის შემდგომი დივერსიფიკაცია.

მიტიგაცია

ჯგუფს დიდი ხანია მიღებული აქვს ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკა სანქციების რისკთან მიმართებაში, რომელსაც იგი მკაცრად იცავს. რუსეთსა და ბელორუსზე სანქციების დაწესების შემდეგ, ბანკის სანქციების შესაბამისობის პროგრამა გაფართოვდა და სანქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნები სწრაფად ინკორპორირდა ჩვენს სისტემებში იმავე ნულოვანი ტოლერანტობის მიდგომით, რასაც ბანკი ისტორიულად იყენებდა სანქციების მოქმედი მოთხოვნების დარღვევებთან დაკავშირებით. შემარბილებელი მექანიზმების დამატებისა და რუსეთისა და ბელორუსის წინააღმდეგ სანქციების შემდგომი გაფართოების შემთხვევაში, სანქციების ზემოქმედების შეზღუდვის მიზნით, ბანკმა რუსეთი და ბელორუსია მაღალი რისკის ქვეყნებად დაასახელა. რუსეთთან/ბელორუსიასთან დაკავშირებული ანგარიშის გახსნის შესახებ ყველა განაცხადი და რუსეთთან/ბელორუსიასთან დაკავშირებული ტრანზაქციები ექვემდებარება შესაბამისი კომპლექსურ შესწავლას (რომელიც გულისხმობს შემოსავლის წყაროს, სახსრებისა და ქონების გაძლიერებულ დოკუმენტურ შემოწმებას).

ჩვენ აქტიურად ვადგენებთ თვალყურს ცვალებად გარემოს, ხოლო სანქციების გაზრდასთან ერთად, ბანკის შესაბამისობის პროგრამას მოვარგებთ ბანკის ოპერაციებს ცვალებადი მოთხოვნების შესაბამისად.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობდა ბელორუსში კომერციული ბანკის სს „ბელორუსის სახალხო ბანკი“ (BNB) 99.98%-ს. სანქციების რისკის მიმართ ჯგუფის ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკის შესაბამისად, BNB-ის სამეთვალყურეო საბჭომ დაავალა BNB-ის მენეჯმენტს შეწყვიტოს ყველა შესაბამისი ურთიერთობა სანქცირებულ სუბიექტებთან მოქმედი საერთაშორისო და ადგილობრივი კანონმდებლობის ფარგლებში. ქვეყანაში არსებული მაღალი გაურკვევლობისა და სავარაუდო ეკონომიკური სირთულეების გათვალისწინებით, ჯგუფი აფასებს ყველა სტრატეგიულ ვარიანტს BNB-თან მიმართებაში, მათ შორის სუფთა ლოკალურ კრედიტორად ფუნქციონირების გაგრძელებას, ასევე კონტროლირებად გასვლას ლიკვიდაციის ან გაწვრთვების გზით სანქციების რისკის აშკარა ზრდის შემთხვევაში. 2022 წლის 28 თებერვლის მდგომარეობით, სს „ბელორუსის სახალხო ბანკი“ წმინდა აქტივებმა 117.8 მლნ ლარი შეადგინა.

ჯგუფი აქტიურად აკვირდება რუსეთ-უკრაინის ომის გარშემო არსებულ ვითარებას და მის შედეგებს რეგიონისთვის. მიუხედავად უპრეცედენტო გეოპოლიტიკური ვითარებისა, ჩვენი ვარაუდით, ეკონომიკაზე უარყოფითი ზემოქმედება ნაკლებად მძიმე იქნება 2020 წელს COVID-19 პანდემიის შედეგად გამოწვეულ ზარალთან შედარებით. საგარეო შოკების მიმართ საქართველოს ეკონომიკის მდგრადობას განაპირობებს სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემო, გონივრული მონეტარული და ფისკალური პოლიტიკა, ბიზნესისთვის ხელსაყრელი გარემო და ჯანსაღი საბანკო სექტორი. სეზონური განაცხადი, რომ საჭიროების შემთხვევაში შეამსუბუქებს ბაზრის ტურბულენტობის შედეგებს. ჩვენი კორპორატიული საბანკო საკრედიტო პორტფელი კარგად არის დივერსიფიცირებული. არ ველით მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას ჩვენს საქმიანობაზე. ჩვენს ღვინის მწარმოებელ კლიენტებს აქვთ საკუთარი კაპიტალისა და საბრუნავი კაპიტალის გამართული სტრუქტურა და გვეკრება, რომ ეს მათი საშუალებების მისცემს გაუმკლავდნენ პოტენციურად რთულ გარემოს. კიდევ ერთი სექტორი, რომელიც შეიძლება დაზარალებული იქნას ინფლაციით, თუმცა, იმედი გვაქვს, რომ აღდგენა, რომელიც დაიწყო 2021 წლის მეორე ნახევარში, გაგრძელდება და რუსეთიდან და უკრაინიდან ტურისტული ვიზიტების პოტენციური კლება ანაზღაურდება სხვა ქვეყნიდან ტურისტების შემოდინებით.

საერთო ჯამში, იმედი გვაქვს, რომ ჯგუფი დააკმაყოფილებს კაპიტალისა და ლიკვიდურობის მოთხოვნებს ზემოთ წარმოდგენილი როგორც მსუბუქი, ისე მძიმე მაკროეკონომიკური სცენარების განვითარების მიხედვით. სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარულად მიეწოდება განახლებული ინფორმაცია განვითარებული მოვლენებისა და ჯგუფზე მათი პოტენციური გავლენის შესახებ.

საკრედიტო რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. საკრედიტო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება ბანკის საკრედიტო საქმიანობის კონტექსტში.

საკრედიტო რისკის წარმოშობის ძირითადი მიზეზები:

- მსესხებლების მიერ ძირითადი თანხისა და პროცენტის ვერ გადახდა დადგენილ ვადაში;
- მსესხებლების შესახებ საკრედიტო ინფორმაციაზე ხელმიუწვდომლობა ან შეზღუდული წვდომა;
- პორტფელის კონცენტრაციის რისკი; და
- უზრუნველყოფის დეფალტაცია.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) და, თავის მხრივ, ჯგუფის საკრედიტო რისკის ხარჯი შეიძლება გაიზარდოს, ერთი მხრივ მსესხებლის დეფოლტის ან მეორე მსესხებლების დეფოლტის არსებითი კონცენტრაციის შემთხვევაში. კორპორატიული საბანკო საკრედიტო პორტფელი კონცენტრირებულია, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათი უმსხვილესი კორპორატიული საბანკო მომსახურების მსესხებლები შეადგენენ მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების 7.2%-ს, ეს მაჩვენებელი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 8.4%, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 8.5%.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობს უზრუნველყოფას მთლიან სესხებზე, რომელიც შეადგენს მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხების 83.0% -ს. კორპორატიული საბანკო და მშს სეგმენტის კრედიტებთან დაკავშირებით უზრუნველყოფის ძირითადი ფორმებია: უძრავი ქონების, ქონების, ძირითადი საშუალებების, მარაგების, სატრანსპორტო მოწყობილობების, კორპორატიული გარანტიების, დეპოზიტებისა და ფასიანი ქაღალდების დაკავების უფლება. საცალო მომხმარებლებზე გაცემული კრედიტების უზრუნველყოფის მთავარი ფორმა საცხოვრებელი ქონების დაკავების უფლებაა.

საცხოვრებელ და კომერციულ უძრავი ქონების ბაზრებზე კრიზისმა ან ეკონომიკურმა მდგომარეობის ზოგადმა გაუარესებამ იმ დარგებში, რომელშიც ჯგუფის მომხმარებლები ოპერირებენ, შესაძლოა გამოიწვიოს სესხების უზრუნველყოფის ღირებულების შემცირება, მათ შორის აღნიშნული სესხების ძირითადი თანხის დაუფარავი ნაშთის შემცირება. გარდა ამისა, უზრუნველყოფის კლებადი ან არასტაბილური ფასები საქართველოში, სავარაუდოდ, ჯგუფისთვის გაართულებს უზრუნველყოფის ღირებულების ზუსტ შეფასებას. მომავალში უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების მნიშვნელოვნად შემცირების შემთხვევაში, ბანკს შესაძლოა მოუწიოს დამატებითი რეზერვების შექმნა და უზრუნველყოფილი სესხების სავარაუდო დაფარვის დონის მოსალოდნელზე დაბლა დაწევა. კანონებსა ან რეგულაციებში შემდგომმა ცვლილებებმა შეიძლება გამოიწვიოს ასეთი უზრუნველყოფის ღირებულების გაუფასურება.

ეკონომიკური პირობების საერთო გაუარესების შედეგად შეიძლება მსესხებლებმა ვერ დაფარონ სესხები. 2020 წლის პირველ კვარტალში, COVID-19-ის პანდემიის გავრცელების შემდეგ, ჯგუფმა შექმნა წინასწარი რეზერვები სრული ეკონომიკური ციკლისთვის როგორც საცალო, ასევე კორპორატიულ და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით. COVID-19- თან დაკავშირებული ეს საფასური დაფუძნებული იყო ჩვენს პორტფელში სამომავლო საკრედიტო ზარალის მოლოდინებზე, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ უზრუნველყოფილი სამომავლო ეკონომიკური სცენარების გათვალისწინებით.

2021 წელს ჯგუფის საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი 0.1% შეადგინა, ხოლო აღნიშნული მაჩვენებელი 2020 წელს იყო 1.9%. 2021 წლის, 2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის უმოქმედო სესხებმა მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების, შესაბამისად, 2.4%, 3.8% და 2.1% შეადგინა.

მიტიგაცია

ბანკმა დაწერა საკრედიტო პოლიტიკა, რომელიც განსაზღვრავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს, ასევე ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს. საკრედიტო პოლიტიკა გადაიხედება ყოველწლიურად ან საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად.

მომხმარებლის კრედიტუნარიანობის შეფასება: მომხმარებლებზე სესხების გაცემამდე ბანკი ახორციელებს მომხმარებლის გადახდისუნარიანობის საფუძვლიან შეფასებას. ბანკი აფასებს შესაბამის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს (მათ შორის, PTL, LTV, ვალი/EBITDA და სხვა კოეფიციენტები), მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებს.

ბანკი ასევე ამოწმებს გარე საკრედიტო რეიტინგებს, თუ ეს ინფორმაცია ხელმისაწვდომია. თუ გარე რეიტინგების შესახებ ინფორმაცია მიუწვდომელია, გამოიყენება შიდა რეიტინგები. საცალო და მშს კლიენტების კრედიტუნარიანობის შესაფასებლად ბანკმა შეიმუშავა შიდა შეფასების მოდელები.

საკრედიტო პორტფელის ხარისხის მონიტორინგი: საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების სესხები ქვემდებარება პერიოდულ განხილვას. ბანკი აკონტროლებს რისკებს პოტენციური ფინანსური პრობლემების ნიშნების მქონე კლიენტების იდენტიფიცირებისთვის. დაიწყო მშს კლიენტებისთვის ქცევის შიდა შეფასების მოდელების შემუშავება, რათა გამოვლავლოთ მათი ვალეების დაფარვის უნარი.

5 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი ღირებულების კორპორატიული და საინვესტიციო სესხებისთვის ბანკი ყოველკვარტალურად აახლებს მსესხებლების ფინანსურ ინფორმაციას და ამოწმებს მნიშვნელოვან არაფინანსურ ცვლილებებს. 5 მილიონ აშშ დოლარამდე სესხების შემთხვევაში, ქქს თვეში ერთხელ ხდება რისკების მონიტორინგი.

ბანკი მკაცრად იცავს სეზ-ის მიერ კორპორატიული საბანკო საქმიანობისთვის დაწესებულ კლიენტის რისკის ლიმიტებს, ასევე ბანკში დადგენილ ლიმიტებს, მონიტორინგს უწევს საკრედიტო პორტფელში კონცენტრაციის დონეს და უმსხვილესი მსესხებლების ფინანსურ საქმიანობას და ინარჩუნებს კარგად დივერსიფიცირებულ საკრედიტო პორტფელს.

ბანკის რისკების დირექტორი და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი ყოველთვიურად განიხილავენ პორტფელის საკრედიტო ხარისხს.

ბანკი ყოველკვარტალურად აწვდის განახლებულ ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს თავისი რისკების, საკრედიტო პორტფელის ხარისხის, აგრეთვე ინფორმაციას მისი უმსხვილესი კორპორატიული და საინვესტიციო მსესხებლების შესახებ.

უზრუნველყოფის შეფასება: ბანკი ამცირებს თავის საკრედიტო რისკს უზრუნველყოფის მიღებით და სხვა უსაფრთხოების ღონისძიებების გამოყენებით. ბანკი აკონტროლებს მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას, როცა აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით შექმნილი რეზერვის ადეკვატურობას. რეზერვების შექმნის მიზნით უზრუნველყოფის შეფასებისას ბანკი ახდენს აქტივების საბაზრო ღირებულების დისკონტირებას, რათა ასახოს უზრუნველყოფის სალიკვიდაციო ღირებულება. შეთავაზებული უზრუნველყოფის შეფასების ანგარიშს აშაბდებს აქტივების შეფასების დეპარტამენტი ან მესამე მხარის აქტივების შემფასებელი ფირმა, რომელიც შემდგომ წარედგინება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს სესხის განაცხადთან და საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშთან ერთად.

მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება: საკრედიტო დანაკარგების რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (ECL), რომელიც უკავშირდება ვალდებულების შეუსრულებლობის ალბათობას მომდევნო თორმეტ თვეში, თუ არ იქნება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა კრედიტის გაცემის შემდეგ, რა შემთხვევაშიც რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს აქტივის ექსპლუატაციის ბოლომდე. საკრედიტო დანაკარგის რეზერვი ეფუძნება მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, რომელიც ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, არსებულ მდგომარეობას და მომავალ ეკონომიკურ მდგომარეობას.

ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების ECL -ს კოლექტიურ საფუძველზე, ხოლო ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან სესხებისთვის - ინდივიდუალურად, როდესაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურდება. ბანკი ქმნის მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს კონკრეტული მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის, უზრუნველყოფის დონე, ვადაგადაცილების დღეების რაოდენობის, კრედიტის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკში ცვლილებების, და იმ კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკურ პირობებში არახელსაყრელი ცვლილებების ნებისმიერი პროგნოზის გათვალისწინებით, რომლებიც გავლენას ახდენს მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე და სხვა ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე, როგორიცაა გარე ბაზარი ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები. იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომ პერიოდში ECL ოდენობა შემცირდება, ადრე აღიარებული ზარალის ანაზღაურება ხდება კორექტირებული ECL ანგარიშით. ECL-ის განსაზღვრა ეფუძნება რისკის ქვეშ არსებული აქტივების ანალიზს და ასახავს მოცულობას, რომელიც, ბანკის დირექტორთა საბჭოს აზრით, ადეკვატურია მოსალოდნელი დანაკარგების უზრუნველყოფისთვის მომავალზე ორიენტირებული ინფორმაციის გათვალისწინებით.

ბანკის შიდა საკრედიტო ზარალის რეზერვის მეთოდოლოგიის შესაბამისად, რომელიც ეფუძნება ფასის-ის მოთხოვნებს, ბანკი ყოფს თავის საკრედიტო პორტფელს მნიშვნელოვან და არამნიშვნელოვან კატეგორიებად. მნიშვნელოვან სესხებად განისაზღვრება სესხები, რომლებიც აღემატება 1.0 მილიონ აშშ დოლარს, ხოლო არა მნიშვნელოვან სესხებად განისაზღვრება 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე ნაკლები ღირებულების სესხები. საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტი ახორციელებს ყველა დეფოლტორული მნიშვნელოვანი სესხების ინდივიდუალურ შეფასებას. არადეფოლტორულ მნიშვნელოვან სესხებს ენიჭებათ კოლექტიური შეფასების კოეფიციენტი. რეზერვირების მიზნით, სესხები დაყოფილია სხვადასხვა ჯგუფად (როგორიცაა, იპოთეკური, სამომხმარებლო, მიკროსაფინანსო კრედიტები).

2018 წლის 1 იანვრიდან გაცემული 1.0 მილიონ აშშ დოლარამდე კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 1,460 დღეზე მეტია. უზრუნველყოფის გარეშე კრედიტები და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილის გარდა სხვა უზრუნველყოფილი კრედიტები ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა 150 დღეზე მეტია. კორპორატიული კრედიტები და 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის კრედიტები, რომლებიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, შეძლება ჩამოწეროს ბანკის აღმასრულებლის დირექტორის მოადგილის-რისკების დირექტორისა და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ შეფასების შემდეგ.

სხვა საგალო პროდუქტები: ბანკი ასევე აძლევს მომხმარებლებს გარანტიებს / აკრედიტირებს, რომლებმაც შესაძლოა ბანკს მოსთხოვონ მათი სახელით გადახდების განხორციელება. კლიენტებისგან ასეთი თანხების ამოღება ხდება გარანტიების / აკრედიტირების პირობების შესაბამისად. ისინი ბანკს უქმნიან სესხების მსგავს რისკებს და მათი შემცირება ხდება იგივე კონტროლის პროცესებისა და პოლიტიკის შესაბამისად.

COVID-19-ის პანდემიაზე რეაგირების ღონისძიებები: COVID-19-ის პანდემიის მიმდინარე გამოწვევებსა და მის შედეგებზე რეაგირების მიზნით, ბანკი აგრძელებს დაზარალებული მომხმარებლების პორტფოლიოს აქტიურ მონიტორინგს, განსაკუთრებით სასტუმროების, რესტორნებისა და კაფეების (HORECA) სექტორში და, კლიენტების საჭიროებიდან და მოთხოვნებიდან გამომდინარე, სთავაზობს სესხის მოდიფიკაციის შესაბამის ვარიანტებს, რათა დაეხმაროს კლიენტებს სასესხო ვალდებულებების შესრულებაში.

ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკი

პირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს ნაკისრი გადახდის ვალდებულებების შესრულებას დათქმულ ვადაში, ნორმალურ ან სტრესულ გარემოებებში.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფი თვლის, რომ ექნება საკმარისი ლიკვიდობა მომდევნო 12 თვის განმავლობაში და შემდეგ პერიოდში თავისი სტრატეგიის განსახორციელებლად, ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკი დამახასიათებელია საბანკო ოპერაციებისთვის და შესაძლოა გაიზარდოს მთელი რიგი ფაქტორების გამო, როგორიცაა დაფინანსების კონკრეტულ წყაროსთან დაკავშირებით გადაჭარბებული მოლოდინები ან მიუწვდომლობა, ცვლილებები საკრედიტო რეიტინგებში ან საერთო ბაზრის მოვლენა, მაგალითად, ფინანსური ბაზრის არასტაბილურობა.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

საკრედიტო ბაზრებზე მსოფლიო მასშტაბით ბოლო წლებში, 2020 წლის გარდა, აღინიშნა და შესაძლოა კვლავ აღინიშნოს ლიკვიდობისა და გრძელვადიანი დაფინანსების შემცირება გლობალური ეკონომიკური და ფინანსური ფაქტორების შედეგად. კრედიტის ხელმისაწვდომობაზე განვითარებად ბაზრებზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტორთა ნდობის დონე, და ფაქტორებმა, რომელიც გავლენას ახდენს ინვესტორთა ნდობაზე (მაგალითად, ბანკის საკრედიტო რეიტინგების დაქვეითება ან სახელმწიფო ჩარევები ან ვალის რესტრუქტურირაცია შესაბამის დარგში), ასევე შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ჯგუფის დაფინანსების ფასზე ან ხელმისაწვდომობაზე. ჯგუფის მიმდინარე ლიკვიდობაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ფინანსური ბაზრის არახელსაყრელმა პირობებმა. თუ ლიკვიდობის უზრუნველყოფის მიზნით, აქტივები გახდება არალიკვიდური ან მათი ღირებულება მნიშვნელოვანდ შემცირდება, ჯგუფმა შესაძლოა გადაწყვიტოს ან დასპირდეს დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენება თავისი ოპერაციების დაფინანსებისა და სამომავლო ზრდისთვის. თუმცა, დაფინანსების მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობა ხელმისაწვდომი საქართველოს ბანკთაშორის ბაზარზე და დაფინანსების სხვა წყაროების გამოყენებამ შეიძლება წარმოქმნას დამატებითი რისკები, მათ შორის იმის ალბათობა, რომ სხვა დაფინანსების წყაროები იყოს უფრო ძვირი და ნაკლებ მოქნილი. გარდა ამისა, ჯგუფის უნარი, ჰკინდეს დაფინანსების ასეთ გარე წყაროებზე წვდომა, დამოკიდებულია

მისთვის ხელმისაწვდომი საკრედიტო ხაზების დონეზე, რაც, თავის მხრივ, დამოკიდებულია ჯგუფის ფინანსურ და საკრედიტო მდგომარეობაზე. აგრეთვე ბაზრის საერთო ლიკვიდობაზე.

ჯგუფი ექვემდებარება თავისი მომხმარებლების მიერ დეპოზიტების დიდი მოცულობით მოულოდნელი, სწრაფი გატანის რისკს, რაც უარყოფითად აისახება ჯგუფის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და პერაციების შედეგებზე. აღნიშნული მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი ეკონომიკური კრიზისის ან პოლიტიკური, სოციალური და ეკონომიკური არასტაბილურობის, მომხმარებელთა ნდობის ირდესის მნიშვნელოვანი გაუარესების ან ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ ნდობის დაკარგვის შემთხვევაში.

გარდა ამისა, თუ COVID-19-ის პანდემია განაგრძობს ეკონომიკური საქმიანობის შეფერხებას საქართველოში და მთელ მსოფლიოში, ეს შეიძლება უარყოფითად აისახოს ჯგუფის ლიკვიდობისა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მიტიგაცია

ჯგუფი მართავს ლიკვიდობის რისკს ლიკვიდობის რისკის მართვის ჩარჩოს გამოყენებით, რომელიც აძლევს ჯგუფს შესაძლებლობას, შესრულოს გადახდის ვალდებულებები როგორც ნორმალურ, ასევე კრიზისულ პირობებში.

ბანკმა შეიმუშავა ბაზელ III-ის ლიკვიდობის მითითებებზე დაფუძნებული მოდელი. იგი ინარჩუნებს სოლიდურ ბუფერს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 2017 წლის სექტემბრის შემუშავებული ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) 100%-ი დაცვით. მაღალი LCR ზრდის ჯგუფის მოკლევადიან გამძლეობას.

ბანკს აქვს კომფორტული ბუფერი 2019 წლის 1 სექტემბრიდან ამოქმედებული სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) 100% მოთხოვნის დაცვით. NSFR სოლიდური ბუფერი უზრუნველყოფს სტაბილური დაფინანსების წყაროებს უფრო ხანგრძლივი დროის განმავლობაში. აღნიშნული მიდგომის მიზანია, უზრუნველყოს დაფინანსების ჩარჩოს მოქნილობა ფართო საბაზრო პირობებში ლიკვიდობის უზრუნველსაყოფად. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემუშავებული LCR და NSFR მოთხოვნები უფრო კონსერვატიულია, ბაზელის III-ის ჩარჩოს მიხედვით მოთხოვნილ მინიმალურ დონესთან შედარებით. 2021 წლის, 2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, LCR შესაბამისად იყო 124.0%, 138.6% და 136.7%, ხოლო NSFR - 132.5%, 137.5% და 132.5%, 2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, ყველა მაჩვენებელი აღემატება საქართველოს ეროვნული ბანკის მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს.

ჯგუფი ინარჩუნებს დაფინანსების მრავალფეროვან ბაზას, რომელიც მოიცავს დაფინანსების მოკლევადიან წყაროებს (მათ შორის საცალო საბანკო და კორპორატიული საბანკო მომსახურების მომხმარებელთა დეპოზიტები, ბანკთაშორისი სესხები და საქართველოს ეროვნული მომსახურების დეპოზიტები, საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებიდან მიღებული სესხები და გრძელვადიანი სავალო ფასიანი ქაღალდები). 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის გრძელვადიანი დაფინანსების წყაროების 34%, 39% და 27% მოდიოდა დეპოზიტებზე, საკრედიტო ინსტიტუტებიდან მიღებულ სესხებსა და სავალო ფასიან ქაღალდებზე, შესაბამისად.

მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები ჯგუფის დაფინანსების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი წყაროა. 2021 წლის, 2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებელთა დეპოზიტებისა და თამასუქების, შესაბამისად, 88.9%, 88.8% და 90.4% სახელშეკრულებლო დაფარვის ვადები შეადგენს ერთ წელს ან ნაკლებს, აქედან, შესაბამისად, 56.3%, 48.4% და 55.4% ექვემდებარება გადახდას მოთხოვნის საფუძველზე. ამავე თარიღების მონაცემებით, წმინდა სესხების თანაფარდობა მომხმარებელთა დეპოზიტებსა და თამასუქებთან, შესაბამისად, იყო 113.6%, 99.7% და 116.1%, ხოლო წმინდა სესხების თანაფარდობა მომხმარებელთა დეპოზიტებსა და თამასუქებთან და DFI-ს, შესაბამისად, იყო 98.7%, 88.1% და 102.0%.

ბანკს ძლიერი მხარდაჭერა აქვს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მხრიდან. 2020-2021 წლებში, ბანკმა მოიზიდა ბევრი ახალი გრძელვადიანი სესხი, როგორც ადგილობრივ ასევე უცხოურ ვალუტაში, საერთო ჯამში 200 მილიონ აშშ დოლარზე მეტის ოდენობით - საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციიდან, ევროპის საინვესტიციო ბანკიდან, FMO- ჰოლანდიის განვითარების ბანკიდან, სხვა მონაწილე კრედიტორებთან თანამშრომლობით, აგრეთვე ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან, რომელთა ნაწილი გამოყენებულ იქნა 2020 და 2021 წლებში. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს DFI- სგან მიღებული ჰქონდა 960 მილიონი ლარის გამოუყენებელი გრძელვადიანი სესხები თორმეტი წლის დაფარვის ვადით, აგრეთვე საიმედო არხი მომდევნო 12 თვისთვის საჭირო რესურსების უზრუნველსაყოფად.

2020 წელს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა საქართველოს საბანკო სექტორის განახლებული სამეთვალყურეო გეგმის ფარგლებში, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში COVID-19-ით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური გამოწვევების დაძლევის, გამოაცხადა მზადყოფნა, გადახედოს და შეამციროს LCR მოთხოვნები. 2020 წლის 1 მაისს სებ-მა დროებით გააუქმა მოთხოვნა 75%-იანი LCR-ის თაობაზე ადგილობრივ ვალუტაზე ერთი წლის ვადით და ადადგინა იგი 2021 წლის მაისში. გარდა ამისა, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შემოიღო სავალუტო სვოპის (FX swap) ინსტრუმენტები და გააფართოვა რეპო გარიგებით გათვალისწინებული ფასიანი ქაღალდებისთვის დასაშვებობის კრიტერიუმები.

კაპიტალის რისკი

პირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

კაპიტალის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შესრულებს ბიზნეს ამოცანებს, მარეგულირებელ მოთხოვნებს ან ბაზრის მოლოდინებს არასაკმარისი კაპიტალის გამო.

მთავარი ფაქტორები / ტენდენციები

2017 წლის დეკემბრიდან ბანკი ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ რეგულაციას, რომელიც ემყარება საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის ბაზელ III-ის გაილაინებს სებ-ის მიერ მინიჭებული მარეგულირებელი უფლებამოსილებით ადგილობრივი საბანკო სექტორის სპეციფიკაციის გათვალისწინებით. ახალი გაზრდილი მოთხოვნები თანდათანობით იწერება. სრული მოთხოვნა კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების შესახებ რისკზე შეწონილი აქტივებთან მიმართებაში ძალაში შევა 2023 წლის მარტის ბოლოს (2020 წლის მარტში შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით, COVID-19-ის პანდემიის შედეგებზე საქართველოს ეროვნული ბანკის რეაგირების ფარგლებში).

ჩვენს უნარზე- შევასრულოთ საქართველოს ეროვნული ბანკის არსებული თუ შესწორებული მოთხოვნები- შეიძლება გავლენა იქონიოს მთელმა რიგმა ფაქტორებმა, მათ შორის ისეთმა ფაქტორებმა, რომლებიც სცილდება ჩვენი კონტროლის ფარგლებს, როგორიცაა ბანკის რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების ზრდა, კაპიტალის მოზიდვის უნარი, აქტივების ხარისხის გაუარესებით გამოწვეული ზარალი, ან/და შემოსავლის დონის შემცირება, ან/და ხარჯების ზრდა, ადგილობრივი ვალუტის არასტაბილურობა, ასევე გლობალური და ქართული ეკონომიკის შესუსტება.

2020 წლის მარტში, COVID-19 პანდემიის საპასუხოდ, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან შეთანხმებით, ბანკმა შექმნა 400 მილიონი ლარის საერთო რეზერვი ბანკის ადგილობრივი აღრიცხვის ბაზაზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გასაანგარიშებლად. აღნიშნული რეზერვი მოიცავს მთლიანი ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში ბანკის საკრედიტო პორტფელის

მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით საქართველოს ეროვნული ბანკის მოლოდინს.

მიუხედავად იმისა, რომ რეზერვების მნიშვნელოვანი ნაწილი გაუქმდა 2021 წელს, თუ COVID-19-ის პანდემია განაგრძობს ეკონომიკური საქმიანობის შეფერხებას საქართველოში და მთელ მსოფლიოში, ეს შეიძლება უარყოფითად აისახოს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მდგომარეობაზე.

მიტიგაცია

ჯგუფი ინარჩუნებს აქტიურად მართულ კაპიტალის ბაზას საქმიანობისთვის დამახასიათებელი რისკების დასაფარავად. ჩვენი კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის ფარგლებში, მუდმივად ვაკვირდებით ზაზრის პირობებს და ვანალიზებთ ზაზრზე განხორციელებულ ცვლილებებს, ასევე ვატარებთ სტრეს-ტესტებს და სცენარულ ანალიზს საკუთარი პოზიციის შესაძლებლობად არახელსაყრელი ეკონომიკური, საბაზრო და მარეგულირებელი ცვლილებების პირობებში. კაპიტალის პოზიციას მუდმივად აკონტროლებს ხელმძღვანელობა, ასევე სამეთვალყურეო საბჭო, გონივრული მართვის უზრუნველყოფის და, საჭიროების შემთხვევაში, ზომების დროულად მიღების მიზნით.

2019 წელს განვახორციელეთ კაპიტალის ოპტიმიზაცია ბანკის კაპიტალის პოზიციის განმტკიცებისა და პოტენციური სარგებელის რეალიზაციის უზრუნველსაყოფად. ამ მიზნით, 2019 წელს ბანკმა საქართველოდან პირველად განათავსა 100 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის (AT1) ობლიგაციები ირლანდიის საფონდო ბირჟაზე. აღნიშნული ტრანზაქცია დაეხმარა საქართველოს ბანკს კაპიტალის სტრუქტურის ოპტიმიზაციაში სავალუტო თვალსაზრისით და უზრუნველყო ბუნებრივი ჰეჯი დოლარიზებული ეკონომიკის პირობებში. გარდა ამისა, 2019 წლის დეკემბერში, ბანკმა ხელი მოაწერა 107 მილიონი დოლარის მოცულობის 10-წლიანი სუბორდინირებულ სინდიცირებულ სესხის ხელშეკრულებას, რომელიც მას გამოუყო FMO-მ - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკმა - სხვა კრედიტორებთან ერთად, ზაზრულ III-ის რეგულაციების ფარგლებში. გარდა ამისა, 2020 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა შესწორებას სესხის ექსპოზიციის დამატებით 20 მილიონი აშშ დოლარით გაზრდის თაობაზე.

2020 წლის მარტში, COVID-19- ის გავლენის პოტენციურ ხანგრძლივობასთან დაკავშირებით გაურკვევლობის დონის გათვალისწინებით, სამეთვალყურეო საბჭომ 2020 წლის ყოველწლიურ საერთო კრებაზე გადაწყვიტა, აქციონერებს არ გაუნაწილოს 2019 წლის დივიდენდი, გარდა ამისა, საქართველოს საბანკო სექტორისთვის შემუშავებული განახლებული სამეთვალყურეო გეგმის ფარგლებში, რომელიც მოზნად ისახავს საქართველოში COVID-19- ით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური პრობლემების დაძლევის, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა ბანკებს უფლება მისცა გამოიყენონ არსებული მარეგულირებელი კაპიტალის ბუფერები რთულ ფინანსურ პირობებში მომხმარებელთა დასახმარებლად, აგრეთვე, შეძლებისდაგვარად, გააგრძელონ ნორმალური ბიზნეს საქმიანობა და ხელი შეუწყონ ეკონომიკის განვითარებას მიმდინარე საკრედიტო ოპერაციების მეშვეობით. გარკვეული კაპიტალის ბუფერების გამოთავისუფლების გამო, იმ დროისთვის მინიმალური მარეგულირებელი კაპიტალის მოთხოვნები შემცირდა. იმ პერიოდში, როცა ბანკებს ჰქონდათ უფლება ნაწილობრივ და სრულად გამოიყენებინათ Pillar 2 და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებოდათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი წარმოშობის. შემდგომში, 2021 წლის ივნისში, სებ-მა გამოაცხადა გამოთავისუფლებული კაპიტალის ბუფერების ადდენგის გეგმა და განახალა გრაფიკი კაპიტალის დამატებითი მოთხოვნების ეტაპობრივად შემოღებასთან დაკავშირებით საბანკო სექტორისთვის ზაზრულ III ფარგლებში.

მთელი პანდემიის განმავლობაში, ბანკს მაღალი საოპერაციო მაჩვენებლები ჰქონდა კარგი საოპერაციო შემოსავლით, კარგად მართული ხარჯებითა და აქტივების მაღალი ხარისხით, რის შედეგადაც ბოლო შვიდი კვარტლის მანძილზე უკუგება საშუალო კაპიტალზე 20% -ს აღემატებოდა და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები საკმაოდ აღემატებოდა ბანკის მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს. შედეგად, ბანკის ძლიერი კაპიტალის პოზიციის გათვალისწინებით, 2021 წლის ივნისში ბანკმა სებ-ს დაუდასტურა, რომ ის აღარ იყენებს ან სავარაუდოდ არ გამოიყენებს Pillar 2-ის ან საკონსერვაციო ბუფერს, რომლებიც გამოთავისუფლებული იყო 2020 წელს. შედეგად, 2021 წლის აგვისტოში სამეთვალყურეო საბჭომ გამოაცხადა 70 მილიონი ლარის ოდენობის შუალედური დივიდენდი , რომელიც გადახდილ იქნა 2021 წლის სექტემბერში. 2022 წლის აქციონერთა კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო აპირებს რეკომენდაცია გაუწიოს 2021 წლის საბოლოო დივიდენდს 67 მილიონი ლარის ოდენობით.

ჯგუფის კაპიტალის პოზიცია რჩება ძლიერი და საკმაოდ აღემატება მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს. ზაზრულ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედაცხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგენდა 13.2%, 15.0% და 19.3%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 11.5%, 13.6% და 17.7%.

საბაზრო რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

საბაზრო რისკი საბაზრო ცვლილებების შედეგად ფინანსური ინსტრუმენტების მომავალი ფულადი ნაკადების რეალური ღირებულების ცვლილებით გამოწვეული ზარალის რისკი. საბაზრო რისკის საფრთხე წარმოიქმნება ყველა იმ აქტივისა და ვალდებულების დაფარვის ვადიანობასა და ვალუტებს შორის სხვაობის გამო, რომლებზეც გავლენას ახდენს ბაზრის რყევები.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

ლარის კურსის მერყეობამ უცხოურ ვალუტებთან მიმართებაში შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე. ბანკის სავალუტო რისკი იანგარიშება როგორც ღია პოზიციების ერთობლიობა, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს სებ-ის მიერ დაშვებული ლიმიტს, ბანკის მთლიანი კაპიტალის 20 პროცენტს.

ბანკზე გავლენას ახდენს საპროცენტო განაკვეთის რისკი, რაც გამოწვეულია ფიქსირებულ და მცურავ საპროცენტო განაკვეთებში კრედიტების გაცემით, რომელთა თანხა და ვადიანობა განსხვავდება ფიქსირებულ და მცურავ საპროცენტო განაკვეთებში წარმოშობილი ვადიანი ვალდებულებების შესაბამისი პირობებისგან. საპროცენტო მარყეობი, სხვადასხვა გადახდის ვადის მქონე აქტივებსა და ვალდებულებებზე, შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებში ცვლილებების შედეგად.

ბანკი ითვლის საკუთარი კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების (EVE) შესაძლო ცვლილებას საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოკვეთებული განაგრძების მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული მეთოდი ემყარება წინასწარ განსაზღვრულ შოკისა და სტრესის სცენარებს. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეზღუდა EVE- ის მაქსიმალური ცვლილება ძირითადი კაპიტალის 15% -ით.

მიტიგაცია

ბანკის საბაზრო რისკის მართვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპებს განსაზღვრავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი. ბანკი ახდენს საბაზრო რისკის სავაჭრო ან არასავაჭრო პოზიციებად კლასიფიკაციას. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და კონტროლდება სხვადასხვა მგრძნობელობის ანალიზის გამოყენებით.

ვალუტის გაცვლითი კურსი: ბანკის სავალუტო რისკი გაანგარიშდება, როგორც ღია პოზიციების ერთობლიობა და კონტროლდება ბანკის სავალუტო კალათასთან მიმართებით VAR-ის დათვლით. ბანკი იყენებს ისტორიული სიმულაციის მეთოდს, 400 სამუშაო დღის სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი განსაზღვრავს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს როგორც დღე-ღამეში, ასევე დღის განმავლობაში პოზიციებთან და „stop-loss“ ლიმიტებთან დაკავშირებით. ამჟამად, ბანკის კერძო სავაჭრო პოზიცია ლიმიტირებულია აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ, სებ-ის მიერ განსაზღვრული ბანკის მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალის მაქსიმუმ 10%-ით. გარდა ამისა, ღია პოზიციები ყველა ვალუტაში, გარდა ლარისა, ლიმიტირებულია სებ-ის მიერ განსაზღვრული ბანკის მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალის მაქსიმუმ 1% -ით. ღია სავალუტო პოზიცია ასევე ლიმიტირებულია აქტივებისა და ვალდებულებების კომიტეტის მიერ, 50 მილიონი ლარის ოდენობის წლიური VAR-ით, 98.0%-იანი „დასაშვები ზღვრით“.

ALCO-ს ლიმიტები უფრო კონსერვატიულია, სებ-ის მოთხოვნებთან შედარებით, რაც შესაძლებლობას აძლევს ბანკებს იქონიონ მარეგულირებელი კაპიტალის 20.0%- მდე ღია პოზიციები. ბანკი ასევე იყენებს სენსიტიურობის სტრეს ტესტებს თავისი ღია სავალუტო პოზიციების მიმართ, მის წმინდა აქტივებსა და მოგებებზე პოტენციური ნეგატიური ზემოქმედების შესაფასებლად.

საპროცენტო განაკვეთი: ბანკის აქტივების უმეტესობას აქვს მცირევი საპროცენტო განაკვეთები, ხოლო დეპოზიტების უმეტესობას აქვს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები. საპროცენტო განაკვეთის რისკის მინიმუმამდე შემცირების მიზნით, ბანკი აკონტროლებს თავისი საპროცენტო განაკვეთის (ფასების გადახედვა) ცვლილებას და ინარჩუნებს საპროცენტო განაკვეთის მარჯვს (პროცენტის მომტანი აქტივების სუფთა საპროცენტო შემოსავალი აქტივების გაუფასურებამდე, შეფარდებული პროცენტის მომტანი აქტივების საშუალოსთან) იმ დონეზე, რომელიც საკმარისია საოპერაციო ხარჯებისა და რისკის პრემიუმის დასაფარად. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ლიმიტების ფარგლებში, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი ამტკიცებს იმ საპროცენტო განაკვეთებს, სხვადასხვა დაფასების ვადიანობის მიხედვით, რომლის ფარგლებშიც ბანკს შეუძლია განათავსოს აქტივები და მოიხილოს ვალდებულებები. ბანკი აფასებს საპროცენტო განაკვეთის შოკის სცენარების გავლენას EVE -ზე და წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე (NII) და ადგენს ლიმიტებს მარეგულირებელ კაპიტალთან მიმართებაში. ბანკის EVE სენსიტიურობა Tier 1 კაპიტალის მიმართ მნიშვნელოვნად ჩამოუვარდება მარეგულირებელი მოთხოვნებს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის EVE კოეფიციენტი იყო 6.6%, რაც მოთხოვნილ 15.0%-ზე დაბალია.

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი არის ფინანსური ზარალის, მარეგულირებელი ცნაზრის, სისხლის სამართლის ან სამოქალაქო სამართალწარმოების ან რეპუტაციის ზღვარების რისკი, რომელიც გამოწვეულია მარეგულირებელი და/ან სამართლებრივი მოთხოვნების იდენტიფიცირების, შეფასების, სწორი ინტერპრეტაციის, შესაბამისობის ან მართვის ვალდებულების შესრულებლობის შედეგად.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

ჯგუფი ექვემდებარება მზარდ მარეგულირებელ მოთხოვნებს და კონკურენტული გარემო, რომელშიც ვოკერიებთ, შეიძლება შეიცვალოს ახალი რეგულაციების შედეგად, რომლის მასშტაბები და გავლენა შეიძლება სრულად არ იყოს პროგნოზირებული.

ჯგუფში შემავალი კომპანიები აგრეთვე ექვემდებარებიან საქართველოს შესაბამის კანონებსა და რეგულაციებს. ჯგუფის შვილობილი კომპანია ბელარუსში, BNB, შესაბამისად ექვემდებარება ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის (NBRB) მარეგულირებელ კონტროლს. რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაიზარდა ვალდებულება რუსეთის წინააღმდეგ გაერთიანებული სამეფოს, აშშ-სა და ევროკავშირის მიერ დაწესებულ სანქციებთან დაკავშირებით. აშშ-ს, გაერთიანებული სამეფოსა და ევროკავშირის სანქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულების ვალდებულების შესახებ მითითება საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა საქართველოს საფინანსო სექტორის წარმომადგენლებსაც მისცა.

მიტიგაცია

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკის მართვის მიზნით, ჯგუფი ახორციელებს შემდეგ ძირითად შემარბილებელ ღონისძიებებს:

შესაბამისობის უზრუნველყოფის პოლიტიკა: ჯგუფი ახორციელებს შესაბამისობის პოლიტიკასა და პროცედურებს, რომლებიც შესაძლებელს ხდის შესაბამისობის რისკების მართვის პრინციპების ინტეგრირებას ოპერაციებში და შესაბამის შესაბამის რეგულაციებს. აღნიშნული პოლიტიკა ადგენს ჯგუფში შესაბამისობის რისკის მართვის პრინციპებსა და სტანდარტებს და განსაზღვრავს დამოუკიდებელი შესაბამისობის სამსახურის ძირითად როლებსა და პასუხისმგებლობებს. მისი დაცვა სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის. თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლების მიზნით, ბანკმა შემოიტანა შესაბამისობის შესახებ ონლაინ ტრენინგ მოდული. შესაბამისობის შესახებ სავალდებულო ტრენინგის გავლა KPI-ის სახით 2021 წელს დაინერგა. შესაბამისობის შესახებ ტრენინგის გავლის მაჩვენებელი 2021 წლის ბოლოსთვის იყო 85%.

მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების მართვა: ჩვენი ინტეგრირებული კონტროლის ჩარჩოს შესაბამისად, ყურადღებით ვაფასებთ საკანონმდებლო და მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების გავლენას ჩვენი ოფიციალური რისკის დადგენისა და შეფასების პროცესების ფარგლებში. მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის ჩვენი სისტემა უზრუნველყოფს რეგულაციების ცვლილებების პროაქტიულად იდენტიფიცირებას იურიდიული დეპარტამენტის, AML და შესაბამისობის უზრუნველყოფის განყოფილების მიერ. გარდა ამისა, ვინარჩუნებთ სტანდარტიზებულ პროცესს შესაბამისი ცვლილებების შემუშავებისა და განხორციელებისთვის შრომითი პროცესების, დავალებისთვის, ამოცანების და ავტომატური კონტროლის საფუძველზე. მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის პროცესის ფარგლებში, ჩვენი ემონაწილეობთ კონსტრუქციულ დიალოგში მარეგულირებელ ორგანიზაციებთან და მივმართავთ გარე კონსულტაციას კანონმდებლობაში შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. ვინარჩუნებთ ფორმალურ კავშირსა და კოორდინირებულ კომუნიკაციას სებ-თან.

მომხმარებლების მიმართ სამართლიანი მოპყრობა: ბანკი ახორციელებს მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკას, რომელიც განახლდა 2021 წელს ახალი ადგილობრივი რეგულაციების შესაბამისად. პოლიტიკა მოიცავს პროდუქტებისა და სერვისების ციკლის ყველა ეტაპს, აგრეთვე პროდუქტის გამჭვირვალე შეთავაზებებთან და მკაფიო და ზუსტ კომუნიკაციებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, რათა მომხმარებელს მიეცეს ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღების საშუალება. აუდიტის კომიტეტი ყოველკვარტალურად იღებს ინფორმაციას ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ინციდენტის შესახებ.

დაკავშირებული მხარეებთან ტრანზაქციების მონიტორინგი: 2021 წელს ბანკმა შესწორებები შეიტანა თავის პოლიტიკასა და პროცედურებში, რათა უზრუნველყოფს დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციების იდენტიფიცირება, შეფასება და მონიტორინგი საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად. კონტროლის მექანიზმები განისაზღვრება და პროცესის ორგანიზება ხორციელდება დაცვის სამი ხაზის მოდელის საფუძველზე.

სანქციებთან შესაბამისობა: ჯგუფს დიდი ხანია მიღებული აქვს წვლილი ტოლერანტობის პოლიტიკა სანქციების რისკთან მიმართებაში, რომელსაც იგი მკაცრად იცავს. რუსეთსა და ბელორუსზე სანქციების დაწესების შემდეგ, ბანკის სანქციების შესაბამისობის პროგრამა გაფართოვდა და სანქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნები სწრაფად ინკორპორირდა ჩვენს სისტემებში იმავე წვლილი ტოლერანტობის მიდგომით, რასაც ბანკი ისტორიულად იყენებდა სანქციების მოქმედი მოთხოვნების დარღვევებთან დაკავშირებით. შემარბილებელი მექანიზმების დამატებისა და რუსეთისა და ბელორუსის წინააღმდეგ სანქციების შემდგომი გაფართოების შემთხვევაში, სანქციების ზემოქმედების შეზღუდვის მიზნით, ბანკმა რუსეთი და ბელორუსია მაღალი რისკის ქვეყნებად დაასახელა. რუსეთთან/ბელორუსიასთან დაკავშირებული ანგარიშის გახსნის შესახებ ყველა განაცხადი და რუსეთთან/ბელორუსიასთან დაკავშირებული ტრანზაქციები ექვემდებარება შესაბამის კომპლექსურ შესწავლას (რომელიც გულისხმობს შემოსავლის წყაროს, სახსრებისა და ქონების გაძლიერებულ დოკუმენტურ შემოწმებას). სანქციების რისკის მიმართ ჯგუფის წვლილი ტოლერანტობის პოლიტიკის შესაბამისად, BNB-ის სამეთვალყურეო საბჭომ დაავალა BNB-ის მენეჯმენტს შეწყვიტოს ყველა შესაბამისი ურთიერთობა სანქცირებულ სუბიექტებთან მოქმედი საერთაშორისო და ადგილობრივი კანონმდებლობის ფარგლებში. ბანკის აუდიტის კომიტეტთან რეგულარულად განიხილება მნიშვნელოვანი მარეგულირებელი და სამართლებრივი ცვლილებები, ასევე მნიშვნელოვანი შემოწმებები. ჩვენი შესაბამისობის რისკის მართვის ჩარჩო და პოლიტიკა ექვემდებარება ბანკის შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ შემოწმებას.

ფინანსური დანაშაულის რისკი

ძირითადი რისკი/
გაურკვევლობა

ფინანსური დანაშაულის რისკი არის რისკი, რომ განზრახ თუ უნებლიედ, ჯგუფის ხელშეწყობით განხორციელდეს ისეთი უკანონო ქმედება, როგორიცაა ფულის გათეთრება, თაღლითობა, ქრთამის აღება და კორუფცია, გადასახადებისგან თავის არიდება, სანქციებისგან თავის არიდება, ტერორიზმის დაფინანსება და იარაღის გაგზავნა.

მთავარი ფაქტორები /
ტენდეციები

ფინანსური დანაშაულის რისკები გლობალურ დონეზე განიცდის სახეცვლილებას. ჯგუფს ეხება მკაცრი მარეგულირებელი და საზედამხედველო მოთხოვნები ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შესრულებლობას შეიძლება მოჰყვეს მარეგულირებელი ორგანოს მხრიდან ქმედებები, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს ფინანსური ზარალი ან/და ჯგუფის რეპუტაციის შელახვა.

ფინანსური დანაშაულის რისკის ძირითადი წყაროებია:

- კლიენტებისთვის პროდუქტისა და მომსახურების მიწოდებასთან დაკავშირებული თანდაყოლილი რისკი, რამაც შეიძლება ბანკი ფინანსური დანაშაულის წინაშე დააყენოს;
- რისკის გამოვლენის და/ან ფინანსური დანაშაულის რისკის ნარჩენი ზემოქმედების და აღბათობის შემცირების არაადეკვატური კონტროლი; და
- რისკის ზემოქმედების მიუღებელი დონის მქონე ბიზნეს საქმიანობის არაადეკვატურად მართვა.

გლობალურად, ტრანზაქციების/გადახდების გაზრდილი მოცულობა და სიჩქარე და ციფრული ტრანსფორმაცია ფინანსურ სერვისებში წარმოშობს ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვის შემდეგ ტენდენციებს:

- ვინაიდან, ტრანზაქციები უფრო სწრაფად ხორციელდება, რისკების შემცირების მიზნით ჯგუფს ესაჭიროება უფრო მოწინავე ტექნოლოგიები და მონაცემები.
- მოსალოდნელია, რომ გლობალურად გაიზრდება თაღლითობის ფაქტები პირადი მონაცემების გაყალბებით, კლიენტის ანგარიშის გაყალბებით და კლიენტების ხელმოწერის ფაბრიკაციის გამოყენებით. ბანკმა ხელთ არსებული მრავალფეროვანი ინფორმაციის, მოწინავე მონაცემთა ანალიზის და მანქანური სწავლების შესაძლებლობების კომბინაციით უნდა შეძლოს რისკის შემცირება;
- რუსეთ-უკრაინის ომის ირგვლივ განვითარებულმა მოვლენებმა გაზარდა სანქციების შესაბამისობის რისკი.
- პროდუქტების დიფერენცია (ახალი და არატრადიციული) ფულის გათეთრების რისკებთან მიმართებაში – დიდი აღბათობით დამნაშავეები ყურადღებას გადაიტანენ უფრო არატრადიციულ პროდუქტებზე მათ შორის ვაჭრობის დაფინანსება, ფასიანი ქაღალდები და დაზღვევა და, შესაბამისად, ბანკს დასჭირდება უფრო მოწინავე ტექნოლოგიური გადაწყვეტილებები და ყოვლისმომცველი პოლიტიკები, რათა თავიდან აიცილოს და გამოავლინოს ფულის გათეთრება.
- ინოვაციური ფინტექის გამოყენებასთან დაკავშირებული ფინანსური დანაშაულის რისკები ჯერ ბოლომდე არ არის შესწავლილი, ხოლო სანქციების მარეგულირებელი ჩარჩოს შეცვლა აღსრულების პრობლემებს ქმნის.

ფინანსური დანაშაულის რისკი (გაგრძელება)

მიტიგაცია

ჯგუფის მასშტაბით, ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვის პროგრამის ფარგლებში, ყველა ბიზნეს ქვედანაყოფის, მხარდაჭერის სამსახურების და შვილობილი კომპანიების მიმართ არსებობს მოლოდინი, რომ მათ მიერ გათვალისწინებული იქნება მათივე ქმედებების ზეგავლენა ბანკის რისკის პროფილზე და იქნება მიღებული ეფექტური ზომები, რათა უზრუნველყოფილ იქნას შესაბამისობა ჯგუფის მიერ ფინანსურ დანაშაულთან მიმართებაში არსებულ რისკის აღების მიდგომებთან. ვედილობით, თავიდან ავიცილოთ კრიმინალუბისა და ტერორისტების მიერ მომხმარებლებისა და ეკონომიკისთვის მიყენებული ზიანი. ჩვენ აქტიურად ვადევნებთ თვალყურს ფინანსური დანაშაულის რისკის გამოვლენას და უზრუნველვყოფთ ყველა საკითხის დროულად შეტყობინებას და პროაქტიულად მართვას.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა: ბანკს შემუშავებული აქვს ფულის გათეთრების (AML) /ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CFT) ჩარჩო, რომელიც მოიცავს რისკებზე დაფუძნებულ მიდგომას (RBA) ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების (ML/FT) რისკების მიმართ. აღნიშნული ჩარჩო შემუშავებულია ადგილობრივი კანონმდებლობის, საერთაშორისო სტანდარტების (ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფის (FATF) რეკომენდაციების) და საერთაშორისო ფინანსური სანქციების პროგრამების შესაბამისად. ყოველწლიური ტრენინგი ML/FT პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ სავალდებულოა ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის. 2021 წელს ბანკის საშუალო რგოლის მენეჯმენტისა და შესაბამისი თანამშრომლებისთვის დაინერგა მიზნობრივი მოდულები, რომლებიც ეხება ბიზნეს სემინტის ML/FT რისკებს. AML-ს შესახებ ტრენინგის გავლის კოეფიციენტი იყო 90% 2021 წლის ბოლოსთვის.

ML/FT რისკების შემცირების მიზნით, შევიმუშავეთ რისკის მართვის ჩარჩო დაცვის სამი ხაზის მოდელის საფუძველზე. ფინანსური დანაშაულის პრევენციისა და გამოვლენის უნარის გასაძლიერებლად, ვაგრძელებთ ML/FT რისკის მართვის ფუნქციის გაძლიერებას. განვახლებთ პოლიტიკა და პროცედურები ჩვენი ML/FT რისკის მართვის აქტივობების გასაძლიერებლად, აგრეთვე ჩავდეთ მნიშვნელოვანი

რესურსები ML/FT რისკის მართვის შესაძლებლობების კიდევ უფრო გაუმჯობესებაში, მათ შორის მოწინავე ანალიტიკისა და ტრანზაქციის მონიტორინგის გადაწყვეტებით მხარდაჭერილი სკრინინგისა და ფილტრაციის ინსტრუმენტების დანერგვის მიზნით. ბანკი აგრძელებს მომხმარებლების სათანადო კვლევის პრაქტიკისა და ტრანზაქციების მონიტორინგის შესაძლებლობების გაუმჯობესებას, მათ შორის რისკზე დაფუძნებული სცენარებით მხარდაჭერილი მონიტორინგის, შეტყობინებების დამუშავებასა და, საჭიროების შემთხვევაში, საეჭვო ქმედებების შესახებ შეტყობინებას.

მექრთამეობა და კორუფცია: ჩვენ ვცდილობთ თავიდან ავიცილოთ მექრთამეობა და კორუფცია შესაბამისი პოლიტიკის, პროცედურებისა და ეფექტური კონტროლის განხორციელებით. უზრუნველყოფთ, რომ ჩვენმა თანამშრომლებმა დაიცვან ჩვენი ეთიკის კოდექსი და ქვეყნის კოდექსი. ბანკი იცავს ნულოვანი ტოლერანტობის პრინციპს მექრთამეობასა და კორუფციასთან დაკავშირებული რისკების მიმართ.

ყველა თანამშრომელი გადის ყოველწლიურ სავალდებულო ტრენინგს მექრთამეობის პრევენციისა და ანტიკორუფციული პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ. ტრენინგი მოიცავს საკითხებს იმის შესახებ, თუ როგორ გამოიყენება ბანკის ანონიმური მამხილებელი არხი, რომელიც ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის. მექრთამეობის პრევენციისა და ანტიკორუფციული პოლიტიკის შესახებ ტრენინგის გავლის კოეფიციენტი 2021 წლის ბოლოს იყო 84%.

თაღლითობის რისკი: თაღლითობის რისკის შემცირების მიზნით, ბანკმა განახორციელა შემდეგი ღონისძიებები:

- „იკნობდე შენს თანამშრომელს“ (KYE) პროცედურები, რომლის საფუძველზეც ბანკი ატარებს სხვადასხვა კვლევის პროცედურებს რეკრუტების, დასაქმებისა და სამუშაოს დატოვების ეტაპებზე, საშუალებას გვაძლევს გავიგოთ თანამშრომლის კვალიფიკაცია და ინტერესთა რეალური თუ პოტენციური კონფლიქტი.
- „იკნობდე შენს მომხმარებელს“ (KYC) პროცედურები, რომლებიც განსაზღვრავს მომხმარებელთა კვლევისა და ტრანზაქციის მონიტორინგის პროცედურებს საერთაშორისო ეკონომიკური სანქციების წესების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით; ასევე კლიენტის იდენტიფიკაციის პროცედურებს ბანკის დასაცავად ფულის გათეთრებისგან.
- სავალდებულო ტრენინგი ყველა ახალი თანამშრომლისთვის თაღლითობის რისკის შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით.
- საკომუნიკაციო არხები, რომლებიც გამოიყენება თაღლითობის რისკის შესახებ ჩვენი მომხმარებლების ინფორმირების მიზნით.

ბანკის შიდა აუდიტი, რისკზე დაფუძნებული მიდგომით, იძლევა რწმუნებას რისკების მართვის, შიდა კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემების ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის შესახებ. ფინანსური დანაშაულის რისკებს რეგულარულად განიხილავს ბანკის აუდიტის კომიტეტი.

წელს ბანკში მექრთამეობის ან კორუფციის არც ერთი შემთხვევა არ დაფიქსირებულა, და არც ჯარიმები დაწესებულა ქრთამის აღებისთვის ან კორუფციისთვის.

ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის რისკები

მირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი არის ინფორმაციის, მონაცემების ან საინფორმაციო სისტემების კონფიდენციალურობის, მთლიანობის ან ხელმისაწვდომობის დაკარგვის რისკი, რაც მოიცავს ოპერაციებზე პოტენციურ უარყოფით გავლენას.

მუდმივად ცვალებადი კიბერ საფრთხის შემცველი მტრული გარემოს გათვალისწინებით, გვესმის ადმინისტრაციულ და ტექნიკურ კონტროლის მექანიზმებში მუდმივი ინვესტიციების მნიშვნელობა, რაც ხელს უწყობს არსებული და პოტენციური საფრთხეების თავიდან აცილებას, გამოვლენასა და მათზე რეაგირებას. თუმცა, თავდასხმეულებისთვის რჩება შესაძლებლობები, განსაკუთრებით:

- „ნულოვანი დღის“ შეტევები, რომლებიც ადრე არსად გამოიყენებოდა და არ იყო ცნობილი;
- შემთხვევები, როდესაც არ გვაქვს პირდაპირი კონტროლი კიბერთავდასხმების მიზნობრივი სისტემების კიბერუსაფრთხოებაზე (მაგალითად, ჩვენი მომხმარებლები და მესამე მხარის სერვისის პროვაიდერები), რაც საბოლოოდ ზღუდავს ჩვენს შესაძლებლობას ეფექტურად დავიცვათ გარკვეული საფრთხეებისგან; და
- თანამშრომლების მიერ ჩვენს პოლიტიკის, პროცედურებისა და ტექნიკური კონტროლის მექანიზმებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შეუსრულებლობა.

მონაცემთა დაცვის რისკი არის პერსონალური მონაცემების დამუშავებასთან დაკავშირებული რისკი, როგორიცაა შემთხვევითი ან უკანონო განადგურება, დაკარგვა, შეცვლა, არავტორიზებული გამჟღავნება ან წვდომა შენახულ ან სხვაგვარად დამუშავებულ პერსონალურ მონაცემებზე, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ფინანსური ზარალი, რეპუტაციის შელახვა ან სხვა მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ან სოციალური უარყოფითი შედეგები.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი არის გლობალურად ყველაზე მაღალი რისკია ორგანიზაციებისთვის, განსაკუთრებით ფინანსური მომსახურების ინდუსტრიაში. ბანკისთვის კვლავაც გამოწვევად რჩება ინფორმაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფა. გარე საფრთხეების პროფილი მუდმივად იცვლება და ჩვენ ველოდებით საფრთხეების გაზრდას.

საქართველოში მონაცემთა დაცვის ადელობრივი კანონმდებლობა მოითხოვს მტკიცე და ინტერდისციპლინურ მიდგომას კონფიდენციალურობის მართვის მიმართ, ასევე მონაცემთა დაცვის ძლიერ და თანმიმდევრულ სისტემას. ვცდილობთ უზრუნველყოთ პერსონალური მონაცემების დამუშავება საქართველოს კანონმდებლობისა და საუკეთესო პრაქტიკის მოთხოვნების შესაბამისად.

მიტეგაცია

შემუშავებული გვაქვს კონტროლისა და პოლიტიკის ინტეგრირებული სისტემა, რომელიც მოიცავს ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვას, წვდომის მართვასა და დაუცველობის მართვას. ბანკი აანალიზებს და ახორციელებს ინვესტირებას თავის საკონტროლო გარემოში, რათა უზრუნველყოს მის წინაშე მდგარი რისკების მართვა.

შევიმუშავეთ მკაცრი ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის პროგრამა, რომელიც აკმაყოფილებს არსებულ ბიზნესს და მარეგულირებელ მოთხოვნებს და ჩვენ მუდმივად ვაუმჯობესებთ პროგრამას, რათა ეფექტურად ვუპასუხოთ წარმოშობილ საფრთხეებს.

შემდეგი კონტროლის მექანიზმები საშუალებას გვაძლევს შევამციროთ ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის რისკები:

ნულოვანი დღის შეტევები: აღნიშნული რისკის შემცირების მიზნით, რეგულარულად ვეცნობით განცხადებებს ნულოვანი დღის დაუცველობის შესახებ, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ჩვენს სისტემებზე. ასეთი დაუცველობის გამოვლენის შემთხვევაში, შესაბამისი გუნდი დაუყოვნებლივ უზრუნველყოფს მის აღმოფხვრას. უფრო მეტი, ჩვენ ვიყენებთ დაცვის სიღრმისეულ მიდგომას. ეს ნიშნავს, რომ ჩვენ გვაქვს უსაფრთხოების რამდენიმე დამატებითი ფენა და თუ ერთი მექანიზმი ვერ მუშაობს, მაშინვე გააქტიურდება მეორე, თავდასხმის თავიდან ასაცილებლად.

ფიზინგი: თავდასხმეულებს შეუძლიათ განახორციელონ მომხმარებელზე გამიზნული წარმატებული ფიზინგი შეტევები მომხმარებლების მოტყუებით ყალბი ვებსაიტების, სოციალური ქსელების, ელექტრონული ფოსტისა და სხვა არხების მეშვეობით. 2021 წლის განმავლობაში, ამ რისკის შემცირების მიზნით, ჩვენ ორიენტირებული ვიყავით:

- ინფორმაციული უსაფრთხოების კონტროლის მექანიზმების გაუმჯობესებაზე მომხმარებელთა ანგარიშებზე არავტორიზებული წვდომის გამოსავლენად; და
- ცნობიერების ამაღლების კამპანიების წარმოებაზე, რათა ჩვენმა მომხმარებლებმა და ფართო საზოგადოებამ შეძლოს ფიზინგის ამოცნობა

და სათანადო რეაგირება უარყოფითი შედეგების თავიდან ასაცილებლად.

კიბერთადაცხსმა მიწოდების ჯგუფზე: თავდამსხმელებმა შეიძლება მოიპოვონ არაავტორიზებული წვდომა ჩვენი მესამე მხარის სერვისის პროვაიდერების სისტემებზე. 2021 წელს ბანკმა ყურადღება გაამახვილა ამ რისკის შერბილებაზე:

- ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის ინტეგრირებით მესამე მხარის სერვისის პროვაიდერის შერჩევის პროცესში, რათა დადგინდეს პოტენციური მესამე მხარის სერვისის პროვაიდერის რისკის დონე;
- მესამე მხარის მომსახურების პროვაიდერებთან დაკავშირებამდე იდენტიფიცირებული რისკების შესამცირებლად აუცილებელი სახელშეკრულებო და ტექნიკური კონტროლის მექანიზმების განხორციელების უზრუნველყოფით; და
- მესამე მხარის სერვისის არსებული პროვაიდერების მონიტორინგით, სულ მცირე, ყოველწლიურად, შეთანხმებული ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის მოთხოვნების შეთანხმების მიზნით. ურთიერთობის შეწყვეტა ექვემდებარება გასვლის პროცედურებს ბანკის ინფორმაციის კონფიდენციალურობის, მთლიანობისა და ხელმისაწვდომობის დაცვის უზრუნველსაყოფად.

თანამშრომლების მიერ ჩვენი პოლიტიკით, პროცედურებით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და ტექნიკური კონტროლის მექანიზმების შეუსრულებლობა: თანამშრომლების ტრენინგი ბანკის მასშტაბით ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის რისკის მართვის ერთ-ერთი ძირითადი კომპონენტია. ჩვენ მუდმივად ორიენტირებული ვართ ჩვენი თანამშრომლების უზრუნველყოფაზე შესაბამისი ცოდნითა და სწორი ინსტრუქტებით ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტების პრევენციის, იდენტიფიცირების, შერბილებისა და შეტყობინების მიზნით.

ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის შესახებ წლიური ტრენინგის გავლა სავალდებულოა ბანკის ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის. COVID-19-ის პანდემიის დროს ჩვენ დავამატეთ სპეციალური კურსი დისტანციური მუშაობისას ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების შემცირების შესახებ. ეს კურსი კვლავ სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის. ჩვენ უზრუნველყოფთ უწყვეტ და როლურ სწავლებას მონაცემთა დაცვის შესახებ, რათა თანამშრომლებმა გააცნობიერონ მონაცემთა დაცვის რისკები და ახსნან თავიანთი როლი ამ რისკების შერბილებაში.

ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და მონაცემთა დაცვის რისკები (გაგრძელება)

მიტაცვითი (გაგრძელება) ყოველკვარტლურად ჩვენ ვაწყობთ ფიშინგის კამპანიას, რითიც ვამოწმებთ თანამშრომლების უნარს, ამოიცნონ ფიშინგის შეტევები და მოახდინონ სათანადო რეაგირება. პერიოდულად, ვაგზავნით ცნობიერების ასამაღლებელ ელექტრონულ შეტყობინებებს და შიდა არხებით ვაზიარებთ ინფორმაციული უსაფრთხოების მიმართ არსებულ საფრთხეებთან დაკავშირებულ პოსტებს.

და ბოლოს, ვაღიარებთ, რომ, მიუხედავად ჩვენი ძალისხმევისა, ბანკის მასშტაბით გავაძლიერეთ ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების კონტროლი, მეზღუდულ შემთხვევებში, შეიძლება იყოს ლეგიტიმური ბიზნეს საჭიროება, რომ არსებული პოლიტიკა, პროცედურები და ტექნიკური კონტროლი არ განხორციელდეს კონტროლირებადი წესით. ამ მიზნით, გავაუმჯობესეთ ჩვენი მიდგომა ინფორმაციის უსაფრთხოების გამონაკლისის მართვის მიმართ, რაც უზრუნველყოფს მნიშვნელოვან მოქნილობას, გამონაკლისებიდან გამომდინარე საერთო რისკების მთლიანობაში აღქმას და მათ პროაქტიულ მართვას.

წვდომის მართვა: 2021 წელს ჩვენ ორიენტირებული ვიყავით წვდომის მართვაზე. დავიწყეთ როლებზე დაფუძნებული წვდომის კონტროლის (RBAC) დანერგვა, რომელიც ხელს უწყობს თანამშრომლების ონბორდინგსა და არსებული თანამშრომლების როტაციის პროცესების ავტომატიზაციას, ზღუდავს ქსელში წვდომას ინდივიდუალური მომხმარებლების როლებიდან გამომდინარე და, შესაბამისად, შეესაბამება ბანკის მინიმალური პრივილეგირებული წვდომის პრინციპს. გარდა ამისა, ბანკმა გადადგა ნაბიჯები პრივილეგირებული მომხმარებლებისთვის, ანუ პრივილეგირებული წვდომის უფლებების მქონე თანამშრომლებისთვის ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით. 2021 წელს, გავაუმჯობესეთ პრივილეგირებული მომხმარებლების შეფასების პროცესი (ნახევარწლიური) და შესაბამისი თანამშრომლებისთვის შევიმუშავეთ სავალდებულო და მორგებული გაიდაინები.

ბანკი კრძალავს პრივილეგირებული წვდომის უფლებების მინიჭებას მესამე პირებისთვის რეალური და გამართლებული ბიზნეს საჭიროების გარეშე. ასეთი საჭიროების შემთხვევაშიც კი, პრივილეგირებული წვდომის უფლებების მქონე მესამე პირებს მოეთხოვებათ გამოიყენონ მრავალფაქტორიანი ავთენტიფიკაცია, ხოლო ბანკი მართავს და აკონტროლებს მათ ქმედებებს პრივილეგირებული წვდომის მართვის გადაწყვეტის მეშვეობით.

ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტებზე რეაგირება: ზემოაღნიშნული ძირითადი რისკების წარმატებით შერბილების მიზნით, გავაერთიანეთ ინციდენტებზე რეაგირების გეგმა ინდუსტრიის სტანდარტებთან და მივიღეთ საუკეთესო პრაქტიკა, რომელიც სტანდარტებისა და ტექნოლოგიების ეროვნული ინსტიტუტის (NIST) მიერ მითითებულია კომპიუტერული უსაფრთხოების ინციდენტების მართვის სახელმძღვანელოში. ასევე დავიწყეთ უწყვეტი დარღვევისა და თავდასხმის სიმულაციების ჩატარება, რაც საშუალებას გვაძლევს დავინახოთ ჩვენი ქსელი თავდამსხმელების თვალთ, შევამოწმოთ ჩვენი დაცვა და უსაფრთხოების კონფიგურაცია და მუდმივად ვაკონტროლოთ და გავაუმჯობესოთ ჩვენი თავდაცვა. შევიმუშავეთ დამატებითი მეტრიკა, როგორიცაა გამოვლენის საშუალო დრო, რეაგირების საშუალო დრო და ცრუ დადებითი მაჩვენებელი, რათა უკეთ ვადევნოთ თვალყურს ჩვენი უსაფრთხოების ოპერაციების ცენტრის მუშაობას. ეს მაჩვენებლები კონტროლდება მთლიანი უსაფრთხოების ოპერაციული ცენტრთან და მისი ჯუნდის თითოეულ წევრთან დაკავშირებით.

ბანკმა დახვეწა თავისი მიდგომა საინფორმაციო აქტივების მართვასთან დაკავშირებით, რათა უზრუნველყოს ინფორმაციის აქტივების პრიორიტეტიზაციისთვის საჭირო ხილვადობა ჩვენი ბიზნეს რწმუნებისთვის მათი მნიშვნელობიდან გამომდინარე.

ბანკის შიდა აუდიტი, რისკზე დაფუძნებული მიდგომით, იძლევა რწმუნებას რისკების მართვის, შიდა კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემების ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის შესახებ. ინფორმაციული უსაფრთხოება შედის რისკების კომიტეტის რეგულარული დღის წესრიგში. ჩვენ ასევე ვიწყებთ გარე აუდიტორებს კიბერუსაფრთხოების აუდიტის ჩასატარებლად.

მონაცემთა დაცვის სტრატეგია: ჩვენი მონაცემთა დაცვის სტრატეგია და ხედვა არის მყარი საწყისი წერტილი იმ მაღალი დონის მიმართულებისა და რისკის აპეტიტის დასადგენად, რომელზეც ორგანიზაცია აშენებს მონაცემთა დაცვას. ვატარებთ მონაცემთა დაცვის ხარვეზების შეფასებას, რათა დავადგინოთ, თუ სად დგას ორგანიზაცია ამჟამად მონაცემთა დაცვის ადგილობრივ კანონებთან, GDPR-თან და ინდუსტრიის საუკეთესო პრაქტიკასთან მიმართებაში. ამ აქტივობის შედეგია რისკზე დაფუძნებული კონკრეტული განხორციელების გეგმა, რომელიც პრიორიტეტად აყალიბებს ბანკის მონაცემთა დაცვის შესაბამისობის გასაუმჯობესებლად საჭირო ნაბიჯებს. აღნიშნული გეგმარება:

- იმის გარკვევაში, დაცულია თუ არა მონაცემთა დაცვის მოთხოვნები ან მიზნები;
- მონაცემთა დაცვის ხარვეზების გამოსწორებაში/შემცირებაში;
- მივიღეთ ინფორმირებული გადაწყვეტილებები პერსონალური მონაცემების გამოყენებასთან დაკავშირებით; და
- გავაძლიერეთ კონტროლი მონაცემთა დაცვის რისკებზე.

მონაცემთა დაცვის ოფიცერი (DPO) რეგულარულად აცნობებს ბანკის აუდიტის კომიტეტს მონაცემთა დაცვის კანონების განხორციელებისა და დაცვის შესახებ. შედეგად, ბანკის დირექტორთა საბჭო და სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარულად ეცნობა მონაცემთა დაცვის ყველა შესაბამის საკითხს.

მონაცემთა დაცვის კონტროლის მექანიზმები: პერსონალური მონაცემების მართვის ციკლი ორიენტირებულია კონტროლის მექანიზმებზე, რომელიც უზრუნველყოფს სიზუსტის, კონფიდენციალობის, მთლიანობისა და ფიზიკური უსაფრთხოების დაცვას. გავატარეთ შესაბამისი ტექნიკური და ორგანიზაციული ზომები, რათა უზრუნველყოფოთ მონაცემთა დაცვის დონე, რომელიც შეესაბამება მონაცემთა დაცვის

არსებული რისკის დონეს. შეგვიძლია დავამტკიცოთ, რომ მონაცემთა დამუშავება ხორციელდება კანონისა და ზოგადი კარგი პრაქტიკის შესაბამისად და ჩამოვყალიბეთ მონაცემთა დაცვის კულტურა. შესაბამისობის უზრუნველყოფის გასაღები არის მონაცემთა დაცვის შიდა პოლიტიკა, რომელიც ადგენს ძირითად პრინციპებს პერსონალური მონაცემების დამუშავებასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, შევიძლება შეესაბამოთ პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც აერთიანებს მონაცემთა დაცვის თანამედროვე სტანდარტებს კორპორატიულ ოპერაციებსა და სტრუქტურაში. უზრუნველყოფით, რომ მონაცემთა დაცვა, მართვა და ეფექტურად გამოყენება განხორციელდეს ჩვენი სტრატეგიის შესაბამისად. აღნიშნული პოლიტიკასა და სტანდარტებს ამოწმებს და ამტკიცებს დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად, ისინი შეესაბამება ინდუსტრიის აღიარებულ სტანდარტებს და ხელმისაწვდომია ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის შიდა არხებით.

კონფიდენციალობის დაცვის ღონისძიებები ხორციელდება და მხედველობაში მიიღება ყველა ახალ ინიცირებულ პროექტსა და პროექტში. ვატარებთ მონაცემთა კონფიდენციალურობაზე ზემოქმედების შეფასებებს, რათა დავრწმუნდეთ, რომ ჩვენ მიერ განხორციელებული პროექტები შესაბამება მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობას.

საოპერაციო რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

საოპერაციო რისკი არის ფინანსური და არაფინანსური ზარალის რისკი, რომელიც წარმოიქმნება არადეცენტური შიდა პროცესების, ადამიანთა ქმედებების, სისტემებისა და გარე ფაქტორების შედეგად.

საოპერაციო რისკმა შეიძლება გამოიწვიოს ზარალი, რომელიც შესაძლოა მომდინარეობდეს მათ შორის შემდეგი გარემოებებიდან:

- შიდა და გარე თაღლითობა;
- საქმიანობის შეფერხება და სისტემის გაუმართაობა;
- დასაქმებულთა დაკავშირებული პრაქტიკა;
- კლიენტები, პროდუქტები და ბიზნეს პრაქტიკა;
- ფიზიკური აქტივებისა და ინფრასტრუქტურის დაზიანება; და
- შესრულება, მიწოდება და პროცესის მართვა.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

საოპერაციო რისკების მართვის ხარვეზებმა ან არაეფექტურობამ შეიძლება გამოიწვიოს არაზუსტი ფინანსური, მარეგულირებელი ან რისკის ანგარიშგება, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს ჯგუფის რისკის პროფილის ზუსტ და დროულ წარდგენაზე ჩვენი ძირითადი დაინტერესებული მხარეებისთვის. ტენდეციები, რომლებიც განაპირობებენ ტრანსფორმაციის აუცილებლობას, გარდა ზემოაღნიშნული ახალი რისკებისა, მომდინარეობს სხვადასხვა წყაროდან:

- მომხმარებელთა მოლოდინები საბანკო პროდუქტებსა და სერვისებთან დაკავშირებით შეიცვლება ახალი ტექნოლოგიებისა და მომსახურების ახალი მოდელების დანერგვასთან ერთად, რაც აიძულებს ბანკებს გადახედონ თავიანთ ბიზნეს მოდელებს და გაუმკლავდნენ ახალ საოპერაციო რისკებს.
- დიჯიტალიზაციისა და ავტომატიზაციის დაჩქარება IT და საოპერაციო მდგრადობას უფრო დახვეწილს გახდის. ცვლილებების დაჩქარებამ და ინოვაციების საჭიროებამ განაპირობა ისეთი ტექნოლოგიების დანერგვა, რომლებიც საჭიროებენ ფრთხილად მართვას.
- ტალანტების ფონდის დასჭირდება გადაწყვიტოს უფრო მეტად IT, მონაცემებზე ორიენტირებულ პროფილებზე, რათა ფეხი აუწყოს დიჯიტალიზაციისა და პროცესის ავტომატიზაციის გაზრდილ დონეს.

მიტიგაცია

რისკების მართვის მიზნით, ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა და პროცედურები და ჩამოაყალიბა საოპერაციო რისკების მართვის სისტემა საოპერაციო რისკების წინასწარი განჭვრეტის, შერბილების, კონტროლისა და კომუნიკაციისთვის, ასევე ჯგუფში შიდა კონტროლის სისტემის საერთო ეფექტურობისთვის. დაცვის სამ ხაზს შორის საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული მოვალეობებისა და პასუხისმგებლობების ეფექტური განაწილების გზით, ჯგუფი უზრუნველყოფს რისკებისა და კონტროლის მექანიზმების განსაზღვრას, მონიტორინგს, შეფასებას, ანგარიშგებასა და მართვას. ჯგუფმა განახორციელა რისკისა და კონტროლის თვითშეფასების (RCSA) პროცესი, რომლის მეშვეობითაც საოპერაციო რისკები და კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობა ფასდება და ანალიზდება, რაც უზრუნველყოფს იმის გარანტიას, რომ ყველა ბიზნეს მიზანი შესრულდება.

შიდა კონტროლის მექანიზმები: შევიშოშვით შიდა კონტროლის მექანიზმები, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის ქმედით და ეფექტურ ოპერაციებს, მისი აქტივების დაცვას, სანდო ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და მოქმედ კანონებთან და რეგულაციებთან შესაბამისობას. შიდა კონტროლის სისტემის ქვემოთ ჩამოთვლილი ელემენტები საშუალებას გვაძლევს შევამციროთ საოპერაციო რისკები:

- ჩამოყალიბებული მკაფიო უფლებამოსილებები და ავტორიზაციის პროცესები;
- რისკის ძირითადი მაჩვენებლებისა და გამაფრთხილებელი სისტემების მონიტორინგი ზღვრებთან ან ლიმიტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად;
- ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოება;
- თანამშრომლების დაქირავების, განათლებისა და განვითარების სათანადო პრაქტიკა, შესაბამისი ცოდნის უზრუნველყოფის მიზნით;
- უწყვეტი პროცესები იმ ბიზნესის მიმართულებების ან პროდუქტების იდენტიფიცირებისთვის, რომლებიც, როგორც ჩანს, არასაკმარისია ან აჭარბებს გონივრულ მოლოდინებს;
- ტრანზაქციებისა და ანგარიშების რეგულარული შემოწმება და შეჯერება; და
- შევბულების პოლიტიკა, რომელიც უზრუნველყოფს შრომითი ურთიერთობის დროებით არანაკლებ ათი სამუშაო დღის ვადით შეჩერებას.

პოლიტიკა და სტანდარტები: საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი ავითარებს და ინარჩუნებს პოლიტიკისა და სტანდარტების ჩარჩოსა და ყოვლისმომცველ პაკეტს. აღნიშნულ პოლიტიკას და სტანდარტებს ამოწმებს და ამტკიცებს შესაბამისი ხელმძღვანელი ორგანოები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ისინი შესაბამება აღიარებულ ინდუსტრიულ სტანდარტებს, როგორიცაა ბაზელი და EBA, აგრეთვე ხელმისაწვდომია ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის შიდა არხებით. საოპერაციო რისკების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების აპეტიტისა და ტოლერანტობის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი პარამეტრების დადგენასა და მონიტორინგზე. ბანკის დირექტორთა საბჭო და რისკების კომიტეტი ასევე პასუხისმგებელი არიან საერთო რისკის აპეტიტის განსაზღვრაზე.

პასუხისმგებლობების განაწილება: რისკების მართვისა და კონტროლის არსებული სისტემები საჭიროებს მოვალეობათა სათანადო განაწილებას ისე, რომ აღმოიფხვრას ერთმანეთთან შეუთავსებელი მოვალეობები, რასაც შეიძლება შედეგად მოჰყვეს დანაკარგების, შეცდომებისა თუ სხვა არასათანადო ქმედებების შენიღბვა.

საოპერაციო რისკი (გაგრძელება)

მიტიგაცია (გაგრძელება)

ბიზნესის მდგრადობა და უწყვეტობა: ჩვენ ვდგავართ დესტრუქციული მოვლენების საფრთხის წინაშე, რომლებიც შეიძლება იყოს სერიოზული და შეიძლება შეუძლებელიც კი გახადოს ჩვენს საქმიანობასთან დაკავშირებული მოვალეობების ნაწილობრივ ან მთლიანად შესრულება. ინციდენტებს, რომლებიც აზიანებს ბანკის აქტივებს, მათ შორის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურას, შეიძლება მოჰყვეს მნიშვნელოვანი ფინანსური ზარალი როგორც ჯგუფისთვის, ასევე ადგილობრივი ინდუსტრიისთვის. ამგვარი რისკების მიმართ მდგრადობის უზრუნველყოფის მიზნით, ჯგუფმა შეიმუშავა ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა, რომელიც მორგებულია ჩვენი ოპერაციების ბუნებაზე, მოცულობასა და სირთულეზე. გეგმა ითვალისწინებს სხვადასხვა ტიპის სცენარებს, რომელთა მიმართაც ბანკი შეიძლება მოწყვლადი აღმოჩნდეს, მათ შორის სისტემურ და ტექნიკურ გაუმართაობას.

ჯგუფი მუდმივად ახორციელებს საქმიანობაზე გავლენის ანალიზს, ტესტირებას, ტრენინგსა და ცნობიერების ამაღლების პროგრამებს, ასევე, კომუნიკაციისა და კრიზისის მართვასთან დაკავშირებულ პროგრამებს და ავითარებს ალდგენის სტრატეგიებს. ჩვენ ვადგენთ და კიდევ ერთხელ ვამოწმებთ კრიტიკულ ბიზნეს ოპერაციებს, ციკლურად ან საჭიროებისამებრ, მირითად შიდა და გარე დამოკიდებულებებსა და მათ შესაბამის მდგრადობის დონეებს. იდენტიფიცირებული მოსალოდნელი დესტრუქციული სცენარები ფასდება მათი ფინანსური, საოპერაციო და რეპუტაციასთან დაკავშირებული ზემოქმედების მიხედვით, ხოლო შედეგად მიღებული რისკის შეფასება წარმოადგენს ალდგენის მიზნებისა და ზომების, საბოლოოდ კი ალდგენის გეგმის საფუძველს.

აუთოსორსინგი: ჯგუფის პოლიტიკა უზრუნველყოფს, რომ აუთოსორსინგის ინიციატივები წარმართული იყოს დადგენილი პროცესის დაცვით, რომელიც მათ შორის მოიცავს დეტალურ შემოწმებას, რისკების შეფასებასა და არსებულ გარანტიებს. ქვემოთ მოყვანილი საკითხები ხელს უწყობს რისკის ეფექტიან მონიტორინგსა და მართვას:

- სტანდარტები, რომლებიც განსაზღვრავენ, არის თუ არა საჭირო აუთოსორსინგი და როგორ შეიძლება საქმიანობების აუთოსორსინგი;
- მომსახურების პოტენციური მომწოდებლების შერჩევისას დეტალური შესწავლის სტანდარტები; და მასთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირების, მართვისა და მონიტორინგის პროცესები, მათ შორის, მომსახურების მიმწოდებლის ფინანსური მდგომარეობის ანალიზი; და
- აუთოსორსინგთან დაკავშირებით სანდო კონტრაქტების გაფორმება.

ცნობიერების ამაღლების პროგრამები: ვატარებთ საინფორმაციო კამპანიებს, რათა ჩვენმა თანამშრომლებმა შეძლონ არსებული და პოტენციური რისკების ამოცნობა. ტრენინგი სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის.

ბანკის შიდა აუდიტი, რისკზე დაფუძნებული მიდგომით, იძლევა რწმუნებას რისკების მართვის, შიდა კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემების ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის შესახებ. საოპერაციო რისკებს კვარტალურად განიხილავს ბანკის რისკების კომიტეტი.

ადამიანური კაპიტალის რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

ადამიანური კაპიტალის რისკი არის ჯგუფის სტრატეგიული მიზნების შესრულებლობის, საოპერაციო შეფერხების, ფინანსური ზარალის და/ან რეპუტაციის შესაზღვრის რისკი ადამიანური კაპიტალის არაეფექტური მართვის შედეგად.

ჩვენს წინაშე დგას შემდეგი ძირითადი რისკები:

- თანამშრომლების დაქირავების, განვითარებისა და შენარჩუნების უუნარობა, მათ შორის, ტალანტების ფონდის გამოვლენისა და სწორი ადამიანების სწორ პოზიციებზე დანიშვნის უუნარობა;
- არაეფექტური ხელმძღვანელობა, ცუდი შესრულება და არაადეკვატური ანაზღაურების პოლიტიკა;
- თანამშრომლებთან დაკავშირებული სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების შესრულებლობა;
- ჯგუფში თანაბარ შესაძლებლობებისა და მრავალფეროვნების ხელშეწყობი HR პროცესების არაეფექტური შემუშავება.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

თანამშრომლები ჩვენი ბიზნესის წარმატების ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორია. ორგანიზაციები მთელი მსოფლიო მასშტაბით ორიენტირებულია ტალანტების მართვის ძლიერი შესაძლებლობების შექმნაზე, მათ შორის მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობების შექმნაზე, რათა უზრუნველყონ საუკეთესო თანამშრომლების დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება, აგრეთვე სწორი ადამიანებისთვის სწორი ფუნქციების შერჩევა. დემოგრაფიული ცვლილებები ასევე ხაზგასმით მიუთითებს, რომ საჭიროა მეტი ვიფიქროთ იმაზე, თუ რა გამოცდილებას აწვდის თანამშრომლები და როგორ უკეთესად დააკავშირებენ თავიანთი ღირებულებებსა და მოტივაციებს ორგანიზაციის ღირებულებებთან და მიზნებთან.

ორგანიზაციის მასშტაბით ბიზნეს პროცესებში დიჯიტალიზაციის ზრდამ და მონაცემთა გაფართოებულ ანალიტიკასა და ხელოვნურ ინტელექტზე მზარდმა აქცენტმა და მნიშვნელობამ ჩვენს ერთ-ერთ პრიორიტეტად აქცია ინფორმაციული ტექნოლოგიების, კომპიუტერული და მონაცემთა მეცნიერების პროფესიონალების დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება. გლობალიზაცია და სამუშაოების რესტრუქტურისაცა, რომელიც დაჩქარდა პანდემიის პირობებში, კიდევ უფრო ართულებს ამ სფეროებში მაღალკვალიფიციური პროფესიონალების მოზიდვას კვალიფიციური კანდიდატების სიმცირისა და როგორც ადგილობრივ, ისე გლობალურ დონეზე სამუშაო ადგილების ხელმისაწვდომობის გამო.

COVID-19-ის პანდემიამ დააჩქარა გადასვლა უფრო მოქნილი სამუშაო პირობებზე და გაზარდა ყურადღება დასაქმებულთა ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე.

ადამიანური კაპიტალის რისკი (გაგრძელება)

მიტიგაცია

ადამიანურ კაპიტალთან დაკავშირებული რისკების შემცირების მიზნით, ჯგუფი ატარებს შემდეგ ღონისძიებებს:

- ჩვენ ვიზიდავთ ახალგაზრდა ტალანტებს, ვმონაწილეობთ დასაქმების ფორუმებში და ვახორციელებთ სტაჟირებისა და სტუდენტების განვითარების პროგრამებს. აქტიურად ვთანამშრომლობთ წამყვან ქართულ ბიზნეს სკოლებთან და უნივერსიტეტებთან სხვადასხვა დარგის საუკეთესო სპეციალისტების მოსაზიდად. ვახორციელებთ სტუდენტურ პროგრამას -ლიდერატორი-რომელიც ნიჭიერ სტუდენტებს საშუალებას აძლევს 360° შეფასება მიიღონ ბანკის საქმიანობის შესახებ, იმუშაონ რეალურ პროექტებზე და ისწავლონ და მიიღონ მხარდაჭერა ბანკის აღმასრულებელი და საშუალო რგოლის მენეჯერებისგან. პროგრამა ასევე გვცხმარება სტუდენტების მოზიდვაში საინფორმაციო ტექნოლოგიების, ციფრული ტექნოლოგიების, მონაცემთა მეცნიერებისა და ანალიტიკის მიმართულებით, რადგან ის უზრუნველყოფს მაღალ კვალიფიკაციას და სწრაფ პროფესიულ ზრდას საქართველოში ერთ-ერთ საუკეთესო ტექნიკურ გუნდში.
- ჩვენს თანამშრომლებს ვთავაზობთ სწავლის შესაძლებლობებს მთელი კარიერის განმავლობაში კვალიფიკაციის ასამაღლებლად და უნარების გასაუმჯობესებლად.
- ვთავაზობთ კონკურენტუნარიან ანაზღაურებას და ბენეფიტების პაკეტებს და ხელს ვუწყობთ პროფესიული და პირადი ცხოვრების ბალანსის შენარჩუნებაში. ვაკვირდებით თანამშრომელთა ანაზღაურების ტენდენციებს ფინანსური სექტორის შრომის ბაზრის კვლევებით. ჩვენი ანაზღაურების სტრუქტურა ემყარება თანამშრომელთა საქმიანობის შეფასებებს, რაც ჩვენი უწყვეტი უკუკავშირის პროცესის ნაწილია. ვაუმჯობესებთ ჩვენი სამუშაო ადგილის სტრუქტურისა და კლასიფიკაციის სტრუქტურების დახვეწას, რათა თანამშრომლებისთვის ჩვენი ანაზღაურების სისტემა და პრაქტიკა უფრო მკაფიო და გამჭვირვალე გახდეს, რაც მათ საშუალებას მისცემს სამართლიანად დაგვემონ თავიანთი კარიერული სვლა და წინსვლა.
- გვაქვს ფორუმები და საკომუნიკაციო არხები, რომელთა საშუალებითაც თანამშრომელთა ხმა ისმის ორგანიზაციის მასშტაბით, მათ შორის Workplace-ზე აღმასრულებელი დირექტორის რეგულარული ონლაინ შეხვედრები თანამშრომელთან, ვლოგის სახით, მიმდინარე მოვლენებზე, სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეხვედრები, სადაც უსმენენ თანამშრომლებს (Employee Voice meetings), Town hall შეხვედრები და ბიზნესის კვარტალური მიმოხილვის ონლაინ შეხვედრები (QBR).
- ადამიანური რესურსების (HR) პოლიტიკა და პრაქტიკა შემუშავებულია და ხორციელდება ჩვენი ბიზნეს საქმიანობის მხარდაჭერის მიზნით, საქართველოს კანონმდებლობისა და შესაბამისი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. რეგულარულად ვმოწმებთ ჩვენს პოლიტიკასა და პროცედურებს, რათა უზრუნველყოთ მათი შესაბამისობა საუკეთესო პრაქტიკასთან, ორგანიზაციული ცვლილებებთან და საკანონმდებლო მოთხოვნებთან
- პანდემიის დროს უზრუნველყავით უსაფრთხოება სამუშაო ადგილზე და დავენერგეთ სრულად დისტანციური და შერეული მუშაობის ფორმები. დავაარსეთ "Health Club", ონლაინ მხარდაჭერის ჯგუფი, რომელიც უზრუნველყოფს თანამშრომელთა დახმარებას ამ რთულ დროს და ცნობიერების ამაღლებას ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის საკითხებზე. 2021 წელს ასევე ჩავატარეთ COVID-19 ვაქცინაციის შესახებ ცნობიერების ამაღლების კამპანიები და 2021 წლის ბოლოსთვის ჩვენი თანამშრომლების 75% იყო ვაქცინირებული სულ მცირე ერთი დოზით.
- ვაკვირდებით ადამიანური კაპიტალის რისკებს რიგი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების მეშვეობით, როგორიცაა უწყვეტი სიღრმისეული ინტერვიუები თითოეულ ცალკეულ თანამშრომელთან, eNPS, ჩართულობის მაჩვენებლები, შიდა მობილობა, შენარჩუნება და კადრების დინება.

კომერციული ბანკებისთვის ეთიკის პრინციპებისა და პროფესიული ქცევის სტანდარტების კოდექსით გათვალისწინებული დებულებების ნებისმიერი სახის დარღვევის შესახებ კვარტალურად ეცნობება ბანკის აუდიტის კომიტეტს.

COVID-19-ის პანდემიის ზემოქმედების რისკი

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

COVID-19 პანდემიის ზემოქმედების რისკი არის რისკი იმისა, რომ არსებული პანდემია გავლენას მოახდენს საქართველოში ცხოვრებასა და საარსებო წყაროებზე, რაც გამოიწვევს შემდგომ შეზღუდვებსა და ნეგატიურ ზემოქმედებას ჩვენი მომხმარებლებზე, თანამშრომლებსა და ბიზნესის საერთო შედეგებზე

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

COVID-19-ის ეპიდემიის გავრცელება, რომელიც გლობალურ პანდემიად გამოცხადდა 2020 წლის დასაწყისში, კვლავ გრძელდება. COVID-19-ის ახალმა ვარიანტებმა და ვაქცინაციის შეფერხებამ შეიძლება დააგვიანოს აღდგენა პოტენციური შეზღუდვებისა და გარე მოთხოვნის შემცირების შედეგად. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეკონომიკა კარგადაა დივერსიფიცირებული როგორც სექტორების მიხედვით, ასევე სავაჭრო პარტნიორების თვალსაზრისით, პანდემიის გახანგრძლივების შემთხვევაში მოსალოდნელია სერიოზული უარყოფითი გავლენა საქართველოს მასშტაბის სექტორზე. აღნიშნულმა შეიძლება, ასევე, იმოქმედოს საქართველოს ეკონომიკის სხვა სფეროებზე, როგორიცაა, მაგალითად, უძრავი ქონების სექტორი.

საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობა საგრძნობლად შენედა 2020 წელს, COVID-19-ის პანდემიის დაწყებიდან, რასაც მოჰყვა რეალური მშპ-ს შემცირება 6.8%-ით 2020 წელს. მთავრობამ სწრაფი რეაგირება მოახდინა და განახორციელა ბიზნესებისა და საოჯახო მეურნეობების მხარდაჭერის ღონისძიებები, მათ შორის უზრუნველყო ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ხარჯები, სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის ტრანსფერები, აგრეთვე მცირე და საშუალო ბიზნესისა და ყველაზე მეტად დაზარალებული სექტორების ბიზნესის მხარდაჭერა.

ადგილობრივი რეაგირება COVID-19 პანდემიაზე მოიცავდა შემდეგ ღონისძიებებს:

- პანდემიის გავრცელების პირველი ტალღა 2020 წლის გაზაფხულზე: 2020 წლის 21 მარტს ქვეყანაში გამოცხადდა სრული ლოქდაუნი და საგანგებო მდგომარეობა, რომელიც გაგრძელდა დაახლოებით ორი თვის განმავლობაში. ადრინადად მიღებულმა ზომებმა და ეკონომიკურ საქმიანობაზე მკაცრი შეზღუდვების დაწესებამ თავიდანვე შეუშალა ხელი ვირუსის გავრცელებას.

**ძირითადი რისკი/
გაურკვევლობა
(გაგრძელება)**

- 2020 წლის მაისის შუა რიცხვებიდან ბიზნესები თანდათან გაიხსნა, მაგრამ საერთაშორისო ფრენები მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობის ქვეყნებთან განახლდა 2020 წლის აგვისტოდან. COVID-19-ის შემთხვევების ზრდამ 2020 წლის შემოდგომაზე გამოიწვია საცალო ვაჭრობისა და სასტუმროების სექტორებში მკაცრი იზოლაციის ღონისძიებების შემოღება 2020 წლის ნოემბრის ბოლოს, აგრეთვე კომენდანტის საათის დაწესება და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის აკრძალვა.
- ვინაიდან, COVID-19-ის შემთხვევების რაოდენობა თანდათან შემცირდა, დაიწყო ეკონომიკური აქტივობის თანდათანობითი ზრდა 2021 წლის მარტში.
- 2021 წლის დეკემბერში, ამოქმედდა „მწვანე პასპორტები“, რომელიც ავალდებულებს პირებს წარმოადგინონ მწვანე პასპორტები (ანუ მწვანე სტატუსის მქონე პირი არის სრულად ვაქცინირებული, ნეგატიური პასუხის ტესტის მქონე ან კოვიდ გადატანილი) საჯარო ადგილებში შესვლისას. 2022 წლის თებერვლიდან საქართველოს მთავრობამ შეამსუბუქა COVID-19-თან დაკავშირებული შეზღუდვები (მათ შორის გაუქმდა მწვანე პასპორტები), რაც განპირობებული იყო ომიკრონის ვარიანტის ნაკლებად მძიმე შედეგებით.
- 2022 წლის თებერვლიდან COVID-19-ის შემთხვევების რაოდენობა შემცირდა. ამჟამად, საქართველოს ზრდასრული მოსახლეობის 43,2% სრულად არის აცრილი. მთავრობამ ამ მაჩვენებლის გასაზრდელად რამდენიმე ინიციატივის განხორციელებას გეგმავს. მთავრობამ უზრუნველყო ვაქცინების საკმარისი მარაგი 2022 წლისთვის.

მიტიგაცია

ჯგუფმა დანერგა მდგრადობის მთელი რიგი პროტოკოლები და ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა (BCP), რომელიც მიზნად ისახავს ჩვენს ბიზნეს საქმიანობასა და საზოგადოებაზე პანდემიის უარყოფითი გავლენის შემსუბუქებას. BCP-ის შემუშავება დაიწყო 2020 წლის იანვრის ბოლოს, COVID-19-ის შესახებ ახალი ამბების გავრცელებისთანავე, რათა ყველა ჩვენი ოპერაცია წარმატებით ადაპტირებულიყო ახალ ოპერაციულ გარემოსთან, აგრეთვე უზრუნველგვეყო ჩვენი თანამშრომლებისა და მომხმარებლების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება. ჩვენი BCP მოიცავს შემდეგ ოთხ ძირითად კომპონენტს: საოპერაციო უწყვეტობა, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემისა და საზოგადოების მხარდაჭერა, ჭარბი ლიკვიდობის უზრუნველყოფა და ძლიერი კაპიტალის შენარჩუნება.

მიმდინარე COVID-19 პანდემიის პირობებში გაურკვევლობებზე უკეთ რეაგირებისა და მდგრადობის შენარჩუნების მიზნით, ასევე შევიმუშავეთ აღდგენის გეგმა, რომელიც მოიცავს წინასწარ განსაზღვრულ და მიზანმიმართულ ქმედებებს, რათა შეგვეძლოს გავუმკლავდეთ მძიმე ფინანსურ სტრესს. გეგმა მოიცავს კაპიტალის ადეკვატურობის, ლიკვიდურობის, მომგებიანობის, მაკროეკონომიკური და აქტივების ხარისხის ადრეული გაფრთხილების ინდიკატორებს, რათა უზრუნველყოფს სხვადასხვა რისკების მატერიალიზაციის შედეგად ფინანსური მდგომარეობის შესაძლო გაუარესების დროული და ეფექტური იდენტიფიცირება.

ვაგრძელებთ მონიტორინგს COVID-19 პანდემიასთან დაკავშირებულ მოვლენებზე და ვაფასებთ მათ გავლენას ჩვენს საქმიანობაზე. ვაგაგრძელებთ აუცილებელი ზომების მიღებას ცვალებადი გარემოების პროაქტიულად მართვის მიზნით.

მოდელის რისკი

**ძირითადი რისკი/
გაურკვევლობა**

მოდელის რისკი არის პოტენციური არასასურველი შედეგების რისკი, რომელიც წარმოიქმნება მოდელის შედეგებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებებიდან, რომლებიც შეიძლება იყოს არასწორი არაზუსტი დაშვებების, შეუსაბამო ცვლადების, სუსტი ალგორითმებისა და დაბალი ხარისხის მონაცემების გამოყენების გამო. ჩვენ ვაღიარებთ მოდელის რისკების სათანადო მართვის პროცესისა და კონტროლის მექანიზმების მნიშვნელობას ზემოაღნიშნული რისკების ეფექტურად გადასაჭრელად.

**მთავარი
ფაქტორები /
ტენდეციები**

რაც უფრო კომპლექსური და ციფრული ხდება საბანკო ოპერაციები, მით უფრო დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მოდელებს გადაწყვეტილებების მიღებისას. სტატისტიკური, ხელოვნური ინტელექტის და მანქანური სწავლების მოდელების ფართო გამოყენება გვეხმარება გადაწყვეტილების მიღების გაუმჯობესებასა და კონკურენტული ინფორმაციის მოპოვებაში. საბანკო ოპერაციებში მოდელის გამოყენების უპირატესობების შესანარჩუნებლად აუცილებელია არსებობდეს მოდელის რისკების შეფასების ძლიერი სისტემა და ვალიდაციის მეთოდები. ბანკი ამჟამად იყენებს 127 მონაცემთა მოდელს, რომლებიც მოიცავს სხვადასხვა ბიზნეს პროცესებს, მათ შორის დაკრედიტებას, გაყიდვებს, ავტომატიზაციას და მომხმარებელთა კმაყოფილებას.

2021 წლის იანვარში ძალაში შევიდა საქართველოს ეროვნული ბანკის დებულება „მონაცემებზე დაფუძნებული სტატისტიკური, ხელოვნური ინტელექტის და მანქანური სწავლების მოდელების რისკების მართვის შესახებ“. იგი განსაზღვრავს მოდელების აგების, ვალიდაციის, მონიტორინგისა და გამოყენების ძირითად პრინციპებს. სავალდებულოა, რომ ყველა შესაბამისი ახალი თუ არსებული მოდელი (რეგულაციის ფარგლებში) შემუშავდეს მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების შესაბამისად.

მიტიგაცია

ბანკი აქტიურად ავითარებს მოდელის რისკების მართვის სისტემას, რომელიც მუდმივად მოწმდება და იხვეწება მოდელის ძირითად რისკებზე ადეკვატურად რეაგირების მიზნით. ბანკის რისკების მართვის მოდელის პოლიტიკა ასევე განსაზღვრავს შემდეგს:

- როლებისა და პასუხისმგებლობების განაწილება იმ პირებისთვის, რომლებიც მონაწილეობენ მოდელის აგების ციკლში, მათ შორის მოდელის განვითარების, დამოუკიდებელი ზედამხედველობისა და დამტკიცების პროცესებში; და
- ძირითადი კონტროლის მექანიზმები მონაცემთა მთლიანობასთან, მოდელის განვითარებასთან, ვალიდაციასთან, იმპლემენტაციასთან, ტესტირებასა და მონიტორინგთან დაკავშირებით.

ბანკის დამოუკიდებელი რისკების მართვის სამსახური განიხილავს ყოველი ახალი მოდელის შესაბამისობას მარეგულირებელ მოთხოვნებთან, ამოწმებს გამოყენებული ალგორითმის სიმტკიცეს, მოდელის პროგნოზირების უნარსა

და სირთულეს, ბიზნესს ამოცანებსა და დაშვებებს და მონაცემთა ხარისხს. გარდა ამისა, მოდელის ეფექტურობის უზრუნველსაყოფად, ბანკმა დანერგა ავტომატიზირებული პროცესები მოდელის მუშაობის მუდმივი მონიტორინგისთვის. მოდელის რისკის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მოდელის მუშაობის ავტომატური შეტყობინებები გენერირდება ციკლურად (თვეურად, კვარტალურად, საჭიროების შესაბამისად) შესაბამისი დაინტერესებული მხარეებისთვის.

ბანკი ინარჩუნებს მოდელის განვითარების სტრუქტურირებულ ციკლს, რეკალიბრაციის ჩათვლით. ყველა ახალ მოდელს ან არსებულ მოდელებში ცვლილებას ამტკიცებს რისკების დირექტორი მოდელის შემდგომი იმპლემენტაციისა და გამოყენებისთვის. მოდელთან დაკავშირებული საკითხები რეგულარულად ეცნობება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, ხოლო ბანკის ხელმძღვანელობამ იცის მოდელის რისკებთან დაკავშირებული ძირითადი თემები.

ახალი რისკი – კლიმატის ცვლილება

ძირითადი რისკი/ გაურკვევლობა

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები არის ჯგუფისთვის ფინანსური ზარალის და/ან რეპუტაციული ზიანის რისკები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლის დაჩქარების შედეგად, აგრეთვე ფაქტორი ფიზიკური დაზიანების გამო, რომელსაც შეიძლება ადგილი ჰქონდეს რეგულარული ამინდის ექსტრემალური მოვლენების შედეგად კლიმატის ცვლილების ფონზე. გარდამავალმა და ფიზიკურმა რისკებმა შეიძლება ასევე გავლენა მოახდინოს ჩვენი კლიენტების ოპერაციების შედეგებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე, ასევე მათ უნარზე, დაფარონ სესხები.

მთავარი ფაქტორები / ტენდეციები

იზრდება კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნა ძირითადი დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის ინვესტორებისა და კრედიტორების მხრიდან, ისეთი ასპექტების შესახებ, როგორიცაა კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შეფასება და სათბურის აირების ემისიებთან დაკავშირებული ანგარიშგება. 2021 წლის დასაწყისიდან, ჯგუფის საბოლოო შშმებელ კომპანიას, Bank of Georgia Group plc, როგორც ლონდონის საფონდო ბირჟაზე პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში განთავსებულ კომპანიას, მოეთხოვება ინფორმაციის გამჟღავნება კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

2021 წელს საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა „განახლებული ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილი“ (NDC), გამოაქვეყნა მეოთხე ეროვნული შეტყობინება კლიმატის ცვლილების შესახებ გაეროს ჩარჩო კონვენციისადმი (მათ შორის განახლებული სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაციის ანგარიში), მიიღო კლიმატის ცვლილების სტრატეგია (2030) და სამოქმედო გეგმა (2021-2023) და შეიმუშავა ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული გეგმა (2021-2030) და გრძელვადიანი დაბალემისიანი განვითარების სტრატეგია (LT-LEDs). აღნიშნულმა სტრატეგიებმა და მათმა განხორციელებამ შეიძლება გამოიწვიოს ცვლილებები საქართველოს ეკონომიკაში და ხელი შეუწყოს კლიმატის ცვლილების შეზღუდვასა და ადაპტაციის მნიშვნელობის გაზრდას.

კლიმატის ცვლილებას განვიხილავთ როგორც ახალ რისკს და ვიწყებთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული როგორც ფიზიკური, ასევე გარდამავალი რისკების გათვალისწინებასა და ინტეგრირებას ბანკის მასშტაბით არსებულ რისკის მართვის მთლიან ჩარჩოსა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში.

მიტიგაცია

2021 წელს დავიწყეთ კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის შემუშავება და კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირება არსებულ რისკის მართვის ჩარჩოსა და ბიზნესის მდგრადობის შეფასებაში. ორიენტირებულები ვართ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შემცირებაზე შემდეგი მნიშვნელოვანი ნაბიჯების გადადგმით:

- ბანკის მასშტაბით კლიმატის ცვლილების შესახებ ცნობიერების ამაღლება და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ ცოდნის გაღრმავება, მათ შორის, იმის დადგენა, თუ როგორ შეიძლება კლიმატის ცვლილების გარდამავალმა და ფიზიკურმა რისკებმა გამოიწვიოს ბანკისთვის საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, კაპიტალის, საოპერაციო და რეპუტაციული რისკები მოკლევადიან ან გრძელვადიან პერიოდში;
- კორპორატიული და მშსს პორტფელის წინასწარი ხარისხობრივი შეფასებების ჩატარება სხვადასხვა სექტორისთვის სავარაუდო რისკების გასაგებად;
- გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკისა და საკრედიტო რისკის მართვის პროცესების განახლება კლიმატის ცვლილებებთან დაკავშირებული გამოწვევების გადასაჭრელად;
- სათბურის აირების ემისიების (Scope 1 და Scope 2) მონიტორინგი და ბანკის ოპერაციებიდან შესაბამისი Scope 3 ემისიების დაფარვის გაფართოება; და
- კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასების, მართვისა და გამოვლენის მაჩვენებლებისა და მონაცემთა საჭიროებების განსაზღვრა.

ბანკის ოპერაციებში კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის შემდგომი ინტეგრაციის მიზნით გათვალისწინებული სხვა ინიციატივები მოიცავს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტის შექმნას, რომელიც შედგება ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისა და უფროსი მენეჯერებისგან. კომიტეტი პასუხისმგებელი იქნება ძირითადად ჩვენი საკრედიტო საქმიანობიდან გამომდინარე ბანკის კლიმატის, გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედების მონიტორინგსა და მართვაზე.

მდგრადი ბიზნესი

მდგრადი განვითარების შესაძლებლობების შექმნა

ჩვენ გვჯერა საერთო წარმატების, ხოლო ჩვენი მიდგომა მდგრადი განვითარებისადმი გამომდინარეობს ამ რწმენიდან - რომ ჩვენი ბიზნესის მდგრადობა და ღირებულება დამოკიდებულია იმ საზოგადოების წარმატებაზე, ვის გარემოშიც ჩვენ ვოპერირებთ. საერთო შესაძლებლობების შექმნის მიზნით, ვცდილობთ ვაწარმოოთ ჩვენი ბიზნესი მდგრადი განვითარების გზით, ანუ კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტებისა და რისკების მართვის ჯანსაღი პრაქტიკით. აღნიშნული გვეხმარება ეფექტურად შევამსუშუქოთ ნეგატიური ზემოქმედება, პირდაპირი თუ ირიბი, ეკონომიკაზე, ადამიანებსა და გარემოზე, აგრეთვე შევექმნათ შესაძლებლობები, რომლებიც უზრუნველყოფს მეტი ადამიანის მხარდაჭერასა და გამდიერებას. საქართველოს ბანკი, ჯგუფის მთავარი სუბიექტი, არის წამყვანი ორგანიზაცია და ფინანსური ინსტიტუტი საქართველოში და ჩვენ ვცდილობთ ხელი შევუწყოთ საქართველოს მდგრად განვითარებას.

განვითარების სტრატეგია

მრავალი წელია, საქართველოს ბანკი ცდილობს შეინარჩუნოს ჯანსაღი მართვა და რისკის მართვის პრაქტიკა. ძირითად სტრატეგიულ პრიორიტეტულ მიმართულებებში, რომლებიც მითითებულია მე-19 გვერდზე, სულ უფრო მეტად ვამახვილებთ ყურადღებას სოციალურ ასპექტებზე - მომხმარებელსა და თანამშრომლებზე. 2020 წელს ჩვენი კორპორაციული სტრატეგია დაფუძნებულია გაეროს 2030 წლის მდგრადი განვითარების მიზნებს (SDG), რომლებსაც ვთვლით, რომ მნიშვნელოვანია ჯგუფისთვის და სადაც გვაქვს ან შეგვიძლია მოვახდინოთ ყველაზე დიდი გავლენა.

ჩვენი ESG სტრატეგიის შემუშავებისა და ფორმალიზებისთვის, 2021 წელს ჩავატარეთ ჩვენი პირველი ოფიციალური ESG შეფასება. შედეგად, გამოვავლინეთ მნიშვნელოვანი საკითხები და განვსაზღვრეთ ვალდებულებები თითოეულისთვის. 2021 წელს ასევე გავიდრამავთ ცოდნა კლიმატის ცვლილებისა და მასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ, შევიმუშავეთ კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია და 2022 წელს დავიწყეთ მზადება საქართველოს ბანკში კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის პროცესების განხორციელებისთვის. ეს არის ჯგუფის პირველი წლიური ანგარიში, რომელშიც შევიტანეთ კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაცია კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციებისა და რეკომენდებული ინფორმაციის შესაბამისად.

წინამდებარე ქვეთავში მოცემულია ინფორმაცია საქართველოს ბანკის შესახებ, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული. ჯგუფის ზემოქმედება, პირველ რიგში, მიეკუთვნება საქართველოს ბანკს და მოგვაჩნია, რომ ამ ნაწილში წარმოდგენილი გავლენა და მონაცემები წარმოადგენს ჯგუფის მთლიან ზემოქმედებას.

მთლიანი მმართველობითი ანგარიშგება, მათ შორის „მდგრადი ბიზნესის“ თავი, ასევე წარმოადგენს გაეროს გლობალური შეთანხმების ანგარიშგების "კომუნიკაციას პროგრესის შესახებ" (CoP).

არსებითობის შეფასება

არსებითობის შეფასების მიზანი იყო შესაბამისი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) საკითხების შესაბამისი პრიორიტეტის დადგენა და არსებითი საკითხების იდენტიფიცირება, რომლებზეც დაფუძნებულია ჩვენი ESG სტრატეგია. არსებითობის შეფასება განხორციელდა ოთხ ეტაპად:

- სამაგიდე კვლევა
- დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა (შიდა)
- დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა (გარე)
- მონაცემთა ანალიზი

სამაგიდე კვლევა

პოტენციურად შესაბამისი ESG საკითხების ჩამონათვალის დადგენის მიზნით, ჩავატარეთ კვლევა, რომელიც მოიცავდა შემდეგ ანალიზს:

- მდგრადი განვითარების მეგატენდენციები;
- სექტორული ESG საკითხები, შედარებაზე (Peer Benchmarking) სექტორულ კვლევებსა და ESG-ის რეიტინგის მიმოხილვებზე დაყრდნობით
- მდგრადობის საერთაშორისო სტანდარტები, მათ შორის GRI და SASB;
- საქართველოს ბანკის მისია, ბიზნეს მოდელი, მათ შორის სტრატეგიული მიზნები, ასევე ESG-ის არსებული პრაქტიკა და ვალდებულებები.

ასევე გავანალიზეთ მდგრადი განვითარების კონტექსტი, მათ შორის ეკონომიკური, გარემოსდაცვითი და სოციალური, მათ შორის ადამიანის უფლებები, გამოწვევები, რომელთა წინაშე დგას საზოგადოებები, ვის გარემოშიც ჩვენ ვოპერირებთ, აგრეთვე საქართველოს მდგრადი განვითარებისა და კლიმატის ცვლილების სამოქმედო პროგრამა. იმის გათვალისწინებით, რომ დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობა ჩვენთვის უწყვეტი პროცესია, ასევე განვიხილეთ შიდა მონაცემები და დაინტერესებული მხარეებისგან, როგორცაა მომხმარებლები და თანამშრომლები, მიღებული უკუკავშირი, რათა გავიგოთ წამოჭრილი საკითხები ან თემები, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანია ამ ჯგუფებისთვის. აღნიშნული კვლევის შედეგად, გამოვავლინეთ ჯგუფისთვის 27 პოტენციურად შესაბამისი ESG საკითხების ჩამონათვალი.

დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა: უკუკავშირი შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეებისგან

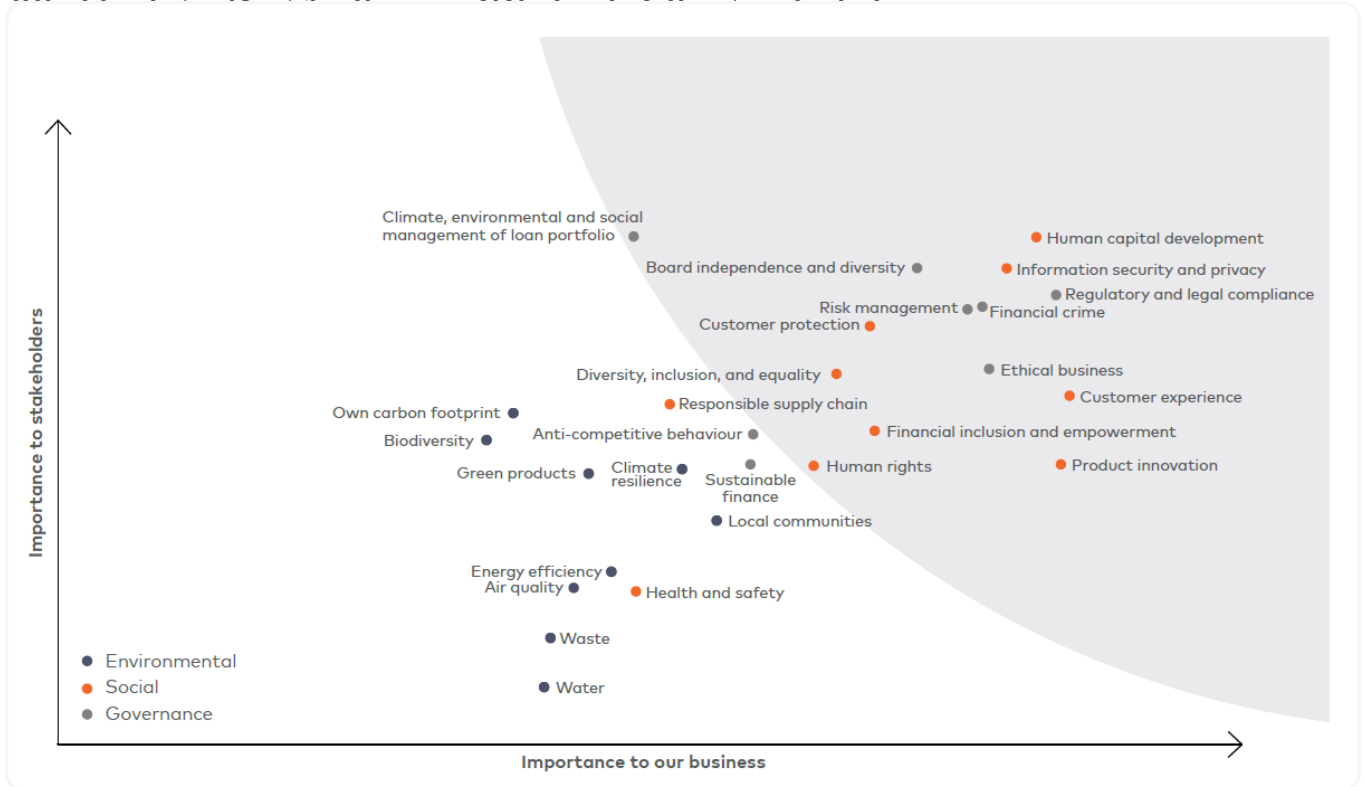
მეორე და მესამე ეტაპები მოიცავდა დაინტერესებულ მხარეთა მიზნობრივ ჩართულობას. დაუკავშირდით როგორც შიდა, ასევე გარე დაინტერესებულ მხარეებს, 27 ESG საკითხების პრიორიტეტის განსაზღვრის და, შესაბამისად, ჩვენთვის არსებითი საკითხების გამოვლენის მიზნით.

ონლაინ კითხვარი დაეგზავნათ საქართველოს ბანკის უმაღლესი და საშუალო რგოლის მენეჯერებსა და დირექტორთა საბჭოს/მენეჯმენტს, ESG-ის იდენტიფიცირებულ საკითხებზე მათი მოსაზრებების გასაგებად, მათ შორის დავუსვით კითხვები და ვთხოვეს შეფასებინათ 27 თემიდან თითოეული.

ონლაინ კითხვარი დაეგზავნათ გარე დაინტერესებულ მხარეებს - ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანიის, Bank of Georgia Group plc-ის ინვესტორებს, აგრეთვე კრედიტორებს. დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობის პროცესის შედეგად არ გამოგვრჩა არცერთი თემა, რომელიც, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვანია ჩვენი სექტორისა და ჩვენი ორგანიზაციისთვის.

მონაცემთა ანალიზი

დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობამ საშუალება მოგვცა თითოეული ESG საკითხისთვის მიგვენიჭებინა შესაბამისი მნიშვნელობის ქულა. გამოვიყენეთ საშუალო ქულები დაინტერესებულ მხარეთა თითოეული ჯგუფისთვის - შიდა დაინტერესებული მხარეები და გარე დაინტერესებული მხარეები, აგრეთვე შევიმუშავეთ არსებითობის ანალიზი, რომელიც გრაფიკულად არის წარმოდგენილი არსებითობის მატრიცაში. საკითხები, რომლებმაც მიიღეს უმაღლესი ქულები შიდა ან გარე დაინტერესებული მხარეებისგან, რომლებიც წარმოდგენილია მატრიცის გამუქებულ ნაწილში, განისაზღვრება ჯგუფის არსებით საკითხებად - სულ 14 საკითხი. არსებითობის მატრიცა საშუალებას მოგვცემს გავამახვილოთ ყურადღება ჩვენს პრიორიტეტებზე, ინიციატივებსა და პროგრამებზე.

ჯგუფის ESG-ს სტრატეგიისთვის აღნიშნული სანდო არსებითობის შეფასების პროცესის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ვიმუშავებთ პროცესის გაუმჯობესებაზე შემდეგ ჯერზე, როცა ჩავატარებთ ოფიციალურ შეფასებას, მდგრადი განვითარების მიმართულებით ახალი გაიდლაინებისა და ცვლილებების გათვალისწინებით. ჩვენმა არსებითობის შეფასების პროცესმა გამოავლინა და შეაფასა ჩვენი ESG ზემოქმედება არსებითი საკითხების იდენტიფიცირების GRI-ის მითითებების შესაბამისად. მომდევნო წლებში ჩვენ გამოვიყენებთ ჩვენს პირველ არსებითობის შეფასებას ჩვენი ყველაზე მნიშვნელოვანი ESG ზემოქმედებისა და თემების მუდმივი მონიტორინგისა და შეფასების გზით. ძირითადი დაინტერესებული მხარეებისა და ექსპერტების მუდმივი ჩართულობით, შევავსებთ ნებისმიერ განვითარებად ტენდენციას და ზემოქმედებას, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ჩვენს ESG პრიორიტეტულ სფეროებზე.

ჩვენი პირველი არსებითობის შეფასების შედეგები დაგვცხადდა და შეგვეცვალა ჩვენი ამჟამინდელი მმართველობის სისტემები ჩვენი ყველაზე მნიშვნელოვანი ESG ზემოქმედების ფონზე. ჩვენი მმართველობის სისტემები ფოკუსირებულია მონაცემთა შეგროვების, ზედამხედველობისა და ანგარიშვალდებულების გაუმჯობესებაზე, აგრეთვე ჩვენი ყველაზე მნიშვნელოვანი ESG თემების მართვაზე.

არსებითი თემების დამტკიცება

სამეთვალყურეო საბჭომ დეტალურად განიხილა ჩვენი არსებითობის შეფასების შედეგები, მათ შორის არსებითობის მატრიცა და დამტკიცა არსებითი საკითხების ჩამონათვალი. სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარულად განიხილავს არსებითი თემების ჩამონათვალს, რათა დადგინდეს თემების აქტუალური მნიშვნელობა ჯგუფისთვის, მდგრადი განვითარების მიმართულებით კორპორატიული, ადგილობრივი და გლობალური მოვლენებისა და დაინტერესებული მხარეების ინტერესების გათვალისწინებით.

ESG საკითხების მართვა

ESG-ის უმეტესი არსებითი საკითხებსა და ეკონომიკაზე, ადამიანებსა და გარემოზე მათ შესაძლო გავლენაზე ზედამხედველობა ეკისრება კონკრეტულ კომიტეტებს: რისკების, აუდიტის, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის, აგრეთვე ანაზღაურების კომიტეტებს. მიუხედავად იმისა, რომ მუდმივმოქმედი კომიტეტები ინარჩუნებენ მუდმივ პასუხისმგებლობას ESG-სთან დაკავშირებულ ცალკეულ საკითხებზე, სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება ძირითადი პასუხისმგებლობა ჯგუფის ზოგად ESG სტრატეგიაზე, რომელიც შემუშავებულია ESG -ს არსებითი საკითხების საფუძველზე. საბჭო უზრუნველყოფს ESG სტრატეგიის შესაბამისობას ბიზნეს სტრატეგიასთან, იღებს განახლებულ ინფორმაციას ESG სტრატეგიის ძირითად სფეროებში პროგრესის შესახებ და ზედამხედველობს ჯგუფის საერთო საკომუნიკაციო სტრატეგიას ESG საკითხებსა და გავლენასთან დაკავშირებით.

სამეთვალყურეო საბჭოს ასევე ეკისრება ძირითადი პასუხისმგებლობა ჯგუფის კლიმატის ცვლილების სამოქმედო გეგმის შემუშავებასა და განხორციელებაზე და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვაზე. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული საკითხების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობს სხვა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და შესაძლებლობების მართვას, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ბანკის საკრედიტო პორტფელში.

ESG-ის საკითხებთან დაკავშირებით განახლებული ინფორმაცია რეგულარულად მიეწოდება სამეთვალყურეო საბჭოს ან შესაბამის კომიტეტებს.

ESG-ის საკითხების ყოველდღიური მართვა და ESG სტრატეგიის განხორციელება დელეგირებულია ბანკის დირექტორთა საბჭოსა და მმართველ გუნდზე. ESG-ის ცალკეულ საკითხებს წვევტენ დირექტორთა საბჭოს/მმართველი გუნდის ცალკეული წევრები. ბანკის კლიმატის ცვლილების სტრატეგიის შემუშავებასა და განხორციელებაზე პასუხისმგებელია ახლადშექმნილი ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი, რომელიც შედგება ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისგან. კომიტეტი კვარტალურად დებულობს განახლებულ ინფორმაციას და ყოველ ექვს თვეში ერთხელ ანგარიშს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს.

ESG სტრატეგია

ჩვენ აქ ვართ იმისათვის, რომ დავეხმაროთ ადამიანებს, შეძლონ საკუთარი პოტენციალის მაქსიმალურად რეალიზება.

თანამშრომელთა გაძლიერება	ფინანსური ჩართულობა	საზოგადოება	ჯანსაღი მართვა და რისკების მართვა
ჩვენი ამოცანები			
ვიყოთ ტალანტების სასურველი დამსაქმებელი, უზრუნველყოთ განვითარების თანაბარი შესაძლებლობები და თანამშრომელთა საუკეთესო გამოცდილება ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების საფუძველზე.	გამოვიყენოთ ინოვაციური ტექნოლოგიები და პროდუქტები საქართველოში ციფრულ ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომის გასაფართოვებლად.	საქართველოში უფრო მეტ სტუდენტს ჰქონდეს წვდომა ხარისხიან საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურასა და შესაძლებლობებზე	ვაწარმოოთ ბიზნესი კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტების შესაბამისად და ეთიკური ქცევის პრინციპების დაცვით და ეფექტურად ვმართოთ ჩვენი საკრედიტო პორტფელის რისკები, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული და სხვა E&S რისკები.

ჩვენი არსებითი საკითხები

- ადამიანური კაპიტალის განვითარება - მრავალფეროვნება, ჩართულობა და თანასწორობა - ადამიანის უფლებები	- მომხმარებელთა კმაყოფილება - მომხმარებელთა დაცვა - ფინანსური ჩართულობა და გაძლიერება - პროდუქტის ინოვაცია	- ფინანსური ჩართულობა და გაძლიერება - პროდუქტის ინოვაცია	- ბიზნეს ეთიკა - მარეგულირებელი და სამართლებრივი ნორმებთან შესაბამისობა - სამეწარმეო რისკების მართვა - საბჭოს დამოუკიდებლობა და მრავალფეროვნება - ადამიანის უფლებები - საკრედიტო პორტფელის კლიმატის, გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა - ფინანსური დანაშაული - ინფორმაციული უსაფრთხოება

			და კონფიდენცია ლობა

წვლილი გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევაში

KPI 2022

eNPS

54%-62%-ის ფარგლებში

ყოველთვიური ციფრული აქტიური მომხმარებლები

1 მილიონი ადამიანი

Payment MAU (ფიზიკური პირები, რომლებმაც გასულ თვეს განახორციელეს სულ მცირე ერთი საბარათე გადახდის ოპერაცია)

1 მილიონი ადამიანი

რისკის ძირითადი ინდიკატორები

რისკის აპეტიტის ფარგლებში
(რისკების კომიტეტის მიერ
განსაზღვრული)

წევრობა და გარე აღიარება

საქართველოს ბანკი გაეროს გლობალური შეთანხმების, UN Global Compact-ის წევრი გახდა

2021 წელს საქართველოს ბანკი გაეროს გლობალური შეთანხმების, UN Global Compact-ის წევრი გახდა, რაც ადასტურებს, რომ ბანკის საქმიანობა სრულ თანხვედრაშია გაეროს გლობალური შეთანხმებით გათვალისწინებულ ათ პრინციპთან და ხელს უწყობს იმ საზოგადოების მდგრად განვითარებას, რომელშიც ის ოპერირებს.

საქართველოს ბანკმა გაეროს გლობალური შეთანხმების კორპორაციული პასუხისმგებლობის 2 ჯილდო მიიღო

2021 წელს საქართველოს ბანკი გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელის მიერ, კორპორაციული პასუხისმგებლობის კონკურსის გამარჯვებულად დასახელდა. "ბიზნესი მდგრადი განვითარებისათვის 2021"-ის ფარგლებში, ბანკს ჯილდო ორ ნომინაციაში — "ხარისხიანი განათლება" და "ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა" გადაეცა, რაც ადასტურებს ბანკის წვლილს მდგრადი განვითარების მიზნების (SDGs) მიღწევაში, მთლიანი ESG სტრატეგიის ფარგლებში.

საქართველოს ბანკმა პასუხისმგებელი ბიზნესის კონკურსის, "Meliora 2021"- ის ჯილდო მოიპოვა

საქართველოს ბანკმა პანდემიის პერიოდში განათლების მხარდაჭერის მიზნით განხორციელებული პროექტებისთვის საქართველოს პასუხისმგებელი ბიზნესის კონკურსის, "Meliora 2021"- ის ჯილდო მოიპოვა. აღნიშნულ კატეგორიაში გამარჯვებული გამოვლინდა იმ კომპანიებს შორის, რომლებიც მხარს უჭერდნენ ადგილობრივ თემებს COVID-19 პანდემიის დროს. "Meliora" საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის (CSR DG) ორგანიზებით, ევროკავშირისა და კონრად ადენაუერის ფონდის (KAS) მხარდაჭერით ყოველწლიურად იმართება.

ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია, Bank of Georgia Group plc, 2017 წლიდან შესულია FTSE4Good მდგრადი ინვესტიციების გლობალური ინდექსის სერიებში. აღნიშნული ინდექსი იმ კომპანიების ინდენტიფიცირებას ახდენს, რომლებიც საერთაშორისო სტანდარტებით ძლიერ გარემოსდაცვით, სოციალურ და მმართველობის პრაქტიკას ავლენენ.

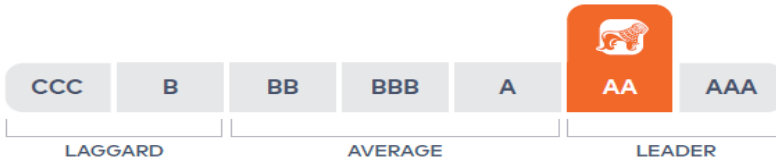
სხვა ასოციაციების წევრობა

- საქართველოს საბანკო ასოციაცია
- საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია
- ამერიკის სავაჭრო პალატა
- საერთაშორისო სავაჭრო პალატა
- გერმანიის ეკონომიკური გაერთიანება (DWV)
- საერთაშორისო ინვესტორთა ასოციაცია
- საქართველოს ფინანსური ბაზრების ხაზინების ასოციაცია
- ქალები მომავლისთვის
- საქართველოს პრო ბონო ქსელი
- საქართველოს საფონდო ბირჟა
- კონფიდენციალურობის პროფესიონალობა საერთაშორისო ასოციაცია

ESG შედეგები დამოუკიდებელ სარეიტინგო სააგენტოებზე დაყრდნობით

ISS*

ENVIRONMENT	3	SOCIAL	2	GOVERNANCE	3

2020 წელს საქართველოს ბანკი პარტნიორი განვითარების საფინანსო ინსტიტუტების (DFIs) მიერ აღიარებულ იქნა, რომ აკმაყოფილებს 2X Challenge კრიტერიუმებს ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისა და გენდერული თანასწორობის თვალსაზრისით. 2X Challenge შეიქმნა 2018 წლის ივნისში, ინიციატივამ G7-ის ქვეყნებსა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტებს მოუწოდა ძალების გაერთიანებისკენ ქალთა ეკონომიკური გაძლიერებისა და გენდერული თანასწორობის განვითარების ხელშესაწყობად.

* ISS იყენებს შეფასების 1-10 შკალას. 1 აღნიშნავს დაბალი მართვის რისკს, ხოლო 10 აღნიშნავს მაღალი მართვის რისკს მისი ინდექსთან თუ რეგიონთან მიმართებით. 1 აღნიშნავს მაღალ E&S გამქლავებას, ხოლო 10 აღნიშნავს დაბალ E&S გამქლავებას. მართვის მონაცემები განახლდა 2022 წლის 14 მარტს; E&S მონაცემები განახლდა 2021 წლის 10 ივნისს;

** MSCI ქულა მოცემულია 2021 წლის 24 დეკემბრის მდგომარეობით.

შენიშვნა: ESG სარეიტინგო სააგენტოები აფასებენ ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას, Bank of Georgia Group plc. თუმცა, მისი გათვალისწინებით, რომ ბანკი შეადგენდა Bank of Georgia Group plc-ის მთლიანი აქტივების 94.7%-ს და Bank of Georgia Group plc-ის საოპერაციო შემოსავლების 89.7%-ს 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, მიგვაჩნია, რომ ეს ქულები ასახავს ბანკის საქმიანობას.

მდგრადი ფინანსური ჩართულობა

მიზანი

ტექნოლოგიებისა და ინოვაციური პროდუქტების გამოყენება ციფრულ ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომის გაფართოებისთვის.

არსებითი საკითხები

ფინანსური ჩართულობა და გაძლიერება

პროდუქტის ინოვაცია

მომხმარებელთა დაცვა

მომხმარებელთა გამოცდილება

საქართველოს ბანკში ჩვენი ძირითადი საქმიანობაა ახალი ინსტრუმენტებისა და ინოვაციური პროდუქტების შემუშავება, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოში ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე უფრო ფართო წვდომას. ფინანსური ჩართულობა კომპლექსური თემაა და ჩვენთვის ის ორ ძირითად ასპექტს მოიცავს: **ციფრული გადახდები ნაღდი ანგარიშსწორების ნაცვლად და ფინანსური მობილური აპლიკაციის გამოყენება.** მიგვაჩნია, რომ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების გამოყენების შეფასება უკეთ ასახავს ქვეყანაში ფინანსური ჩართულობის დონეს და არა მხოლოდ ფოკუსირებას მაჩვენებლებზე, როგორცაა ბარათების ან ანგარიშების რაოდენობა. საქართველოს უკვე აქვს საბანკო ბარათებისა და ანგარიშების ფლობის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი კონკურენტებთან შედარებით, მაგრამ ჩვენ ვაპირებთ კიდევ უფრო გავზარდოთ პროდუქტებისა და სერვისების გამოყენება ქვეყანაში ციფრულ ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომის გაფართოების მიზნით.

ჩვენი მიზანია ჩვენი ინსტრუმენტები, პროდუქტები და სერვისები გავზარდოთ უფრო ხელმისაწვდომი, გავზარდოთ მათი გამოყენება და ეს გავაკეთოთ მდგრადი განვითარების გზით. მდგრადი განვითარება ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ ვქმნით შესაძლებლობებს ჩვენი კლიენტებისთვის, ამასთან ერთად ვამცირებთ პოტენციურ ან ფაქტობრივ უარყოფით ზემოქმედებას, აგრეთვე იმას, რომ ერთდროულად უზრუნველყოფთ ჩვენი ბიზნესის მდგრადობასა და წარმატებას გრძელვადიან პერსპექტივაში.

კეთილდღეობა, მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდა და სიღარიბის შემცირება დაკავშირებულია ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდასთან. მისი გათვალისწინებით, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ფინანსური ჩართულობა თითოეული პირისა და ჩვენი საზოგადოების კეთილდღეობისთვის, აგრეთვე გამომდინარე იქიდან, რომ ვართ საქართველოს წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტი გადახდების მომსახურების მიმართულებით და გადახდის მობილური აპლიკაციების განვითარების თვალსაზრისით, ეს სფერო განვსაზღვრეთ, როგორც ჩვენი ESG სტრატეგიის მართვის პროცესის ერთ-ერთი ძირითადი შემადგენელი ნაწილი, რომელიც დაკავშირებულია ჩვენს ბიზნეს სტრატეგიასთან.

როგორ ქმნის ჩართულობა შესაძლებლობებს ადამიანებისთვის

უნაღდო ანგარიშსწორების ფორმის გამოყენება

- თანხის დაკარგვის ნაკლები რისკი და მეტი კომფორტი
- მეტი ციფრული ტრანზაქციები საშუალებას აძლევს ადამიანებს შექმნან ფინანსური ისტორია და საშუალებას გვაძლევს უკეთ გავიგოთ მომხმარებელთა პრეფერენციები, რათა მათთვის უზრუნველყოთ უფრო პერსონალიზებული შეთავაზებები და რეკომენდაციები.
- მეტი კონტროლი პირად ფინანსებზე, რაც ადამიანებს საშუალებას აძლევს ჰქონდეთ მკაფიო და სრული სურათი, სად და როგორ ხარჯავენ ფულს, რათა უკეთ შეძლონ პირადი ფინანსების მართვა.
- მეტი სარგებელი ლოიალურობის პროგრამის მეშვეობით
- მომხმარებელთა შემოსავლებისა და ქვეყნის მეტი გამჭვირვალობა, რაც საშუალებას გვაძლევს უკეთ შევავსოთ მათი კრედიტუნარიანობა და მივცეთ საშუალება მიიღონ ფინანსები საჭიროების შემთხვევაში.

ერთ-ერთი ძირითადი მაჩვენებელი, რომელსაც ვაკვირდებით უნაღდო ანგარიშსწორების ფორმის გამოყენების გასაგებად, არის ის, რასაც ჩვენ ვუწოდებთ Payment MAU, ანუ მომხმარებლები, რომლებმაც გასულ თვეს განახორციელეს სულ მცირე ერთი საბარათო გადახდის ოპერაცია.

მომხმარებელთა რაოდენობა სულ მცირე 1 ბარათით გადახდით აქტიური 1 თვეში

781 ათასი

31 დეკემბრის მდგომარეობით

2022 მიზანი: 1 მილიონი მომხმარებელი

ნაღდი ფულის მოხმარების შემცირება მოითხოვს ორმხრივ მიდგომას: ერთი მხრივ, ეს ეხება ნაღდი ფულის მომხმარებელ პირებს და ბარათით გადახდების ხელმისაწვდომობისა და გამოყენების გაზრდას, ხოლო მეორე მხრივ, ეხება სავაჭრო ობიექტებს და გადახდების მიღებას ბარათით როგორც მაღაზიაში, ასევე ონლაინ რეჟიმში. ჩვენ ფოკუსირებული ვართ ორივე ასპექტზე და ვმუშაობთ გადაწყვეტებზე, რომლებიც დაკმაყოფილებს როგორც ჩვენი ინდივიდუალური კლიენტების, ასევე ჩვენი კომერციული კლიენტების მოთხოვნებს.

ფიზიკური პირები
ჩვენი ბაზრის წამყვანი ლოიალურობის პროგრამა არის საქართველოში უნაღდო ანგარიშსწორების ერთ-ერთი მთავარი ხელშეწყობი.

ჩვენი ლოიალურობის პროგრამის ფარგლებში, ჩვენს მომხმარებლებს ვთავაზობთ სხვადასხვა დონის სტატუსს მათი აქტივობიდან გამომდინარე და ზონუს ქულებს (სხვადასხვა სტატუსის დონის მიხედვით), რომლებიც შეიძლება დაგროვდეს ბარათით გადახდების განხორციელებით და შემდეგ გადაიკავლოს პარტნიორი კომპანიების პროდუქტებსა თუ მომსახურებაზე, ან გამოყენებულ იქნეს კომუნალურ გადასახადების, საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობის საფასურის დასაფარად ან მობილურის ბალანსის შესავსებად.

2021 წელს, შეცვალეთ ლოიალურობის პროგრამის მუშაობის მექანიზმი, დავამატეთ ტრანზაქციული აქტივობა (ბარათით გადახდები), რომელიც მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს დააგროვონ ქულები და სტატუსი აიმაღლონ პროგრამის ფარგლებში და ისარგებლონ დამატებითი შეღავათებით. ტრანზაქციულ აქტივობაზე ფოკუსირებამ ასევე ხელი შეუწყო ბარათით გადახდების ოპერაციების რაოდენობის გაზრდას, რამაც ლოიალურობის პროგრამა უფრო მიმზიდველი გახადა ჩვენი მომხმარებლებისთვის. აღნიშნული ცვლილებები აისახა მომხმარებელთა გაზრდილ აქტივობაზე: ტრანზაქციების რაოდენობა ერთ მომხმარებელზე თვეში გაიზარდა 2020 წლის მეოთხე კვარტალში 20-დან 2021 წლის მეოთხე კვარტალში 24-მდე.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ეტაპი 2021 წელს იყო ახალი პროდუქტის American Express-ის სადებეტო ბარათი -PLUS ბარათის გამოშვება. PLUS ბარათი საშუალებას აძლევს ბარათის მფლობელებს მიიღონ უფრო მეტი სარგებელი (როგორცაა მეტი ქეშბეკი და ფასდაკლება), განსაკუთრებით ყოველდღიური ხარჯვის კატეგორიაში, დაბალი ტრანზაქციის დანახარჯების გამო. PLUS ბარათი იქნება ძლიერი სტიმული ჩვენი მომხმარებლებისთვის, გამოიყენონ ბარათები ნაღდი ანგარიშსწორების ნაცვლად, აგრეთვე კიდევ უფრო გაზრდის უნაღდო ანგარიშსწორების რაოდენობასა და მოცულობას ქვეყანაში.
ჩვენი გადახდების მიმართულება მუდმივად ვითარდება და აუმჯობესებს გადახდის გადაწყვეტებს ინდივიდუალური ბარათის მფლობელებისთვის, რათა უნაღდო გადახდები იყოს მარტივი და უნაკლო.
2021 წელს გამოვუშვიტ პროდუქტი „იყიდე ახლა, გადაიხდე მოგვიანებით“ ონლაინ შოპინგისთვის და ამჟამად ვმუშაობთ მის გაფართოებაზე მაღაზიაში შესყიდვებისთვის.

საქართველოს ბანკის გადახდის მეთოდების მრავალფეროვნება

- კონტაქტური ან უკონტაქტო გადახდა ბარათით
- Apple Pay
- QR გადახდა
- გადახდა PLUS ქულებით (დაგროვილი ჩვენი ლოიალურობის პროგრამის ფარგლებში)
- ონლაინ განვადება/BNPL
- ანგარიშზე გადარიცხვა
- რეკურენტული გადახდები
- ელ-ინვოისი

ბოლო ორი წლის განმავლობაში, დავამატეთ მრავალი ინოვაციური ფუნქცია ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში, რათა ჩვენმა მომხმარებლებმა გადახდები და გადარიცხვები მარტივად და შეუფერხებლად განახორციელონ. ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაციის ფუნქციონალის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 20-25 გვერდები.

კომერციული მომხმარებლები
იმისათვის, რომ გავზარდოთ ჩვენი ციფრული გადახდის მეთოდების მისაღება რაოდენობა როგორც მაღაზიაში, ასევე ონლაინ, რეგულარულად ვუერთიერებთ სავაჭრო ობიექტებთან და ვმუშაობთ და ვაუმჯობესებთ ჩვენს გადაწყვეტებს მათი საჭიროებების დაკმაყოფილებისა და საქართველოში უნაღდო ეკონომიკის ხელშეწყობის მიზნით.

საჭიროებები

ჩვენი გადაწყვეტები

- გადახდების მიღების იაფი გადაწყვეტა
- პოს-ტერმინალები ყოველთვიური გადასახადის გარეშე

- სწრაფი ანგარიშსწორება

- მარტივი ონბორდინგის პროცესი რთული ეტაპებისა და მედიატორების გარეშე

- გადახდის მეთოდების მარტივი ინტეგრაცია ონლაინ გაყიდვებისთვის

- ანალიტიკაზე წვდომა

- Android მობილური POS გადახდის ტერმინალი (უფრო იაფი გადაწყვეტა მცირე საცალო მაღაზიებისთვის)
- ნაკლები საკომისიო საქართველოს ბანკის ტრანზაქციებზე

- მყისიერი ანგარიშსწორება

- მარტივი ონლაინ ონბორდინგი კვვიანი კონტრაქტებითა (ყოველგვარი დოკუმენტების ატვირთვის გარეშე) და ონლაინ აქტივაციით

- მზა გადაწყვეტილებები ელ-კომერციული კომპანიებისთვის ჩაშენებული გადახდის მეთოდებით, მათ შორის ონლაინ განვადება და BNPL - პარტნიორობით პოპულარულ პლატფორმასთან, რომელიც ქმნის ელექტრონული კომერციის ვებსაიტებს კომპანიებისთვის.

- სავაჭრო პორტალი გაყიდვების მართვის, თანხის დაბრუნების/გაუქმების მიზნით და ტრანზაქციის სტატისტიკის სანახავად

ფინანსური მობილური აპლიკაციის გამოყენება

უნაღდო ანგარიშსწორების გამოყენების შედეგებით, ასევე დამატებითი შედეგებით სრულად სარგებლობისთვის, მეტი ადამიანი უნდა გახდეს ფინანსური მობილური აპლიკაციის აქტიური მომხმარებელი. ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაციის მთავარი უპირატესობებია:

- მეტი კომფორტი და წვდომა ჩვენს პროდუქტებსა და სერვისებზე („რამდენიმე დაწკაპუნებით“; ფილიალში მოუსვლელად). ბოლო ორი-სამი წლის განმავლობაში, დავამატეთ რამდენიმე ინოვაციური პროდუქტი ჩვენს მობილურ აპს და განვაახლეთ ციფრული პროდუქტი იმგვარად, რომ ახლა მომხმარებელს შეუძლია სახლიდან გაუსვლელად გახსნას ანგარიში, შეუკვეთოს ციფრული ბარათი ან ფიზიკური ბარათი მიწოდების სერვისით, გააქტიუროს სესხი, გახსნას ანაბარი, გააგზავნოს და მიიღოს ფული, მათ შორის ფულადი გზავნილები, მართოს პირადი ფინანსები, მოიძიოს პერსონალიზებული ფინანსური და არაფინანსური შეთავაზებები, განახორციელოს ინვესტირება, აგრეთვე კომუნიკაცია ჩვენს წარმომადგენლებთან.
- პერსონალური ფინანსების უფრო მეტი კონტროლი და გამჭვირვალობა, აგრეთვე მარტივი ინსტრუმენტები თანხების უკეთ სამართავად და ინფორმაციისა და საგანმანათლებლო რესურსების ხელმისაწვდომობა ფინანსური ცოდნის გაუმჯობესების მიზნით.
- მარტივი წვდომა ლოიალურობის პროგრამის უპირატესობებზე: დაგროვილი PLUS ქულების და ტრანზაქციების ნახვა, PLUS ქულების გამოყენება (მაგ. მობილურის შევსება) და და პერსონალიზებულ რეკომენდაციებსა და მიმდინარე შეთავაზებებზე წვდომა Offers Hub-ზე (შემუშავდა 2021 წლის ნოემბერში), რომელიც ეფუძნება ჩვენს სარეკომენდაციო სისტემას (recommendation engine) (შემუშავებული 2021 წელს).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გვყავდა დაახლოებით 1.6 მილიონი აქტიური მომხმარებელი-ფიზიკური პირი. ამ მომხმარებლების დაახლოებით 59% - 921,018 - იყო აქტიური ციფრული მომხმარებელი, რაც 21.2%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით. ყოველთვიური აქტიური ციფრულ მომხმარებელთა რაოდენობა წლის ბოლოს იყო 852,711, რაც 22.0%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით. ჩვენი მიზანია გავზადოთ მეტი ადამიანი ყოველთვიურად აქტიური ციფრული მომხმარებელი, აგრეთვე ვისახავთ ამბიციურ მიზანს 2022 წლისთვის.

თოხიურად მბანკ/იბანკის ავთიური მომხმარებლის რაოდენობა

853 ათასი

2022 მიზანი: 1 მილიონი

როგორ უზრუნველყოფთ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების ხელმისაწვდომობას

- ჩვენს მომხმარებლებს არ სჭირდებათ Wi-Fi ან მობილური მონაცემები ჩვენს ფინანსურ მობილურ აპლიკაციაში შესასვლელად - მათ შეუძლიათ mBank-ის ფუნქციონალზე წვდომა Wi-Fi-ს ან მობილური ინტერნეტის გარეშე.
- უფასო ან იაფი მიმდინარე ანგარიშები და სადებეტო ბარათები
- უფასო ძირითადი პროდუქტების პაკეტი 25 წლამდე ადამიანებისთვის
- გადახდების მიღების იაფი გადაწყვეტა მცირე კომპანიებისთვის.
- ბანკომატებისა და თვითმომსახურების ტერმინალების ფართო ქსელი საქართველოს მასშტაბით
- ციფრული ონბორდინგი mBank/iBank-ში.
- ახალი ციფრული პროდუქტების შესახებ ტუტორიალები და ვებ-ინსტრუქციები.

წვდომა კრედიტზე

მოუხედავად იმისა, რომ უნაღდო ანგარიშსწორებისა და ფინანსური მობილური აპლიკაციის გამოყენება გადაწყვეტია ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომის გაფართოებისა და დამატებითი სარგებლის მისაღებად, ჩვენი ძირითადი პროდუქტებია მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და მიგვაჩნია, რომ უნაღდო ანგარიშსწორებისა და ფინანსური მობილური აპლიკაციის გამოყენებით, უფრო მეტ ადამიანს ექნება წვდომა კრედიტზე - მათ ექნებათ მეტი ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ რა არის მათთვის ხელმისაწვდომი და ჩვენ გვექნება მეტი ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ ვინ არიან ისინი.

2021 წელს შევეცვალეთ საცალო დაკრედიტების პროცესი, მნიშვნელოვნად გავაუმჯობესეთ მომხმარებელთა გამოცდილება და ხელი შევეწყვეთ კრედიტზე წვდომის მათთვის, ვისაც ამის უფლება აქვს. განახლებამდე, ფიზიკური პირები სამომხმარებლო სესხის მისაღებად არაერთ გამოწვევას აწყდებოდნენ:

- სხვადასხვა სახის გირავნობისას არსებული საკრედიტო ლიმიტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- არანაირი მითითება „როგორ მივიღოთ „დიახ“ პასუხი“ – მათ, ვისაც უარი ეთქვათ კრედიტზე, არ იცოდნენ რა უნდა გაეუმჯობესებინათ მომავალში კრედიტზე წვდომის უზრუნველსაყოფად;
- ციფრული არხებით (mBank/iBank) სესხის მისაღებად განაცხადის შევსების პროცესის მართვის სირთულე, რომელიც საჭიროებს ფილიალში მისვლას; და
- იგივე პროცედურები სესხის მისაღებად განაცხადის შევსების პროცესში, მოუხედავად იმისა, ჰქონდა თუ არა ფიზიკურ პირს მანამდე შევსებული განაცხადი იგივე ტიპის სესხზე.

რა შევეცვალეთ 2021 წელს: განვიხილეთ პროცესი მომხმარებლის გადმოსახედიდან და დავიწყეთ პროცესის რეორგანიზაცია მომხმარებელთა პრობლემების გადასაჭრელად:

- ჩვენს მობილურ აპლიკაციაზე ფოკუსირებით, გავამარტივეთ პროცესი ყველა ციფრულ არხზე, რაც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს მოითხოვონ კრედიტზე წვდომა მხოლოდ რამდენიმე ეტაპის გავლით.
- სწრაფი რეაგირება ყველა არხზე - მომხმარებლები ოპერატიულად იღებენ გადაწყვეტილებას, მათ შორის იმ თანხასაც, რომლის მიღების უფლებაც აქვთ.
- კრედიტზე წვდომა შესაძლებელია ყველა ციფრული არხით.
- განაცხადის უარყოფის შემთხვევაში მომხმარებლებს ეცნობებათ უარის მიზეზი, ასევე ის პირობები, რომლებიც უნდა შეასრულონ მომავალში სესხის მისაღებად.

აღნიშნული რეორგანიზაციის შედეგად პროდუქტის გაყიდვები მობილური აპლიკაციებისა და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმების საშუალებით გაიზარდა 30%-მდე, 2020 წლის ბოლოს 19%-დან. 2021 წლის დეკემბერში ბანკში გააქტიურებული სამომხმარებლო სესხების 58% გააქტიურდა mBank/iBank-ის მეშვეობით, 2020 წლის დეკემბერში ეს მაჩვენებელი 37% იყო.

წვდომა ინვესტიციებზე

საცალო საბროკერო მომსახურების დამატება ჩვენს ფინანსურ მობილურ აპლიკაციაში ინვესტიციებზე წვდომის გასაადვილებლად

ვაგრძელებთ ფინანსური ინოვაციების დანერგვას ჩვენი მომხმარებლებისთვის. მსოფლიო მასშტაბით COVID-19-ის პანდემიის დაწყებისთანავე, საცალო ინვესტიციები უფრო პოპულარული გახდა და მილიონობით მცირე ინვესტორი შემოვიდა სასესხო კაპიტალის ბაზრებზე და დაიწყო ინვესტირება. ანალოგიური ტენდენცია შეინიშნება ჩვენს რეგიონშიც. საქართველოში ინვესტირებაზე წვდომა აქამდე მხოლოდ მაღალშემოსავლიან პირებს ჰქონდათ, რის შედეგადაც მოსახლეობის დიდი ნაწილი ლიკვიდურ საფონდო ბაზრებზე წვდომის გარეშე რჩებოდა. ჩვენ ამოვავეთ ეს უფსკრული და საქართველოში მეტ ადამიანს მივეცით შესაძლებლობა ისარგებლონ ალტერნატიული გზით, რათა დაზოგონ და დააგროვონ თავიანთი სიმდიდრე.

2021 წლის დეკემბერში მცირე ინვესტორებისთვის შევქმენით სრულიად ახალი საინვესტიციო პლატფორმა, რომელიც ჩაშენებულია ჩვენს mBank-ში. Bank of Georgia Group PLC-ის შვილობილი კომპანიისთან, Galt & Taggart-თან ერთად, ვთანამშრომლობდით Drivewalth-თან მარტივი და ხელმისაწვდომი პლატფორმის შექმნის მიზნით. ჩვენს მომხმარებლებს ახლა 1 დოლარით შეუძლიათ ინვესტირება 6000-ზე მეტ აშშ ლირებულების აქციებსა და ETF-ებში (ანუ არასრული აქციები).

ჩვენი ძირითადი ინიციატივები მოიცავს: ინვესტირებასთან დაკავშირებული რისკებისა და სარგებლობის შესახებ მომხმარებელთა ცნობიერების გაზრდის მიზნით, დავიწყეთ საგანმანათლებლო კამპანიები და შევიმუშავეთ ყოვლისმომცველი კონტენტი, რათა დავეხმარათ ჩვენს მომხმარებლებს, მეტი ცოდნა შეიძინონ ამ მიმართულებით. ჩვენი მთავარი ინიციატივებია:

- საგანმანათლებლო ვიდეოები - ინვესტირების საფუძვლები;
- მედიაგაშუქება, ინვესტირების საფუძვლების, ბაზრის მიმდინარე სიახლეებისა და ანალიტიკოსების რეკომენდაციების შესახებ სტატიების მომზადება;
- კურსი საინვესტიციო საქმიანობის შესახებ - ხელმისაწვდომია ყველასთვის ქართულ ენაზე ჩვენი ელექტრონული სწავლების პლატფორმაზე - businesscourse.ge;
- საფონდო ბირჟის შესახებ ყოველკვირეული განახლებული ინფორმაციები - ჩვენს კლიენტებს ყოველკვირეულად ვაწვდით განახლებულ ინფორმაციას საფონდო ბირჟის შესახებ, რომელიც მოიცავს კვირის ძირითად ფინანსურ სიახლეებსა და კომპანიის შესახებ განახლებულ ინფორმაციებს; და
- ვიდეოები და პოდკასტები, რომლებიც მოიცავს ბაზრის მთავარ სიახლეებს და სხვა საინტერესო თემებს ინვესტიციების შესახებ.

აღნიშნული საგანმანათლებლო კონტენტი პოპულარული ხდება, სოციალურ მედიაში, ყოველ პოსტს საშუალოდ 200, 000 ადამიანი ეცნობა.

მდგრადი ფინანსური ჩართულობა არის პასუხისმგებელი ფინანსური ჩართულობა

ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომა საშუალებას აძლევს პირებს მიიღონ მონაწილეობა და სარგებელი ოფიციალური ფინანსური სისტემიდან, რაც პოტენციურად გააუმჯობესებს მათი ცხოვრების ხარისხს. თუმცა, ფინანსური ჩართულობის ერთადერთი ტიპი, რომელიც აძლიერებს ინდივიდებს და ხელს უწყობს საზოგადოების ეკონომიკურ განვითარებას, არის პასუხისმგებელი ფინანსური ჩართულობა. ჩვენი ბიზნესის მდგრადობა და ადგილობრივი ეკონომიკის მდგრადი განვითარება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად პასუხისმგებლიანია საქართველოს ბანკი მომხმარებლებისთვის პროდუქტებისა და მომსახურების უზრუნველყოფისას.

**პასუხისმგებლიანი დაკრედიტება
მომხმარებელთა დაცვა
მომხმარებელთა გამოცდილება**

პასუხისმგებლიანი დაკრედიტება

- არ გავცემთ სესხებს მომხმარებლის შემოსავლის შეფასებისა და შემოწმების გარეშე.¹
- ვიცავთ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ PTI და LTV ლიმიტებს.
- ყოველთვიური სავალო ტვირთი ნებისმიერი ფიზიკური პირისთვის არ უნდა აღემატებოდეს მათი თვიური შემოსავლის 50%-ს, ხოლო და ეს კოეფიციენტი უფრო დაბალია დაბალი შემოსავლის მქონე პირებისთვის (მაქსიმუმ 25%), ასევე მათთვის, ვინც სავალუტო რისკის წინაშე დგას - ანუ, თუ მსესხებლის შემოსავალი არის ლარში, ხოლო სესხი - უცხოურ ვალუტაში, მაქსიმალური სავალო ტვირთი არ უნდა აღემატებოდეს 30%-ს (და 20%-ს დაბალი შემოსავლის მქონე პირებისთვის).
- LTV: არაუმეტეს 85% ლარით გაცემული სესხებისთვის და არაუმეტეს 70% უცხოური ვალუტით გაცემული სესხებისთვის.
- დადასტურებული შემოსავლის ზღვარი, რომლის ქვემოთაც ფიზიკურ პირს არ შეუძლია სესხის მიღება.
- ვატარებთ პორტფელის რეგულარულ მონიტორინგს სესხის დაფარვის შესაძლო პრობლემების გამოვლენის მიზნით.
- მომხმარებლებს რეგულარულად ვუგზავნით სესხის დაფარვის ავტომატურ შეხსენებებს.
- მომხმარებლებს ვაწვდით ინფორმაციას არსებული სახელმწიფო პროგრამების შესახებ, რათა დავეხმაროთ მათ ისარგებლონ სახელმწიფო სუბსიდიებით, თუ მათ ამის უფლება აქვთ.
- რაც შეეხება მცურავ საპროცენტო განაკვეთში გაცემულ სესხებს, ყოველთვის ვატყობინებთ ჩვენს კლიენტებს საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების შესახებ.
- პასუხისმგებლიანი გადახდევინება: ვადაზე ადრე გადახდევინება - ჩვენს კლიენტებს ვთავაზობთ სესხების რესტრუქტურისაციის შესაძლებლობას ყველა არხზე, მათ შორის ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში.
- პანდემიის დროს, კრიზისის დაძლევის პროცესში დახმარების მიზნით, ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზეთ გადახდის ვადის გადავადება. ფიზიკური პირების 70.5%-მა ისარგებლა გადახდის ვადის გადავადებით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იმ მომხმარებელთა 92.7%-მა, რომელთა გადავადების პერიოდი დასრულდა, განაახლეს სესხის რეგულარული გადახდა.

მომხმარებელთა დაცვა

ცვდილობით ყოველთვის სამართლიანად მოვექცეთ ჩვენს მომხმარებლებს

საქართველოს ბანკი ყველაზე სანდო ბანკია საქართველოში. ჩვენი მიზანია შევინარჩუნოთ ჩვენი მომხმარებლებისა და საზოგადოების ნდობა უმაღლესი ეთიკური ბიზნეს სტანდარტების დაცვით. სამართლიანობა და მომხმარებელზე ორიენტირებულობა არის ჩვენი საქმიანობის ექვსი პრინციპიდან ორი. აღნიშნული მოცემულია ჩვენს ქვეყნის კოდექსში და ჩვენს მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკაში, რომელიც განახლდა 2021 წელს ახალი ადგილობრივი რეგულაციების შესაბამისად. პოლიტიკა მოიცავს პროდუქტებისა და სერვისების ციკლის ყველა ეტაპს, აგრეთვე პროდუქტის გამჭვირვალე შეთავაზებთან და მკაფიო და ზუსტ კომუნიკაციებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, რათა მომხმარებელს მიეცეს ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღების საშუალება. ვმუშაობთ ონლაინ ტრენინგ მოდულზე მომხმარებელთა მიმართ პასუხისმგებლიანი მოპყრობის შესახებ, რათა უზრუნველყოთ, რომ ყველა თანამშრომელმა ნათლად გაიგოს ჩვენი ვალდებულებები.

მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომა ნიშნავს, რომ ჩვენს მომხმარებლებს ვთავაზობთ პროდუქტებსა და სერვისებს, რომლებიც აკმაყოფილებს მათ საჭიროებებსა და შესაბამება მათ პრეფერენციებს ჩვენი შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების, ასევე მოქმედი კანონებისა და რეგულაციების დაცვით.

ჩვენ ვაცნობთ ჩვენს მომხმარებლებს მახასიათებლებსა და პირობებს, მათ შორის შემთავაზებულ პროდუქტებსა და სერვისებზე მოქმედ საფასურებსა და გადასახადებს, რათა შეძლონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღება. ყველა მარკეტინგული კომუნიკაცია არის გულწრფელი, მკაფიო და არა შეცდომაში შემყვანი. ბანკის ყველა არხით კომუნიკაცია უნდა შესაბამებოდეს მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკით განსაზღვრულ მინიმალურ სტანდარტებსა და მოთხოვნებს. ოურიდული დეპარტამენტი მოქმედებს როგორც დაცვის მეორე ხაზი, რომელიც მონიტორინგს უწევს ბანკის მარკეტინგულ კომუნიკაციებს და უზრუნველყოფს მათ სრულ შესაბამისობას შიდა პოლიტიკასთან და პროცედურებთან, ასევე მოქმედ კანონებთან და რეგულაციებთან.

ბანკს შემუშავებული აქვს მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვის პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს მომხმარებელთა პრეტენზიებისა და პრობლემების დროულად და ეფექტურად განხილვის წესებს. მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვისა და დახმარების ცენტრი განიხილავს და მართავს ყველა შემოსულ პრეტენზიას. არსებითი დარღვევის შემთხვევაში, მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვისა და დახმარების ცენტრი ვალდებულია საკითხი განსახილველად გადასცეს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტს.

მომხმარებლებს შეუძლიათ პრეტენზიები დააფიქსირონ ნებისმიერი არხის, მათ შორის ბანკის ვებგვერდის საშუალებით. შესაბამისობის უზრუნველყოფის დეპარტამენტი განიხილავს მომხმარებელთა ყველა საჩივარს, რათა მოახდინოს ტენდენციისა და განმეორებადი პრეტენზიების იდენტიფიცირება, რომლებიც პოტენციურად მიუთითებს სისტემურ პრობლემაზე.

თუ შესაბამისობის უზრუნველყოფის დეპარტამენტი გამოავლენს სისტემურ პრობლემას მომხმარებელთა საჩივრებიდან ან "მამხილებლის" არხის მეშვეობით მიღებული ანგარიშებიდან, იგი ამის შესახებ აცნობებს აუდიტის კომიტეტს კვარტალური შესაბამისობის ანგარიშების საფუძველზე.

ბანკს შემუშავებული აქვს პროდუქტისა და სერვისის დამტკიცების პროცედურა, რომელიც მოიცავს ახალ პროდუქტებთან ან სერვისებთან დაკავშირებული შესაბამისობის რისკების შეფასებას. ახალი პროდუქტები და არსებულ პროდუქტებში განხორციელებული ცვლილებები საჭიროებს შეფასებასა და დამტკიცებას. ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების შესაბამისობა შესაბამის მარეგულირებელ და საკანონმდებლო მოთხოვნებთან, ასევე შიდა შესაბამისობისა და კონტროლის სტანდარტებთან. ოურიდული დეპარტამენტი მოქმედებს როგორც დაცვის მეორე ხაზი პროდუქტისა და სერვისის დამტკიცების პროცესში და ამოწმებს პროდუქტებისა და სერვისების შესაბამისობას სამართლებრივ და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან. ყველა პროდუქტის შემუშავება, მათ შორის არსებული პროდუქტების ცვლილებები, ექვემდებარება შემოწმებას ძირითადი კონტროლის სამსახურების მიერ.

მომხმარებელთა გამოცდილება

ცვდილობით ვიყოთ ჭეშმარიტად მომხმარებელზე ორიენტირებული ორგანიზაცია, რომელიც პირველ ადგილზე აყენებს მომხმარებლებს და ქმნის მომხმარებელთა გამოცდილებას, რომელიც შესაბამება ჩვენს მისიასა და ღირებულებებს.

რამდენიმე წლის წინ საქართველოს ბანკმა დაიწყო მომხმარებელთა გამოცდილების ტრანსფორმაცია, დანერგა მომხმარებელზე ორიენტირებული მოდელი თავის ოპერაციებში. მომხმარებელთა კმაყოფილება განისაზღვრა, როგორც ბანკის მდგრადობისა და წარმატების ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორი. მომხმარებელთა გამოცდილების (CX) მართვის დეპარტამენტი მხარს უჭერს ბანკს მომხმარებელზე ორიენტირებული სტრატეგიის განხორციელებაში და უზრუნველყოფს მკაცრი და სისტემური მიდგომის გამოყენებას, რათა არა მხოლოდ შეამსუბუქოს ნებისმიერი უარყოფითი გავლენა, რომელიც შეიძლება გვქონდეს ადამიანებზე, არამედ, რაც მთავარია, იყოს ორგანიზაცია,

¹ ლომარდული სესხების გამოკლებით, რომელიც შეადგენდა ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების 1.8%-ს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

რომელიც ყოველთვის სწავლობს და იხვეწება მომხმარებელთა უკუკავშირის საფუძველზე. დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია მმართველი გუნდის წევრის, მომხმარებელთა გამოცდილებისა და ადამიანური კაპიტალის მართვის ხელმძღვანელის წინაშე, რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება აღმასრულებელ დირექტორს.

ვინაიდან მომხმარებელთა საჭიროებები, პრეფერენციები და მოლოდინები იცვლება, მომხმარებელზე ორიენტირებული ძლიერი კულტურა არის ის, რაც საშუალებას მისცემს ბანკს შეინარჩუნოს და განავითაროს თავისი კონკურენტული უპირატესობები. ჩვენ სერიოზულად ვუყურებთ მომხმარებელთა უკუკავშირებს. ბანკის ტოპ მენეჯმენტი რეგულარულად ღებულობს და განიხილავს ჩვენი CX გუნდის მიერ მომზადებულ ანგარიშებს, მათ შორის სამოქმედო გეგმებს და მათი განხორციელების შედეგებს. ჩვენ ვიკვლევთ ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ რას აფასებენ ჩვენი მომხმარებლები, რათა პრიორიტეტად ვაქციოთ ის გამოცდილება, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია. CX გუნდი მუდმივად უწყვეს მონიტორინგს და ღებულობს მომხმარებელთა უკუკავშირებს რეალურ დროში. პრიორიტეტების განსაზღვრის შემდეგ, ჩვენ ვახდენთ იმ შიდა პროცესებისა და შესაძლებლობების იდენტიფიცირებას, რომლებიც უნდა გადაიხედოს მომხმარებელთა გამოცდილების გასაუმჯობესებლად. CX გუნდი უზრუნველყოფს სტრატეგიული გეგმის შემუშავებასა და განახლებას, რომელიც კვარტალურად განსაზღვრავს მნიშვნელოვან აქტივობებს.

მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის პროცესი ინკორპორირებულია ბანკის ყველა დონეზე. ვაღიარებთ, რომ CX-ის სტაბილური მართვა გადამწყვეტია ბანკის საერთო სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის. ჩვენი CX მართვის სისტემა მოიცავს ყველა ძირითად ელემენტს:

- შეფასების სისტემა/მონაცემთა შეკრების სისტემა;
- ტოპ მენეჯმენტის ვალდებულება (თვითნებური შეხვედრები ჩვენი მომხმარებლების მიერ წამოჭრილი ძირითადი საკითხების განსახილველად);
- მომხმარებელზე ორიენტირებული კულტურა (თანამშრომელთა შედეგების ძირითადი მაჩვენებლების სისტემა, თანამშრომელთა გამოცდილების შეფასება და ა.შ.); და
- უწყვეტი გაუმჯობესების პროცესი, მომხმარებელთა უკუკავშირზე დაყრდნობით (პროცესები/პროდუქტები/არხები) (გამოკითხვები ახალი პროდუქტის გამოშვების შემდეგ, ძირითადი პერსონალის წვდომა ყოველდღიურ ანგარიშებზე, CX პროდუქტის გაუმჯობესების ინიციატივები, რომლებიც კვარტალურად ეგზავნება მოქნილ გუნდებს).

მონაცემთა შეკრების სხვადასხვა მეთოდი გამოიყენება იმის გასაგებად, თუ რას ფიქრობენ ჩვენი კლიენტები საქართველოს ბანკის შესახებ, აგრეთვე ჩვენს შორის ინტერაქცია და გამოცდილება რამდენად შეესაბამება იმას, რასაც ვპირდებით და რისკენაც ვისწრაფვით.

სატელეფონო გამოკითხვები

ჩვენ, ყოველთვიურად, სატელეფონო გამოკითხვების საშუალებით, უზრუნველყოფთ საცალო ბანკინგის ყველა ქვესეგმენტის (მასობრივი საცალო, SOLO, მმსს) მომხმარებელთა უკუკავშირის მიღებას, შეფასებასა და ანალიზს. გამოკითხვები მოიცავს NPS-ის კითხვებს, ასევე სიღრმისეულ ინტერვიუებს სხვადასხვა პროცესების, გამოცდილებისა და ბანკის ძირითადი არხებით კმაყოფილების გასაანალიზებლად. ყოველთვიური გამოკითხვების ძირითადი მიზნებები და დასკვნები რეგულარულად ექცევა ბიზნესის ყურადღების ცენტრში, და, შესაბამისად, უზრუნველყოფთ გაუმჯობესების ინიციატივების განხილვას, პრიორიტეტიზაციას, შემუშავებასა და განხორციელებას.

საოპერაციო მონაცემები და რეპორტირება

ვახორციელებთ ოპერაციული მონაცემებისა და SLA-ების მონიტორინგსა და რეპორტირებას ყოველთვიურად. ვაანალიზებთ მომხმარებელთა გამოცდილებას რამდენიმე შეხების წერტილში რამდენიმე არხის, მათ შორის ჩვენი ციფრული არხების, ქოლ ცენტრების, ფილიალებისა და ბანკომატების მეშვეობით. თუ შესრულების მაჩვენებლები კლებულობს ან არ შეესაბამება ჩვენს მოლოდინებს, ვიკვლევთ ძირეულ მიზეზებს შესაბამის ბიზნესს და საოპერაციო გუნდებთან ერთად და ვქმნით გადაწყვეტებს მომხმარებელთა გამოცდილების გასაუმჯობესებლად.

გარე კვლევები

ბანკის მასშტაბით NPS-ს ვაფასებთ გარე დამოუკიდებელი სერვისის პროვაიდერის საშუალებით. NPS იზომება შემთხვევითი შერჩევის მეთოდით, რომელშიც მონაწილეობენ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების ქართველი მომხმარებლები. პარამეტრების, NPS-ით დაწყებული ძირითადი არხებით (ფილიალები, ქოლ ცენტრი, ბანკომატები, ციფრული არხები) კმაყოფილებით დამთავრებული, ქულების საფუძველზე კომპანია ატარებს ბანკისა და ბაზარზე ჩვენი მთავარი კონკურენტის შედარებით ანალიზს. კვარტალური გარე კვლევების შედეგები ეგზავნება ყველა შიდა დაინტერესებულ მხარეს და გამოიყენება ბანკის მასშტაბით სამიზნე NPS-ის დასადგენად, რომელიც შედის მმართველი გუნდის შედეგების ძირითად მაჩვენებლებში.

Medallia

2019 წელს ვითანამშრომლეთ Medallia-სთან, მსოფლიოს წამყვან მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის პლატფორმასთან და მას შემდეგ მოვახდინეთ მისი ინტეგრაცია ყველა ძირითად არხში, მათ შორის ყველა ციფრულ არხში, საცალო ფილიალებსა და ქოლ ცენტრში. Medallia გვამძლევს საშუალებას ყოველდღიურად ვიურთიერთოთ ჩვენს მომხმარებლებთან, შევკრიბოთ და გავაანალიზოთ მათი უკუკავშირი, ამოვიცნოთ პრობლემების ძირითადი მიზეზები და განვსაზღვროთ პრიორიტეტები.

- რეალურ დროში ვღებულობთ უკუკავშირის ციფრული არხებზე (mBank, iBank, Business iBank და Business mBank, ვებსაიტი) პოპ-აპ კითხვარების მეშვეობით და ვიყენებთ SMS გამოკითხვებს იმ კლიენტებთან დასაკავშირებლად, რომლებმაც გამოიყენეს ჩვენი ქოლ ცენტრი ან საცალო ფილიალი.
- ვახორციელებთ მომხმარებელთა უკუკავშირისა და სხვადასხვა არხებით კმაყოფილების მონიტორინგს და ვაანალიზებთ მონაცემებს სეგმენტების მიხედვით Medallia-ს გამოყენებით.
- ვიყენებთ "გაფრთხილებებს" მომხმარებლებისთვის, რომლებიც ბოლომდე არ იყვნენ კმაყოფილი ჩვენი არხებით ან სერვისებით, ეფექტური „close-the-loop“ პროცესის საფუძველზე: უზრუნველყოფთ დაუყოვნებლივ დახმარებას და მხარდაჭერას უკუკავშირდებით მათ, ვპასუხობთ კითხვებს და ვწყვეტთ მათ პრობლემებს. ასევე ვიყენებთ „close the loop“ პროცესს სასარგებლო ინფორმაციის იდენტიფიცირებისთვის და შემდეგ მჭიდროდ ვითანამშრომლობთ ბიზნესებთან ბანკში სისტემური გაუმჯობესების განსახორციელებლად, რაც გააუმჯობესებს მომხმარებლის გამოცდილებას და კმაყოფილებას.

მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი (NPS) არის ძირითადი საზომი მთელი ორგანიზაციისთვის.

განვახორციელეთ მნიშვნელოვანი ცვლილება მომხმარებელთა მომსახურებისადმი ჩვენს მიდგომაში, რის შედეგადაც მნიშვნელოვნად გაიზარდა მომხმარებელთა კმაყოფილება.

2021 წლის ბოლოსთვის ბანკის მასშტაბით NPS გაუმჯობესდა და მიაღწია ახალ ისტორიულ მაქსიმუმს 55%, ოთხი წლის წინანდელი 27%-დან.

მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებლები (CSAT) ბანკის არხების მიხედვით:

- mBank: 85%-დან 2020 წლის დეკემბერში 86%-მდე 2021 წლის დეკემბერში
- iBank: 75%-დან 2020 წლის დეკემბერში 80%-მდე 2021 წლის დეკემბერში
- Business iBank გაიზარდა 59%-დან 2020 წლის დეკემბერში 73%-მდე 2021 წლის დეკემბერში

- ქოლ ცენტრი გაიზარდა 83%-დან 2020 წლის დეკემბერში 90%-მდე 2021 წლის დეკემბერში

კონკრეტულ ქვესეგმენტებზე მორგებული პროდუქტები და სერვისები

როგორც სეგმენტის განხილვის ნაწილში აღვნიშნეთ, ორიენტირებულები ვართ მასობრივი საცალო მიმართულების ორ ქვესეგმენტზე - ახალგაზრდობა და ქართველი ემიგრანტები - რათა გამოვიყენოთ შესაძლებლობები ჩვენი ბიზნესის მომავალი ზრდისთვის და უზრუნველყოთ მეტი ფინანსური ჩართულობა საქართველოში. ახალგაზრდები და ქართველი ემიგრანტები არიან ის ქვესეგმენტები, რომლებსაც სჭირდებათ ინდივიდუალური მიდგომა, რათა ჩავრთოთ ისინი ფორმალურ ფინანსურ სისტემაში და დავეხმაროთ მათ მიიღონ შესაბამისი სარგებელი. ქართველი ემიგრანტები ყოველდღიურად დგანან ფინანსური საჭიროებების წინაშე, რომელსაც ხშირად ვერ აკმაყოფილებენ იქ, სადაც ცხოვრობენ. ახალგაზრდებს (0-25 წლამდე) აქვთ სხვადასხვა ფინანსური და არაფინანსური საჭიროებები, რომლებსაც ჩვენ მთლიანობაში განვიხილავთ ამ სეგმენტის მომსახურებისას.

ახალგაზრდები:

ჩვენი სტუდენტის ბარათისა და მოსწავლის ბარათის მეშვეობით, სკოლის მოსწავლეებსა და სტუდენტებს ვთავაზობთ სხვადასხვა ყოველდღიურ შედეგებს:

- ფასდაკლებები საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე თბილისში, ბათუმში, ზუგდიდსა და რუსთავეში.
- ყოველკვირეული შეთავაზებები სტუდენტების სასურველ ყოველდღიურ კატეგორიებში, ასევე ფასდაკლებები საგანმანათლებლო პლატფორმებზე.
- ჩართვა ჩვენს ლოიალურობის პროგრამაში PLUS ქულების დასაგროვებლად.
- რეკომენდაციები უკეთ დაზოგვის შესახებ, პერსონალიზებული შეთავაზებები უნაღდო გადახდების ხელშეწყობისთვის (შეტყობინებები და SMS).

ქართველი ემიგრანტები

ქართველი ემიგრანტები მნიშვნელოვანი ქვესეგმენტია არა მხოლოდ საქართველოს ბანკისთვის, არამედ მთლიანად საქართველოსთვის, თუ გავითვალისწინებთ საქართველოში შემოსული ფულადი გზავნილების მოცულობას, რომელმაც 2021 წელს 2.3 მილიარდი დოლარი შეადგინა, რომელიც წინა წლის მაჩვენებელზე 24%-ით მეტია, რაც 2021 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტის 11.9%-ს შეადგენს.

პრობლემები

ჩვენი გადაწყვეტები

სპეციალიზირებული ინფორმაციის წყაროს ნაკლებობა - ემიგრანტების ინტერესებიდან გამომდინარე პროდუქციისთვის განსაკუთრებული ადგილი არ არის დისტანციური კონსულტაციის კომპლექსური პროცესი - ერთადერთი ხელმისაწვდომი არხი იყო ქოლ ცენტრი გადამისამართების პროცედურებით ციფრული იდენტიფიკაციის არარსებობა ანგარიშის შევსების გადაწყვეტის არარსებობა იპოთეკური სესხის ონლაინ პლატფორმის არარსებობა	სპეციალური ვებგვერდი ემიგრანტებისთვის - migrants.ge - სპეციალიზირებული პროდუქტები, სერვისები, აქციები, სპეციალური ინფორმაცია კონსულტაციის მოთხოვნა ვებზე - "ქოლბექი" - მოთხოვნები ეგზავნებათ სპეციალიზებულ ბანკირებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ სრულ კონსულტაციას ციფრული ონბორდინგი გააქტიურდა Cash2Account გადაწყვეტა ფულადი გზავნილების სისტემების საშუალებით - გადაწყვეტა უკვე ხელმისაწვდომია ფულადი გზავნილების სამი წამყვან სისტემით ემიგრანტთა იპოთეკის მართვის პროცესი - ქართველ ემიგრანტებს შეუძლიათ ჰკონდენტო წვდომა იპოთეკის წინასწარ დამტკიცებულ ლიმიტებზე

საშუალოვადიან პერიოდში ვვარაუდობთ პოტენციური ბაზრის 35-40%-ს ათვისებას. გავაგრძელებთ ჩვენი ციფრული არხების განახლებას, ახალი ფუნქციების დამატებას სპეციალურად ქართველი ემიგრანტებისთვის, აგრეთვე ვმუშაობთ გადაწყვეტებზე საზღვარგარეთ მცხოვრები ქართველებისთვის უმაღლესი გამოცდილების უზრუნველსაყოფად.

ადგილობრივი ბიზნესის გაძლიერება

როგორც საქართველოს წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტი, ხელს ვუწყობთ ადგილობრივი ბიზნესის განვითარებას ფინანსური და არაფინანსური გადაწყვეტების შემუშავებით. მშს არის საქართველოს ეკონომიკის ლოკომოტივი. ჩვენ ვუზრუნველყოფთ დაფინანსებას და დამატებით მომსახურებას მშს მომხმარებლებისთვის, რომლებიც წარმოადგენს ჯგუფის მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 24.2%-ს.

როგორ ვაძლიერებთ მშს-ებს

დაფინანსების უზრუნველყოფის გარდა, ჩვენს მშს მომხმარებლებს ვთავაზობთ მთელ რიგ დამატებით მომსახურებებს, მათ შორის პერსონალიზებულ რჩევებსა და მხარდაჭერის პროგრამებს, რათა დაეკმაყოფილოთ მათი მრავალფეროვანი საჭიროებები და დავეხმაროთ მათ, გააუმჯობესონ და დააჩქარონ პროდუქტიულობა.

2020 წელს ჩვენ შევქმენით საგანმანათლებლო პორტალი მშს-თვის - www.businesscourse.ge - რომელიც ადგილობრივი მშს-თვის უზრუნველყოფს ქართულ ენაზე უახლეს და დროულ ინფორმაციას და მაღალი ხარისხის საგანმანათლებლო რესურსებს. ამ პორტალის მეშვეობით ჩვენ ვეხმარებით მშს მომხმარებლებს სწორ დროს მიიღონ სწორი გადაწყვეტილებები. ჩვენს მომხმარებლებს ვთავაზობთ საგანმანათლებლო კონტენტს სხვადასხვა თემაზე, მათ შორის ბუღალტრული აღრიცხვის, იურიდიული დოკუმენტების, გადასახადების, ბიზნესის განვითარების, გაყიდვებისა და მარკეტინგის საკითხებზე. 2021 წელს პლატფორმას დავამატეთ 14 კურსი (ახლა სულ გვაქვს 17 კურსი) და დავარეგისტრირეთ 15000-ზე მეტი პირი.

ვაგრძელებთ ვებინარების ორგანიზებას ჩვენი კლიენტებისთვის და ადგილობრივი ბიზნესებისთვის, სადაც განვიხილავთ უახლეს მოვლენებსა და ტენდენციებს, მათ შორის საქართველოს ეკონომიკასა და ეკონომიკურ სეგნარებს, აგრეთვე სხვა ძირითად საკითხებს, როგორცაა გადასახადები, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტები, საოპერაციო ხარისხის მართვა, ადამიანური კაპიტალი, მარკეტინგი და გაყიდვები და დიჯიტალიზაცია და სხვა. **2021 წელს ჩავატარეთ 24 თემატური ვებინარი, რომელსაც დაესწრო 4000-ზე მეტი მშს მომხმარებელი.**

მშს მომხმარებლებისთვის შესაბამისი და ხარისხიანი საგანმანათლებლო რესურსისა და ინფორმაციის მიწოდებასთან ერთად, ასევე ვავითარებთ ხარისხიან საკონსულტაციო და ბიზნეს სერვისების ადგილობრივი პროვაიდერების ქსელს და მათ ჩვენს მშს მომხმარებლებს ვაკავშირებთ ფინანსებისა და ბუღალტერიის, გადასახადების, იურიდიული მომსახურების, მარკეტინგის, გაყიდვებისა და ოპერაციების და სხვ. სფეროების ექსპერტებთან. 2021 წლის ბოლოს 70 საკონსულტაციო სერვისის პროვაიდერი იყო ჩვენი ქსელის ნაწილი.

აღნიშნული კომპანიები ჩვენს კლიენტებს უწყვეტ საკონსულტაციო მომსახურებას უფასოდ ან მნიშვნელოვანი ფასდაკლებით. ახლა ორიენტირებულები ვართ ამ ქსელის გაფართოებაზე მთელი ქვეყნის მასშტაბით, რათა უფრო მეტმა კლიენტმა ისარგებლოს პროფესიონალური რჩევებითა და სხვა სერვისებით, რათა უკეთ მართონ თავიანთი ბიზნესი.

ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამები

ვთანამშრომლობთ ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, რათა შევიმუშავოთ ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამები კონკრეტული ბიზნეს სეგმენტების საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად. 2021 წელს ჩვენ შევიმუშავეთ და განვახორციელეთ სამი პროგრამა:

- **ექსპორტისა და გაყიდვების პროგრამა** - USAID-თან და საქართველოს ექსპორტის ასოციაციასთან ერთად, ჩვენ დავეხმარეთ მსუბუქი მრეწველობის საწარმოებს პროდუქციის ექსპორტის გეგმის შემუშავებაში, შემდეგ კი მათ ამ გეგმების განხორციელებაში.
- **დიჯიტალიზაციის პროგრამა ქალთა მფლობელობაში არსებული საწარმოებისთვის** - Visa-სა და Adapter-თან ერთად, ჩვენ დავეხმარეთ 60 ქალთა მფლობელობაში არსებული მმსს-ს ციფრულ ტრანსფორმაციაში - მოვახდინეთ მათი ინვენტარის გაციფრულება Optimo-თ, ლოგისტიკის ოპტიმიზაცია და ონლაინ გაყიდვა საქართველოს უდიდეს ონლაინ B2C ბაზარზე - extra.ge.
- **აგრო აღრიცხვის პროგრამა** - სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის ევროპულ ფონდთან (EFSE) ერთად, ჩვენ ხელი შევუწყვეთ მცირე სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებს მათი სააღრიცხვო პროცესების ორგანიზებასა და გაციფრულებაში. დეზორგანიზებული ბუღალტრული აღრიცხვა კრედიტზე წვდომის ერთ-ერთი მთავარი ბარიერია, ხოლო ეს პროგრამა საშუალებას აძლევს ადგილობრივ კომპანიებს განახორციელონ შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკა, რაც მომავალში გაუადვილებს ფინანსებზე წვდომას.

სპეციფიკური სექტორული მიდგომა

2021 წელს ჩვენ გააგრძელეთ სპეციფიკური სექტორული მიდგომების შემუშავება:

- შევიმუშავეთ სპეციალური პაკეტი მზის პანელების შესაძენად, როდესაც ელექტროენერგიის საფასური გაძვირდა. კრედიტის უზრუნველყოფის გარდა, პაკეტი მოიცავდა ინფორმაციას შესაბამისი კომპანიების შესახებ, რომლებსაც შეუძლიათ დაეხმარონ ბიზნესს შესყიდვისა და ინსტალაციის პროცესში.
- შევიმუშავეთ ღირებულების დარიცხვის ჯაჭვის პროექტები სოფლის მეურნეობის სექტორისთვის, რათა უზრუნველყოთ ინფორმაცია და დაფინანსება ხორცის, თხილის, ზეთისხილის და მოცვის წარმოების მთლიანი ღირებულების დარიცხვის ჯაჭვისთვის.
- შემოვიღეთ უნიკალური ფინანსური შეზღუდვები დეველოპერებისთვის და შევიმუშავეთ ინოვაციური პროდუქტი - გარანტირებული შესყიდვა - რათა მიეცეთ საშუალება მცირე ზომის დეველოპერებს გაზარდონ გაყიდვები სახლის მყიდველებისთვის გარანტიის მიცემით.

თანამშრომელთა გაძლიერება

მიზანი

ვიყოთ სასუსრველი დამსაქმებელი ტალანტებისთვის, უზრუნველყოთ განვითარების თანაბარი შესაძლებლობები და თანამშრომელთა საუკეთესო გამოცდილება ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების საფუძველზე

არსებითი საკითხები

ადამიანური კაპიტალის განვითარება მრავალფეროვნება, ჩართულობა და თანასწორობა ადამიანის უფლებები

ჩვენი თანამშრომლები ჩვენი ორგანიზაციის წარმატებისა და მდგრადობის ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორია. ციფრული ტექნოლოგიებისა და რთული და მოტივაციური სამუშაო გამოცდილების მეშვეობით ჩვენ ვაძლიერებთ ინდივიდებს, გუნდებს და მთელ ჩვენს ორგანიზაციას. ეს გვეხმარება, რომ სწრაფად განვითარდეთ და ჩვენი მომხმარებლებისთვის უზრუნველყოთ ინოვაციური გადაწყვეტები და შესანიშნავი მომხმარებელთა გამოცდილება. მიგვაჩნია, რომ ჩვენი თანამშრომლებისთვის შესაძლებლობების უზრუნველყოფით, ჩვენ ვქმნით შესაძლებლობებს მთელი ჩვენი საზოგადოებისთვის, რადგან ჩვენი თანამშრომლები არიან მთავარი მამოძრავებელი ძალა ბიზნეს ღირებულებისა, რომელსაც უზრუნველყოფთ დაინტერესებული მხარეებისთვის.

ჩვენი ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) გუნდი გადაწყვეტ როლს ასრულებს ჩვენი მთავარი მიზნის მიღწევაში. როგორც სტრატეგიული პარტნიორი ბიზნესისა და ოპერაციების ყველა მიმართულებით, HCM აერთიანებს HR გამოცდილებასა და ბიზნეს ცოდნას და აკავშირებს მომხმარებელთა გამოცდილებას თანამშრომელთა გამოცდილებასთან. HCM უზრუნველყოფს პოლიტიკისა და პრაქტიკის შემუშავებასა და განხორციელებას ბანკის მისიასთან, ღირებულებებთან, ბიზნეს პრინციპებთან და სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისობაში. HCM-ის გუნდი აწვდის ანგარიშვალდებულ ბანკის მმართველი გუნდის წევრს, ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის ხელმძღვანელის წინაშე, რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება გენერალურ დირექტორს. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები - აუდიტის, რისკების, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტები, ასევე ანაზღაურების კომიტეტები - ზედამხედველობას უწევენ ბანკის თანამშრომლებთან დაკავშირებულ ყველა საკითხს.

ჩვენი პოლიტიკა

ჩვენი პოლიტიკა მოიცავს ადამიანის უფლებების პატივისცემისა და ადამიანის უფლებებზე ნებისმიერი უარყოფითი გავლენის თავიდან აცილებისა და, საჭიროების შემთხვევაში, აღმოფხვრის მიზნით საჭირო ზომების მიღების უპირობო ვალდებულებას. ვცდილობთ გადმოგვცეთ ჩვენი ღირებულებები და ბიზნეს პრინციპები. ჩვენი HCM პოლიტიკა ემყარება საქართველოს შრომის კოდექსის მოთხოვნებს, პროფესიული ეთიკის პრინციპებს, კომერციული ბანკებისთვის ეთიკის პრინციპებისა და პროფესიული ქცევის სტანდარტების კოდექსს, საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობასა და შესაბამის საერთაშორისო რეგულაციებს. ჩვენი პოლიტიკა მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით:

- ქცევის (ეთიკის) კოდექსი
- ადამიანის უფლებები და გასაჩივრების პოლიტიკა, მათ შორის თანაბარი შესაძლებლობები და დისკრიმინაციის აკრძალვა, აგრეთვე შევიწროებისგან თავისუფალი სამუშაო გარემო;
- ანტიკორუფციული პოლიტიკა
- მამხილებელი პოლიტიკა
- მრავალფეროვნების პოლიტიკა
- ნეპოტიზმის საწინააღმდეგო პოლიტიკა;
- ანაზღაურების პოლიტიკა;
- ხარჯების შემცირების პოლიტიკა; და
- თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელო, მათ შორის თანამშრომელთა ქცევის კოდექსი

ჩვენი პოლიტიკისა და პრაქტიკის საფუძველზე, ვცდილობთ შევქმნათ შევიწროებისგან თავისუფალი სამუშაო გარემო, სადაც თანამშრომლებსა და ყველა სხვა დაინტერესებულ მხარეს მოეცემათ ღირსეულად და პატივისცემით. ბანკი ყველა თანამშრომლისთვის უზრუნველყოფს ქცევის კოდექსით - თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელოთი განსაზღვრული დასაქმების ერთნაირი პირობებს, კანონით დადგენილი დასაქმების მოქმედი პირობების შესაბამისად. პატივს ვცემთ ადამიანის უფლებებს. უზრუნველყოფთ ბავშვთა შრომის აკრძალვისა და იძულებითი შრომის გაუქმების, გაერთიანების თავისუფლების, კოლექტიური მოლაპარაკების უფლების ეფექტიანი აღიარებისა და დისკრიმინაციის აღმოფხვრის შესახებ ფუნდამენტური კონვენციების შესრულებას. ყველა ეს კონვენცია რატიფიცირებულია საქართველოს მიერ და საქართველოს ბანკი მოქმედებს საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად.

საუკეთესო პრაქტიკის, ორგანიზაციული ცვლილებებისა და მარეგულირებელი და სამართლებრივი მოთხოვნების უზრუნველყოფის მიზნით, ჩვენი პოლიტიკა და პროცედურები ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებას.

კულტურა: ჩვენი ღირებულებები და ბიზნეს პრინციპები

როგორც ორგანიზაცია, ვიცავთ ეთიკის უმაღლეს სტანდარტებს ყველაფერში, რასაც ვაკეთებთ. შესაძლებლობებისა და ღირებულებების მდგრადობა, რომელსაც ჩვენ ვქმნით ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის, დამოკიდებულია თითოეული ჩვენგანის მიერ ჩვენი საქმიანობის, ტრანზაქციების, პროდუქტებისა და სერვისების პოტენციური ზემოქმედების გათვალისწინებაზე და ჩვენ მიერ განსაზღვრული ყოველდღიურ საქმიანობაში ითვალისწინებს ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებს და იცავს ყველა მოქმედი კანონს, წესს, შიდა პოლიტიკასა და პროცედურებს. ჩვენი მოლოდინები თანამშრომელთა ქცევის შესახებ ხელმისაწვდომია მრავალი არხის საშუალებით, მათ შორის თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელოში (შემდგომში - "სახელმძღვანელო"). სახელმძღვანელო ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის ბანკის ინტრანეტზე ქართულ და ინგლისურ ენებზე.

ქცევის კოდექსი, რომელიც ბანკსა და თანამშრომლებს შორის გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულების განუყოფელი ნაწილია, ფუნდამენტურია ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებზე დაფუძნებული კულტურის გასაძლიერებლად, რომლის მიხედვითაც, ყველა

თანამშრომელმა უნდა იმოქმედოს კანონიერად, ეთიკურად და გამჭვირვალედ. ბანკის თანამშრომლები ვალდებული არიან ყოველდღიურ საქმიანობაში დაიცვან ქვეყნის კოდექსი. ვალდებულებების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება, მათ შორის, შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა.

ვადლევით ჩვენს თანამშრომლებს საშუალებას, იმოქმედონ ეთიკურად და ჩვენი ღირებულებებისა და ზიზნის პრინციპების შესაბამისად, უზრუნველყოფთ შესაბამის ინსტრუქტებსა და მკაფიო ინფორმაციას პრობლემების გადასაჭრელად არსებული რესურსების შესახებ. მოვუწოდებთ თანამშრომლებს ღიად ისაუბრონ და დაუყოვნებლივ განაცხადონ ფაქტობრივი ან პოტენციური გადაცდომის შესახებ. ბანკს შემუშავებული აქვს მამხილებელი ინსტრუმენტი, რომელიც თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს განაცხადონ ნებისმიერი პრობლემის შესახებ ანონიმურად ან კონფიდენციალურად. ბანკი იყენებს WhistleB-ს, თანამედროვე დამოუკიდებელ მამხილებელ შეტყობინების არხს და შემთხვევის მართვის ინსტრუმენტს. აკრძალულია საპასუხო მოქმედების ნებისმიერი ფორმის გამოყენება თანამშრომლის მიმართ, რომელიც განაცხადებს ეთიკის დარღვევის საკითხის შესახებ, ან ნებისმიერი ადამიანის წინააღმდეგ, რომელიც მონაწილეობს გამოძიებაში.

ჩვენი საჩივრებზე რეაგირების მექანიზმის მეშვეობით, რომელიც ჩვენი ადამიანის უფლებებისა და საჩივრების მართვის პოლიტიკის ნაწილია, თანამშრომლებს შეუძლიათ შეატყობინონ და განაცხადონ უკანონო, არაეთიკური ან საეჭვო ქმედებების შესახებ კონფიდენციალურად, საჭიროების შემთხვევაში, და საპასუხო მოქმედების რისკის გარეშე. ბანკში გასაჩივრება რამდენიმე გზითაა შესაძლებელი: ელექტრონული ფოსტით, ანონიმური სატელეფონო ცხელი ხაზით ან ელექტრონული ფორმით. 2021 წელს ჩვენ გვქონდა ერთი შემთხვევა საჩივრების მართვის პოლიტიკის ფარგლებში, რომელიც მოგვარდა შესაბამისი პოლიტიკისა და წესების საფუძველზე.

მოსყიდვისა და კორუფციის პრევენციისთვის, საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამის შიდა კონტროლის მექანიზმებს და მათ ეფექტურ ფუნქციონირებას. ბანკი ასევე იყენებს პროგრამას „იკნობდე შენს თანამშრომელს“ (KYE), რომლის საფუძველზეც ბანკი ატარებს სხვადასხვა კვლევის პროცედურებს რეკრუტირების, დასაქმებისა და სამუშაოს დატოვების ეტაპებზე. 2020 წელს ბანკში არანაირი ინციდენტი არ დაფიქსირებულა, აგრეთვე ბანკს არ მიუღია ჯარიმები მოსყიდვის ან კორუფციის გამო.

მრავალფეროვნება, ჩართულობა და თანასწორობა

უზრუნველყოფთ თანაბარ შესაძლებლობებს სამუშაო ადგილზე

ვცდილობთ, უზრუნველყოფთ ჩართულობა და თანაბარი შესაძლებლობები ჩვენს ორგანიზაციაში. დისკრიმინაციის აკრძალვა და მრავალფეროვნების მიღება ჩვენი ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ბანკის მიზანია უზრუნველყოფთ, რომ რომელიმე პიროვნება ან ჯგუფი პირდაპირ ან ირიბად არ იყოს დისკრიმინირებული რაიმე მიზეზით (სქესი, ოჯახური მდგომარეობა, სექსუალური ორიენტაცია, რასა, ეთნიკური წარმოშობა, ეროვნება, ასაკი, ქმედუუნარობა, პოლიტიკური ან რელიგიური შეხედულებები). ადამიანის უნივერსალური უფლებები გათვალისწინებულია სახელმძღვანელოსა და ადამიანის უფლებათა დაცვის პოლიტიკაში. ჩვენი ნეპოტიზმის საწინააღმდეგო პოლიტიკით, უზრუნველყოფთ და მხარს ვუჭერთ სამართლიან და გამჭვირვალე გადაწყვეტილების მიღებას თანამშრომლებთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

2020 წელს, ქალთა დასაქმების ბარიერების აღმოსაფხვრელად ჩვენი მცდელობები აღიარებულ იქნა 2X Challenge-ს მიერ, ინიციატივით, რომელიც მიზნად ისახავს ქალთა და ეკონომიკურ პროცესებში მათი ჩართულობის გაძლიერებას. ბანკი შეფასდა შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

- 1) ბანკის დასაქმებულთა 40%-ზე მეტი ქალია;
- 2) ბანკს შემუშავებული აქვს პოლიტიკა და ახორციელებს პროგრამებს, რომელიც ქალთა განვითარებისა და წინსვლის ბარიერების აღმოსაფხვრისაკენ არის მიმართული; და
- 3) ორგანიზაციის მასშტაბით, ტოპ-მენეჯერულ პოზიციებზე დასაქმებულების არანაკლებ 40%, ხოლო დირექტორთა საბჭოს ხუთი კომიტეტიდან სამში 33%-ს ქალები წარმოადგენენ.

ვაკვირდებით 2X Challenge-ის ნომინაციის კრიტერიუმებს, როგორც გენდერული მრავალფეროვნებისა და ჩართულობის ძირითად მაჩვენებლებს, და ყოველწლიურად განახლებულ ინფორმაციას ვაწვდით ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებს.

თანამშრომლები

6,207 საქართველოს ბანკის თანამშრომლები 234 – 21 წლამდე 3,159 – 21-30 2,146 – 31-40 514 – 41-50 154 – 50 წელზე ზემოთ	12 მმართველი გუნდი (2020 წელს 13; 2019 წელს 14) მამაკაცი – 9 (11 - 2020 წელს; 10 - 2019 წელს) ქალი – 3 (2 - 2020 წელს; 4 - 2019 წელს)	114 ჯგუფის უფროსი მენეჯერები (2020 წელს 107; 2019 წელს 103) მამაკაცი – 48 (53 - 2020 წელს; 60 - 2019 წელს) ქალი – 66 (54 - 2020 წელს; 43 - 2019 წელს)
6,827 ჯგუფის ყველა თანამშრომელი (2020 წელს 6,323; 2019 წელს 6,425) მამაკაცი – 2,079 (1,904 – 2020 წელს; 1,962 – 2019 წელს) ქალი – 4,748 (4,419 – 2020 წელს); 4,463 – 2019 წელს))	547 BNB 13 – 21 წლამდე 231 – 21-30 209 – 31-40 68 – 41-50 26 – 50 წელზე ზემოთ	73 სხვა 0 – 21 წლამდე 43 – 21-30 21 – 31-40 6 – 41-50 3 – 50 წელზე ზემოთ

	მუდმივი	დროებითი		რაოდენობა	%
ჯალი	4,251	39	ჯალი	669	16.1%
კაცი	1,916	1	კაცი	444	23.6%
თბილისი	4,288	33	თბილისი	769	18.4%
რამიონი	1,879	7	რამიონი	344	18.6%
<21	232	2	<21	112	53.8%
21-30	3,142	17	21-30	703	22.5%
31-40	2,130	16	31-40	256	12.5%
41-50	509	5	41-50	37	7.5%
>50	154	–	>50	5	3.5%
ჯამი	6,167	40	% 2021-ში		18.5%
%	99.4%	0.6%	% 2020-ში		19.5%

სამართლიანი ანაზღაურება

შრომის ანაზღაურება

ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის ძირითადი პრინციპებია:

- **კონკურენტუნარიანობა:** ბანკის მიერ გადახდილი კომპენსაცია უნდა შეესაბამებოდეს საბაზრო პრაქტიკას და უნდა იყოს კონკურენტუნარიანი სხვა ბანკებსა და საქართველოს შრომის ბაზარზე არსებულ შესაბამის პოზიციებთან შედარებით.
- **მოქნილობა და სამართლიანობა:** მსგავს პოზიციებზე მყოფი თანამშრომლების სამართლიანი ანაზღაურების უზრუნველყოფა თავიანთი პასუხისმგებლობის, კვალიფიკაციისა და უნარების შესაბამისად. ჩვენი მიდგომა და ანაზღაურების პრაქტიკა გენდერულად ნეიტრალურია. ვცდილობთ აღმოვფხვრათ ნებისმიერი მიკერძოება ან დისკრიმინაცია ჩვენს ანაზღაურების პრაქტიკაში. მოქნილობის პრინციპი უზრუნველყოფს ჩვენი ანაზღაურების მეთოდების შესაბამისობას ბანკის მიზნებთან და მათ ადაპტირებას ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე ბიზნესის საჭიროებების ცვლილებისა და კონკურენტული გარემოს განვითარების შესაბამისად.

პერსონალის შრომის ანაზღაურების პოლიტიკას ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ანაზღაურების კომიტეტის რეკომენდაციების საფუძველზე. პერსონალის შრომის ანაზღაურების პოლიტიკა აკმაყოფილებს მოქმედ მარეგულირებელ და საკანონმდებლო მოთხოვნებს და შეესაბამება ბანკის კორპორატიულ კულტურას, ბიზნეს საქმიანობას და რისკის აპეტიტს. განხილულ იქნა არსებითი რისკის მატარებელ პირთა (Material Risk Takers) ანაზღაურებასთან დაკავშირებული განახლებული ინფორმაცია და 2021 წელს შემოღებული საქართველოს ეროვნული ბანკის სხვა ახალი მოთხოვნები და 2022 წლიდან ველოდებით ანაზღაურების პოლიტიკაში ცვლილებების დამტკიცებასა და განხორციელებას. ჩვენი შრომის ანაზღაურების სისტემა შედგება ფიქსირებული და ცვალებადი ანაზღაურებისგან და პოლიტიკა ადგენს დირექტორთა საბჭოს, არსებითი რისკის მატარებლებისა და პერსონალის, მათ შორის კონტროლის მიმართულებით (შიდა აუდიტი, რისკების მართვა და შესაბამისობა) დასაქმებულ პირთა ანაზღაურების მიმართ მოქმედ სტანდარტებს. გარდა ამისა, სახელმწიფო საპენსიო სქემაში მონაწილეობის უფლება აქვს ყველა დასაქმებულს. ბანკი უზრუნველყოფს პენსიის გადახდას საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად. ჩვენი შრომის ანაზღაურების სისტემა ეფუძნება თანამშრომელთა საქმიანობის შედეგების შეფასებას. შეფასების სიხშირე განისაზღვრება პოზიციის მიხედვით და შეიძლება ჩატარდეს თვეში ერთხელ, კვარტალში ერთხელ, ექვს თვეში ერთხელ და წელიწადში ერთხელ, სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე.

ვაკვირდებით თანამშრომელთა ანაზღაურების ტენდენციებს შრომის ბაზრის კვლევების მეშვეობით. 2021 წლის კვლევისა და შიდა მონაცემების ანალიზის შედეგებმა დაადასტურა, რომ ბანკი ინარჩუნებს კონკურენტუნარიანი დამსაქმებლის სტატუსს. ასევე, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით, 2021 წლის დეკემბერში საარსებო მინიმუმი 223,5 ლარი იყო¹, ხოლო საშუალო თვიურმა ნომინალურმა შემოსავალმა ერთ თანამშრომელზე 2021 წლის მეოთხე კვარტალში 1463.8 ლარი შეადგინა, ხოლო ბანკში საშუალო თვიური შემოსავალმა 2021 წელს 2873.0 ლარი შეადგინა².

ჩვენ ასევე ვაკვირდებით თანაბარი ანაზღაურების სხვაობას (EPG), როგორც თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის ერთ-ერთ ინდიკატორს და ყოველწლიურ ანგარიშს წარვუდგენთ ანაზღაურების კომიტეტს. EPG არის სხვაობა ერთსა და იმავე თანამდებობაზე მომუშავე მამაკაცთა და ქაღალთა ანაზღაურების განაკვეთებს შორის. 2021 წელს ჩვენი EPG იყო 4.9%.

2020 წელს -1%-დან ზრდა განპირობებულია ახალდასაქმებულთა შორის ქალების სიმრავლით არახელმძღვანელ თანამდებობებზე და ქვედა მენეჯერულ პოზიციებზე. ბანკი ახორციელებს სხვადასხვა აქტივობებს თავისი თანამშრომლების პროფესიული და კარიერული განვითარების მხარდასაჭერად. ჩვენი მიზანია უზრუნველყოფთ თანაბარი შესაძლებლობები სამუშაო ადგილის კატალოგისა და კლასიფიკაციის სტრუქტურების დახვეწის გზით. 2021 წელს ჩვენ კიდევ უფრო განვავითარეთ ჩვენი მიდგომა კომპენსაციის დაგეგმვის მიმართ, სახელწოდებით „გათანაბრება“. ეს ჩარხო ითვალისწინებს მუშაობის სპეციფიკას ბანკის მასშტაბით სამართლიანობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად. ამ პროცესის პირველი ეტაპი 2021 წლის მაისში დაიწერა ყველა ხელმძღვანელ თანამდებობაზე. მასში შედიოდა:

- მენეჯერული თანამდებობის შეფასება და რანჟირება ორგანიზაციაში მათი შედარებითი წვლილის მიხედვით;
- სამუშაო დონის დადგენა და თითოეულ მენეჯერულ პოზიციისთვის დონეების მინიჭება;

¹ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური

² დირექტორთა საბჭოს გამოცემით

- კომპენსაციის პაკეტების განსაზღვრა სამუშაოს თითოეულ დონეზე; და
 - მენეჯერულ პოზიციებზე არსებული თანამშრომლების შესაბამისობა სამუშაოს გარკვეულ დონესთან.
- „გათანაბრება“ უზრუნველყოფს:
- თანამშრომელთა მობილობის უკეთ მართვას;
 - სამუშაოსა და კომპენსაციის პაკეტების გათანაბრებას;
 - საფუძველს ანაზღაურების გაანგარიშებისა და ხელფასის ოდენობის განსაზღვრისთვის, რომელიც შედარებადია ორგანიზაციის შიგნით და მის ფარგლებს გარეთ ანალოგიურ პოზიციებთან, ტალანტების მოსაზიდად; და
 - დამატებით მითითებებს თანამშრომლების შერჩევისას.

ამჟამად განვიხილავთ არახელმძღვანელ პოზიციებს და შესაბამისი გათანაბრება 2022 წლის მეორე ნახევარში დაინერგება.

სხვა ბენეფიტები¹

ბანკი უზრუნველყოფს კონკურენტუნარიან ანაზღაურებასა და ბენეფიტების პაკეტებს და ხელს უწყობს პროფესიული და პირადი ცხოვრების ბალანსის შენარჩუნებაში. ჩვენ უზრუნველყოფთ:

- კორპორატიული ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტს, ორსულობისა და მშობიარობის ხარჯების დაფარვის ჩათვლით. სტანდარტულ პაკეტს ბანკი სრულად ანაზღაურებს. თანამშრომლების მიერ არასტანდარტული პაკეტის არჩევის შემთხვევაში, ისინი ფარავნ სტანდარტულ და არასტანდარტულ პაკეტებს შორის ფასის სხვაობას*;
- ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, ასევე ახალშობილის შვილად აყვანის გამო შევსებულებს შრომითი კოდექსის შესაბამისად. 2021 წლიდან ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის შევსებულების გამოყენების წესებთან დაკავშირებით ცვლილებების საფუძველზე ბავშვის მოვლის გამო შევსებულების გამოყენება მამასაც შეუძლია (ეძლევა თანამშრომელს, რომელიც არის ბავშვის დედა ან მამა). ყველა თანამშრომელს უფლება აქვს ისარგებლოს აღნიშნული შევსებულებით.

372 კალი

იმყოფებოდა ბავშვის მოვლის გამო შევსებულებაში 2021 წელს

(289 კალი 2020 წელს).

მამაკაცებს ჯერ არ უსარგებლიათ ბავშვის მოვლის შევსებულებით.

91%

არის იმ თანამშრომლების სამსახურში დაბრუნების კოეფიციენტი, რომლებმაც აიღეს ბავშვის მოვლის გამო შევსებულება-306 თანამშრომელი დაუბრუნდა სამუშაოს საანგარიშო პერიოდში ბავშვის მოვლის გამო შევსებულების დასრულების შემდეგ.

87%

არის იმ თანამშრომლების შენარჩუნების კოეფიციენტი, რომელთა ორსულობისა და მშობიარობის გამო შევსებულებაც 2020 წელს დასრულდა და დაუბრუნდნენ სამუშაოს და მუშაობდნენ დაბრუნებიდან მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში-241 თანამშრომელი. (2020 წელს 77%).

- ბანკის მიერ ბავშვის მოვლის გამო ექცვითიანი შევსებულების პერიოდზე გასაცემი ფულადი დახმარება, გარკვეული პირობებით*;
- სამსახურში დაბრუნებისას ადაპტაციის ხელშეწყობა- სასწავლო პროგრამები შევსებულებიდან სამსახურში დაბრუნებული თანამშრომლებისთვის*;
- სპეციალური სამუშაო პირობები ორსული და მეძუძური ქალებისა და შშმ პირებზე მზრუნველი თანამშრომლებისთვის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;
- ანაზღაურებადი დამატებითი დასვენების დღეები და შევსებულება ავადმყოფობის გამო - შრომის კოდექსით გათვალისწინებული დღეების გარდა - ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის*;
- საბანკო მომსახურების სპეციალური პირობები (ხელფასის ანგარიში მომსახურების საკომისიო არ ირიცხება, ბანკის მიერ გაცემულ ბარათებზე შეღავათიანი ტარიფები, ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის)*;
- ფინანსური დახმარება ბავშვის დაბადების, ქორწინების ან ოჯახის წევრის მძიმე ავადმყოფობის შემთხვევაში*;
- ფინანსური დახმარება ოჯახისთვის, თანამშრომლის გარდაცვალების შემთხვევაში*;
- ბანკში თანამშრომლის დაუზღვეველი ვალის დაფარვა თანამშრომლის გარდაცვალების შემთხვევაში*;
- 2021 წელს ბანკმა განახლა ზეგანაკვეთური ანაზღაურების პროცედურა - თანამშრომლებს შეუძლიათ ზეგანაკვეთური საათები ჩაითვალოს როგორც TOIL (დასვენების დღეების სანაცვლოდ) და ახლა უფლება აქვთ გამოიყენონ ისინი კუმულაციურად, როგორც ანაზღაურებადი შევსებულება, გამომუშავებიდან 12 თვის განმავლობაში. თუ გაუთვალისწინებელი გარემოებების გამო დასაქმებულები ვერ გამოიყენებენ გამომუშავებულ საათ(ებ)ს დადგენილ ვადაში, 12 თვის შემდეგ მათ შესაბამისი ზეგანაკვეთური საათების/TOIL ნაცვლად დაერიცხებათ ფულადი კომპენსაცია (საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად)*.

ტალანტების მართვის სტრატეგია

ტალანტების მოზიდვის, განვითარებისა და შენარჩუნების უნარი არის სტრატეგიული მიზნების მიღწევისა და ჩვენი ორგანიზაციის გრძელვადიანი წარმატების გასაღები. ჩვენი ტალანტების მოზიდვისა და ტალანტების მართვის გუნდები უზრუნველყოფენ ბანკის ტალანტების მართვის სტრატეგიის შესაბამისობას ცვალებად საჭიროებებთან, სამომავლო ბიზნესის საჭიროებების ანალიზის, პროგნოზისა და დაგეგმვის გზით და იმის გათვალისწინებით, თუ რამდენად შეუძლიათ შიდა თუ გარე ტალანტებს დააკმაყოფილოს აღნიშნული მოთხოვნები. ტალანტების მართვის გუნდები აქტიურად თანამშრომლობენ ბანკის ადმინისტრაციებთან, ახორციელებენ რეკრუტირების სტრატეგიულ დაგეგმვას, რაც უზრუნველყოფს ნებისმიერ დროს სწორი პიროვნების სწორი პოზიციებზე ყოფნას. დაგეგმვა შესაბამისაა ჩვენს მთავარ მიზნებს, მოიცავს შესაბამის ფაქტორებს, რომლებსაც შეუძლიათ გავლენა მოახდინონ რეკრუტირებასა და თანამშრომელთა მართვის პროცესებზე და უზრუნველყოფს საუკეთესო კანდიდატისა და თანამშრომლის გამოცდილების შემუშავებას და განხორციელებას.

2021 წლის განმავლობაში, განვაგრძეთ ჩვენი ტალანტების მართვის სტრატეგიის შემუშავება, რათა უზრუნველყოფით საუკეთესო ტალანტების მოზიდვა, განვითარება და შენარჩუნება.

საქართველოს ბანკი არის თანაბარი შესაძლებლობების სამუშაო ადგილი, სადაც სხვადასხვა ბექგრაუნდისა და გამოცდილების მქონე ადამიანები იკრიბებიან, აძლიერებენ ერთმანეთს და ქმნიან ღირებულს ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის. ჩვენი რეკრუტირების პოლიტიკა, რომელიც მოიცავს ჯგუფურ ინტერვიუებს, შესაბამის კონტროლის პროცედურებსა და აპლიკანტების თვალთვალის ონლაინ სისტემას (ATS),

¹ * ბენეფიტები, შესაბამისობის უზრუნველყოფის გარეშე.

უზრუნველყოფს დასაქმების სამართლიან პროცესს ჩვენი ბიზნეს პრინციპების, სტრატეგიული მიზნებისა და სამუშაოს ახალი მოთხოვნების შესაბამისად. არ ვითხოვთ დაბადების თარიღს, სქესს ან ფოტოს და არ ვაგროვებთ ინფორმაციას კანდიდატებისა და თანამშრომლების რასის, რელიგიის ან სექსუალური ორიენტაციის შესახებ, რათა არ მოხდეს არც ერთი კანდიდატის და/ან თანამშრომლის დისკრიმინაცია რაიმე ნიშნით.

HCM გუნდი აქტიურად უწყობს ხელს ბანკს მის ციფრულ ტრანსფორმაციაში თანამშრომლებთან დაკავშირებულ ყველა პროცესში, მათ შორის ტალანტების მოზიდვის, ონბორდინგისა და განვითარების მიმართულებით. პანდემიის პირობებში, სამსახურში აყვანის პროცესი ონლაინ რეჟიმში გადავიტანეთ, მათ შორის ვიდეოებით ონლაინ ტესტირების პლატფორმას, ონლაინ ინტერვიუებს და ონბორდინგს.

დიგიტალიზაციაზე ჩვენი სტრატეგიული აქცენტის გათვალისწინებით, IT, მონაცემთა და ციფრულ პლატფორმებთან დაკავშირებული პერსონალის დაქირავება კვლავ მთავარი პრიორიტეტი იყო 2021 წელს. ამ სფეროებში დასაქმებულთა რაოდენობა გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 15,4%-ით გაიზარდა.

ჩვენი ტალანტების მოზიდვის გუნდი აქტიურად აკვირდება შრომით ბაზარს და ინარჩუნებს კავშირებს საქართველოში და საზღვარგარეთ პოტენციურ კანდიდატებთან. ამავდროულად, ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ კომპანიის შიგნით ტალანტების განვითარება. ვაკანსიების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭებათ შიდა კანდიდატებს, განსაკუთრებით მაღალი და საშუალო რგოლის მენეჯერების თანამდებობებზე.

30% შიდა მობილობის მაჩვენებელი ¹ 2021 წელს (2020 წელს 23% და 2019წელს 22%)	174 (119 ქალი და 55 კაცი) თანამშრომლები დაწინაურდნენ მენეჯერულ თანამდებობებზე 2021 წელს (203 – 115 ქალი და 88 მამაკაცი 2020 წელს)	85% პერსონალის შენარჩუნების მაჩვენებელი ² 2021 წელს ბაზრის ნიშნულის შესაბამისად (2020 წელს 83%)										
2021 წელს ახალ თანამდებობებზე დაინიშნენ 54% შიდა კანდიდატები (2020 წელს 54% და 2019 წელს 44%)												
1499 ახალდაქირავებულთა საერთო რაოდენობა 2021 წელს 63% - ქალი	ჩაშლა ასაკის მიხედვით <table><tr><td><20 წლის</td><td>243</td></tr><tr><td>21-30 წლის</td><td>1040</td></tr><tr><td>31-40 წლის</td><td>192</td></tr><tr><td>41-50 წლის</td><td>22</td></tr><tr><td>> 51 წლის</td><td>2</td></tr></table>		<20 წლის	243	21-30 წლის	1040	31-40 წლის	192	41-50 წლის	22	> 51 წლის	2
<20 წლის	243											
21-30 წლის	1040											
31-40 წლის	192											
41-50 წლის	22											
> 51 წლის	2											

ახალგაზრდა ტალანტები

საქართველოს ბანკი თანამშრომლობს საქართველოს წამყვან ბიზნეს სკოლებთან და უნივერსიტეტებთან. განათლებისა და გამოცდილების მრავალფეროვნების ხელშეწყობისთვის, გავაფართოვეთ აკადემიური დისციპლინების სპექტრი, რომელსაც განვიხილავთ ტალანტების შერჩევისას. რეგულარულად ვმონაწილეობთ დასაქმების ფორუმებში და ვახორციელებთ სტაჟირებისა და სტუდენტების განვითარების პროგრამებს.

2017 წლიდან ვახორციელებთ სტუდენტურ პროგრამას -ლიდერატორი, რომელიც ძალიან პოპულარულია საქართველოს შრომის ბაზარზე. პროგრამაში ირიცხებიან ნიჭიერი სტუდენტები, რომლებიც ერთვებიან მიმდინარე პროექტებში. ლიდერატორებს მენტორობას უწევენ ჩვენი წამყვანი სპეციალისტები - ბანკის მაღალი და საშუალო რგოლის მენეჯერები. ჩვენი ლიდერატორების მხარდასაჭერად პროგრამის განმავლობაში უზრუნველვყოფთ მოქნილ გრაფიკს და ფინანსურ წახალისებას.

ბოლო სამი წლის განმავლობაში, ლიდერატორის პროგრამა მნიშვნელოვნად გაფართოვდა, რადგან ჩვენ დავამატეთ ახალი პროგრამები. 2021 წელს შევთავაზეთ სამი ახალი პროგრამა მარკეტინგის, ადამიანური რესურსების და ციფრული პროდუქტების მართვის მიმართულებით. 11 უნივერსიტეტის (2020 წელს -ექვს უნივერსიტეტიდან) საუკეთესო სტუდენტები შეირჩა სხვადასხვა სფეროდან, მათ შორის ბიზნესი, ეკონომიკა, საინფორმაციო ტექნოლოგიები, საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები, სოციალური მეცნიერებები და სამართალი.

- 2021 წლის პროგრამაში მონაწილეთა **48 %** ქალი იყო. ქალთა მონაწილეობა ტექნოლოგიურ პროგრამებში წინა წელთან შედარებით 8%-ით გაიზარდა
- **94 სტუდენტი** შეირჩა და ჩაერთო პროგრამაში 2021 წელს (2020 წელს 72 სტუდენტი)
- **47 კანდიდატი** 2021 წლის ნაკადიდან გახდა სრულ სამუშაო განაკვეთზე დასაქმებული პირი. 41 კანდიდატმა განაახლა პროგრამა და 2022 წელს დაასრულეს (2020-2021 წლებში სულ 68 ლიდერატორი დასაქმდა 2020 წლის ნაკადიდან)

¹ შიდა მობილობის მაჩვენებელი: მთლიანი შეფასების პერიოდში დაწინაურებებისა და შიდა მობილობის საერთო რაოდენობა გაყოფილი ამ პერიოდისთვის დასაქმებულთა საშუალო თვიურ რაოდენობაზე.

² შენარჩუნების მაჩვენებელი: დასაქმებულთა პროცენტული წილი, რომლებიც მუშაობდნენ მთლიანი შეფასების პერიოდის განმავლობაში, გამოითვლება ყოველწლიურად

ლიდერატორი IT, მონაცემთა დამუშავებისას და ციფრული ტექნოლოგიების მიმართულებით: პროგრამის კანდიდატებისგან მიღებული უკუკავშირის საფუძველზე, საქართველოს ბანკი არის სასურველი დამსაქმებელი IT და ტექნოლოგიური ფაკულტეტების სტუდენტებისთვის, რადგან ლიდერატორის გამოცდილება ეხმარება ნიჭიერ ახალგაზრდებს პროფესიული კარიერის დაწყებაში და საშუალებას აძლევს მათ, პროფესიონალურად გაიზარდონ საქართველოს ტექნოლოგიების ერთ-ერთ საუკეთესო გუნდში. პროგრამის მონაწილეთა უმეტესობა დაინიშნა სხვადასხვა პოზიციებზე ჩვენს IT გუნდში, ზოგი კი უკვე დაწინაურდა მენეჯერულ პოზიციებზე.

ტალანტების მართვა: ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობების შექმნა

2021 წელს ბანკის მასშტაბით განვხორციელეთ ტალანტების მართვის შემდეგი ძირითადი აქტივობები:

- დავასრულეთ ბანკის მასშტაბით თანამშრომელთა საქმიანობისა და განვითარების მეორე განხილვა.
- განვახორციელეთ პირველი პროგრამა მაღალი პოტენციალის მქონე თანამშრომელთა (HIPOs) განვითარებისთვის.
- დავწერეთ პროფესიული განვითარების ინდივიდუალური ქოუჩინგის ახალი ფორმატი.

თანამშრომელთა საქმიანობისა და განვითარების განხილვები: განხილვები ეფუძნება თანამშრომელთა მუშაობის და ძირითადი კომპეტენციების, უნარებისა და ორგანიზაციულ მიზნებში შეტანილი წვლილის შეფასებას. პროცესის დასასრულს, თანამშრომლები იღებენ უკუკავშირის თავიანთი მენეჯერებისგან საქმიანობისა და განვითარების შესახებ. ამ პროცესის შედეგია ინდივიდუალური განვითარების გეგმა. 2020 წლიდან განხილვის პროცესი იმართება ჩვენი ადამიანური რესურსების მართვის საინფორმაციო სისტემის (HRIS) მეშვეობით.

2021 წელს ჩავატარეთ ვებინარი მენეჯმენტის ტრენერთან ერთად და ეფექტური უკუკავშირის სტრატეგიები განვიხილეთ ბანკის მენეჯერებთან ერთად. ასევე შევიმუშავეთ გუნდებში მომუშავე თანამშრომლებისთვის მორგებული შეფასების მოდელი მეთოდოლოგიისა და ღირებულებების შესაბამისად.

- 2021 წელს განხილვის პროცესში მონაწილეობა მიიღო ბანკის თანამშრომლების **78%-მა**. მათგან **70%-მა მიიღო უკუკავშირი თავიანთი საქმიანობისა და განვითარების შესაძლებლობებზე**, რომელთაგან 15% იყო მენეჯერები, მათ შორის უფროსი მენეჯერები (ქალი 60%, მამაკაცი 40%) და 85% - ყველა სხვა თანამშრომელი (ქალი 74%, მამაკაცი 26%).

ტალანტების განვითარების პროგრამა: ახალი განვითარების პროგრამა შეიქმნა და ამოქმედდა თანამშრომელთა ჯგუფისთვის, რომლებიც იდენტიფიცირებულია, როგორც HiPos, 2020 წლის საქმიანობისა და განვითარების განხილვის შედეგების საფუძველზე. HiPos არიან თანამშრომლები, რომლებსაც აქვთ პოტენციალი, შესაძლებლობები და მისწრაფებები, აიღონ მეტი პასუხისმგებლობა და დაიკავონ პოზიციები, რომლებიც მომავალში უფრო დიდ წვლილს მოიტხოვს. პროგრამის მიზანია დაეხმაროს HiPos, განვითარონ შესაბამისი უნარ-ჩვევები, რაც მათ საშუალებას მისცემს მიადგინონ წარმატებას სხვადასხვა პოზიციებზე. 2021 წლის პროგრამა ორიენტირებული იყო კოგნიტური, თვითლიდერობისა და ინტერპერსონალური უნარების განვითარებაზე.

- **46-მა თანამშრომელმა** დაასრულა პროგრამა.
- **მონაწილეთა 90%-მა** აღნიშნა, რომ პროგრამის დასრულების შემდეგ მათი დამოკიდებულება პროფესიული ცხოვრების მიმართ გაუმჯობესდა.
- **მონაწილეთა მენეჯერების 80%-მა** აღნიშნა პროგრამის დასრულების შემდეგ მათი რეპორტირების უნარების, მოტივაციისა და ეფექტურობის გაუმჯობესება.
- **მონაწილეთა 20%** (ათი თანამშრომელი) დაწინაურდა მენეჯერულ დონეზე, ხოლო 16% (რვა თანამშრომელი) გადავიდა ბანკის სხვა თანამდებობებზე.

2022 წელს გავაგრძელებთ მუშაობას პროგრამის მონაწილეებთან მათი პიროვნული და პროფესიული განვითარების უზრუნველსაყოფად. დავხვეწავთ პროგრამას მონაწილეებისა და მათი მენეჯერების რეკომენდაციების საფუძველზე. 2022 წელს ასევე ვგეგმავთ IT ტალანტების განვითარების პროგრამის განახლებას, რათა გავაუმჯობესოთ ტექნოლოგიების მიმართულებით ტალანტების აღმოჩენის პროცესი და შევქმნათ სწრაფი განვითარების შესაძლებლობები IT HiPo-ებისთვის.

ინდივიდუალური და გუნდური ქოუჩინგის პროგრამები: შემოვიღეთ ინდივიდუალური ქოუჩინგის პროგრამის ახალი ფორმატი და შევთავაზეთ ყველა თანამშრომელს, დაწყებული უფროსი მენეჯერებით და დამთავრებული არახელმძღვანელ თანამდებობებზე დანიშნული პირებით. პროგრამა ორიენტირებული იყო გუნდის განვითარებაზე, ლიდერობისა და მოტივაციის, კომუნიკაციისა და ცვლილებების მართვის უნარებზე.

აღნიშნული პროგრამით ისარგებლა ხელმძღვანელ თანამდებობებზე მყოფმა 94-მა თანამშრომელმა. პროგრამა გრძელდება, მასში მონაწილეობს 68 თანამშრომელი, მათ შორის მონაწილეთა დაახლოებით 50% წარმოადგენს არახელმძღვანელ თანამდებობებზე მყოფი პირები. ვგეგმავთ ამ პროგრამის გაგრძელებას 2022 წელს.

ტალანტების მართვის გუნდმა, გუნდების ეფექტურობის გაუმჯობესების მიზნით, ასევე დაიწყო გუნდური ქოუჩინგი რამდენიმე დეპარტამენტისთვის.

საქართველოს ბანკის უწყვეტი პროფესიული განვითარება:

კარიერული პროგრამები – ტალანტების მოზიდვა:	პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამები ფრონტ და ბექ ოფისის თანამშრომლებისთვის:	მენეჯმენტის პროგრამები:	აღმასრულებელი ორგანოს პროგრამები:
■ ლიდერატორი ■ სტაჟირება სპეციალობებში	■ ონბორდინგი ■ რისკებისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის პროგრამები ■ საბანკო პროდუქტები და მომსახურებები ■ პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული პროგრამები ■ კომუნიკაციის უნარების განვითარების პროგრამები ■ მაღალი პოტენციალის მქონე თანამშრომელთა პროგრამები	■ მართვის უნარები ■ ეფექტური უკუკავშირის უნარების განვითარების პროგრამა ■ ლიდერების ქოუჩინგის პროგრამა (ინდივიდუალური და გუნდური ქოუჩინგის სესიები) ■ MBA და სხვა პროფესიული სერტიფიცირების დაფინანსება	■ ლიდერების ქოუჩინგის პროგრამა (ინდივიდუალური და გუნდური ქოუჩინგის, მენტორული სესიები) ■ ინდივიდუალური ბიზნეს ქოუჩინგის პროგრამა ■ MBA და სხვა პროფესიული სერტიფიცირების დაფინანსება

ბანკის სასწავლო სისტემა მოიცავს შიდა და გარე ტრენინგების ფართო სპექტრს, რომელიც შექმნილია ფრონტ და ბექ ოფისის თანამშრომლების საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად. მაღალი და საშუალო რგოლის მენეჯერებს ასევე ეძლევათ საშუალება გაიარონ გარე ტრენინგი საქართველოსა და მის

ფარგლებს გარეთ ცნობილ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში. არსებული და მომავალი ტრენინგის თემები, პროფესიული მომზადების გეგმასთან ერთად, განისაზღვრება ბიზნესის მიზნების შესაბამისად და თანამშრომელთა საქმიანობისა და განვითარების განხილვის შედეგების საფუძველზე. მუდმივად ვახლოვებით პროფესიული მომზადების გეგმებს განვითარების მიმოხილვის შედეგებზე, არსებული პროგრამების შესახებ თანამშრომელთა უკუკავშირზე, ბიზნეს საჭიროებებზე, კონკრეტულ ბიზნეს მიზნებსა და KPI-ებზე დაყრდნობით. თანამშრომელთა გამოცდილების მართვისა და მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის გუნდები ხშირად მუშაობენ ერთად თავიანთი მიდგომების დახვეწისა და ერთობლივი ინიციატივების განხორციელების მიზნით. მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის გუნდი თვალს ადევნებს და რეგულარულად ანალიზებს Medallia-დან მიღებულ მომხმარებელთა უკუკავშირს (დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ 108-ე გვერდი) და უზიარებს ინფორმაციას თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის გუნდს. ეს უკანასკნელი ამ ინფორმაციას გარდაქმნის კონკრეტულ ინიციატივებად შესაბამისი ბიზნეს და საოპერაციო მიმართულებებისთვის, რათა ჩვენს თანამშრომლებს ჰქონდეთ საშუალება გააუმჯობესონ თავიანთი შედეგები. ეს მიდგომა ახალისებს თანამშრომლებს უფრო მეტად ჩაერთონ თავიანთი საქმეში, რასაც შედეგად მოჰყვება უკეთესი მომხმარებელთა გამოცდილება. ასევე ვიყენებთ Medallia-ს მომხმარებელთა უკუკავშირს, რათა განვახლოთ და განვავითაროთ სასწავლო პროგრამები და დავეხმაროთ თანამშრომლებს უკეთ უპასუხოთ მომხმარებელთა ცვალებად საჭიროებებს.

- **ონზორდინგის პროგრამა ყველა ახალი თანამშრომლისთვის:** ბანკი ახორციელებს ონლაინ ონზორდინგის პროგრამას, სადაც ახალ დაქირავებულებს ვუზიარებთ ინფორმაციას ჩვენი კულტურის, ღირებულებების და ბიზნეს პრინციპების, პოლიტიკისა და პრაქტიკის შესახებ. ახალი თანამშრომლები ასევე ეცნობიან თანამშრომელთა ბენეფიტებს, კარიერულ შესაძლებლობებსა და პიროვნული და პროფესიული განვითარების პროგრამებს. 2020 წლიდან ეს კონტენტი ხელმისაწვდომია LMS პლატფორმაზე, რათა ყველა ახალ თანამშრომელს ჰქონდეს წვდომა შესაბამის ინფორმაციაზე ონზორდინგის დროს.
- **ონზორდინგი ფრონტ ოფისის თანამშრომლებისთვის:** გარდა ამისა, ბანკი უზრუნველყოფს ინტენსიურ სწავლების პაკეტებს ფრონტ-ოფისის თანამშრომლებისთვის, კონკრეტული თანამდებობებისთვის შესაბამისი კომპეტენციებისა და უნარების განვითარების მიზნით. ბანკის მენტორული პროგრამა ასევე შედის ფრონტ ოფისის თანამშრომლების სასწავლო პროგრამაში. დანიშნული მენტორები ახალი თანამშრომლებისთვის უზრუნველყოფენ ტრენინგს სამუშაო ადგილებზე და პრაქტიკულ მითითებებს აძლევენ.
- **არსებული თანამშრომლების „მეარი“ და „რბილი“ უნარების განვითარება:** პერიოდული შეფასებების საფუძველზე ტარდება სპეციალური ტრენინგები ფრონტ და ბექ ოფისის თანამშრომლებისთვის.
- **რისკებისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამა:** საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან შესაბამისობისა და ჩვენი ორგანიზაციის მდგრადობის უზრუნველსაყოფად, ვახორციელებთ რისკებისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის შესახებ ცნობიერების ამაღლების კომპლექსურ პროგრამას. პროგრამა მოიცავს სავალდებულო ტრენინგს ყველა ახალი თანამშრომლისთვის და სავალდებულო პერიოდულ ტრენინგს ყველა თანამშრომლისთვის. მონაწილეობა შესაძლებელია დისტანციური თვითმართული კურსების ან Live-შეხვედრების საშუალებით, დისტანციური ან დასწრებული ფორმით. პროგრამის ფარგლებში აქცენტი კეთდება შემდეგ თემებზე: საოპერაციო რისკები, ბიზნესის უწყვეტობა, ინფორმაციული უსაფრთხოება და მონაცემთა დაცვა, ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება, კორპორატიული უსაფრთხოება, ბიზნეს ეთიკა, ABC/AML რისკები და სხვა. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაქმებულთა 85%-მა გაიარა შესაბამისობის უზრუნველყოფის ტრენინგი (ახალი (დასაქმების ერთი თვე) ან ბავშვის მოვლის გამო გრძელვადიან შევსებაში მყოფი თანამშრომლების გამოკლებით). გუნდის მიერ პროგრამის დასრულების კოეფიციენტი გათვალისწინებულია 2021 წლის მენეჯერების შედეგების ძირითად მაჩვენებლებში.
- **კომუნიკაციის უნარ-ჩვევების სასწავლო პროგრამა:** ვებმარებით ჩვენს თანამშრომლებს კომუნიკაციის უნარების განვითარებაში. ვახორციელებთ შიდა ტრენინგებს, ასევე ვკერძობთ გარე ქოუჩებს. შიდა სწავლების პაკეტები მოიცავს: (1) საბაზისო კომუნიკაციის ეტიკეტის კურსს ფრონტ ოფისის ყველა ახალი თანამშრომლისთვის; (2) დამარწმუნებელი კომუნიკაციის უნარების განვითარების უფრო კომპლექსური ტრენინგი; (3) მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების ტრენინგი ფრონტ ოფისის გაყიდვების გუნდებისთვის. გარდა ამისა, ბიზნესის კონკრეტული სფეროების საჭიროებიდან გამომდინარე, ვახორციელებთ თემატურ სასწავლო პროგრამებს.
- **მართვის უნარების განვითარება:** ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებზე დაფუძნებული კულტურის განვითარების მიზნით, ვებმარებით ჩვენს თანამშრომლებს ლიდერობის უნარების განვითარებაში. 2014 წლიდან საქართველოს ბანკი ახორციელებს ლიდერთა ქოუჩინგის პროგრამას. 2020 წელს შემუშავდა მენეჯერების შიდა სასწავლო პროგრამა, რომელიც მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ლიდერობა და მართვა, ასევე გუნდის განვითარება (დელეგირება, მოტივაცია, შეფასება და უკუკავშირის და სხვა). ყველა ხაზისა და საშუალო რგოლის მენეჯერების ტრენინგი დაიწყო 2020 წელს, 2021 წლის განმავლობაში ფრონტ ოფისის მენეჯერები გადაზაბდნენ. 2022 წლიდან, ყველა ახლადდანიშნული მენეჯერის საორიენტაციო პაკეტები მოიცავს მართვის უნარების ტრენინგს.
- **მონაცემთა შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამა:** ის, რაც განაპირობებს ჩვენს საუკეთესო შედეგებს დღეს და რაც მომავალში საშუალებას მოგვცემს შევქმნათ მდგრადი ღირებულება, არის მონაცემთა ანალიზის საფუძველზე გადაწყვეტილების მიღება და ჩვენი უნარი წარმატებით ჩავრთოთ მონაცემთა ანალიტიკა და მანქანური სწავლების შესაძლებლობები ჩვენს ოპერაციებში. სწორედ ამიტომ მონაცემთა ანალიზი აუცილებელი უნარია თანამშრომლებისთვის სხვადასხვა პოზიციების მიხედვით. 2021 წელს ერთ-ერთი პრიორიტეტი იყო ცნობიერების ამაღლება იმის შესახებ, თუ როგორ გამოვიყენოთ მონაცემები, რომ ვიყოთ უფრო მეტად მომხმარებელზე ორიენტირებული. დავიწყეთ მონაცემთა შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამა. ის მოიცავდა შესავალ კურსს „ხელოვნური ინტელექტი ყველასთვის“ და Live -შეხვედრებს ბანკის მონაცემთა გუნდის მენტორებთან, რომლებიც უფრო დეტალურად განიხილავდნენ კურსის მასალებს და უზიარებდნენ ბანკში საკუთარი გამოცდილების რეალურ ფაქტებს. პროგრამის დასრულების შემდეგ ჩავატარეთ შიდა ტრენინგი Power BI-ის შესახებ მონაცემთა ანალიზითა და ვიზუალიზაციით დაინტერესებული თანამშრომლებისთვის. 2022 წელს აღნიშნული პროგრამა გაუმჯობესდება 2021 წლის ნაკადიდან მიღებული უკუკავშირის საფუძველზე
- **HiPos პროგრამა**
- ვიყენებთ ონლაინ პლატფორმას, რომელიც უზრუნველყოფს სწავლის მოქნილ რეჟიმებს. ჩვენ უზრუნველყოფთ საგანმანათლებლო რესურსების განახლებასა და განვითარებას თანამშრომლებისა და ბიზნესის საჭიროებების შესაბამისად. პანდემიის გამო პირისპირ სწავლება და ონზორდინგის ღონისძიებები შეჩერებულია. სასწავლო ცენტრი ატარებს სასწავლო ღონისძიებებს დისტანციურად, შესაბამისად ადაპტირებული სასწავლო პროგრამებით. 2021 წელს შემუშავდა 20 ახალი სასწავლო პროგრამა და 12 პროგრამა ადაპტირდა დისტანციური სწავლების ფორმატთან. 2021 წელს საშუალოდ 3000 თანამშრომელს ჰქონდა წვდომა ჩვენს ონლაინ პლატფორმაზე ყოველთვიურად. ასევე დავიწყეთ ტრენინგებით თანამშრომელთა კმაყოფილების შეფასება eNPS მეთოდის გამოყენებით. 2021 წელს eNPS იყო 91%.

2021 წელს ჩატარებული ტრენინგების სტატისტიკა

6,472

თანამშრომელი დაესწრო ტრენინგს

(5,481 თანამშრომელი 2020 წელს და 5,723 თანამშრომელი 2018 წელს)

30

აკადემიური საათების საშუალო

რაოდენობა თითო თანამშრომელზე 2021 წელს (23 აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა 2020 წელს, ხოლო 28-2019 წელს)

47

აკადემიური საათების საშუალო

რაოდენობა თითო ახალ თანამშრომელზე 2021 წელს (36 აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა 2020 წელს, ხოლო 37-

5

აკადემიური საათების საშუალო
რაოდენობა თითო მმართველ გუნდზე 2021
წელს

18

აკადემიური საათების საშუალო
რაოდენობა თითო უფროს მენეჯერზე

20

აკადემიური საათების საშუალო
რაოდენობა თითო მამაკაც თანამშრომელზე

34

აკადემიური საათების საშუალო
რაოდენობა თითო ქალ თანამშრომელზე

მნიშვნელოვანი და მოტივაციური თანამშრომელთა გამოცდილება

2019 წლიდან საქართველოს ბანკმა მოახდინა თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის სისტემის რეორგანიზაცია, პირველ ადგილზე დააყენა თანამშრომლები და დანერგა სისტემატური მიდგომა თანამშრომელთა საჭიროებების იდენტიფიცირებისთვის, ბანკის თანამშრომლებისთვის გადაწყვეტილებისა და ინტერვენციების უზრუნველყოფისთვის, ბანკში ყველა ეტაპზე თანამშრომელთა მეტი პოზიტიური გამოცდილების შექმნის მიზნით.

ადამიანური კაპიტალის მართვის ხელმძღვანელობით შეიქმნა თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის (EXM) გუნდი, რომელიც პასუხისმგებელია ორგანიზაციის მასშტაბით უფრო დადებითი და მოტივაციური თანამშრომელთა გამოცდილების უზრუნველყოფაზე. ვიქენებთ ფორუმებსა და საკომუნიკაციო არხებს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მოვისმინოთ თანამშრომელთა ხმა ორგანიზაციის მასშტაბით. EXM ჯგუფი მუდმივად ატარებს სიდრმისეულ ინტერვიუსებს ცალკეულ თანამშრომლებთან, ატარებს გუნდურ განხილვებს, ასევე მიღებისა და წასვლის დროს გასაუბრებებს. EXM გუნდი ხელს უწყობს იდეების გაცვლას ჩართულობის პროცესში. ეს პროცესი საშუალებას გვაძლევს აქტიურად დავეუქიროთ მხარი ჩვენს თანამშრომლებს, გამოვავლინოთ სისტემური საკითხები, რომლებიც საჭიროებს ჩვენს ყურადღებას და ჩარევას. თვალყურს ვადევნებთ ყველა გამოვლენილი საკითხის განვითარებას.

EXM გუნდი კავშირზე ყველა ახალ თანამშრომელთან ბანკში მუშაობის დაწყებიდანვე, რათა უზრუნველყოს ონბორდინგის პროცესის შეუფერხებლად წარმართვა და ყველა პრობლემის განხილვა და მოგვარება.

მიგვაჩნია, რომ დაფასებისა და აღიარების კულტურა არის სამუშაო ადგილზე თანამშრომლობისა და ჩვენი ბიზნესის ერთ-ერთი პრინციპი - გუნდური მუშაობის გასაღები. ხელს ვუწყობთ ამ კულტურის განვითარებას და იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი მენეჯერებისთვის ეს მისაბამი მაგალითი იქნება. ყოველწლიურად ვირჩევთ საუკეთესო თანამშრომელს და წლის საუკეთესო გუნდს, რათა ხაზი გავუსვათ ორგანიზაციაში ჩვენი თანამშრომლების წვლილს. Korn Ferry Engaged Performance™ გამოკითხვის თანახმად, თანამშრომლების რაოდენობა, რომლებმაც განაცხადეს, რომ თავს დაფასებულად გრძნობენ სამსახურში, გაიზარდა 6%-ით 2021 წელს (+3% 2020 წელს). იდეების გაცვლის ხელშეწყობისა და თანამშრომლებისთვის ერთმანეთის საქმიანობის გაცნობის უზრუნველყოფის მიზნით, ბიზნესის კვარტალური მიმოხილვის ონლაინ შეხვედრებს (QBR), რომლის დროსაც განვიხილავთ ახალ პროდუქტებს და სამომავლო გეგმებს ჩვენს მოქნილ გუნდებთან, ასევე საშუალო და უფროს მენეჯერებთან და მმართველ გუნდთან ერთად

რეგულარულად ვაწვდით განახლებულ ინფორმაციებს ჩვენს თანამშრომლებს ბანკის სტრატეგიისა და შედეგების, რისკებისა და შესაძლებლობების, ასევე ახალი პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ მრავალი არხით, მათ შორის მენეჯერების, სპეციალური პრეზენტაციების, თანამშრომელთა ონბორდინგის, კორპორატიული ინტრანეტისა და სოციალური ქსელის - Workplace, ელექტრონული ფოსტისა და რეგულარული შეხვედრების მეშვეობით. საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად, ბანკი სულ მცირე 30 დღით ადრე აცნობებს თანამშრომლებს მნიშვნელოვანი საოპერაციო ცვლილებების შესახებ, რამაც შესაძლოა მათზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს.

ჩვენს თანამშრომლებს შეუძლიათ უშუალოდ და ღიად დაკავშირდნენ ბანკის ხელმძღვანელობასა და სამეთვალყურეო საბჭოს. ამ მიზნით, ჩვენ უზრუნველყოფთ:

- Town hall შეხვედრები გენერალურ დირექტორთან და დირექტორთა საბჭოსთან;
- Workplace-ზე ვლოგის სახით, ადმინისტრაციულ დირექტორის რეგულარული ონლაინ შეხვედრები თანამშრომლებთან, მიმდინარე მოვლენების, ბანკის შედეგების, გეგმებისა და თანამშრომლებისთვის მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. ჩვენ ხელს ვუწყობთ ღია დიალოგის წარმართვას პირდაპირი კითხვა - პასუხის რეჟიმში; და
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეხვედრები, სადაც უსმენენ თანამშრომლებს (Employee Voice meetings), იმართება 2018 წლიდან. შეხვედრებმა ხელი შეუწყო უკუკავშირის, გამჭვირვალობის, თანაბარი შესაძლებლობების, აღიარების, ნდობისა და პატივისცემის კულტურის განვითარებას. დისკუსიაში მონაწილეობა საბჭოს სხვა წევრებმაც მიიღეს. 2021 წელს ორი ონლაინ შეხვედრა ჩავატარეთ და ამ შეხვედრებში 21 თანამშრომელი მონაწილეობდა.

განვახორციელეთ ფორმალური უკუკავშირის სისტემები, როგორცაა რეგულარული თანამშრომელთა კმაყოფილების კვლევები. ეს უზრუნველყოფს თანამშრომლების მოსაზრებებისა და წინადადებების გათვალისწინებას გადაწყვეტილების მიღებისას, განსაკუთრებით იმ შემთხვევებში, როცა აღნიშნულმა გადაწყვეტილებებმა შეიძლება გავლენა იქონიოს მათზე.

2021 წელს ბანკის წინაშე არსებული ერთ-ერთი გამოწვევა უკავშირდებოდა ტექნოლოგიების ნიჭიერი პროფესიონალების მოზიდვასა და შენარჩუნებას ტექნოლოგიების მიმართულებაში გაზრდილი საერთაშორისო კონკურენციისა და საქართველოს ბანკის სწრაფად მზარდი IT გუნდის გამო. EXM გუნდი მჭიდროდ თანამშრომლობს ჩვენი ტექნოლოგიების ტალანტების ფონდის შესაბამის მენეჯერებთან, გუნდებთან და ცალკეულ თანამშრომლებთან გამოვლენილი პრობლემის გადაჭრის გზების მოძიების მიზნით. გუნდი მუშაობის პირველი წლის განმავლობაში IT ტექნოლოგიების დანერგვით არის დაკავებული, ყველა ეტაპზე ატარებს სიდრმისეულ ინტერვიუსებს და აგრძელებს პოზიციების ანალიზს ყველა მიმართულებით. ტექნოლოგიების ტალანტები, პირველ რიგში, ინტერესდებიან საინტერესო სამუშაოთი, გუნდური მუშაობით და სწავლის შესაძლებლობებით. ვმუშაობთ IT ტალანტების მოზიდვის განახლებულ სტრატეგიაზე, რომელიც 2022 წელს განხორციელდება.

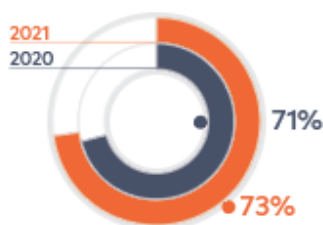
თანამშრომელთა გაბლიერებისა და კულტურის შეფასება

ჩვენი ღირებულებები და ბიზნეს პრინციპები ეფუძნება ბარეტის ორგანიზაციული კულტურისა და ღირებულებების შეფასების (Barrett Organisational Culture and Values Assessment) შედეგებს, რომელიც ბანკმა შემოიღო 2019 წელს. თანამშრომელთა გაძლიერების ინიციატივების ეფექტურობის შეფასებისა და მათი მდგრადობის მონიტორინგის მიზნით, ჩვენ ყურადღებით ვაკვირდებით თანამშრომლების ჩართულობას და კორპორატიულ კულტურას შიდა და გარე კვლევების მეშვეობით. კერძოდ, ვიყენებთ:

- თანამშრომელთა ჩართულობის კვლევა (Korn Ferry Engaged Performance™); და
- თანამშრომელთა კმაყოფილების (eNPS) კვლევა, რომელიც ზუსტ და სიღრმისეულ ინფორმაციას გვაწვდის თანამშრომელთა მიმდინარე ჩართულობისა და თანამშრომელთა პროდუქტიულობასთან დაკავშირებული სხვა საკითხების შესახებ. eNPS არის მთელი ორგანიზაციის შედეგების ძირითადი მაჩვენებელი;

აღნიშნულ კვლევებს ვიყენებთ თანამშრომლებისთვის მნიშვნელოვანი საკითხების გამოსავლენად. ვთანამშრომლობთ თითოეულ დეპარტამენტთან, რათა შევიმუშავოთ და განვახორციელოთ გადაწყვეტილებები გამოვლენილ პრობლემებზე რეაგირებისთვის. 2021 Korn Ferry-ის კვლევის შედეგებმა დაადასტურა ჩვენი გაუმჯობესების ინიციატივების დადებითი გავლენა: დადებითი პასუხები დებულებაზე **„ბანკი და ზრუნავს თავის თანამშრომლებზე“** 2019 წლიდან 2020 წლამდე გაიზარდა 13%-ით და 2021 წელს 8%-ით გაიზარდა. ჩვენ მივიღეთ მსგავსი უკუკავშირის თანამშრომლების პროდუქტიულობის შესახებ: დადებითი პასუხები დებულებაზე **„პირობები მაძლევს საშუალებას ვიყო რაც შეიძლება პროდუქტიული“** გაიზარდა 5%-ით 2021 წელს (7%-იანი ზრდა 2020 წელს). მთლიანობაში, 2021 წლის Korn Ferry-ის მონაცემებით, თანამშრომლები ახლა უფრო მეტად არიან ჩართულნი, საერთო ჩართულობის მაჩვენებელია 73%.

Korn Ferry Engaged Performance™

ქვემოთ მოცემულია ამონარიდები 2021 წლის Korn Ferry-ის კვლევიდან:

- +10%** მაქვს ჩემი იდეების გაზიარებისა და პრაქტიკაში განხორციელების შესაძლებლობა.
- +7%** კომპანია გახსნილი და კეთილსინდისიერია თანამშრომლებთან ურთიერთობაში.
- +10%** კომპანია ატარებს ტრენინგს, რათა კარგად შევასრულო ჩემი მიმდინარე სამუშაო.
- +8%** ვიღებ მკაფიო და რეგულარულ უკუკავშირის იმის შესახებ, თუ რამდენად კარგად ვაკეთებ ჩემს საქმეს.
- +7%** ჩემი ანაზღაურება ჩემი შედეგების შესაბამისია.
- +7%** განყოფილებები კარგად თანამშრომლობენ.
- +7%** ჩემი სამუშაო ადგილი უსაფრთხოა.

თანამშრომელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი (eNPS)¹

eNPS არის ჩვენი ადამიანური კაპიტალის მართვის პრაქტიკის წარმატების მთავარი მაჩვენებელი. eNPS-ის გამოყენება 2019 წელს დაიწყო. ბანკის eNPS გაიზარდა 58%-დან 2020 წელს 61%-მდე 2021 წლის დეკემბერში (46% 2019 წელს). ჩვენი მიზანი 2022 წლისთვის არის eNPS-ს ზრდა 54%-დან 62%-მდე.

საერთო ჯამში, ყოველდღე ვიკრიბებით, რათა შევქმნათ მაღალ ნდობასა და ღირებულებებზე დაფუძნებული ორგანიზაცია, სადაც თანამშრომლებს ესმით და ერთგულები არიან ბანკის სტრატეგიული მიზნების მიმართ და ცვლიან უკუკავშირს, რათა მხარი დაუჭირონ ერთმანეთს ინოვაციური გადაწყვეტილებებისა და მომხმარებელთა შეუფერხებელი გამოცდილების უზრუნველყოფაში.

¹ eNPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, თქვენ როგორც ჩვენი თანამშრომელი გაუწევდით თუ არა რეკომენდაციას ჩვენს ბანკს, როგორც კარგ დამსაქმებელს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?

პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. eNPS საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არგაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტით

ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება

ჯანსაღი და უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა ჩვენი ერთ-ერთი პრიორიტეტია.

ბანკის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების გუნდი ანგარიშვალდებულია საოპერაციო დირექტორის (COO) მოადგილის წინაშე. გუნდის კომპეტენციაში შედის ხანძარსაწინააღმდეგო და საგანგებო სიტუაციები, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება, შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვა, აგრეთვე პასუხისმგებელია ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების პროცედურების შემუშავებასა და განხორციელებაზე ბანკის მასშტაბით.

2019 წლის სექტემბრის თვეში საქართველოში ძალაში შევიდა ახალი კანონი შრომის უსაფრთხოების შესახებ, რომლის თანახმად, 100 ან მეტი დასაქმებულის ყოლის შემთხვევაში დამსაქმებელი ვალდებულია ჰყავდეს არანაკლებ ორი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი. აღნიშნული კანონის შესაბამისად, ბანკმა შექმნა სამსახური ამჟამად ორი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტით. 2022 წელს ჩვენი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტები გაივლიან გაერთიანებულ სამეფოში დაფუძნებული საერთაშორისო ორგანიზაციის - ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების ინსტიტუტის აკრედიტაციის პროგრამას.

შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის (OHS) მართვის სისტემა

2020 წელს ბანკმა დანერგა შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის მართვის სისტემა, რომელიც მოიცავს ყველა თანამშრომელს და მესამე მხარეს ჩვენი სამუშაო სივრცეში. შევიმუშავეთ შემდეგი პოლიტიკა და სტანდარტები:

- შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის პოლიტიკა;
- შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების სტანდარტი;
- გადაუდებელი ევაკუაციის სტანდარტი;
- სახანძრო უსაფრთხოების სტანდარტი;
- სამუშაო სივრცეში მომხდარი უბედური შემთხვევებისა და პროფესიული დაავადებების მოკვლევისა და ანგარიშგების სტანდარტი; და
- სამუშაო ადგილზე COVID-19-ის პრევენცია და შერბილება.

შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების სტანდარტი განსაზღვრავს ბანკის შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების პრინციპებს, წესებსა და პასუხისმგებლობებს. მუდმივად ვახორციელებთ ჩვენი სამუშაო სივრცეების მონიტორინგს პოტენციური რისკების იდენტიფიცირების, შეფასებისა და შერბილების მიზნით. პერიოდულად ხდება რისკის შეფასების მონაცემებისა და შედეგების განხილვა და განახლება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს ბანკი თანამშრომლების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ატარებს პრევენციულ და საკონტროლო ზომებს. ვაგრძელებთ თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებას ჯანმრთელობასთან და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ. 2018 წელს ბანკმა წამოიწყო პროექტი „ჩემი ადვოკატი“, თანამშრომელთა და მათი ოჯახის წევრთა უფლებების დასაცავად მათ წინააღმდეგ დანაშაულის ჩადენის ან მათთვის დანაშაულის ჩადენის დაბრალების შემთხვევაში.

ასევე მუშაობს 24-საათიანი მონიტორინგის ცხელი ხაზი, რომელიც მოიცავს საფოსტო ჯგუფს და ინტერანეტზე დაფუძნებულ პლატფორმას, სადაც თანამშრომლებს შეუძლიათ განაცხადონ უსაფრთხოებისა და შრომის უსაფრთხოების საკითხების შესახებ. ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოებისა და კონტროლის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ცხელი ხაზის მონიტორინგსა და შეტყობინებულ პრობლემებზე რეაგირებაზე.

OHS ტრენინგი

ბანკის ყველა თანამშრომლისთვის ყოველწლიურად ტარდება გაცნობითი, ონლაინ ტრენინგები და პრაქტიკული მეცადინეობები. ბანკი რეგულარულად ახორციელებს სახანძრო და საგანგებო სწავლებებსა და შესაბამის პრაქტიკულ სწავლებას. ბანკის მთავარ ფილიალებში შერჩეული თანამშრომლები პერიოდულად გადიან პირველადი სამედიცინო დახმარების ტრენინგებს.

- შრომის უსაფრთხოების ორმა სპეციალისტმა გაიარა 130 – საათიანი ტრენინგი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტის აკრედიტაციის პროგრამის ფარგლებში და მიიღო სერტიფიკატები, საქართველოში არსებული მოთხოვნების შესაბამისად. პროგრამა მოიცავს ხანძარსაწინააღმდეგო და გადაუდებელი სიტუაციების, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების, შრომის ჯანმრთელობის დაცვისა და უსაფრთხოების საკითხებს.
- 2020 წელს, ბანკი პანდემიის გამო ონლაინ ტრენინგზე გადავიდა და წლის განმავლობაში ბანკის თანამშრომლებისთვის შემუშავდა სავალდებულო ონლაინ ტრენინგები ისეთ თემებზე, როგორიცაა საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება, ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოება და COVID-19-ის პრევენციის ზომები

COVID-19-თან დაკავშირებული უსაფრთხოების ზომები

ბანკის ბიზნეს უწყვეტობის გეგმის ფარგლებში, COVID-19-ის გლობალური პანდემიის გამო, ჯგუფის მთავარი პრიორიტეტია ყველა თანამშრომლისა და მომხმარებლის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვა.

შევიმუშავეთ COVID-19-ის პრევენციისა და შერბილების სტანდარტი სამუშაო ადგილზე, რომელიც მოიცავს ორ ძირითად ასპექტს:

- ზომები თანამშრომელთა ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დასაცავად და სამუშაო ადგილზე COVID-19-ის გავრცელების აღსაკვეთად; და
- ინფექციის კონტროლის ზომები სავარაუდო და დადასტურებული ინფექციური შემთხვევების სამართავად.

2021 წელს მომხდარი ინციდენტები

2021 წელს სამი უსაფრთხოების ინციდენტი მოხდა ბანკის ფილიალებში. სამივე ინციდენტი პოლიციამ დამავეზისა და დაზიანების გარეშე მოაგვარა. გავზარდეთ ფიზიკური დაცვის პერსონალის რაოდენობა ფილიალებში საქართველოს მასშტაბით.

საზოგადოება

მიზანი

საქართველოში მეტი სკოლის მოსწავლისთვის უზრუნველყოთ ხარისხიანი საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურასა და შესაძლებლობებზე ხელმისაწვდომობა.

არსებითი საკითხები

ფინანსური ჩართულობა და გაძლიერება

ორიენტირებულები ვართ შესაძლებლობების შექმნაზე იმ საზოგადოებისთვის, ვის გარემოშიც ვოპერირებთ, რათა წავახალისოთ მეტი ადამიანი საქართველოში, აისრულონ თავიანთი ოცნებები, წვლილი შეიტანონ საქართველოს განვითარებასა და წარმატებაში. როგორც საქართველოს წამყვანი ორგანიზაცია და ფინანსური ინსტიტუტი, გვაქვს უზარმაზარ გავლენა ადამიანებსა და გარემოზე ჩვენი ძირითადი საქმიანობის, გადაწყვეტების მეშვეობით, რომლებსაც ვახორციელებთ ჩვენი მომხმარებლების გაძლიერებისა და ქვეყანაში ფინანსური ჩართულობის გაზრდის მიზნით. ასევე ვახორციელებთ ისეთ ინიციატივებსა და პროექტებს ჩვენი საზოგადოებისთვის, რომლებიც სცილდება ჩვენი ძირითადი საქმიანობის ფარგლებს, აძლიერებს ჩვენს პოზიტიურ გავლენას და საბოლოოდ აისახება ჩვენი ორგანიზაციის წარმატებაზე. ყურადღებას ვამახვილებთ იმ სფეროებზე, სადაც ვხედავთ ყველაზე დიდ საჭიროებას და სადაც გვჯერა, რომ შეგვიძლია მნიშვნელოვანი ცვლილებების შეტანა. ვაქტიურობთ რამდენიმე მიმართულებით და მხარს ვუჭერთ სხვადასხვა პროექტს. თუმცა, ჩვენი საქმიანობის ძირითადი სფერო განათლებაა, რადგან მიგვაჩნია, რომ განათლება არის საქართველოს მდგრადი განვითარების გასაღები.

2022 წელს ჩვენ პირველ რიგში სკოლის მოსწავლეებზე ვაგამახვილებთ ყურადღებას. ჩვენი მიზანია მეტმა მოსწავლემ ისარგებლოს სხვადასხვა შეხების წერტილის, მათ შორის ჩვენ მიერ დაფინანსებული ბიბლიოთეკებისა და ჩვენ მიერ განხორციელებული სხვა საგანმანათლებლო პროექტების მეშვეობით.

ჩვენი 2022 წლის მიზანი: მოვიცვათ 100,000 სკოლის მოსწავლე

განათლება

საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება

იდეათეკები – მულტიფუნქციური ბიბლიოთეკები სკოლებში

საქართველოს რეგიონებში მცხოვრები სტუდენტებისთვის წიგნებსა და თანამედროვე ტექნოლოგიებზე წვდომობის უზრუნველსაყოფის მიზნით, საქართველოს ბანკმა, ქართული წიგნის ინსტიტუტთან ერთად, წამოიწყო პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს მრავალფუნქციური ბიბლიოთეკების გახსნას საქართველოს საჯარო სკოლებში. ჩვენი მიზანია ქართველი სტუდენტებს მივცეთ შესაძლებლობა, ისარგებლონ სასწავლო სივრცით, ჰქონდეთ წვდომა საკითხავ რესურსებზე, იმუშაონ საინფორმაციო ტექნოლოგიებთან და უბრალოდ ერთად გაატარონ დრო ან იმუშაონ გუნდურ პროექტებზე. პროექტი 2020 წელს დაიწყო.

ორ წელში საქართველოს რეგიონებში ცხრა საჯარო სკოლაში გავხსენით მრავალფუნქციური ბიბლიოთეკა, რომლითაც 4,548 მოსწავლე სარგებლობს. პროექტი 2022 წელს გაგრძელდება.

სტიპენდიები

ფულბრაიტის სამაგისტრო პროგრამა

2014 წელს ბანკმა თანამშრომლობა გააფორმა აშშ-ს პრესტიჟულ ფულბრაიტის სასტიპენდიო პროგრამასთან. საქართველოს ბანკის დაფინანსებით საქართველოს სტუდენტებმა შეძლო ორწლიანი სამაგისტრო პროგრამაზე ჩარიცხვა.

2020 წელს ბანკმა დააფინანსა კიდევ ერთი სტუდენტი. 2014 წლის შემდეგ საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით შვიდმა სტუდენტმა მიიღო სტიპენდია 600,000 აშშ დოლარის ოდენობით.

ჩივინგის სასტიპენდიო პროგრამა

2013 წელს ბანკი გახდა პირველი ქართული კომპანია, რომელიც თანამშრომლობს ბრიტანეთის მთავრობის სასტიპენდიო პროგრამასთან, ჩივინგის სასტიპენდიო პროგრამასთან. აღნიშნული თანამშრომლობის ფარგლებში ქართველ სტუდენტებს ეძლევათ შესაძლებლობა სწავლა გააგრძელონ დიდ ბრიტანეთში. 2021 წელს სამ სტუდენტს დაუფინანსეთ სამაგისტრო პროგრამა დიდ ბრიტანეთში. 2013 წლიდან დიდ ბრიტანეთის უნივერსიტეტებში 20 სტუდენტი სწავლობდა, ბანკის დაფინანსების საერთო თანხამ 506,000 ფუნტი სტერლინგი შეადგინა.

სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს ფილიალი

სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს ფილიალი სტუდენტებს სთავაზობს საერთაშორისო აკრედიტირებულ საბაკალავრო პროგრამას ინჟინერიაში და ტექნოლოგიაში. 2018 წლიდან საქართველოს ბანკმა დააფინანსა სრულად დაფინანსებული საბაკალავრო პროგრამა 11 განსაკუთრებით ნიჭიერი სოციალურად დაუცველი სტუდენტისთვის. დაფინანსების საერთო თანხამ 240,000 აშშ დოლარი შეადგინა.

ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის სტიპენდია Miami Ad School-ში სასწავლებლად

Miami Ad School Berlin-ის კურსდამთავრებულისა და საქართველოს ბანკის თანამშრომლის, ნიკა გუჯეჯიანის, რომელიც სამწუხაროდ გარდაიცვალა 2019 წელს, საპატივცემულოდ, საქართველოს ბანკმა და Miami Ad School Europe- მა ნიკას სახელობის სტიპენდია დააარსეს. Miami Ad School არის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი და წარმატებული სკოლა შემოქმედებითი ხელოვნებისა და ბიზნესის ინოვაციების მიმართულებით. ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის სტიპენდია ყოველწლიურად გაიცემა ერთ ქართველ სტუდენტზე. 2021 წელს მეორე სტიპენდია

გადაეცა ახალგაზრდა ქალს, რომელიც სწავლობს მაგისტრატურაში სამხატვრო მიმართულებით. პროგრამის დაწყებიდან დაფინანსების საერთო თანხამ 20,800 ევრო შეადგინა.

სხვა საგანმანათლებლო შესაძლებლობები

Business case competition

2021 წელს, TBSC Consulting-თან და აშშ-ს საელჩოსთან პარტნიორობით, ჩავატარეთ ჰარვარდის უნივერსიტეტის მიერ შედგენილი ბიზნეს ქეისების (ბიზნეს ამოცანების) ამოხსნის კონკურსი “Harvard business case competition”. შევკრიბეთ 100 გუნდი - დაახლოებით 500 სტუდენტი - საქართველოს სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან და მათ წარუდგინეთ მათ ჰარვარდის ბიზნეს სკოლის ქეისები. პროექტის მიზანია დაეხმაროს მოსწავლეებს განვითარონ კრიტიკული აზროვნების უნარები და დააკავშირონ ისინი ერთმანეთს მხიარულ და თანამშრომლობით გარემოში. კონკურსში სამმა გუნდმა გაიმარჯვა და მათ გადაეცათ ფულადი პრიზები.

განათლების გამოფენა

2021 წელს საქართველოს ბანკის მხარდაჭერით განათლების რიგით მე-11 საერთაშორისო გამოფენა გაიხსნა. ღონისძიების მიზანი იყო საშუალო სკოლის მოსწავლეებისა და უნივერსიტეტის სტუდენტებისთვის კარიერული განვითარების შესახებ სასარგებლო ინფორმაციის გაზიარება. გამოფენამ 130 მონაწილესა და 25000-მდე დამთვალიერებელს უმასპინძლა. ორდღიანი ღონისძიების განმავლობაში გაიმართა 400 შეხვედრა და 18000 სესია. ვიზიტორებს საშუალება ჰქონდათ მეტი გაეგოთ საქართველოს ბანკის მიერ მხარდაჭერილი სხვადასხვა სტიპენდიებისა და საგანმანათლებლო შესაძლებლობების შესახებ.

ძირითადი ფინანსური მხარდაჭერა

თბილისი წიგნის მსოფლიო დედაქალაქი

2021 წლის აპრილში თბილისი ერთი წლით წიგნის მსოფლიო დედაქალაქი გახდა. პროგრამა, რომელიც რამდენიმე მასშტაბურ ღონისძიებას მოიცავს, ორიენტირებულია თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებაზე ახალგაზრდებში კითხვის პოპულარიზაციისთვის. მთავარი მიზანი კითხვის პოპულარიზაცია და წიგნების ხელმისაწვდომობის გაზრდაა. თბილისი იყო 21-ე ქალაქი, რომელიც გახდა წიგნის მსოფლიო დედაქალაქი 2001 წელს პროგრამის დაწყებიდან. პროგრამის გენერალური სპონსორი საქართველოს ბანკი იყო. ჩვენი მხარი დავუჭირეთ სხვადასხვა ღონისძიებებსა და აქტივობებს სტუდენტებისთვის, მწერლებისთვის, გამომცემლებისთვის, ილუსტრატორებისთვის, მთარგმნელებისთვის. მოეწყო ათზე მეტი წიგნის ბაზრობა, რომელმაც 50,000-ზე მეტი ადამიანი მოიზიდა, გამოიცა ილუსტრაციების კრებული 35 ადგილობრივი ილუსტრატორის 100-ზე მეტი ილუსტრაციით, მოეწყო ლიტერატურული კონკურსები როგორც სტუდენტებისთვის, ასევე გამოცდილი მწერლებისთვის, ხოლო სკოლის ბიბლიოთეკები ახალი წიგნებით შეივსო.

საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური და პარაოლიმპიური კომიტეტები

წახალისება ჩვენი ბრენდის ერთ-ერთი ღირებულებაა. ამ ღირებულების პოპულარიზაციისთვის უკეთესი გზა არ არსებობს, ვიდრე ქართველი სპორტსმენების მხარდაჭერა. საქართველოს ბანკი 2016 წლიდან არის საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური და პარაოლიმპიური კომიტეტების პარტნიორი და გენერალური სპონსორი. ჩვენ დავეხმარეთ საქართველოში სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარებას, რათა ქართველმა ოლიმპიურმა სპორტსმენებმა შეძლონ კვალიფიკაციის ამაღლება. ასევე გავზარდეთ ცნობიერება ჯანსაღი ცხოვრების წესის შესახებ და მოტივირებული ახალგაზრდები მიჰყვანენ თავიანთ ოცნებებს ჩვენი კამპანიების საშუალებით. ტოკიოს 2021 წლის ოლიმპიურ და პარაოლიმპიურ თამაშებში 40-ზე მეტმა ქართველმა სპორტსმენმა მიიღო მონაწილეობა. ჩვენი სპორტსმენები 11 ოლიმპიური მედლით დაბრუნდნენ - საუკეთესო შედეგი საქართველოს ისტორიაში.

საქართველოს დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერა

საქართველოს ბუნება უნიკალური და ძვირფასია - ყველასთვის ღირებული და საერთო რესურსი. თერთმეტი წელია ვთანამშრომლობთ კავკასიის ბუნების ფონდთან საქართველოს დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის მიზნით. ყოველწლიურად, საქართველოს ბანკი 100,000 აშშ დოლარით აფინანსებს 11 დაცულ ტერიტორიას: ბორჯომი-ხარაგაული, ლაგოდეხი, თუშეთი, ვაშლოვანი, მტირალა, ჯავახეთი, ყაზბეგი, ალგეთი, კინტრიში, მაჭახელა და ფშავ-ხევსურეთი. 2021 წელს საქართველოს ოთხი დაცული ტერიტორია - მტირალასა და კოლხეთის ეროვნული პარკები, კინტრიში და ქობულეთი იუნესკოს მსოფლიო მემკვიდრეობის სიაში შევიდა. პირველად კავკასიის რეგიონში, ეს აღიარება ხელს უწყობს საქართველოში უნიკალური ეკოსისტემების კონსერვაციას, ასევე ეკოტურიზმს.

2021 წელს ასევე დავიწყეთ საგანმანათლებლო კამპანიები საქართველოს დაცული ტერიტორიების უნიკალური ბიომრავალფეროვნების პოპულარიზაციის მიზნით. <https://www.youtube.com/watch?v=w1EtoGW8N0U>

მომავლის პროფესიები

ბანკში დასაქმების შესაძლებლობებისა და ბიზნესებისთვის სესხების გაცემის გზით ქვეყანაში სამუშაო ადგილების შექმნის გარდა, საქართველოს ბანკი ასევე ცდილობს უზრუნველყოს მეტი დასაქმების შესაძლებლობა, დაეხმაროს ახალგაზრდებს კარიერული გზების არჩევას და იმ უნარ-ჩვევების შეძენაში, რაც მათ მომავალში წარმატების მიღწევაში დაეხმარება.

ჩვენ ვთანამშრომლობთ YouTube-ის ადგილობრივ საგანმანათლებლო არხთან FennecTech Studio-სთან, რათა ხელი შევუწყოთ მომავლის პროფესიებსა და ტექნოლოგიურ სფეროებში კარიერული გზების შესახებ კონტენტის განვითარებას. პროექტის მიზანია საქართველოში ახალგაზრდების მოტივაცია, განახორციელონ განათლებისა და დასაქმების შესაძლებლობები ტექნოლოგიურ სფეროებში. ჩვენ მიზანია შევქმნათ ინკლუზიური ციფრული საზოგადოება, სადაც ყველას ექნება წვდომა ქვეყნის წამყვანი ექსპერტების სასარგებლო ინფორმაციაზე. პროექტში ასევე მონაწილეობენ საქართველოს ბანკის თანამშრომლები, მათ შორის გენერალური დირექტორი. ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული პროფესიების პოპულარიზაციისა და ტექნოლოგიურ სფეროებში უფრო მეტი ქალის ჩართულობის წახალისებით, მიგვაჩნია, რომ შეგვიძლია გავაგრძელოთ ტექნოლოგიური განვითარებისა და ინოვაციების მხარდაჭერა საქართველოში და ჩვენს ორგანიზაციაში.

Fennec Tech Studio-ს ვიდეოებს მილიონზე მეტი ნახვა ჰქონდა სხვადასხვა სოციალურ ქსელში და ჰყავს 7000-ზე მეტი YouTube გამომწერი.

მმსს-ს მხარდაჭერა

მმს- თვის ბანკის ძირითადი ფინანსური პროდუქტებითა და დამატებითი შეთავაზებებით მხარდაჭერის გარდა, ადგილობრივი ბიზნესის მდგრადი განვითარებისა და წარმატების ხელშეწყობის მიზნით ბანკი იყენებს თავის რესურსებს სხვადასხვა ინიციატივებითა და პარტნიორობის გზით.

სოციალური მეწარმეობის განვითარების მხარდაჭერა

საქართველოს ბანკი დიდი ხანია მხარს უჭერს ადგილობრივ ბიზნესებს, რომლებსაც სოციალური დანიშნულება აქვთ. მხარს ვუჭერთ სხვადასხვა სოციალური მეწარმეობის პროგრამას. ჩვენ ვიყავით ერთ-ერთი პირველი კომპანია, რომელმაც მხარი დაუჭირა სოციალური მეწარმეობის პროექტებს. 2017 წლიდან 800,000 ლარამდე ოდენობის გრანტი გამოვუყავით 18 სოციალურ საწარმოს საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში.

ქველმოქმედება

Supergmiri.ge

საქართველოში დაახლოებით 50,000 ბავშვი სიღარიბეში ცხოვრობს. საქართველოს ბანკი გახდა საქველმოქმედო პლატფორმის supergmiri.ge მთავარი პარტნიორი. პლატფორმა 2020 წლის ივნისში შეიქმნა. პლატფორმის მიზანია საქართველოში ქველმოქმედების პოპულარიზაცია, ასევე სოციალურად დაუცველი ოჯახების ბავშვების დახმარება და წახალისება.

supergmiri.ge ახდენს გაჭირვებაში მცხოვრები ბავშვების იდენტიფიცირებას და აკავშირებს მათთან, რომელთაც შეუძლიათ შეცვალონ მათი ცხოვრება უკეთესობისკენ. ბენეფიციარები არიან 3-16 წლის სოციალურად დაუცველი ბავშვები. პლატფორმა ქმნის მათ პროფილებს, აქვეყნებს მათ ისტორიებს და მათ ხმას აწვდენს „სუპერგმირებს“. ბავშვები „სუპერგმირებისგან“ ყოველთვიურად ღებულობენ გზავნილებს, სადაც მოთავსებულია მათი ასაკის, სურვილების და მიზნების შესაბამისი აუცილებელი პროდუქტები და მომსახურების ვაუჩერები. გარდა ამისა, „სუპერგმირს“ შეუძლია გახდეს მისი ბავშვის მენტორი.

საქართველოს ბანკი supergmiri.ge- ის მხარდამჭერია ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსებისა და მარკეტინგული კომუნიკაციების თვალსაზრისით, პლატფორმის მუშაობის გაუმჯობესებისა და სოციალური მედიის და მარკეტინგული კამპანიების მეშვეობით ცნობიერების ამაღლების მიზნით.

პლატფორმას ამჟამად ჰყავს 352 დასაბინდებული ბავშვი და 385 „სუპერგმირი“.

მმართველობა და რისკების მართვა

მიზანი

ვაწარმოთ ბიზნესი კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტებისა და ეთიკის პრინციპების შესაბამისად, აგრეთვე ეფექტურად ვმართოთ რისკები, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული და სხვა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები ჩვენს საკრედიტო პორტფელში.

არსებითი საკითხები

სამეწარმეო რისკების მართვა
ბიზნეს ეთიკა
მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობა
ფინანსური დანაშაული
ადამიანის უფლებები
უსაფრთხოება და კონფიდენციალურობა
საკრედიტო პორტფელის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვა
საბჭოს დამოუკიდებლობა და მრავალფეროვნება

ბანკი არის ჯგუფის შემოსავლების ძირითადი წყარო და ოპერირებს ფინანსური მომსახურების სექტორში, შესაბამისად, მისი რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოები მნიშვნელოვანია ჯგუფის საქმიანობისთვის. ბანკის რისკების მართვის ორგანოების მიერ შესრულებული სამუშაო უშუალოდ ეცნობება ჯგუფს.

ბიზნეს ეთიკა

ვიცავთ ეთიკის უმაღლეს სტანდარტებს ყველაფერში, რასაც ვაკეთებთ.

მიგვაჩნია, რომ ჩვენი საქმიანობის, ტრანზაქციების, პროდუქტებისა და სერვისების პოტენციური შედეგები და ჩვენ მიერ განსაზღვრული ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების შესაბამისად მოქმედება არის ჩვენი კომპასი. იმედი გვაქვს, რომ თითოეული ჩვენი თანამშრომელი ყოველდღიურ საქმიანობაში ითვალისწინებს ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებს და იცავს ყველა მოქმედი კანონს, წესს, შიდა პოლიტიკასა და პროცედურებს.

საქართველოს ბანკში კულტურისა და ეთიკის მარეგულირებელი ძირითადი დოკუმენტებია ქცევისა და ეთიკის კოდექსი და მამხილებელი პოლიტიკა. ქცევისა და ეთიკის კოდექსი ადგენს ძირითად პრინციპებს და განსაზღვრავს ეთიკური და პროფესიული ქცევის ზოგად მოთხოვნებს. პოლიტიკა ვრცელდება ყველა თანამშრომელზე და დროებით თანამშრომელზე, მათ შორის კონსულტანტებსა თუ კონტრაქტორებზე ბანკის მასშტაბით. საქართველოს ბანკში დასაქმებისას თანამშრომლები ადასტურებენ, რომ გაეცნენ კოდექსს და დაიცავენ მას. კოდექსის მიხედვით, ვალდებულებების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება, მათ შორის, ბანკთან შრომითი ან სხვა ურთიერთობის შეწყვეტა. პოლიტიკა დამტკიცებულია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ბანკს ასევე შემუშავებული აქვს ინტერესთა კონფლიქტის მართვის პოლიტიკა და დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციების მართვის პოლიტიკა. აღნიშნული პოლიტიკა განსაზღვრავს როგორც პირად, ისე ორგანიზაციულ ინტერესთა კონფლიქტების მართვის მოთხოვნებს, ასევე ინტერესთა კონფლიქტის დროული და ეფექტური გამოვლენისა და მართვის პროცესებს. კონტროლის მექანიზმები ასევე განსაზღვრულია ამ მარეგულირებელ დოკუმენტებში. აღნიშნული კონტროლის მექანიზმების განხორციელებაზე პასუხისმგებელია დაცვის პირველი ხაზი და დაცვის მეორე ხაზი - შიდა კონტროლის, საკრედიტო რისკების მართვისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიმართულებები.

ვამოწმებ ჩვენს თანამშრომლებს საშუალებას, იმოქმედონ ეთიკურად და ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების შესაბამისად. მოვუწოდებთ თანამშრომლებს ღიად ისაუბრონ და დაუყოვნებლივ განაცხადონ ფაქტობრივი ან პოტენციური გადაცდომის შესახებ. ბანკს შემუშავებული აქვს მამხილებელი ინსტრუმენტი, რომელიც თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს განაცხადონ ნებისმიერი პრობლემის შესახებ ანონიმურად ან კონფიდენციალურად. ბანკი იყენებს WhistleB-ს, მოწინავე დამოუკიდებელ მამხილებელ შეტყობინების არხს და შემთხვევის მართვის ინსტრუმენტს. აკრძალულია საპასუხო მოქმედების ნებისმიერი ფორმა თანამშრომლის მიმართ, რომელიც განაცხადებს ეთიკის დარღვევის საკითხის შესახებ, ან ნებისმიერი ადამიანის წინააღმდეგ, რომელიც მონაწილეობს გამოძიებაში. თანამშრომლების მიმართ, რომლებიც საპასუხო ქმედებას ახორციელებენ იმ კოლეგის წინააღმდეგ, რომელმაც წამოჭრა საკითხი, მოითხოვა გონივრული მისადაგება, განაცხადა დარღვევის შესახებ ან ჩაერთო გამოძიებაში, გამოიყენება დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა, მათ შორის, ბანკთან შრომითი ან სხვა ურთიერთობის შეწყვეტა.

სამეთვალყურეო საბჭო ე.წ. “tone from the top”-ს პრინციპით აწესებს კორპორატიული ეთიკის და პასუხისმგებლობის მაღალ დონეს. მამხილებელ პოლიტიკაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება საბჭოს, ხოლო საბჭო და აუდიტის კომიტეტი ღებულობენ კვარტალურ და წლიურ ანგარიშებს პოლიტიკის განხორციელების შესახებ. ეთიკის კოდექსის დარღვევებთან დაკავშირებით შიდა და გარე დაინტერესებული მხარეების მიერ შეტანილი საჩივრების შესახებ კვარტალური ანგარიში წარედგინება აუდიტის კომიტეტს.

შემუშავებული გვაქვს მომხმარებელთა საჩივრების მართვის პროცედურა, რომელიც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს შეატყობინოს ბანკს ფაქტობრივი ან პოტენციური დარღვევების შესახებ. ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტს ევალება განიხილოს ეთიკის კოდექსის დარღვევის შესახებ ნებისმიერი სერიოზული საჩივარი როგორც თანამშრომლების, ისე მომხმარებლების მხრიდან. 2021 წელს ჩვენ მივიღეთ 53 პრეტენზია ეთიკის საკითხებთან დაკავშირებით ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისგან.

შიდა და საჯარო ვებსაიტების გარდა, პრეტენზიის დასაფიქსირებლად სატელეფონო ხაზი ხელმისაწვდომია 24 საათის განმავლობაში, კვარტალურ შვიდი დღე. ნებისმიერ დაინტერესებულ მხარეს შეუძლია დაგვიკავშირდეს: (+995 32) 2 444 444 ან <https://bankofgeorgia.ge/en/anonymous-contact>.

ფინანსური დანაშაული

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში შეიცვალა სიტუაცია ფინანსურ დანაშაულთან დაკავშირებით. ბანკებისთვის რისკების წარმოქმნას განაპირობებს სხვადასხვა ფაქტორი, მათ შორის ტრანზაქციების მოცულობის მნიშვნელოვანი ზრდა და ფინანსური სისტემების გაზრდილი ინტეგრაცია მსოფლიო მასშტაბით. გარდა ამისა, მარეგულირებლები მუდმივად ცვლიან წესებს და მთავრობები სულ უფრო ხშირად იყენებენ ეკონომიკურ სანქციებს საჯარო და კერძო სუბიექტების და თუნდაც ფიზიკური პირების მიმართ. ჩვენ ვცდილობთ უზრუნველყოთ ბანკისა და ფინანსური სისტემის მთლიანობა, დავიცვათ ჩვენი ბრენდი და რეპუტაცია და შევამსუბუქოთ ნებისმიერი უარყოფითი გავლენა ეკონომიკასა და ადამიანებზე ფინანსური დანაშაულის პრევენციის ეფექტური პროგრამების განხორციელებით.

ფულის გათეთრება და ტერორიზმის დაფინანსება (ML/FT) და სანქციები

ვემსახურებით მხოლოდ იმ კლიენტებს, რომლებიც აკმაყოფილებენ ჩვენს ყველაზე მკაცრ კრიტერიუმებს და არიან ჩვენი რისკის აპეტიტის ფარგლებში.

შემუშავებული გვაქვს რისკებზე დაფუძნებული ფულის გათეთრების (AML) /ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CFT) პროგრამა, რომელიც მუშაობს დაცვის სამი ხაზის მოდელის საფუძველზე. აღნიშნული პროგრამა შემუშავებულია ადგილობრივი მარეგულირებელი და საკანონმდებლო მოთხოვნების, საერთაშორისო სტანდარტების (ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფის (FATF)) რეკომენდაციებისა და საერთაშორისო ფინანსური სანქციების პროგრამების შესაბამისად.

ფინანსური დანაშაულის გამოვლენისა და პრევენციის შესაძლებლობების გასაძლიერებლად, ვაგრძელებთ ML/TF რისკების მართვის მიმართულების გაუმჯობესებას. ჩავდეთ მნიშვნელოვანი რესურსები ML/TF რისკების მართვის შესაძლებლობების გასაუმჯობესებლად, მათ შორის შევიმუშავებთ მოწინავე ანალიტიკისა და ტრანზაქციების მონიტორინგის გადაწყვეტები საეჭვო აქტივობების გამოსავლენად. ფულადი ტრანზაქციების (CTR) და საეჭვო ტრანზაქციების შესახებ ანგარიშების (STR) წარდგენის პროცესი ავტომატიზებულია.

ვატარებთ საწარმოს ფინანსური დანაშაულის ბიზნეს რისკების შეფასებას, რომელიც მოიცავს თანდაყოლილი რისკის, კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობისა და ნარჩენი რისკის შეფასებას. შეფასება წარმოადგენს ML/TF რისკებთან მიმართებაში ბანკის რისკის აპეტიტის განსაზღვრის საფუძველს. შედეგების საფუძველზე, AML და შესაბამისობის უზრუნველყოფის დეპარტამენტი შემდგომში განსაზღვრავს შესაბამის ზომებს გამოვლენილი პრობლემების გადასაჭრელად.

თანამშრომლები გადიან ყოველწლიურ სავალდებულო ტრენინგს ფულის გათეთრებასთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან დაკავშირებული რისკების, ასევე სანქციების პროგრამების შესახებ.

ფინანსური დანაშაულის რისკები რეგულარულად განიხილება აუდიტის კომიტეტის მიერ. კომიტეტს მიეწოდება ინფორმაცია არსებული კონტროლის მექანიზმებისა და გატარებული ღონისძიებების შესახებ.

KYC

მომხმარებელთა რისკების შეფასება სრულად ავტომატიზებული პროცესია. ჩვენ ვმართავთ მომხმარებლის რისკს ურთიერთობის მთელი ციკლის განმავლობაში. ინფორმაციას მომხმარებლის საკუთრების სტრუქტურის, საბოლოო ბენეფიციარი მესაკუთრეების და სახსრების/შემოსავლების წყაროს შესახებ ვღებულობთ ონბორდინგის დროს.

ჩვენი არსებული კლიენტები გადიან რეგულარულ სათანადო შემოწმებას. ბანკი იყენებს პროგრამულ უზრუნველყოფას, რისი საშუალებითაც შესაძლებელია ყველა ტრანზაქციის სრულად ავტომატიზებული მონიტორინგი სანქციების სიის მიხედვით (OFAC, ევროკავშირი, დიდი ბრიტანეთი, გაერო და სხვა მსგავსი ორგანოები, მათ შორის, გლობალური ახალი ამბების მონაცემთა ბაზები).

ანტიკორუფციული პოლიტიკა

ბანკი იცავს ნულოვანი ტოლერანტობის პრინციპს მექრთამეობისა და კორუფციის მიმართ. შემუშავებული გვაქვს პოლიტიკა, პროცედურები და შიდა კონტროლის მექანიზმები ანტიკორუფციული კანონმდებლობის შესაბამისად. ანტიკორუფციული პროგრამა მოიცავს: რისკების მართვის პროცესებს (ზედამხედველობა, მართვა და გადამისამართება); კომუნიკაციასა და ტრენინგს; განხილვისა და წინასწარი დამტკიცების პროცესებს; მესამე მხარეებთან ტრანზაქციების მონიტორინგს; ანონიმურ შეტყობინებას; და დამოუკიდებელი ტესტირების პროცესებს შიდა აუდიტის მიერ. ქვეცისა და ეთიკის კოდექსი, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის პოლიტიკა, ანტიკორუფციული პოლიტიკა და "იგნობდე შენ თანამშრომელს" პროცედურები უზრუნველყოფს ბანკის კეთილსინდისიერ საქმიანობას. ანტიკორუფციული პოლიტიკა და საჩუქრების მიღების პოლიტიკა ითვალისწინებს მითითებებს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა ამოიციონ თანამშრომლებმა და საჩუქრების მიღების მექრთამეობასა და კორუფციას, აგრეთვე როგორ მოიქცნენ გარე მესამე პირებისთვის/მხრიდან საჩუქრების მიღების ან შეთავაზების ან წახალისების შემთხვევაში. ამჟამად ხორციელდება პროგრამა ჩვენი ABC რისკების შეფასების, კონტროლისა და ანგარიშების სისტემის შემდგომი გასაუმჯობესებისთვის. შიდა კონტროლისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიმართულება არის დაცვის მეორე ხაზი მექრთამეობისა და კორუფციის რისკების მართვაში.

შევიმუშავებთ ონლაინ სასწავლო მოდულები ABC რისკების, მათ შორის საჩუქრების მიღების პოლიტიკისა და მამხილებელი პლატფორმის შესახებ. ყოველწლიური ტრენინგი სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის. დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 85-ე გვერდი.

ბანკში მოქმედებს პროცედურა „იგნობდე შენ თანამშრომელს“, რომელიც მოიცავს:

- დეკლარაციის პროცესს;
- ბეჭდარუნდის შემოწმების პროცესს; და
- თანამშრომლის მონიტორინგის პროცესს.

ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტი უზრუნველყოფს ABC ინციდენტებთან დაკავშირებული საჩივრების განხილვას. აუდიტის კომიტეტს რეგულარულად ეცნობება ინციდენტების შესახებ.

2021 წელს ბანკში მექრთამეობის ან კორუფციის არც ერთი შემთხვევა არ დაფიქსირებულა, და არც ჯარიმები დაწესებულა ბანკზე ქრთამის აღებისთვის ან კორუფციისთვის.

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობა

ვცდილობთ ბიზნესი ვაწარმოოთ არსებული მარეგულირებელი და სამართლებრივი მოთხოვნების შესაბამისად

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საბანკო საქმიანობა, რომელსაც ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ ლიცენზირებული სისტემურად მნიშვნელოვანი ბანკის (რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა ჯგუფის მთლიანი აქტივების 95.8%-ს და ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 93.9%-ს) მეშვეობით. ბანკი მუშაობს უაღრესად რეგულირებულ გარემოში, რომელიც ყოველწლიურად იცვლება. გარდა საქართველოს საკანონმდებლო სისტემაში განხორციელებული ცვლილებებისა, რომლებიც გავლენას ახდენს კომერციული ბანკების საქმიანობაზე, ბანკის საქმიანობა რეგულირდება (1) საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემუშავებული საბანკო და ფინანსური ინსტიტუტების მარეგულირებელი ჩარჩოს; (2) საქართველოს შრომის ინსპექციის მიერ დადგენილი შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის წესების; (3) პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამსახურის მიერ დადგენილი პერსონალური მონაცემების დაცვის წესების საფუძველზე; და (4) სხვა სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანოების მიერ, რომელთა კომპეტენციაში შედის საქართველოში კომერციული სუბიექტების საქმიანობის ინსპექტირება და რეგულირება.

„კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, ბანკების საქმიანობას საქართველოში არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი, რომელსაც აქვს უფლება გამოსცეს განკარგულებითი ან დადგენილებები თავის კომპეტენციაში შემავალ სხვადასხვა საკითხზე, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით: ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების

წინააღმდეგ ბრძოლა, მონეტარული რეგულირების ინსტრუმენტები, საბანკო ზედამხედველობის წესები და გადახდის სისტემის რეგულაციები. საქართველოს ეროვნული ბანკი ხელმძღვანელობს ბაზელის კომიტეტის მიერ შემუშავებული პრაქტიკითა და საქართველოს DCFTA-ზე დაფუძნებული ევროკავშირის კანონმდებლობის ჰარმონიზაციისა და იმპლემენტაციის მცდელობებით, და გამოქვეყნებული აქვს რეგულაციები:

- ბანკებში ჯანსაღი კორპორაციული მართვისა და ადმინისტრატორთა შესაფერისობის კრიტერიუმების შესახებ;
- ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალის სტრუქტურის, პრუდენციული კოეფიციენტებისა და მოთხოვნების შესახებ;
- ფინანსური ინსტიტუტების ლიკვიდურობის მოთხოვნების შესახებ;
- საკრედიტო რისკის მართვის, რისკის პოზიციების შეწონვისა და შესაძლო საკრედიტო დანაკარგების რეზერვების შესახებ;
- საოპერაციო რისკების მართვის შესახებ;
- სახაზინო ოპერაციების, ფინანსური გირავნობის, ურთიერთგაქცეობისა და დერივატივების შესახებ
- კიბერუსაფრთხოების მართვის ჩარჩოს შესახებ;
- ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ;
- მომხმარებელთა ონბორდინგის, მომხმარებელთა ძლიერი ავთენტიფიკაციისა და ვერიფიკაციის შესახებ;
- გადახდის სერვისებისა და გადახდის სისტემების შესახებ;
- ფიზიკური პირების დაკრედიტების შესახებ;
- ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ;
- მომხმარებელთა დაცვის შესახებ;
- ეთიკის კოდექსი ბანკის ზოგად საქმიანობაში და ეთიკის კოდექსი თანხის ამოღებისას;
- საფინანსო სექტორში კონკურენციის შესახებ;
- საბროკერო და სავაჭრო საქმიანობის შესახებ
- სადეპოზიტო და ანგარიშსწორების ოპერაციების შესახებ;
- სადეპოზიტო და აქტივების მართვის ოპერაციების შესახებ;
- გამყვანების სტანდარტები შესახებ;
- ფინანსური ინსტიტუტების გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი ჩარჩო; და
- საბანკო დავების გადაწყვეტის სისტემის შესახებ და სხვა.

ეროვნული ბანკი შეიმუშავებს და აქვეყნებს სამ-წლიან საზედამხედველო სტრატეგიის დოკუმენტს (მოქმედი სტრატეგია ხელმისაწვდომია მისამართზე: <https://nbg.gov.ge/en/page/supervisory-strategy>). ზოგიერთი რეგულაცია შეიძლება ითარგმნოს მკაფიო საოპერაციო მოთხოვნებში - ეს არის „წესებზე დაფუძნებული შესაბამისობა“. სხვა რეგულაციები, როგორცაა მომხმარებელთა დაცვა, მოიცავს მარეგულირებლის განზრახვას სასურველი შედეგების მიღწევას. ამას ეწოდება „პრინციპებზე დაფუძნებული შესაბამისობა“, რომელიც ადვილად არ ითარგმნება კონკრეტულ საოპერაციო და საკონტროლო მოთხოვნებში. საქართველოს ეროვნული ბანკის ზედამხედველობის განყოფილება მუშაობს პრაქტიკული მიდგომით მის მიერ რეგულირებად სუბიექტებთან, რის გამოც წინასწარ დაგეგმილი შემოწმებები იშვიათია, მაგრამ ეროვნული ბანკი ჩართულია ბანკთან ურთიერთქმედების ყოველდღიურ პროცესში და აქვს წვდომა ბანკის ყველა თანამშრომელთან და ინფორმაციაზე მოთხოვნის შემთხვევაში.

ბანკს აქვს მაღალი ნდობა, რომ მისი ოპერაციები ხორციელდება მოქმედი რეგულაციების შესაბამისად, ვინაიდან მარეგულირებლის ჩართვა მისი ყოველდღიური საქმიანობის ნორმალური ნაწილია. შესაბამისად, ბანკი, ქვემოთ მითითებული კონფიდენციალურობის შეზღუდვების გათვალისწინებით, იყენებს შემდეგ მაჩვენებლებს მომხმარებელთა დაცვისა და საკრედიტო ინფორმაციის მოთხოვნების მარეგულირებელ ნორმებთან შეუსაბამობასთან დაკავშირებით, რომელიც არსებითია და რომელსაც ჯგუფი მიუთითებს და აღწერს თავის მომავალ წლიურ ანგარიშებში:

- ნებისმიერი ჯარიმა, რომელიც აღმატება ბანკის მარეგულირებელი კაპიტალის ზღვრულ 0.1%-ს;
 - ბანკის კონტროლის მექანიზმების სისტემური გაუმართაობით გამოწვეული ნებისმიერი შეუსაბამობა.
- ბანკის მიერ ასეთი ინფორმაციის გამჟღავნება შეიძლება შეიზღუდოს, თუ ინფორმაცია მიეკუთვნება კონფიდენციალურობის კატეგორიებს, რომლებიც განსაზღვრულია ინფორმაციის კონფიდენციალურად მიჩნევისა და კონფიდენციალურად მიჩნეული ინფორმაციის გაცემის შესახებ საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს N4 დადგენილებით, რომელიც განსაზღვრავს ეროვნული ბანკის მფლობელობაში არსებული კონფიდენციალური ინფორმაციის ნუსხას და ანიჭებს მას კონფიდენციალურობის კატეგორიებს, რომლის დაცვა აუცილებელია საქართველოში მონეტარული პოლიტიკისა და ფინანსური ზედამხედველობის ჯანსაღი მართვის მიზნით. დღეისათვის მარეგულირებელი კომუნიკაციები და ქმედებები (ჯარიმების ჩათვლით) მომხმარებელთა დაცვის ან საკრედიტო ინფორმაციის მოთხოვნების ნებისმიერ დარღვევასთან დაკავშირებით არ არის კლასიფიცირებული, როგორც კონფიდენციალური და, შესაბამისად, ბანკის მიერ შეიძლება ჩაითვალოს გამჟღავნებად ინფორმაციად („შეუსაბამობასთან დაკავშირებული საკითხები, რომლებიც ექვემდებარება გამჟღავნებას“).
- ბანკის მთავარ მარეგულირებელთან ყოველდღიური ურთიერთობის გარდა, მარეგულირებელ ნორმებთან შესაბამისობის კონტროლი ხორციელდება "დაცვის სამი ხაზის" მოდელის საფუძველზე, სადაც მეორე ხაზის ფუნქციას ასრულებს შესაბამისობის უზრუნველყოფის, სამართლებრივი და სხვა რისკების მართვის სამსახურები, ხოლო პირველი ხაზი ითვლება, რომ ვრცელდება ბანკის საქმიანობის ყველა მიმართულებაზე. 2021 წელს ბანკის შიდა აუდიტის სამსახურმა კიდევ უფრო გააძლიერა დაცვის მესამე ხაზი მარეგულირებელ ნორმებთან შესაბამისობის მიმართულებით, შექმნა შესაბამისობის აუდიტის განყოფილება.

შესაბამისობის საოპერაციო მოდელი მოიცავს შემდეგს:

- შესაბამისობის რისკის სფეროების იდენტიფიცირება და პრიორიტეტიზაცია;
- ორგანიზაციაზე ზემოქმედების მქონე მარეგულირებელი სფეროების ტაქსონომიისა და ინვენტარიზაციის მართვა;
- რეგულაციების შემოქმედების ადრეულ ეტაპზე მარეგულირებელთან ურთიერთობის პროაქტიული მიდგომის შენარჩუნება და სათანადო განხორციელების შესაძლებლობის შესახებ უკუკავშირის უზრუნველყოფა.

ეს საშუალებას აძლევს ბანკს მოამზადოს და დაგეგმოს მისი განხორციელების პროცესები კანონმდებლობაში ცვლილებების შეტანამდე, რაც ამცირებს შეუსაბამობის რისკს. აღნიშნული მიდგომა გვაქვს ყველა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებასთან დაკავშირებით, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს ბანკზე. იურიდიული დეპარტამენტი ეხმარება ბანკს დროულად გამოავლინოს შესაძლო საკანონმდებლო ცვლილებები და კოორდინაციას უწევს შესაბამისობის უზრუნველყოფის დეპარტამენტს, რათა აქტიურად მართოს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული რეგულაციები.

2021 წელს ბანკმა კიდევ უფრო გააძლიერა შესაბამისობის უზრუნველყოფის ჩარჩო მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების მართვის პროცესის სტანდარტიზაციით. ბანკის მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების მართვის სისტემა მოიცავს ცვლილებების მონიტორინგს, ბანკის გაფრთხილებას რისკების შესახებ და ანგარიშვალდებულებისა და ჯვარედინი ფუნქციონალური თანამშრომლობის უზრუნველყოფას ბანკზე გავლენის მქონე ცვლილებებთან დაკავშირებით. პროცესი მოიცავს საადრიცხო სისტემას, რომელიც აკონტროლებს მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებას, აფასებს გავლენას და უზრუნველყოფს განახლებებს რისკის, პოლიტიკის, ტრენინგისა და კონტროლის მიმართულებით. შევიშლავთ ზემოქმედების ანალიზის სტანდარტიზებული პროცესი, რათა შევაფასოთ ცვლილებების გავლენა და განვსაზღვროთ, საჭიროა თუ არა ქმედება და მოვახდინოთ ქმედებებისა და რესურსებისა პრიორიტეტიზაცია. იურიდიულ დეპარტამენტთან

თანამშრომლობით, შესაბამისობის დეპარტამენტი შესაბამისობის რისკთან დაკავშირებული ახალ და შემოთავაზებულ წესებს გადაიტანს შიდა შესაბამისობის სტანდარტებში, პროცედურებსა და გაიდლაინებში, ბანკის პროცედურებში ახალი მარეგულირებელი მოთხოვნების სათანადოდ ინკორპორირების მიზნით. მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების მართვის პროცესი მოიცავს სტანდარტიზებულ სამუშაო პროცესს და დავალების მართვას, გადახდების დაგვიანების შემთხვევაში, რათა უზრუნველყოს შესაბამისი პროცედურების და კონტროლის მექანიზმების დროული განხორციელება, ბანკის შესაბამისობის რისკების ეფექტურად მართვის ხელშეწყობის მიზნით.

ვალიარებთ, რომ სამართლებრივი რისკები გავრცელებულია ჩვენს საქმიანობაში და შეიძლება წარმოიშვას საკანონმდებლო ცვლილებების, საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ნორმების არასწორი ინტერპრეტაციის ან შესაბამისი ორგანოების მიერ კონკრეტულ შემთხვევებში საკანონმდებლო ან მარეგულირებელი ნორმების არასასურველი ინტერპრეტაციის შედეგად. ოურიდიული დეპარტამენტი უზრუნველყოფს სამართლებრივი რისკის პრევენციასა და ადრეულ ეტაპზე შერბილებას, მის მართვას და გამოწვეული ზიანის კონტროლს სხვადასხვა კვლევითი, ტრანზაქციებისა და დავების მართვის ჯგუფების მეშვეობით. ოურიდიული დეპარტამენტი ასრულებს რისკების მართვის მეორე ხაზის ფუნქციას და ჩართულია ბანკის ყველა პროდუქტის, სერვისის, ოპერაციისა და პროცესის ზედამხედველობის პროცესში, რათა პრაქტიკულად გამოავლინოს და გადაჭრას ნებისმიერი შესაძლო სამართლებრივ ნორმებთან შეუსაბამობა.

განვახორციელებთ რისკების ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავებისა და განხორციელების პროცესი, მათ შორის შესაბამისობისა და სამართლებრივი რისკების პრევენციის, შერბილების ან მინიმუმამდე დაყვანის, აგრეთვე შესაბამისობის დარღვევის გამოვლენის, შეტყობინებისა და რეაგირების პოლიტიკა და პროცედურები. შევიმუშავებთ ონლაინ ტრენინგ პლატფორმა ყველა თანამშრომლისთვის, სადაც ვახორციელებთ შესაბამისობის შესახებ სასწავლო პროგრამებს. სავალდებულო ტრენინგი ყოველწლიურად ახლდება, ასევე სამართლებრივი და შესაბამისობის უზრუნველყოფის ჯგუფები რეგულარულად ატარებენ სამართლებრივი და შესაბამისობის შესახებ სპეციალურ ტრენინგებს სხვადასხვა განყოფილებაში მიზნობრივი კოლეგებისთვის.

2021 წელს არ გამოვლენილა რაიმე შესაბამისობასთან დაკავშირებული პრობლემები, რომლებიც ექვემდებარება გამყვანებას.

ინფორმაციული უსაფრთხოება

ვცდილობთ, უზრუნველყოთ ჩვენი მომხმარებლების ფინანსური აქტივებისა და პერსონალური მონაცემების უსაფრთხოება, აგრეთვე ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების უსაფრთხოება, საიმედოობა და სტაბილურობა

ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკები არის ერთ-ერთი მთავარი საფრთხე, რომელსაც აწყდებიან ორგანიზაციები მსოფლიო მასშტაბით. გარე საფრთხეების პროფილი დინამიურია და ეს საფრთხეები კვლავ იზრდება. ბანკისთვის კვლავც გამოწვევად რჩება ინფორმაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფა. გვესმის, რომ თუ ბანკის მცდელობები ამ მიმართულებით წარმატებული არ იქნება, შეიძლება გამოიწვიოს უარყოფითი გავლენა ჩვენს კლიენტებსა და თანამშრომლებზე, ასევე შეიძლება კომპანიებსა და პარტნიორებზე და ვინაიდან, ბანკი არის საქართველოს მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურის ნაწილი, მთლიანად ქვეყანაზე. ასევე გვაქვს ურთიერთობა უცხო ქვეყნის კლიენტებთან და პარტნიორებთან და, შესაბამისად, ჩვენი ინფორმაციული უსაფრთხოების დარღვევის უარყოფითი შედეგები შეიძლება გავრცელდეს საქართველოს ფარგლებს გარეთ. ასეთ დარღვევას შეიძლება შედეგად მოყვეს ჩვენთვის პოტენციური სახელშეკრულებო და მარეგულირებელი პასუხისმგებლობის დაკისრება, არსებული და მომავალი მომხმარებლებისა და პარტნიორების დაკარგვა, ჩვენი ბრენდისა და რეპუტაციის დაზიანება და ფინანსური ზარალი.

ინფორმაციული უსაფრთხოება ბანკისთვის პრიორიტეტულია. ახალი ციფრული პროდუქტებისა და სერვისების შემუშავებისას, ვატარებთ დამატებით ზომებს ჩვენი ინფორმაციული უსაფრთხოების სისტემების სანდოობის უზრუნველსაყოფად.

ნაკისრი ვალდებულებების წარმატებით შესრულების მიზნით, ვახორციელებთ მთელ რიგ ინიციატივებს. გამოვყოფთ მნიშვნელოვან ადამიანურ და ფინანსურ რესურსებს და ვთანამშრომლობთ მსოფლიოში ცნობილ ტექნოლოგიურ კომპანიებთან, რათა სათანადო რეაგირება მოვახდინოთ ინფორმაციული უსაფრთხოების საფრთხეებზე. ვაღიარებთ, რომ მნიშვნელოვანია ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის ძლიერი სისტემის ჩამოყალიბება და შენარჩუნება, რომელიც აკმაყოფილებს მოქმედ ბიზნესს და მარეგულირებელ მოთხოვნებს და შეესაბამება არსებულ და ახალ საფრთხეს.

ბანკში არის სპეციალური ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის სისტემის, მათ შორის პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავებასა და შენარჩუნებაზე, რომლებიც რეგულარულად მოწმდება და იცვლება მიღებული გამოცდილების შესაბამისად. ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტს ხელმძღვანელობს ინფორმაციული უსაფრთხოების მთავარი ოფიცერი (CISO), რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება გენერალური დირექტორის მოადგილეს - რისკების დირექტორს. CISO ყოველკვარტალურ ანგარიშებს წარუდგენს რისკებისა და აუდიტის კომიტეტებს. შედეგად, მმართველი გუნდსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიეწოდება განახლებული ინფორმაციები ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკების შესახებ.

ვასაქმებთ უსაფრთხოების მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტებს სხვადასხვა ბიზნეს სფეროში. გარდა ამისა, ვუზრუნველყოფთ რეგულარულ ტრენინგებს, რათა მათ იცოდნენ და გააცნობიერონ უსაფრთხოების მიმდინარე ტენდენციები და საკითხები.

26 თანამშრომლისგან შედგარი
ჯვარედინ-ფუნქციონალური
გუნდი

27 მოქმედი პროფესიული
სერთიფიკატი

თანამშრომლების მიერ
გავლილი 16 პროფესიული
კურსი

ასევე ბანკის მასშტაბით ვახორციელებთ ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამას, რათა უზრუნველყოთ თანამშრომელთა ინფორმირებულობა ინფორმაციული უსაფრთხოების საკითხებისა და ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებში მათი გამოყენების შესახებ. თითოეულ თანამშრომელს ვუყურებთ, როგორც "human firewall" და, შესაბამისად, მუდმივად ვაუმჯობესებთ ჩვენს მიდგომას თანამშრომელთა ტრენინგისა და ტესტირების მიმართ. ინფორმაციული უსაფრთხოების ზოგადი ტრენინგი სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის ონბორდინგის ან შიდა როტაციის დროს და შემდგომ - ყოველწლიურად. ზოგადი ტრენინგის მიზანია ძირითადი თანდასხმის ვექტორების შესახებ ცნობიერების ამაღლება და შესაბამისი რეაგირება ინფორმაციული უსაფრთხოების სხვადასხვა ტიპის ინციდენტებზე (მაგალითად, ransomware). ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი მონიტორინგს უწევს ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ სავალდებულო ტრენინგის დასრულებას. ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი ყოველკვარტალურად ატარებს ფიშინგ კამპანიას, რათა შეამოწმოს, რამდენად შეუძლიათ ჩვენს თანამშრომლებს ფიშინგ მეილის გამოვლენა და სათანადო რეაგირება.

88%
ინფორმაციული უსაფრთხოების
შესახებ ტრენინგის გავლის
მაჩვენებელი

87%
კიბერუსაფრთხოების შესახებ
ტრენინგის გავლის მაჩვენებელი

4
ფიშინგ კამპანია ჩატარდა

62.3%
თანამშრომლების რაოდენობის
შემცირება, რომლებმაც ვერ
მოახდინეს სათანადო
რეაგირება ფიშინგ მეილებზე.

ინფორმაციული უსაფრთხოების დეპარტამენტი აკვირდება შედეგებს და მოითხოვს დამატებით ტრენინგს იმ თანამშრომლებისთვის, რომლებმაც ვერ შეძლეს ფიშინგ მელის გამოვლენა და მასზე სათანადო რეაგირება.

ასევე უზრუნველყოფთ ჩვენი მომხმარებლების ინფორმირებას ინფორმაციული უსაფრთხოების საკითხებზე მრავალი არხის, მათ შორის ჩვენი ვებსაიტის, ციფრული პლატფორმებისა და ტექსტური შეტყობინებების საშუალებით. რეგულარულად ვქმნით და სხვადასხვა მედიის საშუალებით ვავრცელებთ კონტენტს, მათ შორის სტატიებს, ინტერაქტიულ თამაშებსა და კითხვარებს.

რაც უფრო ციფრული და რაც უფრო მეტად დამოკიდებული ხდება ჩვენი ორგანიზაცია ღრუბლოვანი გამოთვლებსა და მესამე მხარის პროვაიდერებზე, ჩვენ სულ უფრო მეტად ვხდებით ისეთი კიბერშეტევების სამიზნე, როგორიცაა მიწოდების ჯაჭვზე თავდასხმები, „სერვისის უარყოფა“ (DDoS) და სხვა. ვიღებთ შესაბამის ზომებს მიწოდების ჯაჭვის შეტევის რისკების შესამცირებლად (დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ამ ანგარიშის 86-ე გვერდი). მიუხედავად იმისა, რომ ბანკის მიმართ DDoS შეტევების რიცხვი იზრდება, 2021 წელს ჩვენ გვექონდა 99,97% მუშაობის დრო.

მიუხედავად იმისა, რომ 2021 წელს ბანკზე რაიმე მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა არ ჰქონია, ჩვენ ვიცავთ ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტებზე რეაგირების კომპლექსურ პოლიტიკას, რათა თავიდან ავიცილოთ ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტი, ხოლო ინციდენტის შემთხვევაში, შევზღუდოთ მისი გავლენა ჩვენს დაინტერესებულ მხარეებზე. აღნიშნული პოლიტიკა განსაზღვრავს როლებსა და პასუხისმგებლობებს ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტებზე რეაგირების თითოეულ ეტაპზე და უზრუნველყოფს ეფექტურ ჯვარედინ ფუნქციონალურ თანამშრომლობასა და საზოგადოებასთან და შიდა ურთიერთობების მართვას. ბანკის მასშტაბით კონტროლისა და მონიტორინგის ღონისძიებები გრძელდება, შიდა კონტროლის მთლიანი სისტემის ფარგლებში და მუდმივად გადის შემოწმებას. ყოველწლიურად ბანკი გადის მინიმუმ 11 სახის უსაფრთხოების შეფასებას, ჩვენი ოპერაციების ეფექტურობის შეფასებისა და რეალური და პოტენციური ზემოქმედების მართვის მიზნით. ეს შეფასებები მოიცავს შეღწევადობის ტესტირებას, დარღვევისა და თავდასხმის სიმულაციას, NIST-ის თვითშეფასებას, შიდა და გარე აუდიტს.

ჩატარდა 11 ტიპის
უსაფრთხოების შეფასება

4 დარღვევისა და თავდასხმის
სიმულაცია

1 მესამე მხარის შეღწევადობის
ტესტირება

4 დამოუკიდებელი შიდა
აუდიტი

აღნიშნული შეფასებები გვაძლევს წარმოდგენას იმის შესახებ, თუ რამდენად ეფექტურად განხორციელდა პოლიტიკა და პროცედურები. შედეგად, ბანკი განსაზღვრავს მიზნებსა და ამოცანებს, რომელთა განხორციელება შეიძლება იყოს სავალდებულო (კანონმდებლობის საფუძველზე) ან ნებაყოფლობითი, მაგალითად, ავტომატიზაციის ან ოპტიმიზაციის მიზნით. შედეგები დამაკმაყოფილებელია და Global Finance Magazine-მა ჩვენი კიბერუსაფრთხოებისა და თაღლითობის მართვის სისტემა საუკეთესო სისტემად დაასახლა ცენტრალურ და ადმოსავლეთ ევროპაში.

0 ლარის ზარალი
კიბერუსაფრთხოების
ინციდენტის ან ჯარიმის გამო

0 უსაფრთხოების დარღვევა
(გარედან შეჭრა ბანკის ქსელში ან
სისტემებში)

0 მონაცემთა გატეხვა
(პერსონალური ან ფინანსური
მონაცემების გაჟონვა)

0 მომხმარებელზე
ორიენტირებული ფიშინგ
თავდასხმები, (საიტებისა და
ელ.ფოსტის საშუალებით)

მხარს ვუჭერთ და ხელს ვუწყობთ საქართველოში ინფორმაციული უსაფრთხოების განვითარებას. ცოდნის გაზიარებისა და უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, რეგულარულად ვახორციელებთ პროექტებს ფინანსური ინდუსტრიის სხვა წარმომადგენლებთან, სამართალდამცავ ორგანოებთან, მარეგულირებელ ორგანოებთან და მთავრობასთან ერთად. ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ ინფორმაციული უსაფრთხოების უფრო ეფექტური და ქმედითი ზედამხედველობა, ინფორმაციული უსაფრთხოების მარეგულირებელი ჩარჩოს გამარტივება და საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა და საქართველოში საერთო უსაფრთხოებისა და მდგრადობის გაუმჯობესება. ბანკს ჰყავს გუნდი, რომელიც კოორდინაციას უწევს საფრთხეების შესახებ ინფორმაციის გაცვლას და საგარეო ურთიერთობების განვითარებას. ჩვენ ვართ ფინანსური სერვისების შესახებ ინფორმაციის გაზიარებისა და ანალიზის ცენტრის (FS-ISAC) წევრი, რომლის მეშვეობითაც ბანკს აქვს წვდომა საფრთხის შესახებ ინფორმაციების პლატფორმაზე, მდგრადობის რესურსებსა და ექსპერტთა სანდო ქსელზე, რათა წინასწარ განსაზღვროს, შეამსუბუქოს ფინანსური ინსტიტუტებისთვის გამიზნული ინფორმაციული უსაფრთხოების საფრთხეები და მოახდინოს მათზე რეაგირება.

კონფიდენციალურობა

ვედილობთ დავიცვათ პერსონალური მონაცემები, მონაცემთა მთლიანობა, კონფიდენციალურობა და ხელმისაწვდომობა, გავაძლიეროთ კონტროლი მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ რისკებზე და უზრუნველყოთ პირებისთვის სრული კონტროლი მათ პერსონალურ მონაცემებზე.

მონაცემებზე ორიენტირებულ სამყაროში, უსაფრთხოების საფრთხეები იცვლება და, მათი განხორციელების შემთხვევაში, შესაძლოა მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა იქონიოს ჩვენს მომხმარებლებზე და მათ ადამიანის უფლებებზე, განსაკუთრებით კონფიდენციალურობის დაცვის უფლებაზე. ნებისმიერ დარღვევას ან თავდასხმას შეიძლება შედეგად მოჰყვეს ფინანსური ზარალი, ჩვენი ბრენდისა და რეპუტაციის დაზიანება და მარეგულირებელი ორგანოების სანქცია. ჩვენ უზრუნველყოფთ ჩვენი მომხმარებლების კონფიდენციალურობის დაცვას, პერსონალური მონაცემების დამუშავებას კონფიდენციალურობის დაცვის შესახებ მოქმედი კანონებისა და საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

ინფორმაცია ჩვენი ერთ-ერთი ყველაზე ღირებული აქტივია და მონაცემთა კონფიდენციალურობა პრიორიტეტულია. ჩვენს კორპორატიულ ოპერაციებსა და სტრუქტურაში დავენერგეთ კონფიდენციალურობის დაცვის საუკეთესო სტანდარტები და პრაქტიკა.

სრულად ვიცავთ მონაცემთა დაცვის მოქმედ კანონებს და სამართლებრივი და ინფორმაციული უსაფრთხოების უმაღლეს სტანდარტებს. უზრუნველყოფთ მონაცემთა დაცვის მოქმედ კანონებთან შესაბამისობას, აგრეთვე სამართლებრივი და ინფორმაციული უსაფრთხოების უმაღლესი სტანდარტების დაცვას. შევიზოგადოთ მკაცრი კონფიდენციალურობის დაცვის პროგრამა, რომელიც შეესაბამება მიმდინარე ბიზნეს და მარეგულირებელ მოთხოვნებს და ჩვენ მუდმივად ვაუმჯობესებთ ამ პროგრამას, რათა ეფექტურად ვუპასუხოთ წარმოშობილ საფრთხეებს. კონფიდენციალურობის დაცვის სტრატეგიის ეფექტური განხორციელება მოითხოვს ძლიერ ორგანიზაციულ სტრუქტურას. ამ მიზნით, დავინიშნეთ ინდუსტრიაში პირველი მონაცემთა დაცვის ოფიცერი (DPO), რომლის პასუხისმგებლობა მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით: ზანკის თანამშრომლებისთვის რეკომენდაციების მიცემა მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად; ზანკში მონაცემთა დამუშავების პროცედურების კვლევა და მოქმედ კანონმდებლობასთან მათი შესაბამისობის შეფასება; ბიზნეს ერთეულებისთვის კონსულტაციისა და დახმარების გაწევა კონფიდენციალურობის დაცვის საკითხებში, განსაკუთრებით ახალი პროცესის ან პროდუქტის დანერგვისას; კონფიდენციალურობის საკითხებზე ურთიერთობა ზედამხედველობის ორგანოსთან - პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამსახურთან; შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების შემუშავება და შენარჩუნება, ასევე კონფიდენციალურობის საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლების პროგრამები. DPO აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს ყოველწლიურ ანგარიშებს ზანკის კონფიდენციალურობის დაცვის სტრატეგიის განხორციელების პროგრესის შესახებ. შედეგად, ზანკის მმართველი გუნდსა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიეწოდება განახლებული ინფორმაციები კონფიდენციალურობის საკითხებთან დაკავშირებით.

ცნობიერების ამაღლება ჩვენი კონფიდენციალურობის დაცვის სისტემის ერთ-ერთი მთავარი ასპექტია. კონფიდენციალურობის პროგრამის ფარგლებში, ვატარებთ ცნობიერების ამაღლების კამპანიებს, რათა დავხმარდეთ ჩვენს თანამშრომლებს გააცნობიერონ კონფიდენციალურობის როლები და მოახდინონ შესაბამისი რეაგირება. ჩვენ უზრუნველყოფთ უწყვეტ და როლურ სწავლებას კონფიდენციალურობის დაცვის შესახებ, რათა თანამშრომლებმა გააცნობიერონ კონფიდენციალურობის დაცვის რისკები და ახსნან თავიანთი როლი ამ რისკების შერბილებაში.

88%

ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ ტრენინგის გავლის მაჩვენებელი

პოლიტიკა

ვინარჩუნებთ ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და კონფიდენციალურობის დაცვის პოლიტიკისა და სტანდარტების სრულ კომპლექტს, რათა უზრუნველყოთ კონფიდენციალურობის დაცვის შესახებ მოქმედი რეგულაციებთან და საუკეთესო პრაქტიკასთან შესაბამისობა. აღნიშნული პოლიტიკა და პროცედურები მოიცავს კონფიდენციალურობის დაცვის პრინციპებსა და სტანდარტებს, რომლებსაც ვიცავთ პერსონალური მონაცემების დამუშავებისას, და:

- ექვემდებარება რეგულარულ გადახედვას, მოქმედ საკანონმდებლო, მარეგულირებელ, საუკეთესო პრაქტიკისა და შიდა პოლიტიკის მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით;
- ექვემდებარება ყოველწლიურ განხილვას და დამტკიცებას შესაბამისი ორგანოების მიერ; და
- შეესაბამება ინდუსტრიის აღიარებულ სტანდარტებს.

ვენდორის უსაფრთხოება

გვესმის, რომ ვენდორებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი რისკები შეუქმნან ჩვენს ოპერაციებს და ჩვენი მომხმარებლების კონფიდენციალურობას. ამ მიზნით, ჩვენ ვახორციელებთ ვენდორების ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების სათანადო კვლევას შერჩევის პროცესში და უზრუნველყოფთ საჭირო სახელშეკრულებო და ტექნიკური კონტროლის მექანიზმების განხორციელებას.

გამჭვირვალობა

გამჭვირვალობა არის ჩვენი კონფიდენციალურობის დაცვის პროგრამის მთავარი ელემენტი. ჩვენს მომხმარებლებს გასაგებ ენაზე მიეწოდებათ ინფორმაცია ჩვენი კონფიდენციალურობის პოლიტიკის, მათ შორის, მათი პერსონალური მონაცემების შეკრების, გამოყენების, გამყვანების, გადაცემისა და დაცვის პროცედურების შესახებ. ჩვენი კონფიდენციალურობის დაცვის ვალდებულება მითითებულია ჩვენს განცხადებაში კონფიდენციალურობის დაცვის შესახებ და ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ განცხადებაში.

ოპერაციებში ჩართვა

კონფიდენციალურობის დაცვის საკითხები გათვალისწინებულია ყველა ახალ პროცესში და პროექტში. ვატარებთ მონაცემთა კონფიდენციალურობაზე ზემოქმედების შეფასებებს, რათა უზრუნველყოთ ჩვენი პროცესებისა და პროდუქტების შესაბამისობა მონაცემთა დაცვის კანონებთან.

მომხმარებელთა კონფიდენციალურობის დარღვევა

ფინანსური მომსახურების კომპანიების წინაშე მდგარი ერთ-ერთი მთავარი საფრთხე კიბერშეტევებია. ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში არაერთი დიდი ორგანიზაცია გახდა კიბერთავდასხმების მსხვერპლი. საბედნიეროდ, არც ერთი ჩვენი ოპერაცია არ დაზარალდა სერიოზულად და დღემდე არანაირი შეფერხება არ გვექონია. 2021 წელს ჩვენ მივიღეთ ექვსი საჩივარი მომხმარებელთა კონფიდენციალურობის დარღვევისა და მომხმარებელთა მონაცემების დაკარგვის შესახებ ჩვენი მარეგულირებელი ორგანოსგან - პერსონალური მონაცემთა დაცვის სამსახურიდან. მხოლოდ ერთი საჩივარი იქნა მიჩნეული დასაბუთებულად. პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამსახურმა არ დააჯარიმა ზანკი მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული საჩივრების გამო.

1
დასახულებული საჩივრები
მომხმარებელთა
კონფიდენციალურობის
დარღვევისა და მომხმარებელთა
მონაცემების დაცვასთან დაკავშირებული

0
მომხმარებელთა მონაცემების
გამოვლენილი გაფრთხილების,
ქურდობის ან დაკარგვის საერთო
რაოდენობა

საოპერაციო გარემოზე გავლენა

როგორც მომსახურების სფეროს საწარმო, ჩვენი პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ნაკლებად მნიშვნელოვანია იმ გავლენასთან შედარებით, რომელსაც ვახდენთ გარემოზე ჩვენი მომხმარებლების დაფინანსებით. თუმცა, ჩვენთვის აუცილებელია, ვიყოთ უფრო რესურსეფექტური კომპანია, შევამსუბუქოთ გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედება და ხელი შევუწყოთ კლიმატის ცვლილების შერბილებას. ჩვენ ვატარებთ ზომებს ჩვენს უშუალო საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი ასპექტების იდენტიფიცირებისა და მონიტორინგისთვის. მაგალითად, რამდენჯერ ვსარგებლობთ სამსახურებრივი მივლინებით და რამდენ ელექტროენერგიას მოვიხმართ. ჩვენ მიზანია შევიმუშავოთ „შემცირება, ხელახლა გამოყენება და გადამუშავება“ მიდგომა, როდესაც შესაძლებელია.

ჩვენი საქმიანობის უშუალო გავლენა გარემოზე დაკავშირებულია ელექტროენერგიის, ბუნებრივი გაზისა და საწვავის მოხმარებასთან, წყლის გამოყენებასთან, ქაღალდის მოხმარებასთან და სხვა სახის ნარჩენების წარმოებასთან. ჩვენი მიზანია ამ რესურსების მონიტორინგისა და შემცირების უზრუნველყოფა.

ენერგიის მოხმარება

ბანკის მიერ მოხმარებული ენერგიის ტიპებში შედის ელექტროენერგია, ბუნებრივი აირი და თხევადი საწვავი, რომელთა ძირითადი კლასია ელექტროენერგია, რომლის მიწოდება ხდება ეროვნული ქსელის მიერ.

ენერგიის მოხმარების შემცირების მიზნით, ჩვენი ფილიალები აღჭურვილია ენერგოეფექტური LED განათებით. ახალ ფილიალებში დამონტაჟებულია დისტანციური მართვის განათების სისტემები. 2018 წლიდან, ჩვენს ახლად გახსნილ ფილიალების უმეტესობაში ფუნქციონირებს დისტანციური გათბობისა და კონდიციონერების სისტემები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ელექტროენერგიის ეფექტურ მოხმარებას არასამუშაო საათებში. დისტანციური მართვის განათების, გათბობისა და კონდიციონერების სისტემები დამონტაჟდა 47 საცალო ფილიალში - რაც საცალო ფილიალების თითქმის ნახევარს შეადგენს (Express ფილიალების გამოკლებით).

სათბურის აირების ემისიების შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 145- 146.

ენერგიის მოხმარების მონაცემები¹

	2019	2020	2021
ელექტროენერგია (კვტ/სთ)	17,151,989	17,104,700	17,489,358
აირი (მ3)	455,126	432,312	448,718
აირი (კვტ/სთ, დაშვებით, რომ 1 მ ³ აირი = 9.7 კვტ/სთ)	4,414,722	4,193,426	4,352,565
მთლიანი ენერგიის მოხმარება (კვტ/სთ)	21,565,711	21,298,127	21,841,923

წყლის მოხმარება

ბანკი წყალს იყენებს მხოლოდ „საყოფაცხოვრებო-კომუნალური“ და დასუფთავების მიზნებისთვის.

2021 წელს წყლის მოხმარება იყო 59,316 მ3 (55,052 მ3 2020 წელს და 70,064 მ3 2019 წელს).

ქაღალდის მოხმარება

ციფრული ჩანაწერების გარდა, ბანკი აწარმოებს ჩანაწერებს ქაღალდის ფორმით გარკვეული ოპერაციების შესახებ მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად. ყველა სხვა შემთხვევაში, ჩვენ ვამცირებთ ქაღალდის მოხმარებას ციფრული მედიის აქტიურად გამოყენებისა და უფრო ეფექტური ბეჭდვის გზით.

ბანკის ზოგიერთი განყოფილება, როგორცაა ფილიალები და საკასო ცენტრები, ინტენსიურად იყენებენ ქაღალდს. ამ ადგილებში, ჩვენ ვიყენებთ ორი კომპიუტერის მონიტორს სამუშაო სადღურზე და ამაზე ასევე გამოიწვია ქაღალდის ნარჩენების შემცირება.

2018 წლიდან, ქაღალდის მოხმარება სრულ განაკვეთზე დასაქმებულ პირზე (FTE) მნიშვნელოვნად შემცირდა.

გარდა ამისა:

¹ ელექტროენერგიის მოხმარების მაჩვენებლები მგვტ/სთ-ში და გაზის მოხმარების მაჩვენებლები მ3-ში მიღებულია საქართველოს ბანკის საოპერაციო დეპარტამენტიდან. კვტ/სთ-ში მთლიანი ენერგიის მოხმარების მისაღებად, მ3 კონვერტირდა მგვტ/სთ-ად (1 მ3 გაზი = 0,0097 მგვტ/სთ UNFCCC -თვის საქართველოს მეოთხე ეროვნული შეტყობინების მიხედვით) და ციფრები გამრავლდა 1000-ზე.

- ბანკის სათავო ოფისის ბექ ოფისის და რამდენიმე მსხვილი ბექ ოფისის ქალაქი გროვდება და ქუცმაცდება უსაფრთხო ქალაქის ნარჩენების გადამამუშავებელი კომპანიის მიერ. 2021 წელს ამ გზით გადამამუშავებისთვის შეგროვდა დაახლოებით 1.6 ტონა ქალაქი.
- შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ, ბანკის არქივის დოკუმენტაცია ყოველწლიურ გადამამუშავებას ექვემდებარება. ბანკი ამ მომსახურებისთვის იყენებს მესამე მხარეს, სპეციალიზირებულ კონტრაქტორს შესაბამისი მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე. 2021 წელს დაახლოებით 52 ტონა ქალაქი გადამამუშავდა.

ქალაქის მოხმარება (კგ) სრულ განაკვეთზე დასაქმებულ პირზე

2019	54
2020	34
2021	35

ნარჩენების მართვა

2019 წელს ბანკმა, მწვანე ზრდის ფონდის (GGF) მხარდაჭერით, მწვანე ზრდის ფონდის ტექნიკური დახმარების პროგრამის (GGF TAF) ფარგლებში, დაიწყო ახალი პროექტი, კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება. ამ პროექტის მიზანი იყო საქართველოს ბანკის დახმარება კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავებაში საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელიც მოიცავს ბანკის ყველა მნიშვნელოვან ადგილს/შენობა-ნაგებობას, მომზადდა 2020-2022 წლების სამწლიანი პერიოდისთვის. ნარჩენების მართვის გეგმის ფარგლებში განხორციელებული მნიშვნელოვანი ღონისძიებები:

- ბანკის ნარჩენების მართვის პროცესზე პასუხისმგებელი ბანკის ოპერაციების მხარდაჭერის დეპარტამენტის თანამშრომლების ტრენინგი;
- ბანკმა პოლიეთილენის პარკები ჩაანაცვლა ბიოდეგრადირებადი ჩანთებით, რომლებიც ფართოდ გამოიყენება ფულად სახსრებთან დაკავშირებით; და
- ბანკის ძველი ბრენდირებული მარაგი ნარჩენებთან ერთად განადგურდა გარემოსდაცვითი რეგულაციების შესაბამისად, მესამე მხარის, ლიცენზირებული კომპანიის მეშვეობით, მუნიციპალურ სანიტარულ ნაგავსაყრელზე.

მომწოდებლებთან მუშაობა

საქართველოს ბანკი ერთ-ერთი ყველაზე მსხვილი შემსყიდველია ქვეყანაში, მის მიწოდების ჯაჭვში სხვადასხვა მომწოდებელი ერთიანდება. ვცდილობთ კეთილსინდისიერად ვითანამშრომლოთ ჩვენს მომწოდებლებთან და უზრუნველყოთ პასუხისმგებლიანი მიწოდების ჯაჭვი. ასევე, ვცდილობთ მიწოდების ჯაჭვში ჩავრთოთ ადგილობრივი მომწოდებლები და ამით ხელი შევუწყოთ ადგილობრივი ბიზნესის განვითარებას.

2021 წელს ადგილობრივ მომწოდებლებს შეადგენდნენ ბანკის მთლიანი მომწოდებლების ხარჯების 94% და ყველა მომწოდებლის 93%.

მსხვილი მომწოდებლები სარეზონანსო მინიშნულებით 2021 წელს:

16%	ინფორმაციული ტექნოლოგიები
10%	კომუნიკაციების სერვისები
5%	ძირავეობა
3%	მარკეტინგი
3%	უსაფრთხოება და საბანკო ტექნიკა
2%	ტექნიკური მომსახურება და შეკეთება

ვითანამშრომლობთ მომწოდებლებთან, რომლებიც იზიარებენ ჩვენს ღირებულებებსა და ჩვენს ვალდებულებას, დადებითი გავლენა მოახდინონ საზოგადოებაზე. ამ მიზნით, შესყიდვების პროცესებში ვრთავთ სოციალურ და გარემოსდაცვითი რისკების მართვის პრაქტიკას.

მომწოდებლების შერჩევა ხდება დამსახურების მიხედვით და ბიზნესის საჭიროებების შესაბამისად. ბანკს შემუშავებული აქვს შესყიდვების პოლიტიკა და სატენდერო პროცედურები (RFP), რომლებიც განსაზღვრავს მომწოდებლების შერჩევისა და დანიშვნის მოთხოვნებს:

- შემუშავებული გვაქვს გამჭვირვალე და ობიექტური შერჩევის კრიტერიუმები და პროცედურები, რომლებიც უზრუნველყოფს სამართლიან კონკურენციას.

- ბანკის მიერ მესამე მხარის შემოწმების პროცესის ფარგლებში, მესამე მხარის რისკის დონის დასადგენად, ბანკი ატარებს შემდეგ პროცედურებს: არაპირდაპირი კვლევები, რომლებიც მოიცავს შემოთავაზებული ბიზნეს პარტნიორების, მაგ. აგენტების, არარეზიდენტი მომწოდებლების, ერთობლივი საწარმოს, კონტრაქტორების, მომწოდებლებისა და სხვა მესამე პირების, მიერ განხორციელებული საქმიანობის და მათი რეპუტაციის ზოგად კვლევას.

შესყიდვების პოლიტიკა განსაზღვრავს შესყიდვების პროცესის გამჭვირვალობასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, შესყიდვების პროცესთან დაკავშირებული მექანიზმებისა და კორუფციის (ABC) რისკების შესამცირებლად.

2020 წელს მომწოდებლის შერჩევის / შესყიდვების პროცესში ჩაერთო გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის საკითხები. გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხები წარმოადგენს განაცხადების წარდგენის მოთხოვნის (RFP) ფორმის ნაწილს, რომელიც მიეწოდება პოტენციურ მომწოდებლებს შერჩევის პროცესში.

ჩვენს მიწოდების ჯაჭვში გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შემცირების მიზნით, ყველა მომწოდებლისგან ვითხოვთ, ხელი მოაწერონ გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების დებულებებს, რომლებიც ხელშეკრულების ძირითადი ნაწილია და განსაზღვრავს საცდელ დროს.

მომწოდებლებთან მლიერი და პასუხისმგებლიანი ურთიერთობები არის ბანკის ოპერაციების გასაღები. ჩვენი ურთიერთობა მომწოდებლებთან ეფუძნება ბანკის მოლოდინებისა და მოთხოვნების გაცნობიერებას. ჩვენს მომწოდებლებთან ურთიერთობისთვის შევიმუშავეთ ინფორმაციული უსაფრთხოების პოლიტიკა, რათა უზრუნველყოთ ბანკის იმ ინფორმაციული აქტივების კონფიდენციალურობა, მთლიანობა, ხელმისაწვდომობა და ანგარიშვალდებულება, რომლებზეც მომწოდებლებს შეიძლება ჰქონდეს წვდომა ან გავლენა.

ჩვენი შესყიდვების პროცესების გაუმჯობესებისა და საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით, 2021 განხორციელდა SAP ARIBA შესყიდვის მოდულები: მიმწოდებლის საციფხლო ციკლისა და შესრულების მართვის მოდული (SAP SLP) მომწოდებლის შერჩევისა და კვალიფიკაციის შემოწმების პროცესის (SAP sourcing) და გამჭვირვალე შერჩევის პროცესის ფარგლებში.

SAP SLP საშუალებას გვაძლევს გავაუმჯობესოთ მომწოდებლის საკვალიფიკაციო პროცესის რამდენიმე ასპექტი, მათ შორის:

- ბეჭდურად შემოწმება (უსაფრთხოების შემოწმება) და ინტერესთა კონფლიქტის შემოწმება;
- ინფორმაციული უსაფრთხოების შესახებ კითხვარები იმ მომწოდებლებისთვის, რომლებსაც აქვთ წვდომა ბანკის ინფორმაციულ აქტივებზე;
- პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ კითხვარები (Privacy Due Diligence Questionnaire), საჭიროების შემთხვევაში; და
- ზოგადი შეკითხვები ყველა მომწოდებელთან შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით: ბავშვთა შრომა, არალეგალური იმიგრაცია, დისკრიმინაცია, მინიმალური ხელფასი, თანამედროვე მონობა.

მიმწოდებლების შეფასება და კვალიფიკაცია გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებზე ყოველწლიურად ხორციელდება.

SAP სორსინგი საშუალებას გვაძლევს გავაუმჯობესოთ მიმწოდებელთა შერჩევის პროცესი, მათ შორის ერთ სივრცეში RFP-ის ან აუქციონის ჩატარების შესაძლებლობა. 2021 წლის დეკემბრიდან შერჩევის ყველა პროცესი ხორციელდება ახალი სისტემით, რომელიც უზრუნველყოფს შესყიდვების პროცესში უფრო მეტ გამჭვირვალობას და სრულ რეპორტირებას, რაც საშუალებას მოგვცემს მომავალში უკეთ ვმართოთ მიწოდების ჯაჭვის პროცესები და მათთან დაკავშირებული რისკები.

საკრედიტო პორტფელის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა

ჯგუფი ადასტურებს, რომ მის საქმიანობას აქვს როგორც ირიბი, ისე პირდაპირი ზემოქმედება ადამიანებსა და გარემოზე და, შესაბამისად, შეიმუშავა ზეგავლენის მართვისა და შერბილების მიდგომები. არაპირდაპირი ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ძირითადად ასოცირდება საქართველოს ბანკის მიერ დაფინანსებულ პროექტებთან, ხოლო პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ბანკის საქმიანობიდან გამომდინარეობს. ამ პუნქტში მოცემულია ჩვენი მართვის მიდგომა ბანკის საკრედიტო საქმიანობასთან დაკავშირებული არაპირდაპირი გარემოსდაცვითი და სოციალური ასპექტების მიმართ.

საქართველოს ბანკი ეფექტურად მართავს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთვის პოტენციურ რისკებს დაფინანსებულ პროექტებთან დაკავშირებით.

არაპირდაპირი ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე

საქართველოს ბანკი ვალდებულია უზრუნველყოს პასუხისმგებლიანი დაფინანსება. ბანკის საკრედიტო პორტფელის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა მოიცავს ბანკის კორპორატიული საბანკო (CB) და მშს ბიზნეს სეგმენტების მიერ დაფინანსებულ პროექტებთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების სისტემატიურ იდენტიფიკაციას, შეფასებას, მართვას და შერბილებას. ყველა ასეთი პროექტი და კომპანია ვასდება საქართველოს ბანკის (E&S) გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პოლიტიკის საფუძველზე, რომელიც დაინერგა 2012 წელს და განახლდა 2020 წელს. E&S-ის რისკების მართვის პოლიტიკა ეფუძნება საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკას, რომელიც უზრუნველყოფს პასუხისმგებლიანი დაკრედიტებასა და პროცესის მონიტორინგს, რათა თავიდან იქნას აცილებული არასასურველი ზემოქმედება ბუნებრივ ან სოციალურ გარემოზე.

E&S რისკების მართვის პოლიტიკის მიზანია ხელი შეუწყოს გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებზე თანამშრომლობას ჩვენს პარტნიორ საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან, რომლებიც გვცხდებიან ამ პოლიტიკის შემუშავებასა და გაუმჯობესებაში.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა

საქართველოს ბანკში ვცდილობთ გონივრულად ვმართოთ საკრედიტო საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკები. ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS) საშუალებას გვაძლევს გამოავლინოთ პოტენციური რისკები და დავრწმუნდეთ, რომ ჩვენი კლიენტები სათანადოდ მართავენ აღნიშნულ რისკებს, რათა თავიდან აიცილონ უარყოფითი ზემოქმედება გარემოსა და იმ საზოგადოებაზე, რომელშიც ოპერირებენ.

ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS) უზრუნველყოფს E&S რისკების მართვის ინტეგრირებას ჩვენი ბიზნეს კლიენტებისთვის სესხების გაცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში. ბანკის ESMS ეფუძნება IFC-ის შესრულების სტანდარტებს (PS) და EBRD-ის შესრულების მოთხოვნებს (PRs), რომლებიც გახდა საკრედიტო პროცესის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასების ეტალონი. ESMS საშუალებას გვაძლევს უზრუნველყოთ ჩვენს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული რისკებისა და არსებული ან პოტენციური ზემოქმედების გამოვლენა, შეფასება, დოკუმენტირება, შერბილება და მონიტორინგი. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების იდენტიფიცირებისა და მართვისთვის ჩვენ ასევე ვიყენებთ ტექნიკურ საცნობარო დოკუმენტებს კარგი საერთაშორისო პრაქტიკის ზოგადი და დარგობრივი მაგალითებით.

ESMS და მასთან დაკავშირებული E&S პროცედურები ექვემდებარება პერიოდულ განახლებასა და დამტკიცებას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, რათა ბანკის E&S პოლიტიკა შეესაბამებოდეს მიზნებს და ასახავდეს საკანონმდებლო და მარეგულირებელ ნორმებში, აგრეთვე ბანკის ოპერაციებში ან სტრატეგიულ პრიორიტეტებში შეტანილ ცვლილებებს.

ვაგრძელებთ ჩვენი მიდგომის დახვეწას წარმოშობილ რისკებზე რეაგირებისთვის. 2021 წელს, როდესაც დავიწყეთ ბანკის კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება, ევროპის საინვესტიციო ბანკის (EIB) მხარდაჭერით, დავიწყეთ გაუმჯობესებული პროცედურების პროექტის შემუშავება კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და სათანადო მართვის ინტეგრირებისთვის. ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ახალი პროცედურების ინტეგრირება 2022 წლის განმავლობაში და გავაგრძელოთ ინფორმაციის გამჟღავნების პროცედურების გაუმჯობესება კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

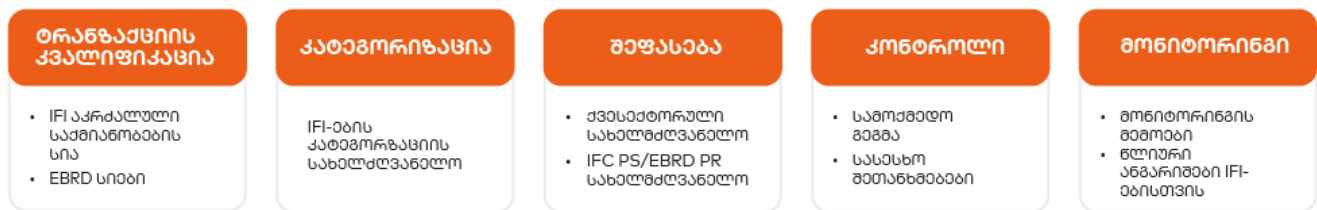
გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სისტემა

ბანკი ახორციელებს კომერციული თვალსაზრისით საუკეთესო პრაქტიკას, რათა უზრუნველყოს ყველა კომერციული საკრედიტო ოპერაციის შემოწმება და შეფასება საქართველოს და საქართველოს ბანკის რომელიმე დამფინანსებლის მოქმედი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების შესაბამისად, თუ ეს მოთხოვნები საქართველოს საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე მკაცრია, იმ ფარგლებში, რამდენადაც ასეთი შესაბამისობა დასაშვებია და შესაძლებელია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. აღნიშნულ მოთხოვნებში შედის:

- საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის პოლიტიკა.
- საქართველოს კანონები და რეგულაციები გარემოს დაცვის, სოციალური საკითხების, ჯანდაცვის, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების შესახებ.
- შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის შრომის ძირითადი სტანდარტები.
- საქართველოს მიერ რატიფიცირებული მოქმედი საერთაშორისო კონვენციები გარემოს დაცვის, სოციალური საკითხების, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების შესახებ.
- IFC-ის შესრულების სტანდარტები (PSs) და EBRD-ის შესრულების მოთხოვნები (PRs).
- საქართველოს ბანკის დამფინანსებლების შესაბამისი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნები, მათში პერიოდულად შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით.

E&S რისკების შეფასებისა და მართვის მიზნით, ESMS-ის გამოყენებით შეფასებული ბიზნეს ტრანზაქციები არის კლიენტებზე გაცემული სესხები, გარანტიები, აკრედიტებები და ოვერდრაფტები, რომლებსაც მართავს ბანკის კორპორატიული ბანკინგის (CB) და მმს ბიზნეს სეგმენტები („კომერციული ტრანზაქციები“).

E&S რისკების ეფექტური მართვის უზრუნველსაყოფად, ვახორციელებთ შემდეგ ღონისძიებებს:

- ბანკის მიერ მიღებული ყველა კომერციული ტრანზაქციის მოთხოვნა ფასდება ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის, გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკისა და აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალის (Exclusion List) გათვალისწინებით. ჩვენ არ ვაფინანსებთ საქმიანობას, რომელიც არ შეესაბამება ამ პოლიტიკას ან შედის აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალში. აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალი დანართ 1-ის სახით თან ერთვის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პოლიტიკას. <https://bankofgeorgia.ge/en/about/management#docs>.
- არ ვაფინანსებთ გარემოსდაცვითი ან სოციალური თვალსაზრისით მგრძნობიარე ბიზნეს საქმიანობებს, რომლებიც შედის განვითარების ფინანსური ინსტიტუტების, მათ შორის EBRD, IFC, DEG, FMO და ADB-ის აკრძალულ საქმიანობათა სიებში.
- ბანკი განიხილავს და მონიტორინგს უწევს მომხმარებელთა E&S შედეგებს, რომელთა საკრედიტო რისკი 2 მილიონ აშშ დოლარზე მეტია, IFC-ის შესრულების სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.
- ჩვენი მიზანია, შევფასოთ მომხმარებელთა ბიზნეს საქმიანობებთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი ან სოციალური რისკის ფარდობითი დონე. ზოგიერთი მომხმარებლისგან ვითხოვთ შეასრულონ კონკრეტული გარემოსდაცვითი ან სოციალური სამოქმედო გეგმების განხორციელება, რათა თავიდან აიცილონ ან შეამცირონ მათი ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე და დაიცვან E&S რისკის შემცირების მიზნით დადგენილი მონიტორინგისა და ანგარიშგების კონკრეტული მოთხოვნები. აღნიშნული მოთხოვნები ვალდებულებების სახით შეტანილია მომხმარებელსა და ბანკს შორის დადებულ ხელშეკრულებებში.
- ჩვენი მიზანია, რეგულარულად ვაკონტროლოთ ბანკის საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები და შევფასოთ მომხმარებელთა მიერ შესაბამისი ხელშეკრულებების პირობების შესრულება. მონიტორინგის სიხშირე და ტიპი განისაზღვრება დაფინანსებული ტრანზაქციის ტიპისა და E&S რისკის დონის მიხედვით.

E&S რისკის დონე (დაბალი, საშუალო, მაღალი ან კატეგორია A) მნიშვნელოვნად განსხვავდება სხვადასხვა ტიპის ფინანსური ტრანზაქციებისა და სექტორის მიხედვით. შემოთავაზებული საქმიანობისთვის E&S რისკის კატეგორია განისაზღვრება საქართველოს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის შესაბამისად და IFI-ების E&S რისკების კლასიფიკაციის სიების გამოყენებით.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის A კატეგორიის პროექტებმა (ე.წ. "შეწავნა ველზე" სამშენებლო სამუშაოები, მნიშვნელოვანი გაფართოების ან ტრანსფორმაცია-გადაკეთების პროექტები, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი ან გრძელვადიანი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები და ზემოქმედება) შეადგინა მთლიანი მმსს-სა და CB საკრედიტო პორტფელის 5.8% და ბანკის მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 3.4%.

გარდა ამისა, ვთანამშრომლობთ ჩვენს მომხმარებლებთან და ვაწვდით ინფორმაციას შესაბამისი კანონებისა და რეგულაციებისა და ბანკის ESMS-ის შესახებ ჩვენი E&S კვლევის დროს. ჩვენი მიზანია გავზარდოთ ცნობიერება E&S-ის რისკებისა და შედეგების შესახებ და ხელი შევუწყოთ ამ საკითხებში შესაძლებლობების განვითარებას.

2021 წელს წამოვიწყეთ ახალი პროექტი - „ტრენინგი გარემოსდაცვითი საკითხებზე საქართველოს ბანკის მომხმარებლებისთვის“ - რათა ჩვენს ბიზნეს კლიენტებს მივაწოდოთ ინფორმაცია ადგილობრივი გარემოსდაცვითი რეგულაციებისა და მოთხოვნების, ასევე ამ მოთხოვნების შესრულების მექანიზმების, სამართლებრივი სანქციების, სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმების და გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის საერთაშორისო სტანდარტის ISO 14001:2015 დანერგვის მოთხოვნებისა და მექანიზმების შესახებ.

საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის მიდგომის შესახებ საინფორმაციო ბროშურა ხელმისაწვდომია ბანკის ვებგვერდზე: <https://bankofgeorgia.ge/en/about/management#docs>.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის შეფასება

ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების ტექნიკური კვლევა (ESDD) მოიცავს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედების კვლევასა და შეფასებას, ასევე ითვალისწინებს შემარბილებელ ზომებს გამოვლენილი რისკებისა და ზემოქმედების შესაბამისად. ESDD ასევე აფასებს მომხმარებლის მიერ თანამშრომლებზე, საზოგადოებასა და გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების, შერბილების ან კომპენსაციის მიზნით განხორციელებულ ღონისძიებებს.

საქართველოს ბანკის ESDD განსაზღვრავს მომხმარებლის მიერ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და შედეგების მართვისთვის საჭირო ქმედებებს შესაბამის ეროვნულ ან საერთაშორისო სტანდარტებთან და კანონმდებლობასთან, მათ შორის IFC-ს შესრულების სტანდარტებთან, საჭიროების შემთხვევაში, ტრანზაქციების შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით, აგრეთვე ბანკის მიერ სესხის დამტკიცების პირობებს. აღნიშნული გათვალისწინებულია გარემოსდაცვით და სოციალურ სამოქმედო გეგმაში (ESAP), რომელშიც აღწერილია ქმედებები, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მსესხებელმა (i) განხორციელოს შემარბილებელი ღონისძიებები ან მაკორექტირებელი ქმედებები; (ii) განსაზღვროს აღნიშნულ ქმედებათა პრიორიტეტულობა; (iii) მიუთითოს მათი განხორციელების ვადები და (iv) შეადგინოს სამოქმედო გეგმის შესრულების შესახებ ანგარიშგების გრაფიკი. ESAP-ის განხორციელება კონტროლდება ბანკის მიერ და მოიცავს ვადებს და შესაბამის შეთანხმებებს საკრედიტო დოკუმენტაციაში. შემარბილებელი ზომები ასევე შეიძლება შეტანილ იქნას ცალკეული შეთანხმებების სახით სესხის ხელშეკრულებაში.

E&S რისკების შეფასებისა და მართვისთვის, ჩვენ, როგორც წესი, ვიყენებთ საჯაროდ ხელმისაწვდომ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის ინსტრუმენტებს, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით: EBRD-ის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სახელმძღვანელო, IFC-ის First for Sustainability ვებ ინსტრუმენტები, ტრენინგ მოდულები და სახელმძღვანელო ფინანსური ინსტიტუტებისთვის, რომელიც ხელმისაწვდომია IFC-ის ვებსაიტზე, აგრეთვე IFC და EBRD დარგობრივი გაიდლაინები.

E&S რისკის შეფასების პროცესში, ვმუშაობთ ჩვენს მომხმარებლებთან, რათა:

- ავამაღლოთ მომხმარებელთა ცნობიერება გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების დაცვის (EHS) საკითხებთან და რეგულაციებთან დაკავშირებით.
- შევიმუშავოთ ჩარჩო მომხმარებლებისთვის კარგი გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტების მისაღწევად.
- ხელი შევუწყოთ კომპანიებს, განხორციელონ EHS საუკეთესო პრაქტიკა.
- ხელი შევუწყოთ კომპანიებს სექტორული EHS რისკებისა და გავლენის უკეთ გაგნობიერებაში.
- გავცეთ რეკომენდაციები და შევაფასოთ კომპანიების პროგრესი EHS-ს თვალსაზრისით; და
- ხელი შევუწყოთ მომხმარებლებს ნაკისრი გარემოსდაცვითი და სოციალური ვალდებულებების შესრულებაში.

2021 წელს, გარემოსდაცვითი და სოციალური ტექნიკური კვლევის საფუძველზე, შემუშავდა გარემოსდაცვითი და სოციალური სამოქმედო გეგმები 340 მომხმარებლისთვის, რომლებსაც 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჰქონდათ 727 მილიონი ლარის რისკი (სასესხო მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 4.6%).

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასებისა და მონიტორინგის პროცესი მოიცავს ჩვენი მომხმარებლების მიერ წარდგენილ E&S შესრულების ანგარიშების პერიოდულ განხილვას, ასევე ჩვენს მიერ განხორციელებულ ადგილზე ვიზიტებს. ჩვენ ყურადღებას ვაქცევთ:

- რამდენად ეფექტურად განხორციელდა ESAP-ში მითითებული შემარბილებელი ღონისძიებები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- E&S ნებართვების ან ლიცენზიების მოქმედების ვადებს;
- E&S რეგულაციების შეუსრულებლობისთვის დაწესებულ ჯარიმას ან საურავს;
- შესაბამისი მარეგულირებელი ან ინსპექტირების ორგანოს ბოლო ანგარიშებს, რომლებიც ადასტურებენ დადგენილ კანონებთან შესაბამისობას, მათ შორის ემისიების შეფასებებს, რომლითაც დასტურდება, რომ ემისიები დასაშვებ ზღვარზე დაბალია;
- E&S ინციდენტებს, მათ შორის სერიოზულ უზედურ შემთხვევებს ან კლიენტის საქმიანობასთან დაკავშირებულ ინციდენტებს, მათ შორის, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ თანამშრომელთა დაზიანებებითა და გაჟონვით;
- მედიის ყურადღებას კლიენტთან დაკავშირებული E&S საკითხებზე; და
- დაინტერესებული მხარეების მიერ წარდგენილ ნებისმიერ საჩივარს.

2021 წლის განმავლობაში არცერთი პროექტი არ იქნა უარყოფილი ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკასთან შეუსაბამობის ან აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალში ყოფნის მიზეზით.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგი

რეგულარულად ვუწევთ მონიტორინგს ჩვენს საკრედიტო პორტფელთან დაკავშირებულ E&S რისკებს. მონიტორინგის სიხშირე და ტიპი დამოკიდებულია დაფინანსებული ტრანზაქციის ტიპსა და E&S რისკის დონეზე. ჩვენი E&S გუნდი ატარებს პორტფელის კვლევებს იმ კონკრეტული სექტორებში, სადაც E&S რისკები მაღალია და, ზოგიერთ შემთხვევაში, რეგულარულად ვსტუმრობთ მაღალი რისკის კლიენტებს. A კატეგორიის პროექტებისა და IFC PS-ს მიერ ინიცირებული ტრანზაქციების მონიტორინგი ხორციელდება ყოველწლიურად.

როდესაც ვაწყდებით E&S რთულ საკითხებს ან ისეთ საკითხებს, რომლებიც სცდება შიდა გუნდის კომპეტენციის ფარგლებს, ვქირაობთ კვალიფიციურ გარე კონსულტანტ(ებ)ს E&S შეფასების ჩასატარებლად, განსაკუთრებით A კატეგორიის პროექტებისთვის. უზრუნველყოფთ ყველა აქტივობის შესაბამისობას მოქმედ საკანონმდებლო და მარეგულირებელ გარემოსდაცვით და სოციალურ სტანდარტებთან. ყველა მაღალი რისკის კლიენტი ვალდებულია წარუდგინოს ბანკს ყოველწლიური ანგარიში გარემოსდაცვითი და სოციალური საქმიანობისა და მოქმედი ESAP-ების განხორციელების შესახებ. ნებისმიერი A კატეგორიის კლიენტი ვალდებულია ბანკს მიაწოდოს E&S შესრულების წლიური ანგარიში. A კატეგორიის და მაღალი რისკის პროექტების შემთხვევაში, ჩვენი E&S პერსონალი ახორციელებს ადგილზე ვიზიტებს, სანამ არ მოგვარდება E&S ძირითადი საკითხები.

2021 წელს განვახორციელეთ E&S მონიტორინგი და ESAP შევიმუშავეთ 43 კლიენტისთვის, რომელთა საერთო რისკი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის 778 მილიონი ლარი იყო. ბანკს არ მიუღია ინფორმაცია მომხმარებლებისგან რაიმე უზედური შემთხვევის ან ინციდენტის შესახებ. გარდა ამისა, 2021 წელს, მომხმარებლებმა, რომელთაც მიიღეს სამოქმედო გეგმები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზეგავლენის იდენტიფიცირების, პრევენციის, შემცირებისა და მართვის მიზნით, დაიწყეს ჩვენი რეკომენდაციებისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემების განხორციელება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

ბანკის გარემოსდაცვითი და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის განყოფილება

გარდა ამისა, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული გამოწვევების გადაჭრისა და, E&S რისკებისა და გავლენის გარდა, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული პოტენციური რისკებისა და ზემოქმედების იდენტიფიცირების მიზნით შემოთავაზებული პროექტების გადამოწმების უზრუნველსაყოფად, 2021 წელს ბანკმა გააფართოვა ჯგუფის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების განყოფილების პასუხისმგებლობა და შექმნა გარემოსდაცვითი და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის განყოფილება. სპეციალური E&S ექსპერტთა ჯგუფი არსებობს 2013 წლიდან რისკების განყოფილების ფარგლებში. ამ დეპარტამენტის უფროსი უშუალოდ ექვემდებარება გენერალური დირექტორის მოადგილეს - რისკების დირექტორს. გუნდი ახორციელებს ბანკის მიერ დაფინანსებული პროექტებისა და მომხმარებელთა ოპერაციების წინასწარ გარემოსდაცვით და სოციალურ ტექნიკურ კვლევას და რეკომენდაციას უწევს შესაბამისი შეთანხმებების შეტანას საკრედიტო დოკუმენტებში, რომლებიც ექვემდებარება მონიტორინგს მთლიანი საკრედიტო ციკლის განმავლობაში. გუნდი უზრუნველყოფს საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პოლიტიკის განხორციელებას, მონიტორინგს უწევს ბანკის გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების პროფილსა და ინდიკატორებს, უზრუნველყოფს ბანკში გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შესახებ მონაცემთა კონსოლიდაციას და ამუშავებს გარემოსდაცვით, სოციალურ და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ შეტყობინებებს. ჯგუფი გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის სფეროში მიღწეულ პროგრესსა და შედეგებზე ანგარიშვალდებულია ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტის წინაშე, რომელიც შედგება მმართველი გუნდის წევრებისგან, რომლებიც ექვს თვეში ერთხელ ანგარიშს წარუდგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს.

ანგარიშვალდებულება ჩვენი საერთაშორისო დაინტერესებული მხარეების წინაშე

2021 წელს საქართველოს ბანკმა განაცხადა, რომ გარემოსდაცვითი და სოციალური საქმიანობა გულისხმობს ვალდებულებას, უზრუნველყოს საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებისთვის გარემოსდაცვითი საქმიანობის ყოველწლიური ანგარიშების წარდგენა. აღნიშნულ ანგარიშებში მითითებული უნდა იყოს საქართველოს ბანკის E&S მაჩვენებლები სესხის გაცემის დროს, აგრეთვე შიდა ოპერაციები და პოლიტიკა. ანგარიშები მოიცავს ინფორმაციას პორტფელის შესახებ სექტორებისა და ტრანზაქციის ტიპის მიხედვით, ასევე საქართველოს ბანკის ESMS-ის განხორციელების შესახებ ანგარიშს. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია ჩვენს ESMS-ზე ღია დიალოგის გაგრძელება ჩვენს პარტნიორ საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან ჩვენი მართვის სისტემისა და საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ მათი უკუკავშირის მიღების მიზნით.

გარე კომუნიკაცია- გასაჩივრების მექანიზმი

ESMS- ის ფარგლებში შემუშავებული გარე საკითხებისა და პრობლემების მოგვარების პროცედურები დაინტერესებულ მხარეებს საშუალებას აძლევს წარადგინონ შეკითხვები ან დააფიქსირონ პრეტენზიები ბანკის E&S პოლიტიკასთან ან ბანკის ოპერაციებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ ასპექტთან დაკავშირებით. უზრუნველყოფთ დროულ და ეფექტურ რეაგირებას. გასაჩივრების მექანიზმი ხელმისაწვდომია ბანკის ვებსაიტზე და ნებისმიერ მსურველს შეუძლია ელექტრონული ფოსტით გამოაგზავნოს შეკითხვები ან მოსაზრებები მისამართზე: customerservice@bng.ge (მითითებულია ვებგვერდი), ან შეუძლია საკუთარი შეკითხვები ან მოსაზრებები წარადგინოს ბანკის საკანცელარიო განყოფილებაში.

2021 წელს ბანკში სერიოზული E&S საჩივარი არ შესულა. ჩვენ გაგვარძელებთ დაინტერესებულ მხარეებთან თანამშრომლობას და ნებისმიერი წამოჭრილი პრობლემის მოგვარებას.

ტრენინგი

სასწავლო ღონისძიებები გადამწყვეტ როლს ასრულებს ჩვენს საკრედიტო პორტფელში E&S და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ეფექტური მართვის პროცესში. 2021 წელს, გარემოსდაცვითი და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლებისა და შიდა შესაძლებლობების გაუმჯობესების მიზნით, ჩავატარეთ ტრენინგები E&S გუნდისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცესებში ჩართული ბანკის შესაბამისი თანამშრომლებისთვის.

ტრენინგი მოიცავდა ვებინარებს და ეხებოდა სხვადასხვა თემებს, მათ შორის კლიმატს და მდგრად ფინანსებს, ESG სტანდარტებს და SDG, მდგრადობის შესახებ ანგარიშვალდებულებას, მწვანე ტექსტონომიას, IFC-ის შესრულების სტანდარტებს, ინვესტიციებს განახლებად ენერგიაში და ენერგოეფექტურობას, მწვანე და ხელმისაწვდომ საცხოვრებელ პირობებს.

ბანკის მასშტაბით გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასებისა და მართვის შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით, ჩვენ, მდგრადობის საკითხების მიმართულებით საერთაშორისო კონსულტანტთან ერთად, შევიმუშავეთ ონლაინ E&S სასწავლო მოდული, რომელიც უკვე ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის ჩვენი კორპორატიული სასწავლო სისტემის მეშვეობით. შესაბამისი და ახალი თანამშრომლები გადიან სავალდებულო ტრენინგ -კურსს E&S რისკის შეფასების შესახებ, რომელიც მოიცავს E&S პოლიტიკის ძირითად მოთხოვნებსა და საერთაშორისო სტანდარტებს.

2021 წელს გარემოსდაცვით და სოციალურ თემებზე დახარჯული საათების რაოდენობა

კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნება

ძირითადი ინფორმაცია კლიმატის ცვლილების შესახებ¹

კლიმატის ცვლილება ერთ-ერთი ყველაზე აქტუალური გლობალური საკითხია, რადგან ის გავლენას ახდენს ადამიანებსა და მთელ სოციალურ-ეკონომიკურ სისტემებზე მსოფლიო მასშტაბით.

ატმოსფეროში სათბურის აირების (GHG) ემისიამ გამოიწვია გლობალური ტემპერატურის მატება და უფრო არაპროგნოზირებადი ამინდის პირობები, რაც სერიოზულ საფრთხეს უქმნის ამჟამინდელ და მომავალ თაობებს. 2015 წელს, 197 ქვეყანამ, მათ შორის საქართველომ, აიღო ვალდებულება შეასრულოს პარიზის შეთანხმების პირობები, რომელიც უზრუნველყოფს გლობალური საშუალო ტემპერატურის ზრდის 2 გრადუს ცელსიუსამდე (°C) შეზღუდვას, პრინციპულ დონესთან შედარებით და ტემპერატურის ზრდის 1.5 გრადუს ცელსიუსამდე შეზღუდვას.

კლიმატის ცვლილების შედეგები საქართველოში: თავისი მდიდარი ბიომრავალფეროვნებითა და ეკონომიკური დამოკიდებულებით კლიმატის ცვლილებების მიმართ მგრძნობიარე სექტორებზე, როგორცაა სოფლის მეურნეობა და ტურიზმი, საქართველო დაუცველია კლიმატის ცვლილების შედეგების მიმართ. კლიმატის ცვლილების შესახებ გაეროს ჩარჩო კონვენციისადმი საქართველოს მეოთხე ეროვნული შეტყობინების (2021) მიხედვით, საქართველოში უკვე შეინიშნება კლიმატის ცვლილების შედეგები:

- 1986–2015 წლებში 1956–1985 წლებთან შედარებით, ჰაერის საშუალო წლიური ტემპერატურა მომატებულია 0.25–0.58°C-მდე ფარგლებში.
- ამავე პერიოდში, დასავლეთ საქართველოში ნალექების წლიური რაოდენობა, ძირითადად, გაზრდილია, ხოლო აღმოსავლეთის რიგ რაიონებში – შემცირებული.
- სტიქიური ჰიდრომეტეოროლოგიური მოვლენების (წყალდიდობები, ზვავები, ძლიერი ქარი, გვალვა და სხვ.) სიხშირისა და ინტენსივობის ტენდენცია გაიზარდა.
- 1956–2007 წლებში საქართველოს სანაპიროზე შავი ზღვის დონემ 0,7 მეტრით მოიმატა, ხოლო შტორმების სიხშირე ამავე პერიოდში 50%-ზე მეტით გაიზარდა.

კლიმატის ცვლილების მოსალოდნელი ზემოქმედება: მოსალოდნელია, რომ კლიმატის ცვლილების უარყოფითი შედეგები მომავალში გაიზარდება. შემარბილებელი და ადაპტაციური ღონისძიებების გარეშე კლიმატისადმი მგრძნობიარე სექტორები უფრო დაუცველი გახდება. საქართველოსთან დაკავშირებით შემდეგი პროგნოზები გაკეთდა:

- მაღალი ემისიების პირობებში, 2090-იანი წლებისთვის საშუალო ტემპერატურა შეიძლება გაიზარდოს 4.9°C-მდე 1986–2005 წლების მაჩვენებელთან შედარებით; პროგნოზირებულია, რომ სითბური ტალღების სიხშირე მნიშვნელოვნად გაიზარდება.
- მოსალოდნელია მცინვარების სწრაფად დნობა. 21-ე საუკუნის ბოლოსთვის, მდინარეების, რომლებიც მცინვარული და თოვლის წყლებით იკვებება, დინება შეიძლება შემცირდეს 30–55%-ით.
- უფრო ინტენსიური ნალექი გაზრდის მეწყრული პროცესების, წყალდიდობის, ზვავისა და ღვარცოფის ალბათობას.
- პროგნოზირებულია ძლიერი გვალვების ალბათობა, განსაკუთრებით, საქართველოს აღმოსავლეთ და ცენტრალურ რეგიონებში.
- 21-ე საუკუნის ბოლოსთვის გლობალური მასშტაბით ზღვის დონე შეიძლება გაიზარდოს 0,74 მეტრით ან მეტით.

ამ ცვლილებებმა შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბიომრავალფეროვნებაზე, სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე, ადამიანის ჯანმრთელობაზე, ენერგომომარაგებასა და საქართველოს ბუნების, ეკონომიკისა და საზოგადოების სხვა ასპექტებზე.

კლიმატის ცვლილების პოლიტიკა: 1990 წელს საქართველოში სათბურის გაზების ემისიამ შეადგინა 45813 გიგაგრამი CO₂-ის ეკვივალენტი (Gg CO₂eq). როდესაც საბჭოთა კავშირი დაიშალა, ემისიები მკვეთრად შემცირდა და 2001 წელს მიაღწია მინიმუმს (9,592 Gg CO₂eq). ეკონომიკური აქტივობის შემდგომი აღდგენის შემდეგ, სათბურის გაზების ემისიები კვლავ იზრდებოდა და 2017 წელს შეადგენდა 17,766 გგ CO₂ ეკვივალენტს, რაც მთლიანი გლობალური სათბურის გაზების 0.03%-ს შეადგენდა. პროგნოზირებულია, რომ ემისიები გაიზარდება უახლოეს წლებში, თუ არ იქნება გატარებული კონკრეტული ზომები, განსაკუთრებით ისეთ სექტორებში, რომლებსაც ყველაზე მაღალი ემისიები აქვთ, როგორცაა ტრანსპორტი და მრეწველობა. კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების შერბილებისა და პარიზის შეთანხმების მიზნების მიღწევის მიზნით, საქართველომ შეიმუშავა კლიმატის ცვლილების რამდენიმე სტრატეგია და პოლიტიკა, რომლის ძირითადი მიზნებია:

- 2030 წლისთვის სათბურის გაზების მთლიანი ემისიების შემცირება 35%-ით 1990 წლის მაჩვენებელთან შედარებით და ემისიების შეზღუდვა ისეთი სექტორებში, როგორცაა ენერგეტიკა და ტრანსპორტი.
- განახლებადი ენერგიის წარმოებისა და გადაცემის მხარდაჭერა.
- მშენებლობის, მრეწველობის, ნარჩენების და სოფლის მეურნეობის მიმართულებებში დაბალ-ნახშირბადიანი მიდგომების განვითარების ხელშეწყობა.
- კერძო და საჯარო სექტორში ენერგიის დაზოგვის ეროვნული მიზნების დასახვა, განსაკუთრებით შენობების ენერგოეფექტურობაზე ფოკუსირება.

¹ საქართველოს მეოთხე ეროვნული შეტყობინება კლიმატის ცვლილების შესახებ გაეროს ჩარჩო კონვენციისადმი (2021),

https://unfccc.int/sites/default/files/resource/4%20Final%20Report%20-%20English%202020%2030.03_0.pdf;

20201 წლის საქართველოს განახლებული ეროვნული დონეზე განსაზღვრული წელიწადი (NDC),

https://www4.unfccc.int/sites/ndcstaging/PublishedDocuments/Georgia%20First/NDC%20Georgia_ENG%20WEB-approved.pdf

მსოფლიო ბანკის ჯგუფი და აზიის განვითარების ბანკი (2021): კლიმატის რისკის ქვეყნის პროფილი: საქართველო,

<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/36382/Georgia-Climat-Risk-Country-Profile.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

WBG კლიმატის ცვლილების შესახებ საინფორმაციო პორტალი (CCKP 2020): საქართველო. კლიმატის მონაცემები, პროგნოზები,

<https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/georgia/climate-data-historical>

OurWorldInData.org: Georgia: CO₂ country profile.

<https://ourworldindata.org/co2/country/georgia>

კლიმატის ცვლილება წარმოადგენს როგორც რისკებს, ასევე შესაძლებლობებს საქართველოსთვის, მისი მოსახლეობისა და კომპანიებისთვის და, შესაბამისად, ფინანსური მომსახურების სექტორისთვის. ჯგუფი აცნობიერებს თავის როლს ამ გლობალური გამოწვევის დაძლევაში. 2021 წელს ჯგუფმა დაიწყო კლიმატის პოლიტიკის შემუშავება და წლევანდელი ანგარიშით იწყებს ანგარიშგების ვალდებულების შესრულებას TCFD-ის მიერ განსაზღვრული ოთხი ძირითადი პრინციპის შესაბამისად: მართვა, სტრატეგია, რისკების მართვა და მაჩვენებლები და მიზნები, რომელთაგან თითოეული ორიენტირებულია ჯგუფის მთავარ საოპერაციო ერთეულზე, ბანკზე, რომელიც 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა ჯგუფის მთლიან აქტივების 95.8%-ს.

მართვა

სამეთვალყურეო საბჭო და კომიტეტები

სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს ჯგუფის საქმიანობას და უზრუნველყოფს მის მართვას მისი სტრატეგიებისა და მიზნების შესაბამისად. 2021 წელს სამეთვალყურეო საბჭო ინფორმირებული იყო კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით ბანკის ღონისძიებების შესახებ, რომელთა მიმდინარეობა განხილულ იქნა ორ კვარტალურ შეხვედრაზე (21/09/2011, 21/12/2011). სამეთვალყურეო საბჭო კვლავაც აქტიურად იქნება ჩართული კლიმატთან დაკავშირებული საკითხების მართვასთან დაკავშირებით საქართველოს ბანკის მიდგომის ხარისხისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფაში:

- სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის სტრატეგიების, პოლიტიკისა და ბიუჯეტების განხილვაზე. სამეთვალყურეო საბჭომ, რომელიც ორიენტირებულია ბანკზე, როგორც მთავარ მოქმედ სუბიექტზე 2021 წელს, გადაწყვიტა, რომ, 2022 წლიდან კლიმატის სამოქმედო გეგმის შემუშავებით (მომავალი), მოახდინოს კლიმატთან დაკავშირებული საკითხების თანდათანობითი ინტეგრაცია ბანკის სახელმძღვანელო დოკუმენტებში.
- სამეთვალყურეო საბჭო რეგულარულად განიხილავს შესაძლებლობებსა და რისკებს, ასევე, გატარებულ ღონისძიებებს. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები ახლა რეგულარულად სამეთვალყურეო საბჭოს დღის წესრიგშია.
- სამეთვალყურეო საბჭო ასევე განიხილავს შედეგებს ბანკის სტრატეგიებით განსაზღვრული მიზნების შესაბამისად. საქართველოს ბანკის კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია განსაზღვრავს შესაბამის მიზნებს კლიმატის ცვლილების შერბილებისა და ადაპტაციისთვის.
- წესდების მიხედვით, სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად შექმნილ სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის E&S სტრატეგიასა და მის განხორციელებაზე, აგრეთვე პირდაპირი პასუხისმგებლობა ბანკის E&S რისკის მართვის სისტემის სათანადო ზედამხედველობასა და E&S მართვის სტრუქტურების შექმნაზე, რაც უზრუნველყოფს სათანადო ყურადღებას E&S საკითხებზე და ბანკის სტრატეგიული მიზნების შესრულებას ამ კუთხით.

2021 წლის დეკემბერში, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა შეენარჩუნებინა პირველადი გადაწყვეტილებების მიღება და ანგარიშგება ბანკის საკრედიტო საქმიანობასთან დაკავშირებული E&S და კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების შესახებ საბჭოს დონეზე. ამის უზრუნველსაყოფად, სამეთვალყურეო საბჭომ ბანკის ხელმძღვანელობას დაავალა მენეჯმენტის დონეზე შექმნას ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი, რომელიც იქნება მთავარი პასუხისმგებელი ორგანო, რომელიც ყოველ ექვს თვეში ანგარიშს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის მიერ მისი გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის სტრატეგიებისა და პოლიტიკის განხორციელების, ასევე ბანკის ESMS-ის სათანადო ფუნქციონირებისა და გაუმჯობესების შესახებ.

ბანკის საქმიანობას რეგულარულად მონიტორინგს უწევს ოთხი კომიტეტი, რომლებიც ანგარიშვალდებულნი არიან სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. 2022 წლიდან კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე ეკისრებათ შემდეგ პასუხისმგებლობები:

- რისკების მართვის კომიტეტი: პირველადი პასუხისმგებლობა რისკების მართვაზე, მათ შორის კლიმატის ცვლილებაზე, როგორც ახალ რისკზე ბანკის პორტფელში.
- აუდიტის კომიტეტი: აფასებს ანგარიშგების ხარისხს, მათ შორის კლიმატთან დაკავშირებულ განყოფილებებს.
- ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი: მხედველობაში მიიღებს კლიმატთან დაკავშირებულ გამოცდილებას დირექტორთა საბჭოსა და მმართველი პოზიციების დამტკიცებისას.
- ანაზღაურების კომიტეტი: განიხილავს, თუ როგორ ასრულებს მენეჯმენტი კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ მიზნებს (ინტეგრირებულია გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის (ESG) საკითხების KPIs/KBOs-ში).

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული საკითხები ინტეგრირებული იქნება სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტებისთვის რეგულარული რეპორტირების პროცესში. საქართველოს ბანკის ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი ყოველ ექვს თვეში ერთხელ ანგარიშს უშუალოდ სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგენს.

მენეჯმენტი

კლიმატის ცვლილებისა და მდგრადობასთან დაკავშირებული სხვა თემების მენეჯმენტის დონეზე წარმართვის მიზნით, საქართველოს ბანკმა, სამეთვალყურეო საბჭოს დავალებით, შექმნა ახალი კომიტეტი, ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი, რომელიც შედგება მმართველი გუნდის წევრებისა და უფროსი მენეჯერებისგან, მათ შორის ბანკის გენერალური დირექტორისა და გენერალური დირექტორის მოადგილეებისგან - CRO, COO, CFO, CLO, ადამიანური რესურსების და მომხმარებელთა გამოცდილების უფროსი, მარკეტინგის დირექტორი, ინვესტორებთან ურთიერთობის ხელმძღვანელი, საფინანსო დეპარტამენტის უფროსი. კომიტეტი პასუხისმგებელი იქნება ბანკის კლიმატის, გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების მართვაზე, განსაკუთრებით ბანკის საკრედიტო საქმიანობიდან გამომდინარე შედეგებზე. კომიტეტი უმთავრესად პასუხისმგებელი იქნება გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის სტრატეგიებისა და პოლიტიკის შემუშავებაზე, განხორციელებასა და გაუმჯობესებაზე, ასევე მიზნების დასახვასა და მონიტორინგზე. კომიტეტი აპირებს E&S რისკების გამოვლენისა და E&S რისკების მართვის შემდგომ ინტეგრირებას ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებში.

ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტს მხარს უჭერს კლიმატის ჯვარედინ - ფუნქციონალური კლიმატის სამუშაო ჯგუფი (CWG), რომელიც შეიქმნა 2021 წელს საქართველოს ბანკის კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგიის განსაზღვრის, ახალი პროცესებისა და მეთოდოლოგიების შემუშავებისა და კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის მომზადების ხელშეწყობის მიზნით. რეგულარულ შეხვედრებში მონაწილეობდნენ ბანკის კორპორატიული და მშს-ის საბანკო სეგმენტების, რისკების დეპარტამენტების, იურიდიული, ECRM, ინვესტირებთან ურთიერთობისა და ფინანსების დეპარტამენტების ძირითადი პირები. CWG ყოველკვირეულად იკრიბებოდა 2021 წლის მეოთხე კვარტალში და გააგრძელებს მუშაობას 2022 წელს.

სტრატეგია

საქართველოს ბანკის რისკები და შესაძლებლობები სხვადასხვა სცენარის მიხედვით

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულმა რისკებმა, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბანკზე.

- **პირდაპირი:** კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკზე მისი ფიზიკური აქტივების, საქმიანობისა და ოპერაციების დაზიანების გზით.

- **არაპირდაპირი:** კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკზე ძირითადად მისი საკრედიტო პორტფელის მეშვეობით.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები წარმოიქმნება კლიმატის ცვლილების ფიზიკური ან გარდამავალი გავლენის შედეგად და ვლინდება უფრო გავრცელებული რისკების, მათ შორის საკრედიტო რისკების, საბაზრო რისკების, საოპერაციო რისკების, რეპუტაციული რისკების და სხვ. სახით.

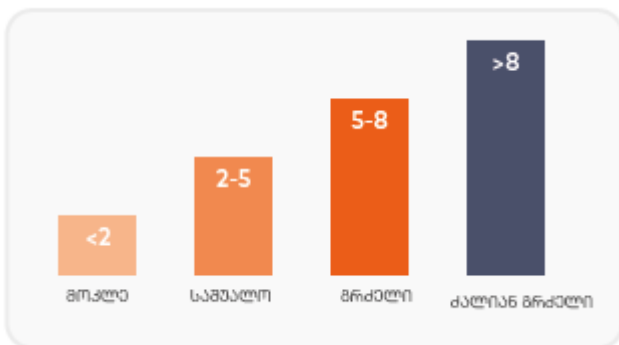
ფიზიკური რისკები წარმოიქმნება კლიმატთან და ამინდთან დაკავშირებული მოვლენების შედეგად (მაგ. წყალდიდობა, გვალვა), ხოლო **გარდამავალი რისკები** წარმოიქმნება ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლით გამოწვეული ცვლილებების შედეგად (მაგ. კლიმატის ახალი პოლიტიკა ან მომხმარებელთა პრეფერენციების ცვლილება).

ნახშირბადის დაბალი შემცველობის, კლიმატისადმი მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლა ასევე ქმნის შესაძლებლობებს ფინანსური სექტორისთვის, დააფინანსოს ინოვაციური მწვანე პროდუქტებისა და სერვისები, რომლებიც აკმაყოფილებს მდგრადი ინვესტიციების მზარდ მოთხოვნებს, როგორცაა ინვესტიცია კლიმატგონივრულ სასოფლო-სამეურნეო ტექნოლოგიებში ან შენობების ენერგოეფექტურობის გაუმჯობესებაში.

საქართველოს ბანკმა მიიღო შესაბამისი ზომები ამ რისკებისა და შესაძლებლობების რისკების შეფასებისა და მართვის ჩარჩოში ინტეგრირებისთვის და მომავალშიც გააგრძელებს მისი ვალდებულების- შექმნას უფრო ძლიერი და გამძლე საზოგადოება- ფარგლებში.

2021 წელს გამძლეობის ანალიზის მიზნით ჩავატარეთ კვლევა სხვადასხვა ვადებისა ...

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირება უნდა იყოს საქართველოს ბანკის რისკების მართვის რეგულარული პროცესების საფუძველი და, შესაბამისად, უნდა განხორციელდეს ჩვენი სტანდარტული დროის შუალედების დაცვით. მოკლე-, საშუალო- და გრძელვადიანი პერიოდები განისაზღვრა შიდა პროცედურებისა და ინდიკატორების გათვალისწინებით, როგორცაა ფინანსური დაგეგმვა, სტრატეგიული დაგეგმვა და სესხის საშუალო დაფარვის ვადა. ჩვენი სესხების მხოლოდ მცირე ნაწილის - ჩვენი კორპორატიული პორტფელის დაახლოებით 12%-ს და ჩვენი იპოთეკური გირაოს 25%-ს - დაფარვის ვადა სცდება 2030 წელს. თუმცა, ჩვენ განვსაზღვრეთ მეოთხე ვადა (მალიან გრძელი), რათა უზრუნველყოფილ იქნას გრძელვადიანი კლიმატის რისკების ადეკვატურად შეფასება და აღრიცხვა ბანკის მიერ. ის ფაქტი, რომ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები მათ გაჩენამდე უნდა შემცირდეს, ჩვენი დროის შუალედის გაზრდას საჭიროებს. ვცდილობთ შევქმნათ შესაძლებლობები და პროცესები, რათა უზრუნველყოთ "მალიან გრძელვადიანი" რისკების სწორად იდენტიფიცირება და მართვა.

... და სცენარების გამოყენებით.

სცენარის ანალიზი ხელს უწყობს კლიმატის გრძელვადიანი რისკების იდენტიფიცირებას, გაზომვას და მუდმივ შეფასებას და საშუალებას მოგვცემს უკეთ შევაფასოთ ბანკის სტრატეგიული მიზნების პოტენციური საფრთხეები და გრძელვადიან პერსპექტივაში ღირებულების შექმნის შესაძლებლობა.

სცენარის ანალიზის გამოყენება დავიწყეთ 2021 წელს, გავართიანეთ საქართველოში კლიმატის ცვლილებისა და კლიმატის პოლიტიკის შესახებ ჩვენი კვლევა "ფინანსური სისტემის გამწვანებისთვის ქსელის" (Network for Greening the Financial System) მიერ შემუშავებული სცენარებიდან შერჩეულ ტერმინოლოგიასთან, ვარაუდებთან და ნარატივებთან.

ჩვენი მიდგომა სცენარის ანალიზის მიმართ ამჟამად ხარისხობრივი ხასიათისაა. დაიხვეწება 2022 წელს და შემდგომში, მაგალითად, ვარაუდების შემდგომი მითითებითა და შემთხვევის ანალიზის გზით.

გარდამავალი რისკები, 2022-2030 წწ. „ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის“ სცენარი:

მიუხედავად იმისა, რომ კლიმატის ცვლილების ზემოქმედება უფრო მკვეთრად გამოვლინდება მომდევნო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში, მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს ბანკმა გააცნობიეროს უფრო უშუალო ზემოქმედება. აღნიშნული პერიოდი შეფასდა იმ ვარაუდით, რომ საქართველოს მთავრობა მიიღებს ზომებს სათბურის გაზების ემისიის შემცირების მიზნის მისაღწევად, რომელიც მითითებულია მის ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის განახლებული დოკუმენტში (2021 წ.)

გარდამავალი რისკები, 2030-2050 წწ. „გადავადებული გადასვლის“ სცენარი:

ეს პერიოდი შეფასდა „გადავადებული გადასვლის“ სცენარის გამოყენებით, რომლის მიხედვითაც საქართველო დაიწყებს კლიმატის ცვლილების შერბილებისა და ადაპტაციის ძალიან ამბიციურ პოლიტიკის გატარებას 2030 წლიდან, შეიმუშავებს და გააუმჯობესებს კლიმატის პოლიტიკას, რომელიც მითითებულია კლიმატის ცვლილების შესახებ ძირითადი ინფორმაციის ნაწილში 138-ე გვერდზე. 2050 წლის შემდეგ, გარდამავალი პროცესი შენელებს, რადგან ტექნოლოგიებისა და სისტემების უმეტესობას ექნება ნახშირბადის დაბალი ან ნულოვანი შემცველობა. ასეთი სცენარის მიხედვით, გარდამავალი რისკები ყველაზე მაღალი

ფიზიკური რისკები 2040 წლიდან, „არსებული პოლიტიკის“ სცენარი:

პროგნოზების მიხედვით, „არსებული პოლიტიკის“ სცენარის განვითარების შემთხვევაში, ტემპერატურა და მასთან დაკავშირებული ფიზიკური რისკები მნიშვნელოვნად გაიზრდება 2040 წელს „გადავადებული გადასვლის“ სცენართან შედარებით. „არსებული პოლიტიკის“ სცენარის მიხედვით, მთავრობები არ ზრდიან თავიანთ კლიმატის პოლიტიკის ამბიციის დონეს, დღევანდელთან შედარებით. ასეთი სცენარის განვითარების შემთხვევაში, ფიზიკური რისკები ყველაზე მაღალი იქნება.

ბანკის მასშტაბით გამოვავლინეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები მოკლე, საშუალო და (მაღალი) გრძელვადიან პერიოდში.

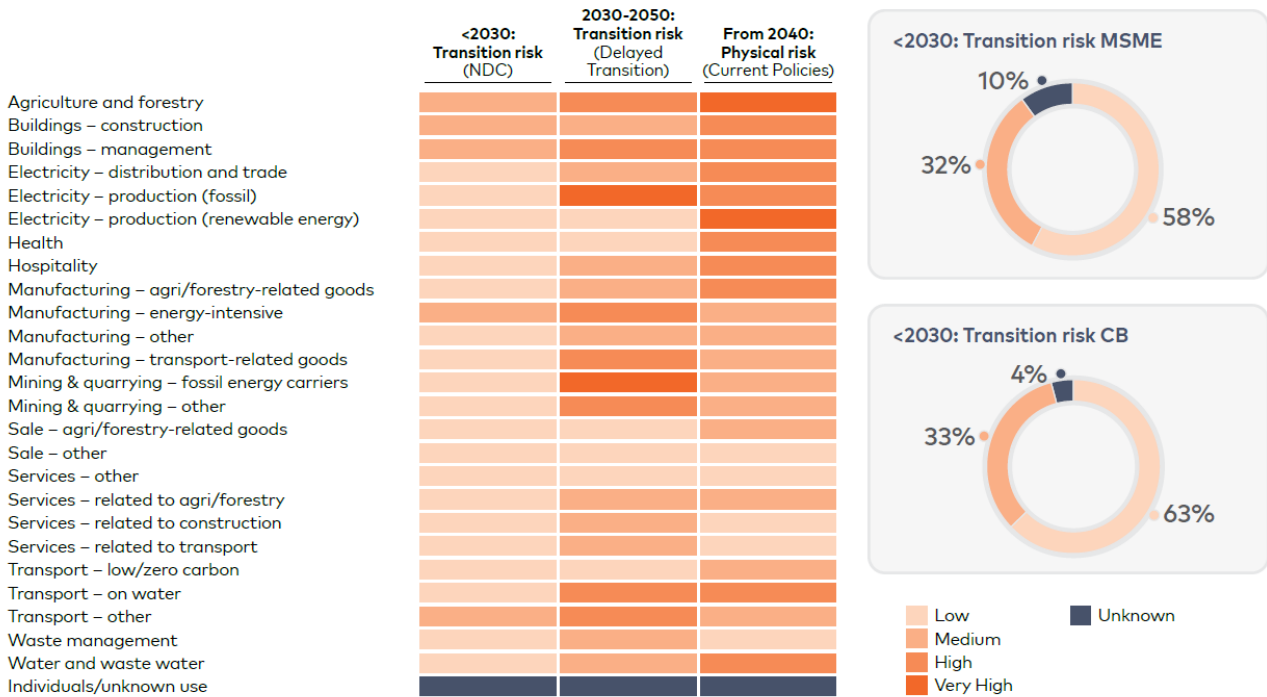
რისკის ტიპი	რისკის განმარტება	კლიმატის ცვლილების ძირითადი გავლენა (ფიზიკური და გარდამავალი რისკები)	გავლენის სიმძიმე		
			<2030	>2030	>2040
			ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილი	გადავადებული გადასვლა	არსებული პოლიტიკა
საკრედიტო რისკი	საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკმა განიცადოს ზარალი, თუ მისი მომხმარებლები ვერ ასრულებენ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს..	კლიმატის პოლიტიკამ (გარდამავალმა რისკებმა) და კლიმატის ცვლილებამ (ფიზიკური რისკები) შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლების გადახდისუნარიანობაზე და უზრუნველყოფის ღირებულებაზე.	დაბალი	დაბალი/საშუალო ზევრი სექტორისთვის, მაგრამ მაღალი სხვა სექტორებისთვის (მაგ. ელექტროენერგიის წარმოება, სოფლის მეურნეობა - იხილეთ გრაფიკი შემდეგ გვერდზე); ადგილმდებარეობის სპეციფიკური რისკები ჯერ არ არის განსაზღვრული.	
ლიკვიდობის რისკი	ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს ნაკისრი გადახდის ვალდებულებების შესრულებას დათმულ ვადაში, ნორმალურ ან სტრესულ გარემოებებში.	დაზარალებული მსესხებლები ვერ ახერხებენ სესხების დაფარვას ან დეპოზიტების განაღდებას, რაც ამცირებს საქართველოს ბანკის ლიკვიდობას. სუვერენული ან ბანკის საკრედიტო რეიტინგების შემცირების შემთხვევაში, საბითუმო დაფინანსების ხელმისაწვდომობა მცირდება და დაფინანსების ღირებულება იზრდება.	დაბალი	დაბალი/საშუალო	მაღალი
კაპიტალის რისკი	კაპიტალის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ დააკმაყოფილებს მარეგულირებლის მიერ დადგენილ კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებს.	მსესხებლების ვალის დაფარვის პრობლემებმა შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს საქართველოს ბანკის პორტფელის საკრედიტო ხარისხზე, რაც მოითხოვს სესხების დანაკარგების რეზერვების გაზრდას და რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კორექტირებას.	დაბალი	საშუალო	მაღალი
საბაზრო რისკი	საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო ცვლადების, საპროცენტო განაკვეთების, უცხოური ვალუტისა და კაპიტალის ფასების ცვლილების შედეგად.	საქართველოს ბანკი ძირითადად სავალუტო და გაცვლითი კურსის რისკების წინაშე დგას. ფიზიკურმა და გარდამავალმა რისკებმა შეიძლება გამოიწვიოს გლობალური ეკონომიკური ვარდნა და ბაზრის არასტაბილურობა, რაც გავლენას მოახდენს საპროცენტო განაკვეთებსა და ვალუტებზე.	დაბალი	საშუალო	საშუალო
საოპერაციო რისკი	საოპერაციო რისკი არის ზარალის რისკი, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე ფაქტორების შედეგად.	კლიმატის ცვლილებამ შეიძლება შეაფერხოს საქართველოს ბანკის რეგულარული ოპერაციები და გაზარდოს ბიზნესის ეფექტური მდგრადობის შენარჩუნების ხარჯები (განსაკუთრებით ბექ ოფისის პროცესები და მონაცემთა ცენტრები). დაზარალებულ მსესხებლებს აქვთ თაღლითობის ჩადენის პოტენციალი.	დაბალი	დაბალი/საშუალო	საშუალო
რეპუტაციული რისკი	რეპუტაციული რისკი არის ზიანი, რომელიც შეიძლება დადგეს, თუ დაინტერესებული მხარეების მოლოდინები არ დაკმაყოფილდება.	კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანი ქმედებების ნაკლებობამ შესაძლოა დააზიანოს საქართველოს ბანკის რეპუტაცია ინვესტორებსა და მომხმარებლებს შორის. საქართველოს ბანკის რეპუტაცია ასევე შეიძლება დაზიანდეს, თუ იგი წააწყდება კლიმატის ცვლილებით გამოწვეულ სხვა გამოწვევებს, რაც გავლენას ახდენს მისი მომსახურების უწყვეტობასა და ხარისხზე.	საშუალო	საშუალო/მაღალი	საშუალო/მაღალი

მეთოდოლოგიური შენიშვნები: საქართველოს ბანკი ამჟამად მუშაობს რისკის მართვის არსებული პროცედურების ერთ სისტემაზე გაერთიანებაზე ბანკის მასშტაბით. ერთიანი მეთოდოლოგიის არარსებობის შემთხვევაში, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების გავლენა შეფასდა შემდეგ კითხვებზე პასუხის გაცემით: (1) რისკის ფაქტორების და გადაცემის არხების იდენტიფიცირება: როგორ უკავშირდება კლიმატის ცვლილება და აძლიერებს არსებულ საბანკო რისკებს. (2) გავლენის სიმძიმის შეფასება: რამდენად იმოქმედებს საქართველოს ბანკზე გაზრდილი რისკები სხვადასხვა დროის შუალედისა და სცენარის გათვალისწინებით. გავლენა შეიძლება იყოს დაბალი, საშუალო ან მაღალი სიმძიმის. შეფასების მეთოდოლოგია განსხვავდება რისკების მიხედვით. საქართველოს ბანკი ჩვეულებრივ ითვლის რისკს ზემოქმედების სიმძიმის ალბათობაზე გამრავლებით. კლიმატის რისკებთან დაკავშირებით, თითოეული სცენარის განვითარების ალბათობა და შესაბამისი ზემოქმედება არ შეფასდა 2021 წელს მეთოდოლოგიური გამოწვევების გამო. იმედი გვაქვს, რომ ეს საკითხი 2022 წელს მოგვარდება.

დავადგინეთ, რომ რისკები მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება განსაზღვრული მოკლე, საშუალო და გრძელვადიანი პერიოდების მიხედვით, ანუ მომდევნო რვა წლის განმავლობაში, ამიტომ შედეგები წარმოდგენილია ერთად "<2030" სვეტში.

გავაგრძელებთ მუშაობას კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შეფასების ჩვენი ბანკის მიდგომის გაუმჯობესების მიზნით.

კლიმატის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა მოახდინოს საქართველოს ბანკზე, განსაკუთრებით მისი ზემოქმედებით საკრედიტო პორტფელზე. წინასწარი ხარისხობრივი ანალიზი ჩვენს კორპორატიულ და მშს პორტფელთან დაკავშირებით, რომელიც წარმოადგენს ბანკის მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 58.1%-ს 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაგვჩვენებს სხვადასხვა სექტორის სავარაუდო რისკების გაგებაში.

სექტორების ჩამონათვალი ზემოდან ქვემოთ: სოფლის და სატყეო მეურნეობა; შენობები-მშენებლობა; შენობები-მართვა; ელექტროენერგია-განაწილება და ვაჭრობა; ელექტროენერგია-წარმოება (წიაღისეული); ელექტროენერგია-წარმოება (განახლებადი ენერგია); ჯანდაცვა; სასაბურთაოების სექტორი; წარმოება: სოფლის/სატყეო მეურნეობასთან დაკავშირებული საქონელი; წარმოება-ენერგო ინტენსიური; წარმოება-სხვა; წარმოება-ტრანსპორტი-დაკავშირებული საქონელი; სამთო და სამტეხლო სექტორი -ენერგომატარებლები; სამთო და სამტეხლო სექტორი -სხვა; გაყიდვა-სოფლის/სატყეო მეურნეობასთან დაკავშირებული საქონელი; გაყიდვა-სხვა; მომსახურება-სხვა; მომსახურება-სოფლის/სატყეო მეურნეობასთან დაკავშირებით; მომსახურება-მშენებლობასთან დაკავშირებით; მომსახურება ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებით; ტრანსპორტი- ნახშირბადის დაბალი/ნულოვანი შემცველობა; ტრანსპორტი-წყალი; ტრანსპორტი-სხვა; ნარჩენების მართვა; წყალი და ჩამდინარე წყლები; ინდივიდუალური/უცნობი მოხმარება

მეთოდოლოგიური შენიშვნები: წარმოდგენილია მონაცემები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. „გადავადებული გადასვლა“ და „არსებული პოლიტიკა“ წარმოადგენს გარდამავალი და ფიზიკური რისკების განვითარების უკიდურეს სცენარებს, შესაბამისად. ჩვენი ვარაუდით, ბალანსის სტრუქტურა იგივე რჩება ჩვენი პორტფელის გრძელვადიანი რისკების შეფასების მიზნით. შეფასება განხორციელდა 400-ზე მეტი ინდივიდუალური აქტივობის დონეზე და შეჯამდა ზემოთ მითითებული სექტორების მიხედვით. გარდამავალ რისკებთან დაკავშირებით შეფასდა სათბურის გაზების სავარაუდო ემისიები და პოტენციური წვლილი ასეთი ემისიების ეფექტურ შემცირებაში. ფიზიკურ რისკებთან დაკავშირებით, გათვალისწინებული იყო ძირითადი პარამეტრები, როგორცაა წყალზე დამოკიდებულება, მოწყვლადობა ექსტრემალური ამინდის მოვლენების მიმართ და ნედლეულის საჭიროება. ადგილმდებარეობის სპეციფიკური რისკები, ისევე როგორც ცალკეული მსესხებლების მახასიათებლები, როგორცაა ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლის გეგმები ან ადაპტაციური შესაძლებლობები, არ იყო გათვალისწინებული 2021 წელს მონაცემთა ნაკლებობის გამო. გავაგრძელებთ ჩვენი ანალიზის გაღრმავებას აქტივობისა და სექტორის დონეზე და გავატარებთ აუცილებელ ზომებს ადგილმდებარეობისა და კონტრაგენტის დონეზე მონაცემთა ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესებისა და რისკების გაცნობიერების მიზნით. ჩვენი მასობრივი საცალო და პრემიუმ საბანკო პორტფელის რისკები (ძირითადად იპოთეკური გირაო) ჯერ არ არის დეტალურად შეფასებული, რადგან ასეთი რისკები დიდად არის დამოკიდებული ცალკეული მსესხებლების მახასიათებლებსა და დაფინანსებული საქმიანობის ან აქტივების მდებარეობაზე. ასევე ვცდილობთ განვსაზღვროთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები ჩვენი იპოთეკური სესხების პორტფელისთვის მდებარეობის სპეციფიკური მონაცემების გამოყენებით.

ბანკის მთლიან საკრედიტო პორტფელში ნახშირბადთან დაკავშირებულ აქტივები* %
19.7%

* 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3,188 მლნ ლარს შეადგენს. ჩვენ განვსაზღვრავთ „ნახშირბადთან დაკავშირებულ აქტივებს“, როგორც აქტივებს, რომლებიც დაკავშირებულია TCFD-ის მიერ განსაზღვრულ ოთხ არაფინანსურ ჯგუფთან. მოიცავს შემდეგ დარგებს: ნავთობი და გაზი - ქვანახშირი - ელექტროენერგია - საჰაერო გადაზიდვა - მგზავრთა საჰაერო ტრანსპორტირება - საზღვაო ტრანსპორტირება - სატყეო მომსახურება - ავტომობილები და კომპონენტები - ლითონები და სამთო - ქიმიკატები - სამშენებლო მასალები - უმრავლეს შემთხვევაში მართვა და დეველოპმენტი- სასმელები - სოფლის მეურნეობა - საკვები პროდუქტები, ქაღალდი და ხის ნაწარმი.

ბანკის მთლიან საკრედიტო პორტფელში წიაღისეული საწვავის და ნახშირთან დაკავშირებულ აქტივები %**

3.2%

**** 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 507 მილიონი ლარს. მოიცავს რისკებს, რომლებიც დაკავშირებულია მყარი, თხევადი და აირისებრი საწვავით და მასთან დაკავშირებული პროდუქტებით საბითუმო ვაჭრობასთან, საავტომობილო საწვავის საცალო ვაჭრობასთან, ბუნებრივი გაზიდან ელექტროენერგიის გამომუშავებასთან და ნახშირზე მომუშავე ცემენტის წარმოებასთან. არ გააქვს წიაღისეული საწვავის ძიებასა და მოპოვებასთან ან ქვანახშირის გამოყენებით ელექტროენერგიის წარმოებასთან დაკავშირებული რისკი.**

საქართველოს ბანკი ასევე ხედავს შესაძლებლობებს ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლაში - გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება არსებული და ახალი კლიენტებისთვის სესხების გაცემას.

საქართველოს ბანკი თანამშრომლობს დონორებთან, როგორებიცაა მწვანე ზრდის ფონდი (GGF) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), რათა უზრუნველყოთ მწვანე დაფინანსება ჩვენი კლიენტებისთვის. ჩვენი "ენერგოკრედიტის" საშუალებით ვთავაზობთ სესხებს კომპანიებს საკუთარი მზის ელექტროსადგურების შესაძენად. სხვა მწვანე დაფინანსება ძირითადად მიმართულია ფართომასშტაბიანი განახლებადი ენერგიის წყაროებზე (ჰიდროელექტროსადგურები) და სამშენებლო პროექტებზე.

საქართველოს ბანკის პორტფელში არის დამატებითი შესაძლებლობები, მაგალითად, შენობებსა და მრეწველობაში ენერგოეფექტურობის ღონისძიებების დაფინანსებასთან დაკავშირებით. საქართველოს ეროვნული ბანკი ამჟამად ავითარებს მწვანე საქმიანობის ტაქსონომიას და ეს დაგეგმარება მწვანე შესაძლებლობების გამოვლენაში. 2021 წელს დავიწყეთ მწვანე შესაძლებლობების შეფასება, საქართველოს ეროვნული ბანკის ტაქსონომიის პროექტის ჩარჩოს გამოყენებით და ისეთი ფაქტორების გათვალისწინებით, როგორიცაა ზაზრის მოთხოვნა, საჯარო პოლიტიკა და მხარდაჭერის სქემები. ჩვენ დავაზუსტებთ შესაძლებლობის ანალიზს 2022 წელს და ასევე ვიმუშავებთ მწვანე დაფინანსების დაბრკოლებების აღმოფხვრაზე, განსაკუთრებით მონაცემთა შეგროვების ხარჯებთან დაკავშირებით.

სულ მწვანე სესხები * (მილიონი ლარი)**

462.9

***** 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს ბანკის მთლიანი სასესხო პორტფელის 2.9%-ს. ეს მოიცავს ინვესტიციებს ჰიდროელექტროსადგურებში, მზის პანელებსა და ღონისძიებებში, რომლებიც აკმაყოფილებს ჩვენი დონორების შერჩევის კრიტერიუმებს.**

როგორ მოქმედებს კლიმატის ცვლილება ჩვენს სტრატეგიაზე

საქართველოს ბანკი მხარს უჭერს საქართველოს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ მიზნებს

რისკებისა და შესაძლებლობების ანალიზის შედეგად, საქართველოს ბანკმა შეიმუშავა კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია (მომავალი). ამ გზით ჩვენ ვაპირებთ, რომ წვლილი შევიტანოთ საქართველოს გადასვლაში ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე და ქვეყნის კლიმატთან დაკავშირებული მიზნების მიღწევაში, ასევე კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ეფექტურად მართვაში.

კლიმატის და გარემოსდაცვითი რისკების მონიტორინგი და მართვა: საქართველოს ბანკი რეგულარულად შეაფასებს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ ფიზიკურ და გარდამავალ რისკებს ჩვენს პორტფელში. 2022 წელს დავიწყებთ მსესხებლებისგან შესაბამისი მონაცემების შეგროვებას, დამუშავებასა და მათთან თანამშრომლობას კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ ცნობიერების ამაღლების მიზნით. ჩვენ უზრუნველყოფთ ჩვენი პორტფელის კლიმატის რისკის პროფილისა და ახალი სესხების სათანადო მართვას ჩვენი საერთო რისკის აპეტიტის შესაბამისად.

ნახშირბადის დაბალი შემცველობის, მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლის ხელშეწყობა: ვცდილობთ ჩვენს კლიენტებს შევთავაზოთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების შესაბამისი ვარიანტები, რათა მათ შეძლონ სანდო, უსაფრთხო, ინოვაციური და მაღალი ხარისხის კლიმატის გადამწყვეტილებების განხორციელება. გადასვლის მხარდაჭერა: ჩვენ აქტიურად შევიწავლით სხვადასხვა სექტორისა და კლიენტისთვის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსების შესაძლებლობებს.

კლიმატის შესახებ გამოცდილების დაკავშირება ჩვენს უნარებთან: ვცდილობთ ბანკის მასშტაბით გავადიეროთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული შესაძლებლობები და შევქმნათ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვისთვის ინსტრუმენტების კომპლექტი.

ჩვენი კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია უახლოეს წლებში განხორციელდება 2022 წელს შემუშავებული კონკრეტული სამოქმედო გეგმის შესაბამისად. რისკისა და შესაძლებლობების ანალიზი რეგულარულად ჩატარდება და საფუძვლად დაედება სტრატეგიის განახლებას.

რისკების მართვა

საქართველოს ბანკი მიზნად ისახავს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შერბილებას რისკების იდენტიფიკაციისა და შეფასების, ასევე რისკის მართვის გზით, რომელიც ინტეგრირებულია რისკის მართვის სტანდარტულ პროცედურებში.

რისკის იდენტიფიკაცია და შეფასება

საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა, რისთვისაც შეიქმნა შესაძლებლობები და განისაზღვრა პროცესები. კლიმატი კომპლექსური თემაა, რომელიც მოითხოვს სპეციალურ გამოცდილებას ბანკის მასშტაბით და მის ფარგლებს გარეთ. პროგრესის შემდგომი დაჩქარების მიზნით, ჩვენ ვითანამშრომლებთ გარე კონსულტანტებთან, რათა ხელი შევეწყუთ ჩვენი კლიმატის რისკის მართვის ჩარჩოსა და პრიორიტეტული სექტორის ანალიზის შემუშავებას, რითაც გავადიერებთ ჩვენი შეფასების შესაძლებლობებს კლიმატის რისკის რაოდენობრივ განსაზღვრაში.

კლიმატის რისკის გამოვლენის მიზნით, 2021 წელს ჩავატარეთ შემდეგი კვლევები:

სამეწარმეო რისკებზე კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების თვისებრივი ანალიზი: ჩვენ გავანალიზეთ, თუ როგორ შეიძლება კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულმა გარდამავალმა და ფიზიკურმა გავლენამ გამოიწვიოს საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, კაპიტალის, საოპერაციო და რეპუტაციული რისკი ბანკისთვის „მოკლევადიან“ (ანუ ერთიდან ორ წლამდე) - „ძალიან გრძელვადიან“ ვადებში (ანუ რვა წელზე მეტი ხნის განმავლობაში) და სხვადასხვა სცენარის (იხ. წინა გვერდები) განვითარების შემთხვევაში. ანალიზში მონაწილეობდა რამდენიმე დეპარტამენტი, მათ შორის სამეწარმეო რისკების მართვა (შეიქმნა 2021 წელს), საოპერაციო რისკები, საკრედიტო რისკები და ECRM დეპარტამენტი. მეთოდოლოგია, რომელიც აღწერილია 142 გვერდზე, განახლებდა 2022 წელს ბანკის მასშტაბით ჩვენი ახალი რისკების მართვის სისტემის განვითარების შესაბამისად.

ჩვენი პორტფელში კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების წინასწარი თვისებრივი ანალიზი: განვსაზღვრეთ გარდამავალი და ფიზიკური რისკები (0-4 შკალაზე, სადაც 0 რისკის არარსებობაზე მიუთითებს, ხოლო 4-მაღალი რისკს) ჩვენი კლიენტების მიერ განხორციელებული 400-ზე მეტი აქტივობისთვის და შევაჯამეთ რისკები 25 სექტორში. ანალიზი ჩატარა ECRM დეპარტამენტმა ბიზნეს სეგმენტებთან (CB და MSME) და საკრედიტო რისკის დეპარტამენტებთან ერთად. საქართველოს ბანკი ამჟამად მუშაობს ფიზიკური რისკების შეფასების მიდგომაზე იმ ლოკაციებზე, სადაც ჩვენი კლიენტები აქტიურობენ. 2022 წლიდან დავიწყებთ მომხმარებელთა მონაცემების შეგროვება სტანდარტიზებული წესით განახლებული კვლევის მეშვეობით. ეს მონაცემები საშუალებას მოგვცემს გავიდრეგოთ ცოდნა იმ სექტორების, კლიენტებისა და აქტივების კლასების შესახებ, რომლებიც ხელს უწყობს კლიმატის ცვლილებას სათბურის გაზების გამოყოფის გზით ან რომლებიც დაუცველნი არიან კლიმატის ცვლილების ფიზიკური ზემოქმედების მიმართ.

შერჩეული კლიენტების პარიზის შეთანხმების მიზნებთან შესაბამისობის შეფასება: ჩვენ გამოვიყენეთ პარიზის შეთანხმება (Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA)) ფოლადისა და ცემენტის სექტორებიდან შერჩეული კლიენტების ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკის განვითარებასთან შესაბამისობის შეფასების მიზნით. შედეგები გაუმჯობესდება და განიმარტება 2022 წელს.

დაფინანსებული ემისიების გაზომვის მიდგომის შემუშავება: შევისწავლეთ ჩვენს საკრედიტო პორტფელში სათბურის გაზების ემისიების გამოთვლის სხვადასხვა ვარიანტები. Carbon Accounting Partnership Financial-ის „ფინანსური ინდუსტრიისთვის სათბურის გაზების აღრიცხვისა და ანგარიშგების გლობალურ სტანდარტის“ მიხედვით, სათბურის გაზების ემისიები სწორად უნდა გამოითვალოს საჯაროდ ხელმისაწვდომი და დამოწმებული ემისიის მონაცემების ან ქვეყნის სპეციფიკური ემისიის ფაქტორების გამოყენებით. თუმცა, ემისიის შესახებ ანგარიშგება არ არის გავრცელებული პრაქტიკა საქართველოში და კონკრეტული ქვეყნის ემისიის ფაქტორები ჯერ არ არის შემუშავებული. აქედან გამომდინარე, ჩვენ შევიმუშავეთ და გამოვცადეთ მიდგომა, რომელიც საშუალებას მოგვცემს შევავსოთ შერჩეული ინდივიდუალური მომხმარებლების სათბურის გაზების ემისიები საუკეთესო ხელმისაწვდომი მონაცემების გამოყენებით. გარდა ამისა, ჩვენ ვამოწმებთ მშსს პორტფელის ემისიების შეფასების მეთოდოლოგიას, მსესხებლის სპეციფიკური მონაცემებისა და სტატისტიკური მონაცემების კომბინაციის გამოყენებით.

გამოყენებული მეთოდოლოგიები დაიხვეწება 2022 წელს და რეგულარულად განახლდება შიდა და გარე მოვლენების განვითარების შესაბამისად. თითოეული ეტაპი განმეორდება რეგულარული ინტერვალებით.

რისკების ინტეგრირებული მართვა

სტანდარტიზებული რისკის იდენტიფიკაციისა და შეფასების გარდა, საქართველოს ბანკმა კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის მიზნით განახორციელა შემდეგი ღონისძიებები:

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირება ჩვენს საწარმოს მასშტაბით რისკების მართვის ჩარჩოში: სამეწარმეო რისკების მართვის სისტემა ამჟამად განახლებას გადის, რაც იძლევა უნიკალურ შესაძლებლობას, მოვახდინოთ კლიმატის ცვლილების რისკის შეფასების ინტეგრირება მის სტრუქტურაში. პირველ ეტაპზე, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები ჩვენი რისკების განუყოფელი ნაწილი გახდა. 2020 წელს ჯგუფმა პირველად განსაზღვრა კლიმატის ცვლილება, როგორც ახალი რისკი. 2021 წელს შევასადა კლიმატის ცვლილების მზარდი გავლენა ტრადიციულ საბანკო რისკებზე. ეს შეფასება განახლდება 2022 წელს. შემდგომი ნაბიჯები გადაიდგმება კლიმატის ინტეგრირებისთვის რისკის საერთო შეფასებასა და მონიტორინგში. ჩვენ ვაფასებთ, მაგალითად, რამდენად და როგორ უნდა აისახოს კლიმატის რისკი ჩვენს რისკების აპეტიტის შესახებ განცხადებაში და ჩვენს საკრედიტო პოლიტიკაში.

კლიმატის საკითხების ინტეგრირება ჩვენს სათანადო კვლევის პროცესში: მონაცემები არის კლიმატის რისკებისა და შესაძლებლობების გაგების გასაღები. გადაწყვეტილებით განვახლოთ ჩვენი სესხის შეფასების პროცესი და პროგრამული უზრუნველყოფა ჩვენი კლიენტების აქტივობებისა და მდებარეობების შესახებ მონაცემების შეგროვებისა და ავტომატურად შეფასების მიზნით და დავიწყებთ ამ ცვლილებების განხორციელებას 2022 წლიდან. გარდა ამისა, ჩვენ ყურადღებით ვეაზრდებით ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS).

2022 წელს დავიწყებთ მიდგომის შემუშავებას, რათა ჩართოთ ჩვენი კორპორატიული კლიენტები კლიმატის რისკის ანალიზში, რათა უკეთ გავიგოთ მათი ადაპტაციისა და შერბილების გეგმები და შევავსოთ, თუ როგორ დავაკმაყოფილოთ მათი მდგრადი დაფინანსების საჭიროებები.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკის მართვის შესაძლებლობების განვითარება: შესაძლებლობების განვითარება გადამწყვეტია იმისთვის, რომ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები გათვალისწინებული იყოს სესხის გაცემის შესახებ ყველა გადაწყვეტილებაში. 2021 წელს ბიზნესის სეგმენტების, რისკების მართვის, იურიდიული, სტრატეგიების, ინვესტირებასთან ურთიერთობის, საოპერაციო მხარდაჭერის, ფინანსებისა და ECRM-ის დეპარტამენტების 31 თანამშრომელი მონაწილეობდა ერთ ან რამდენიმე სასწავლო პროგრამაში:

- კლიმატის ცვლილების, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსებისა და კლიმატის რისკის მართვის შესახებ ცნობიერების ამაღლება
- სემინარი საკუთარი სათბურის გაზების ემისიების გაანგარიშების შესახებ, განსაკუთრებული აქცენტით Scope 3 ემისიებზე.
- სემინარი პორტფელის /დაფინანსებული ემისიების Scope 3 ემისიების შესახებ
- სემინარი კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შესახებ
- სემინარი კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული შესაძლებლობების შესახებ
- სემინარი TCFD რეპორტინგის შესახებ

მაჩვენებლები & მიზნები

საქართველოს ბანკი იყენებს TCFD -ის მიერ რეკომენდებულ მაჩვენებლებს კლიმატის ცვლილებაზე ჩვენი გავლენისა და ჩვენს ბიზნეს მოდელსა და ოპერაციებზე კლიმატის ცვლილების გავლენის შეფასების მიზნით.

მაჩვენებელი

განმარტება და მიზნები

სათბურის გაზების ემისიები: Absolute Scope 1, Scope 2, და Scope 3; ემისიების ინტენსივობა

სათბურის გაზების ემისიები მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია, რომელიც დაგვეხმარება შევავსოთ ჩვენი პირდაპირი და არაპირდაპირი გავლენა კლიმატზე და პოტენციური გარდამავალი რისკების ზემოქმედება. საქართველოს ბანკი აფასებს ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილ ემისიებს. ქვემოთ მოცემული სათბურის გაზების ემისიების შესახებ ანგარიშის მიხედვით, გვაქვს Scope 1 და 2 ემისიები და ამჟამად ვმუშაობთ Scope 3 ემისიების შესახებ ინფორმაციის მოპოვებაზე.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული გარდამავალი და ფიზიკური რისკების მიმართ დაუცველი სესხების წილი მთლიან სესხებთან მიმართებაში

ჩვენი მსესხებლებისთვის გარდამავალი და/ან ფიზიკური რისკები შესაძლოა საქართველოს ბანკისთვის საკრედიტო რისკებად იქცეს. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, შევავსოთ და ვმართოთ ჩვენი რისკები მისაღებ დონეზე. უზრუნველყოფთ ჩვენი პორტფელის კლიმატის რისკის პროფილის და ახალი სესხების სათანადო მართვას ჩვენი საერთო რისკის აპეტიტის შესაბამისად.

ნახშირბადთან დაკავშირებული აქტივების პროცენტი მთლიან აქტივებთან შედარებით	ნახშირბადთან დაკავშირებული აქტივები მიჩნეულია კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული გარდამავალი რისკების მიმართ ფინანსური სექტორის ექსპოზიციის საზომად.
დაკრედიტების მოცულობა შეესაბამება კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ შესაძლებლობებს მთლიან აქტივებთან მიმართებაში	ბანკებს შეუძლიათ მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა გაუწიონ ნახშირბადის დაბალი შემცველობის, მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლას კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსებით. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული შესაძლებლობების გამოყენება შეიძლება გახდეს მნიშვნელოვანი შემოსავლის წყარო, ვინაიდან მთავრობის, ეკონომიკისა და საზოგადოების კლიმატთან დაკავშირებული ამბიციები კვლავ იზრდება. აქტიურად ვიკვლევთ შესაძლებლობებს, რათა სხვადასხვა სექტორის სხვადასხვა კლიენტებისთვის უზრუნველყოთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსება.
საპროგნოზო მაჩვენებლები	TCFD-ის თანახმად, ორგანიზაციებმა უნდა უზრუნველყონ კლიმატის რისკების საპროგნოზო მაჩვენებლები. ეს შეიძლება მოიცავდეს ბიზნეს აქტივობის შესაბამისობის ინდიკატორებს 2°C-ზე დაბალ ტემპერატურის მატების პირობებში („პორტფელის შესაბამისობა“). როგორც ზემოთ აღინიშნა, 2021 წელს საქართველოს ბანკმა PACTA ინსტრუმენტის გამოყენებით ჩაატარა ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკის განვითარებასთან შერჩეული კლიენტების შესაბამისობის საპილოტე კვლევა. შედეგები გაანალიზდება და გამოყენებული იქნება პორტფელის შესაბამისობის მეთოდების გასაუმჯობესებლად 2022 წელს.

სათბურის აირების (GHG) ემისია¹

ბანკი 2012 წლიდან ყოველწლიურად ზომავს სათბურის გაზების ემისიებს. ჩვენ აღვრიცხავთ ჩვენი სათბურის გაზების ემისიებსა და ენერგიის მოხმარებას კომპანიების შესახებ 2006 წლის აქტის (სტრატეგიული ანგარიში და დირექტორთა ანგარიში) 2013 წლის დებულების და კომპანიების (დირექტორთა ანგარიში) და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების შესახებ (ენერგიისა და ნახშირბადის შესახებ ანგარიში) 2018 წ. რეგულაციების შესაბამისად. გარდა ამისა, მოვამზადეთ ანგარიში Scope 3 ემისიების შესახებ.

მონაცემები გროვდება და წარედინება ბანკს, როგორც ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეულს და ძირითად სუბიექტს, მათ შორის ოფისებსა და საცალო ფილიალებს, სადაც ბანკი ახორციელებს ოპერატიულ კონტროლს. ყველა წყარო მითითებულია ჩვენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში (იხ. გვერდები [256-368]). ჩვენ არ ვიღებთ პასუხისმგებლობას ემისიის წყაროებზე, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული ჩვენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ემისიების შესახებ მონაცემების მომზადებისას გამოვიყენეთ მსოფლიო რესურსების ინსტიტუტის (WRI) / მდგრადი განვითარების მსოფლიო ბიზნეს საბჭოს (WBCSD) მიერ შემუშავებული „სათბური გაზების პროტოკოლი“ კორპორაციული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სტანდარტი (რედაქტირებული ვერსია 2016), როგორც წყარო. კონტროლის მიდგომა გამოყენებულ იქნა საქართველოს ბანკის ყველა ოპერაციისთვის.

- Scope 1 მოიცავს: საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებულ ადგილებზე მოწყობილობა-დანადგარების მიერ ბუნებრივი აირის, დიზელის და ბენზინის წვის შედეგად გამოყოფილ აირებს; საკუთრებაში არსებულ სატრანსპორტო საშუალებების მიერ ბენზინის, დიზელის და საავიაციო საწვავის წვის შედეგად გამოყოფილ აირებს.
- Scope 2 მოიცავს ემისიებს: საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებულ ადგილებზე მოხმარებული ელექტროენერგიის მოხმარების შედეგად; საქართველოში ჩვენი Scope 2 ემისიების გაანგარიშებისთვის გამოვიყენეთ UNFCCC ემისიის ფაქტორების (GEF) მონაცემები.
- Scope 3 მოიცავს: საწვავთან და ენერგიასთან დაკავშირებული საქმიანობების შედეგად გამოყოფილ აირებს; ოპერაციების დროს წარმოქმნილი ნარჩენებიდან გამოყოფილ აირებს; შეძენილი საქონლის შედეგად წარმოქმნილ ემისიებს; მივლინებების დროს საჰაერო ტრანსპორტით მგზავრობის შედეგად მიღებულ გაფრქვევებს; მოკლე და შორ მანძილებზე (ინფორმაცია მგზავრობის კლასის შესახებ მიუწევდომელია, თუმცა ჩვენ გამოვიყენეთ „საშუალო მგზავრობის“ კონვერსიის ფაქტორი); სასტუმროში განთავსება; სახმელეთო ტრანსპორტირება მესამე მხარის მანქანებით.

საქართველოს ბანკის სათბურის გაზების ემისიები 2019 – 2021 წწ

		2019	2020	2021
კატეგორია	ემისიის წყაროს კატეგორია	t CO2e	t CO2e	t CO2e
GHG სტანდარტები: კორპორაციული Scope – 1 და 2, დირექტორთა ანგარიში – Scope 3	Scope 1 პირდაპირი ემისიები საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებული სტაციონარული წყაროებიდან, რომლებიც იყენებენ წიაღისეულ საწვავს და/ან უკონტროლოდ გამოყოფენ აირებს.	920.57	874.42	907.60
	სამგზავრო სატრანსპორტო საშუალებები პირდაპირი ემისიები საკუთრებაში არსებული ან კონტროლს დაქვემდებარებული მობილური წყაროებიდან	1,162.58	1,022.61	1,089.53

¹ გვერდი 47, HMRC Department for Environment and Rural Affairs (Defra), Environmental Reporting Guidelines: Including streamlined energy and carbon reporting guidance. March 2019 (Updated Introduction and Chapters 1 and 2) https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/850130/Env-reporting-guidance_inc_SECR_31March.pdf

	Scope 2	ემისიები ადგილმდებარეობის მიხედვით, შემენილი ელექტროენერგიის, სითბოს, ორთქლის ან გაგრილების სისტემების მოხმარების შედეგად	ელექტროენერგია	1,629.44	1,624.95	1,661.49	
	Scope 3	საწვავთან და ენერგიასთან დაკავშირებული საქმიანობები	საწვავთან და ენერგიასთან დაკავშირებული ყველა სხვა საქმიანობა	547.20	488.54	545.58	
			გადაცემის და განაწილების დანაკარგები	343.90	342.95	350.66	
		ოპერაციების დროს წარმოქმნილი ნარჩენები	ჩამდინარე წყლები	49.61	38.98	42.00	
			ნარჩენები	0.06	0.06	0.09	
		შემენილი საკონელი	წყლის მიწოდება	24.10	18.94	20.40	
			მასალების გამოყენება	313.39	200.40	224.81	
		მივლინება	ყველანაირი საჰაერო ტრანსპორტი	145.84	9.82	19.90	
			მივლინების დროს სასტუმროში განთავსებასთან დაკავშირებული ემისიები	9.30	-	2.07	
			სახმელეთო ტრანსპორტირება მესამე მხარის მანქანებით	545.47	471.34	614.96	
		Scope 1				2,083.15	1,897.03
	Scope 2				1,629.44	1,624.95	1,661.49
	Scope 1+2				3,712.60	3,521.98	3,658.62
	Scope 3				1,978.87	1,571.03	1,820.48
	სულ ემისიები				5,691.47	5,093.01	5,479.10
tCO2E/თანამშრომელი				0.97	0.87	0.88	
სრულ სამუშაო განაკვეთზე დასაქმებული პირები				5,879	5,821	6,207	

მონაცემები წარმოდგენილია ადგილზე წარმომადგენლების შეკრებილი ინფორმაციის, ინვოისებისა და მრიცხველის მაჩვენებლების საფუძველზე.

მეთოდოლოგიური შენიშვნები: გამოვიყენეთ უახლესი JRC კონვერსიის ფაქტორი*. სამივლინებო მოგზაურობასთან დაკავშირებით სათბურის გაზების ემისიები დაანგარიშდა ICAO-ს ონლაინ კალკულატორის გამოყენებით. სასტუმროებში განთავსებასთან დაკავშირებული სათბურის გაზების ემისიები დაანგარიშდა "ოთახი ერთი ღამით" პრინციპით, Cornell Hotel Sustainability Benchmarking Index (CHSB) დოკუმენტის მე-2 ვერსიით განსაზღვრული ემისიის ფაქტორების გამოყენებით. 2021 წლის გამოთვლებისთვის დამატებითი კონვერსიის ფაქტორები აღებულია დიდი ბრიტანეთის მთავრობის 2020 წლის სათბურის გაზების ემისიების ანგარიშიდან: კონვერსიის ფაქტორები.¹

ბოლო სამი წლის მონაცემების უკეთ შედარების მიზნით, 2019 და 2020 წლების სათბურის გაზების ემისიები კორექტირებულია 2021 წლისთვის დადგენილი მეთოდოლოგიური მიდგომის გამოყენებით. 2019 და 2020 წლებში სათბურის გაზების ემისიებში ცვლილებები განაპირობა ემისიის უფრო ზუსტი ფაქტორების გამოყენებამ, მოხმარებული გაზის, ელექტროენერგიის და საწვავის განახლებულმა მონაცემებმა და Scope 3 ემისიის დამატებითი წყაროებზე გაზრდილი კონტროლის განხორციელებამ.

ემისიების ერთ-ერთი კატეგორია, რომელიც პოტენციურად შესაბამის გავლენას ახდენს სათბურის გაზების ემისიაზე, არის „თანამშრომელთა მოგზაურობა“ Scope 3 ემისიებში. არ არსებობს 2019-2021 წლების მონაცემები სათბურის გაზების ემისიების გამოსათვლელად ან შესაფასებლად. საქართველოს ბანკი განიხილავს, რამდენად საჭიროა და როგორ უნდა განხორციელდეს ამ კატეგორიის ემისიების უფრო აქტიური მონიტორინგი უახლოეს წლებში.

Scope 3: დაფინანსებული ემისიები

2021 წელს საქართველოს ბანკმა გადადგა პირველი ნაბიჯები დაფინანსებული ემისიების შეფასების მიმართულებით. აღნიშნული მოიცავდა შეფასების მეთოდების იდენტიფიცირებას, შეფასებასა და შერჩევას, აქტივების კლასების, სათბურის გაზების მაღალი მოსალოდნელი ემისიებისა და პორტფელში მნიშვნელოვანი წილის მქონე მომხმარებელთა სეგმენტებისა და სექტორების/საქმიანობების პრიორიტეტიზაციას,

¹ JRC სახელმძღვანელო – როგორ შევიშუშავოთ მდგრადი ენერგიისა და კლიმატის სამოქმედო გეგმა აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში, ევროკომისია, ისპრა, 2018 წელი, JRC113659, http://com-east.eu/media/k2/attachments/Com_east_guidebook_2018.pdf
 ბიზნეს ენერგეტიკისა და სამრეწველო სტრატეგიის დეპარტამენტი (BEIS), სათბურის გაზების ემისიების შესახებ ანგარიშგება: კონვერსიის ფაქტორები 2020, <https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-2020>

აგრეთვე შერჩეული მეთოდების გამოყენებას პრიორიტეტულ კლიენტებზე, მეთოდების ტესტირებისა და პირველი შედეგების მიღების მიზნით.

განისაზღვრა, რომ, თუ შესაძლებელია, გამოყენებული იქნება Carbon Accounting Partnership-ის (PCAF) მიერ შემუშავებული „ფინანსური ინდუსტრიისთვის სათბური გაზების აღრიცხვისა და ანგარიშების გლობალური სტანდარტი“. სხვა შემთხვევაში, შეფასების მეთოდები გამოყენებული იქნება როგორც შუალედური მიდგომა.

მსესხებლებელთა ნახშირბადის მაღალი ემისიების მონიტორინგის უზრუნველყოფის მიზნით დაიწყეთ მონაცემთა შეგროვება და 2022 წლისთვის გავაუმჯობესებთ ჩვენს მიდგომას. ჯერ კიდევ ბევრი გამოწვევაა Scope 3 ემისიების ეფექტური და ჯანსაღი შეფასების პროცესში. ჩვენ ვიმუშავებთ დაფინანსებული ემისიების გაზომვის შესაძლებლობის გაუმჯობესებაზე. 2022 წელს ვგეგმავთ შევავსოთ CB პორტფელის ენერგო-ინტენსიური კლიენტების (CB პორტფელის 20-30%) ემისიები და ეტაპობრივად გამოვაქვეყნოთ მეტი დეტალი დაფინანსებული ემისიების შესახებ ჩვენს წლიურ ანგარიშებში მომავალში.

მომავალი გეგმები

საქართველოს ბანკმა კლიმატთან დაკავშირებული ინიციატივების შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება 2021 წლიდან დაიწყო. ვფიქრობთ, რომ გავითავალისწინეთ ყველა TCFD რეკომენდაცია და უზრუნველვყავით მიღებული გადაწყვეტილებებისა და მათი მიღების პროცესის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნება. თუმცა, ვაცნობიერებთ, რომ ჯერ კიდევ საწყის ეტაპზე ვართ ამ პროცესში და ვგეგმავთ გადავიდეთ ტესტირების მეთოდოლოგიებიდან და ცვლილებების მომზადებიდან კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების სრულად ინტეგრირებაზე ბანკის მასშტაბით შესაბამის პროცესებში. კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია თანდათან უფრო დეტალურად იქნება მოწოდებული.

რეკომენდაციები

2022 წლის პერსპექტივა

მართვა

აღწერეთ სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობა კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაძლებლობებზე. აღწერეთ მენეჯმენტის როლი კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასებასა და მართვაში.

მკაფიოდ განვსაზღვრავთ და გავამჟღავნებთ კლიმატთან დაკავშირებულ ამოცანებსა და პასუხისმგებლობებს, სამეთვალყურეო საბჭოდან დაწყებული საკრედიტო ოფიცრების ჩათვლით. ვიმუშავებთ, რათა უზრუნველვყოთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული საკითხების ინტეგრირება სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტებთან რეგულარული რეპორტირების პროცესში. ბანკის მასშტაბით კოლეგების გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება იქნება მთავარი პრიორიტეტი.

სტრატეგია

აღწერეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები, რომლებიც ორგანიზაციამ გამოავლინა მოკლე, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში. აღწერეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების გავლენა ორგანიზაციის ბიზნესზე, სტრატეგიასა და ფინანსურ დაგეგმვაზე. აღწერეთ ორგანიზაციის სტრატეგიის მდგრადობა კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული სხვადასხვა სცენარის, მათ შორის 2°C ან უფრო დაბალი ტემპერატურის მატების სცენარის გათვალისწინებით.

გავაგრძელებთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების ანალიზს და შესაბამისი შედეგების გამჟღავნებას. გამოვაქვეყნებთ და დავიწყებთ ჩვენი კლიმატის სამოქმედო სტრატეგიის განხორციელებას და განვიხილავთ მას მოგვიანებით 2022 წელს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით ჩვენი კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე. რისკის შეფასების შესაძლებლობების გაუმჯობესება (იხ. ქვემოთ) ასევე საშუალებას მოგვცემს უკეთ შევავსოთ ჩვენი სტრატეგიის მდგრადობა.

რისკების მართვა

აღწერეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასების მიზნით ორგანიზაციის მიერ შემუშავებული პროცედურები. აღწერეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით ორგანიზაციის მიერ შემუშავებული პროცედურები აღწერეთ, როგორ არის ინტეგრირებული კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების და მართვის პროცესები ორგანიზაციის საერთო რისკების მართვაში.

გავაუმჯობესებთ რისკების შეფასების მეთოდოლოგიებს, მათ შორის სცენარების ანალიზის შემდგომი დასაბუთებითა და კონკრეტულ მდებარეობასთან დაკავშირებული ფიზიკური კლიმატის რისკებისა და იპოთეკური სესხების პროტფელის რისკების შეფასების მეთოდოლოგიების შემუშავებით. საკრედიტო რისკის შეფასებისა და რისკების მართვის გაუმჯობესების მიზნით, დაიწყეთ მონაცემთა შეგროვება ჩვენი ბიზნეს კლიენტებისგან სტანდარტიზებული წესით განახლებული კვლევის საფუძველზე. გავაღრმავებთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების ფინანსური შესაძლებლობების ანალიზს და ცატესტო მიდგომებს მონაცემთა შეგროვების ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად. უზრუნველვყოფთ კლიმატის ინტეგრირებას ჩვენს კორპორატიული რისკების მართვის ახალ ჩარჩოში, მაგალითად, ჩვენი რისკის აპეტიტის, აგრეთვე რიგი ძირითადი რისკის ტიპების მართვის პოლიტიკის გადახედვის საფუძველზე.

მაჩვენებლები და მიზნები

გამყვანეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასების მიზნით ორგანიზაციის მიერ გამოყენებული მაჩვენებლები მისი სტრატეგიისა და რისკის მართვის პროცესის შესაბამისად. გამყვანეთ Scope 1, Scope 2, და, თუ შესაძლებელია, Scope 3 სათბურის გაზების (GHG) ემისიები და მასთან დაკავშირებული რისკები აღწერეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის მიზნით ორგანიზაციის მიერ გამოყენებული სამიზნეები და მიზნების მიღწევის ინდიკატორები.	მსესხებლების მიერ სათბურის გაზების ემისიების მონიტორინგის მიზნით დავიწყეთ შესაბამისი მონაცემების შეგროვება. გავაუმჯობესებთ პროდუქტების კლასებსა და სექტორებში Scope 3 დაფინანსებული ემისიების შეფასების მეთოდს და ვგეგმავთ გამოვსაქვყნოთ პირველი ინფორმაცია ჩვენი CB პორტფელის 20-30%-ის დაფინანსებული ემისიების შესახებ ჩვენს 2022 წლის წლიურ ანგარიშში. ვინაიდან, ჩვენ ვიწყებთ კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგიის განხორციელებას და ინფორმაციის შეგროვებას მისი პრაქტიკულობისა და აქტუალობის შესახებ, განვიხილავთ, თუ როგორ განვსაზღვროთ ჩვენი კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული მიზნები.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ჩვენი ინფორმაცია მომზადდა ევროპის საინვესტიციო ბანკის აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნების ტექნიკური დახმარების სატრასტო ფონდის (EPTATF) მიერ დაფინანსებული ტექნიკური დახმარებით. გამოთქმული შეხედულებები შესაძლოა არ გამოხატავდეს ევროკავშირის, EPTATF-ის ან ევროპის საინვესტიციო ბანკის შეხედულებებს.

შესრულება

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა

საუკეთესო შედეგები ძირითად სტრატეგიულ მიმართულებებში

ჯგუფმა 2021 წელს საუკეთესო შედეგები აჩვენა ძლიერი ეკონომიკური აღდგენის ფონზე. ჩვენი ბიზნესით წარმატებით ვითარდებოდა, რასაც 2021 წელს შედეგად მოჰყვა მომხმარებელთა დაკრედიტების ზრდა, ჩვენი გადახდების ბიზნესის გაფართოება და მობილური და ინტერნეტ ბანკინგის მომხმარებლების, ტრანზაქციების და მთლიანი განტვირთვის მნიშვნელოვანი ზრდა.

ჩვენი საკრედიტო პორტფელის ხარისხი გაუმჯობესდა, საკრედიტო რისკის ხარჯი და უმოქმედო სესხების (NPL) წილი მთლიან სესხებში შემცირდა. 2020 წელს დაწყებული ხარჯების ოპტიმიზაციის ღონისძიებების გავლენა აისახა 2021 წელს ხარჯების შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტის შემცირებაში. ყოველივე ამის შედეგად, 2021 წელს მოგებამ შეადგინა 743.8 მლნ ლარი (წლიური ზრდა 142.7%), ხოლო საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 26.8% შეადგინა. შევინარჩუნეთ ძლიერი ლიკვიდურობა და კაპიტალი.

მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი (NPS), რომელსაც ყურადღებით ვაკვირდებით და რომელიც ასახავს ჩვენი მომსახურების ხარისხს, გაიზარდა 55%-მდე 2021 წლის დეკემბერში, გასული წლის ბოლოს იყო 46%. 2021 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, თანამშრომელთა კმაყოფილების (eNPS) მაჩვენებელმა ყველა დროის მაქსიმუმს 61%-ს მიაღწია, რაც ხაზს უსვამს ჩვენი თანამშრომლების ჩართულობასა და ერთგულებას, რაც ხელს უწყობს უკეთესი მომხმარებელთა გამოცდილების ურუნველყოფასა და ჩვენი ორგანიზაციის საერთო წარმატებას.

მოგება/ზარალის ფინანსური ანგარიშგება

ათასობით ლარში	2021	2020	ცვლილება
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	940,883	764,996	23.0%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	188,336	136,239	38.2%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	107,801	98,938	9.0%
სხვა წმინდა შემოსავალი	67,511	43,206	56.3%
საოპერაციო შემოსავალი	1,304,531	1,043,379	25.0%
საოპერაციო ხარჯები	(461,215)	(391,987)	17.7%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	(3,781)	782	NMF
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	839,535	652,174	28.7%
რისკის ხარჯი	(20,299)	(283,485)	-92.8%
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	819,236	368,689	122.2%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(610)	(41,416)	-98.5%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	818,626	327,273	150.1%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(74,815)	(20,775)	NMF
კორექტირებული მოგება ერთჯერადი ხარჯებით	743,811	306,498	142.7%
ერთჯერადი ხარჯები	-	-	-
წლის მოგება	743,811	306,498	142.7%

ბალანსი

ათასობით ლარში	31 დეკ 21	31 დეკ 20	ცვლილება
ლიკვიდური აქტივები	5,976,352	6,504,241	-8.1%
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	1,494,452	1,983,188	-24.6%
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,917,939	2,007,581	-4.5%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,563,961	2,513,472	2.0%
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,998,166	14,003,526	14.2%
ძირითადი საშუალებები	343,025	346,867	-1.1%
სულ აქტივები	23,161,212	21,768,306	6.4%
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	14,052,479	0.2%
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	4,118,462	3,124,939	31.8%
DFI-ებისგან მიღებული სესხები	2,135,301	1,848,473	15.5%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	1,413,333	590,293	139.4%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	569,828	686,173	-17.0%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	1,567,558	-6.8%
სულ ვალდებულებები	20,109,989	19,280,006	4.3%
სულ კაპიტალი	3,051,223	2,488,300	22.6%

ძირითადი კოეფიციენტები

	2021	2020
საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA)	3.3%	1.6%
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)	26.8%	13.9%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	4.9%	4.6%
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი	3.4%	3.4%
სესხის სარგებელი	10.6%	10.5%
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	4.6%	4.7%
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	35.4%	37.6%
უმოქმედო სესხების თანაფარდობა მომხმარებლებზე გაცემულ მთლიან სესხებთან	2.4%	3.8%
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი	94.8%	75.3%
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით	147.0%	127.7%
საკრედიტო რისკის ხარჯი	0.1%	1.9%
NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.2%	10.4%
NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	15.0%	12.4%
NBG (Basel III) მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	19.3%	17.6%

ძირითადი შედეგები

- საუკეთესო შედეგები მთელი წლის განმავლობაში.** 2021 წელს ჯგუფის მოგება შეადგინა 743.8 მლნ ლარი (წლიური ზრდა 142.7%) , ხოლო საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 26.8% შეადგინა.
- წმინდა საპროცენტო მარჟა.** წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) წინა წელთან შედარებით 30 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა და 2021 წელს 4.9% შეადგინა. NIM-ის ზრდა ძირითადად განპირობა სესხის სარგებლის ზრდამ, ასევე ჭარბი ლიკვიდობის წარმატებით განთავსებამ მეორე და მესამე კვარტალში ეკონომიკური აქტივობის დონის გაუმჯობესების ფონზე.
- წმინდა საკომისიო შემოსავლის ზრდა.** წმინდა საკომისიო შემოსავლის ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო ჩვენი საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან მიღებული მნიშვნელოვანი საკომისიო შემოსავლით, რაც ასახავს ჩვენი ბაზრის წამყვანი გადახდების ზრდას. კორპორატიული საბანკო ბიზნესის მიერ გაცემული გარანტიებიდან და აკრედიტვიდან მიღებული საკომისიოების ზრდამ, ასევე სავალუტო კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოების ზრდამ ასევე ხელი შეუწყო 2021 წელს წმინდა საკომისიო შემოსავლის ზრდას.
- საოპერაციო ხარჯები.** ჯგუფმა განაგრძო ინვესტიციები IT – სთან დაკავშირებულ რესურსებში, დიჯიტალიზაციასა და მარკეტინგში მისი სტრატეგიული პრიორიტეტების შესაბამისად, ეფექტურობასა და ხარჯების კონტროლზე აქცენტით. 2021 წელს ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი იყო 35.4%, 2020 წელს კი -37.6%.
- 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით საკრედიტო პორტფელი გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 14.2%-ით გაიზარდა.** რეალურმა ზრდამ (მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით) 20.1% შეადგინა. საკრედიტო პორტფელის წლიური ზრდა განაპირობა ჩვენი ბიზნესის ყველა სეგმენტის, განსაკუთრებით კი საცალო საბანკო ბიზნესის სამომხმარებლო, მიკრო და მცირე და საშუალო ბიზნესის ბიზნესის საკრედიტო პორტფელის ზრდამ.
- კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები 0.2%-ით გაიზარდა, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.** კლიენტთა დეპოზიტებსა და თამასუქების ზრდამ (მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით) 12.1% შეადგინა. ჩვენი ფიზიკურ და იურიდიულ მომხმარებლებელთა სადებოზიტო ნაშთების მუდმივი სტაბილურობა ასახავს დეპოზიტების ზრდას, მიუხედავად კლიენტებისთვის შეთავაზებული საპროცენტო განაკვეთების შემცირებისა.
- საკრედიტო რისკის ხარჯი.** საკრედიტო რისკის ხარჯმა 2021 წელს 0.1% შეადგინა, ხოლო 2020 წელს კი 1.9%. 2020 წლის პირველ კვარტალში მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვის შექმნის შემდეგ, გვექნა როგორც საცალო, ასევე კორპორატიული საკრედიტო პორტფელში ECL-ის ამოტრიალება, რის შედეგადაც რეზერვები ჩვეულებრივზე დაბალია.
- აქტივების ხარისხი.** 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობამ მთლიან სესხებთან 2.4% შეადგინა, 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით კი 3.8%. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტმა შეადგინა 94.8%, ხოლო 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 75.3%. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით იყო 147.0%, 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის კი - 127.7%. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიან სესხებში უმოქმედო სესხების (NPL) წილის მნიშვნელოვანი კლება და NPL-ის დაფარვის კოეფიციენტების ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო იმით, რომ მეტი მომხმარებელი, განსაკუთრებით საცალო საბანკო მომსახურების სეგმენტში, დაუბრუნდა რეგულარულ გადახდებს გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის ფონზე პანდემიასთან დაკავშირებული საშეღავათო პერიოდების შემდეგ.
- კაპიტალის ადეკვატურობის ძლიერი პოზიცია.** ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები სტაბილურია და მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგენდა 13.2%, 15.0% და 19.3%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 11.5%, 13.6% და 17.7%.
- ძლიერი ლიკვიდობა და დაფინანსება.** 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით, 2021 წლის მეორე და მესამე კვარტალის განმავლობაში ჭარბი ლიკვიდობის წარმატებით გამოიყენების შემდეგ, ბანკის ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტმა შეადგინა 124.0%, ხოლო წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი იყო 132.5%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება 100% მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს.
- mBank-ისა და iBank-ის შედეგები.** ბანკი აგრძელებს ციფრული პროდუქტების შემუშავებასა და ციფრული არხების მოდერნიზებას, რათა გააუმჯობესოს ციფრული მომსახურება. შედეგად, წლის ბოლოსთვის გვყავდა 921,018 აქტიური ციფრული მომხმარებელი, რაც 21.2%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით, ხოლო 44.2% ყოველიურად აქტიური მომხმარებელი აღნიშნულ არხებს იყენებს ყოველდღიურად. ასევე მნიშვნელოვნად გაიზარდა ჩვენი მობილური აპლიკაციისა და ინტერნეტ ბანკის პლატფორმის საშუალებით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა და მოცულობა. დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 162-163.

შედეგების მიმოხილვა

საქმიანობა მოიცავს სამ სეგმენტს: (1) **საცალო საბანკო საქმიანობა** საქართველოში ძირითადად უზრუნველყოფს სამომხმარებლო სესხებს, იპოთეკურ სესხებს, ოვერდრაფტებს, საკრედიტო ბარათებსა და სხვა საკრედიტო მომსახურებებს, ფულადი სახსრების გადარიცხვისა და ანგარიშსწორების მომსახურებას და სადებოზიტო მომსახურებას ფიზიკური და იურიდიული პირებისთვის. საცალო ბანკინგი ორიენტირებულია მასობრივ საცალო, შემოღობულ და მაღალშემოსავლიან პირების სეგმენტებზე, აგრეთვე მიკრო და მცირე და საშუალო საწარმოებზე. (2) **კორპორატიული საბანკო საქმიანობა** მოიცავს კორპორატიულ საბანკო ოპერაციებს საქართველოში. კორპორატიული საბანკო საქმიანობა ძირითადად უზრუნველყოფს სესხებსა და სხვა საკრედიტო მომსახურებას, ფულადი სახსრების გადარიცხვისა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, სავაჭრო ოპერაციების დაფინანსებასა და დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას, ასევე შემწახველ და ვადიან დეპოზიტებს კორპორატიული და ინსტიტუციური მომხმარებლებისთვის. (3) **სს „ბელარუსის სახალხო ბანკი“ (BNB)** ძირითადად ახორციელებს საცალო და კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას ბელარუსში მყოფი მომხმარებლებისთვის.

საოპერაციო შემოსავალი

ათასობით ლარში	2021	2020	ცვლილება
საპროცენტო შემოსავალი	1,825,525	1,571,710	16.1%
საპროცენტო ხარჯი	(884,642)	(806,714)	9.7%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	940,883	764,996	23.0%
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	382,630	269,640	41.9%
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	(194,294)	(133,401)	45.6%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	188,336	136,239	38.2%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	107,801	98,938	9.0%
სხვა წმინდა შემოსავალი	67,511	43,206	56.3%
საოპერაციო შემოსავალი	1,304,531	1,043,379	25.0%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	4.9%	4.6%	
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი	3.4%	3.4%	
სესხის სარგებელი	10.6%	10.5%	
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	4.6%	4.7%	
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	35.4%	37.6%	

შედეგები

- **ჯგუფმა მიიღო სოლიდური საოპერაციო შემოსავალი 1,304.5 მლნ ლარი, რაც 25.0% -ით მეტია გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.** საოპერაციო შემოსავლის ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო მზარდი წმინდა საპროცენტო შემოსავლისა და წმინდა საკომისიო შემოსავლის გამომჟღავნებით, რომელმაც წინა წელთან შედარებით, შესაბამისად, 23.0% და 38.2% შეადგინა, 2021 წელს ძლიერი ეკონომიკური აღდგენის ფონზე. წლიურ ზრდას ასევე ხელი შეუწყო წმინდა სავალუტო შემოსულობის ზრდამ, რომელმაც 2021 წელს 9.0% შეადგინა.
- **2021 წელს წმინდა საპროცენტო მარჟა იყო 4.9%, რომელიც 30 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით.** NIM-ის ზრდა ძირითადად განპირობდა სესხის სარგებლის ზრდამ, რომელიც 10 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით, მაღალპროცენტული სამომხმარებლო და მიკრო სესხების პორტფელის ზრდის ფონზე, ასევე ჭარბი ლიკვიდობის წარმატებით განთავსებამ 2021 წლის მეორე და მესამე კვარტალში. 2020 წლის ივნისში 500 მილიონი ლარის ადგილობრივ ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დაფარვამ ასევე შეუწყო ხელი NIM-ის ზრდას 2021 წელს.
- **ლიკვიდური აქტივების სარგებელი.** 2021 წელს ლიკვიდური აქტივების სარგებელმა 3.4% შეადგინა, უცვლელია გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით. ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების სარგებლის დინამიკა, რომელიც 30 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა 2021 წელს, პირდაპირ ასახავდა საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლილებებზე (საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა 2020 წლის აპრილიდან შეამცირა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი ჯამში 100 საბაზისო პუნქტით, მაგრამ 2021 წელს ოთხჯერ გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი ჯამში 250 საბაზისო ქულით). ხოლო 2021 წელს უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ლიკვიდური აქტივების სარგებლის შემცირება 20 საბაზისო პუნქტით ძირითადად განპირობებული იყო აშშ – ს ფედერალური სარეზერვო სისტემის განაკვეთის შემცირებით 2020 წლის მარტში (საქართველოს ეროვნული ბანკი აშშ დოლარით დენომინირებული რეზერვებისთვის აწესებს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც შეადგენს აშშ-ს სარეზერვო სისტემის განაკვეთის მინუს 50 საბაზისო პუნქტს).
- **რესურსების მოზიდვის ხარჯი.** 2021 წელს რესურსების მოზიდვის ხარჯმა შეადგინა 4.6%, 10 საბაზისო პუნქტით შემცირდა წინა წელთან შედარებით. 2021 წელს ადგილობრივ ვალუტაში დენომინირებული რესურსების მოზიდვის ხარჯის 30 საბაზისო პუნქტით ზრდა განპირობებული იყო საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ცვლილებით, რაც ნაწილობრივ კომპენსირდა 2020 წლის ივნისში 500 მილიონი ლარის ადგილობრივი ვალუტაში გამოშვებული ობლიგაციების დაფარვით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული რესურსების მოზიდვის ხარჯი 40 საბაზისო პუნქტით შემცირდა 2021 წელს, რაც ძირითადად განპირობებული იყო ლიბორის განაკვეთის შემცირებით, ასევე ბანკის მიერ 2021 წელს საკრედიტო ინსტიტუტებიდან გარკვეული სესხების უფრო დაბალი განაკვეთებით მოზიდვით.
- **წმინდა საკომისიო შემოსავალი.** წმინდა საკომისიო შემოსავალმა 2021 წელს 188.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც 38.2% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით. ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო ჩვენი ანგარიშსწორების ოპერაციებიდან მიღებული მაღალი საკომისიო შემოსავლით. გარდა ამისა, კორპორატიული საბანკო ბიზნესის მიერ გაცემული გარანტიებიდან და აკრედიტივიდან მიღებული საკომისიოების, აგრეთვე სავალუტო კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოების ზრდამ ხელი შეუწყო 2021 წელს წმინდა საკომისიო შემოსავლის ზრდას.
- **სხვა წმინდა შემოსავალი.** 2021 წლის განმავლობაში წმინდა სხვა შემოსავალი ძირითადად შედგებოდა უძრავი ქონებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციიდან, ძირითადად 2021 წლის პირველ ნახევარში, მიღებულ მოგებას.

წმინდა საოპერაციო შემოსავალი წმინდა არარეგულარულ მუხლებამდე, რისკის ხარჯი, წმინდა მოგება

ათასობით ლარში	2021	2020	ცვლილება
თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა სარგებელი	(254,153)	(216,657)	17.3%
ადმინისტრაციული ხარჯები	(119,558)	(94,959)	25.9%
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(83,682)	(75,934)	10.2%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(3,822)	(4,437)	-13.9%
საოპერაციო ხარჯები	(461,215)	(391,987)	17.7%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	(3,781)	782	NMF
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	839,535	652,174	28.7%
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	(4,113)	(239,341)	-98.3%
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე	(4,950)	(8,025)	-38.3%
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ხარჯი სხვა აქტივებზე და რეზერვებზე	(11,236)	(36,119)	-68.9%
რისკის ხარჯი	(20,299)	(283,485)	-92.8%
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი წმინდა არარეგულარულ მუხლებამდე	819,236	368,689	122.2%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(610)	(41,416)	-98.5%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	818,626	327,273	150.1%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(74,815)	(20,775)	NMF

მოგება	743,811	306,498	142.7%

- **საოპერაციო ხარჯები.** ჯგუფმა განაგრძო ინვესტიციები IT – სთან დაკავშირებულ რესურსებში, დიჯიტალიზაციასა და მარკეტინგში მისი სტრატეგიული პრიორიტეტების შესაბამისად, ეფექტურობასა და ხარჯების კონტროლზე აქცენტით. 2020 წლის მეორე კვარტალში დავიწყეთ ხარჯების ოპტიმიზაციის ღონისძიებები, რომელთა გავლენა შემდგომ კვარტალებშიც აისახა. შედეგად, 2021 წელს ხარჯის შემოსავალთან შეფარდების კოეფიციენტი იყო 35.49%, 2020 წელს კი -37.6%.
- **რისკის ხარჯი 2021 წელს განაპირობა შემდეგი ფაქტორების ერთობლიობამ:**
საკრედიტო რისკის ხარჯის კოეფიციენტმა 2021 წელს 0.1% შეადგინა, ხოლო 2020 წელს -1.9%. 2020 წელს საკრედიტო რისკის ხარჯის 1.9% კოეფიციენტი განპირობებული იყო 2020 წლის პირველ კვარტალში მთლიანი ეკონომიკური ციკლისთვის შექმნილი რეზერვებით, რაც ძირითადად უკავშირდებოდა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულ მაკროეკონომიკური გარემოსა და მსესხებელთა მოსალოდნელი კრედიტუნარიანობის გაუარესებას. ჯგუფმა აღრიცხა დამატებითი ECL რეზერვები მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე 66.6 მილიონი ლარის ოდენობით საცალო საბანკო ბიზნესისთვის, ასევე წმინდა ECL შემობრუნება 57.8 მილიონი ლარის ოდენობით კორპორატიული საბანკო სეგმენტისთვის 2021 წელს. იმის გათვალისწინებით, რომ გაურკვეველია COVID-19-ის პანდემიის ზემოქმედება და ხანგრძლივობა, ჩვენ ვაგრძელებთ ახალი გარემოებების მონიტორინგს.
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და სხვა აქტივებისა და რეზერვების გაუფასურების ხარჯები 2021 წელს ძირითადად მოიცავდა გარკვეული ოურიდიული გადასახდელებისთვის დარიცხულ ხარჯებს და სხვა აქტივების გაუფასურების ხარჯებს, რომლებიც ნაწილობრივ კომპენსირდება გაცემული გარანტიებზე ECL-ის აღდგენით.
საკრედიტო პორტფელის ხარისხი. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიან სესხებში უმოქმედო სესხების (NPL) წილის მნიშვნელოვანი კლება და NPL-ის დაფარვის კოეფიციენტების ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო იმით, რომ მეტი მომხმარებელი, განსაკუთრებით საცალო საბანკო მომსახურების სეგმენტში, დაუბრუნდა რეგულარულ გადახდებს გაზრდილი ეკონომიკური აქტივობის ფონზე პანდემიასთან დაკავშირებული საშეღვათო პერიოდების შემდეგ.

უმოქმედო სესხები

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	31 დეკ 21	31 დეკ 20	ცვლილება
უმოქმედო სესხები (NPL)	394,720	545,837	-27.7%
უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობა მთლიან სესხებთან	2.4%	3.8%	
უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობა მთლიან სესხებთან, RB	1.8%	3.5%	
უმოქმედო სესხების (NPL) ფარდობა მთლიან სესხებთან, CB	3.7%	4.1%	
უმოქმედო სესხების (NPL) დაფარვის კოეფიციენტი	94.8%	75.3%	
უმოქმედო სესხების (NPL) დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით	147.0%	127.7%	

- **BNB – ჯგუფის საბანკო შეიღობილი კომპანია ბელარუსში - კვლავაც არის მყარად კაპიტალიზებული,** კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ბევრად აღემატება ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის (NBRB) მოთხოვნებს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 15.5%, რაც საკმაოდ აღემატებოდა 12.5% მინიმალურ მოთხოვნას, ხოლო პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 10.0%, რაც ასევე აღემატება NBRB- ის 7.0% მინიმალურ მოთხოვნას. საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 2021 წელს 8.4% შეადგინა (2020 წელს კი 8.4%).
- **წმინდა არარეგულარული მუხლები** 2020 წელს ძირითადად განპირობებულია 2020 წლის მარტში აღრიცხული ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის შედეგად წარმოქმნილი 39.7 მილიონი ლარის ოდენობის ერთჯერადი წმინდა ზარალით. ეს ზარალი უკავშირდება ფილიალებში მომხმარებელთა რაოდენობისა და ვირუსის გავრცელების რისკის შემცირების მიზნით ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის შეთავაზებულ სესხების ძირითადი თანხისა და დარიცხული პროცენტის გადახდის სამი თვით გადავადებას. გარდა ამისა, COVID-19- ის წინააღმდეგ ბრძოლის მხარდაჭერის მიზნით, 2020 წლის პირველ კვარტალში ბანკმა გაიღო 1.2 მლნ ლარის ერთჯერადი ხარჯები, შეიძინა და საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს გადასცა 20,000 COVID-19-ის ლაბორატორიული ტესტი, 10 სასუნთქი აპარატი, 50,000 სახის დამცავი ნიღაბი და 60,000 წყვილი ხელთათმანი. ეს ხარჯები ანგარიშგებაში კლასიფიცირდა, როგორც არარეგულარული მუხლები.
- **საერთო ჯამში, ჯგუფმა** 2021 წელს 743.8 მლნ ლარის მოგება დააფიქსირა (წლიური ზრდა 142.7%). ხოლო საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტმა (ROAE) 26.8% შეადგინა. ხოლო 2020 წელს -13.9%, რაც ასახავს COVID-19 პანდემიის გავლენას.

ბალანსი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	31 დეკ 21	31 დეკ 20	ცვლილება
ლიკვიდური აქტივები	5,976,352	6,504,241	-8.1%
ლიკვიდური აქტივები, ლარი	2,819,537	2,699,266	4.5%
ლიკვიდური აქტივები, უცხოური ვალუტა	3,156,815	3,804,975	-17.0%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები	15,998,166	14,003,526	14.2%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, ლარი	7,348,911	5,803,576	26.6%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, უცხოური ვალუტა	8,649,255	8,199,950	5.5%
კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	14,052,479	0.2%
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,118,462	3,124,939	31.8%
DFI- ეზიდან მიღებული სესხები	2,135,301	1,848,473	15.5%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	1,413,333	590,293	139.4%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	569,828	686,173	-17.0%
გამომწეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	1,567,558	-6.8%

ლიკვიდურობისა და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები

წმინდა სესხები / მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები	113.6%	99.7%
წმინდა სესხები / მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები+ DFIs	98.7%	88.1%
ლიკვიდური აქტივები / მთლიანი სესხები	25.8%	29.9%
ლიკვიდური აქტივები / მთლიანი ვალდებულებები	29.7%	33.7%

NBG ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი	124.0%	138.6%
NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.2%	10.4%
NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	15.0%	12.4%
NBG (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	19.3%	17.6%

ბალანსი რჩება მაღალ ლიკვიდური (საქართველოს ეროვნული ბანკის (NBG) ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 124.0%) და **კარგად კაპიტალიზებული** (NBG Basel III ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 13.2%) **კარგად დივერსიფიცირებული** დაფინანსების ბაზით (კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები 70.0%) 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

- ლიკვიდობა.** ლიკვიდურმა აქტივებმა 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის 5,976.4 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 8.1% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით. წლის განმავლობაში შესაძრევი კლება ძირითადად განპირობებული იყო ბანკის მიერ 2021 წლის მეორე და მესამე კვარტალში ჭარბი ლიკვიდურობის განთავსებით, 2020 წლის განმავლობაში ჭარბი ლიკვიდობის შენარჩუნების შემდეგ, რათა შეემცირებინა რისკები COVID-19 კრიზისის ფონზე. შედეგად, 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის NBG ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტმა შეადგინა 124.0%, 2020 წლის 31 დეკემბრის 138.6%-თან შედარებით, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება 100% მინიმალურ მოთხოვნილ დონეს.
- საკრედიტო პორტფელი.** ჩვენი წმინდა სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების ოდენობამ 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის 15,998.2 მილიონი ლარი შეადგინა, რაც 14.2% -ით მეტია წინა წელთან შედარებით. რეალურმა ზრდამ (მუდმივი ვალუტის კურსის დამუშავებით) 20.1% შეადგინა. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საცალო სესხების პორტფელმა მთლიანი სესხების პორტფელის 67.8% შეადგინა, ხოლო 2020 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით 66.4%. ადგილობრივ ვალუტაში გაცემული სესხების პორტფელი წინა წელთან შედარებით მნიშვნელოვნად გაიზარდა, რაც ნაწილობრივ განპირობებული იყო საქართველოს ეროვნული ბანკის დედოფარობის ინიციატივებით, აგეთვე ჩვენი მიზანი იყო გაგვეზარდა ადგილობრივ ვალუტაში გაცემული სესხების წილი ჩვენს პორტფელში.
- წმინდა სესხების თანაფარდობა მომხმარებელთა თანხებთან და DFIs-თან.** ჩვენი წმინდა სესხების თანაფარდობამ მომხმარებელთა და DFI-ებისგან მოზიდულ სახსრებთან, რომელსაც მენეჯმენტი ყურადღებით აკვირდება, 2021 წლის 31 დეკემბრის მონაცემებით 98.7% შეადგინა, ხოლო 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით - 88.1%.
- კაპიტალის მყარი პოზიცია.** მძლავრი საოპერაციო მაჩვენებლებისა და შიდა კაპიტალის გამოიმუშავების მაღალი დონის შედეგად, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხებდელი კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგინა 13.2%, 15.0% და 19.3%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 11.5%, 13.6% და 17.7%. 2021 წელს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების ცვლილებები და ადგილობრივი ვალუტის 10%-იანი დეველვაციის პოტენციური გავლენა კაპიტალის სხვადასხვა დონეზე ასეთია:

	31 დეკ 2020	FY21 მმოგება	ბიზნესის ზრდა	ლარის გამყარება	31 დეკ 2021	ლარის 10% დეველვაციის პოტენციური გავლენა
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	10.4%	5.1%	-2.3%	0.5%	13.2%	-0.8%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	12.4%	5.1%	-2.5%	0.5%	15.0%	-0.7%
მთლიანი საზედამხებდელი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	17.6%	5.1%	-3.0%	0.4%	19.3%	-0.6%

2023 წლისთვის შესასრულებელი ბანკის კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები, რომელიც ეფუძნება ბაზელ III-ის სტანდარტს და რომელიც ექვემდებარება მიმდინარე წლიურ მარეგულირებელი ნორმების გადახედვას, ამჟამად ასეთია:

კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები 2022-2023 წლებში

	Dec-22	Dec-23
ძირითადი პირველადი კაპიტალის მოთხოვნა	11.9%	12.2%
პირველადი კაპიტალის მოთხოვნა	14.2%	14.6%
მთლიანი საზედამხებდელი კაპიტალის მოთხოვნა	17.8%	17.8%

კაპიტალის განაწილება. 2021 წლის აგვისტოში, სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა კრებაზე გამოცხადდა სს „საქართველოს ბანკის“ რიგითი აქციონერებისთვის 2021 წლის 30 ივნისის დასრულებული პერიოდისთვის ერთ აქციაზე 2.52 ლარის ღირებულების შუალედური დივიდენდის გადახდა. შუალედური დივიდენდები საქართველოს ბანკმა 2021 წლის 25 სექტემბერს გადაიხადა. ბანკის კაპიტალი და ფინანსური პოზიციები კვლავ ძლიერია. ჩვენი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ბევრად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნებს და ვაგრძელებთ შიდა კაპიტალის გამოიმუშავების დონის გაუმჯობესებას. 2022 წლის აქციონერთა კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო აპირებს რეკომენდაცია გაუწიოს 2021 წლის საბოლოო დივიდენდს თითო აქციაზე 2.39 ლარის. ამით მოხდება ბანკის 2021 წლის მოგებაზე მთლიანი დივიდენდის გადახდა ერთ აქციაზე 4.91 ლარის ოდენობით.

დივიდენდების და კაპიტალის განაწილების პოლიტიკა. სს „საქართველოს ბანკის“ არ აქვს კაპიტალის განაწილების განსაზღვრული პოლიტიკა, თუმცა მის საბოლოო მშობელ კომპანიას (BOGG plc) აქვს კაპიტალის განაწილების პოლიტიკა რომლის მიხანია უზრუნველყოს კაპიტალის განაწილების კოეფიციენტი წლიური მოგების 30-50%-ის ფარგლებში. იქიდან გამომდინარე, რომ ბანკის მთავარი საოპერაციო კომპანიაა საქართველოს ბანკის ჯგუფის, ჯგუფის კაპიტალის განაწილება ძირითადად ხდება ბანკის მიერ დივიდენდის გადახდის მეშვეობით.

ბანკი

ბანკის კორპორატიული ორგანოებია აქციონერთა საერთო კრება ("GMS"), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო, რომელთაგან თითოეულს გააჩნია საკუთარი პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილება საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „წესდება“) შესაბამისად. აქციონერთა საერთო კრება ბანკის უმაღლესი შიდა მმართველი ორგანოა, იგი ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს, რომლებიც პასუხისმგებლები არიან ბანკის მთლიან კორპორაციულ მართვასა და დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს წევრებს დირექტორთა საბჭოში, რომელიც წარმოადგენს ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებზე პირდაპირ პასუხისმგებელ აღმასრულებელ ორგანოს. ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია, საქართველოს ბანკის ჯგუფი, განსაზღვრავს ბანკის და მთლიანად ჯგუფის სტრატეგიას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის თანახმად (2018 წლის 26 სექტემბრით დათარიღებული სეზ-ის პრეზიდენტის ბრძანება #215/04) (მასში შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით) (შემდგომში „**კორპორაციული მართვის კოდექსი**“), საქართველოს კომერციული ბანკები ვალდებული არიან შექმნან აუდიტისა და რისკების მართვის კომიტეტები, რომლებიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, გარდა ამისა, სისტემატურად მნიშვნელოვან ბანკებს დამატებით მოეთხოვებათ შექმნან კორპორაციული მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტები მათი სამეთვალყურეო საბჭოების დაქვემდებარებაში. როგორც უფრო დეტალურად ქვემოთ არის აღწერილი, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან შემდგარი ხუთი კომიტეტი: აუდიტის კომიტეტი, რისკების მართვის კომიტეტი, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტების წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო.

ჯგუფი

ჯგუფის დონეზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო (რომელიც ამჟამად შედგება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, როგორც არააღმასრულებელი დირექტორებისგან, ბანკის გენერალური დირექტორისგან, როგორც მთავარი აღმასრულებელი დირექტორისგან, და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისგან, როგორც თავმჯდომარისგან) („საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო“), თავისი აუდიტის, რისკების მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებით, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის სტრატეგიის განხორციელებაზე, რისკების მართვასა და შიდა კონტროლზე. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოსა და ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები

აქციონერთა ჩართულობის წესი, ბანკის წესდებაზე დაყრდნობით

ბანკის წესდების მიხედვით, ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება (GMS) იკრიბება წელიწადში ერთხელ მაინც, წლიური ბალანსის აუდიტის დასრულებიდან არაუგვიანეს 3 თვის ვადაში.

საერთო კრების მოწვევა არ არის აუცილებელი, თუ ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერი მიიღებს გადაწყვეტილებას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით. ეს გადაწყვეტილება კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება კრების გადაწყვეტილებად. თუმცა, „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს ახალი კანონის მიღების შემდეგ, 2022 წლის აპრილში ბანკმა შეიტანა ცვლილებები თავის წესდებაში, რომლის მიხედვითაც საერთო კრების მოწვევა აუცილებელია ყველა იმ საკითხზე, რომელიც ეხება საერთო კრების უფლებამოსილებას წესდების მიხედვით, როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ.

წესდების ახალი ვერსიით, თუ აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა აუცილებელია, მაშინ აქციონერთა საერთო კრების მოწვევის დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბანკის ვებგვერდზე და მის საჯარო რეესტრის პორტალზე აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებამდე არანაკლებ 21 დღით ადრე. წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს აქციონერთა საერთო კრების რეგისტრაციის დღეს. ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა წლიური ანგარიშგება და წლიური ანგარიშგები, დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს შეთავაზებები დივიდენდების განაწილებაზე, ბანკის რეზერვები და დივიდენდების და კაპიტალის განაწილების პოლიტიკა და სხვა საკითხები, რომლებიც წარმოდგენილი იქნება განსახილველად დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ასევე აქციონერების მიერ საქართველოს კანონმდებლობისა და წესდების შესაბამისად წამოყენებული საკითხები.

საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება ხმის უფლების მქონე აქციონერთა სულ მცირე ნახევარი ან მათი წარმომადგენლები. კვორუმის არარსებობის შემთხვევაში, შეიკრიბება ახალი აქციონერთა საერთო კრება იმავე დღის წესრიგით და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ პერიოდში, კანონმდებლობითა და წესდებით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად. ახალი აქციონერთა საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება სულ მცირე ხმის უფლების მქონე აქციების 25.0%-ის მფლობელები. თუ აღნიშნულ ახალ აქციონერთა საერთო კრებაზე კვორუმი არ შედგა, მოწვეული იქნება ახალი აქციონერთა საერთო კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია წარმოდგენილი ხმის მქონე აქციონერების ან მათი წარმომადგენლების რაოდენობის მიუხედავად.

აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების ("EGM") მოწვევა ხდება იმ შემთხვევაში, როდესაც დირექტორთა საბჭო, სამეთვალყურეო საბჭო ან გამოცემული აქციების სულ მცირე 5.0%-ის მფლობელი აქციონერი/აქციონერთა ჯგუფი ასეთი კრების მოწვევას საჭიროდ მიიჩნევს. კანონის შესაბამისად, აქციონერები, რომლებიც ინდივიდუალურად ან ერთად ფლობენ სულ გამოშვებული კაპიტალის სულ მცირე 5.0%-ს, უფლებამოსილი არიან, დაასახელონ განსახილველი საკითხი ბოლო აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებიდან არანაკლებ ერთ თვეში და მოითხოვონ დირექტორთა საბჭოს მიერ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა. დირექტორთა საბჭო ვალდებულია ასეთი კრების მოწვევის შესახებ გადაწყვეტილება გამოაქვეყნოს აქციონერის (აქციონერების) მოთხოვნის მიღებიდან 10 დღის ვადაში.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე ან სამეთვალყურეო საბჭოს რომელიმე სხვა წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში, კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი ან გენერალური დირექტორის ერთ-ერთი მოადგილე. მათი არყოფნის შემთხვევაში კრების თავმჯდომარეს ხმათა უბრალო უმრავლესობით ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება. დეგრა კრების ოქმი, რომელსაც ამოწმებს ნოტარიუსი.

აქციონერთა საერთო კრების სააღრიცხვო თარიღისათვის აქციონერთა რეგისტრში რეგისტრირებული ყველა აქციონერი უფლებამოსილია დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს კენჭისყრაში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, პრივილეგირებული აქციები არ იძლევიან ხმის უფლებას აქციონერთა საერთო კრებაზე, თუ წესდებით ან შესაბამისი პროსპექტით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. წესდების თანახმად, პრივილეგირებული აქციები არ იძლევიან ხმის უფლებას აქციონერთა საერთო კრებაზე. წინამდებარე ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის, ბანკს არ აქვს გამოშვებული პრივილეგირებული აქციები. აქციონერთა წარმომადგენლობა საერთო კრებაზე შეიძლება განხორციელდეს რწმუნებულის მეშვეობით.

საქართველოს კანონმდებლობით და წესდებით, აქციონერები უფლებამოსილი არიან მიიღონ გადაწყვეტილება შემდეგ საკითხებზე:

- წესდების დამტკიცება და შეცვლა;
- ბანკის რეორგანიზაცია;
- ბანკის დაშლა, ლიკვიდატორის დანიშვნა, შუალედური და საბოლოო სალიკვიდაციო ბალანსის დამტკიცება;
- ბანკის მიერ აქციათა გამოსყიდვის ნებართვის გაცემა;
- განთავსებული კაპიტალის ცვლილება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა, ვადამდე გამოწვევა, რაოდენობრივი შემადგენლობის განსაზღვრა, შრომის ანაზღაურების ოდენობისა და სტრუქტურის დადგენა;
- ბანკის აუდიტის ანგარიშის დამტკიცება და აუდიტის განმხორციელებელი პირის შერჩევა;
- ფინანსური ანგარიშის დამტკიცება და დივიდენდის განაწილება;
- აქციონერთა საერთო კრების მიმდინარეობის წესის განსაზღვრა და ხმის დამთვლელი კომისიის არჩევა;
- ხელმძღვანელი ორგანოს/პირების და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების წინააღმდეგ სასამართლო პროცესში მონაწილეობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; აღნიშნული პროცესისათვის წარმომადგენლის დანიშვნის ჩათვლით;
- გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის მიერ იმ ქონების შეძენის, გასხვისების, გაცვლის (ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების) ან სხვაგვარად დატვირთვის შესახებ, რომელთა ღირებულება შეადგენს სააქციო საზოგადოების აქტივების საბალანსო ღირებულების ნახევარზე მეტს, გარდა ისეთი გარიგებებისა, რომლებიც წარმოადგენს ჩვეულებრივ საწარმოო საქმიანობას;

წესდების თანახმად, გადაწყვეტილებებს ყველა სხვა საკითხთან დაკავშირებით იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში.

2021 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრებები და მიღებული გადაწყვეტილებები

- 2021 წლის 6 მაისს მარიამ მელვინეთუხუცესი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად.
- 2021 წლის 6 მაისს მიღებულ იქნა დადგენილება ფინანსური აუდიტის ანგარიშისა და ბანკის 2021 წლის კაპიტალის განაწილების შესახებ გადაწყვეტილებების დამტკიცების შესახებ.

კომერციული ბანკის აქციების მფლობელობის წესი, სეზ-ის რეგულაციების საფუძველზე

კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, პირს ეკრძალება, იყოს კომერციული ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელი აქციონერი (პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში არსებული ბანკის განადგენილი კაპიტალის ან საწესდებო კაპიტალის აქციების 10 პროცენტზე მეტი წილი), თუ იგი ნასამართლევია მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის, ტერორიზმის დაფინანსებისათვის ან/და უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისათვის ან სხვა ეკონომიკური დანაშაულისათვის. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციათა მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელებისთვის.

საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის მიხედვით, პირი, რომელიც აპირებს შეიძინოს საქართველოს ბანკის წილი იმ ოდენობით, რომ ამ ბანკის კაპიტალში მისი ან მისი ბენეფიციარი მესაკუთრის მონაწილეობა 10, 25 ან 50 პროცენტს გადააჭარბებს, ვალდებულია საქართველოს ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს შესაფერისობის დეკლარაცია და მიიღოს მისგან წინასწარი დასტური. ეროვნული ბანკი დეკლარაციას განიხილავს მისი წარმოდგენიდან 1 თვის ვადაში და დეკლარანტს შესაბამისი ოპერაციის განხორციელებაზე თანხმობას აძლევს ან დასაბუთებულ უარს ეუბნება; თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ეროვნული ბანკი მიიჩნევს, რომ განმცხადებლის მიერ არასაკმარისი ინფორმაცია წარმოდგენილი, ამ შემთხვევაში პასუხის გაცემის ვადა სამ თვემდე გრძელდება.

მნიშვნელოვანი წილის შეძენის თაობაზე გარიგება ბათილია, თუ დეკლარანტმა ეროვნულ ბანკს დეკლარაცია არ წარუდგინა ან ეროვნული ბანკისაგან დასაბუთებული უარი მიიღო, მაგრამ მაინც პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში მიიღო ქართული ბანკის განცხადებული საწესდებო კაპიტალის ან განადგენილი საწესდებო კაპიტალის 10 პროცენტზე მეტი წილი.

ეროვნულ ბანკს შეუძლია კომერციულ ბანკს მოსთხოვოს მისი მნიშვნელოვანი წილის როგორც უშუალო მესაკუთრის, ისე ბენეფიციარი მესაკუთრის შესახებ დეკლარაციის წარდგენა. ასეთ შემთხვევაში, ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია შესაბამის პირს გარკვეული ვადით ან უვადოთ შეუჩეროს ხმის უფლება და მოსთხოვოს მას, მის საკუთრებაში არსებული წილი 10 პროცენტამდე შეამციროს. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს დამტკიცებაზე, თუ ტრანზაქციამ შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას საქართველოს ფინანსური სექტორის სტაბილურობას, გამოიწვიოს საერთაშორისო ორგანიზაციების ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების მიერ განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევა, ან იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელსაც კომერციულ ბანკში აქციების შესყიდვა სურს, ვერ წარმოადგენს ყველა საჭირო ინფორმაციას ასეთი აქციების შესაძენად გამოყენებული ფულადი სახსრების წარმომავლობის შესახებ. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციების მნიშვნელოვანი წილის მფლობელებისთვის.

ამასთან, საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის შესაბამისად, პირი, ან ერთობლივად მოქმედი აქციონერთა ჯგუფი, რომელიც აპირებს გაყიდოს საქართველოს ბანკის წილი იმ ოდენობით, რომ ამ კომერციული ბანკის კაპიტალში მისი ან ბენეფიციარი მფლობელის წილი 10, 25 ან 50 პროცენტს ჩამოსცდება, ვალდებულია ამის შესახებ წინასწარ შეატყობინოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს.

არსებობს გარკვეული ანგარიშების ვალდებულებები საქართველოს ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელობასთან დაკავშირებით. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის №94/04 ბრძანების შესაბამისად, კომერციული ბანკები ვალდებული არიან ყოველკვარტალურად გაამყვანონ ინფორმაცია სააქციო კაპიტალის 1,0%-ზე მეტი წილის პირდაპირი მფლობელებისა და იმ ბენეფიციარი მესაკუთრეების შესახებ, რომლებიც არაპირდაპირ ფლობენ ბანკის სააქციო კაპიტალის 5%-ზე მეტ წილს. ასეთი ინფორმაცია კომერციულმა ბანკმა უნდა მოამზადოს მის ხელთ არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით და უნდა მიუთითოს, ადასტურებს თუ არა ამ ინფორმაციის სიზუსტეს. ამასთან, ბენეფიციარი მესაკუთრე, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს კომერციული ბანკის წილის 10 პროცენტზე მეტს, ვალდებულია ყოველი წლის აპრილში ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს დეკლარაცია წინა წლის 31 დეკემბრის მონაცემების მიხედვით. ინფორმაცია ბანკის აქციონერების შესახებ წარმოდგენილია წინამდებარე ანგარიშის საკუთრების განყოფილებაში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები

წესდებისა და საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭომ ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს, დამატკიცოს ბანკის რისკების მართვის სტრატეგია და პრინციპები, და საბოლოოდ პასუხისმგებელია რისკების იდენტიფიცირებასა და კონტროლზე. ის ამტკიცებს საკრედიტო პოლიტიკას, რომელიც მოიცავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს, აგრეთვე ამტკიცებს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც სცდება საკრედიტო კომიტეტის შესაბამის უფლებამოსილებას (მათ შორის 35.0 მლნ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ერთჯერად სესხთან დაკავშირებული რისკები). დირექტორთა საბჭო კვარტალში ერთხელ განსახილველად წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს საკრედიტო რისკისა და საბაზრო რისკის შესახებ სრულყოფილ ანგარიშს.

ანგარიშების თარიღისთვის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება შვიდი წევრისგან, რომელთაგან თითოეულს ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება, საქართველოს ეროვნული ბანკის დასტურის საფუძველზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სამეთვალყურეო საბჭო შედგებოდა რვა წევრისგან (დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ). სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ინიშნებიან სამწლიანი ვადით, ხოლო მათი ხელახალი დანიშვნა და ვადის გაგრძელება შეუზღუდავია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა მოვალეობების შესრულებისას უნდა იმოქმედონ ბანკის ყველა აქციონერისა და მისი ბიზნესის ინტერესებიდან გამომდინარე. სამეთვალყურეო საბჭოს დახმარებას უწევს ხუთი სხვადასხვა კომიტეტი, რომლებიც შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, კერძოდ: აუდიტის კომიტეტი, რისკების მართვის კომიტეტი, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტის წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის, რისკების მართვის, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის, ანაზღაურების და სპეციალური კომიტეტების ფუნქციები მოცემულია ქვემოთ.

ქვემოთ გრაფაში მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებული კომიტეტები და მათი ძირითადი პასუხისმგებლობები.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის გრძელვადიან წარმატებაზე და ბანკის საქმიანობის მართვის შედეგად აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნასა და მიწოდებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ადგენს ბანკის ძირითად ღირებულებებს, ადგენს და აკონტროლებს ბანკის სტრატეგიის შესრულებას ძლიერი და ეფექტური რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს ფარგლებში და ხელს უწყობს კორპორაციული მართვის კულტურის ჩამოყალიბებას საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, ბევრ სხვა პასუხისმგებლობასთან ერთად.

სამეთვალყურეო საბჭოს ვალდებულებების სფერო და ანგარიშგება

თითოეულმა კომიტეტმა შეათანხმა ვალდებულებების სფერო, რომელსაც ყოველწლიურად განიხილავს თითოეული კომიტეტი და ნებისმიერი ცვლილება მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრს აქვს მუდმივი მიწვევა დაესწროს კომიტეტის კრებებს (რომლითაც არ უნდა შეიზღუდოს კომიტეტის წევრთა დასწრება).

სამეთვალყურეო საბჭო შვიდი წევრისაგან შედგება. მარიამ მეღვინეთუხუცესი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად დაინიშნა 2021 წლის 6 მაისს. მელ კარვილი BOGG PLC-ის თავმჯდომარედ დაინიშნა 2022 წლის 10 მარტს. რეგულატორის თანხმობის შემდეგ, მელ კარვილი დაინიშნება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად და თავმჯდომარედ.

■ მელ კარვარდ კარვილი

2022 წლის 10 მარტს, ნილ ჯანინის გადადგომის შემდეგ, მელ კარვილი დაინიშნა Bank of Georgia Group PLC-ის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარედ. რეგულატორის თანხმობის შემდეგ, მელ კარვილი დაინიშნება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად და თავმჯდომარედ.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ კარვილს აქვს საერთაშორისო მასშტაბით ფინანსური სექტორის კომპანიებში მუშაობის დიდი გამოცდილება. 1985 წლიდან 2009 წლამდე მუშაობდა Generali Group-ში სხვადასხვა თანამდებობებზე, მათ შორის იყოს რისკების მთავარი ოფიცერი, კორპორაციული ფინანსების და M&A და სტრატეგიული დაგეგმვის განყოფილების ხელმძღვანელი. აგრეთვე მუშაობდა Generali-ში დასავლეთ ევროპის, ამერიკისა და ახლო აღმოსავლეთის მიმართულების ხელმძღვანელის თანამდებობაზე. 2009 წელს შეუერთდა PPF Partners-ს, კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ინვესტირებას ახდენს ცენტრალურ აღმოსავლეთ ევროპასა და აზიაში, სადაც პრეზიდენტის თანამდებობა ეკავა 2014 წლამდე, შემდეგ კი მუშაობდა უფრო დიდ კომპანიაში PPF Group-ში, მრჩეველის პოზიციაზე. ბ-ნ კარვილს ასევე ეკავა თანამდებობები ევროპისა და აზიის კომპანიების დირექტორთა საბჭოებში.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორის თანამდებობის გარდა, ბ-ნ კარვილს ეკავა არააღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობა, მათ შორის იყო Home Credit N.V.-ის არააღმასრულებელი დირექტორი, Aviva Life UK-ის თავმჯდომარე, გერმანიაში შპს "Financial Services Opportunities Investment Fund-ის" თავმჯდომარე და Clearbank-ის არააღმასრულებელი დირექტორი. არის Sanne Group plc, FTSE-250 კომპანიის უფროსი დამოუკიდებელი დირექტორი, საიდანაც გადადგება Apex Group-ის მიერ Sanne-ს შეძენის დასრულების შემდეგ. ბ-ნ კარვილი ლექციებს კითხულობს უნივერსიტეტებში, მარეგულირებელ ორგანიზაციებსა და ანალიტიკურ ცენტრებში, ინარჩუნებს კავშირებს გლობალური საგარეო პოლიტიკისა და ეკონომიკის მაღალჩინოსნებთან.

განათლება

ბ-ნ კარვილს მიღებული აქვს Coopers & Lybrand-ის სერტიფიცირებული ბუღალტრის დიპლომი და არის ინგლისის და უელსის დიპლომირებულ ბუღალტერთა ინსტიტუტის (ICAEW) წევრი. აქვს სამაგისტრო ხარისხი კორპორაციულ ფინანსებში, არის Chartered Insurer და Chartered Insurance Institute-ის პროფესორი, აგრეთვე Chartered Institute for Securities and Investment-ის წევრი.

ქვემოთ მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ბიოგრაფიები და მათი პროფესიული გამოცდილება:

■ ჰანა ლოიკანენი

თავმჯდომარის მოადგილე

ჰანა ლოიკანენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად 2015 წლის აგვისტოში, ხოლო თანა-თავმჯდომარედ წევრად 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნი ლოიკანენი არის ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და აგრეთვე ბანკის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის და აუდიტის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ასევე არის BoGG plc-ის უფროსი დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი. ქ-ნი ლოიკანენი ადრე იყო "ბიჯეო გრუპ ფლს"-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს ნომინაციისა და რისკების კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნ ლოიკანენს აქვს ფინანსურ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის 25 წლიანი გამოცდილება რუსეთსა და აღმოსავლეთ ევროპაში. 2007 წლიდან 2015 წლამდე მუშაობდა შვედური აქტივის მართვის კომპანიის ისტ კაპიტალის მოსკოვის ოფისში, მართავდა კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ფოკუსირებული იყო რეგიონის ფინანსურ ინსტიტუტებში ინვესტირებაზე. ამ პერიოდში იყო რამდენიმე რეგიონული ბანკის საბჭოს წევრი, რომლებიც განსაკუთრებულად ორიენტირებული იყო კორპორაციულ მართვასა და ბიზნეს განვითარებაზე. მანამდე, ქ-ნ ლოიკანენს ეკავა რუსეთში ფინური საინვესტიციო ბანკის, FIM Group-ის აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობა, ის პასუხისმგებელი იყო FIM Group -ის საბროკერო და კორპორატიული დაფინანსების ოპერაციებზე რუსეთში. კარიერის დასაწყისში, ქ-ნ ლოიკანენი მუშაობდა Nordea Finance-ში სხვადასხვა ხელმძღვანელ პოზიციაზე პოლონეთში, სკანდინავიისა და ბალტიის ქვეყნებში, რომელიც ფოკუსირებული იყო ბიზნესის განვითარებაზე, სტრატეგიასა და ბიზნეს ინტეგრაციაზე; მუშაობდა SEB-ში, მოსკოვში, სადაც იგი პასუხისმგებელი იყო SEB-ის მიზიდული კაპიტალის საბაზრო ოპერაციების რესტრუქტურეზაციაზე; და Merita Nordbanken -ში სანქტპეტერბურგში, სადაც ის ფოკუსირებული იყო სავაჭრო ფინანსურ და საკორესპონდენტო საბანკო საქმიანობაზე. საქართველოს ბანკის ჯგუფში დირექტორის თანამდებობის გარდა, მას უკავია არა-აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობაც, ის არის კომპენსაციისა და ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარე და მოსკოვის საფონდო ბირჟის ლისტინგში (Société Générale Group რუსეთში) შეტანილი უნივერსალური ბანკის PJSC Rosbank - ის აუდიტის კომიტეტის წევრი და Finnfund-ის საკადრო კომიტეტის წევრი. 2014 წლიდან არის ჰელსინკიში დაფუძნებული დამოუკიდებელი დაგროვილი ქონების მართვის კომპანიის T&B Capital-ის საბჭოს არა-აღმასრულებელი თავმჯდომარე.

განათლება

ქალბატონი ლოიკანენი ფლობს ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის მიერ გაცემულ მაგისტრის ხარისხს ეკონომიკასა და ბიზნესის ადმინისტრირებაში, აგრეთვე იყო ჰელსინკის ეკონომიკის სკოლის სტიპენდიანტი ახალი სამხრეთ უელსის უნივერსიტეტში.

■ თამაზ გიორგაძე

წევრი

თამაზ გიორგაძე დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად 2013 წელს და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნ გიორგაძე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტის, ანაზღაურების კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ გიორგაძე ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნ გიორგაძე ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის აუდიტის, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

2013 წელს ბატონმა გიორგაძემ დააფუძნა Raisin GmbH, კომპანია, რომელმაც პირველმა დაიწყო გლობალური დეპოზიტის შუამავლის ფუნქციის შესრულება ევროპაში და სადაც ბატონი გიორგაძე კვლავ მუშაობს აღმასრულებელი დირექტორის/თავმჯდომარის თანამდებობაზე. PayPal and Goldman Sachs არიან Raisin-ს აქციონერებს შორის. აღნიშნული კომპანიის დაფუძნებამდე, ბ-ნ გიორგაძეს ათწლიანი კარიერა ჰქონდა ბერლინში McKinsey & Company-ში, სადაც 2009-დან 2013 წლამდე იყო პარტნიორი. McKinsey & Company-ში მუშაობისას, ის თანამშრომლობდა გერმანიის, შვეიცარიის, რუსეთის, საქართველოსა და ვიეტნამის ბანკებთან, მისი საქმიანობა მოიცავდა სტრატეგიის შემუშავებას, რისკების იდენტიფიკაციასა და მართვას, სადეპოზიტო და საინვესტიციო პროდუქტებს, ოპერაციებსა და გაყიდვებს. 1994 წლიდან 1995 წლამდე, McKinsey & Company-ში მუშაობის დაწყებამდე, ბ-ნ გიორგაძე საქართველოს პრეზიდენტის თანამემწედ მუშაობდა საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტში. Raisin GmbH-ის გარდა, ბ-ნ გიორგაძეს არ უკავია დირექტორის თანამდებობას სხვა რომელიმე კომპანიაში.

განათლება:

ბ-ნ გიორგაძეს მიღებული აქვს ორი დოქტორის ხარისხი, ერთი ეკონომიკის მიმართულებით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, მეორე კი -სოფლის მეურნეობის დარგში Justus-Liebig University Gießen-ში, გერმანიაში. ბ-ნ გიორგაძე JustusLiebig University Gießen-ში სამართალმცოდნეობასაც ეუფლებოდა და სწავლა წარჩინებით დაასრულა.

■ ალასდაირ (ალ) ბრიჩი

წევრი

2010 წლის სექტემბერში ალასდაირ ბრიჩი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნი ბრიჩი არის ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის, რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ ბრიჩი ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტის, რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფიელსი“-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის ანაზღაურების, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

2013 წელს, ბ-ნ ბრიჩი გახდა UK FCA-რეგულირებადი ფონდის მენეჯერის, Gemsstock Limited-ის თანადამფუძნებელი, სადაც მას ასევე უკავია აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობა. 2010 წელს ბ-ნ ბრიჩმა ასევე დააფუძნა Furka Advisors AG, შვეიცარიაში არსებული აქტივების მართვის კომპანია, სადაც ასრულებდა აღმასრულებელი დირექტორის მოვალეობას, Gemsstock Limited-ის დაარსებამდე, რომელიც განაგებს Gemsstock-ის ფონდს, რომელსაც ადრე Gemsstock Growth Fund ეწოდებოდა და რომელსაც მართავდა ბ-ნ ბრიჩი Furka Advisors AG-ში. მისი ადრინდელი საქმიანობა მოიცავდა საინვესტიციო ბანკების კვლევას, ძირითადად რუსეთში. 2003 წლის იანვარში, ბ-ნ ბრიჩი გახდა Brunswick UBS-ის (შემდგომში UBS Russia) მთავარი ეკონომისტი, მოგვიანებით კი დაინიშნა კვლევებისა და მართვის დირექტორის პოზიციაზე, რომელსაც იკავებდა 2007 წლის ოქტომბრამდე. 1998 წლიდან 2002 წლამდე, ბ-ნ ბრიჩი იყო რუსეთისა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ეკონომისტი მოსკოვში დარსებულ Goldman Sachs-ში. ბ-ნ ბრიჩი ასევე არის 2008 წელს დაარსებული ახალი ამბების ვებ-გვერდის The Browser.com-ის თანადამფუძნებელი. ბ-ნ ბრიჩი იკავებს დირექტორის პოზიციას Gemsstock Limited-ში, Gemsstock ფონდში, The Browser-ში და Furka Holdings AG-ში, რომლებიც კერძო კომპანიებია. ის ასევე არის East Capital-ის მრჩეველი.

განათლება:

ბ-ნ ბრიჩს მიღებული აქვს ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი ლონდონის ეკონომიკის სკოლაში, ასევე მათემატიკისა და ფილოსოფიის ბაკალავრის აკადემიური ედინბურგის უნივერსიტეტში.

■ ჯონათან მური დამოუკიდებელი წევრი

2017 წლის აგვისტოში, ჯონათან მური დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. ის არის ბანკის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე სპეციალური კომიტეტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ მური ასევე არის ჯგუფის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, ჯგუფის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, მანამდე, 2016 წლის დეკემბრიდან იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის დირექტორთა საბჭოს კონსულტანტი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ მურის აქვს ბუღალტერიისა და ფინანსების მიმართულებით მუშაობის 30 წლიანი გამოცდილება. იგი არის LetterOne Holdings SA-ის აღმასრულებელი დირექტორი და LetterOne Investment Holdings-ის აღმასრულებელი დირექტორი. LetterOne ახორციელებს საერთაშორისო საინვესტიციო საქმიანობას, მოიცავს ორ ჯგუფს და მისი მიზანია ინვესტიციების განხორციელება ჯანდაცვის, ენერგეტიკის, ტელეკომუნიკაციებისა და ტექნოლოგიების და სავაჭრო ვაჭრობის სექტორებში. LetterOne-თან თანამშრომლობამდე, ბ-ნ მური იყო TNK-BP-ში აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში (2008-2013) და ფინანსების და კონტროლის ვიცე-პრეზიდენტი (2003-2008). მანამდე იყო SIDANCO-ში, TNK-BP-ის ერთ-ერთ მემკვიდრე კომპანიაში, აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში. 1985-2000 წლებში ის იყო გლობალური აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია Ernst & Young-ის პარტნიორი.

განათლება:

ბ-ნ მურიმა წარჩინებით დაამთავრა გაერთიანებულ სამეფოში არსებული წმ. ენდრიუს სახელობის უნივერსიტეტი. იგი არის ბრიტანეთში კვალიფიცირებული დიპლომირებული ბუღალტერი და ინგლისის და უელსის დიპლომირებულ ბუღალტერთა ინსტიტუტის (ICAEW) წევრი.

■ სესილ ქუილენ დამოუკიდებელი წევრი

2018 წლის ივნისში, სესილ ქუილენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. 2022 წლის 1 იანვრიდან ბ-ნი ქუილენი ასევე არის ბანკის სპეციალური კომიტეტის თავმჯდომარე და ბანკის აუდიტის, ანაზღაურების, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტების წევრი. ბ-ნ ქუილენი ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის აუდიტის, ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. ბ-ნი ქუილენი ასევე არის ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ ქუილენი არის იურისტი და ლონდონში დაფუძნებული გლობალური იურიდიული ფირმის Linklaters LLP-ს აშშ პარტნიორი. ის არის ფირმის აშშ ფასიანი ქაღალდების გამოყენების პრაქტიკის ხელმძღვანელი. ბ-ნი ქუილენი მუშაობს ფასიანი ქაღალდებისა და ფინანსური საკითხების ფართო სპექტრზე. მისი საქმიანობა განსაკუთრებით ორიენტირებულია დსთ-ს ქვეყნებსა და ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში ტრანზაქციებზე. ბ-ნ ქუილენი არის საერთაშორისო ადვოკატთა ასოციაციის ფასიანი ქაღალდების სამართლის კომიტეტის წევრი და ხელმძღვანელობს მის მარეგულირებელ საქმეთა ქვეკომიტეტს, ასევე არის ევროპაში ფასიანი ქაღალდების რეგულაციის საკონსულტაციო კომიტეტის წევრი იურიდიული პრაქტიკის ინსტიტუტში. ის არის ვირჯინიის სამართლის სკოლის ფონდის რწმუნებული. 1996 წელს, ბ-ნ ქუილენი გახდა Linklaters-ის პარტნიორი და იყო ფირმის ნიუ იორკის ოფისის რეზიდენტი ლონდონის ოფისში გადასვლამდე 2000 წელს. მას აქვს პრაქტიკის უფლება ნიუ იორკში და კოლუმბიის ოლქში და არის რეგისტრირებული უცხოელი იურისტი ინგლისსა და უელსში.

განათლება

ბ-ნ ქუილენს მიღებული აქვს ჰარვარდის ბაკალავრის დიპლომი და ვირჯინიის უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

■ ვერონიკა მაკქაროლი დამოუკიდებელი წევრი

2019 წლის 11 თებერვალს, ვერონიკა მაკქაროლი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. ქ-ნ მაკქაროლი ასევე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე 2022 წლის 1 იანვრიდან და ბანკის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტისა და სპეციალური კომიტეტის წევრი. ასევე არის საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნ მაკქაროლს 30 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს ფინანსური მომსახურებების სფეროში, კერძოდ კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობასა და რისკების მართვის და ციფრული ბანკინგის მიმართულებით. ის ამჟამად არის Orange Bank-ის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, რომელიც პასუხისმგებელია ფინანსებზე, მონაცემებზე, რისკების მართვასა და შესაბამისობაზე, მანამდე ხელმძღვანელობდა მობილური ფინანსებისა და ციფრული ბანკინგის სტრატეგიასა და ინოვაციას ევროპაში Orange- ში. ის იყო Credit Agricole CIB-ის აღმასრულებელი დირექტორი, პასუხისმგებელი იყო სტრატეგიასა და ბიზნეს ტრანსფორმაციაზე. მან 19 წელი იმუშავა საკონსულტაციო ფირმებში, ეხმარებოდა მსხვილ საბანკო კლიენტებს ფინანსურ საკითხებში, მათ შორის იყო McKinsey & Company, Oliver Wyman და Andersen/Ernst & Young -ის პარტნიორი. ქ-ნ მაკქაროლმა თავისი კარიერა 1986 წელს Banque Indosuez-ში დაიწყო, ის ასრულებდა ფრონტ ოფისის მოვალეობებს და შემდეგ საბაზრო რისკის მართვის ფუნქციებს. ქ-ნ მაკქაროლი ასწავლის ფინანსებს Paris Dauphine University-ში.

განათლება

1985 წელს, ქ-ნ მაკქაროლმა დაამთავრა ESSEC (Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales).

■ მარიამ მეღვინეთუხუცესი დამოუკიდებელი წევრი

მარიამ მეღვინეთუხუცესი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2021 წლის 6 მაისს დაინიშნა. ქ-ნ მეღვინეთუხუცესი ასევე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ასევე არის BoGG plc-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი და BoGG plc-ის რისკისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

მარიამ მეღვინეთუხუცესი საწარმოებს უწევს საკონსულტაციო მომსახურებას მენეჯმენტისა და ფინანსური მართვის საკითხებში. მანამდე ეკავა საქართველოს ინვესტორთა საბჭოს სამდივნოს ხელმძღვანელის თანამდებობა (2015-2019), უზრუნველყოფდა საქართველოს საინვესტიციო კლიმატის გაუმჯობესების მიზნით რეფორმების ხელშეწყობას. მას ფინანსურ სექტორში მუშაობის 20-წლიანი გამოცდილება აქვს, მათ შორის, 2009-2014 წლებში ის იკავებდა თიბისი ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიციას, აგრეთვე მუშაობდა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (1997-2007წწ).

განათლება:

ქ-ნ მეღვინეთუხუცესმა საბანკო და საფინანსო საქმის მიმართულებით ბაკალავრის ხარისხი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიიღო, ხოლო ფინანსებისა და ინვესტიციების მიმართულებით მაგისტრის ხარისხი ედინბურგის უნივერსიტეტში.

სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

ბანკი მიიჩნევს, რომ ბიზნესის ეფექტურად მართვისთვის მნიშვნელოვანია მრავალფეროვანი უნარ-ჩვევები, ცოდნა, გამოცდილება, გეოგრაფიული მდებარეობა, ეროვნება და სქესი. სამეთვალყურეო საბჭო და მისი ნომინაციის კომიტეტი მუშაობს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ შეინარჩუნოს უნარ-ჩვევების, გამოცდილებისა და დამოუკიდებლობის სწორი ბალანსი, რომელიც აუცილებელია მისი პასუხისმგებლობის განსახორციელებლად.

2021 წლის მაისში მარიამ მეღვინეთუხუცესის დანიშვნის შემდეგ, სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ მისი ზომა და შემადგენლობა შესაბამისია. კერძოდ, სამეთვალყურეო საბჭომ დაადგინა, რომ თითოეული მისი წევრი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან ადრე ეკავა მაღალი თანამდებობები სხვა არაერთ მსგავს სფეროში, რაც გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარების საშუალებას იძლევა და მნიშვნელოვნად აისახება სამეთვალყურეო საბჭოს განხილვებსა და გადაწყვეტილებებზე. არცერთ პირს ან პირთა ჯგუფს არ შეუძლია დომინანტური გავლენის მოხდენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე და არცერთი პირის მიმართ არ არის გადამეტებული ნდობა.

ბანკი ყველა სახის მრავალფეროვნებას პატივს სცემს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოში ექვსი სხვადასხვა ეროვნების წევრი იყო წარმოდგენილი. ბანკი უზრუნველყოფს შეინარჩუნოს და განავითაროს გენდერული ბალანსი. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამეთვალყურეო საბჭოში ქალთა წარმომადგენლობა 37.5%-ს შეადგენდა.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა დამოუკიდებლობა ფასდება და ბანკის აზრით თითოეული მათგანი მოქმედებს დამოუკიდებლად და ობიექტურად და შესაბამისად, საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, დამოუკიდებელია და არ არის ისეთ ურთიერთობაში, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს მათ გადაწყვეტილებებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ვალდებულია აცნობოს სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი გარემოების შესახებ, რამაც შეიძლება ხელი შეუშალოს მათ დამოუკიდებლობას.

სამსამეთვალყურეო საბჭომ გაითვალისწინა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული კომერციული ბანკებისათვის კორპორაციული მართვის კოდექსში შეტანილი ცვლილებები (რომელიც გამოქვეყნდა 2021 წლის 5 თებერვალს), რომლის მიხედვითაც ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოსილების ვადად 7 ან მეტი წელი განისაზღვრა, რომლის გასვლის შემდგომ წევრს უწყდება დამოუკიდებელი წევრის სტატუსი, მიუხედავად სხვა კრიტერიუმების არარსებობისა.

2021 წლის განმავლობაში საბჭომ და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ორიენტირებული იყო ახალი თავმჯდომარის დანიშვნაზე. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტმა, ჰანა ლოიკანენისა და ჯონათან მიურის ხელმძღვანელობით ამ საკითხთან დაკავშირებით, გაიარა საფუძვლიანი და ეფექტური პროცესი, რომელიც მელ კარვილის შერჩევით დასრულდა. მელ კარვილი BoGG plc-ის დირექტორთა საბჭოს წევრად და თავმჯდომარედ 2022 წლის 10 მარტიდან დაინიშნა.

სამეთვალყურეო საბჭო შეიმუშავებს ახალ მოთხოვნებს შემადგენლობის დაგეგმვისათვის, განსაკუთრებით BoGG plc-ის დირექტორთა საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს „სარკისებურ სტრუქტურასთან“ დაკავშირებით ჯგუფის ვალდებულების გათვალისწინებით.

სამეთვალყურეო საბჭოს ამჟამინდელი შემადგენლობის გათვალისწინებით, 2022 წლის 31 დეკემბრამდე საჭიროა შესრულდეს საქართველოს ეროვნული ბანკის განახლებული კოდექსის ორი კონკრეტული მოთხოვნა: მოთხოვნა, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე და აუდიტის, რისკების მართვისა და ნომინაციის კომიტეტების თავმჯდომარე იყოს დამოუკიდებელი - დამოუკიდებელი წევრის სტატუსი, შეწყდება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის თავდაპირველი დანიშნებიდან შვიდი წლის შემდეგ. ამ მოთხოვნების შედეგად:

ნილ ჯანინი გადადგა BoGG plc-ის დირექტორთა საბჭოს და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობიდან, ხოლო ახალ თავმჯდომარედ მელ ჯერარდ კარვილი დაინიშნა. რეგულატორის თანხმობის შემდეგ, მელ კარვილი დაინიშნება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად და თავმჯდომარედ.

- თამაზ გიორგაძე გადადგა ორივე საბჭოს რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარის თანამდებობებიდან, რომელიც ორივე თანამდებობაზე შეცვალა ვერონიკა მაკპაროლმა. ის გააგრძელებს მუშაობას ორივე საბჭოში.

მემკვიდრეობის დაგეგმვის ღონისძიებები და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება დანიშნონ და გათავისუფლდნენ აქციონერთა საერთო კრებაზე. საბანკო რეგულაციები შეიცავს გარკვეულ შეზღუდვებს იმასთან დაკავშირებით, თუ ვინ შეიძლება გახდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, მაგალითად, ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსების ან ეკონომიკური დანაშაულისათვის მსჯავრდებულ პირს არ შეუძლია იყოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს შვიდი წლის ვადით ირჩევენ. სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე თითოეულ ხმის უფლების მქონე აქციონერს უფლება აქვს, ერთ ან რამდენიმე კანდიდატს გაუწიოს რეკომენდაცია სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილზე.

გარდა ამისა, აქციონერებს უფლება აქვთ, საკუთარი წარმომადგენელი წარადგინონ სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილზე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ირჩევენ კუმულაციური კენჭისყრის მეთოდით. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ შეიძლება იმავდროულად იყოს დირექტორთა საბჭოს წევრი. ბანკის წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო მისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს და ვიცე-თავმჯდომარეს.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე (ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, ვიცე-თავმჯდომარე) იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და განსაზღვრავს დღის წესრიგს. ნებისმიერ წევრს შეუძლია დღის წესრიგში საკითხის დამატება ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევის მოთხოვნა. სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც. მოწვევა უნდა გაკეთდეს წერილობით, სულ ცოტა რვა დღით ადრე, სავარაუდოდ დღის წესრიგით. ბანკს მიაჩნია, რომ მემკვიდრეობის ეფექტიანი დაგეგმვა ამცირებს კვალიფიციური და გამოცდილი კადრების წასვლასთან ან არარსებობასთან დაკავშირებულ რისკებს. ბანკის მიზანია, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს დაკომპლექტება საჭირო უნარებისა და გამოცდილების მქონე ადამიანებით, ბანკის სტრატეგიის ეფექტურად და წარმატებით განსახორციელების მიზნით. ბანკი ასევე აღნიშნავს, რომ თანამდებობაზე ხანგრძლივი ყოფნა განაპირობებს საბანკო საკითხების სიღმისეულ ცოდნას, რომლის შენარჩუნებაც მნიშვნელოვანია.

სამეთვალყურეო საბჭოს როლი

სამეთვალყურეო საბჭოს მთავარი პასუხისმგებლობაა ბანკის გრძელვადიან წარმატებაში წვლილის შეტანა აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნისა და მიწოდების კონტროლის მეშვეობით. აღნიშნული მიიღწევა ბანკის სტრატეგიის შემუშავებისა და დირექტორთა საბჭოს მიერ მისი განხორციელების მეთვალყურეობის საფუძველზე. სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერების წინაშე ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასთან დაკავშირებით.

ბანკი მიიჩნევს, რომ სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის საჭიროა ბანკის შიდა მართვის ჩარჩოსთან სტრატეგიის შესაბამისობის უზრუნველყოფა. ბანკი განიხილავს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის მძლავრ სისტემას, როგორც მნიშვნელოვან საშუალებას, რომ ბანკმა განახორციელოს თავისი სტრატეგია, უზრუნველყოს რისკის აპეტიტის განსაზღვრა, რისკების იდენტიფიკაცია, შეფასება, მართვა და ეფექტური ანგარიშგება. ძირითადი ღირებულებების განსაზღვრისა და ხელმძღვანელობის დემონსტრირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია ბანკის მიერ შემუშავებული ძირითადი პოლიტიკისა და პროცედურების განხორციელება ისე, რომ უზრუნველყოფილი იყოს თანამშრომლების გამჭვირვალე და შუფერხებელი საქმიანობა.

ხელმძღვანელობის მიერ სტრატეგიის განხორციელება და ფინანსური საქმიანობა ექვემდებარება მონიტორინგს. მიუხედავად იმისა, რომ ბანკის საბოლოო მიზანი გრძელვადიანი ზრდაა, ბანკმა ასევე უნდა შეასრულოს მოკლევადიანი ამოცანები და, შესაბამისად, უზრუნველყოს მათ შორის სწორი ბალანსი. ბანკი აცნობიერებს ნაკისრ ვალდებულებებს და განიხილავს, თუ რა გავლენა შეიძლება იქონიოს მისმა გადაწყვეტილებებმა ბანკის სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეზე, მაგალითად, თანამშრომლებზე, აქციონერებზე, კლიენტებსა და მომხმარებლებზე, ზოგადად გარემოსა და საზოგადოებაზე.

ბანკის მიერ საკუთარი პასუხისმგებლობების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით, კონკრეტული ძირითადი გადაწყვეტილებები დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად მიიღებს ანგარიშებსა და რეკომენდაციებს ნებისმიერ საკითხზე, რომლებსაც იგი ბანკისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მოვალეობებში შედის:

- დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის ზედამხედველობა;
- გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების დანიშვნა და გათავისუფლება, მათთან სამუშაო ხელშეკრულებების გაფორმება და შეწყვეტა, ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის ქცევის კოდექსის შემუშავება;
- ბანკის პოლიტიკისა და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დამტკიცება და მათში ცვლილებების შეტანა;
- საბანკო ანგარიშების და ქონების შემოწმება, მათ შორის სალარო აპარატების, ფასიანი ქაღალდებისა და აქტივების შემოწმება, პირადად ან მოწვეული ექსპერტების დახმარებით;
- დირექტორთა საბჭოსგან ბანკის საქმიანობის შესახებ ანგარიშების მოთხოვნა (მათ შორის, მეკავშირე საწარმოებისა და შვილობილი კომპანიების შესახებ ინფორმაცია) და შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გადახედვა;

- საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა;
- წლიური ანგარიშებისა და დირექტორთა საბჭოს მიერ მოგების განაწილებაზე გაკეთებული შემოთავაზებების განხილვა;
- ბანკის ინტერესების დაცვა ბანკის გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების წინააღმდეგ მიმდინარე სამართალწარმოების პროცესებში;
- წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის წევრების არჩევა;
- გადაწყვეტილების მიღება მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში; და
- ბანკის დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებების დამტკიცება (დირექტორთა საბჭოს ვალდებულებებთან დაკავშირებით ინფორმაციისთვის იხილეთ გვერდები 145 და 146).

წესდების თანახმად, მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი საქმიანობა:

- სხვა კომპანიებში წილებისა და აქციების შეძენა და გადაცემა, თუკი ამგვარი წილის /აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50% (ორმოცდაათ პროცენტს) ან გარიგების ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- უძრავი ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გადაცემა და დატვირთვა, თუკი ამგვარი გარიგება სცილდება ბანკის ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს და მისი ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- ფილიალების დაფუძნება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ღირებულებაც, ცალკე ან ჯამში, აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- კრედიტების და სესხების აღება იმ ოდენობით, რომლის ღირებულებაც აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- სესხების უზრუნველყოფა, თუ ისინი სცილდება ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს;
- ახალი სახის საბანკო საქმიანობ(ებ)ის დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობ(ებ)ის შეჩერება ან შეწყვეტა;
- ბანკის სამეურნეო პოლიტიკის საერთო პრინციპებისა და ბიზნეს სტრატეგიის დადგენა, წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის (გენერალური დირექტორის და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების, და ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირების) ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა;
- იმ შეთანხმებ(ებ)ის ან ხელშეკრულებ(ებ)ის დამტკიცება, რომლის შესაბამისად ბანკის მიერ გაწეული ერთჯერადი ან რამდენიმე ეტაპად გაღებული ხარჯი აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 1%-ს (ერთ პროცენტს);
- საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში (რაც, ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე, გულისხმობს სახაზინო აქციებსაც);
- სხვა ისეთი საქმიანობა, რომელიც შესაძლოა განსაზღვრული იყოს შესაბამისი კანონმდებლობით.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობა

სამეთვალყურეო საბჭო, როგორც წესი, საქართველოში წელიწადში ოთხჯერ იკრიბება. რაც შეეხება დანარჩენ შეხვედრებს, მსჯელობა და საკითხების დამტკიცება ხორციელდება ტელეკონფერენციით ან ელ-ფოსტით. ამასთან, COVID-19-ის გლობალური პანდემიისა და მგზავრობის შეზღუდვების გამო, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭო შეიკრიბა ვიდეოკონფერენციის ფორმატში, როგორც რიგითი პირადი შეხვედრებისთვის, ასევე COVID-19 პანდემიის გავლენის მონიტორინგის მიზნით მოწვეული შეხვედრებისთვის.

თითოეულ რიგით შეხვედრაზე სამეთვალყურეო საბჭო იღებს თავმჯდომარის, გენერალური დირექტორისა და ფინანსური დირექტორის ანგარიშებს ბანკის საქმიანობისა და შედეგების შესახებ. ძირითადი შვილობილი კომპანიების გენერალური დირექტორები და ბანკის გენერალური დირექტორების მოადგილეები რეგულარულად აწვდიან სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაციას თავიანთ სეგმენტში მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარე მუშაობის, სტრატეგიული განვითარების და ინიციატივების შესახებ. გენერალური დირექტორის მოადგილე რისკების მიმართულებით და გენერალური მრჩეველი/გენერალური დირექტორის მოადგილე იურიდიულ საკითხებში რეგულარულად აბარებენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო განახლებულ ინფორმაციას იღებს ბანკის შიდა კონტროლის, რისკების მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსებისა და კორპორაციული პასუხისმგებლობის საკითხებთან დაკავშირებით

რიგითი კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგ საკითხებზე:

- კომიტეტის თავმჯდომარეისგან მიღებული განახლებული ინფორმაცია წინა დღეს გამართულ კომიტეტის შესაბამის სხდომებზე განხილულ საკითხებზე;
- მაკროეკონომიკური გარემო;
- ფინანსური მაჩვენებლები;

- ბიზნეს სეგმენტის შედეგები და ცვლილებები;
- სიღრმისეული მსჯელობა სტრატეგიისა და შესრულების შესახებ ერთ ან მეტ ბიზნეს ერთეულში;
- ახალი სტრატეგიული ინიციატივები და პროგრესი სტრატეგიის შესაბამისად;
- განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი, საკანონმდებლო და კორპორაციული მართვის შესახებ;
- ცვლილებები ძირითადი რისკებისა და რისკების მართვის მიმართულებით.

რისკების მართვის ჩარჩოსა და შიდა კონტროლის სისტემის დეტალური შეფასება ხორციელდება წელიწადში ერთხელ,

რისკების მართვისა და აუდიტის კომიტეტების ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის ჩატარების განრიგი მოქნილია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საგანგებო საკითხების მოგვარება მათი წარმოშობისთანავე, შემდგომში დაგეგმვად სწრაფად.

თავმჯდომარე ყოველი სხდომის შემდეგ ხვდება გენერალურ დირექტორს, რომ შეთანხმდნენ შემდგომ ღონისძიებებზე და განიხილონ რამდენად ეფექტური იყო შეხვედრა.

თავმჯდომარე და გენერალური დირექტორი ოფიციალური შეხვედრების გარდა ინარჩუნებენ ხშირ კონტაქტს (პირადად ან სხვა სახით) ერთმანეთთან და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებთან მთელი წლის განმავლობაში. უფროსი დამოუკიდებელი წევრი ხელს უწყობს თავმჯდომარეს საკუთარი მოვალეობის შესრულებაში, მოქმედებს როგორც შუამავალი სხვა დამოუკიდებელი წევრებისთვის საჭიროების შემთხვევაში და ურთიერთობ აქვს წევრებთან სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის სხდომების გარეთ.

2021 წელს, საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, თავმჯდომარე შეხვდა დამოუკიდებელ წევრებს, ხოლო უფროსმა დამოუკიდებელმა წევრმა გამართა შეხვედრა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთან თავმჯდომარის გარეშე.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის დაწყება, მიმდინარე ტრენინგი და პროფესიული განვითარება

თანამდებობაზე დანიშვნისთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ერთვება მოსამზადებელ პროგრამაში, რომლის ფარგლებშიც ის ხვდება დირექტორთა საბჭოს/აღმარულელებელი გუნდის წევრებს, იღებს ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს და ცალკეული წევრების, ასევე, თითოეული სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტისა და მათი უფლებამოსილების შესახებ. ახალ წევრს აცნობენ იურიდიულ და სხვა ვალდებულებებს. გაცნობითი სესიები არის ინტერაქტიული და ადამიანის გამოცდილებისა და ცოდნის საჭიროებებზეა მორგებული.

ბანკი ცდილობს, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუდმივი განვითარება, რათა მათ საკუთარ ცოდნაზე დაყრდნობით შეიქმნან დეტალური წარმოდგენა იმ ბიზნესის, ბაზრებისა და მარეგულირებელი გარემოს შესახებ, რომელშიც ბანკი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრი მონაწილეობდა 2021 წელს მიმდინარე ტრენინგსა და პროფესიული განვითარების პროგრამაში, რომელიც მოიცავდა დირექტორთა საბჭოს/აღმარულელებელი გუნდის წევრებისა და ბანკის პროფესიონალი კონსულტანტების მიერ გამართულ ინფორმაციულ თათბირებს, განვითარების შესახებ ჩატარებულ სესიებსა და პრეზენტაციებს. წლის განმავლობაში ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილემ იურიდიულ საკითხებში თანამშრომლებს მიაწოდა განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი და საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ, მათ შორის, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსში შეტანილი ცვლილებებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცესის ცვლილებისა და განახლების და დამოუკიდებლობის კრიტერიუმების შესახებ. მათ ასევე მიიღეს ინფორმაცია ბანკისთვის ახალი სანქციებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესახებ, განსაკუთრებით ბელორუსიასა და რუსეთის ფედერაციასთან დაკავშირებით. გარდა ამისა, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა მენეჯმენტისგან მიიღეს განახლებული ინფორმაცია კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით ინფორმაციის გამჟღავნების რეგულირებისა და კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის ბანკის სამოქმედო გეგმის შესახებ.

ბანკი ასევე უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრმა შეძლოს კონსულტაციები სამეთვალყურეო საბჭოს მდივანთან, ასევე, დამოუკიდებელ პროფესიონალებთან, ბანკის ხარჯებით, მათ პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საკითხზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის შეფასება

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ცდილობს გააუმჯობესოს საკუთარი ეფექტიანობა და ადასტურებს, რომ მისი წლიური შეფასების პროცესი ამ მიზნის მისაღწევად მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია. შეფასების შემფასებლების შესარჩევად ტენდერის ჩატარების შემდეგ, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ დაიქირავა საკონსულტაციო ფირმა Farman & Partners, სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობის, მექანიზმების დაგეგმვის, გამოცდილების, დინამიკის, მართვის, აგრეთვე შეხვედრების, მხარდაჭერის, კულტურის და რისკების მართვისა და ზედამხედველობის სრულყოფილი შეფასების ჩატარების მიზნით. შეფასება განხორციელდა დეტალური კითხვარის გამოყენებით, რომლის მიზანი იყო როგორც რაოდენობრივი, ისე თვისობრივი მონაცემების შეგროვება სამეთვალყურეო საბჭოს პროცესებისა და ქცევის, კომიტეტების მუშაობის შესახებ, და აგრეთვე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრსა და გარე ფასილიტატორს შორის პირადი საუბრების საფუძველზე. შეფასების შედეგები სამეთვალყურეო საბჭომ განიხილა როგორც ოფიციალურ გარემოში, ასევე მიმდინარე არაფორმალური დისკუსიების დროს.

შეფასების შედეგად გამოიკვეთა ის სფეროები, სადაც სამეთვალყურეო საბჭო კარგად მუშაობდა და განისაზღვრა მომავალი წლის პრიორიტეტული მიმართულებები. საერთო ჯამში, წევრის აზრით, სამეთვალყურეო საბჭო და კომიტეტები ეფექტურად ასრულებენ თავიანთ მოვალეობებს, რასაც მოწმობს კარგი სამუშაო ურთიერთობა როგორც წევრებს შორის, ისე სამეთვალყურეო საბჭოსა და ხელმძღვანელობას შორის. Farmland & Partners– ს სხვა კავშირი არ აქვს კომპანიასთან.

სამეთვალყურეო საბჭომ ასევე გამოავლინა სფეროები, რომლებიც დამატებით გაუმჯობესებას საჭიროებენ და დასახა მიზნები 2021 წლისთვის, შეფასების შედეგად მიღებული რეკომენდაციების განსახორციელებლად. შეფასების საფუძველზე, სამეთვალყურეო საბჭოს 2021 წლის ამოცანები იყო:

- მემკვიდრეობის დაგეგმვისა და მრავალფეროვნების შემდგომი გაუმჯობესება და განმტკიცება სამეთვალყურეო საბჭოში და ორგანიზაციის ზედა რგოლში. აღნიშნული მოიცავს ნომინაციის კომიტეტთან და HR-თან მჭიდრო თანამშრომლობას;
- შემდგომი ფოკუსირება ESG- ს საკითხების შემუშავებასა და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ინფორმაციების მართვის შესაბამისი ჩარჩოს ჩამოყალიბებაზე; და
- სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის მხარდაჭერის პროცესების შემდგომი გაუმჯობესება, მათ შორის, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების კომპონენტების ხარისხის შესაბამისობის გაუმჯობესება.

აღნიშნული ამოცანები განისაზღვრა იმ პრიორიტეტების დამატებით, რომლებიც სამეთვალყურეო საბჭომ დაადგინა კულტურის თვალსაზრისით, აგრეთვე ჯგუფის ყველა განყოფილებაში ჩვენი ღირებულებების და ბიზნესის პრინციპების დანერგვასთან დაკავშირებით.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის კრებაზე დასწრება

ქვემოთ მოცემულია ინფორმაცია 2021 წელს სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის სხდომებზე დასწრების შესახებ:

წევრები	საბჭო	აუდიტის კომიტეტი	ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი	ანაზღაურების კომიტეტი	რისკების მართვის კომიტეტი	სპეციალური კომიტეტი
ნილ ჯანინი	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	N/A	4/4	6/6	N/A	N/A
ალასდაირ ბრიჩი	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	N/A	4/4	6/6	4/4	N/A
თამაზ გიორგაძე	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	N/A	4/4	6/6	4/4	N/A
ჰანა ლოიკანენი	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	4/4	4/4	6/6	N/A	N/A
ვერონიკა მაკქაროლი ¹	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	N/A	4/4	N/A	4/4	3/3
ჯონათან მური	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	4/4	4/4	N/A	N/A	3/3
სესილ ქუილენ ²	4 / 4 დაგეგმილი 5 / 5 საგანგებო	4/4	4/4	6/6	N/A	3/3
მარიამ მეღვინეთუცესი ²	3 / 3 დაგეგმილი 4 / 4 საგანგებო	N/A	2/3	N/A	2/3	N/A

კომიტეტები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოსილება დელეგირებული აქვს შესაბამისი საბჭოს კომიტეტებისთვის, რათა შეასრულონ გარკვეული დავალებები საკუთარი სახელით, უზრუნველყონ ეფექტური მუშაობა და შესაბამისად განიხილონ საკითხები, უზრუნველყონ ფინანსური, აუდიტის, შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის საკითხების დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და ანაზღაურების გადახედვა; თუმცა, ამავდროულად, ბანკის წესდების შესაბამისად, იტოვებს უფლებას დაამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ძირითადი საკითხები, რომელიც ყოველწლიურად გადაიხედება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

¹ ქ-ნ მაკქაროლი და ბ-ნ ქუილენ ვერ დაესწრნ სამეთვალყურეო საბჭოს საგანგებო სხდომას წინასწარი ვალდებულების გამო; თუმცა მათ შეხვედრამდე საბჭოს მიაწოდეს შენიშვნები განხილულ საკითხებზე.

² მარიამ მეღვინეთუცესი საბჭოს 2021 წლის 6 მაისს შეუერთდა. იგი დაესწრო სამეთვალყურეო საბჭოს და კომიტეტის სხდომებს, რომლებიც გაიმართა მის დანიშნამდე.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები:

- აუდიტის კომიტეტი;
- რისკების მართვის კომიტეტი;
- ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი;
- ანაზღაურების კომიტეტი და;
- სპეციალური კომიტეტი.

■ აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი მონიტორინგს უწევს ფინანსური ანგარიშგების სათანადო წარმართვას და პასუხისმგებელია შიდა და გარე აუდიტორების მართვაზე, ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. განიხილავს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, IT-სა და ინფორმაციულ უსაფრთხოების (მათ შორის, კიბერუსაფრთხოების) პოლიტიკის, პროცედურებისა და სისტემების ეფექტურობას, აგრეთვე მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკების მართვის კომიტეტთან, რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობის შეფასებასთან დაკავშირებით. აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მენეჯმენტს ფინანსური ანგარიშგების პროცესთან დაკავშირებით.

აუდიტის კომიტეტის უფლებები და მოვალეობებია:

- განსაზღვროს საბუღალტრო და ანგარიშგების წესები ბანკისთვის, ზედამხედველობა გაუწიოს ამ წესების შესრულებას და შეამოწმოს ბანკის საბუღალტრო წიგნები და ჟურნალები ბანკის შიდა და გარე აუდიტის მეშვეობით;
- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის დაცვას;
- დაამტკიცოს ბანკის შიდა აუდიტის რეგულაციები და უზრუნველყოს ბანკის შიდა აუდიტის ფუნქციონირება;
- უზრუნველყოს შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობა სამეთვალყურეო საბჭოსგან და დირექტორთა საბჭოსგან;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტის საოპერაციო გეგმა მომდევნო ფინანსური წლისთვის;
- განიხილოს შიდა აუდიტის კვარტალური ანგარიშები, დაამტკიცოს და სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს წარუდგინოს აუდიტის შედეგები და რეკომენდაციები;
- ზედამხედველობა გაუწიოს შიდა აუდიტის საქმიანობას, უზრუნველყოს მისი შესაბამისობა კვარტალურ და წლიურ საოპერაციო გეგმებთან;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის დირექტორისა და ინდივიდუალური აუდიტორების მიერ განხორციელებული საქმიანობა;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტორის მიერ მომზადებული წლიური საოპერაციო გეგმა კვარტალურად და ზედამხედველობა გაუწიოს მის შესრულებას;
- შეაფასოს შიდა აუდიტის სამსახურის თითოეული თანამშრომლის საქმიანობა მათი პროფესიული უნარებისა და სამუშაოს დამოუკიდებლად შესრულების უნარის გათვალისწინებით და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან და დირექტორთა საბჭოსთან ერთად, უზრუნველყოს შიდა აუდიტის თანამშრომლობა ბანკის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან;
- რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის შიდა აუდიტის ხელმძღვანელისა და ხელმძღვანელის მოადგილის დანიშვნასთან /გათავისუფლებასთან, ასევე ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- რეკომენდაციები მისცეს (შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან ხელშეკრულების შესაბამისად) დირექტორთა საბჭოს შიდა აუდიტის სხვა თანამშრომლების დანიშვნასთან/ გათავისუფლებასთან ასევე ასეთი პირის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- ხელი შეუწყოს გარე აუდიტორების საქმიანობას; და
- თავისი საქმიანობის შესახებ პერიოდული ანგარიშები წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს

აუდიტის კომიტეტის სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც. საგანგებო შემთხვევებში, სხდომა შეიძლება მოწვეულ იქნეს სამეთვალყურეო საბჭოს მოთხოვნით. გადაწყვეტილებები მიიღება ხმების უბრალო უმრავლესობით. დამსწრე წევრებს არ აქვთ უფლება თავი შეიკავონ ხმის მიცემისგან.

ჰანა ლოიკანენი, ჯონათან მუირი და სესილი ქულიენი არიან ბანკის აუდიტის კომიტეტის წევრები. აუდიტის კომიტეტი ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს. ჯონათან მუირი არის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე.

■ რისკების მართვის კომიტეტი

რისკების მართვის კომიტეტის მთავარი მოვალეობა არის რისკის ზედამხედველობა. ის განიხილავს ბანკის რისკის აპეტიტს სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და ამოწმებს რისკს და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობას უწევს რისკის აღმოსაფხვრელად საჭირო სტრატეგიის განხორციელებას, რეგულარულად განიხილავს ბანკის რისკის პოლიტიკას, თანამშრომლობს რისკების დირექტორთან და მონიტორინგს უწევს მის საქმიანობას, აძლევს რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიებთან და პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით აუდიტის კომიტეტთან ერთად, აფასებს რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობას. რისკების მართვის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის რისკების გამოვლენას და რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიასთან დაკავშირებით. რისკების კომიტეტი რეგულარულად განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის მიერ რისკის შეფასებისას გამოყენებულ პარამეტრებსა და მეთოდოლოგიას და განიხილავს ბანკის უნარს გამოავლინოს და მართოს ახალი რისკის ტიპები. რისკების მართვის კომიტეტი ასევე განსაზღვრავს სტანდარტებს დიდი რისკების და კრიტიკული მნიშვნელობის გარკვეული რისკის ტიპების, მათ შორის და არა მხოლოდ, საკრედიტო რისკის, საბაზრო რისკის და საოპერაციო რისკის ზუსტად და დროულად გამოსავლენად.

ალასდაირ ბრიჩი, თამაზ გიორგაძე, მარიამ მეღვინეთუხუცესი და ვერონიკა მაკპაროლი არიან რისკების მართვის კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს. ვერონიკა მაკპაროლი გახდა თავმჯდომარე 2022 წლის 1 იანვარს.

■ ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი (რეკომენდებულია სისტემატურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის) რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს როგორც დირექტორების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დანიშვნის თაობაზე, უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოში არ დომინირებდეს რომელიმე ერთი ფიზიკური პირი ან პირთა მცირე ჯგუფი. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი შექმნილია იმისათვის, რომ რეგულარულად განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს სტრუქტურა, ზომა და შემადგენლობა (მათ შორის, უნარები, ცოდნა, გამოცდილება და მრავალფეროვნება). კომიტეტმა თავისი წვლილი უნდა შეიტანოს დირექტორებთან და სხვა ხელმძღვანელ აღმასრულებელ პირებთან დაკავშირებით მემკვიდრეობის დაგეგმვაში; აგრეთვე რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი და არააღმასრულებელი დირექტორების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტების წევრების დანიშვნასთან დაკავშირებით. კომიტეტი ასევე ზედამხედველობას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს ეფექტურობის ყოველწლიურ განხილვას.

სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ასევე არის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი.

ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს და რეკომენდაციას აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს გენერალური დირექტორის, გენერალური დირექტორის მოადგილეებისა და აღმასრულებელი დირექტორებისთვის შრომის ანაზღაურების წესთან დაკავშირებით, რათა უზრუნველყოს ანაზღაურების პაკეტების მეშვეობით ბანკის გრძელვადიანი წარმატება და ხელმძღვანელობის სათანადო ანაზღაურება ბანკის საქმიანობაში მათ მიერ შეტანილი წვლილისთვის, საბაზრო პირობებისა და აქციონერების შეხედულებების გათვალისწინებით. კომიტეტი განსაზღვრავს ზემოთ დასახელებული თანამდებობისთვის ანაზღაურების პაკეტებს, მათი დასაქმების პირობებთან ერთად და აფასებს აღმასრულებელი დირექტორების მუშაობას, შესრულების ძირითად მაჩვენებლებთან მიმართებაში. ანაზღაურების კომიტეტის ფუნქციებში შედის დირექტორთა საბჭოს და სხვა ზედა რგოლის თანამდებობის პირების დასაქმების ვადებისა და პირობების განსაზღვრა და პერიოდულად მათი საქმიანობის შეფასება. ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს გენერალური დირექტორის რეკომენდაციას ბანკის თანამშრომლების პრემიალურ ფონდთან, ასევე დირექტორთა საბჭოს და გარკვეული თანამდებობის პირების ინდივიდუალურ ბონუსებთან დაკავშირებით.

ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის წევრები არიან: ალასდაირ ბრიჩი, ჰანა ლოიკანენი(თავმჯდომარე), თამაზ გიორგაძე და სესილ ქუილენი, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს. თავმჯდომარე არის ჰანა ლოიკანენი.

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი შეიქმნა 2019 წლის 7 იანვარს კორპორაციული მართვის ინტერესებიდან გამომდინარე და უზრუნველყოფს ზედამხედველობასა და დამატებით კონტროლს ბანკში გაყოფის შემდგომ პერიოდში. სპეციალური კომიტეტის ფუნქციები მოიცავს გაყოფის შემდგომი პროცესის საერთო კონტროლს, მათ შორის, ბანკსა და ყოფილ ბიჯეო ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული გარიგებების შემოწმებასა და დამტკიცებას.

ჯონათან მუირი, სესილ ქუილენი და ვერონიკა მაკკაროლი არიან სპეციალური კომიტეტის წევრები, მისი შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს, ხოლო სესილი ქუილენი არის თავმჯდომარე.

სამეთვალყურეო საბჭოსთან ანგარიშგების პირობები

თითოეული კომიტეტისთვის განსაზღვრული და შეთანხმებულია პირობები, რომლებიც ყოველწლიურად განიხილება თითოეული კომიტეტის მიერ და ნებისმიერ ცვლილებას ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

ურთიერთობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს შორის

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) დონეზე, საბჭოს წევრებს ირჩევს ბანკის ჯგუფის აქციონერების ყოველწლიური საერთო კრება და ისინი იყოფა „აღმასრულებელ“ და „არა-აღმასრულებელ“ დირექტორებად (**არააღმასრულებელი დირექტორები**). BOGG plc-ის საბჭოს ცხრა წევრიდან რვა არის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი წევრი (დიდი ბრიტანეთის კორპორატიული მართვის წესების შესაბამისად). თითოეულ თავმჯდომარესა და არააღმასრულებელ დირექტორს აქვს მკაფიოდ განსაზღვრული როლები BOGG-ის დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, არ არის „აღმასრულებელი“ დირექტორები, რადგან აღმასრულებელი უფლებები ხორციელდება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ. სამეთვალყურეო საბჭო დანიშნულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ. სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს მის თავმჯდომარესა და კომიტეტის წევრებს.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს შორის ურთიერთობა დამატებით მოცემულია ქვემოთ:

- საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭო ინარჩუნებს პასუხისმგებლობას ჯგუფის მართვასა და ხელმძღვანელობაზე, აგრეთვე გადასცემს უფლებამოსილებას ზოგიერთ საკითხზე თავის კომიტეტებს (აუდიტის, ნომინაციის, ანაზღაურების, რისკების მართვის კომიტეტები). ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს მსგავს ფუნქციებს ბანკის დონეზე და ინარჩუნებს პასუხისმგებლობას ბანკის მართვასა და ხელმძღვანელობაზე.
- საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას, ზედამხედველობას უწევს მის განხორციელებას და განსაზღვრავს ჯგუფის პოლიტიკას, რომელიც ნაწილდება მთავარ მოქმედ შვილობილ კომპანიებზე საჭიროებისამებრ. ჯგუფის საბჭო და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, შესაბამისად, აკონტროლებს ბანკის ჯგუფის ხელმძღვანელ გუნდს და დირექტორთა საბჭოს სტრატეგიის შესრულებასა და ფინანსურ საქმიანობას შემდეგი რამდენიმე გზით, მათ შორის:

- ბანკის გენერალური დირექტორის, ფინანსური დირექტორის და გენერალური დირექტორის მოადგილეების რეგულარული ანგარიშების განხილვა ბანკის ჯგუფის საბჭოს კრებებზე და სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებზე რიგ საკითხებთან დაკავშირებით, რომელშიც შედის სტრატეგია, სტრატეგიის და ფინანსური შედეგები;
 - ბანკის ჯგუფის საბჭოს (BOGG plc) კომიტეტის თითოეული თავმჯდომარისა და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეების მიერ განახლებული მონაცემების განხილვა ყოველ დაგეგმილ რიგით კრებაზე;
 - მაკროეკონომიკისა და ბიზნეს სეგმენტის მუშაობის შესახებ განახლებული მონაცემების განხილვა ყოველ დაგეგმილ რიგით კრებაზე;
 - შიდა აუდიტის შესახებ განახლებული მონაცემების განხილვა აუდიტის კომიტეტის დაგეგმილ რიგით კრებაზე, ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ ანგარიშის წარდგენა მნიშვნელოვან საკითხებზე; და
 - ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს მიერ და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ჯგუფთან და ბანკთან დაკავშირებული რიგი სფეროების პოლიტიკის განხილვა და დამტკიცება;
- ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს აქვს ბანკის ჯგუფის საბჭოს კომპეტენციაში შემავალი კონკრეტული საკითხების გრაფიკი. საბჭო იკრიბება კვარტალში ერთხელ სტრატეგიული საკითხებისა და ბიზნესის შედეგების განხილვის მიზნით. ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს კომიტეტები ახდენენ განხილული საკითხების დოკუმენტირებას.

მემკვიდრეობის დაგეგმვისა და ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს/სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) დონეზე, ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) საბჭოს ნომინაციის კომიტეტი პასუხისმგებელია როგორც დირექტორის, ასევე აღმასრულებელი მმართველობის მემკვიდრეობის დაგეგმვაზე. ბანკის ჯგუფის საბჭოში ახალი დირექტორების დანიშვნის ოფიციალური და გამჭვირვალე პროცედურა მოქმედებს.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) მემკვიდრეობის დაგეგმვის მოდელი მოიცავს დამოუკიდებელი გარე კონსულტანტების რეკრუტირებას საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოსა და კომიტეტებში. ამ გზით საქართველოს ბანკის ჯგუფი და ბანკი მონაწილეობენ ობიექტური გადაწყვეტილების მიღების პროცესში და მათ შეუძლიათ განსაზღვრონ, აქვს თუ არა ცალკეულ კონსულტანტს საჭირო უნარები - და ცოდნა და რამდენად ესმის საბანკო საქმე, რომ დაინიშნონ საქართველოს ბანკის ჯგუფის დამოუკიდებელ არააღმასრულებელ დირექტორად და/ან ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად.

დანიშვნისას, საქართველოს ბანკის ჯგუფის არა-აღმასრულებელ დირექტორებს ეძლევათ დანიშვნის ბრძანება, რომელიც განსაზღვრავს მათი დირექტორობის პირობებს, მათ შორის გადასახდელ სამუშაო ანაზღაურებასა და სავარაუდო სამუშაო დროს. თითოეული არა-აღმასრულებელი დირექტორისთვის სავარაუდოდ დაახლოებით 25-35 დღე განისაზღვრება წელიწადში საქმიანობის შესასრულებლად. საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს კომიტეტის წევრების და/საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარის ფუნქციების შესასრულებლად საჭიროა დამატებითი დრო. ყველა არა-აღმასრულებელი დირექტორი ვალდებულია გაუფრთხილდეს დროს, რომელიც აუცილებელია ბანკის ჯგუფის საბჭოს ეფექტურობაში წვლილის შესატანად. არააღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნის წერილები ხელმისაწვდომია კომპანიის რეგისტრირებულ ოფისში ჩვეულებრივ სამუშაო საათებში.

გარე არა-აღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნა ან სხვა მნიშვნელოვანი ვალდებულება, საჭიროებს საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს წინასწარ თანხმობას. საქართველოს ბანკის ჯგუფის არა-აღმასრულებელ დირექტორებს უკავიათ გარე დირექტორების ან სხვა გარე თანამდებობები, მაგრამ ბანკის ჯგუფის საბჭო დარწმუნებულია, რომ მათ მაინც აქვთ საკმარისი დრო თავიანთი, როგორც ბანკის ჯგუფის დირექტორის, მოვალეობების შესასრულებლად და, რომ სხვა გარე დირექტორის თანამდებობები ბანკის ჯგუფისა და ბანკისთვის ღირებული გამოცდილებაა.

დირექტორთა საბჭო და მმართველი გუნდი

წინამდებარე ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის, ბანკის დირექტორთა საბჭო შედგება ქვემოთ ჩამოთვლილი წევრებისგან. დირექტორთა საბჭოს ყველა წევრის სამსახურებრივი მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160 გაგარინის ქ. 29ა

სახელი, გვარი	ამჟამინდელი თანამდებობა
არჩილ გაჩეჩილაძე	გენერალური დირექტორი
სულხან გვალია	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსების მიმართულებით
გიორგი ჭილაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვის მიმართულებით
ლევან ყულიჯანიშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულება
ვახტანგ ბობოხიძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მონაცემთა ანალიზი, ციფრული არხები
მიხეილ გომართელი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, მასობრივი საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი
ეთერი (ეთუნა) ირემაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგი (SOLO)
ზურაბ ქოქოსაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორაციული საბანკო მიმართულება

დირექტორთა საბჭოს გარდა, ქვემოთ ჩამოთვლილი პირები ბანკის უფროსი მენეჯმენტის გუნდის ნაწილს წარმოადგენენ:

სახელი, გვარი	ამჟამინდელი თანამდებობა
ზურაბ მასურაშვილი	მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი
ლევან გომშიაშვილი	მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორი
ნუცა გოგილაშვილი	ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების მართვის ხელმძღვანელი
ანა კოსტავა	მთავარი იურისტი
დავით ჭყონია	საერთაშორისო ბიზნეს დირექტორი

ქვემოთ წარმოდგენილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს და ბანკის მმართველი გუნდის წევრების პროფესიული გამოცდილება:

■ არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

არჩილ გაჩეჩილაძე საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის მთავარ აღმასრულებელ დირექტორად და გენერალურ დირექტორად 2019 წლის 28 იანვარს დაინიშნა. ამ თანამდებობაზე დაინიშნამდე, ბ-ნ გაჩეჩილაძე, 2017 წლის იანვრიდან 2019 წლის იანვრამდე, იყო Georgian Global Utilities-ის (ყოფილი BGEO Group PLC-ს ნაწილი) გენერალური დირექტორი. ბ-ნ გაჩეჩილაძე შემოუერთდა ბანკს 2009 წელს, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული ბანკინგის მიმართულებით (2009-2013) და მას შემდეგ სხვადასხვა თანამდებობას იკავებდა ბანკში და მის ჰოლდინგულ და დაკავშირებულ კომპანიებში, როგორიცაა, გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინვესტიციების მართვის მიმართულებით, (2013-2015), სს ბიჯეო ჯგუფის ფინანსური დირექტორი (2015-2016) და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით (2016-2017). ბ-ნ გაჩეჩილაძეს აქვს 20-წლიანი გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების სფეროში, მათ შორის, მას ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი პოზიცია როგორც ადგილობრივ, ასევე, საერთაშორისო ორგანიზაციებში, როგორიცაა, „თიბისი ბანკი“ (2008-2009), Lehman Brothers Private Equity (ამჟამად Trilantic Capital Partners) (2006-2008), Salford Equity Partners (2002-2004), ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD) (2001-2002), KPMG და World Bank's CERMA (1998- 2000). ბ-ნ გაჩეჩილაძე ფლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის ბაკალავრის დიპლომს და კორნელის უნივერსიტეტის MBA ხარისხს. ის ასევე არის CFA-ის ინსტიტუტის წევრი (Charterholder) და CFA-ის საზოგადოების წევრი გაერთიანებულ სამეფოში.

■ სულხან გვალია

გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსების მიმართულებით

სულხან გვალია სს „საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსების მიმართულებით 2019 წლის მაისში დაინიშნა. სულხან გვალიას აქვს საბანკო სექტორში მუშაობის დიდი გამოცდილება. სხვადასხვა წლებში ის იკავებდა წამყვან მენეჯერულ თანამდებობებს. 2005 წლიდან 2013 წლამდე ის იყო რისკების მართვის სამსახურის ხელმძღვანელი. 2013 წელს კი სათავეში ჩაუდგა კორპორატიულ საბანკო მიმართულებას, რომელსაც 2016 წლამდე ხელმძღვანელობდა. ამ თანამდებობაზე დაინიშნამდე, სულხან გვალია იყო TbilUniversalBank-ის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე 2004 წლის ნოემბრამდე, მანამდე სანამ საქართველოს ბანკმა შეიძინა TbilUniversalBank-ს. ამ ახალ თანამდებობაზე დაინიშნამდე, ბ-ნ გვალია იყო საქართველოში ელექტრომობილების დამტენი ინფრასტრუქტურის განმავითარებელი ერთადერთი ქართული კომპანიის E-Space Limited, Tbilisi-ის დამფუძნებელი. ის ასევე არის არააღმასრულებელი დამოუკიდებელი დირექტორი „Incombank“-ში (სომხეთი) 2018 წლიდან. ბ-ნ გვალიას აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

■ გიორგი ჭილაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვის მიმართულებით

გიორგი ჭილაძე საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ რისკების მართვის დარგში 2013 წლის სექტემბერში დაინიშნა. ის დაბრუნდა ბანკში სამუშაოდ, 2008-2011 წლებში, გიორგის ეკავა საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის პოსტი ფინანსების დარგში. 2012-2013 წლებში, ბატონი ჭილაძე იყო საპარტნიორო ფონდის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე და ის ასრულებდა BTA ბანკის (საქართველო) გენერალური დირექტორის მოვალეობას 2005-2008 წლებში. BTA ბანკში გადასვლამდე, ის იყო სადაზღვევო კომპანიის „ევროპეისის“ სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი წევრი და მენეჯმენტის საკითხებში საკონსულტაციო ფირმის შპს „Altergroup-ის“ დამფუძნებელი პარტნიორი. ბატონი ჭილაძე მანამდე მუშაობდა აშშ-ში, ქ. ნიუ- იორკში, Bear Stearns-ის პროგრამული ვაჭრობის განყოფილებაში, სანამ საქართველოში დაბრუნდებოდა 2003 წელს. გიორგი ჭილაძეს მიღებული აქვს ჯონს ჰოპკინსის უნივერსიტეტის მეცნიერების დოქტორის წოდება ფიზიკაში, ბალტიმორში, მერილენდი და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი ფიზიკაში.

■ ლევან ყულიჯანაშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულება

ლევან ყულიჯანაშვილი საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ საოპერაციო მიმართულებით 2017 წლის სექტემბერში დაინიშნა. მანამდე, ის იყო BGEO Group plc-ის ფინანსური დირექტორი და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე ფინანსების მიმართულებით (2016 წლის თებერვლიდან). ის საქართველოს ბანკში 1997 წლიდან მოღვაწეობს. ბანკში მუშაობის 20 წლის მანძილზე, ბ-ნ ყულიჯანაშვილი იკავებდა სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობებს, მათ შორის, 2009 წლიდან, ის იყო შესაბამისობისა და შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი (გენერალური დირექტორის მოადგილედ დანიშვნამდე), ფინანსები, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის უფროსი (2000-დან 2009-მდე), ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის ხელმძღვანელი, სტრატეგიისა და დაგეგმვის დეპარტამენტისა (1999-2000 წლებში) და ფინანსური ანალიტიკური სამსახურის უფროსი (1997-1999 წლებში). მას აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის დიპლომი ეკონომიკასა და ვაჭრობაში და გრენოზლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხი.

■ ვახტანგ ზოზოხიძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, მთავარი აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიები, მონაცემთა ანალიზი, ციფრული არხები

ვახტანგ ზოზოხიძე 2018 წლის 23 მარტს სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ დაინიშნა ინფორმაციული ტექნოლოგიების განხრით. მანამდე ის მუშაობდა IT -ს ხელმძღვანელად 2016 წლის აპრილიდან. მან კარიერა 2005 წელს საქართველოს ბანკში ხარისხის კონტროლის მენეჯერის პოზიციით დაიწყო. 2010 წელს ის გადავიდა სს ბანკ რესპუბლიკაში. ბ-ნ ზოზოხიძე დაბრუნდა ბანკში 2010 წლის დეკემბერში როგორც IT-ის ბიზნეს კონსულტანტი და ამჟამად არის მთავარი აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიების, მონაცემთა ანალიზის, ციფრული არხების მიმართულებით. ვახტანგ ზოზოხიძე ფლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხს.

■ მიხეილ გომართელი

გენერალური დირექტორის მოადგილე, მასობრივი საცალო, და მიკრო ბიზნესის ბანკინგი

საცალო საბანკო საქმიანობის მნიშვნელოვანი ზრდის გამო, 2017 წლის თებერვალში, საცალო ბანკინგის ორად გაყოფის შემდეგ, ბატონი გომართელი დაინიშნა სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ, საცალო საბანკო საქმიანობა -განვითარებადი და მასობრივი საცალო და მიკრო ბიზნესის ბანკინგის მიმართულებით. მანამდე, 2009 წლის თებერვლიდან ბატონი გომართელი იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო ბანკინგის მიმართულებით. ის ბანკში მუშაობს 1997 წლის დეკემბრიდან. ამ 25 წლის განმავლობაში, მას ეკავა წამყვანი პოზიციები, მათ შორის იყო საცალო ბანკინგის თანა-თავმჯდომარე (2007 წლის მარტიდან 2009 წლის თებერვლამდე), ბიზნესის განვითარების ხელმძღვანელი (2005 წლის მარტიდან ივლისამდე), სტრატეგიისა და დაგეგმარების ხელმძღვანელი (2004-2005), ფილიალების მართვისა და გაყიდვების კოორდინაციის ხელმძღვანელი (2003 -2004), ფილიალების მართვისა და მარკეტინგის უფროსი (2002-2003) და საბანკო პროდუქტებისა და მარკეტინგის უფროსი (2000-2002). მიხეილ გომართელს მიღებული აქვს ეკონომიკის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი- თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

■ ეთერი (ეთუნა) ირემაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგი (SOLO)

ეთერი ირემაძე სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგის მიმართულებით 2021 წლის იანვარში დაინიშნა. მანამდე, 2019 წლის მაისიდან, ის იყო პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელი. ქ-ნ ირემაძეს აქვს დაახლოებით 20 წლიანი გამოცდილება ფინანსური მომსახურების საკითხებში. ეთერმა საქართველოს ბანკში კარიერა 2006 წელს დაიწყო და ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა, მათ შორის იყო Blue Chip Corporate Banking-ის განყოფილების ხელმძღვანელი, რომელშიც შედიოდა სტრუქტურირებულ სესხები, M&As, მნიშვნელოვანი გამოსყიდვები ქვეყანაში, ასევე საპროექტო დაფინანსება. ქ-ნ ირემაძე იყო Georgian Global Utilities-ის (ყოფილი BGEO Group plc) სტრატეგიული პროექტების დეპარტამენტის უფროსი, სადაც მუშაობდა მთავარი აღმასრულებელი დირექტორის უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ (2017-2019). ეთერი ირემაძეს აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის დიპლომის ხარისხი ეკონომიკასა და კომერციაში და გრენოზლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხი.

■ ზურაბ ქოქოსაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული საბანკო მომსახურება

ზურაბ ქოქოსაძე სს საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილედ, კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულებით 2021 წლის იანვარში დაინიშნა, მანამდე, 2020 წლის მაისიდან იგი იყო კორპორატიული საბანკო მომსახურების განყოფილების ხელმძღვანელი, გენერალური დირექტორის უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ. ზურაბ ქოქოსაძეს ფინანსურ სექტორში მუშაობის 20 წლიანი გამოცდილება აქვს. ის საქართველოს ბანკს 2003 წელს კორპორატიული საბანკო მიმართულების სტაჟორად შემოუერთდა, მას შემდეგ ბანკში არაერთი ხელმძღვანელი პოზიცია ეკავა, მათ შორის, იყო უფროსი კორპორატიული ბანკირი (2006-2009), FMCG სექტორის უფროსი (2009-2016), კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულების დირექტორის მოადგილე (2016-2017) და კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულების ხელმძღვანელი (2017-2020), უშუალოდ გენერალური დირექტორის მოადგილის ხელმძღვანელობის ქვეშ, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით. ბ-ნ ქოქოსაძე ბანკის კორპორატიული ბიზნეს პლატფორმის დაარსების დღიდან აქტიურად მონაწილეობს მის ფორმირებაში. ზურაბ ქოქოსაძეს ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის ბიზნეს სკოლაში აქვს მიღებული. ასევე, ფლობს გრენოზლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხს.

■ ზურაბ მასურაშვილი

მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი

ზურაბ მასურაშვილი სს საქართველოს ბანკის მცირე და საშუალო ბიზნესის ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში დაინიშნა. დანიშვნამდე, ბ-ნ მასურაშვილს 2015 წლიდან ეკავა არაერთი მაღალი თანამდებობა ბანკში, მათ შორის, იყო ექსპრეს ბიზნესის

ხელმძღვანელი, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის ხელმძღვანელი და საცალო ბიზნეს ბანკინგის ხელმძღვანელი. ბ-ნ მასურაშვილს აქვს გამოცდილება ფინანსური მომსახურებების საკითხში. 2002-2007 წლებში მას ეკავა რამდენიმე პოზიცია ისეთ საერთაშორისო ორგანიზაციებში, როგორიცაა EBRD-ის მცირე საწარმოებისთვის სესხის გაცემის პროგრამა, The World Bank-ის Access to Rural Finance in Bangladesh-ის პროგრამის კონსულტანტი ბანგლადეშში და GTZ-ის პროგრამის – Micro Finance and Reform of Rural Finance Sector -ის – კონსულტანტი. 2007-2015 წლებში, ბანკში მუშაობის დაწყებამდე, ის მუშაობდა სს პრივატბანკის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ. ბ-ნ მასურაშვილს მიღებული აქვს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი გეოლოგიაში.

■ **ლევან გომშიაშვილი**

მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორი

ლევან გომშიაშვილი სს საქართველოს ბანკის მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორად 2019 წლის მაისში დაინიშნა. ბ-ნ გომშიაშვილს აქვს საკმაოდ დიდი გამოცდილება მარკეტინგში. მან თავისი კარიერა დაიწყო საქართველოს რკინიგზაში, მის ფუნქციებში შედიოდა რეკლამირება და პროექტის მართვა. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ბ-ნ გომშიაშვილი იყო სარეკლამო კომპანიის HOLMES&WATSON -ის დამფუძნებელი, სადაც ის იყო საბანკო და სხვა სექტორების წარმომადგენელი კლიენტების პერსონალური მენეჯერი. ბ-ნ გომშიაშვილი ასევე თბილისის კომუნიკაციების სკოლის დამფუძნებელი გახლავთ, რომელიც ორიენტირებულია ExEd-ზე. ბ-ნ გომშიაშვილს აქვს ედინბურგის უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი მენეჯმენტის მიმართულებით.

■ **ნუგა გოგილაშვილი**

ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების მართვის ხელმძღვანელი

ქ-ნ გოგილაშვილი სს „საქართველოს ბანკის“ მომხმარებელთა კმაყოფილებისა და ადამიანური რესურსების მართვის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის აგვისტოში დაინიშნა. ქ-ნ გოგილაშვილს ადგილობრივ და საერთაშორისო ფინანსურ სექტორში მუშაობის ათწლიანი გამოცდილება აქვს. მან საქართველოს ბანკში კარიერა 2016 წელს დაიწყო და იყო კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების სტრატეგიული პროცესების ხელმძღვანელი და 2017 წლის იანვრიდან ეკავა მომხმარებლების კმაყოფილების მართვის დეპარტამენტის დირექტორის თანამდებობა. ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ის იყო თბილისის ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების ხელმძღვანელი. ის 2011-2014 წლებში მუშაობდა ლონდონში, JPMorgan-ის ფინანსური ანალიტიკოსის პოზიციაზე. ქ-ნ გოგილაშვილს მიღებული აქვს Cass-ის ბიზნეს სკოლის მაგისტრის ხარისხი ფინანსების მიმართულებით და ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო ინსტიტუტში.

■ **ანა კოსტავა**

მთავარი იურისტი

ქ-ნ კოსტავა სს „საქართველოს ბანკის“ მთავარ იურისტად 2021 წლის ოქტომბერში დაინიშნა. ანა კოსტავამ საქართველოს ბანკში მუშაობა 2018 წლის აპრილში დაიწყო, ჯგუფის უფროსი იურისტის თანამდებობაზე (2018-2020) და ბოლო თანამდებობაზე დანიშნამდე ბანკის მთავარი იურისტი იყო აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილის, რისკების მართვის მთავარი ოფიცის უშუალო დაქვემდებარებაში. ბანკში მოსვლამდე, ის საერთაშორისო იურიდიულ კომპანია Dechert LLP-ში მუშაობდა (2015-2018). ქ-ნ კოსტავას ასევე აქვს იურისტად მუშაობის გამოცდილება მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის საპულაციო ორგანოს სამდივნოსა (2014) და ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში (2012-2013), ხოლო მანამდე იგი დასაქმებული იყო საპარტნიორო ფონდის ერთ-ერთ პროექტში მთავარ იურისტად (2012), და ასოცირებულ წევრად იურიდიულ ფირმაში LPA (Legal Partners Associated) LLC (2010-2012). 2015 წლიდან ანა თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტის ასოცირებული ლექტორია. ანამ სამართლის მაგისტრის ხარისხი კემბრიჯის უნივერსიტეტში მიიღო, ხოლო სამართლის ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლაში. მას ასევე აქვს ჰარვარდის იურიდიული სკოლის უმაღლესი განათლების სერტიფიკატი წამყვანი კორპორაციული იურისკონსულტის სპეციალიზაციით.

■ **დავით ჭყონია**

საერთაშორისო ბიზნეს დირექტორი

დავით ჭყონია 2021 წლის მარტში დაინიშნა სს „საქართველოს ბანკის“ უფროსი მრჩეველის თანამდებობაზე, ხოლო 2022 წლის მარტში დაინიშნა საერთაშორისო ბიზნეს დირექტორად. ბანკში მოსვლამდე, ის თბილისი ბანკში მუშაობდა აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილისა და რისკების მართვის დირექტორის თანამდებობაზე. თბილისი ბანკში დასაქმებამდე, დავით ჭყონია მუშაობდა ბლექროკში დირექტორად, კერძოდ, კონსულტაციებს უწევდა ფინანსურ ინსტიტუტებსა და მარეგულირებლებს რისკის მართვასთან, საბალანსო სტრატეგიასა და რეგულირებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე. მანამდე მას ეკავა უფროსი ვიცეპრეზიდენტის თანამდებობა PIMCO-ში, პასუხისმგებელი იყო საკონსულტაციო მომსახურებებზე რისკთან დაკავშირებით. 2009-2011 წლებში მუშაობდა European Resolution Capital-ში, დახმარებას უწევდა დასავლეთ ევროპის ბანკებს NPL (პრობლემური დავალიანების მართვის) და სტრატეგიების სფეროში CEE შვილობილ კომპანიებში. 2005 წელს დავით ჭყონიამ დაიწყო მუშაობა „გოლდმან საქსში“, EMEA სტრუქტურულ და მთავარ ფინანსურ ჯგუფში, სადაც მან განახორციელა მთელი რიგი ინოვაციური ფინანსური ოპერაციები ინფრასტრუქტურისა და უძრავი ქონების სექტორში, ასიგნებების რესტრუქტურისა და ორიენტირებითაც. დავით ჭყონიამ კარიერა დაიწყო ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკში, სადაც ახორციელებდა სავალო და კაპიტალის ინვესტიციების ოპერაციებს CEE-ში. დავით ჭყონიამ დაამთავრა სან ხოსეს სახელმწიფო უნივერსიტეტი ბაკალავრის ხარისხით და პენსილვანიის უნივერსიტეტის უორტონის სკოლა – მაგისტრის (MBA) ხარისხით.

დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობა

ბანკის დირექტორთა საბჭო და მმართველი გუნდი არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის გამოყოფილი ფუნქციებისა) და, წესდების თანახმად, შედგება გენერალური დირექტორისა და არანაკლებ სამი გენერალური დირექტორის მოადგილისგან. ბანკის დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერთა და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, მის წევრებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს, მოითხოვოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრისგან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა და იგი უფლებამოსილია, სიტყვით მიმართოს აღნიშნულ კრებას. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის ანაზღაურებისა და დასაქმების სხვა პირობებს. ბანკის დირექტორთა საბჭოს გარკვეული გადაწყვეტილებები ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წინასწარ დამტკიცებას. დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად ანაწილებს პასუხისმგებლობას დირექტორთა საბჭოს წევრებს შორის. დირექტორთა საბჭოს მოვალეობებში შედის:

- ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელება;

- აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების დღის წესრიგის განხილვა, ყველა საჭირო ინფორმაციის მოპოვება, წინადადებების მომზადება და რეზოლუციების შემუშავება;
- მომავალი წლის ბიზნეს გეგმის მომზადება და წარდგენა სამეთვალყურეო საბჭოზე დასამტკიცებლად (ასეთი ბიზნეს გეგმა უნდა შეიცავდეს ბიუჯეტს, მოგებისა და ზარალის პროგნოზირებას და ბანკის ინვესტიციების გეგმას);
- ბანკის ფულადი სახსრებისა და ფასეულობების დაკრედიტების, ანგარიშსწორების, დაფინანსების, ფულადი მომსახურებების, უსაფრთხოების, საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების საკითხების განხილვა და შიდა კონტროლი;
- გადაწყვეტილებები ბანკის ფილიალებისა და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების შესახებ, ფილიალის მენეჯერებისა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ დაკისრებული ამოცანებისა და ფუნქციების შესრულების უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის და ფილიალის მენეჯერებისა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა და შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღება;
- აქციონერთა საერთო კრებასა და სამეთვალყურეო საბჭოზე მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის, კანონქვემდებარე ნორმატიული და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტების შემუშავება და ასეთ პოლიტიკასთან, კანონქვემდებარე ნორმატიულ და მარეგულირებელ დოკუმენტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა;
- კადრების დანიშნის, გათავისუფლების, ტრენინგისა და ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა;
- ნებისმიერი სხვა საკითხი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს და / ან GMS-ის მიერ შეიძლება დაეკისროს დირექტორთა საბჭოს; და
- ბანკის წესდებითა და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული მოვალეობების შესრულება.

დირექტორთა საბჭოს შეუძლია განახორციელოს შემდეგი საქმიანობა მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით:

- სხვა კომპანიებში წილებისა და აქციების შეძენა და გადაცემა, თუკი ამგვარი წილის / აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50% ან გარიგების ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- უძრავი ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გადაცემა და დატვირთვა, თუკი ამგვარი გარიგება სცილდება ბანკის ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს და მისი ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- ფილიალების დაფუძნება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ღირებულებაც, ცალკე ან ჯამში, აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- კრედიტების და სესხების აღება იმ ოდენობით, რომლის ღირებულებაც აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- კრედიტების და სესხების უზრუნველყოფა, თუ ისინი სცილდება ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს;
- ახალი სახის საბანკო საქმიანობის დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობის შეჩერება ან შეწყვეტა;
- ბანკის სამეურნეო პოლიტიკის საერთო პრინციპებისა და ბიზნეს სტრატეგიის დადგენა, წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის (გენერალური დირექტორის და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების, და ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირების) ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა;
- იმ შეთანხმების ან ხელშეკრულების დამტკიცება, რომლის შესაბამისად ბანკის მიერ გაწეული (ერთჯერადი ან რამდენიმე ეტაპად გადებული) ხარჯი აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 1%-ს;
- საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- სესხებისა და დეპოზიტების მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, მათ შორის სახაზინო აქციების გამოსყიდვა;
- სხვა ისეთი საქმიანობა, რომელიც შესაძლოა განსაზღვრული იყოს შესაბამისი კანონმდებლობით.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც ვალდებულია: დამოუკიდებლად იმოქმედოს ბანკის სახელით (სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი შესაძლო ნებართვისა და თანხმობის გათვალისწინებით); უხელმძღვანელოს დირექტორთა საბჭოს სხდომებს, ზედამხედველობა გაუწიოს დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოს და აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილებათა შესრულებას, სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით გაანაწილოს ფუნქციები დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და ბანკის სხვა ხელმძღვანელ პირებს შორის და ამ მიზნით, გამოსცეს ბრძანებები, ინსტრუქციები და სხვა მითითებები; სამეთვალყურეო საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს რეკომენდაციები ბანკის თანამშრომლების პრემიებით წახალისებისა და ანაზღაურების თაობაზე; დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული ბანკის საშტატო გეგმის შესაბამისად დანიშნოს და გათავისუფლოს თანამშრომლები; განახორციელოს ნებისმიერი სხვა საქმიანობა, რაც აუცილებელია ბანკის მიზნების განხორციელებისთვის (გარდა აქციონერთა კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დაკისრებული ფუნქციებისა). გენერალური დირექტორს შეუძლია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და ბანკის შესაბამისი დეპარტამენტების ხელმძღვანელებს დავალოს პირადად მის კომპეტენციაში შემავალი ცალკეული საკითხების გადაწყვეტა.

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის“ აქციები.

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ახორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“ („EECP“).

2021 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 80,4 მილიონი ლარი გამოყო შიდა-ჯგუფური გადასახადებისთვის (2020: GEL 21,3 მილიონი, 2019: GEL 51,3 მილიონი).

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მის მართვასა და მონიტორინგს ახორციელებს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს ფინანსური ანგარიშგების გუნდი. მათი ფუნქციები და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ბანკის ფინანსური დირექტორი. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია წლიური სრული და შუალედური შემოკლებული ინდივიდუალური და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფას-ის და ვეროკავშირის ფას-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოსცა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციებისა და ნიმუშების კრებულს, სადაც აღწერილია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მთავარი კომპონენტები, ძირითადი წესები, პროცედურები და ვადები. აღნიშნული სახელმძღვანელო რეგულარულად ნახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში მომხდარი ცვლილებების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიების დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს შესაბამის ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდეგში განიხილავს და საბოლოოდ ამტკიცებს შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგები და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ წარედგინება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგებს და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფისა და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტის ანგარიშს განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის ფინანსური დირექტორი.

ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებას განიხილავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი და რისკების მართვის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გაცემის უფლება აქვთ დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებს და ფინანსურ ანგარიშგებას და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განსახილველ საკითხებთან და გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციებთან ერთად.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მმართველობითი ანგარიშგება და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სწორი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციის, საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
13 მაისი 2022

ჰანა ლოიკანენი
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე
13 მაისი 2022

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის“ აქციები.

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ახორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯელს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“ („EECP“).

2021 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 80,4 მილიონი ლარი გამოყო შიდა-ჯგუფური გადანაწილებისთვის (2020: GEL 21,3 მილიონი, 2019: GEL 51,3 მილიონი).

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მის მართვასა და მონიტორინგს ახორციელებს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს ფინანსური ანგარიშგების გუნდი. მათი ფუნქციები და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ბანკის ფინანსური დირექტორი. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია წლიური სრული და შუალედური შემოკლებული ინდივიდუალური და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფასს-ის და ევროკავშირის ფასს-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოსცა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციებისა და ნიმუშების კრებულს, სადაც აღწერილია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მთავარი კომპონენტები, ძირითადი წესები, პროცედურები და ვადები. აღნიშნული სახელმძღვანელო რეგულარულად ნახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში მომხსენიებული ცვლილებების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიების დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს შესაბამის ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდეგში განიხილავს და საბოლოოდ ამტკიცებს შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგები და საინფორმაციო პაკეტი შემდგომ წარედგინება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგებს და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფისა და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტის ანგარიშს განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის ფინანსური დირექტორი.

ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებას განიხილავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი და რისკების მართვის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გაცემის უფლება აქვთ დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებს და ფინანსურ ანგარიშგებას და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განსახილველ საკითხებთან და გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციებთან ერთად.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მმართველობითი ანგარიშგება და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სწორი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციის, საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ბრძანებით:

არჩილ გაჩეილაძე
გენერალური დირექტორი
13 მაისი 2022

ჰანა ლოიკანენი
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე
13 მაისი 2022

დამატებითი ინფორმაცია

მიითითებები

ბანკი	სს საქართველოს ბანკი
BOGG plc	საქართველოს ბანკის ჯგუფი
საბჭო	საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო
დირექტორები	საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს წევრები
ჯგუფი	სს საქართველოს ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები
ანგარიში	სს საქართველოს ბანკის მმართველობითი ანგარიში
წესდება	სს საქართველოს ბანკის წესდება
GMS	აქციონერთა საერთო კრება
სებ კოდექსი	საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 27 სექტემბრის #215/04 ბრძანებით დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსი, მასში შტაბილი ცვლილებების გათვალისწინებით.
ფასს	საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები
სამეთვალყურეო საბჭო	ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო
დირექტორთა საბჭო/აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა	ბანკის დირექტორთა საბჭო (მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი და აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილეები)
ფინანსური დირექტორი	ბანკის ფინანსური დირექტორი
რისკების დირექტორი	ბანკის რისკების დირექტორი
ჩვენ/ჩვენი	წინამდებარე ანგარიშში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ გულისხმობს ჯგუფს. ამასთან, ჯგუფი მოიცავს და მოქმედებს შვილობილი კომპანიების მეშვეობით, რომლებიც არიან იურიდიული პირები საკუთარი მართვის სტრუქტურით (როგორც მოცემულია ამ ანგარიშის შესაბამის ნაწილებში). ამ თვალსაზრისით, საქართველოში საბანკო ბიზნესის კონტექსტში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ -ს გამოყენებისას ვგულისხმობთ სს „საქართველოს ბანკს“. ანალოგიურად, „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ ბელარუსის საბანკო კონტექსტში გულისხმობს BNB- ს, თუ წინამდებარე მმართველობით ანგარიშში სხვა რამ არ არის მითითებული.
y-o-y	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
ppts	პროცენტული პუნქტი

გამოყენებული ტერმინების განმარტებები

ალტერნატიული შესრულების შეფასება (APMs) წინამდებარე ანგარიშში ხელმძღვანელობა იყენებს სხვადასხვა APM-ს, რომლებიც, მათი აზრით, დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას იძლევა ჯგუფის ფინანსური საქმიანობის შესახებ. APM-ები არ არის განსაზღვრული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით, ასევე არ შეიძლება მათი პირდაპირი შედარება სხვა კომპანიებთან, რომლებიც იყენებენ მსგავს მონაცემებს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ აღნიშნული APM-ები უზრუნველყოფს ჩვენი ფინანსური საქმიანობის უკეთესად წარმოდგენას, რადგან ამ ზომებს ხელმძღვანელობა იყენებს ჩვენი ოპერაციების შესაფასებლად და ყოველდღიური საოპერაციო გადაწყვეტილებების მისაღებად.

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (EPS) ჯგუფის აქციონერებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება, შვარდებული იმავე წლის მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან.

საბალანსო ღირებულება ერთ აქციაზე (BVPS) ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალის ფარდობა წლის ბოლოს განთავსებულ აქციებთან; წმინდა განთავსებული აქციები ტოლია წლის ბოლოს განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობისა, წლის ბოლოს საბაზისო აქციების გამოკლებით.

მუდმივი გაცვლითი კურსი. ცვლილებები მუდმივი გაცვლითი კურსის დაშვებით.

საკრედიტო რისკის ხარჯი. წლის განმავლობაში მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელი ზარალი შეფარდებული იმავე წლის მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ რაოდენობასთან.

ფონდების მოზიდვის ხარჯი. წლის საპროცენტო ხარჯის ფარდობა ყოველთვიურ საშუალო პროცენტთან ვალდებულებებთან.

ხარჯების შემოსავალთან ფარდობის კოეფიციენტი პერიოდის მთლიანი საოპერაციო ხარჯები, შეფარდებული იმავე პერიოდის მთლიან შემოსავლებთან.

გაყოფა საქართველოს ბანკის ჯგუფი (Bank of Georgia Group PLC) აერთიანებდა საბანკო და საინვესტიციო ბიზნესებს ჯგუფის გაყოფამდე, რომელიც დასრულდა 2018 წლის 29 მაისს. გაყოფის შედეგად ჯგუფს გამოეყო საინვესტიციო საქმიანობა (შემდგომში "გაყოფა").

მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები წინამდებარე ანგარიშში წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხულ საპროცენტო შემოსავლებზე ECL-ის გარეშე.

პროცენტური ვალდებულებები ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები და სხვა ვალდებულებები.

საპროცენტო სარგებლის მქონე აქტივები (ფულადი სახსრების გარეშე) მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (კორპორატიული აქციების გამოკლებით) და მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები.

ლევერიჯი მთლიანი ვალდებულებების ფარდობა მთლიან კაპიტალთან.

ლიკვიდური აქტივები ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული წმინდა ფულადი სახსრების გადინებასთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს).

სესხის სარგებელი მომხმარებელზე გაცემული სესხებიდან და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ ბალანსთან.

NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ძირითადი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

NBG (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი საზედამხედველო კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ მთლიან რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) უდრის წმინდა საპროცენტო შემოსავალს, შეფარდებულს იმავე პერიოდის საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივების საშუალო მაჩვენებელთან.

წმინდა სესხები მმართველობითი ანგარიშების ყველა ნაწილში, კონსოლიდირებული აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშების გარდა, წმინდა სესხები განისაზღვრება, როგორც მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანაზღაურების გამოკლებით.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR) სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობა (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან (როგორც ამას ადგენს ეროვნული ბანკი).

უმოქმედო სესხები (NPLs) 90 დღეზე მეტით ვადაგადაცილებული სესხები და ხელმძღვანელობის მიერ შეფასებული ნებისმიერი დამატებითი პოტენციური ზარალი

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელ ზარალს ანაზღაურებას დამატებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულება, შეფარდებული უმოქმედო სესხებთან.

საოპერაციო ლევერიჯი საოპერაციო შემოსავლის პროცენტული ცვლილება საოპერაციო ხარჯების პროცენტული ცვლილების გამოკლებით.

საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA) წლის მოგება შეფარდებული იმავე წლის საშუალო მთლიან აქტივებთან.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი წლიური მოგება შეფარდებული ჯგუფის აქციონერებისთვის განკუთვნილ საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველთვიურ მაჩვენებელზე.

ბუღალტრული აღრიცხვის,
ანგარიშგებისა და აუდიტის
შესახებ საქართველოს
კანონის მე -7 მუხლის მე -10
პუნქტის მოთხოვნების
შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში

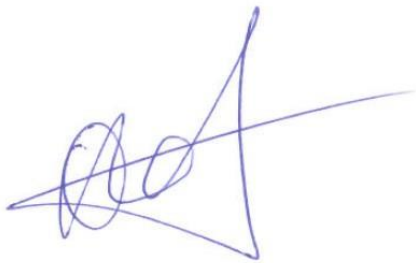
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2022 წლის 14 აპრილს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

13 მაისი 2022წ.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2022 წლის 14 აპრილს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

13 მაისი 2022წ.

კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება
დამოუკიდებელი
აუდიტორის ანგარიშთან
ერთად

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2021 წ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	3
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	4
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	5

კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	6
2. მომზადების საფუძველი	6
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა.....	8
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	36
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ.....	46
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	50
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	50
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	51
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.....	52
10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები.....	72
11. საინვესტიციო ქონება.....	78
12. გუდვილი	78
13. გადასახადით დაბეგვრა	79
14. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები.....	82
15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები.....	83
16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	84
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	85
18. პირობითი ვალდებულებები	86
19. საკუთარი კაპიტალი	87
20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.....	89
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	90
22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	91
23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	93
24. წმინდა არარეგულარული მუხლები.....	94
25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები	94
26. რისკის მართვა.....	97
27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	121
28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	127
29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	131
30. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	132
31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები	134

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება	
ვინაიდან მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ („ფასს 9“) მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა კომპლექსურია და განსჯას საჭიროებს, ეს საკითხი აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ.	ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენის პროცესი და შევაფასეთ კონტროლის იმ ძირითადი მექანიზმების მოწყობა და ქმედუნარიანობა, რომლებიც მოიცავდა ინდივიდუალური რეზერვის შექმნისთვის სესხების იდენტიფიკაციის, რისკის შესაბამისი დონის მიხედვით მსესხებლების კლასიფიკაციის და გაუფასურების ეტაპების, საკრედიტო მონიტორინგის, მონაცემთა სიზუსტისა და სისრულის კონტროლს. კონტროლის ავტომატიზებული მექანიზმების შემოწმებაში საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჩვენი სპეციალისტები ჩაერთეთ.
დანაკარგების გამო სესხების გაუფასურება გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე ინდივიდუალური სასესხო რეზერვის შექმნით, და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე.	

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
კოლექტიური და ინდივიდუალური დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე. მაგალითად: ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელ მოდელში გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები; ▶ სესხების განაწილება პირველ, მეორე, მესამე სტადიებზე ან შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ კატეგორიაზე ფასს 9-ით დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით, კოვიდ-19-ის გავლენის და მასთან დაკავშირებული შედავათების გათვალისწინებით, როგორიცაა გადახდის გადავადება და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოვლენა; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის შედეგის წინასწარ შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, მათ შორის კოვიდ-19-ის გავლენის ქვეშ მყოფი სცენარებისა, მათში 2021 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით შესულ ცვლილებებთან ერთად; ▶ მოდელირების შემდგომი კორექტირებების მართებულობა, სისრულე და შეფასება; ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით.	აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ: ▶ შევამოწმეთ საკრედიტო რისკის მოდელები და დაშვებები, რომლებიც გამოყენებულია დარეზერვების ძირითადი პარამეტრების დადგენისა და თითოეული პორტფელისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განსაზღვრისთვის; ▶ შევამოწმეთ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომელსაც იგი ეყრდნობა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ინდივიდუალურად და კოლექტიურად დადგენისას, რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით; ▶ შევამოწმეთ სესხების გადანაწილება გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; ▶ შევამოწმეთ პროგნოზირებული სამომავლო ფულადი ნაკადები, უზრუნველყოფის საგნიდან მიღებული ფულადი ნაკადების ჩათვლით, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებზე გაცემულ მნიშვნელოვნად გაუფასურებულ სესხებსა და ავანსებს; ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო არსებული ეკონომიკური სიტუაციის ეფექტის შეფასებასთან დაკავშირებით ხელმძღვანელობის განსჯის შეფასება.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
► ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა. რეზერვის დადგენისას გამოყენებული განსჯისა და მოდელირების სხვადასხვა ხერხის გამო, დაშვებებმა და პროგნოზებმა შეიძლება განაპირობოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული რეზერვი. მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის დართულ მე-9 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 22-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.	ჩვენს აუდიტის პროცედურებში შედიოდა ჯგუფის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის შეფასება, რომლითაც იგი ქმნის რეზერვებს მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის. ჩვენ შევაფასეთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული საკრედიტო რისკის ფაქტორები და ნორმები იმის დასადგენად, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა - ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად. შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული სესხები ინდივიდუალურად შევაფასეთ, რათა დაგვედგინა შესაფერის სტადიაზე იყვნენ თუ არა განაწილებულები, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ან დეფოლტის პოტენციური მაჩვენებლების გათვალისწინებით და ასევე ხელმძღვანელობას გამოვკითხეთ სტადიებს შორის გადატანის საფუძველი. შევაფასეთ საანგარიშგებო თარიღისთვის ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობა და შევაფასეთ მეთოდოლოგიაში შესული ცვლილებების მართებულობა. კოლექტიურად შეფასებული რეზერვის შესამოწმებლად, მოდელირების ჩვენი შიდა სპეციალისტების მხარდაჭერით შევაფასეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მთავარი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები და ასევე შევაფასეთ საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებაში. ჩვენ შევაფასეთ მოდელირების შემდგომი კორექტირებები, რომლებიც გამოყენებულია კოვიდ-19-ის გამო მოდელის არაეფექტურობაზე რეაგირების მიზნით და რისკის შემთხვევის გამო

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
	მოდელირებული შედეგის ზრდა. მოდელირების ჩვენი სპეციალისტების დახმარებით, ჩვენ განვიხილეთ ამ განსჯის სისრულე და მართებულობა გამოყენებული განსჯისა და მეთოდოლოგიის გაანალიზებით. შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ საკრედიტო რისკით მნიშვნელოვნად გაუფასურებული კორპორაციული კრედიტები და საფუძვლიანად შევამოწმეთ სამომავლო ფულადი ნაკადების შესახებ დაშვებები, უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებისა და მოსალოდნელი შედეგების დადგომის ალბათობების ჩათვლით. ყურადღება გავამახვილეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე იმ მსესხებლების შემთხვევაში, რომლებიც ყველაზე მეტად დააზარალა კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეულმა ეკონომიკურმა კრიზისმა. შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ განმარტებითი შენიშვნების საკმარისობა და მართებულობა.
საინვესტიციო ქონების შეფასება	
ჯგუფი საინვესტიციო უძრავი ქონებისთვის სამართლიანი ღირებულების მოდელს იყენებს. ჯგუფმა საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად პროფესიონალი შემფასებელი დაიქირავა. უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს გაურკვეველობა და ეყრდნობა ვარაუდებს. ამასთან, ჯგუფის უძრავი ქონება ძირითადად საქართველოში მდებარეობს, სადაც მეორადი ბაზარი შედარებით არალიკვიდურია, რის გამოც იზრდება ამ შეფასებებში განსჯის გამოყენების აუცილებლობა. ეს შეფასებები, მათი დიდი მნიშვნელობისა და სუბიექტური ხასიათის გამო აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხია.	ჯგუფის უძრავი ქონების ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე ობიექტების შესაფასებლად, რომლებიც შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ, დავიქირავეთ უძრავი ქონების შეფასების სპეციალისტები. სპეციალისტებმა ასევე შეაფასეს ჯგუფის მიერ დაქირავებული გარე შემფასებლების კომპეტენტურობა და ობიექტურობა, გაანალიზეს გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები და შეამოწმეს შემფასებლების მიერ წარმოდგენილი მონაცემები.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
საინვესტიციო ქონების შეფასების შესახებ ინფორმაცია ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-3 შენიშვნაში „მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა“, მე-11 შენიშვნაში „საინვესტიციო ქონება“ და 28-ე შენიშვნაში „სამართლიანი ღირებულების შეფასება“.	რაც შეეხება ქონებას, რომლებიც არ ექვემდებარებოდა გარეშე სპეციალისტის მიერ ინდივიდუალურად შეფასება, შევამოწმეთ ხელმძღვანელობის დაშვებები საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში ასეთი ობიექტების ფასების მერყეობის შესახებ. ეს დავასაბუთეთ გარეშე შემფასებლების მიერ მომზადებული ბაზრის მიმოხილვის ანგარიშების გაცნობით, ჯგუფის უძრავი ქონების პორტფელში გარკვევით და ემპირიული საბაზრო ინფორმაციის მოძიებით. განვიხილეთ, რამდენადაა აღიარებული შეფასების შედეგები და ჯგუფის განმარტებები საინვესტიციო ქონების შეფასებასთან დაკავშირებით.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ჯგუფის 2021 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

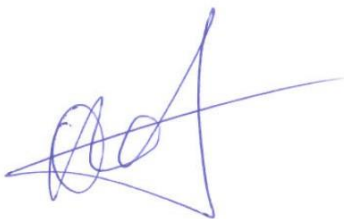
- ▶ მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნესოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რომ გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ექვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ შესაბამის გარანტიებს.

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2022 წლის 14 აპრილი.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ შესაბამის გარანტიებს.

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა გადაწონოს ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

14 აპრილი, 2022 წ.

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა-	2021	2020	2019
	ნები			
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,494,452	1,983,188	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,917,939	2,007,581	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	2,563,961	2,513,472	1,761,023
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	15,998,166	14,003,526	11,766,754
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		23,432	1,501	2,585
გადახდილი ავანსები		58,160	43,638	51,117
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		6,243	5,995	5,983
აქტივის გამოყენების უფლება	10	77,676	82,804	95,990
საინვესტიციო ქონება	11	231,707	234,835	228,666
ძირითადი საშუალებები	10	343,025	346,867	339,726
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	124,775	110,361	95,471
მოგების გადასახადი აქტივები	13	292	22,033	282
სხვა აქტივები	14	241,200	316,404	133,010
გასაყიდად გამოჩნული აქტივები		46,731	62,648	36,284
სულ აქტივები		23,161,212	21,768,306	18,323,223
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	15	14,081,438	14,052,479	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	4,118,462	3,124,939	3,684,921
გამომწვევებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	1,460,479	1,567,558	2,140,781
საიჯარო ვალდებულებები	10	85,098	95,201	94,518
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		76,600	51,408	50,064
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	110,868	62,434	37,918
სხვა ვალდებულებები	14	177,044	325,987	100,929
სულ ვალდებულებები		20,109,989	19,280,006	16,245,826
საკუთარი კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		180,969	216,974	183,875
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(10)
სხვა რეზერვები		(24,070)	47,997	(30,874)
გაუნაწილებელი მოგება		2,866,340	2,195,345	1,896,412
სულ საკუთარი კაპიტალი		3,051,223	2,488,300	2,077,397
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		23,161,212	21,768,306	18,323,223

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

ჰანა ლოიკანენი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე

14 აპრილი, 2022 წ.

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020	2019
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,494,452	1,983,188	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,917,939	2,007,581	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	2,563,961	2,513,472	1,761,023
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	15,998,166	14,003,526	11,766,754
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები		23,432	1,501	2,585
გადახდილი ავანსები		58,160	43,638	51,117
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		6,243	5,995	5,983
აქტივის გამოყენების უფლება	10	77,676	82,804	95,990
საინვესტიციო ქონება	11	231,707	234,835	228,666
ძირითადი საშუალებები	10	343,025	346,867	339,726
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	124,775	110,361	95,471
მოგების გადასახადი აქტივები	13	292	22,033	282
სხვა აქტივები	14	241,200	316,404	133,010
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		46,731	62,648	36,284
სულ აქტივები		23,161,212	21,768,306	18,323,223
ვალდებულებები				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	15	14,081,438	14,052,479	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	4,118,462	3,124,939	3,684,921
გამომშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	1,460,479	1,567,558	2,140,781
საიჯარო ვალდებულებები	10	85,098	95,201	94,518
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		76,600	51,408	50,064
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	110,868	62,434	37,918
სხვა ვალდებულებები	14	177,044	325,987	100,929
სულ ვალდებულებები		20,109,989	19,280,006	16,245,826
საკუთარი კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		180,969	216,974	183,875
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(10)
სხვა რეზერვები		(24,070)	47,997	(30,874)
გაუნაწილებელი მოგება		2,866,340	2,195,345	1,896,412
სულ საკუთარი კაპიტალი		3,051,223	2,488,300	2,077,397
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		23,161,212	21,768,306	18,323,223

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

ჰანა ლოიკანენი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე

14 აპრილი, 2022 წ.

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020	2019
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი		1,796,788	1,539,643	1,388,391
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		28,737	32,067	25,610
საპროცენტო შემოსავალი		1,825,525	1,571,710	1,414,001
საპროცენტო ხარჯი		(870,013)	(795,299)	(622,130)
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო		(14,629)	(11,415)	(8,298)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	20	940,883	764,996	783,573
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო		382,630	269,640	278,251
საკომისიო ხარჯი		(194,294)	(133,401)	(125,969)
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, წმინდა	21	188,336	136,239	152,282
წმინდა სავალუტო შემოსულობა		107,801	98,938	118,590
წმინდა სხვა შემოსავალი		67,511	43,206	17,728
საოპერაციო შემოსავალი		1,304,531	1,043,379	1,072,173
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	22	(254,153)	(216,657)	(223,657)
ადმინისტრაციული ხარჯები	22	(119,558)	(94,959)	(97,659)
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	10	(83,682)	(75,934)	(73,275)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(3,822)	(4,437)	(3,984)
საოპერაციო დანახარჯები		(461,215)	(391,987)	(398,575)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან		(3,781)	782	789
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე		839,535	652,174	674,387
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	23	(4,113)	(239,341)	(87,734)
მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე				
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფინანსურ	23	(4,950)	(8,025)	(885)
იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე				
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო (ზარალი) / ამოღება	23	9,252	(22,661)	347
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები		(20,488)	(13,458)	(12,180)
რისკის ხარჯი		(20,299)	(283,485)	(100,452)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი		819,236	368,689	573,935
არარეგულარულ მუხლებამდე				
წმინდა არარეგულარული მუხლები	24	(610)	(41,416)	(4,591)
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე		818,626	327,273	569,344
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	(74,815)	(20,775)	(56,457)
წლის მოგება		743,811	306,498	512,887
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	19	26.5800	10.9527	18.3280

6-135 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020	2019
წლის მოგება		743,811	306,498	512,887
სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი)				
<i>სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომელიც მომდევნო წლებში რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში:</i>				
– სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	8	(39,431)	78,490	(41,452)
– რეალიზებული (შემოსულობა) ზარალი ფინანსური აქტივებიდან, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(30,044)	(2,854)	(5,473)
– ცვლილება იმ სავალო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და რეკლასიფიცირებული მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში		(880)	(104)	(129)
– (ზარალი) შემოსულობა საკურსო სხვაობებიდან		(7,381)	(3,708)	9,927
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიკაცია ხდება მომდევნო წლებში		(77,736)	71,824	(37,127)
<i>სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიკაცია მოგებაში ან ზარალში არ ხდება მომდევნო წლებში:</i>				
– საინვესტიციო ქონებაში რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება		2,359	-	-
– წმინდა ზარალი ინვესტიციებიდან წილობრივ ინსტრუმენტებში, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		884	(518)	(54)
წმინდა სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიკაცია არ ხდება მოგებაში ან ზარალში მომდევნო წლებში		3,243	(518)	(54)
წლის სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი)		(74,493)	71,306	(37,181)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		669,318	377,804	475,706

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები	სხვა რეზერვები	გაუნაწილე- ბელი მოგება	სულ კაპიტალი
2018 წლის 31 დეკემბერი	27,994	174,011	(9)	11,048	1,517,984	1,731,028
წლის მოგება	-	-	-	-	512,887	512,887
წლის სხვა სრული ზარალი	-	-	-	(41,922)	4,741	(37,181)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(41,922)	517,628	475,706
საკუთარი კაპიტალის ზრდა აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით	-	61,272	-	-	-	61,272
გამოსყიდული აქციების ყიდვა	-	(106)	(1)	-	-	(107)
ბანკის აქციონერებისთვის გადახდილი (შენიშვნა 19)	-	-	-	-	(139,200)	(139,200)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების პროგრამის ფარგლებში (შენიშვნა 25)	-	(51,302)	-	-	-	(51,302)
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,994	183,875	(10)	(30,874)	1,896,412	2,077,397
წლის მოგება	-	-	-	-	306,498	306,498
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	(7,565)	71,306
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	298,933	377,804
საკუთარი კაპიტალის ზრდა აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით	-	54,361	-	-	-	54,361
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების პროგრამის ფარგლებში (შენიშვნა 25)	-	(21,262)	-	-	-	(21,262)
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,994	216,974	(10)	47,997	2,195,345	2,488,300
წლის მოგება	-	-	-	-	743,811	743,811
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	(72,067)	(2,426)	(74,493)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(72,067)	741,385	669,318
საკუთარი კაპიტალის ზრდა აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით	-	44,444	-	-	-	44,444
ბანკის აქციონერებისთვის გადახდილი დივიდენდები (შენიშვნა 19)	-	-	-	-	(70,390)	(70,390)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების პროგრამის ფარგლებში (შენიშვნა 25)	-	(80,449)	-	-	-	(80,449)
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,994	180,969	(10)	(24,070)	2,866,340	3,051,223

6-107 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
მიღებული პროცენტი		1,826,656	1,431,082	1,384,282
გადახდილი პროცენტი		(885,881)	(797,265)	(613,347)
მიღებული საკომისიო		372,057	281,056	255,032
გადახდილი საკომისიო		(194,294)	(133,401)	(125,969)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან		134,819	98,498	100,554
მოხმარებელზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	9	81,329	44,472	35,524
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებული (გადახდილი) ფულადი სახსრები		(235)	1,601	(11,814)
სხვა მიღებული შემოსავალი		33,687	5,902	1,993
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(209,709)	(162,296)	(166,867)
გადახდილი ზოგადი, ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები		(128,496)	(93,027)	(77,334)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		1,029,933	676,622	782,054
საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა) კლება				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		89,925	(143,914)	(193,008)
მოხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		(2,172,141)	(1,291,444)	(2,139,802)
გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები		(49,629)	(3,216)	10,198
საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა (კლება)				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		991,565	(773,597)	834,394
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(36,225)	(205,171)	45,198
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები		33,553	2,836,175	1,431,541
სხვა ვალდებულებები		31,100	(27,448)	22,825
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		(81,919)	1,068,007	793,400
მოგების გადახდილი გადასახადი		(4,640)	(18,010)	(28,297)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(86,559)	1,049,997	765,103
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) ფულადი ნაკადები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების (შესყიდვა) გაყიდვა, წმინდა		(86,195)	(667,378)	121,209
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების და გასაყიდად გამიზნული აქტივების გაყიდვიდან		124,805	75,388	64,665
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან		870	549	5,315
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(86,703)	(95,089)	(107,067)
მიღებული დივიდენდები		401	632	210
საინვესტიციო საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(46,822)	(685,898)	84,332
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული ფულადი ნაკადები				
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა (შენიშვნა 17)		(28,825)	(120,549)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა		(46,706)	(440,410)	-
შემოსულობა დამატებითი პირველადი კაპიტალის სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		-	-	268,160
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი ნაწილის დასაფარად ფულადი გადახდები		(28,672)	(11,525)	(8,205)
გადახდილი დივიდენდები		(70,222)	(33)	(138,926)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდის პროგრამის ფარგლებში (შენიშვნა 25)		(80,449)	(21,262)	(51,302)
გამოსყიდული აქციების შესყიდვა		-	-	(107)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(254,874)	(593,779)	69,620
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(100,529)	53,601	19,633
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		48	62	(7)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა		(488,736)	(176,017)	938,681
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	1,983,188	2,159,205	1,220,524
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	1,494,452	1,983,188	2,159,205

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში ბანკის 211 ფილიალი მოქმედებს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 211, 2019 წლის 31 დეკემბერი: 272). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29. ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ბანკი და მისი დანარჩენი შვილობილი კომპანიები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

აქციონერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ სხვა*	19.78%	19.78%	19.78%
სულ	0.44%	0.44%	0.44%
	100.00%	100.00%	100.00%

*საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფასიკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2021 წლის ანგარიშგებისთვის.

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი კომპანიები ვალდებული არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი კომპანიები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით; და
- გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

ფუნქციონირებადი საწარმო

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენებისას ხელმძღვანელობამ მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მთავარი რისკები და გაურკვევლობა, რაც ახლავს ამ მიზნების მიღწევას, და საქმიანობის შედეგები. დირექტორთა საბჭომ საფუძვლიანად შეაფასა ჯგუფის ფინანსური პროგნოზები, რაც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს საანგარიშგებო თარიღიდან 12-თვიანი პერიოდისთვის, სტრესგამძლეობის ანალიზის ჩატარებით, უკიდურესად პესიმისტური სცენარის ჩართვით და სტრესგამძლეობის უკუტესტირებით, რაც მოიცავდა შეფერხების იმ დონის შეფასებას, რომელმაც შეიძლება ჯგუფის მარცხი განაპირობოს. შეფასებამ მოიცვა ჯგუფის პროგნოზირებულ შედეგებზე, ლიკვიდურობის, დაფინანსებისა და კაპიტალის პოზიციებზე კოვიდ-19-ის პანდემიის და რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტის გავლენის შესაძლო შედეგების ანალიზი. ამაზე დაყრდნობით დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ აქვს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ბანკი და ჯგუფი, მთლიანობაში ფლობს საკმარის რესურსს, რომ გააგრძელოს საოპერაციო საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ექვსის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

შვილობილი კომპანიები, მეკავშირე კომპანიები და კორპორატიული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ, მეკავშირე კომპანიებს და 10%-ზე მეტ კორპორატიულ წილებს:

შვილობილი კომპანიები	ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწინდებო კაპიტალში						ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემძენის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი									
	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი									
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გაერთიანებულ სამეფოში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	-	-	-	გაერთიანებული სამეფო	ლონდონი, ბრუკ სტრიტი 84, W1K 5EH	ინფორმაციის გაზიარება და საბაზრო კვლევა	17/8/2010	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
აიპი „ფონდი სიციხის ხე“ (ყოფილი აიპი „საქართველოს ბანკის მომავლის ფონდი“)	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	-	-	-	საქართველო	თბილისი, 0105, პუშკინის ქ. 3	საქველმოქმედო საქმიანობა	25/8/2008	-	არაკომერციული ორგანიზაცია
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში (ა)	100.00%	100.00%	100.00%	6,886	6,886	6,282	უნგრეთი	-	-	უნგრეთი	1054 ბუდაპეშტი, თვისუფლების მოედნის #7; საბანკო ცენტრი	წარმომადგენლობა	18/6/2012	-	წარმომადგენლობა
სს „საქართველოს ბანკის“ წარმომადგენლობა თურქეთში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	-	-	-	თურქეთი	Suleyman Selah Caddesi No:48 3. Blok Daire 42 Akaretler Beşitay 34357	წარმომადგენლობა	25/12/2013	-	წარმომადგენლობა
შპს „საქართველოს ფინანსური ინვესტიცია“	100.00%	100.00%	100.00%	3,577	3,577	3,577	ისრაელი	-	-	ისრაელი	7 Menahem Begin, Ramat Gan 52601, ისრაელი	ინფორმაციის გაზიარება და საბაზრო კვლევა	9/2/2009	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
შპს „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტი“	(b)	(b)	(b)	-	-	-	საქართველო	-	-	საქართველო	თბილისი, 0194, მიცვეიძის ქ.29	განათლება	15/10/2013	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
„ბენდერლუკ ინვესტიმენტ ლიმიტედი“	100.00%	100.00%	100.00%	58,745	58,745	58,745	კვიროსი	-	-	კვიროსი	არქ. მაკარიუ III 58, ირის თაღური, მე-8 საბაზრო, ოფისი 702, 1075, ნიკოზია	ინვესტიციების მართვა	12/5/2009	13/10/2009	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ (ბ)	99.98%	99.98%	99.98%	109,173	110,744	105,231	ბელარუსი	-	-	ბელარუსი	ნეზავისიმოსკი ავენიუ 87ა, მინსკი, 220012	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	სააქციო საზოგადოება
შპს „ბელარუსის ეროვნული ბანკის ლიზინგი“	99.90%	99.90%	99.90%	11	11	11	ბელარუსი	-	-	ბელარუსი	ნეზავისიმოსკი ავენიუ 87ა, მე-3 ოთახი, მინსკი, 220012	იჯარა	30/3/2006	3/6/2008	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“	100.00%	100.00%	100.00%	22,414	22,414	22,414	საქართველო	-	-	საქართველო	თბილისი, ყაზბეგის ქ. 3-5	იჯარა	29/10/2001	31/12/2004	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება
პრაიმ ლიზინგი	100.00%	100.00%	100.00%	2	2	2	საქართველო	-	-	საქართველო	თბილისი, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი, აკ. წერეთლის გამზ. 114	იჯარა	27/1/2012	21/1/2015	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება

მეკავშირე საწარმოები	ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწინდებო კაპიტალში						ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემძენის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი									
	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი									
სს „კრედიტინფო“ (ბ)	21.08%	21.08%	21.08%	8,918	13,099	12,949	საქართველო	-	-	საქართველო	საქართველო, თბილისი, თარხანმურთაძის ქ. 2	ფინანსური მუშაველობა	14/2/2005	14/2/2005	სააქციო საზოგადოება
სს თბილისის საფონდო ბირჟა	24.04%	24.04%	24.04%	-	-	-	საქართველო	-	-	საქართველო	თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზირი 72	ფინანსური მუშაველობა	8/5/2015	23/12/2016	-

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი კომპანიები, მეკავშირე კომპანიები და კორპორატიული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით (გაგრძელება)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, კორპორატიული აქციები	ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწესდებო კაპიტალში			ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემდგომი თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	2021 წლის 31 დეკემბრის	2020 წლის 31 დეკემბრის	2019 წლის 31 დეკემბრის	2021 წლის 31 დეკემბრის	2020 წლის 31 დეკემბრის	2019 წლის 31 დეკემბრის						
სს „გაერთიანებული საკლინგო ცენტრი“	16.67%	16.67%	16.67%	108	108	108	Georgia	სულხან-საბაა ქ. 5/1, თბილისი, საქართველო	ელექტრონული გადახდის მომსახურება	22/07/2008	15/09/2008	სააქციო საზოგადოება

(ა) ინვესტიცია სრულად იყო გაუფასურებული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ბ) 2019 წელს სს „საქართველოს ბანკმა“ გაყიდა თავისი ინვესტიცია „საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტში“.

(გ) წარმოდგენილი თანხა არის ჯამური ინვესტიცია, რომელიც პირდაპირ სს „საქართველოს ბანკმა“ და „Benderlock Investments Limited“-მა განახორციელეს 66,575 ლარისა და 42,598 ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

(დ) სს „კრედიტინფოს“ თავდაპირველი ინვესტიცია შეადგენდა 1,152 ლარს, რომელიც გაიზარდა 5,320 ლარამდე ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებად გადაფასების შედეგად, როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია მეკავშირე საწარმო გახდა. ინვესტიციის მოგებისა თუ ზარალის წილის აღიარება ასევე მოხდა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

*უკრაინაში რუსეთის აგრესიის შემდეგ, აშშ-მ, ევროკავშირმა და გაერთიანებულმა სამეფომ სანქციები დააწესეს, რომლებიც ბელარუსსაც შეეხო. ბელარუსთან დაკავშირებული სანქციები მოიცავდა რამდენიმე წამყვან ბანკს ბელარუსში, რომლებზეც გავრცელდა ან სექტორული სანქციები, ან აქტივების გაყინვა და ტრანზაქციების აკრძალვა. ზოგიერთი ბელარუსული ბანკი SWIFT-დანაც დაიზოგა. ბელარუსზე დაწესებული სანქციების მასშტაბი იცვლება. სანქციებთან დაკავშირებული რისკის მიმართ ჯგუფის ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკის თანახმად, ბელარუსის ეროვნული ბანკის სამეთვალყურეო სამსახურ ბელარუსის ეროვნული ბანკის ხელმძღვანელობას დაახურვინა ყველა რელევანტური ურთიერთობა სანქცირებულ საწარმოებთან მოქმედი საერთაშორისო და ადგილობრივი კანონების თანახმად.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიების ფინანსურ ანგარიშგებას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი კომპანიის კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შემდგომთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც კომპანია იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტიციის ობიექტისგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტიციის ობიექტზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ჯგუფს აქვს ინვესტიციის ობიექტზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე ახორციელებს თუ არა კონტროლს, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელშეკრულებო გარიგებები;
- სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან წარმომდგარი უფლებები; და
- ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

ჯგუფი ხელახლა შეაფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტიციის ობიექტს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. შვილობილი კომპანიის კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი კომპანიის წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შემდგომი თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი კომპანიის აქციონერებსა და არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არასაკონტროლო პაკეტის ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად ელიმინირდება.

შვილობილი კომპანიის საკუთარ კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე, იგი:

- ჩამოწერს შვილობილი კომპანიის აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს;
- ჩამოწერს არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულებას;
- ჩამოწერს კაპიტალში ასახულ ჯამურ საკურსო სხვაობებს;
- ასახავს მიღებული ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს ნებისმიერი ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას;
- ასახავს მოგებაში და ზარალში დეფიციტს ან მეტობას;
- ასევე მოახდენს მშობელი კომპანიის სხვა სრულ შემოსავალში ადრე ასახული კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, ან გაუნაწილებელ მოგებაზე, როგორც ეს საჭირო იქნებოდა იმ შემთხვევაში, ჯგუფს პირდაპირ რომ გაესხვისებინა შესაბამისი აქტივები ან ჩამოეწერა ვალდებულებები.

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შეძენის მეთოდით. შესყიდვის ღირებულება გამოითვლება შემდეგი კომპონენტების დაჯგუფებით: შესყიდვის დღეს სამართლიანი ღირებულებით გადახდილი საფასური და შეძენილი კომპანიის ნებისმიერი უმცირესობის წილის მოცულობა. საწარმოთა გაერთიანების თითოეულ შემთხვევაში, ჯგუფი შეძენილი კომპანიის არასაკონტროლო პაკეტს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ან ამოცნობადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილის შესაბამისად, ხოლო არასაკონტროლო პაკეტის სხვა კომპონენტებს - მათი შეძენის თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით. შესყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების აღიარება ხდება მათი გაწევისთანავე და შედის ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

როდესაც ჯგუფი შეისყიდის ბიზნესს, კლასიფიკაციის მიზნებისთვის აფასებს მის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს შესყიდვის თარიღისათვის არსებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების, ეკონომიკური გარემოებებისა და რელევანტური პირობების შესაბამისად. აღნიშნული მოიცავს შესყიდული საწარმოს მიერ ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების განცალკევებას ძირითად ხელშეკრულებებში.

თუ საწარმოთა გაერთიანება ეტაპობრივად მოხდა, მფლობელობაში არსებული სააქციო წილი გადაფასდება შესყიდვის თარიღისთვის მის სამართლიან ღირებულებამდე და მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. მისი გათვალისწინება შემდეგ გუდვილის განსაზღვრის დროს ხდება.

ნებისმიერი პირობითი ანაზღაურება, რომელიც გადახდილ უნდა იქნას შემძენის მიერ, აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით შეძენის თარიღისათვის. აქტივად ან ვალდებულებად კლასიფიცირებული პირობითი ანაზღაურება, რომელიც არის ფინანსური ინსტრუმენტი და შეესაბამება ფასს (IFRS) 9-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო სამართლიან ღირებულებაში შემდგომი ცვლილებები აისახება მოგებაში ან ზარალში, ან როგორც სხვა სრული შემოსავლის ცვლილება. იმ შემთხვევაში თუ პირობითი ანაზღაურება არ შეესაბამება ფასს 9-ს, იგი ფასდება შესაბამისი ფასს-ის მიხედვით. პირობითი ანაზღაურება, რომელიც კლასიფიცირდება კაპიტალად, არ გადაფასდება და შემდგომი ცვლილებებიც აღირიცხება კაპიტალში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი (გაგრძელება)

გუდვილის აღიარება თავდაპირველად ხდება თვითღირებულებით, და ტოლია წმინდა ამოცნობადი შეძენილი აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ღირებულების ზემოთ გადახდილი ნამეტი ღირებულებისა (სხვაობა უმცირესობის და მფლობელობაში ადრე არსებულ ნებისმიერ წილში გადახდილ და ნაკისრი ანაზღაურების ჯამს და წმინდა შეძენილ აქტივებსა და ნაკისრ ვალდებულებებს შორის). თუ შეძენილი წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მეტია მთლიანად გადახდილ ანაზღაურებაზე, ჯგუფი ხელახლა აფასებს, სწორად ამოიცნო თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ნაკისრი ვალდებულება და გადასინჯავს შეძენის თარიღისთვის ასაღიარებელი თანხების შესაფასებლად გამოყენებულ პროცედურას. თუ ხელახალი შეფასების შედეგად წმინდა აქტივების სამართლიანი ღირებულება მაინც გადააჭარბებს მთლიანად გადახდილ საზღაურს, მაშინ ხდება შემოსულობის აღიარება მოგებაში ან ზარალში.

პირველადი აღიარების შემდგომ, გუდვილის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება ნებისმიერი დარიცხული გაუფასურების ზარალი. გაუფასურების დადგენის მიზნებისათვის, საწარმოთა გაერთიანებისას წარმოქმნილი გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულებზე, რომლებიც, როგორც მოსალოდნელია, ისარგებლებენ გაერთიანებით, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ბიზნეს ერთეულებს შეძენილი საწარმოს სხვა აქტივები მიეკუთვნება, თუ ვალდებულებები.

როდესაც გუდვილი მიეკუთვნება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულს და ამ ერთეულის ოპერაციების ნაწილი არის გასხვისებული, გასხვისებულ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილი ჩართულია აღნიშნული ოპერაციის საბალანსო ღირებულებაში იმისთვის, რომ მოხდეს გასხვისებით მიღებული შემოსულობის ან ზარალის მართებული განსაზღვრა. ასეთ შემთხვევაში, გასხვისებულ ოპერაციაზე მიკუთვნილი გუდვილის განსაზღვრა ხდება გასხვისებული ოპერაციის ღირებულებასა და ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულში შენარჩუნებული ხვედრითი წილის მიხედვით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის გაუფასურება ფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის და ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება რამე მაჩვენებლების გამოვლენისას. გაუფასურების ზარალი აღირიცხება მეკავშირე საწარმოსგან მიღებულ მოგებაში (ზარალში).

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში

მშობელი კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება თვითღირებულებით. ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში აღირიცხება ფასს 5-ის „გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები“ მიხედვით, როდესაც ხდება მათი კლასიფიცირება გასაყიდად ან გასანაწილებლად გამიზნულად. შვილობილი ან მეკავშირე კომპანიისგან მიღებული დივიდენდების აღიარება მშობელი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაში ხდება მაშინ, როდესაც მშობელი კომპანია იღებს დივიდენდის მიღების უფლებას.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მომხმარებლებზე გაცემული გარკვეული სესხები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო უძრავი ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. გარდა ამისა, ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 27-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და
- ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს).
- როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაქტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივების ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ ან „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

წილობრივი ინსტრუმენტები რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს ბასს 32-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით „კაპიტალის“ განმარტებას და მათი ფლობის მიზანი არ არის ვაჭრობა. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

ასეთ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში არასოდეს გადაიტანება. დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, არ ექვემდებარება გაუფასურების შემოწმებას.

ფინანსური აქტივები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა“ და არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფი სხვადასხვა კონტრაქტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში / ზარალში, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა უცხოური ვალუტის წარმოებულებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემოზღუდვას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი აფორმებს ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებს, რომელთა მიხედვითაც მას მოეთხოვება გარკვეული გადახდების განხორციელება, რომ აუნაზღაუროს გარანტიის მფლობელს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ გადახდის დაგვიანების გამო. ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტია.

არაფინანსური გარანტიები

ჯგუფი აფორმებს არაფინანსურ საგარანტიო ხელშეკრულებებს, რომლებითაც მას მოეთხოვება გარანტიის მფლობელის კომპენსირება, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. არაფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას, რომელიც ამორტიზებულია ხელშეკრულების ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ჯგუფის ვალდებულებები თითოეული არაფინანსური გარანტიისთვის ფასდება თანხით, რომელიც წარმოადგენს არსებული ვალდებულების დასაფარად საჭირო ხარჯის საუკეთესო შეფასებას. ეს შეფასება ითვალისწინებს იმის ალბათობას, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს თავის ვალდებულებებს, ასევე არსებულ უზრუნველყოფის საგანს გარანტიის ხელშეკრულებების თანახმად და აღიარდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და ვალდებულების შესრულების გარანტიის რეზერვი.

ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებამდე.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით).

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება შესაბამის ოპერაციასთან პირდაპირ დაკავშირებული თანხები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუიტეტით და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებად მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აისახება საპროცენტო ხარჯში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

ისეთი აქტივის შეძენისთვის, აგებისა თუ წარმოებისთვის უშუალოდ მიკუთვნებადი სესხის მიღების ხარჯები, რომლის მიზნობრივი მოხმარებისთვის ან რეალიზაციისთვის მომზადებასაც საკმაოდ დიდი დრო სჭირდება, კაპიტალიზდება, როგორც აქტივის ღირებულების ნაწილი. ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი დანახარჯი დადგომისთანავე გატარდება პერიოდის ხარჯად. ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებული დანახარჯები შედგება პროცენტისგან და სხვა ხარჯებისგან, რომლებსაც საწარმო გაიღებს სესხის მიღებასთან დაკავშირებით.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ხელშეკრულების გაფორმების დროს ჯგუფი აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს იჯარას, თუ იგი გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ. ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღად მიიჩნევს იმ დღეს, როდესაც მეიჯარე საბაზისო აქტივს გამოყენებისთვის გადასცემს ჯგუფს. თუ საიჯარო ხელშეკრულება იჯარის რამდენიმე კომპონენტს შეიცავს, ჯგუფი ხელშეკრულებაში ანაზღაურებას შეუსაბამებს იჯარის თითოეულ კომპონენტს ფარდობითი ინდივიდუალური ფასების საფუძველზე და მათ ცალ-ცალკე აღრიცხავს.

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრების, ბანკომატების სივრცეებისა და საწყობების იჯარას. შეუქცევად იჯარას ათ წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადასახდელები, უმეტეს შემთხვევაში, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულების აღიარება

ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღისთვის აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას. აქტივის გამოყენების უფლება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღით ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან სავარაუდო დემონტაჟის ხარჯები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ამის შემდეგ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით. ჯგუფი აქტივის გამოყენების უფლებაზე იყენებს თვითღირებულების მოდელს, იმ აქტივების გარდა, რომლებიც აკმაყოფილებს საინვესტიციო ქონების განსაზღვრებას. ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გადაფასების მოდელი.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღგ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

აღიარებიდან გამონაკლისები

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადასახდელებს აღიარებს, როგორც ხარჯს და იჯარის ვადას წრფივი მეთოდით არიცხავს.

საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- განცალკევებული იჯარა, ან
- ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში.

ჯგუფი იჯარის მოდიფიკაციას ასახავს, როგორც განცალკევებულ იჯარას, თუ არსებობს ორივე შემდეგი პირობა:

- მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო იმის გამო, რომ იჯარას ემატება ერთი ან რამდენიმე საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება; და

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა) (გაგრძელება)**

- იჯარის ანაზღაურება იზრდება ისეთი ოდენობით, რომელიც თანაზომადია იჯარის გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი განცალკევებული ხელშეკრულების ფასისა და ასევე კონკრეტული ხელშეკრულების გარემოებების ამსახველი, ამ განცალკევებული ფასის ნებისმიერი შესაბამისი კორექტირების გათვალისწინებით.

იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას შემდეგნაირად:

- ამცირებს აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებას იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო. ჯგუფი მოგებაში ან ზარალში აღიარებს ნებისმიერ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიან შეწყვეტასთან; ან
- შესაბამისად აკორექტირებს აქტივის გამოყენების უფლებას იჯარის ყველა სხვა მოდიფიკაციის გათვალისწინებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

ფინანსური იჯარა

იჯარა, რომელიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდება. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა. ჯგუფი ფინანსურ იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადასახადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას დისკონტირების ფაქტორად გამოიყენება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადასახდელები გადანაწილდება ფინანსურ იჯარასა და დაუფარავი საიჯარო გადასახდელების შემცირებას შორის. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

იჯარა (2019 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი პოლიტიკა)**საოპერაციო იჯარა**

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსავლისა. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“. ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა დებიტორული დავალიანებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, ჯგუფი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- 1-ლი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მე-2 სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდი გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა (გაგრძელება)**

შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.

- მე-3 სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

ფასს 9-ის გაუფასურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტები ზემოთ წარმოდგენილი სამი სტადიიდან ერთ-ერთში კლასიფიცირდება. შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს.

ფასს 9-ასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი შეფასებები და ვარაუდები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა*ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა*

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც შეუნარჩუნებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ასევე არ გადაუცია კონტროლი აქტივზე, აქტივის აღიარება ხდება ამ აქტივში ჯგუფის მონაწილეობის შენარჩუნების ოდენობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

როდესაც უწყვეტი გამოყენება მიიღებს გადაცემულ აქტივზე წერილობითი და/ან შეძენილი ოფციონის ფორმას (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი სახელშეკრულებო პირობების სახით), ჯგუფის ჩართულობის ხარისხი წარმოადგენს იმ გადაცემული აქტივის თანხას, რომლითაც შესაძლებელია აქტივის გამოსყიდვა. თუმცა იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს წერილობითი მიწოდების ოფციონი (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი სახელშეკრულებო პირობების სახით) სამართლიანი ღირებულებით ასახულ აქტივზე, ჯგუფის ჩართულობის ხარისხი შემოიფარგლება გადაცემული აქტივების სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურიზაციას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურიზაციის შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

ჯგუფი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს იმის გადასაწყვეტად, ჩამოწეროს (შეწყვიტოს აღიარება) თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება.
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება.
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა.
- კონტრაჰენტის ცვლილება.
- ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურიზაცია განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურიზაცია ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიმძნელები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიმძნელების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩება აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა მიღებად ღირებულებას შორის უმცირესით. წმინდა მიღებადი ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯი.

გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელ ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული რეალიზაციაზე დანახარჯები) შორის უმცირესით. გაყიდვის დანახარჯები არის ნაზარდი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი აქტივის (გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფის) გასხვისებისთვის, ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯებისა და მოგების გადასახადის ხარჯის გამოკლებით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები (გაგრძელება)

გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირების კრიტერიუმში დაკმაყოფილებულად ჩაითვლება მხოლოდ მაშინ, თუ გაყიდვის მაღალი ალბათობა არსებობს და აქტივი ან გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი არსებულ მდგომარეობაში ხელმისაწვდომია დაუყოვნებლივ გასაყიდად. გაყიდვის გარიგების შესასრულებლად საჭირო ნაბიჯები იმაზე უნდა მიანიშნებდეს, რომ არ არის მოსალოდნელი გაყიდვაში ცვლილებების შესვლა ან გაყიდვის გადაწყვეტილების შეცვლა. ხელმძღვანელობას გადაწყვეტილი უნდა ჰქონდეს აქტივის გაყიდვა და აქტივი უნდა გაიყიდოს კლასიფიკაციიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად გამიზნული აქტივის თავდაპირველ კლასიფიკაციამდე ამ აქტივის საბალანსო ღირებულება ფასდება მოქმედი ფასს-ების შესაბამისად.

გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში შესული ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა ან ამორტიზაცია არ ხდება.

გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი ითვლება შეწყვეტილ ოპერაციად მაშინ, თუ ის არის სამეურნეო სუბიექტის კომპონენტი, რომელიც ან გასხვისებულია, ან კლასიფიცირებულია როგორც გასაყიდად არსებული, და:

- წარმოდგენს საქმიანობის ცალკე აღებულ ძირითად მიმართულებას ან საქმიანობის გეოგრაფიულ არეალს
- არის საქმიანობის ცალკე აღებული ძირითადი მიმართულების ან გეოგრაფიული არეალის საქმიანობის გასხვისების ერთიანი კოორდინირებული გეგმის ნაწილი ან
- არის შვილობილი კომპანია, რომელიც შეძენილია მხოლოდ და მხოლოდ გადაყიდვის მიზნით.

შეწყვეტილი ოპერაციები არ აისახება უწყვეტი საქმიანობის შედეგებში და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება როგორც შეწყვეტილი ოპერაციებიდან წმინდა მოგების ან ზარალის ერთიანი თანხა. შეწყვეტილი ოპერაციების საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობებისთვის მიკუთვნებადი წმინდა ფულადი ნაკადები ცალკეა წარმოდგენილი ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები საქმიანობენ.

ფინანსური გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

განუსაზღვრელი საგადასახადო სტატუსი

ჯგუფი ხელახლა აფასებს განუსაზღვრელ საგადასახადო სტატუსს ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონმდებლობების ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ამოქმედდა ან ფაქტობრივად შევიდა ძალაში საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის, ასევე ამ საკითხებთან დაკავშირებით სასამართლოს ან სხვა უწყების ნებისმიერ გადაწყვეტილებას. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადის იმ პოზიციებისთვის, რომლებზეც უფრო არის მოსალოდნელი დამატებითი გადასახადების დაკისრება, თუ ამ პოზიციებს საგადასახადო ორგანოები ექვევებო დააყენებენ. ვალდებულებები ჯარიმების, პროცენტის და გადასახადების სახით, რომლებიც არ არის დაკავშირებული მიღებულ შემოსავალთან, აღიარებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ამ ვალდებულებების დაფარვისთვის საჭირო დანახარჯების საუკეთესო შეფასების ოდენობით.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა ან შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გამიზნულია საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის და რომელსაც ჯგუფი არ იყენებს.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, გარიგების დანახარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. რაც შეეხება გარკვეულ საინვესტიციო ქონებას, რომლის გამოსყიდვის ოფციონი გადაცემულია წინა მფლობელებისთვის, ასეთი ქონების სამართლიანი ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის განისაზღვრა გამოსყიდვის ღირებულებით.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

თუ საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მესაკუთრე, მაშინ ხდება მისი რეკლასიფიცირება ძირითად საშუალებებად და მისი საბალანსო ღირებულება რეკლასიფიცირების თარიღისთვის ხდება მისი დასაშვები ღირებულება, რომელიც შემდგომში ცვეთას ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ საინვესტიციო ქონება აკმაყოფილებს გასაყიდად გამიზნული აქტივის კრიტერიუმებს, მისი გადატანა ხდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში.

თუ მესაკუთრის მიერ დაკავებული ქონება გახდება საინვესტიციო ქონება, სხვაობა, რომელიც წარმოიშობა გადაცემის თარიღისთვის მესაკუთრის მიერ დაკავებული ქონების საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას შორის აღირიცხება, როგორც გადაფასება ბასს 16-ის თანახმად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და	5-10
ადჭურვილობა	
სატრანსპორტო საშუალებები	2-7

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გუდვილის გაუფასურება

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- არ აღემატება ფასს (IFRS) 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწევისთანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის ხარჯები (დაკავშირებული ახალი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის ტესტირებასა და დიზაინთან) აღიარებულია, როგორც არამატერიალური აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს ამ პროცესის ბოლომდე მიყვანის სურვილი და ტექნიკური უნარი იმ მოცულობით, რომ შესაძლებელი იყოს პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენება თუ გაყიდვა, აგრეთვე აქტივს შეეძლოს სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოტანა განვითარების ხარჯების გათვალისწინებით. უნდა არსებობდეს რესურსები აქტივის ბოლომდე მიყვანისთვის და შესაძლებელი იყოს განვითარების ხარჯების სანდოდ შეფასება. კვლევასა და პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნაზე გაწეული სხვა დანახარჯების აღრიცხვა მათი გაწევისთანავე ხდება სხვა ხარჯების ნაწილში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის აღმასრულებელი პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი ჯგუფისგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული განსაზღვრული გარიგებები“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). უფლების გადაცემის თარიღამდე ანგარიშგების ყოველი თარიღით აღიარებული წილობრივი ინსტრუმენტებით განხორციელებული ოპერაციების მთლიანი ხარჯი ასახავს უფლების გადაცემის პერიოდის გასვლას და ჯგუფის შეფასებით წილობრივი ინსტრუმენტების იმ რაოდენობას, რა რაოდენობაზეც საბოლოოდ გადაიცემა უფლება. მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშის ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების მოძრაობას.

ხარჯის აღიარება არ ხდება იმ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებზეც საბოლოოდ არ გადაიცემა უფლება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტის გადაცემისას უფლების გადაცემა პირობითია და დამოკიდებულია საბაზრო პირობებზე და ითვლება უფლების გადაცემად იმისდა მიუხედავად, დაკმაყოფილდა თუ არა საბაზრო პირობა, თუმცა ყველა დანარჩენი სახელშეკრულებო პირობა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ხდება მინიმალური ხარჯის აღიარება ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

თუ აქციების გადაცემა, წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით, გაუქმდება, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი აქციების გადაცემა ჩანაცვლებს გაუქმებულს და გადაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული გადაცემა, გაუქმებული და ახალი გადაცემა აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი გადაცემის მოდიფიკაციას, წინა აბზაცში აღწერილის შესაბამისად.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი ან მისი შვილობილი კომპანიები იძენენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია ვალდებულებად და კაპიტალიდან გამოიქვითება ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით და არ საჭიროებს შემდგომ დამტკიცებას. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულება არის შესაძლო ვალდებულება, რომელიც განპირობებულია წარსულში მომხდარი მოვლენებით და რომლის არსებობაც დადასტურდება მხოლოდ ერთი ან მეტი განუსაზღვრელი მომავალი მოვლენების მოხდენით ან არმოხდენით, რომლებსაც საწარმო სრულად ვერ აკონტროლებს, ან მიმდინარე ვალდებულება, სადაც ეკონომიკური რესურსების გადინება ან არ არის მოსალოდნელი ან სარწმუნოდ ვერ ფასდება.

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისა და პროცენტიანი ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას.

კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღიარდება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებელ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ფასს 9-ის შედეგად ბუღალტრული აღრიცხვის 1-ელ საერთაშორისო სტანდარტში (ბასს 1) „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ შესული ცვლილებების გამო ჯგუფი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ცალკე წარმოადგენს საპროცენტო შემოსავალს, რომელსაც გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღიარდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება შემოსავლებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ჯგუფი მოქმედებს როგორც პრინციპალი. ჯგუფი თავის შემოსავალს აფასებს როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ჯგუფი მოქმედებს როგორც აგენტი). ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს დაგროვილი ქულების იმ ნაწილს, რომლის გამოყენებაც სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით მოსალოდნელია მომხმარებლების მიერ. ეს ქულები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ვალდებულებად და მათი აღიარება შემოსავალში ხდება ამ ქულების მიღების ან ვადის ამოწურვისთანავე.

სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება

ისეთი ტრანსაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორიცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულდება მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის შემოსავალიც აღირიცხება წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდის სახით

დივიდენდიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანქა სტერლინგთან მიმართებით	ლარი აშშ დოლართან მიმართებით	ლარი ევროსთან მიმართებით	ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით
2021 წლის 31 დეკემბერი	4.1737	3.0976	3.5040	1.2101
2020 წლის 31 დეკემბერი	4.4529	3.2766	4.0233	1.2647
2019 წლის 31 დეკემბერი	3.7593	2.8677	3.2095	1.3639

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო შეწონილი სავალუტო კურსით. გადაანგარიშებისას წარმომდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს გასხვისებისას, სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ამ კონკრეტულ სამეურნეო სუბიექტთან დაკავშირებული გადავადებული კუმულაციური თანხის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

უცხოური ოპერაციის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების მისაღებად შეტანილი კორექტივები აღირიცხება, როგორც უცხოური ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება**2021 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი ცვლილებები**

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება – მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში. ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში

გაერთიანებული სამეფოს ფინანსური ქცევის ორგანომ 2021 წლის 5 მარტს გამოაცხადა, რომ მთავარი ლიბორის სავალუტო საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის გამოქვეყნება, ევრო ლიბორის ჩათვლით, შეწყდება 2021 წლის ბოლოსთვის, ხოლო უფრო ფართოდ გამოყენებული აშშ დოლარი ლიბორის გამოქვეყნება გაგრძელდება 2023 წლის 30 ივნისამდე. ამის შედეგად ჯგუფის გარდამავალი პროგრამა შეეცადა თითქმის ურისკო განაკვეთების და ალტერნატიული განაკვეთის პროდუქტების შექმნას და ამჟამად კონცენტრირებულია კლიენტების აქტიურად გადაყვანით იმ ხელშეკრულებებიდან, რომლებიც შეიცავს 2021 წლის ბოლოსთვის გასაუქმებელ ბანკთაშორის შეთავაზების ინდექსებს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

2020 წლის აგვისტოში ბასსს-მა გამოუშვა საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება - *მეორე ფაზის ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-ში, ფასს (IFRS) 7-ში, ფასს (IFRS) 4-სა და ფასს (IFRS) 16-ში (ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების (IBOR) შესწორების მეორე ფაზა), ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების უპროცენტო განაკვეთებით ჩანაცვლებით გამოწვეული ბუღალტრული პრობლემების გადასაჭრელად*. ცვლილებებმა დააწესა გამარტივებული მიდგომა შესწორებით მოთხოვნილი მოდიფიკაციებისთვის (მოდიფიკაციები, რომლებიც საჭიროა უშუალოდ ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსის შესწორების შედეგად და ხორციელდება ეკონომიკურად ეკვივალენტურ საფუძველზე). ეს მოდიფიკაციები აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განახლებით. ყველა დანარჩენი მოდიფიკაცია აღირიცხება არსებული ფასს-ის მოთხოვნების გამოყენებით. ცვლილებები ძალაშია 2021 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. დასაშვებია უფრო ადრე გამოყენებაც.

ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსებიდან გადასვლის პროგრამას ასპონსორებს საქართველოს ბანკის ფინანსური დირექტორი და ჰყავს უფრო წარმომადგენელი თითოეული განყოფილებიდან, რეგიონიდან და ინფრასტრუქტურული ფუნქციიდან. პროგრამა კონცენტრირებულია სხვადასხვა საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის მიმართ რისკის მოცულობის განსაზღვრასა და რაოდენობრივად გამოხატვაზე, არსებული ხელშეკრულებების გადახედვაზე, რომლებიც შეიცავს ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსებს და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ჩასანაცვლებელი განაკვეთის შესახებ დებულებები საკმარისია უმტკივნეულო გადასვლისთვის. ყველა ახალი ხელშეკრულება ახლდება, რომ ჩასანაცვლებელი განაკვეთების შესახებ დებულებები უფრო ეფექტური იყოს, რათა მოგვიანებით გადასვლის პროცესს შეუწყოს ხელი. მართალია, საოპერაციო რისკები შეიძლება გაიზარდოს, ხელშეკრულებების განახლებისა და ხელახალი რეგისტრაციის მართვა მოხდება ერთიანი გადასვლის პროცესის მეშვეობით, თუ ხელშეკრულებების უმრავლესობა შეიცავს დებულებებს ჩასანაცვლებელი განაკვეთის შესახებ. მეტი ყურადღება ექცევა იმ კლიენტების ჩართვას, რომლებსაც არ აქვთ სასესხო ხელშეკრულებებში დებულებები ჩასანაცვლებელი განაკვეთების შესახებ ან არიან ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი მსესხებლები. გარდა ამის, ყველა მსხვილ სასესხო ხელშეკრულებაში ახლდება ჩასანაცვლებელი განაკვეთის შესახებ დებულება ან ინერგება პროცესი, რომელიც ემსახურება უმტკივნეულო გადასვლას. საქართველოს ბანკი აგრძელებს საქართველოს საბანკო ასოციაციის მესვეურებით შექმნილი სამუშაო ჯგუფებში მონაწილეობას, რომლებიც განიხილავენ ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების საორიენტაციო განაკვეთებიდან არჩეულ ჩასანაცვლებელ განაკვეთებზე უმტკივნეულო გადასვლის მექანიზმებს.

ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსის შესწორება გავლენას ახდენს:

იმ საორიენტაციო განაკვეთების შემთხვევაში, რომლებიც 2021 წელს უქმდება, ჯგუფმა ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების შემცველი ყველა სიცოცხლისუნარიანი არსებული ხელშეკრულება გადაიყვანა ჩასანაცვლებელ განაკვეთებზე, რაც ძალაში შედის 2022 წლიდან. ამის შედეგად ევრო ლიბორი ჩანაცვლდა ევრიბორით ეკონომიკურად ეკვივალენტურ საფუძველზე.

ვინაიდან აშშ დოლარი ლიბორი აგრძელებს არსებობას ფართოდ გამოყენებული დოკუმენტებისთვის 2023 წლის ივნისამდე, ჯგუფი აპირებს აშშ ლიბორის ჩანაცვლებას უზრუნველყოფილი ერთდღიანი დაფინანსების განაკვეთით და კორექტირებების შეტანას არსებულ სესხებში 2023 წლის ივნისის შემდეგ. ამასობაში 2022 წელს და მის შემდგომ გამოშვებულ ახალ ფინანსურ ინსტრუმენტებში შევა უზრუნველყოფილი ერთდღიანი დაფინანსების განაკვეთი და არა ლიბორი.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფინანსური ხელშეკრულებების შეჯამება, რომლებიც ჩაშლილია მნიშვნელოვანი საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთების მიხედვით საანგარიშგებო თარიღისთვის, რომლებიც ჯერ არ გადასულა ალტერნატიულ საორიენტაციო განაკვეთზე:

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

	<i>ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	
	<i>გალუტა</i>	
ფინანსური აქტივები		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	აშშ დოლარი	3,320,151
	ევრო	2,711,457
ფინანსური ვალდებულებები		
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	აშშ დოლარი	989,215

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს მნიშვნელოვანი რისკის მოცულობა აქვს ბანკთაშორის შეთავაზების ინდექსების მიმართ, ძირითადად, ფინანსური ინსტრუმენტების სახით, როგორც მოსალოდნელია, ახალ ინდექსებზე გადასვლასთან დაკავშირებულ ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

„კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ 2021 წლის 30 ივნისის შემდეგ - ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში.

2021 წლის მარტში საბჭომ შეცვალა ფასს 16-ის გამარტივებული მიდგომის პირობები, რომელიც მოიჯარეებს ათავისუფლებს იჯარის მოდიფიკაციების შესახებ ფასს 16-ის მითითების გამოყენებას უშუალოდ კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეულ საიჯარო დათმობებზე. მოიჯარეს, გამარტივებული მიდგომის გამოყენებით, შეუძლია გადაწყვიტოს, რომ არ შეაფასოს არის თუ არა მეიჯარისგან კოვიდ-19-თან დაკავშირებით საიჯარო ქირის დათმობა იჯარის მოდიფიკაცია. მოიჯარე, რომელიც ამ არჩევანს აკეთებს, ყოველგვარ ცვლილებას საიჯარო გადასახადში, რომელიც გამოწვეულია კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობით, ბუღალტრულად აღრიცხავს ისევე, როგორც აღრიცხავდა ცვლილებას ფასს 16-ის მიხედვით, ცვლილება იჯარის მოდიფიკაცია რომ არ ყოფილიყო. ამ ცვლილების შედეგად, გამარტივებული მიდგომა ამჟამად ეხება იმ საიჯარო დათმობებს, რომელთა შემთხვევაშიც საიჯარო გადასახადის ნებისმიერი შემცირება მოქმედებს იმ გადახდებზე, რომლებიც უნდა შესრულებულიყო 2022 წლის 30 ივნისის ან უფრო ადრე, იმ პირობით, თუ დაკმაყოფილებულია გამარტივებული მიდგომის გამოყენების ყველა სხვა პირობა. ეს ცვლილება ძალაში შედის 2021 წლის 1 აპრილს ან შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის.

ამ ცვლილებას არანაირი არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ბასს (IAS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“

2020 წლის იანვარსა და 2020 წლის ივლისში ბასსს-მ გამოუშვა ცვლილებები ბასს 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად.“ ისინი განმარტავს, რომ ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად უნდა ეყრდნობოდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის არსებულ უფლებებს. ცვლილებები ასევე განმარტავს, რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის მოლოდინები, გამოიყენებს თუ არა საწარმო თავის უფლებას გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა და რომ დაფარვა გულისხმობს კონტრაქტისთვის ფულადი სახსრების, წილობრივი ინსტრუმენტების, სხვა აქტივების ან მომსახურების გადაცემას. ცვლილებები ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე დანერგვა და გამოყენება. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების პოტენციურ გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. მასში მოცემულია სააღრიცხვო მოთხოვნები სახელშეკრულებო უფლება-მოვალეობებისთვის, რომლებიც წარმოიშობა გაცემული სადაზღვევო ხელშეკრულებებიდან და ფლობილი სადაზღვევის ხელშეკრულებებიდან. ფასს 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან. ჯგუფი აფასებს სტანდარტს, მაგრამ არ მოელის, რომ მას არსებითი გავლენა ექნება თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ვიწრო მასშტაბის ცვლილებები

ბასს 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“. 2020 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ბასს 37-ის „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“ შესწორება, რათა განემარტა რომელ დანახარჯებს ითვალისწინებს საწარმო იმის შეფასებისას, არის თუ არა ხელშეკრულება წამგებიანი. ცვლილებები აზუსტებს, რომ „ხელშეკრულების შესრულების ხარჯი“ მოიცავს „დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულებას“. დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულებას, შეიძლება იყოს ან ამ ხელშეკრულების შესრულების ნაზარდი დანახარჯები ან სხვა დანახარჯების განაწილება, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულებების შესრულებას. ცვლილებები ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე დანერგვა და გამოყენება. ეს ცვლილებები არ იქონიებს არსებით გავლენას ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ცვლილებები ბასს 8-ში. 2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოუშვა ბასს 8-ის შესწორებები, რომლებშიც წარმოადგინა „სააღრიცხვო შეფასებების“ განმარტება. შესწორებები განმარტავს განსხვავებას სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებსა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის და შეცდომების გასწორებას. გარდა ამისა, იგი ასევე განმარტავს, როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ხერხებს და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების მისაღებად. ცვლილებები ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და ვრცელდება სააღრიცხვო პოლიტიკისა და სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებზე, რომლებიც დგება ამ პერიოდის საწყისი თარიღით ან მის შემდგომ. დაშვებულია ვადაზე ადრე გამოყენება, თუ ეს ფაქტი გაცხადდება.

ცვლილებები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნება – ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში. 2021 წლის თებერვალში ბასს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში „არსებითობის განსჯა“, რომლებიც შეიცავს მითითებებსა და მაგალითებს, რათა დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებების არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებაში. შესწორებების მიზანია საწარმოებს დაეხმაროს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ უფრო სასარგებლო განმარტებით შენიშვნების წარმოდგენაში, რისთვისაც, საწარმოებისადმი მოთხოვნა, რომ განაცხადონ „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა, ჩანაცვლდა მოთხოვნით, რომ განაცხადონ თავიანთი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა და დაემატა ინსტრუქცია იმის შეახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ საწარმოებმა არსებითობის კონცეფცია სააღრიცხვო პოლიტიკის წარმოდგენასთან დაკავშირებით.

ბასს 1-ში შესული ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილების პოტენციურ გავლენას გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს 3-ში „საწარმოთა გაერთიანება“ განაახლებს მითითებას ფასს 3-ში ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალურ საფუძვლებზე ისე, რომ არ ცვლის საწარმოთა გაერთიანების სააღრიცხვო მოთხოვნებს.

ცვლილებები ბასს (IAS) 16-ში „ძირითადი საშუალებები“ კომპანიას უკრძალავს, გამოქვითოს ძირითადი საშუალებების თვითღირებულებიდან იმ ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული თანხები, რომლებიც იქმნება მანამ, სანამ კომპანია ამზადებს აქტივს მიზნობრივი გამოყენებისთვის. ამის ნაცვლად, კომპანია მსგავსი გაყიდვებიდან ამონაგებ თანხებს და შესაბამის დანახარჯებს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში.

ჯგუფის მოლოდინით, ზემოაღნიშნული ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებელსა და კრედიტორს შორის გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. ჯგუფი აღნიშნულ ცვლილებას გამოიყენებს ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური პერიოდის დასაწყისიდან, რომლის განმავლობაშიც იგი პირველად იყენებს ცვლილებას და არ მოელის, რომ ეს არსებით გავლენას მოახდენს მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ბოლო შეფასება 2020 წელს ჩატარდა. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 26-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა საბაზრო და არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას ხელმძღვანელობის ცოდნაზე და გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. ჯგუფი აგრძელებს არარსებულ მეთოდოლოგიაში მთელი რიგი მოდელირებული შედეგის ზრდის გამოყენებას, რათა ასახოს კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (26-ე შენიშვნა)

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაქტის დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაქტის არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურირებული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (26-ე შენიშვნა) (გაგრძელება)

გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში დეფოლტის სტატუსი არ არის მინიჭებული, იგი გადადის პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი ინსტრუმენტის შექმნის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმები სხვადასხვა ფაქტორის პოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელებისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობის მიერ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის მოდელირებული შედეგის ზრდა

იმის შესაფასებლად, კოვიდ-19-ის გამო გადახდისგან დროებით გათავისუფლების ინიციატივის შედეგად სესხის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა გააგრძელა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმის გამოყენება სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ხელმძღვანელობას კვლავაც მიაჩნია, რომ არსებული მეთოდოლოგიით მოდელირებული შედეგის ზრდა ისევ აქტუალურია, რადგან კოვიდ-19-თან დაკავშირებული რესტრუქტურირებადიდან საკმარისი დრო არ არის გასული რისკის ყველა ფაქტორის ადეკვატურად შესაფასებლად. ცვლილებების შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაცია ქვემოთ არის მოცემული.

საცალო და მიკრო პორტფელი:

მეორე ან მესამე სტადიებზე გადატანა მოხდა სესხის მომსახურების კოეფიციენტების ან სხვა ხელმისაწვდომი ინფორმაციის, ვადაგადაცილებული დღეების, დაშვებული საშელავათო პერიოდისა და სხვა შესაბამისი პარამეტრების ანალიზის საფუძველზე. თუ მსესხებელმა განახორციელა მინიმუმ სამი თანმიმდევრული გადახდა საშელავათო პერიოდის შემდეგ, სესხი არ გადაიტანებოდა მესამე სტადიაზე და რჩებოდა იმავე სტადიაზე, თუკი სტადიაზე გადატანის სხვა წესები არ მოქმედებდა.

გარდა ამისა, იმ მსესხებლების შემთხვევაში, რომლებზეც საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაზრდილად მიიჩნეოდა, 100%-იანი დეფოლტის ალბათობა ენიჭებოდა პესიმისტურ სცენარში და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლებოდა, როგორც სცენარის შედეგების საშუალო შეწონილი.

კომერციული და მცირე და საშუალო საწარმოების პორტფელი:

სესხის გაცემიდან საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის დასადგენად ჯგუფმა ინდივიდუალური მიდგომა გამოიყენა. სესხი მეორე სტადიაზე გადავიდა მხოლოდ მაშინ, როდესაც მსესხებლის ფინანსური სიძნელეების ობიექტური მტკიცებულება მიაწოდებოდა იმაზე, რომ რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა სესხის გაცემის დღიდან

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას, რომელიც ეყრდნობა შემდეგ ძირითად ფაქტორებს: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რაც უფრო დაწვრილებით ქვემოთაა განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიუროს და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიებისა და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მეთოდით დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი მოსალოდნელი დავალიანება გამოითვლება მოსალოდნელი უტილიზაციის განაკვეთის გამოყენებით და რეალურად ათვისებული თანხების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაქტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

ხელმძღვანელობის მიერ დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელირებული შედეგის ზრდა

მოსალოდნელი ზარალის განსაზღვრისას კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული განუსაზღვრელობის ასახვის მიზნით ჯგუფმა კიდევ 20%-ით შეამცირა დავალიანების ამოღების და დეფოლტის აღმოფხვრის განაკვეთები.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)**მოდელის შემდგომი კორექტირებები**

ჯგუფის გაუფასურების მოდელის ან შემავალი მონაცემების შეზღუდული ხასიათი შეიძლება გამოვლინდეს მოდელების შედეგების მუდმივი შეფასებითა და დასაბუთებით. თუ ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს, რომ გაუფასურების მოდელები საკმარისად არ ასახავს ყველა არსებით რისკს, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში შევა შესაბამისი კორექტირებები. პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო ეკონომიკის გაურკვეველი პერსპექტივის ასახვის მიზნით, ჯგუფმა გამოიყენა მოდელირების შემდგომი კორექტირებები. მოდელირებული შედეგის ზრდის (ხელმძღვანელობის მიერ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდისა და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის მოდელირებული შედეგის ზრდის) ეფექტმა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 30,626 ლარი შეადგინა.

2021 წლის 31 დეკემბერი						
მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით			
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმიისტური	
კომერციული სესხები	156,237	2.90%	2.89%	2.90%	2.93%	
იპოთეკური სესხები	33,036	0.82%	0.80%	0.81%	0.85%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	74,441	1.99%	1.93%	1.96%	2.13%	
სამომხმარებლო სესხები	136,035	4.56%	4.46%	4.54%	4.70%	
სალომზარდო სესხები	2,074	1.25%	1.25%	1.25%	1.26%	

2020 წლის 31 დეკემბერი						
მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით			
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმიისტური	
კომერციული სესხები	172,916	3.51%	3.48%	3.50%	3.55%	
იპოთეკური სესხები	48,607	1.28%	1.05%	1.06%	1.95%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	102,352	3.13%	2.79%	2.83%	4.06%	
სამომხმარებლო სესხები	113,801	5.15%	4.78%	4.82%	6.18%	
სალომზარდო სესხები	227	0.22%	0.21%	0.21%	0.23%	

2019 წლის 31 დეკემბერი						
მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით			
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმიისტური	
კომერციული სესხები	90,612	2.31%	2.29%	2.31%	2.34%	
იპოთეკური სესხები	9,017	0.29%	0.29%	0.29%	0.29%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	44,545	1.67%	1.63%	1.67%	1.73%	
სამომხმარებლო სესხები	72,707	3.49%	3.44%	3.47%	3.55%	
სალომზარდო სესხები	253	0.30%	0.30%	0.30%	0.30%	

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა აისახოს ყველა არსებითი რისკი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)*საპროგნოზო ინფორმაცია*

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი კომპანიებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები, როგორც წესი, ახლდება ნახევარ წელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად - ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი განმარტებული ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	2021 წლის 31 დეკემბერი			მინიჭებული წონა	2020 წლის 31 დეკემბერი			მინიჭებული წონა	2019 წლის 31 დეკემბერი		
			2021	2022	2023		2020	2021	2022		2019	2020	2021
მშპ-ის პროცენტული ზრდა													
	ოპტიმისტური	25%	6.00%	5.00%	4.50%	25%	-3.00%	6.00%	5.00%	25%	5.50%	6.00%	5.00%
	საბაზისო	50%	5.00%	4.00%	4.50%	50%	-4.00%	4.50%	5.00%	50%	4.50%	5.00%	5.00%
	პესიმისტური	25%	2.00%	4.00%	5.00%	25%	-9.00%	2.50%	4.00%	25%	2.50%	3.50%	4.50%
ლარი/აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი													
	ოპტიმისტური	25%	4.00%	2.00%	2.00%	25%	5.00%	5.00%	0.00%	25%	5.00%	5.00%	0.00%
	საბაზისო	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%	50%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-10.00%	2.00%	3.00%	25%	-10.00%	-5.00%	5.00%	25%	-10.00%	-5.00%	5.00%
სფი ინფლაციის ტემპი %													
	ოპტიმისტური	25%	5.50%	3.00%	3.00%	25%	5.50%	4.00%	3.00%	25%	4.50%	3.50%	3.00%
	საბაზისო	50%	7.00%	2.50%	3.00%	50%	4.50%	1.50%	2.50%	50%	4.50%	2.50%	3.00%
	პესიმისტური	25%	8.00%	4.00%	3.00%	25%	7.00%	2.00%	2.50%	25%	7.00%	5.00%	3.00%

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ბელარუსი

მთავარი განმარჯვებელი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სიღრმე	მინიჭებული წონა	2021 წლის 31 დეკემბერი				მინიჭებული წონა	2020 წლის 31 დეკემბერი				მინიჭებული წონა	2019 წლის 31 დეკემბერი			
			2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4		2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4		2020Q1	2020Q2	2020Q3	2020Q4
მშპ-ის პროცენტული ზრდა																
ბელარუსული რუბლი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %	ოპტიმისტური	25%	1.57%	1.38%	3.49%	5.25%	10%	-0.40%	3.30%	1.80%	4.40%	25%	3.44%	2.94%	3.19%	3.65%
	საბაზისო	50%	0.22%	-0.63%	0.77%	1.88%	50%	-1.80%	1.30%	-0.95%	1.20%	50%	1.56%	0.84%	0.96%	1.16%
	პესიმისტური	25%	-1.13%	-2.64%	-1.95%	-1.49%	40%	-3.20%	-0.90%	-3.65%	-2.00%	25%	-0.31%	-1.26%	-1.27%	-1.32%
სგი ინფლაციის ტემპი, %	ოპტიმისტური	25%	0.53%	0.21%	0.42%	1.06%	10%	-2.89%	1.95%	0.04%	-1.00%	25%	-5.12%	-5.40%	-4.66%	-3.30%
	საბაზისო	50%	3.84%	2.14%	1.90%	1.87%	50%	1.07%	3.20%	1.12%	0.41%	50%	-0.60%	0.67%	2.69%	2.78%
	პესიმისტური	25%	6.79%	3.94%	2.93%	2.51%	40%	5.04%	4.36%	2.10%	1.66%	25%	3.92%	6.69%	10.04%	8.52%
სგი ინფლაციის ტემპი, %	ოპტიმისტური	25%	1.31%	-0.03%	-0.90%	-0.66%	10%	0.48%	0.73%	0.10%	1.58%	25%	1.49%	0.42%	-0.27%	0.52%
	საბაზისო	50%	3.14%	1.74%	0.74%	1.70%	50%	2.02%	1.20%	0.48%	1.75%	50%	2.06%	0.99%	0.32%	1.63%
	პესიმისტური	25%	4.91%	3.40%	2.23%	3.97%	40%	3.56%	1.66%	0.85%	1.90%	25%	2.62%	1.55%	0.88%	2.74%

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო საავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება საავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს საავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

2019 წელს ბელარუსული რუბლი 2.6%-ით გამყარდა აშშ დოლართან მიმართებით. ამის გამო 2019 წელს ბელარუსული რუბლის და აშშ დოლარის გაცვლითი კურსის დაშვებები, რომელთა საფუძველზეც შეფასდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მნიშვნელოვნად განსხვავდება ფაქტობრივი დინამიკისგან. ამან გამოიწვია მნიშვნელოვანი აცდენები წლიურ მოლოდინებში 2020 წლის თითოეული კვარტლისთვის, როგორც ზედა ცხრილშია წარმოდგენილი.

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძნობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძნობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ

2021 წლის 31 დეკემბერი						
მთავარი განმავლობებელი ფაქტორები	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით			
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური	
კომერციული სესხები	156,237	2.90%	2.89%	2.90%	2.93%	
იპოთეკური სესხები	33,036	0.82%	0.80%	0.81%	0.85%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	74,441	1.99%	1.93%	1.96%	2.13%	
სამომხმარებლო სესხები	136,035	4.56%	4.46%	4.54%	4.70%	
სალომბარდო სესხები	2,074	1.25%	1.25%	1.25%	1.26%	

2020 წლის 31 დეკემბერი						
მთავარი განმავლობებელი ფაქტორები	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით			
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური	
კომერციული სესხები	172,916	3.51%	3.48%	3.50%	3.55%	
იპოთეკური სესხები	48,607	1.28%	1.05%	1.06%	1.95%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	102,352	3.13%	2.79%	2.83%	4.06%	
სამომხმარებლო სესხები	113,801	5.15%	4.78%	4.82%	6.18%	
სალომბარდო სესხები	227	0.22%	0.21%	0.21%	0.23%	

2019 წლის 31 დეკემბერი						
მთავარი განმავლობებელი ფაქტორები	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	გაცხადებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა სცენარების მიხედვით			
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური	
კომერციული სესხები	90,612	2.31%	2.29%	2.31%	2.34%	
იპოთეკური სესხები	9,017	0.29%	0.29%	0.29%	0.29%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	44,545	1.67%	1.63%	1.67%	1.73%	
სამომხმარებლო სესხები	72,707	3.49%	3.44%	3.47%	3.55%	
სალომბარდო სესხები	253	0.30%	0.30%	0.30%	0.30%	

ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიური შეფასებისთვის

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორატიული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; ხოლო საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორიცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტორზე ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერა

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს, რაც არსებითად უცვლელია კორპორატიული და არაუზრუნველყოფილი სესხების პორტფელისა თუ უზრუნველყოფილი სესხების შემთხვევაში, გარდა უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისა. იპოთეკების და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა, რომლის შემდეგაც ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და უნდა ჩამოიწეროს, 1,460 იყო. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ჩამოწერა (გაგრძელება)

დავალიანების ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის რეტროსპექტიული ტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი ატარებს რეტროსპექტიული ტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის რეტროსპექტიული ტესტირებისას ხდება დაკვირვებადი ზარალის შედარება პროგნოზირებულ დანაკარგებთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელების დახვეწა და გადახედვა. რეტროსპექტიული ტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ჯგუფი ახდენს შემოსავლის დეზაგრეგირებას მომხმარებლებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან თითოეული სეგმენტის პროდუქტების და მომსახურებების მიხედვით, რადგან ჯგუფს მიაჩნია, რომ ამ გზით ყველაზე ნათლად ასახავს იმას, თუ როგორ მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები შემოსავლებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათზე, ოდენობაზე, დროულობასა და გაურკვევლობაზე.

2020 წელს ჯგუფმა ჰოლდინგური კომპანიის საოპერაციო შედეგები შესაბამის სეგმენტებზე გადაანაწილა, შედარებადი პერიოდები არ იყო გადაანგარიშებული, ვინაიდან ცვლილება არ იყო არსებითი და ინფორმაცია ჯერ კიდევ შედარებადია.

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაზრების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მზარდ საცალო, მასობრივ საცალო და მასობრივ შემღებულ სეგმენტებზე, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებთან და მიკრობიზნესებთან ერთად.

კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგი - მოიცავს კორპორატიულ საბანკო მომსახურებას და ინვესტიციის მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორატიული საბანკო მომსახურება ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორატიული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაზრების მართვას; ინვესტიციის მართვის ბიზნესი, ძირითადად, გულისხმობს კერძო საბანკო მომსახურების გაწევას შემღებულ კლიენტებისთვის.

„ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ - ძირითადად ნიშნავს სს „ბელარუსკი ნაროდნი ბანკ“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, ბელარუსის ეროვნული ბანკის გარდა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს.

2021, 2020 და 2019 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებული შემოსავალი არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო საქმიანობა	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	გაქვითვები	სულ ჯგუფი
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	581,594	319,587	39,675	27	940,883
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	141,623	41,237	5,476	-	188,336
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	57,904	36,556	13,341	-	107,801
წმინდა სხვა შემოსავალი	23,443	42,822	1,245	1	67,511
საოპერაციო შემოსავალი	804,564	440,202	59,737	28	1,304,531
საოპერაციო დანახარჯები	(350,094)	(71,418)	(39,675)	(28)	(461,215)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	(3,781)	-	-	-	(3,781)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯის განსაზღვრამდე	450,689	368,784	20,062	-	839,535
რისკის ხარჯი	(71,100)	52,526	(1,725)	-	(20,299)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	379,589	421,310	18,337	-	819,236
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	1	(78)	(533)	-	(610)
დასაბეგრი მოგება	379,590	421,232	17,804	-	818,626
მოგების გადასახადის ხარჯი	(33,692)	(37,729)	(3,394)	-	(74,815)
წლის მოგება	345,898	383,503	14,410	-	743,811
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	14,799,515	7,383,371	980,920	(2,594)	23,161,212
სულ ვალდებულებები	13,056,931	6,209,389	846,263	(2,594)	20,109,989
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	44,524	2,948	2,031	-	49,503
არამატერიალური აქტივები	29,439	2,578	4,992	-	37,009
კაპიტალური დანახარჯები	73,963	5,526	7,023	-	86,512
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(70,673)	(8,069)	(4,940)	-	(83,682)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საგალო საბანკო საქმიანობა	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	გაქვითვები	სულ ჯგუფი
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	495,271	233,462	36,249	14	764,996
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	96,780	33,781	5,678	-	136,239
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	55,973	36,763	6,202	-	98,938
წმინდა სხვა შემოსავალი	21,954	19,439	1,813	-	43,206
საოპერაციო შემოსავალი	669,978	323,445	49,942	14	1,043,379
საოპერაციო დანახარჯები	(295,751)	(63,271)	(32,951)	(14)	(391,987)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	782	-	-	-	782
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯის განსაზღვრამდე	375,009	260,174	16,991	-	652,174
რისკის ხარჯი	(183,231)	(96,273)	(3,981)	-	(283,485)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	191,778	163,901	13,010	-	368,689
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(40,013)	(1,278)	(125)	-	(41,416)
დასაბეგრი მოგება	151,765	162,623	12,885	-	327,273
მოგების გადასახადის ხარჯი	(6,603)	(11,438)	(2,734)	-	(20,775)
წლის მოგება	145,162	151,185	10,151	-	306,498
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	13,392,446	7,366,720	1,018,652	(9,512)	21,768,306
სულ ვალდებულებები	12,030,543	6,372,878	886,097	(9,512)	19,280,006
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	59,958	4,176	616	-	64,750
არამატერიალური აქტივები	29,125	2,623	2,291	-	34,039
კაპიტალური დანახარჯები	89,083	6,799	2,907	-	98,789
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(63,360)	(8,327)	(4,247)	-	(75,934)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო საქმიანობა	კორპორატიული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	გაქვითვები	სულ ჯგუფი
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	570,431	184,340	28,779	23	783,573
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	114,478	30,635	7,169	-	152,282
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	54,517	43,340	20,733	-	118,590
წმინდა სხვა შემოსავალი	6,013	11,434	464	(183)	17,728
საოპერაციო შემოსავალი	745,439	269,749	57,145	(160)	1,072,173
საოპერაციო დანახარჯები	(286,891)	(76,204)	(35,640)	160	(398,575)
მოგება მიკაპშირი	789	-	-	-	789
საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) რისკის ხარჯის	459,337	193,545	21,505	-	674,387
რისკის ხარჯი	(89,822)	(7,937)	(2,693)	-	(100,452)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ზარალი) არარეგულარულ მუხლებამდე	369,515	185,608	18,812	-	573,935
წმინდა არარეგულარული	(3,250)	(1,232)	(109)	-	(4,591)
დასაბეგრი მოგება (ზარალი)	366,265	184,376	18,703	-	569,344
მოგების გადასახადის ხარჯი	(35,891)	(17,162)	(3,404)	-	(56,457)
წლის მოგება (ზარალი)	330,374	167,214	15,299	-	512,887
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	11,342,805	6,033,607	947,909	(1,098)	18,323,223
სულ ვალდებულებები	10,184,616	5,239,635	822,673	(1,098)	16,245,826
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	71,504	7,807	1,150	-	80,461
არამატერიალური აქტივები	28,196	2,495	2,083	-	32,774
კაპიტალური დანახარჯები	99,700	10,302	3,233	-	113,235
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(62,240)	(7,492)	(3,543)	-	(73,275)

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2021	2020	2019
ნაღდი ფული სალაროში	774,253	723,071	674,130
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გარდა	126,627	158,588	405,560
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	364,912	582,952	458,529
90-დღემდე ვადის მქონე ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებები	228,685	518,648	621,120
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, მთლიანი	1,494,477	1,983,259	2,159,339
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(25)	(71)	(134)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წმინდა	1,494,452	1,983,188	2,159,205

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 417,228 ლარი (2020 წ.: 967,820 ლარი, 2019 წ.: 841,866 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაზრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 0.07%-მდე წლიური პროცენტი ამ ანაზრებზე (2020 წ.: 0.21%-მდე, 2019 წ.: 2.20%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაქტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2021	2020	2019
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	1,898,052	1,994,662	1,577,911
ვადიანი ანაზრები 90 დღეზე მეტი ვადით	15,488	-	5
ღია ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად გამოყენებული ანაზრები	4,730	1,855	5,691
ბანკთაშორის გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	-	11,464	30,414
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მთლიანი	1,918,270	2,007,981	1,614,021
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(331)	(400)	(347)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, წმინდა	1,917,939	2,007,581	1,613,674

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ჯგუფმა სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 0.00%-მდე პროცენტი მიიღო (2020 წ.: 1.25%, 2019 წ.: 1.25%).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არცერთი ბანკთაშორისი სასესხო მოთხოვნები არ მოიცავდა არა-ეთგოს ბანკებში განთავსებულ ანაზრებს (2020 წ.: 11,464 ლარი, 2019 წ.: ნული).

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2021	2020	2019
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	2,558,542	2,510,062	1,758,235
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	5,419	3,410	2,788
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,563,961	2,513,472	1,761,023
	2021	2020	2019
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო	1,312,001	1,344,404	647,886
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო	82,196	36,879	120,519
უცხოური სახაზინო ობლიგაციები	79,156	159,537	66,961
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	39,410	-	8,912
სხვა სავალო ინსტრუმენტები***	1,045,779	969,242	913,957
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული	2,558,542	2,510,062	1,758,235

* სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 490,592 ლარის სახაზინო ობლიგაციებით (2020 წ.: 1,044,066 ლარი, 2019 წ.: 576,017 ლარი), საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ანაბრები უზრუნველყოფილი იყო 220,480 ლარის სახაზინო ობლიგაციებით (2020 წ.: ნული, 2019 წ.: ნული), ხოლო ჯგუფის საცავში სებ-ის მიერ განთავსებული ფულადი სახსრები უზრუნველყოფილი იყო 14,720 ლარის სახაზინო ობლიგაციებით (2020 წ.: 8,188 ლარი, 2019 წ.: ნული).

** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები არ იყო უზრუნველყოფილი სახაზინო თამასუქებით (2020 წ.: ნული ლარი, 2019 წ.: 74,564 ლარი), ხოლო ჯგუფის საცავში სებ-ის მიერ განთავსებული ფულადი სახსრები უზრუნველყოფილი იყო ნული ლარის სახაზინო თამასუქებით (2020 წ.: ნული, 2019 წ.: ნული).

*** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები არ იყო უზრუნველყოფილი კორპორაციული ობლიგაციებით (2020 წ.: 685,901 ლარი, 2019 წ.: 684,546 ლარი), ხოლო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ანაბრები უზრუნველყოფილი იყო 109,109 ლარის კორპორაციული ობლიგაციებით (2020 წ.: ნული, 2019 წ.: ნული).

სხვა სავალო ინსტრუმენტები 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 521,394 ლარის ობლიგაციებს (2020 წ.: 312,144 ლარი, 2019 წ.: 309,351 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 203,351 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2020 წ.: 211,250 ლარი, 2019 წ.: 208,948 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ 163,593 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2020 წ.: 162,949 ლარი, 2019 წ.: 156,494 ლარი), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 65,407 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2020 წ.: 151,592 ლარი, 2019 წ.: 150,865 ლარი), და აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 61,609 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2020 წ.: 61,350 ლარი, 2019 წ.: 58,863 ლარი).

უცხოური სახაზინო ობლიგაციები შედგება აშშ-ის სახაზინო თამასუქებისგან ნული ლარის ოდენობით (2020 წ.: 52,992 ლარი, 2019 წ.: ნული), ლიტვის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 15,992 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 26,982 ლარი, 2019 წ.: ნული) და ბელარუსის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 63,164 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 79,563 ლარი, 2019 წ.: 66,961 ლარი).

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების აღიარების შეწყვეტიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა შედგებოდა 30,044 ლარისგან (2020 წ.: 3,585 ლარი, 2019 წ.: 5,419 ლარი), რომელიც აისახა წმინდა სხვა შემოსავალში.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი შედგებოდა 3,156 ლარისგან (2020 წ.: 4,342 ლარი, 2019 წ.: 4,250 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2021	2020	2019
კომერციული სესხები	5,380,396	4,929,198	3,929,443
იპოთეკური სესხები	4,022,058	3,796,384	3,066,683
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,731,756	3,269,454	2,660,220
სამომხმარებლო სესხები	2,981,305	2,208,013	2,085,108
სალომზარდო სესხები	165,417	103,384	85,540
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული	16,280,932	14,306,433	11,826,994
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(401,823)	(437,903)	(217,134)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული	15,879,109	13,868,530	11,609,860
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები,	124,952	139,372	159,191
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(5,895)	(4,376)	(2,297)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები,	119,057	134,996	156,894
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და			
ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,998,166	14,003,526	11,766,754

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 1,125,955 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2020 წ.: 692,052 ლარი, 2019 წ.: 577,246 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შეძენილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი კომპანიების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის მოძრაობა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხმარებლის ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია მოდელირების შემდგომი კორექტირებით, დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

2020 წელს, 2021 და 2019 წლებთან შედარებით, სესხების მნიშვნელოვანი გადატანები განხორციელდა მე-2 და მე-3 სტადიებზე. ეს, ძირითადად, გამოწვეული იყო კოვიდ-19-ის გავლენით ყველა სექტორში მოქმედი მსესხებლების კრედიტუნარიანობაზე და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაბამისი მოდელირებული შედეგის ზრდით, რისი მიზანიც საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და დეფოლტის შემთხვევების განსაზღვრა იყო. მოდელირებული შედეგის ზრდის შესახებ უფრო დაწვრილებით მე-4 შენიშვნაშია ნახავთ.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,363,757	34,815	3,202	10,032	4,411,806
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	231,287	(229,399)	(1,888)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(373,532)	394,553	(21,021)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(10,148)	(52,529)	62,677	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(28,338)	(2,048)	(124)	-	(30,510)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო					
დაფარული აქტივები	(3,477,879)	(159,200)	(102,689)	(144)	(3,739,912)
ხელახალი სეგმენტაცია	109,367	35,325	2,164	-	146,856
მოდIFIკაციების გავლენა	686	258	152	(22)	1,074
ჩამოწერა	-	-	(4,574)	-	(4,574)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	47,192	69	47,261
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,959	4	2,963
საკურსო სხვაობები	(13,676)	(358)	(866)	-	(14,900)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(350,775)	(27,796)	(9,555)	(380)	(388,506)
სხვა წმინდა ცვლილებები	16,416	(806)	3,951	79	19,640
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	199,907	9,566	209,473
კოლექტიურად შეფასებული	4,764,048	374,933	23,494	8,448	5,170,923
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396

ამორტიზებული ღირებულებით
აღრიცხული კომერციული სესხები,
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	20,591	1,973	312	3,481	26,357
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	2,934	(2,932)	(2)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,904)	11,116	(8,212)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,769)	(374)	2,143	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა	(1,373)	(6,710)	10,153	-	2,070
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე					
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(138)	(74)	(70)	-	(282)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო					
დაფარული აქტივები	(9,349)	(3,694)	(67,366)	(80)	(80,489)
ხელახალი სეგმენტაცია	192	298	-	-	490
მოდIFIკაციების გავლენა	11	(2)	12	(14)	7
ჩამოწერა	-	-	(4,574)	-	(4,574)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	47,192	69	47,261
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,959	4	2,963
საკურსო სხვაობები	(131)	(76)	(382)	-	(589)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(498)	(141)	(5,254)	10	(5,883)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(22,754)	(648)	19,943	(551)	(4,010)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	125,089	2,837	127,926
კოლექტიურად შეფასებული	12,992	6,893	8,337	89	28,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,549,472	238	103	13,615	1,563,428
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	428,840	(407,795)	(21,045)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(344,981)	588,640	(243,659)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(158,425)	(129,954)	288,379	-	-
დაფარული აქტივები	(975,730)	(94,131)	(73,544)	(9,287)	(1,152,692)
ხელახალი სეგმენტაცია	5,514	970	-	-	6,484
მოდIFIკაციების გავლენა	988	670	143	(283)	1,518
ჩამოწერა	-	-	(5,750)	(561)	(6,311)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	993	205	1,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	244	17	261
საკურსო სხვაობები	(1,910)	(45)	2	(2)	(1,955)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(155,793)	(11,366)	(9,238)	(1,648)	(178,045)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(6,450)	(1,472)	(590)	300	(8,212)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	277	-	277
კოლექტიურად შეფასებული	3,629,369	259,970	104,237	28,205	4,021,781
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	29,065	3	4	887	29,959
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	15,750	(12,962)	(2,788)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(5,679)	46,641	(40,962)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(18,908)	(5,725)	24,633	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა	(5,562)	(37,935)	22,414	-	(21,083)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(2,621)	(2,674)	(12,902)	(1,763)	(19,960)
ხელახალი სეგმენტაცია	21	1	-	-	22
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	438	(198)	240
ჩამოწერა	-	-	(5,750)	(561)	(6,311)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	993	205	1,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	244	17	261
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(470)	101	(1,732)	(409)	(2,510)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(10,545)	4,943	7,211	1,004	2,613
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	7	-	7
კოლექტიურად შეფასებული	9,701	3,803	17,032	2,493	33,029
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,303,744	17,798	1,152	7,599	3,330,293
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	384,411	(377,752)	(6,659)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(571,845)	678,669	(106,824)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(108,524)	(112,029)	220,553	-	-
დაფარული აქტივები	(1,987,068)	(282,948)	(96,106)	(4,718)	(2,370,840)
ხელახალი სეგმენტაცია	(247,911)	(40,492)	(2,790)	(5)	(291,198)
მოდIFIკაციების გავლენა	319	210	(4,384)	(11)	(3,866)
ჩამოწერა	-	-	(40,195)	(214)	(40,409)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	12,628	686	13,314
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	265	23	288
საკურსო სხვაობები	(5,494)	(473)	(386)	2	(6,351)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(180,781)	(27,138)	(9,910)	(271)	(218,100)
სხვა წმინდა ცვლილებები	44,191	(1,777)	6,684	73	49,171
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	23,466	-	23,466
კოლექტიურად შეფასებული	3,280,149	293,473	128,033	6,635	3,708,290
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	58,476	804	92	81	59,453
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	20,352	(18,841)	(1,511)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(14,284)	35,909	(21,625)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(13,914)	(7,459)	21,373	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა	(4,218)	(18,652)	27,259	-	4,389
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(16,879)	(7,632)	(26,573)	(968)	(52,052)
ხელახალი სეგმენტაცია	(1,280)	(476)	(182)	-	(1,938)
მოდIFIკაციების გავლენა	2	(7)	(2,180)	1	(2,184)
ჩამოწერა	-	-	(40,195)	(214)	(40,409)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	12,628	686	13,314
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	265	23	288
საკურსო სხვაობები	(62)	(34)	(268)	-	(364)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(1,020)	(184)	(2,826)	(79)	(4,109)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(25,153)	2,557	17,767	530	(4,299)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	10,613	-	10,613
კოლექტიურად შეფასებული	28,177	6,556	28,971	124	63,828
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,747,021	7,001	1,718	19,540	2,775,280
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	270,620	(253,910)	(16,710)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(367,600)	489,718	(122,118)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(134,641)	(123,558)	258,199	-	-
დაფარული აქტივები	(1,849,334)	(100,322)	(65,394)	(4,297)	(2,019,347)
ხელახალი სეგმენტაცია	110,449	3,487	706	5	114,647
მოდIFIკაციების გავლენა	246	82	(9,482)	(46)	(9,200)
ჩამოწერა	-	-	(72,832)	(415)	(73,247)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	19,405	148	19,553
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	397	345	742
საკურსო სხვაობები	(6,094)	(33)	(68)	-	(6,195)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(51,792)	(1,590)	(688)	(223)	(54,293)
სხვა წმინდა ცვლილებები	12,381	(215)	13,559	(373)	25,352
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,481	-	1,481
კოლექტიურად შეფასებული	2,635,438	215,026	106,161	23,199	2,979,824
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	153,477	1,570	546	251	155,844
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	33,951	(26,256)	(7,695)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(26,684)	75,148	(48,464)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(57,627)	(20,176)	77,803	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა	(12,239)	(40,279)	53,664	-	1,146
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(47,437)	(11,239)	(36,001)	(1,449)	(96,126)
ხელახალი სეგმენტაცია	548	83	182	-	813
მოდIFIკაციების გავლენა	(2)	(1)	(5,036)	5	(5,034)
ჩამოწერა	-	-	(72,832)	(415)	(73,247)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	19,405	148	19,553
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	397	345	742
საკურსო სხვაობები	(10)	(3)	(15)	-	(28)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(153)	(37)	(643)	(29)	(862)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(27,338)	15,067	30,779	925	19,433
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	585	-	585
კოლექტიურად შეფასებული	57,083	19,410	58,146	811	135,450
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სალომზარდო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	170,198	1,117	219	-	171,534
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	10,556	(10,148)	(408)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(21,129)	23,266	(2,137)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,856)	(2,531)	6,387	-	-
დაფარული აქტივები	(123,964)	(6,222)	(3,071)	-	(133,257)
ხელახალი სეგმენტაცია	22,581	710	(80)	-	23,211
ჩამოწერა	-	-	(253)	-	(253)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	3	-	3
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(1)	-	(1)
საკურსო სხვაობები	(1)	-	1	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(18)	(6)	(3)	-	(27)
სხვა წმინდა ცვლილებები	644	51	128	-	823
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417
კოლექტიურად შეფასებული	152,787	10,116	2,514	-	165,417
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სალომზარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	497	138	-	-	635
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	34	(10)	(24)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	-	85	(85)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2)	(4)	6	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა	(24)	-	-	-	(24)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(177)	(27)	(24)	-	(228)
ხელახალი სეგმენტაცია	519	94	-	-	613
ჩამოწერა	-	-	(253)	-	(253)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	3	-	3
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(1)	-	(1)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	936	(281)	447	-	1,102
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074
კოლექტიურად შეფასებული	1,822	11	241	-	2,074
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,226,180	45,618	2,156	-	3,273,954
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	370,266	(370,266)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(578,928)	626,550	(47,622)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(58,408)	(79,014)	137,422	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(30,363)	(10,340)	(52)	-	(40,755)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(2,632,096)	(218,169)	(61,392)	(575)	(2,912,232)
დაფარული აქტივები	21,133	-	-	-	21,133
ხელახალი სეგმენტაცია	(809)	94	(4)	(7)	(726)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(6,595)	-	(6,595)
ჩამოწერა	-	-	13,531	127	13,658
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	9,691	6	9,697
დისკონტის ამორტიზაცია	(19,176)	(471)	(1,455)	-	(21,102)
საკურსო სხვაობები	558,090	37,831	31,097	928	627,946
სავალუტო კურსის მოძრაობა	30,450	791	3,300	236	34,777
სხვა წმინდა ცვლილებები	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	237,593	-	237,593
კოლექტიურად შეფასებული	4,296,883	382,118	4,228	8,376	4,691,605
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,751	1,253	572	-	5,576
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	3,906	(3,906)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,773)	8,026	(5,253)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(541)	(12,002)	12,543	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე	(27,165)	(2,523)	24,295	-	(5,393)
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(9)	(294)	(12)	-	(315)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(9,338)	(10,052)	(29,340)	(304)	(49,034)
დაფარული აქტივები	140	-	-	-	140
ხელახალი სეგმენტაცია	1	8	(6)	-	3
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(6,595)	-	(6,595)
ჩამოწერა	-	-	13,531	127	13,658
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	9,691	6	9,697
დისკონტის ამორტიზაცია	791	335	2,281	-	3,407
საკურსო სხვაობები	966	(782)	12,544	20	12,748
სავალუტო კურსის მოძრაობა	49,549	24,680	24,326	(143)	98,412
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	28,180	8,157	136,572	7	172,916
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	134,424	-	134,424
კოლექტიურად შეფასებული	28,180	8,157	2,148	7	38,492
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,239,637	430	259	3,101	1,243,427
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	460,728	(419,122)	(41,606)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(541,668)	600,415	(58,747)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(155,514)	(40,638)	196,152	-	-
დაფარული აქტივები	(788,737)	(37,503)	(51,790)	(13,696)	(891,726)
ხელახალი სეგმენტაცია	(945)	-	-	-	(945)
მოდIFIკაციების გავლენა	(8,730)	954	(134)	(854)	(8,764)
ჩამოწერა	-	-	(5,368)	(215)	(5,583)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
საკურსო სხვაობები	(1,837)	(1)	(3)	-	(1,841)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	287,057	23,746	12,847	3,604	327,254
სხვა წმინდა ცვლილებები	32,894	25,896	6,427	778	65,995
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,517	-	3,517
კოლექტიურად შეფასებული	3,287,844	314,215	164,959	25,849	3,792,867
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	848	2	9	162	1,021
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	14,030	(7,452)	(6,578)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,420)	10,027	(7,607)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(75)	(856)	931	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(19,497)	(6,049)	2,719	-	(22,827)
დაფარული აქტივები	(3,281)	(965)	(8,598)	(3,399)	(16,243)
ხელახალი სეგმენტაცია	(17)	-	-	-	(17)
მოდIFIკაციების გავლენა	(15)	468	499	(213)	739
ჩამოწერა	-	-	(5,368)	(215)	(5,583)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	734	767	1,501
ჩამოწერა	-	-	292	91	383
საკურსო სხვაობები	(11)	-	-	-	(11)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	136	(63)	1,029	474	1,576
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	18,491	16,138	40,586	3,836	79,051
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	403	-	403
კოლექტიურად შეფასებული	8,650	11,410	24,833	3,311	48,204
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,089,047	6,772	887	2,928	2,099,634
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	453,063	(439,267)	(13,796)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(891,350)	925,785	(34,435)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(58,496)	(104,533)	163,029	-	-
დაფარული აქტივები	(1,593,656)	(154,459)	(70,067)	(1,224)	(1,819,406)
ხელახალი სეგმენტაცია	(19,958)	-	-	-	(19,958)
მოდIFIკაციების გავლენა	(6,109)	(786)	(2,560)	(1)	(9,456)
ჩამოწერა	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
საკურსო სხვაობები	(8,429)	(1,001)	(569)	-	(9,999)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	254,683	35,131	13,036	293	303,143
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,446	58,633	24,882	575	87,536
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	25,900	-	25,900
კოლექტიურად შეფასებული	2,649,107	439,405	151,571	3,471	3,243,554
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,636	739	24	50	2,449
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	24,865	(21,624)	(3,241)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(10,906)	17,875	(6,969)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(562)	(9,162)	9,724	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(25,202)	(2,771)	8,310	-	(19,663)
დაფარული აქტივები	(13,883)	(9,024)	(21,668)	(270)	(44,845)
ხელახალი სეგმენტაცია	(123)	-	-	-	(123)
მოდIFIკაციების გავლენა	(158)	(173)	(1,148)	-	(1,479)
ჩამოწერა	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
საკურსო სხვაობები	368	134	142	-	644
სავალუტო კურსის მოძრაობა	661	37	2,140	76	2,914
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	36,571	38,737	64,681	181	140,170
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	12,976	-	12,976
კოლექტიურად შეფასებული	26,157	20,571	42,584	64	89,376
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	შემენილი ან შექმნილი			გაუფასურებული	სულ
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია		
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,613,372	7,125	2,925	1,016	1,624,438
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	291,916	(245,014)	(46,902)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(394,422)	435,335	(40,913)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(100,329)	(49,583)	149,912	-	-
დაფარული აქტივები	(1,412,334)	(80,602)	(70,082)	(3,242)	(1,566,260)
ხელახალი სეგმენტაცია	(230)	-	263	-	33
მოდIFIკაციების გავლენა	(12,300)	(1,149)	(3,328)	(148)	(16,925)
ჩამოწერა	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	449
საკურო სხვაობები	(10,713)	(32)	(57)	-	(10,802)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	16,413	3,656	3,549	419	24,037
სხვა წმინდა ცვლილებები	56,014	14,472	10,369	654	81,509
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,346	-	1,346
კოლექტიურად შეფასებული	1,904,182	194,366	99,604	8,515	2,206,667
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	შემენილი ან შექმნილი			გაუფასურებული	სულ
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია		
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	15,299	1,736	907	374	18,316
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	45,315	(23,886)	(21,429)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(17,770)	38,726	(20,956)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(577)	(8,973)	9,550	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(39,380)	(13,541)	(5,993)	-	(58,914)
დაფარული აქტივები	(29,641)	(10,116)	(44,922)	(439)	(85,118)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	-	-	-
მოდIFIკაციების გავლენა	(519)	(171)	(1,704)	(7)	(2,401)
ჩამოწერა	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	449
საკურო სხვაობები	(186)	(7)	(49)	-	(242)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	138	46	744	21	949
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	51,095	35,374	94,368	792	181,629
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	354	-	354
კოლექტიურად შეფასებული	40,597	25,533	46,287	1,030	113,447
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომზარდო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	139,676	-	475	-	140,151
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	6,565	(4,313)	(2,252)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(10,625)	11,552	(927)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(5,331)	(877)	6,208	-	-
დაფარული აქტივები	(113,508)	(3,726)	(5,053)	-	(122,287)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(263)	-	(263)
ჩამოწერა	-	-	(58)	-	(58)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	6	-	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	-	6
სავალუტო კურსის მოძრაობა	148	8	(167)	-	(11)
სხვა წმინდა ცვლილებები	56	121	123	-	300
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384
კოლექტიურად შეფასებული	97,776	3,879	1,729	-	103,384
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სალომზარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	79	(6)	(73)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(10)	45	(35)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1)	(1)	2	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(82)	(1)	-	-	(83)
დაფარული აქტივები	(17)	(4)	(227)	-	(248)
ჩამოწერა	-	-	(58)	-	(58)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	6	-	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	-	6
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(1)	-	1	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	63	(18)	306	-	351
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227
კოლექტიურად შეფასებული	39	16	172	-	227
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,217,533	327,829	242,419	7,037	2,794,818
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,159,399	163,280	6,632	-	4,329,311
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	571,826	(571,826)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(858,838)	883,222	(24,384)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(10,482)	(47,956)	58,438	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(60,246)	(17,550)	-	-	(77,796)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(2,926,575)	(437,483)	(60,747)	(257)	(3,425,062)
დაფარული აქტივები	190,519	3,134	2,608	-	196,261
ხელახალი სეგმენტაცია	-	4	(233)	-	(229)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ჩამოწერა	-	-	9,980	-	9,980
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	2,635	(143)	2,492
დისკონტის ამორტიზაცია	21,608	2,433	1,546	-	25,587
საკურსო სხვაობები	80,611	27,417	12,033	483	120,544
სავალუტო კურსის მოძრაობა	25,189	16,990	8,209	541	50,929
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	157,060	-	157,060
კოლექტიურად შეფასებული	3,410,544	349,494	4,684	7,661	3,772,383
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	4,541	5,552	156,383	524	167,000
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	12,672	282	887	-	13,841
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,238	(1,238)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,980)	5,450	(2,470)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,491)	(1,691)	5,182	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	374	322	9,643	-	10,339
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(439)	-	-	-	(439)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო	(3,519)	(4,576)	(28,000)	-	(36,095)
დაფარული აქტივები	274	6	-	-	280
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	6	-	6
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(97,392)	-	(97,392)
ჩამოწერა	-	-	9,980	-	9,980
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	2,635	(143)	2,492
დისკონტის ამორტიზაცია	209	188	509	-	906
საკურსო სხვაობები	(65)	18	10,358	49	10,360
სავალუტო კურსის მოძრაობა	88	(899)	10,274	(129)	9,334
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	8,902	3,414	77,995	301	90,612
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	77,632	-	77,632
კოლექტიურად შეფასებული	8,902	3,414	363	301	12,980
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8,902	3,414	77,995	301	90,612

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,351,207	86,809	88,249	23,188	2,549,453
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,425,274	472	7	23,136	1,448,889
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	249,103	(216,701)	(32,402)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(350,322)	378,751	(28,429)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(110,097)	(62,530)	172,627	-	-
დაფარული აქტივები	(909,258)	(34,746)	(97,063)	(15,457)	(1,056,524)
ხელახალი სეგმენტაცია	(9,538)	272	(4)	-	(9,270)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(1,372)	(389)	(1,761)
ჩამოწერა	-	-	(4,646)	-	(4,646)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	557	-	557
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	27	76	103
საკურსო სხვაობები	221	-	-	-	221
სავალუტო კურსის მოძრაობა	101,201	6,139	5,236	1,189	113,765
სხვა წმინდა ცვლილებები	17,168	1,572	6,626	530	25,896
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,374	-	1,374
კოლექტიურად შეფასებული	2,764,959	160,038	108,039	32,273	3,065,309
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	238	31	5,383	1,089	6,741
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,925	-	1	320	2,246
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	598	(254)	(344)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(137)	795	(658)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,706)	(60)	1,766	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(440)	(528)	2,005	-	1,037
დაფარული აქტივები	(157)	(37)	(3,294)	(1,005)	(4,493)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(43)	(1)	(44)
ჩამოწერა	-	-	(4,646)	-	(4,646)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	557	-	557
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	27	76	103
საკურსო სხვაობები	2	-	-	-	2
სავალუტო კურსის მოძრაობა	15	3	363	88	469
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	123	210	5,471	1,241	7,045
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017
კოლექტიურად შეფასებული	461	160	6,588	1,808	9,017
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანად:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,913,964	85,311	127,705	2,235	2,129,215
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,452,219	5,862	1,775	597	2,460,453
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	133,332	(121,808)	(11,524)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(256,554)	267,701	(11,147)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(35,775)	(70,824)	106,599	-	-
ხელახალი სეგმენტაცია	(180,881)	(3,134)	(2,605)	-	(186,620)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	(26)	(3,985)	(27)	(4,038)
ჩამოწერა	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	6,865	-	6,865
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,341
საკურსო სხვაობები	9,034	2,026	940	-	12,000
სავალუტო კურსის მოძრაობა	52,239	1,547	4,634	190	58,610
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,288	610	10,540	437	19,875
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	11,284	-	11,284
კოლექტიურად შეფასებული	2,426,866	113,130	107,191	1,749	2,648,936
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	9,439	5,453	29,726	70	44,688
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	14,972	616	776	-	16,364
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	7,227	(4,937)	(2,290)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(4,437)	8,484	(4,047)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,289)	(5,268)	7,557	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(3,765)	(2,214)	(690)	-	(6,669)
დაფარული აქტივები	(9,711)	(2,034)	(15,660)	(358)	(27,763)
ხელახალი სეგმენტაცია	(274)	(6)	-	-	(280)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(1,022)	(1)	(1,023)
ჩამოწერა	-	-	(36,746)	-	(36,746)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	6,865	-	6,865
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,309	32	1,341
საკურსო სხვაობები	186	293	188	-	667
სავალუტო კურსის მოძრაობა	12	(27)	462	55	502
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	1,530	5,443	38,548	1,078	46,599
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,894	-	3,894
კოლექტიურად შეფასებული	12,890	5,803	21,082	876	40,651
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	1,650,080	101,146	121,191	4,471	1,876,888
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,053,009	9,012	2,534	9,421	2,073,976
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	225,501	(163,946)	(61,555)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(321,349)	359,360	(38,011)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(219,354)	(117,177)	336,531	-	-
ხელახალი სეგმენტაცია	(100)	(272)	138	-	(234)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(3,270)	(62)	(3,332)
ჩამოწერა	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	18,121	-	18,121
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,874
საკურსო სხვაობები	6,578	29	32	-	6,639
სავალუტო კურსის მოძრაობა	16,513	1,232	1,566	86	19,397
სხვა წმინდა ცვლილებები	6,326	(1,290)	13,206	133	18,375
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,023	-	2,023
კოლექტიურად შეფასებული	1,856,795	110,158	106,391	9,741	2,083,085
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	19,654	9,355	62,143	389	91,541
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	64,876	1,384	1,337	42	67,639
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	33,555	(9,958)	(23,597)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(9,492)	27,018	(17,526)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(55,580)	(9,651)	65,231	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(25,472)	(13,980)	38,527	-	(925)
დაფარული აქტივები	(11,730)	(6,557)	(64,332)	(311)	(82,930)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	-	(895)	(5)	(900)
ჩამოწერა	-	-	(86,364)	-	(86,364)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	18,121	-	18,121
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,859	15	3,874
საკურსო სხვაობები	17	10	(358)	-	(331)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	53	22	242	17	334
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	942	8,702	52,937	67	62,648
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	248	-	248
კოლექტიურად შეფასებული	16,823	6,345	49,077	214	72,459
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	75,483	541	4,747	-	80,771
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	106,339	-	154	-	106,493
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	5,671	(1,307)	(4,364)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,414)	3,825	(1,411)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(10,459)	(1,333)	11,792	-	-
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(137)	-	(137)
ჩამოწერა	-	-	(292)	-	(292)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	1	-	1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(2)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	175	2	28	-	205
სხვა წმინდა ცვლილებები	(67)	(10)	(135)	-	(212)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540
კოლექტიურად შეფასებული	80,795	1,114	3,631	-	85,540
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სალომბარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	11	-	283	-	294
შექმნილი ან შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივი	214	-	-	-	214
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	36	-	(36)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	-	61	(61)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(215)	-	215	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(36)	(61)	218	-	121
დაფარული აქტივები	(7)	-	(295)	-	(302)
ჩამოწერა	-	-	(292)	-	(292)
ჩამოწერილი თანხების ამოღება	-	-	1	-	1
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(2)	-	(2)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	-	-	2	-	2
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	5	1	211	-	217
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253
კოლექტიურად შეფასებული	8	1	244	-	253
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 95,469 ლარს (2020 წ.: 50,718 ლარი, 2019 წ.: 58,627 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები**

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის - უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები, მესამე მხარის კორპორატიული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

- კომერციული სესხები: 230,333 ლარი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 243,178 ლარი, 2019 წ.: 162,684 ლარი);
- იპოთეკური სესხები: 93,804 ლარი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 146,945 ლარი, 2019 წ.: 101,542 ლარი);
- სესხები მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის: 140,929 ლარი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 160,862 ლარი, 2019 წ.: 104,075 ლარი);
- სამომხმარებლო სესხები: 87,891 ლარი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 85,569 ლარი, 2019 წ.: 85,890 ლარი);
- სალომბარდო სესხები: 1,805 ლარი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 1,430 ლარი, 2019 წ.: 2,561 ლარი).

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 299,387 ლარით მეტი იქნებოდა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 369,391 ლარით მეტი, 2019 წ.: 294,425 ლარით მეტი).

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,187,521 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 7%-ს (2020 წ.: 1,213,986 ლარი და 8%, შესაბამისად; 2019 წ.: 1,023,217 ლარი და 9%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 1,424 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 7,970 ლარი, 2019 წ.: 1,634 ლარი).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მიერ ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,976,154 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 12%-ს (2019 წ.: 1,849,423 ლარი და 13%, შესაბამისად, 2019 წ.: 1,602,923 ლარი და 14%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 6,128 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 11,285 ლარი, 2019 წ.: 60,953 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)**

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები, ძირითადად, საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2021	2020	2019
ფიზიკური პირები	9,184,255	7,900,831	6,764,348
ვაჭრობა	1,185,512	1,109,647	964,519
წარმოება	1,189,008	1,137,146	855,914
უძრავი ქონება	1,025,298	1,050,823	869,203
მასპინძლობის ბიზნესი	946,224	829,635	590,765
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	234,512	302,967	386,881
მომსახურება	307,602	270,939	(158,308)
მშენებლობა	379,813	304,831	570,221
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	384,554	336,313	123,473
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	183,270	68,870	19,245
ფინანსური შუამავლობა	261,965	122,679	165,473
სხვა	998,919	871,752	675,260
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	16,280,932	14,306,433	11,826,994
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(401,823)	(437,903)	(217,134)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	15,879,109	13,868,530	11,609,860

კოვიდ-19-მა ქვეყნის ეკონომიკის ბევრ სფეროზე მოახდინა გავლენა. თუმცა, ზოგიერთი სექტორი, როგორცაა მასპინძლობა, საცალო და მიკრობიზნესები, სხვებზე უფრო მეტად დაზარალდა.

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2021	2020	2019
ფიზიკური პირები	9,184,255	7,900,831	6,764,348
კერძო საწარმოები	7,084,205	6,385,468	5,048,044
სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი საწარმოები	12,472	20,134	14,602
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	16,280,932	14,306,433	11,826,994
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(401,823)	(437,903)	(217,134)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, წმინდა	15,879,109	13,868,530	11,609,860

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2021	2020	2019
იჯარაზე მისაღები მინიმალური გადასახდელები	168,508	189,959	220,543
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(43,556)	(50,587)	(61,352)
	124,952	139,372	159,191
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(5,895)	(4,376)	(2,297)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	119,057	134,996	156,894

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული 67,556 ლარის მოთხოვნები დაგირავებული იყო რამდენიმე საკრედიტო დაწესებულებიდან მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2020 წ.: 75,134 ლარი, 2019 წ.: 74,489 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს საიჯარო მოთხოვნაზე შეადგენდა 22,417 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 18%-ს (2020 წ.: 20,486 ლარი, ანუ 15%, 2019 წ.: 16,249 ლარი, ანუ 10%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 1,706 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 6%-ს (2020 წ.: 3,161 ლარი, ანუ 10%, 2019 წ.: 2,226 ლარი, ანუ 9%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

	2021	2020	2019
1 წლამდე	76,407	92,391	85,815
1-დან 5 წლამდე	78,474	94,753	130,700
5 წელზე მეტი	13,627	2,815	4,028
მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელები	168,508	189,959	220,543

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოძრაობა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	90,739	-	465	3,107	94,311
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	34,761	(34,715)	(46)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(43,879)	57,480	(13,601)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,925)	(33,434)	37,359	-	-
დაფარული აქტივები	(60,625)	(23,912)	(4,116)	(122)	(88,775)
მოდიფიკაციების გავლენა	20	-	-	-	20
ჩამოწერა	-	-	(21,232)	-	(21,232)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	10	13	23
საკურსო სხვაობები	(2,087)	(1,057)	(931)	-	(4,075)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(641)	(47)	(66)	(249)	(1,003)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(535)	(7)	20	6,833	6,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	2,746	-	2,746
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	13,866	9,582	122,206
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,570	-	256	-	1,826
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	684	(683)	(1)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(976)	2,371	(1,395)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(85)	(1,975)	2,060	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანების გავლენა	(12)	1,036	2,151	-	3,175
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(461)	(467)	(361)	-	(1,289)
ჩამოწერა	-	-	(2,704)	-	(2,704)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	10	13	23
საკურსო სხვაობები	(36)	(550)	(152)	(12)	(750)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(207)	(78)	328	1,195	1,238
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	1,236	-	1,236
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	1,574	1,196	4,659
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	77,711	-	2,254	-	79,965
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	53,417	(49,918)	(3,499)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(130,587)	148,126	(17,539)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(12,089)	(55,528)	67,617	-	-
დაფარული აქტივები	(57,227)	(6,157)	(13,094)	-	(76,478)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	(973)	(199)	-	(1,172)
ჩამოწერა	-	-	(34,933)	-	(34,933)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
საკურსო სხვაობები	(1,402)	(90)	(107)	-	(1,599)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	5,801	5,312	1,891	-	13,004
სხვა წმინდა ცვლილებები	1,490	6	(86)	-	1,410
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,139	-	3,139
კოლექტიურად შეფასებული	67,346	53,276	15,611	-	136,233
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
შექმნილი ან შემენილი ახალი ფინანსური აქტივი	869	-	945	-	1,814
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	305	(292)	(13)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,162)	1,513	(351)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(812)	(4,588)	5,400	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	1,396	4,449	1,416	-	7,261
დაფარული აქტივები	(528)	(70)	(347)	-	(945)
მოდIFIკაციების გავლენა	-	(1)	(18)	-	(19)
ჩამოწერა	-	-	(6,161)	-	(6,161)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
საკურსო სხვაობები	200	(4)	35	-	231
სავალუტო კურსის მოძრაობა	5	27	191	-	223
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(383)	(20)	94	-	(309)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,022	-	1,022
კოლექტიურად შეფასებული	649	1,109	1,596	-	3,354
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	100,950	5,806	3,331	-	110,087
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	132,404	-	-	-	132,404
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	25,731	(25,315)	(416)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(64,572)	64,754	(182)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(4,889)	(28,799)	33,688	-	-
ჩამოწერა	-	-	(14,340)	-	(14,340)
საკურსო სხვაობები	1,340	46	117	-	1,503
სავალუტო კურსის მოძრაობა	3,040	485	403	-	3,928
სხვა წმინდა ცვლილებები	849	(3)	128	-	974
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
კოლექტიურად შეფასებული	130,232	12,498	16,461	-	159,191
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	479	59	1,110	-	1,648
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	939	-	-	-	939
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	207	(194)	(13)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(297)	303	(6)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(64)	(422)	486	-	-
წლის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის მოცულობების გადატანის გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(267)	378	2,038	-	2,149
დაფარული აქტივები	(249)	(32)	(1,948)	-	(2,229)
ჩამოწერა	-	-	(344)	-	(344)
საკურსო სხვაობები	31	4	73	-	108
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(20)	(1)	(6)	-	(27)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	-	-	53	-	53
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
კოლექტიურად შეფასებული	759	95	1,443	-	2,297
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

	2021	2020	2019
აქტივის გამოყენების უფლება	77,676	82,804	95,990
საიჯარო ვალდებულება	85,098	95,201	94,518

ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს დატვირთვის და იჯარის ხარჯებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებიდან, რომლებზეც გავრცელდა აღიარების გამონაკლისები:

	2021	2020	2019
მოკლევადიანი იჯარები	(3,595)	(3,645)	(6,640)
დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები	(1,553)	(1,165)	(487)
	(5,148)	(4,810)	(7,127)

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	ცვლილებები ვალდებულებებში ფინანსური საქმიანობის შედეგად
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 01 იანვრისთვის	79,165
ფულადი გადახდები საიჯარო ვალდებულების ძირითად ნაწილზე	(8,205)
სხვა მოძრაობა	23,558
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	94,518
ფულადი გადახდები საიჯარო ვალდებულების ძირითად ნაწილზე	(11,525)
სხვა მოძრაობა	12,208
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	95,201
ფულადი გადახდები საიჯარო ვალდებულების ძირითად ნაწილზე	(28,672)
სხვა მოძრაობა	18,569
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	85,098

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
შემოსვლები	39,780	-	39,780
გასვლები	(31,315)	-	(31,315)
გადატანები	-	-	-
საქურსო სხვაობები	(145)	(118)	(263)
2021 წლის 31 დეკემბერი	123,669	2,631	126,300
დაგროვილი ცვეთა			
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
ცვეთის ხარჯი	20,757	388	21,145
გასვლები	(7,719)	-	(7,719)
გადატანები	-	-	-
საქურსო სხვაობები	(56)	(40)	(96)
2021 წლის 31 დეკემბერი	47,760	864	48,624
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804
2021 წლის 31 დეკემბერი	75,909	1,767	77,676

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
შემოსვლები	11,451	-	11,451
გასვლები	(7,697)	-	(7,697)
გადატანები	(2,965)	2,965	-
საკურსო სხვაობები	(479)	(216)	(695)
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
ცვეთის ხარჯი	18,260	391	18,651
გასვლები	(1,995)	-	(1,995)
გადატანები	(139)	139	-
საკურსო სხვაობები	(397)	(14)	(411)
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება			
2019 წლის 1 იანვარი	79,165	-	79,165
შემოსვლები	39,464	-	39,464
გასვლები	(3,632)	-	(3,632)
საკურსო სხვაობები	42	-	42
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 1 იანვარი			
ცვეთის ხარჯი	19,751	-	19,751
გასვლები	(718)	-	(718)
საკურსო სხვაობები	16	-	16
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 1 იანვარი	79,165	-	79,165
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	ავეჯი და ინვენტარი	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	ავტოტრანს- პორტი	საიჯარო გაუმჯობეს- ებები	მშენებარე აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
შემოსვლები	1,985	11,785	28,214	438	10	7,071	49,503
გადატანები	6,416	-	-	-	2,493	(8,909)	-
გადაფასება	2,359	-	-	-	-	-	2,359
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(11,320)	-	-	-	-	-	(11,320)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	2,245	-	-	-	-	-	2,245
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(998)	(8,647)	-	-	(183)	(9,828)
გასვლები	(766)	(406)	(484)	-	-	-	(1,656)
ჩამოწერები	-	(43)	-	(602)	(7,416)	-	(8,061)
საკურსო სხვაობები	(668)	(50)	(232)	(17)	(34)	(106)	(1,107)
2021 წლის 31 დეკემბერი	210,883	186,683	194,705	5,029	26,863	1,095	625,258
დაგროვილი გაუფასურება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-	-	-
2021 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
ცვეთის ხარჯი	4,123	12,673	18,758	624	4,109	-	40,287
გადატანები	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(1,119)	-	-	-	-	-	(1,119)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,225)	(2,639)	-	-	-	(3,864)
გასვლები	(51)	(307)	(428)	-	-	-	(786)
ჩამოწერები	5	(23)	4	(576)	(7,416)	-	(8,006)
საკურსო სხვაობები	(275)	(61)	(165)	(7)	(27)	-	(535)
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,512	111,842	124,814	3,381	11,985	-	279,534
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	183,246	75,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867
2021 წლის 31 დეკემბერი	180,814	74,805	69,793	1,640	14,878	1,095	343,025

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	ავეჯი და ინვენტარი	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	ავტოტრანს- პორტი	საიჯარო გაუმჯობეს- ებები	მშენებარე აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
შემოსვლები	249	8,851	28,421	1,097	64	26,068	64,750
გადატანები	21,600	223	27	-	6,004	(27,854)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(11,068)	-	-	(22)	-	-	(11,090)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	1,333	-	-	(46)	-	-	1,287
გადატანები სხვა აქტივებში	(101)	(4,930)	(8,895)	-	-	(867)	(14,793)
გასვლები	-	(252)	(149)	(193)	-	-	(594)
ჩამოწერები	(43)	(2,972)	(3,396)	(174)	(2,990)	-	(9,575)
საკურსო სხვაობები	297	(163)	(414)	(37)	(59)	(5)	(381)
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
დაგროვილი გაუფასურება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
ცვეთის ხარჯი	4,022	12,132	17,125	853	4,750	-	38,882
გადატანები	-	-	-	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(2,160)	-	-	(20)	-	-	(2,180)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	-	-	-	(30)	-	-	(30)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,111)	(3,077)	-	-	-	(4,188)
გასვლები	-	(100)	(148)	(86)	-	-	(334)
ჩამოწერები	(13)	(2,588)	(3,385)	(121)	(2,857)	-	(8,964)
საკურსო სხვაობები	(177)	(123)	(363)	(19)	(41)	-	(723)
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726
2020 წლის 31 დეკემბერი	183,246	75,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და მომსახურების ცენტრები	ავეჯი და ინვენტარი	კომპიუტერები და აღჭურვილობა	ავტორთან პორტი	საიჯარო გაუმჯობეს სებები	მშენებარე აქტივები	სულ
თვითღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	195,973	204,972	86,412	4,695	24,270	3,111	519,433
შემოსვლები	1,508	26,205	28,867	840	429	22,612	80,461
გადატანები	13,000	(51,733)	51,830	-	5,306	(18,403)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(3,211)	(3)	-	(47)	-	-	(3,261)
გადატანები გასაყიდად გამოიწველ აქტივებში	(2,127)	-	-	-	-	-	(2,127)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,994)	(6,359)	-	-	(1,451)	(9,804)
გასვლები	(4,101)	(405)	(364)	(907)	-	(1)	(5,778)
ჩამოწერები	(4,601)	(1,599)	(635)	(28)	(1,264)	-	(8,127)
საკურსო სხვაობები	1,924	195	509	32	50	12	2,722
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
დაგროვილი გაუფასურება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	2,417	32	87	7	-	-	2,543
საკურსო სხვაობები	140	4	11	1	-	-	156
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2018 წლის 31 დეკემბერი	19,897	115,013	57,244	2,430	10,289	-	204,873
ცვეთის ხარჯი	4,702	10,864	14,176	783	4,368	-	34,893
გადატანები	-	(31,200)	31,200	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(331)	-	-	(36)	-	-	(367)
გადატანები გასაყიდად გამოიწველ აქტივებში	(437)	-	-	-	-	-	(437)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,883)	(3,290)	-	-	-	(5,173)
გასვლები	(77)	(247)	(217)	(402)	-	-	(943)
ჩამოწერები	(961)	(81)	(239)	(27)	(1,237)	-	(2,545)
საკურსო სხვაობები	364	109	258	15	47	-	793
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	173,659	89,927	29,081	2,258	13,981	3,111	312,017
2019 წლის 31 დეკემბერი	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	სხვა	სულ
თვითღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254	178,273
შემოსვლები	37,009	-	37,009
გასვლები	(741)	-	(741)
ჩამოწერები	-	-	-
საკურსო სხვაობები	(527)	-	(527)
2021 წლის 31 დეკემბერი	187,760	26,254	214,014
დაგროვილი გაუფასურება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
2021 წლის 31 დეკემბერი	-	-	-
დაგროვილი ამორტიზაცია			
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308	67,912
ამორტიზაციის ხარჯი	22,141	109	22,250
გასვლები	(747)	-	(747)
ჩამოწერები	-	2	2
საკურსო სხვაობები	(178)	-	(178)
2021 წლის 31 დეკემბერი	83,820	5,419	89,239
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946	110,361
2021 წლის 31 დეკემბერი	103,940	20,835	124,775

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია</i>			<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164			147,293
შემოსვლები	33,934	105			34,039
გასვლები	(235)	-			(235)
ჩამოწერები	(2,373)	(15)			(2,388)
საკურსო სხვაობები	(436)	-			(436)
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254			178,273
დაგროვილი გაუფასურება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-			-
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-			-
დაგროვილი ამორტიზაცია					
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212			51,822
ამორტიზაციის ხარჯი	16,291	2,110			18,401
გასვლები	(235)	-			(235)
ჩამოწერები	(1,940)	(14)			(1,954)
საკურსო სხვაობები	(122)	-			(122)
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308			67,912
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952			95,471
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946			110,361

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია</i>			<i>სხვა</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება					
2018 წლის 31 დეკემბერი	88,164	26,255			114,419
შემოსვლები	32,774	-			32,774
გასვლები	(121)	-			(121)
ჩამოწერები	(2,376)	(91)			(2,467)
საკურსო სხვაობები	2,688	-			2,688
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164			147,293
დაგროვილი გაუფასურება					
2018 წლის 31 დეკემბერი	-	-			-
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-			-
დაგროვილი ამორტიზაცია					
2018 წლის 31 დეკემბერი	37,161	689			37,850
ამორტიზაციის ხარჯი	11,320	2,531			13,851
გასვლები	(121)	-			(121)
ჩამოწერები	(2,052)	(10)			(2,062)
საკურსო სხვაობები	2,302	2			2,304
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212			51,822
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 31 დეკემბერი	51,003	25,566			76,569
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952			95,471

(ათას ლარში)

11. საინვესტიციო ქონება

	2021	2020	2019
1 იანვარი	234,835	228,666	155,183
შემოსვლები	83,912	79,761	109,277
გასვლები	(68,713)	(44,908)	(39,223)
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო	437	20,346	12,662
გადატანა გასაყიდად გამოზნული აქტივებიდან	(28,390)	(56,810)	(14,402)
გადატანა ძირითადი საშუალებებიდან	10,201	8,910	2,894
გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული	-	532	(29)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (სხვა აქტივებში)	-	(277)	-
საკურსო სხვაობები	(575)	(1,385)	2,304
31 დეკემბერი	231,707	234,835	228,666

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 27-ე შენიშვნაში.

12. გუდვილი

გუდვილის მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	2021	2020	2019
თვითღირებულება			
1 იანვარი	57,209	57,209	57,209
31 დეკემბერი	57,209	57,209	57,209
დაგროვილი გაუფასურება			
1 იანვარი	23,756	23,756	23,756
31 დეკემბერი	23,756	23,756	23,756
წმინდა საბალანსო ღირებულება:			
1 იანვარი	33,453	33,453	33,453
31 დეკემბერი	33,453	33,453	33,453

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2021	2020	2019
საცალო საბანკო მომსახურება	23,488	23,488	23,488
კორპორატიული საბანკო მომსახურება	9,965	9,965	9,965
სულ	33,453	33,453	33,453

(ათას ლარში)

12. გუდვილი (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად ფინანსურ ბიუჯეტებში გათვალისწინებული სამწლიანი ვადის შემდეგ.

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საბანკო			საცალო საბანკო		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
დისკონტირების განაკვეთი	3.9%	4.4%	5.0%	8.1%	7.7%	6.7%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგვრამდე.

საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- სესხებისა და ანაზრების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძნობელობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა საბალანსო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-1% დისკონტირების განაკვეთისა და ზრდის ტემპში.

13. გადასახადით დაბეგვრა

მოგების გადასახადის ხარჯი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში მოიცავს:

	2021	2020	2019
მიმდინარე მოგების გადასახადის სარგებელი (ხარჯი)	(111,643)	5,319	(48,340)
გადავადებული მოგების გადასახადის სარგებელი	36,828	(26,094)	(8,117)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(74,815)	(20,775)	(56,457)

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი კომპანიების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2020 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2019 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

2018 წლის 12 ივნისის ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება წულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა. ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2018 წლის 30 ივნისისთვის გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. ჯგუფმა გამოითვალა გადავადებული გადასახადების ის ნაწილი, რომლის რეალიზაცია მოსალოდნელია 2023 წლის 1 იანვრამდე ფინანსური საქმიანობისთვის, და აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შესაბამისი ნაწილი. გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ჯგუფი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის რეალიზაციასაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელოს.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2021	2020	2019
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე	818,626	327,273	569,344
საშუალო საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი	(122,794)	(49,091)	(85,402)
მოგება, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება	51,571	35,878	29,833
გამოუქვითავი ხარჯები	(1,612)	(4,016)	(825)
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	(15)	(3,343)	-
გადასახადი თითოეულ ქვეყანაში მოგების	(2,108)	(506)	(308)
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული	-	-	-
სხვა	143	303	245
მოგების გადასახადის ხარჯი	(74,815)	(20,775)	(56,457)

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

მოგების გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2021	2020	2019
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	109	21,841	75
მოგების გადასახადის გადავადებული აქტივები	183	192	207
მოგების გადასახადის აქტივები	292	22,033	282
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	85,270	-	1,563
მოგების გადასახადის გადავადებული ვალდებულებები	25,598	62,434	36,355
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	110,868	62,434	37,918

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემოზრუნება		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემოზრუნება		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემოზრუნება	
	2018	2019	2020	2021	2020	2021
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:						
ვალდებულებები საკრედიტო	103	(40)	63	(63)	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	66	66	(66)	-	-
საინვესტიციო ქონება	205	23	228	(169)	59	167
გაუფასურების რეზერვი და ანარიცხები სხვა ზარალებისთვის	617	(617)	-	-	-	-
მომდევნო პერიოდებზე გადატანილი	18	(18)	-	-	-	-
ძირითადი საშუალებები	1,977	150	2,127	258	2,385	29
არამატერიალური აქტივები	-	199	199	(199)	-	-
საიჯარო ვალდებულება	-	8,306	8,306	(2,300)	6,006	(2,236)
დარიცხვები და გადავადებული	-	1,691	1,691	5,514	7,205	12,539
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	7,539	(4,780)	2,759	(2,692)	67	368
გადავადებული საგადასახადო	10,459	4,980	15,439	283	15,722	10,808
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:						
ვალდებულებები საკრედიტო	2,585	(635)	1,950	278	2,228	59
გამომცემელი საგადასახადო ფასიანი	2,722	(411)	2,311	(687)	1,624	(932)
ფულადი სახსრები და მათი	2,669	(599)	2,070	(2,070)	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	322	(322)	-	-	-	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	15,271	10,633	25,904	28,162	54,066	(24,192)
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	35	35	141	176	(176)
ძირითადი საშუალებები	10,420	(1,269)	9,151	(130)	9,021	(3,121)
აქტივის გამოყენების უფლება	-	8,465	8,465	(2,955)	5,510	(2,294)
საინვესტიციო ქონება	584	(356)	228	112	340	625
არამატერიალური აქტივები	12	9	21	(21)	-	-
გასაყიდად გამოზნული აქტივები	-	1,227	1,227	313	1,540	(1,055)
დარიცხვები და გადავადებული	-	225	225	68	293	(180)
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	3,905	(3,905)	-	3,166	3,166	5,246
გადავადებული საგადასახადო	38,490	13,097	51,587	26,377	77,964	(26,020)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(28,031)	(8,117)	(36,148)	(26,094)	(62,242)	36,828
						(25,414)

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2021	2020	2019
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟა	18,586	210,816	2,093
ფინანსური იჯარის მიზნებისთვის შესყიდული აქტივები	13,093	39,742	22,984
ფულადი გზავნილების ოპერაციებთან დაკავშირებული მოთხოვნები	34,996	25,992	33,909
სხვა მოთხოვნები	18,463	15,157	11,971
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	8,917	13,099	12,949
წარმოებული ფინანსური აქტივები	135,079	9,154	34,559
საოპერაციო საგადასახადო აქტივები	7,000	6,068	8,776
ჩამორთმეული აქტივები	3,216	5,989	7,164
სხვა	16,216	5,366	6,759
სხვა აქტივები, მთლიანი	255,566	331,383	141,164
გამოკლებული სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(14,366)	(14,979)	(8,154)
სხვა აქტივები, წმინდა	241,200	316,404	133,010

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020	2019
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	7,865	247,520	10,836
კრედიტორები	28,447	31,996	24,462
ანარიცხები	5,793	15,325	6,154
სხვა საგადასახადო დავალიანება	10,093	9,656	12,100
დავალიანება	8,457	8,597	19,331
კრედიტორული დავალიანება	3,423	4,817	1,852
გადასახდელი დივიდენდები	1,713	1,545	1,578
მიღებული ავანსები	265	729	5,072
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟა	98,844	-	12,532
სხვა	12,144	5,802	7,012
სხვა ვალდებულებები	177,044	325,987	100,929

2020 წელს ბანკის წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები, ძირითადად, შედგებოდა აშშ დოლარში-ევროში გაფორმებული კონტრაქტებისგან, რომელთა ნაშთი მნიშვნელოვნად გაიზარდა ევროსთან მიმართებით აშშ დოლარის გაუფასურების გამო. ბანკს ასევე დაევალა შესაბამისი უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენა კრედიტისთვის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟის სახით.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2021		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი აქტივი ვალდებულება	
სავალუტო ხელშეკრულებები			
ფორვარდები და სვოპები - ადგილობრივი	1,065,639	931	3,141
ფორვარდები და სვოპები - უცხოური	5,678,727	131,321	3,339
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები			
ფორვარდები და სვოპები - უცხოური (საპროცენტო განაკვეთი)	1,129	296	-
ოფციონები - უცხოური (საპროცენტო განაკვეთი)	7,434	2,531	1,385
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	6,752,929	135,079	7,865

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

	2020			2019		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი		პირობითი თანხა	სამართლიანი	
		აქტივი	ვალდებულება		აქტივი	ვალდებულება
სავალუტო ხელშეკრულებები						
ფორვარდები და სვოპები -	574,563	6,881	2,908	797,784	5,620	1,242
ფორვარდები და სვოპები -	7,057,736	724	243,510	5,482,178	26,373	7,680
საპროცენტო განაკვეთის						
ფორვარდები და სვოპები -	-	-	-	-	-	-
ოფციონები - უცხოური	7,864	1,549	1,102	8,351	2,566	1,914
სულ წარმოებული						
აქტივები / ვალდებულებები	7,640,163	9,154	247,520	6,288,313	34,559	10,836

15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	2021	2020	2019
ვადიანი ანაზრები	7,028,078	8,017,755	5,055,089
მიმდინარე ანგარიშები	7,053,360	6,034,724	5,081,606
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	14,052,479	10,136,695

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებები 1,953,107 ლარის (14%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მენაზრეზე მოდიოდა (2020 წ.: 2,951,893 ლარი (21%), 2019 წ.: 828,952 ლარი (8%)).

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებთან:

	2021	2020	2019
ფიზიკური პირები	8,399,292	7,815,114	6,481,437
კერძო საწარმოები	5,060,010	4,321,820	3,293,249
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი	622,136	1,915,545	362,009
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	14,052,479	10,136,695

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2021	2020	2019
ფიზიკური პირები	8,399,292	7,815,114	6,481,437
სახელმწიფო მომსახურება	613,710	1,865,906	320,338
ვაჭრობა	853,235	842,614	521,230
ფინანსური შუამავლობა	1,433,939	832,078	574,967
მშენებლობა	664,695	588,876	632,364
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	399,010	525,311	415,892
მომსახურება	361,158	396,826	291,765
წარმოება	443,864	314,207	263,880
უმრავი ქონება	214,670	162,310	125,133
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და			
წყალმომარაგება	112,244	75,188	93,750
მასპინძლობის ბიზნესი	70,375	65,042	60,672
სხვა	515,246	569,007	355,267
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	14,052,479	10,136,695

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2021	2020	2019
საერთაშორისო საკრედიტო	1,667,915	1,440,901	1,211,518
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს	1,413,333	590,293	1,551,953
ვადიანი ანაზრები და ბანკთაშორისი სესხები	198,037	190,048	195,982
საკორესპონდენტო ანგარიშები	170,411	196,049	263,975
	3,449,696	2,417,291	3,223,428
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	668,766	707,648	461,493
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	4,118,462	3,124,939	3,684,921

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 4.18%-მდე გადაიხდა საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებიდან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2020 წ.: 5.49%-მდე, 2019 წ.: 6.50%-მდე). 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 7.75%-მდე გადაიხდა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2020 წ.: 9.39%-მდე, 2019 წ.: 11.13%-მდე).

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა.შ. 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

2015 წლის მაისში ბანკმა გააფორმა 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციასთან. სესხს, რომელშიც 20 მილიონი აშშ დოლარით მონაწილეობს ევროპული ფონდი სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის, ათწლიანი ვადა აქვს. სესხი სებ-მა დაამტკიცა, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი ბაზელ II-ის ჩარჩოს თანახმად და, როგორც ბანკის მეორადი კაპიტალი, დაფარვის ვადის გასვლამდე გაათავისუფლა ბაზელ III-ის ჩარჩოს მოქმედებისგან. სესხი შეიცავს გარკვეულ ინფორმაციას და ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც ახასიათებს განვითარების ფინანსურ დაწესებულებასთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებს, ხოლო გადაუხდელობის (დეფოლტის) ჩვეული შემთხვევების დადგომისას (გადახდისუუნარობის და/ან მოქმედი რეგულაციების მიხედვით ლიკვიდაციის დადგომის გარდა) ვადაზე ადრე დაფარვის ოფციონი მოქმედებს მხოლოდ (i) სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ; და (ii) მხოლოდ სებ-ის მხრიდან სესხის დაფარვის ასეთ დაჩქარებაზე წინასწარი დასტურის შემთხვევაში.

2019 წლის ივნისში ბანკმა და ევროპულმა ფონდმა სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის გააფორმეს 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, საქართველოში ახლად მიღებული ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის სექტემბერში ბანკმა responsAbility Micro and SME Finance Fund-თან გააფორმა 10 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულება ათი წლის ვადით. სუბორდინირებული სესხი, საქართველოში ახლად მიღებული ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, მეორად კაპიტალს წარმოადგენს.

2019 წლის დეკემბერში ბანკმა ხელი მოაწერა 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ათწლიანი სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულებას, რომელიც მას გამოუყო FMO-მ - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვითარების ბანკმა - სხვა კრედიტორებთან ერთად. სესხის გაცემული ტრანში, 52 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით, შევიდა ბანკის მეორად კაპიტალში საქართველოს ეროვნული ბანკის თანხმობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს შესაბამისად. მარეგულირებელმა ორგანომ კლასიფიკაცია ოფიციალურად დაამტკიცა 2019 წლის დეკემბერში.

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

დარჩენილი აუთვისებელი ტრანში, სავარაუდოდ, ანალოგიურად აისახება ბანკის მეორად კაპიტალში მას შემდეგ, რაც სებ-ისგან შესაბამისი დამტკიცების შემდეგ. მეორადი კაპიტალის მოქმედი წესების თანახმად, სესხი კრედიტორებს დაფარვის დაჩქარების უფლებას აძლევს სებ-ის რეგულაციებით განსაზღვრული გადახდისუუნარობის ან ლიკვიდაციის დადგომის შემთხვევაში. ვადაზე ადრე დაფარვის სხვა მიზეზები შეიძლება იყოს: (i) თუ სესხი ან მისი ნაწილი ვერ კვალიფიცირდება მეორად კაპიტალად სებ-ის მიერ შესაბამისი სესხის ან მისი ნაწილის გაცემიდან 45 დღეში; და (ii) დაფარვა სებ-ის წინასწარი თანხმობით მხოლოდ კანონდარღვევის ან კონტროლის ცვლილების შემთხვევაში, სესხის ვადიდან ხუთი წლის გასვლის შემდეგ.

2020 წლის 2 აპრილს ბანკმა აითვისა 2019 წლის დეკემბერში აღებული 107 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის მერე ტრანში \$55 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ბანკმა მიიღო სებ-ისგან თანხმობა მასზედ, რომ 2020 წლის აპრილიდან მოახდინოს სესხის კლასიფიცირება ბანკის მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტად ბაზელ 3-ის რეგულაციის თანახმად, რაც კიდევ უფრო გააუმჯობესებს ბანკის კაპიტალიზაციის დონეს.

2020 წლის 13 მარტს ბანკმა 15 მილიონი ევრო აითვისა ევროპის საინვესტიციო ბანკისგან 2019 წლის დეკემბერში გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში მიღებული 50 მილიონი ევროს საკრედიტო ხაზიდან. სასესხო თანხა მან გამოიტანა ლარში ხუთი წლის ვადით. ლარში მთლიანი საკრედიტო ხაზის 50%-მდე ათვისება არის შესაძლებელი, ხოლო დარჩენილი თანხა ევროში ან აშშ დოლარში იქნება გამოხატული. ადგილობრივ ვალუტაში მიღებული ტრანში ასევე უზრუნველყოფილია ევროკავშირის სამეზობლო საინვესტიციო ინსტრუმენტით. კრედიტის მიზანია მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის, ასევე საშუალო კაპიტალიზაციის მქონე საწარმოების მიერ წამოწყებული საინვესტიციო პროექტების დაფინანსება საქართველოში და ადგილობრივი კერძო სექტორის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელების მხარდაჭერა.

2020 წლის 14 აპრილს ბანკმა აითვისა საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან 2020 წლის 1 იანვარს გაფორმებული ხელშეკრულებით მიღებული 100 მილიონი ლარის სესხი, რომელიც ხუთ წელიწადში უნდა დაიფაროს. ეს სესხი გამოიყენება ქართული მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების ადგილობრივი ვალუტის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

სესხის გადგემა	გაცემის თარიღი	დაფარვის თარიღი	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	თავდაპირველი სახელშეკრულებით დირეზულება	საბალანსო დირეზულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო დირეზულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო დირეზულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	29-Jun-15	15-Jun-25	libor+7.5	USD	70,000	215,732	293,964	258,020
FMO - ნიდერლანდების სამეწარმეო განვით	20-Dec-19	20-Dec-29	libor+5.65	USD	127,000	390,058	347,087	144,778
Subordinated debt (more than 10% of total subordinated debt)						605,790	641,051	402,798

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020	2019
გამოშვებული ევროზღივადიები და თამასუქები	938,372	1,020,428	1,442,298
დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	306,239	323,320	282,407
ადგილობრივი ობლიგაციები	87,384	82,892	343,536
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	128,484	140,918	72,540
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	1,567,558	2,140,781

(ათას ლარში)

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2019 წლის 21 მარტს სს „საქართველოს ბანკმა“ წარმატებით მოახდინა 100 მილიონი აშშ დოლარის 11.125%-იანი დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების პირველადი შეთავაზება, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და აგრეთვე პროცენტის გადახდის ყოველი მომდევნო თარიღით, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემთხვევაში (შემდგომში „თამასუქები“). თამასუქები გამოშვებულია აშშ-ის ფასიანი ქაღალდების და ბირჟების კომისიის „დებულება S“-ის თანახმად და გასაყიდი ფასი შეადგენს საემისიო ფასის 100.00%-ს. თამასუქები, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, კვალიფიცირდება, როგორც ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალი, სებ-ისგან დამტკიცების პირობით.

2020 წლის 1 ივნისს ბანკმა 500 მილიონი ლარი გადაიხადა ლარში გამოხატულ 11.00%-იან თამასუქებზე.

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული ევროზონიგაციები და თამასუქები	დამატებითი პირველადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრს	1,350,921	-
სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოშვებიდან მიღებული შემოსავალი	-	268,160
სხვა მოძრაობა	91,377	14,247
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრს	1,442,298	282,407
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(120,549)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა	(440,410)	-
სხვა მოძრაობა	139,089	40,913
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრს	1,020,428	323,320
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვა	(28,825)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა	(46,706)	-
სხვა მოძრაობა	(6,525)	(17,081)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრს	938,372	306,239

18. პირობითი ვალდებულებები**იურიდიული საკითხები****საი-ინვესტი**

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ („საი-ინვესტი“) 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაბარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლითაც უზრუნველყოფილი იყო სს „საქართველოს ბანკის“ მიმართ შპს „სპორტ ინვესტის“ სესხები. შპს „საი-ინვესტმა“ ანაბარზე გირაოს კანონიერება საქართველოს სასამართლო სისტემაში გაასაჩივრა. მისი სარჩელი სააპელაციო სასამართლომ არსებითად დააკმაყოფილა, რაც ბანკის აზრით, მცდარი და უსაფუძვლო გადაწყვეტილებაა და რომელიც ბანკმა გაასაჩივრა უზენაეს სასამართლოში. საქმეს ამჟამად განიხილავს უზენაესი სასამართლო და გადაწყვეტილების გამოტანა 2022 წლის განმავლობაშია მოსალოდნელი. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)**პირობითი ფინანსური ვალდებულებები**

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2021	2020	2019
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები			
გაცემული ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები*	1,686,913	1,490,028	1,347,841
აკრედიტივები	71,676	125,031	54,815
აუთვისებელი სესხები	809,481	685,533	281,615
	2,568,070	2,300,592	1,684,271
გამოკლებული აკრედიტივებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ფულადი სახსრები (შენიშვნა 15)	(117,379)	(131,946)	(90,346)
გამოკლებული - ანარიცხები	(5,793)	(15,325)	(6,154)
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები			
1 წლამდე	1,875	2,480	1,935
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუმეტეს 5 წლისა	2,486	2,846	906
5 წელზე მეტი	986	1,657	146
	5,347	6,983	2,987
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	4,539	2,863	4,279

* 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცემული მთლიანი გარანტიებიდან ჯგუფის ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები შეადგენდა 1,030,122 ლარს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 888,905 ლარი, 2019 წლის 31 დეკემბერი 800,952 ლარი) და 656,791 ლარს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 601,123 ლარი, 2019 წლის 31 დეკემბერი: 546,889 ლარი), შესაბამისად.

ჯგუფი თავის აუთვისებელ სასესხო ნაშთებს წარმოადგენს ხელშეკრულებების პირობების და ამ თანხების გაცემასთან დაკავშირებით არსებული პრაქტიკის მიხედვით. ნაშთები ვალდებულებების სახით წარმოდგენილია, თუ ჯგუფს აქვს აუთვისებელი თანხების დამატებითი დამტკიცების გარეშე გაცემის დამკვიდრებული პრაქტიკა. 2020 წელს ჯგუფმა შეცვალა სესხის გაცემის პოლიტიკა გარკვეულ განახლებად საკრედიტო ხაზებთან მიმართებით, რის შედეგადაც გაიზარდა ვალდებულების ნაშთები.

19. საკუთარი კაპიტალი**სააქციო კაპიტალი**

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან ყველა სრულად განაღდებული იყო. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია. ქვემოთ მოცემულია 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული აქციები:

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

	<i>ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა</i>	<i>ჩვეულებრივი აქციების თანხობრივი ოდენობა</i>
2018 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994

გამოსყიდული აქციები

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 10,173-ს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 10,173, 2019 წლის 31 დეკემბერი: 10,173), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 10 ლარი (2020 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი, 2019 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

2021 წლის 17 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2021 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 2.52 ლარის ოდენობით. 2021 წლის 5 ნოემბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 70,390 ლარის ოდენობით.

სს „საქართველოს ბანკს“ 2020 წელს დივიდენდები არ გამოუცხადებია.

2019 წლის 14 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის შუალედური მოგების დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.97 ლარის ოდენობით. 2019 წლის 17 ივნისს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური დივიდენდები სულ 139,200 ლარის ოდენობით.

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს)

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს ლარისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგებების გადაანგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკურსო სხვაობები.

მოდრაობა ამ ანგარიშზე 2021 წლის 31 დეკემბრით, 2020 წლის 31 დეკემბრით და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

შემოსავალი აქციაზე

	2021	2020	2019
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე			
ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება	743,811	306,498	512,887
წლის განმავლობაში მიმოქცევაში მყოფი ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა	27,983,827	27,983,827	27,983,827
შემოსავალი აქციაზე	26.5800	10.9527	18.3280

20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2021	2020	2019
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	1,796,788	1,539,643	1,388,391
მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	1,593,053	1,350,238	1,233,626
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	197,240	167,765	136,957
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	16,949	18,953	27,168
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან	(10,454)	2,687	(9,360)
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	28,737	32,067	25,610
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებიდან	28,727	32,001	25,610
სხვა აქტივებიდან	10	66	-
საპროცენტო შემოსავალი	1,825,525	1,571,710	1,414,001
კლიენტების ანაბრებსა და თამასუქებზე საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე ვალდებულებებზე	(499,279)	(446,190)	(292,149)
გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(286,771)	(253,011)	(203,234)
გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(109,715)	(143,071)	(164,881)
სავალუტო სვოპების პროცენტის ელემენტი	30,632	52,312	43,048
საიჯარო ვალდებულებაზე	(4,880)	(5,339)	(4,914)
საპროცენტო ხარჯი	(870,013)	(795,299)	(622,130)
ანაბრის დაზღვევის საკომისიო	(14,629)	(11,415)	(8,298)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	940,883	764,996	783,573

2020 წელს ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან 39,730 ლარის (24-ე შენიშვნა) წმინდა ერთჯერადი ზარალი აისახა სამთვლიან საშეღავათო პერიოდთან დაკავშირებით, რაც გულისხმობდა საცალო საბანკო მომსახურების კლიენტებისთვის სესხის ძირითადი თანხის და პროცენტის გადაუხდელობას სამი თვით. აღნიშნული წარმოადგენდა დაუყოვნებელ რეაგირებას კოვიდ-19-ის პანდემიის დაწყებაზე, რათა ნაკლებად გამხდარიყო საჭირო მომხმარებლების პირადად გამოცხადება ბანკის ფილიალებში და შემცირებულიყო ვირუსის გავრცელების საფრთხე. ამ მოდიფიკაციებით გამოწვეული წმინდა ზარალი აისახა მოგება-ზარალის ანგარიშგების არარეგულარულ მუხლში.

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2021	2020	2019
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	306,567	213,219	216,112
გარანტიები და აკრედიტივები	34,402	28,373	25,793
საკასო ოპერაციები	18,409	14,771	19,074
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	15,783	8,438	10,874
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	460	48	38
საკონსულტაციო	-	-	-
სხვა	7,009	4,791	6,360
საკომისიო შემოსავალი	382,630	269,640	278,251
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(176,329)	(119,216)	(109,925)
გარანტიები და აკრედიტივები	(724)	(505)	(1,670)
საკასო ოპერაციები	(8,826)	(8,158)	(8,531)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(1,668)	(1,534)	(1,281)
სადაზღვევო ბროკერის მომსახურების ღირებულება	(1,208)	(963)	(1,007)
საკონსულტაციო	-	-	-
სხვა	(5,539)	(3,025)	(3,555)
საკომისიო ხარჯი	(194,294)	(133,401)	(125,969)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	188,336	136,239	152,282

მომხმარებლებისგან მიღებული შემოსავალი

2021 წელს ჯგუფმა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარა 340,969 ლარის შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან, საკომისიო და სხვა წმინდა შემოსავლის ჩათვლით (2020 წ.: 241,592 ლარი, 2019 წ.: 288,594 ლარი).

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აღიარებული აქვს 40,798 ლარის შემოსავალთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები (2020 წ.: 36,622 ლარი, 2019 წ.: 29,489 ლარი). დებიტორული ანგარიშების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. გადავადებული შემოსავლის აღიარება ხდება შემოსავლად სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებასთან ერთად.

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

2021 წელს ჯგუფმა აღიარა 10,619 ლარის შემოსავალი (2020 წ.: 11,802 ლარი, 2019 წ.: 7,222, ლარი), რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ საკონტრაქტო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში.

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	1 წელში	2 წელში	3 წელში	3-დან 5 წლამდე	5-დან 10 წლამდე	სულ
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	39,212	1,119	388	76	3	40,798
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12,874	1,544	1,303	2,198	18,703	36,622
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	27,071	13,913	8,299	5,025	2,690	56,998

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი (გაგრძელება)

ჯგუფი იყენებს ფასს 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ გამარტივებულ მიდგომებს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები**ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი**

	2021	2020	2019
ხელფასები და პრემიები	(245,363)	(209,286)	(216,112)
სოციალური უზრუნველყოფის ხარჯი	(5,107)	(4,410)	(4,919)
საპენსიო ხარჯები	(3,683)	(2,961)	(2,626)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(254,153)	(216,657)	(223,657)

2021 წელს ხელფასები და პრემიები მოიცავს 44,445 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (2020 წ.: 54,361 ლარი, 2019 წ.: 57,287 ლარი), რომელიც უკავშირდება წილობრივი ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (25-ე შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაქირავებული თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2021 წლის 31 დეკემბრით, 2020 წლის 31 დეკემბრითა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის:

	2021	2020	2019
ბანკი	6,012	5,783	5,806
ბელარუსის ეროვნული ბანკი	540	536	621
სხვა	104	88	84
დაქირავებულ პირთა საშუალო მთლიანი რაოდენობა	6,656	6,407	6,511

წლის განმავლობაში თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა:

მუდმივი დასაქმება:

უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა

საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა

სხვა თანამშრომლები

	2021	2020	2019
უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	25	13	13
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	104	49	52
სხვა თანამშრომლები	6,467	6,321	6,420
	6,596	6,383	6,485

დროებითი დასაქმება:

უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა

საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა

სხვა თანამშრომლები

	2021	2020	2019
უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	-	-	-
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	-	-	-
სხვა თანამშრომლები	60	24	26
	60	24	26

სულ

	2021	2020	2019
	6,656	6,407	6,511

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2021	2020	2019
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	(37,655)	(21,226)	(13,227)
მარკეტინგი და რეკლამა	(24,477)	(18,083)	(18,292)
საოპერაციო გადასახადები	(12,298)	(13,225)	(10,502)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(10,111)	(10,134)	(13,040)
საოფისე ინვენტარი	(6,062)	(5,891)	(5,662)
კომუნიკაცია	(5,663)	(5,443)	(5,364)
დატვირთვა და იჯარა	(5,148)	(4,810)	(7,127)
დაზღვევა	(3,496)	(3,231)	(2,845)
მგზავრობის ხარჯები	(3,711)	(3,147)	(3,996)
დაცვა-უსაფრთხოება	(3,420)	(2,742)	(1,650)
თანამშრომელთა ტრენინგი და აყვანა	(1,852)	(1,694)	(3,195)
კორპორატიული მასპინძლობა და გართობა	(1,995)	(1,300)	(9,546)
სხვა	(3,670)	(4,033)	(3,213)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(119,558)	(94,959)	(97,659)

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორის გასამრჯელო შესულია იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020	2019
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო	592	578	521
სხვა მარწმუნებელ მომსახურებაზე დანახარჯები	517	491	573
სხვა პროფესიულ მომსახურებაზე დანახარჯები	9	-	-
სულ გასამრჯელო	1,118	1,069	1,094

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ და მისი მეკავშირე კომპანიებისთვის გადახდილ გასამრჯელოებს. 2021 წელს მშობელი კომპანიისა და ჯგუფის შვილობილი კომპანიების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებულები, შეადგენდა 129 ლარს (2020 წ.: 135 ლარი, 2019 წ.: 193 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 452 ლარი (2020 წ.: 67 ლარი, 2019 წ.: 56 ლარი).

(ათას ლარში)

23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	1-ლი სტადია კოლექტიური	მე-2 სტადია კოლექტიური	მე-3 სტადია ინდივიდუალური	მე-3 სტადია კოლექტიური	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	48	-	-	-	-	48
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	66	-	-	-	-	66
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	1,090	-	-	-	-	1,090
ასახვით - სავალდებულო ინსტრუმენტები						
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(6,355)	28,901	6,267	(31,291)	(1,635)	(4,113)
ამორტიზებული ღირებულებით						
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(513)	(204)	(264)	(2,774)	(1,195)	(4,950)
სხვა ფინანსური აქტივები	(2,621)	-	-	-	-	(2,621)
ფინანსური გარანტიები	6,599	53	3,733	(7)	-	10,378
კლიენტების აკრედიტივი	1,543	-	328	-	-	1,871
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(1,137)	(443)	-	-	-	(1,580)
2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(1,280)	28,307	10,064	(34,072)	(2,830)	189

	1-ლი სტადია კოლექტიური	მე-2 სტადია კოლექტიური	მე-3 სტადია ინდივიდუალური	მე-3 სტადია კოლექტიური	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	62	-	-	-	-	62
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(56)	-	-	-	-	(56)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	104	-	-	-	-	104
ასახვით - სავალდებულო ინსტრუმენტები						
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(63,577)	(49,502)	(62,612)	(62,439)	(1,211)	(239,341)
ამორტიზებული ღირებულებით						
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	310	(1,018)	(967)	(6,350)	-	(8,025)
ფინანსური გარანტიები	(4,091)	(33)	(3,091)	-	-	(7,215)
კლიენტების აკრედიტივი	(1,317)	-	(380)	-	-	(1,697)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	158	(69)	-	-	-	89
2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(82,355)	(50,622)	(67,050)	(68,789)	(1,211)	(270,027)

	1-ლი სტადია კოლექტიური	მე-2 სტადია კოლექტიური	მე-3 სტადია ინდივიდუალური	მე-3 სტადია კოლექტიური	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(7)	-	-	-	-	(7)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	424	-	-	-	-	424
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში	129	-	-	-	-	129
ასახვით - სავალდებულო ინსტრუმენტები						
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(4,787)	5,159	72,903	(159,862)	(1,147)	(87,734)
ამორტიზებული ღირებულებით						
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(249)	(32)	228	(832)	-	(885)
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	-	-	-	-	-	-
ფინანსური გარანტიები	(378)	(15)	141	138	-	(114)
კლიენტების აკრედიტივი	(207)	117	(13)	-	-	(103)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	55	13	(50)	-	-	18
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(5,020)	5,242	73,209	(160,556)	(1,147)	(88,272)

(ათას ლარში)

24. წმინდა არარეგულარული მუხლები

	2021	2020	2019
ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის ზარალი*	-	(39,730)	-
კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი**	-	(1,454)	-
დასაქმების შეწყვეტის გამო გადახდილი სარგებელი	-	-	(3,985)
ზარალი შვილობილი კომპანიის გაყიდვის შედეგად	-	-	(224)
სხვა	(610)	(232)	(382)
წმინდა არარეგულარული ხარჯი /ზარალი	(610)	(41,416)	(4,591)

*ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის ზარალი: კოვიდ-19-ის პანდემიის პასუხად ჯგუფმა განახორციელა ინიციატივა, რომელიც გულისხმობდა სამთვლიან საშელავათო პერიოდს თავისი მსესხებლებისთვის, კერძოდ, საშელავათო პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი გადავადდა ან დარიცხვის წრფივი მეთოდით განაწილდა დაფარვის თავდაპირველ გრაფიკზე სესხის ვადის ამოწურვის თარიღამდე (ანუ არ რთული პროცენტი არ დაწესდა) ან, ზოგ შემთხვევაში, სესხის ვადის ამოწურვის თარიღის შემდეგაც (ანუ სესხის დაფარვის ვადა სამი თვით გაგრძელდა). გადახდისგან დროებითი გათავისუფლების მიზანი იყო მომხმარებელთა ფილიალებში მიმოსვლის შემცირება და ქვეყანაში ვირუსის გავრცელებისთვის ხელის შეშლა. კოვიდ-19-ის პანდემიაზე აღნიშნული სწრაფმა სოციალურმა რეაგირებამ შედეგად გამოიღო 39,730 ლარის მოდიფიკაციის დანაკარგები. იმის გათვალისწინებით, რომ ინიციატივას საფუძვლად ედო მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობა და მსგავსი იყო კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯებისა, თავისი მაღალი ხარისხის ანომალიურობითა და არასტანდარტული ხასიათით, ეს მოდიფიკაციის დანაკარგები წარმოდგენილი იქნა ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არარეგულარული ხარჯის მუხლში.

**2020 წელს კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი: კოვიდ-19-თან ბრძოლაში დასახმარებლად ჯგუფმა შეისყიდა და საქართველოს მთავრობას ერთჯერადი შეწირულობის სახით გადასცა ლაბორატორიული ტესტები, რესპირატორული აღჭურვილობა და სხვა.

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

2015 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“. ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECF-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2021 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 80,449 ლარი გამოყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2020 წ.: 21,262 ლარი, 2019 წ.: 51,302 ლარი).

2021 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 20,100 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 46 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 176,218 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 46 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმება.

(ათას ლარში)

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 11 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2021 წლის 11 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 50.12 ლარი ერთ აქციაზე.

2020 წლის იანვარში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 271,460 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 49 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 315,869 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ორწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 49 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად განიხილავს 2020 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 31 იანვარს გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება იყო 56.98 ლარი.

2019 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 344,000 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 33 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 185,670 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 33 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2019 წლის 10 და 20 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 10 და 20 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 56.51 ლარი და 59.04 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

2021 წელს მთავარმა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ხელშეკრულებებს ჯამში საქართველოს ბანკის ჯგუფის 10,000 ჩვეულებრივ აქციაზე. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან ვადას. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 1 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2021 წლის 1 მარტს იყო 45.89 ლარი.

2021 წელს მთავარმა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ხელშეკრულებებს, 2,065 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი გამოყოფილ წილობრივ ინსტრუმენტებზე უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 1 მაისს და 2021 წლის 1 ოქტომბერს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 51.57 და 66.12 ქართული ლარი, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 1 მაისს და 2021 წლის 1 ოქტომბერს უფლების მინიჭების თარიღებამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა და ერთმა აღმასრულებელმა პირმა ხელი მოაწერეს წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ახალ ფიქსირებულ პირობით სამწლიან ხელშეკრულებებს სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 120,000 და 30,000 ჩვეულებრივ აქციაზე. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 39.91 ლარს და 54.61 ლარს.

(ათას ლარში)

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს არსებული წევრების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის ხელშეკრულებები შეიცვალა და ცვლილების შედეგმა შეადგინა „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 33,333 ჩვეულებრივი აქცია. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 23 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2020 წლის 23 დეკემბერს იყო 53.48 ლარი.

2019 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამ და ხუთწლიან ხელშეკრულებებს ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 915,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ და ხუთ თანაბარ ნაწილად სამი და ხუთი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს. ჯგუფის შეფასებით, 2019 წლის 9 იანვარს, 2019 წლის 1 მაისს და 2019 წლის 3 მაისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 52.04 ლარს, 60.57 ლარს და 60.14 ლარს.

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2021 წლის მარტში, 2020 წლის იანვარში და 2019 წლის მარტში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 169,605, 231,914 და 256,436 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთდერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ გამოყოფილ წილობრივ ინსტრუმენტებზე უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 11 მარტს, 2020 წლის 31 იანვარს და 2019 წლის 10 მარტს, შესაბამისად. ჯგუფის შეფასებით, 2021 წლის 11 მარტს, 2020 წლის 31 იანვარს და 2019 წლის 10 მარტს გამოყოფილი აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, იყო 50.12 ლარი, 56.98 ლარი და 56.51 ლარი.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

გადაცემული აქციების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 50.70 ლარი ერთ აქციაზე 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 55.89 ლარი ერთ აქციაზე; 2019 წლის 31 დეკემბერი: 56.92 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი წილობრივი გადახდის ხარჯი 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 44,445 ლარს (2020 წლის 31 დეკემბერი: 54,361 ლარი; 2019 წლის 31 დეკემბერი: 61,272 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“. ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია წილობრივი გადახდების შესახებ:

	2021	2020	2019
გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტების მთლიანი რაოდენობა	415,681	1,002,576	1,701,106
– მათ შორის დირექტორთა საბჭოსთვის	30,100	424,793	1,259,000
საშუალო შეწონილი ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, ერთ აქციაზე (ლარი სრული თანხით)	50.70	55.89	56.92
ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, სულ (ლარი)	21,074	56,031	96,832
წლის განმავლობაში აღიარებული მთლიანი ხარჯი (ლარი)	(44,445)	(54,361)	(61,272)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

2019 წელს ბანკმა დაიწყო რისკის მართვის ახალი სქემის და რისკის დასაშვები დონის სქემის პოლიტიკების დანერგვა, რომლებიც ეყრდნობა საწარმოს რისკის მართვის სამ თავდაცვით მოდელს და ასახავს სებ-ის მიერ შემოღებულ კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. ახალი სქემა და პოლიტიკა სრულად განხორციელდა 2020 წლის ბოლოსთვის. დაცვის სამი მოდელი ხელს უწყობს რისკის მართვის გააზრებას და კონტროლს ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა ორგანოსა და განყოფილების ფუნქცია-მოვალეობების განმარტებით, რათა გაიზარდოს რისკის ეფექტური მართვა და კონტროლი.

სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მომუშავე კომიტეტი:

აუდიტის და კორპორატიული მართვის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობაში, მათ შორის ბანკსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალის ჯგუფის“ (საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ყოფილი საინვესტიციო მიმართულება) ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული ოპერაციების მიმოხილვასა და დამტკიცებაში.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვის სხვა ორგანოები:

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრესული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების ყოველწლიურ აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ჯგუფი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაცია წარმოდგენილი.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ჯგუფის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაქტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაქტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლითაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორატიული სესხების პორტფელისთვის ჯგუფს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ თითოეული მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

		გარე რეიტინგის შეფასება		
		საკრედიტო	Standard & Poor's	
შიდა რეიტინგის აღწერა*	შიდა რეიტინგის შეფასება	ბიურო		
მაღალი შეფასება	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	2-	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	3-		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
Baa3	4-		BBB-	
სტანდარტული შეფასება	Ba1	5+	D1	BB+
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება	B3	6-	E1	B-
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	7-		CCC-
	Ca			CC
				C

* სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან დაკავშირებული.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთის გარდა

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	480,889	480,889
სტანდარტული შეფასება	53,892	53,892
დაბალი შეფასება	132	132
რეიტინგის გარეშე	185,311	185,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	720,224	720,224

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	-	-
სტანდარტული შეფასება	1,892,669	1,892,669
დაბალი შეფასება	-	-
რეიტინგის გარეშე	25,601	25,601
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	1,918,270	1,918,270

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,031,369	1,031,369
სტანდარტული შეფასება	1,435,747	1,435,747
დაბალი შეფასება	13,804	13,804
რეიტინგის გარეშე	79,948	79,948
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	2,560,868	2,560,868

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,815,718	11,769	-	-	2,827,487
სტანდარტული შეფასება	1,130,598	166,392	-	-	1,296,990
დაბალი შეფასება	369,056	176,236	-	7,131	552,423
რეიტინგის გარეშე	448,676	20,536	-	-	469,212
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	212,134	10,883	223,017
სხვა	-	-	11,267	-	11,267
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,751,165	67,134	-	2,163	2,820,462
სტანდარტული შეფასება	616,665	84,564	-	4,284	705,513
დაბალი შეფასება	112,440	106,454	-	5,083	223,977
რეიტინგის გარეშე	149,099	1,818	-	-	150,917
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	31,140	3,767	34,907
სხვა	-	-	73,374	12,908	86,282
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მიკრო და მცირე და საშუალო
საწარმოებზე გაცემული.
ამორტიზებული დირეზულებით
შეფასებული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეკმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,733,636	103,160	-	308	1,837,104
სტანდარტული შეფასება	932,109	90,631	-	1,588	1,024,328
დაბალი შეფასება	108,045	69,942	-	561	178,548
რეიტინგის გარეშე	506,359	29,740	11	-	536,110
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	115,794	2,125	117,919
სხვა	-	-	35,694	2,053	37,747
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756

ამორტიზებული დირეზულებით
შეფასებული სამომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეკმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,415,629	23,339	-	858	1,439,826
სტანდარტული შეფასება	758,684	54,826	-	1,640	815,150
დაბალი შეფასება	272,104	135,897	-	2,259	410,260
რეიტინგის გარეშე	189,021	964	267	-	190,252
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	41,757	1,141	42,898
სხვა	-	-	65,618	17,301	82,919
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305

ამორტიზებული დირეზულებით
შეფასებული სალომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეკმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	58,481	295	-	-	58,776
სტანდარტული შეფასება	41,990	2,606	-	-	44,596
დაბალი შეფასება	19,639	7,215	-	-	26,854
რეიტინგის გარეშე	32,677	-	-	-	32,677
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	1,003	-	1,003
სხვა	-	-	1,511	-	1,511
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	152,787	10,116	2,514	-	165,417

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული
მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შემენილი ან შეკმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	8,585	3,221	-	-	11,806
სტანდარტული შეფასება	8,337	2,733	-	-	11,070
დაბალი შეფასება	8,515	5,850	-	-	14,365
რეიტინგის გარეშე	55,737	5,780	-	-	61,517
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	605	-	605
სხვა	-	-	16,007	9,582	25,589
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული
სესხები და ავანსები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
-	-
-	-

დებიტორული დავალიანება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
25,267	25,267
25,267	25,267

სხვა ფინანსური აქტივები

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
53,459	53,459
53,459	53,459

გაცემული ფინანსური და ვალდებულების
შესრულების გარანტიები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

სხვა

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
307,607	24,337	-	331,944
91,528	7,799	-	99,327
58,376	3,334	-	61,710
1,193,179	9	-	1,193,188
-	-	744	744
1,650,690	35,479	744	1,686,913

აკრედიტივები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

სხვა

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
67,925	-	-	67,925
1,743	-	-	1,743
410	-	-	410
1,598	-	-	1,598
-	-	-	-
71,676	-	-	71,676

აუთვისებელი სესხები

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

რეიტინგის გარეშე

დეფოლტის სიტუაციაში

სხვა

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
581,310	1,415	-	582,725
121,376	3,011	-	124,387
12,986	4,561	-	17,547
83,653	240	9	83,902
-	-	909	915
799,325	9,227	923	809,481

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)****ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები სალაროში ნაღდი
ფულის ნაშთის გარდა**

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,077,415	1,077,415
სტანდარტული შეფასება	95,148	95,148
დაბალი შეფასება	87,355	87,355
რეიტინგის გარეშე	270	270
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	1,260,188	1,260,188

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	-	-
სტანდარტული შეფასება	1,986,932	1,986,932
დაბალი შეფასება	-	-
რეიტინგის გარეშე	21,049	21,049
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	2,007,981	2,007,981

**სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო
ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო
ინსტრუმენტები**

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,010,177	1,010,177
სტანდარტული შეფასება	1,384,245	1,384,245
დაბალი შეფასება	11,003	11,003
რეიტინგის გარეშე	107,929	107,929
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	2,513,354	2,513,354

**ამორტიზებული ღირებულებით
შეფასებული კომერციული სესხები**

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,801,002	41,693	-	-	1,842,695
სტანდარტული შეფასება	1,142,255	110,608	-	-	1,252,863
დაბალი შეფასება	361,573	194,295	-	7,402	563,270
რეიტინგის გარეშე	992,053	35,522	-	-	1,027,575
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	236,992	974	237,966
სხვა	-	-	4,829	-	4,829
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

**ამორტიზებული ღირებულებით
შეფასებული იპოთეკური სესხები**

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,521,205	108,883	-	1,283	2,631,371
სტანდარტული შეფასება	534,592	102,058	-	4,390	641,040
დაბალი შეფასება	111,250	101,843	-	4,968	218,061
რეიტინგის გარეშე	120,797	1,431	-	-	122,228
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	110,378	6,056	116,434
სხვა	-	-	58,098	9,152	67,250
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მიკრო და მცირე და საშუალო
საწარმოებზე გაცემული.
ამორტიზებული ღირებულებით
შეფასებული სესხები

	შეძენილი ან შექმნილი				
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,278,947	151,938	-	409	1,431,294
სტანდარტული შეფასება	834,885	135,345	-	309	970,539
დაბალი შეფასება	96,053	86,728	-	1,987	184,768
რეიტინგის გარეშე	439,222	65,394	-	11	504,627
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	144,323	706	145,029
სხვა	-	-	33,148	49	33,197
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

ამორტიზებული ღირებულებით
შეფასებული სამომხმარებლო სესხები

	შეძენილი ან შექმნილი				
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,041,103	31,976	-	412	1,073,491
სტანდარტული შეფასება	514,395	51,890	-	965	567,250
დაბალი შეფასება	150,067	109,522	-	2,388	261,977
რეიტინგის გარეშე	198,617	978	-	-	199,595
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	66,765	1,619	68,384
სხვა	-	-	34,185	3,131	37,316
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

ამორტიზებული ღირებულებით
შეფასებული სალომბარდო სესხები

	შეძენილი ან შექმნილი				
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	31,765	262	-	-	32,027
სტანდარტული შეფასება	42,352	703	-	-	43,055
დაბალი შეფასება	21,929	2,914	-	-	24,843
რეიტინგის გარეშე	1,730	-	-	-	1,730
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	406	-	406
სხვა	-	-	1,323	-	1,323
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	97,776	3,879	1,729	-	103,384

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული
მოთხოვნები

	შეძენილი ან შექმნილი				
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	12,756	7,605	-	-	20,361
სტანდარტული შეფასება	8,673	17,403	-	-	26,076
დაბალი შეფასება	201	12,767	-	-	12,968
რეიტინგის გარეშე	45,716	15,501	-	-	61,217
დეფოლტის სიტუაციაში უმოქმედო	-	-	3,595	-	3,595
სხვა	-	-	15,155	-	15,155
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი	67,346	53,276	18,750	-	139,372

დებიტორული დავალიანება

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
3,447	3,447
3,447	3,447

სხვა ფინანსური აქტივები

რეიტინგის გარეშე

ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
41,149	41,149
41,149	41,149

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაცემული ფინანსური და ვალდებულების
შესრულების გარანტიები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	160,612	7,628	-	168,240
სტანდარტული შეფასება	40,554	7,414	-	47,968
დაბალი შეფასება	39,485	5,250	-	44,735
რეიტინგის გარეშე	1,198,042	6	-	1,198,048
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	31,037	31,037
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,438,693	20,298	31,037	1,490,028

აკრედიტივები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	49,162	-	-	49,162
სტანდარტული შეფასება	10,970	-	-	10,970
დაბალი შეფასება	261	-	-	261
რეიტინგის გარეშე	58,698	-	-	58,698
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	5,940	5,940
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	119,091	-	5,940	125,031

აუთვისებელი სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	450,119	2,683	-	452,802
სტანდარტული შეფასება	62,708	878	-	63,586
დაბალი შეფასება	15,682	14,740	-	30,422
რეიტინგის გარეშე	136,726	799	-	137,525
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	1,198	1,198
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	665,235	19,100	1,198	685,533

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები
სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთის გარდა

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	936,166	936,166
სტანდარტული შეფასება	371,561	371,561
დაბალი შეფასება	174,680	174,680
რეიტინგის გარეშე	2,802	2,802
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,485,209	1,485,209

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	30,957	30,957
სტანდარტული შეფასება	1,570,270	1,570,270
დაბალი შეფასება	-	-
რეიტინგის გარეშე	12,794	12,794
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,614,021	1,614,021

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ
შემოსავალში ასახვით - სავალდებულო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	884,565	884,565
სტანდარტული შეფასება	771,422	771,422
დაბალი შეფასება	11,040	11,040
რეიტინგის გარეშე	95,457	95,457
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,762,484	1,762,484

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული კომერციული სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,639,445	31,717	-	-	1,671,162
სტანდარტული შეფასება	588,780	175,331	-	-	764,111
დაბალი შეფასება	334,032	116,850	-	6,583	457,465
რეიტინგის გარეშე	848,287	25,596	-	-	873,883
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	134,963	-	134,963
უმოქმედო	-	-	26,781	1,078	27,859
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული იპოთეკური სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	2,130,690	52,274	-	731	2,183,695
სტანდარტული შეფასება	481,063	33,680	-	1,968	516,711
დაბალი შეფასება	101,978	73,922	-	3,050	178,950
რეიტინგის გარეშე	51,228	162	-	-	51,390
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	21,005	3,399	24,404
უმოქმედო	-	-	88,408	23,125	111,533
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683

მიკრო და მცირე და საშუალო საწარმოებზე გაცემული, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	1,361,741	13,919	-	-	1,375,660
სტანდარტული შეფასება	645,784	31,867	-	9	677,660
დაბალი შეფასება	91,539	45,411	-	99	137,049
რეიტინგის გარეშე	327,802	21,933	-	-	349,735
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	72,911	950	73,861
უმოქმედო	-	-	45,564	691	46,255
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სამომხმარებლო სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	963,492	11,884	-	471	975,847
სტანდარტული შეფასება	569,722	15,113	-	206	585,041
დაბალი შეფასება	155,999	82,621	-	1,673	240,293
რეიტინგის გარეშე	167,582	540	-	-	168,122
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	25,524	548	26,072
უმოქმედო	-	-	82,890	6,843	89,733
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სალომხმარებლო სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	-	-	-	-	-
სტანდარტული შეფასება	-	-	-	-	-
დაბალი შეფასება	-	-	-	-	-
რეიტინგის გარეშე	80,795	1,114	-	-	81,909
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	101	-	101
უმოქმედო	-	-	3,530	-	3,530
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი	80,795	1,114	3,631	-	85,540

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მაღალი შეფასება	14,679	133	-	-	14,812
სტანდარტული შეფასება	6,450	692	-	-	7,142
დაბალი შეფასება	7,664	233	-	-	7,897
რეიტინგის გარეშე	101,439	11,440	-	-	112,879
დეფოლტის სიტუაციაში	-	-	6,457	-	6,457
უმოქმედო	-	-	10,004	-	10,004
სხვა	-	-	-	-	-
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი	130,232	12,498	16,461	-	159,191

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დებიტორული დავალიანება
რეიტინგის გარეშე
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
2,585	2,585
2,585	2,585

სხვა ფინანსური აქტივები
რეიტინგის გარეშე
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერი

1-ლი სტადია	სულ
45,880	45,880
45,880	45,880

გაცემული ფინანსური და ვალდებულების
შესრულების გარანტიები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
რეიტინგის გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
178,025	-	-	178,025
36,410	6,220	-	42,630
50,215	9,580	-	59,795
1,065,866	499	-	1,066,365
-	-	1,026	1,026
1,330,516	16,299	1,026	1,347,841

აკრედიტივები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
რეიტინგის გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
24,503	-	-	24,503
21,388	-	-	21,388
1,147	-	-	1,147
7,165	-	-	7,165
-	-	612	612
54,203	-	612	54,815

აუთვისებელი სესხები

მაღალი შეფასება
სტანდარტული შეფასება
დაბალი შეფასება
რეიტინგის გარეშე
დეფოლტის სიტუაციაში
სხვა

ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
180,375	201	-	180,576
24,818	372	-	25,190
6,496	3,438	-	9,934
63,960	613	-	64,573
-	-	1,342	1,342
275,649	4,624	1,342	281,615

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგნის ტიპები, რომლებსაც ჯგუფი მიიღებს, მოიცავს უძრავ ქონებას, მოძრავ ქონებას, ასევე ფინანსურ აქტივებს (ანაზრებს, აქციებს და გარანტიებს) და სხვა რეგისტრირებულ გირავნობებს. უზრუნველყოფის საგნის შეფასება და ამუშავება ხდება საყოველთაოდ მიღებული სტანდარტების და უზრუნველყოფის საგნისთვის სპეციფიკური მითითებების თანახმად. ეს ტრანზაქციები სტრუქტურირებულია სამართლებრივად დამტკიცებული სტანდარტული ხელშეკრულებების ქვეშ, სადაც გირაო უზრუნველყოფილია საჯარო რეესტრით, რამდენადაც ეს შესაძლებელია. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნის 76.0%-მდე გადაფასებულია ბოლო ორი წლისთვის (2020 წლის 31 დეკემბერი: 76.2%, 2019 წლის 31 დეკემბერი: 72.9%). რაც შეეხება იპოთეკურ სესხებს, თუ სესხის უზრუნველყოფის საგნის ოფიციალურად დარეგისტრირება ვერ ხერხდება მისი მშენებლობის დასრულებამდე, შესაბამისი სესხი აისახება, როგორც არაუზრუნველყოფილი მიუხედავად იმისა, რომ ის, როგორც წესი, სამშენებლო კომპანიის კორპორატიული გარანტიით არის უზრუნველყოფილი.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით											
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	არაუზრუნ- ველყოფილი	სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან %								400%-ზე მეტ	
		50%-ზე ნაკლები	50%- 80%	80% - 90%	90%- 100%	100%- 200%	200%- 300%	300%- 400%	400%- მეტ		
კომერციული სესხები	5,380,396	688,491	471,008	1,396,633	167,960	341,335	1,193,148	524,524	197,306	399,991	
კომერციული სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	156,237	10,099	5,150	9,606	1,741	6,541	29,788	84,942	3,693	4,677	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.90%	1.47%	1.09%	0.69%	1.04%	1.92%	2.50%	16.19%	1.87%	1.17%	
იპოთეკური სესხები	4,022,058	94,513	715,692	1,556,323	651,029	519,179	440,231	11,085	4,739	29,267	
იპოთეკური სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	33,036	3,957	129	1,345	4,276	6,201	15,029	1,024	102	973	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.82%	4.19%	0.02%	0.09%	0.66%	1.19%	3.41%	9.24%	2.15%	3.32%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,731,756	429,366	725,310	933,874	272,270	328,758	835,894	90,748	34,841	80,695	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	74,441	25,303	753	2,476	1,796	5,425	26,028	4,168	848	7,644	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.99%	5.89%	0.10%	0.27%	0.66%	1.65%	3.11%	4.59%	2.43%	9.47%	
სამომხმარებლო სესხები	2,981,305	1,560,864	443,343	514,287	178,141	143,989	132,295	3,634	731	4,021	
სამომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	136,035	125,946	294	1,845	1,813	2,057	3,527	408	19	126	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	4.56%	8.07%	0.07%	0.36%	1.02%	1.43%	2.67%	11.23%	2.60%	3.13%	
სალომხმარებლო სესხები	165,417	1	4,182	37,427	118,095	4,568	1,128	-	-	16	
სალომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	2,074	2	1	1,807	111	113	28	-	-	12	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.25%	N/A	0.02%	4.83%	0.09%	2.47%	2.48%	n/a	N/A	75.00%	
კლიენტებზე გაცემული ამორტიზებული დირექტულებით, მთლიანი	16,280,932	2,773,235	2,359,535	4,438,544	1,387,495	1,337,829	2,602,696	629,991	237,617	513,990	

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით											
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	არაუზრუნ- ველყოფილი	სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან %								400%-ზე მეტ	
		50%-ზე ნაკლები	50%- 80%	80% - 90%	90%- 100%	100%- 200%	200%- 300%	300%- 400%	400%- მეტ		
კომერციული სესხები	4,929,198	615,858	635,951	1,147,875	114,903	146,474	1,139,855	147,898	318,589	661,795	
კომერციული სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	172,916	15,498	2,847	13,048	5,753	12,625	99,212	9,125	9,058	5,750	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.51%	2.52%	0.45%	1.14%	5.01%	8.62%	8.70%	6.17%	2.84%	0.87%	
იპოთეკური სესხები	3,796,384	90,628	972,294	1,896,005	438,750	200,236	129,234	9,315	2,236	57,686	
იპოთეკური სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	48,607	2,894	244	14,665	11,368	7,109	10,172	432	74	1,649	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.28%	3.19%	0.03%	0.77%	2.59%	3.55%	7.87%	4.64%	3.31%	2.86%	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	3,269,454	353,142	919,623	938,206	264,999	217,848	494,492	38,622	7,581	34,941	
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	102,352	37,919	930	10,465	5,521	12,444	26,189	3,009	1,045	4,830	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.13%	10.74%	0.10%	1.12%	2.08%	5.71%	5.30%	7.79%	13.78%	13.82%	
სამომხმარებლო სესხები	2,208,013	1,118,714	460,494	436,194	90,076	48,783	49,946	1,055	640	2,111	
სამომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	113,801	104,908	592	4,397	2,128	344	1,329	51	11	41	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	5.15%	9.38%	0.13%	1.01%	2.36%	0.71%	2.66%	4.83%	1.72%	1.94%	
სალომხმარებლო სესხები	103,384	-	3,340	23,313	72,392	1,748	2,576	2	-	13	
სალომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	227	-	2	14	145	36	20	-	-	10	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.22%	N/A	0.06%	0.06%	0.20%	2.06%	0.78%	0.00%	N/A	76.92%	
მომხმარებლებზე გაცემული ამორტიზებული დირექტულებით, მთლიანი	14,306,433	2,178,342	2,991,702	4,441,593	981,120	615,089	1,816,103	196,892	329,046	756,546	

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										
სულ მთლიანი საბალანსო ლირებულება	არაუზრუნველყოფილი ელყოფილი	50%-ზე ნაკლები	50%- 80%	80% - 90%	90%- 100%	100%- 200%	200%- 300%	300%- 400%	400%-ზე მეტად	%
კომერციული სესხები	3,929,443	341,826	588,389	866,246	165,358	185,995	676,067	184,026	231,606	689,930
კომერციული სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	90,612	6,865	2,622	307	922	4,160	66,858	859	1,057	6,962
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	2.31%	2.01%	0.45%	0.04%	0.56%	2.24%	9.89%	0.47%	0.46%	1.01%
იპოთეკური სესხები	3,066,683	49,727	766,251	1,599,275	479,140	86,572	66,568	9,160	821	9,169
იპოთეკური სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	9,017	1,436	404	653	931	1,455	3,310	638	15	175
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.29%	2.89%	0.05%	0.04%	0.19%	1.68%	4.97%	6.97%	1.83%	1.91%
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	2,660,220	327,718	750,020	797,114	181,543	156,002	378,363	36,562	12,762	20,136
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	44,545	24,341	1,537	2,040	1,129	1,194	10,531	1,498	938	1,337
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	1.67%	7.43%	0.20%	0.26%	0.62%	0.77%	2.78%	4.10%	7.35%	6.64%
სამომხმარებლო სესხები	2,085,108	1,159,510	387,116	322,747	93,823	46,122	73,502	547	359	1,382
სამომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	72,707	70,809	69	483	350	292	602	79	2	21
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	3.49%	6.11%	0.02%	0.15%	0.37%	0.63%	0.82%	14.44%	0.56%	1.52%
სალომზარდო სესხები	85,540	-	2,810	20,994	52,695	2,701	6,284	1	10	45
სალომზარდო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	253	-	-	6	150	21	32	-	8	36
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვა	0.30%	N/A	0.00%	0.03%	0.28%	0.78%	0.51%	0.00%	80.00%	80.00%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	11,826,994	1,878,781	2,494,586	3,606,376	972,559	477,392	1,200,784	230,296	245,558	720,662

რესტრუქტურულიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

2021 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა შემოსულობა (ზარალი) მოდიფიკაციის შედეგად
კომერციული სესხები	437,979	388
იპოთეკური სესხები	132,638	530
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	243,217	(4,185)
სამომხმარებლო სესხები	271,896	(9,446)
სალომზარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,085,730	(12,713)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,085,730	(12,713)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა შემოსულობა (ზარალი) მოდიფიკაციის შედეგად
კომერციული სესხები	117,119	83
იპოთეკური სესხები	364,619	(34)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	347,449	(3,347)
სამომხმარებლო სესხები	347,562	(4,625)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,176,749	(7,923)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	52,188	(1,172)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,228,937	(9,095)

2019 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე	წმინდა შემოსულობა (ზარალი) მოდიფიკაციის შედეგად
კომერციული სესხები	35,186	(229)
იპოთეკური სესხები	51,776	(1,761)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	77,075	(4,038)
სამომხმარებლო სესხები	33,470	(3,332)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	197,507	(9,360)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	197,507	(9,360)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში (ასეთი სესხები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოვლენილი არ არის):

ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
კომერციული სესხები	19,521	(121)
იპოთეკური სესხები	81,892	(231)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	35,301	(347)
სამომხმარებლო სესხები	25,063	(633)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	161,777	(1,332)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	161,777	(1,332)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
კომერციული სესხები	14,952	(1)
იპოთეკური სესხები	100,079	(444)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	68,748	(1,023)
სამომხმარებლო სესხები	42,408	(1,962)
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	226,187	(3,430)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	717	(3)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	226,904	(3,433)

ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
კომერციული სესხები	-	-
იპოთეკური სესხები	8	-
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	27	-
სამომხმარებლო სესხები	-	-
სალომბარდო სესხები	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	35	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	35	-

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2021			
	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები:				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	812,315	417,228	264,909	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,909,220	-	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,462,826	953,739	147,396	2,563,961
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,335,870	17,750	644,546	15,998,166
ყველა სხვა აქტივი	951,588	178,108	56,998	1,186,694
	20,471,819	1,566,825	1,122,568	23,161,212
ვალდებულებები:				
კლიენტების ანაზრები და თამასუქები	11,219,941	897,834	1,963,663	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,581,588	2,447,879	88,995	4,118,462
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	386,295	1,066,857	7,327	1,460,479
საიჯარო ვალდებულება	82,311	-	2,787	85,098
ყველა სხვა ვალდებულება	305,609	48,919	9,984	364,512
	13,575,744	4,461,489	2,072,756	20,109,989
წმინდა საბალანსო პოზიცია	6,896,075	(2,894,664)	(950,188)	3,051,223

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	2020				2019			
	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო	სულ	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები:								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	775,779	967,820	239,589	1,983,188	1,020,942	841,866	296,397	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,987,539	-	20,042	2,007,581	1,570,497	30,433	12,744	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,408,604	922,077	182,791	2,513,472	792,613	827,974	140,436	1,761,023
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინ. ყველა სხვა აქტივი	13,304,984	10,701	687,841	14,003,526	11,183,417	2,461	580,876	11,766,754
	972,500	243,632	44,407	1,260,539	934,451	35,144	52,972	1,022,567
	18,449,406	2,144,230	1,174,670	21,768,306	15,501,920	1,737,878	1,083,425	18,323,223
ვალდებულებები:								
კლიენტების ანაზრები და თამასუქები	11,262,272	859,206	1,931,001	14,052,479	7,478,013	808,626	1,850,056	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	803,366	2,251,718	69,855	3,124,939	1,850,651	1,759,038	75,232	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	82,893	1,450,598	34,067	1,567,558	72,540	1,998,803	69,438	2,140,781
საიჯარო ვალდებულება	90,783	-	4,418	95,201	89,382	-	5,136	94,518
ყველა სხვა ვალდებულება	176,872	238,725	24,232	439,829	173,315	9,689	5,907	188,911
	12,416,186	4,800,247	2,063,573	19,280,006	9,663,901	4,576,156	2,005,769	16,245,826
წმინდა საბალანსო პოზიცია	6,033,220	(2,656,017)	(888,903)	2,488,300	5,838,019	(2,838,278)	(922,344)	2,077,397

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. ბანკები ვალდებულები არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 124.0%-ს გაუტოლდა (2020 წ.: 138.6%, 2019 წ.: 136.7%).

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 132.5% (2020 წ.: 137.5%, 2019 წ.: 132.5%), რაც საკმაოდ მაღალია სებ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და ახდენს უარყოფით გეპებზე მაქსიმალური ლიმიტის რეგულარულ მონიტორინგს, ბანკის ინდივიდუალურ მთლიან საზედამხედველო კაპიტალთან შედარებით, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქმის შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

ფინანსური ვალდებულებები

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტების ანაბრები და თამასუქები	5,355,862	7,318,350	1,645,710	352,824	14,672,746
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,815,237	535,469	1,752,690	610,949	4,714,345
გამომცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	37,586	244,739	1,437,825	-	1,720,150
საიჯარო ვალდებულება	5,967	16,099	65,185	10,992	98,243
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	3,206	2,972	1,687	-	7,865
სხვა ვალდებულებები	168,613	220	328	18	169,179
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,386,471	8,117,849	4,903,425	974,783	21,382,528

ფინანსური ვალდებულებები

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტების ანაბრები და თამასუქები	6,002,499	6,594,584	1,655,563	353,414	14,606,060
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	978,391	678,058	1,463,692	558,867	3,679,008
გამომცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,025	123,355	1,409,255	345,886	1,951,521
საიჯარო ვალდებულება	6,277	18,823	68,760	21,751	115,611
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	92,554	130,785	24,181	-	247,520
სხვა ვალდებულებები	69,184	2,525	6,656	102	78,467
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,221,930	7,548,130	4,628,107	1,280,020	20,678,187

ფინანსური ვალდებულებები

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტების ანაბრები და თამასუქები	3,927,501	5,347,629	996,836	106,542	10,378,508
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,001,097	516,867	1,153,537	787,759	4,459,260
გამომცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,144	761,606	1,453,124	334,625	2,622,499
საიჯარო ვალდებულება	5,937	16,812	65,650	27,503	115,902
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	4,826	5,823	187	-	10,836
სხვა ვალდებულებები	84,429	2,496	2,845	323	90,093
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	6,096,934	6,651,233	3,672,179	1,256,752	17,677,098

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,010,650	663,865	885,895	17,546	2,577,956
2020 წლის 31 დეკემბერი	857,447	492,386	933,169	27,436	2,310,438
2019 წლის 31 დეკემბერი	504,195	250,739	790,631	145,972	1,691,537

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა გარანტია ან პირობითი ვალდებულება არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში. პირველადი კაპიტალის უვადო თამასუქები წარმოდგენილია „ხუთ წელზე მეტი“ კატეგორიაში, ვინაიდან ხელმძღვანელობა ამ ვადაზე უფრო ადრე მათ დაფარვას არ მოელის.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელებად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძნობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვლებად განაკვეთებზე. 2021 წლის, 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2021	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2021	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2021
ლარი	53	6,733	5,516
ევრო	2	238	-
აშშ დოლარი	5	355	-

ვალუტა	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2021	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2021	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2021
ლარი	53	(6,733)	(5,516)
ევრო	2	(238)	-
აშშ დოლარი	5	(355)	-

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2020	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2020
ვალუტა			
ლარი	15	1,427	1,452
ევრო	2	242	-
აშშ დოლარი	3	13	-

	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2020	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2020	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2020
ვალუტა			
ლარი	15	(1,427)	(1,452)
ევრო	2	(242)	-
აშშ დოლარი	3	(13)	-

	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2019	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2019
ვალუტა			
ლარი	64	4,207	5,806
ევრო	2	168	-
აშშ დოლარი	7	94	-

	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2019	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა 2019	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა 2019
ვალუტა			
ლარი	64	(4,207)	(5,806)
ევრო	2	(168)	-
აშშ დოლარი	7	(94)	-

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის რეალურად მოსალოდნელი მერყეობის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია მოგება-ზარალის ანგარიშში. ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების გავლენა გამოითვლება, როგორც 12 თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

	სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება 2021	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება 2020	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე	სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება 2019	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
ვალუტა						
ევრო	8.6%	209	15.1%	2,527	7.9%	(308)
აშშ დოლარი	6.4%	1,027	13.0%	3,049	6.4%	(2,915)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)*წინასწარ გადახდის რისკი*

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაქტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე.

ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურზაცია) და ითვალისწინებს წინსწრებით გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2021 წლის 31 დეკემბრით, 2020 წლის 31 დეკემბრითა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	<i>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</i>
2021	(52,552)
2020	(40,748)
2019	(40,014)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი.

კიბერთავდასხმების რისკი, ფულის გათეთრების და კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი

საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ბოლო რამდენიმე წელიწადში გაიზარდა და რამდენიმე მსხვილ ორგანიზაციაზე კიბერთავდასხმები განხორციელდა. საბედნიეროდ, ჯგუფის ოპერაციებზე არსებითი გავლენა ამას არ მოუხდენია და ჯგუფიდან მონაცემებს არ გაუჟონავს. ბოლო რამდენიმე წელიწადში ჯგუფმა გააფართოვა თავისი ოპერაციები და ყურადღება გადაიტანა საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების გაციფრულებაზე, შესაბამისად, გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულებიც, მათ შორის თაღლითობაც, თუმცა ამას მნიშვნელოვანი ზარალი არ გამოუწვევია. ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკები, რომელთაგან დასაცავად ბანკს ზომები აქვს მიღებული, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით იზრდება. ბანკს მარეგულირებელი და საზედამხედველო ორგანოები მკაცრ მოთხოვნებს უყენებენ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს იძულების ღონისძიებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა განაპირობოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა ჯგუფის რეპუტაციაზე.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

საოპერაციო გარემო

ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განვითარებული საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ხელს უწყობს ბიზნესრისკების შემცირებას საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

რეგიონის არასტაბილურობა

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული და არ არის მნიშვნელოვნად დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა იგი დამოკიდებულია რეგიონის, კერძოდ, თავისი სავაჭრო პარტნიორების, რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე. რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დამაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და სამხედრო კონფლიქტი, რამაც შეიძლება ჩვენს ბიზნესსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენა მოახდინოს.

ჯგუფი აქტიურად ახდენს რეგიონული და ადგილობრივი ბაზრის პირობების და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგს და აგრეთვე აკვირდება საქართველოს მთავრობის საპასუხო ზომებს. იგი ახდენს სტრესულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეაფასოს გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შეიმუშავებს რეაგირების სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები მართალია, ფინანსური ბაზრის რყევები და გეოპოლიტიკური დამაბულობა უარყოფითად აისახება რეგიონის სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმი და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა, ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ქვეყანას საშუალებას აძლევს, უფრო მედეგი იყოს რეგიონული საგარეო შოკების მიმართ.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

კაპიტალის რისკი

ბანკს აქვს რისკი იმისა, რომ ვერ დააკმაყოფილოს სეზონური მიერ დაწესებულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს. ბანკი, საქართველოს ყველა რეგულირებული ფინანსური დაწესებულების მსგავსად, ვალდებულია დააკმაყოფილოს სეზონური მიერ დაწესებული გარკვეული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები. კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობამ, შესაძლოა, არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე და ხელი შეუშალოს მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევას.

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგრძებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის სქემის ფარგლებში, ჯგუფი მუდმივად ახდენს საბაზრო პირობების მონიტორინგს და ამოწმებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ატარებს სტრუქტურულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეამოწმოს თავისი პოზიცია არასახარბიელო ეკონომიკის, ბაზრის და მარეგულირებელი გარემოს პირობებში. ხელმძღვანელობა და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აკონტროლებს კაპიტალის პოზიციას, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გონივრული მართვა და დროული ღონისძიებები. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 30-ე შენიშვნა.

ახალი რისკები

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ახალი რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი.

ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. კლიმატთან დაკავშირებული რისკი არის ფინანსური ზარალის და/ან ჯგუფის რეპუტაციის შელახვის რისკი უფრო ნახშირბადის უფრო ნაკლები ემისიის გამოწვევით ეკონომიკაზე გადასვლის დაჩქარების შედეგად, ასევე რეალური ფიზიკური ზიანის მატერიალიზება, რაც შეიძლება დადგეს კლიმატის ცვლილების შედეგად მწვავე ან ქრონიკული სტიქიური მოვლენების გამო.

ბანკმა სხვადასხვა სცენარისთვის გაანალიზა, როგორ შეიძლება იმოქმედოს უფრო ნაკლები ემისიის ეკონომიკაზე გადასვლამ და კლიმატის ცვლილებების ფიზიკურმა ეფექტმა ბანკის საკრედიტო, ლიკვიდურობის, კაპიტალის, საბაზრო, საოპერაციო და რეპუტაციის რისკზე მოკლევადიან (ანუ 1-2 წელი) და გრძელვადიან პერსპექტივაში (ანუ 8 წელზე მეტი). კლიმატის ცვლილებამ შეიძლება ბანკზე გავლენა მოახდინოს მის საკრედიტო პორტფელზე ზემოქმედებით. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა ჩაატარა პორტფელის დონეზე წინასწარი ხარისხობრივი ანალიზი ბანკის მთლიანი კორპორატიული და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები პორტფელების სექტორების მიხედვით. ანალიზმა გასაგები გახადა სხვადასხვა სექტორის ჰიპოთეზური რისკები, რომლებშიც ჩვენი კლიენტები საქმიანობენ. მიუხედავად იმისა, რომ როგორც მკაცრმა კლიმატურმა პოლიტიკამ (გარდამავლობის რისკები), ისე კლიმატის უკონტროლო ცვლილებამ (ფიზიკური რისკები) შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლის გადახდისუნარიანობაზე და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე მომავალში, ზოგადად, მიიჩნევა, რომ მომდევნო წლებში რისკი დაბალია ჩვენი კომერციული პორტფელისთვის და სავარაუდოდ არ მოახდენს გავლენას საკრედიტო ზარალის ამჟამინდელ პროგნოზზე. გარდამავლობის და ფიზიკური რისკები საცალო კლიენტებისთვის ჯერ არ შეფასებულა.

საერთო ჯამში, კლიმატის ცვლილების შედეგები თავიანთი ხასიათით უფრო გრძელვადიანი იქნება, თანმდევი განუსაზღვრელობის დონით, და არ მოქმედებს მიმდინარე პერიოდის სააღრიცხვო განსჯასა და შეფასებებზე. ამის გამო ფინანსურ ანგარიშგებაში დამატებითი განმარტებითი შენიშვნები არ არის წარმოდგენილი. კლიმატთან დაკავშირებული რისკების პოტენციური გავლენა ექვემდებარება შემდგომ ანალიზს მომავალში.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით, გარდა ნაღდი ფულისა და მოკლევადიანი ანაზღაურებისა, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას:

2021 წლის 31 დეკემბერს	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	231,707	231,707
მიწა	-	-	11,762	11,762
საცხოვრებელი შენობები	-	-	152,167	152,167
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	67,778	67,778
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,242	2,558,611	108	2,563,961
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	135,079	-	135,079
სხვა აქტივები - სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	-	-
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც გაცხადებულია				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,917,939	-	1,917,939
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	15,615,284	15,615,284
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	7,865	-	7,865
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც გაცხადებულია				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	14,056,936	-	14,056,936
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,453,121	665,341	4,118,462
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,316,918	215,791	1,532,709
საიჯარო ვალდებულებები	-	2,787	89,018	91,805

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

2020 წლის 31 დეკემბერს	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	234,835	234,835
მიწა	-	-	10,981	10,981
საცხოვრებელი შენობები	-	-	146,112	146,112
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	77,742	77,742
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,229	2,510,135	108	2,513,472
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	9,154	-	9,154
სხვა აქტივები - სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	-	-
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	2,007,581	-	2,007,581
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	13,707,669	13,707,669
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	247,520	-	247,520
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	14,039,791	-	14,039,791
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,660,021	464,918	3,124,939
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,404,266	222,681	1,626,947
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	102,578	102,578
2019 წლის 31 დეკემბერს	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	228,666	228,666
მიწა	-	-	56,908	56,908
საცხოვრებელი შენობები	-	-	75,328	75,328
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	96,430	96,430
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,316	1,758,312	395	1,761,023
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	34,559	-	34,559
სხვა აქტივები - სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	-	-
აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,613,674	-	1,613,674
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	11,917,877	11,917,877
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	10,836	-	10,836
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებები გაცხადებულია				
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	-	10,137,502	-	10,137,502
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,385,114	299,807	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,782,278	416,787	2,199,065
საიჯარო ვალდებულებები	-	-	95,389	95,389

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელები. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ნაწილი კოტირებული წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებია. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელთა შეფასება ხდება შეფასების სისტემით ან ფასწარმოქმნის მოდელით, შედგება არაკოტირებული კაპიტალის და სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ ბაზარზე არსებულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას საბაზრო ან არასაბაზრო მონაცემები. არადაკვირვებადი მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტიციის ობიექტის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტიციის ობიექტი.

აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე და მესამე დონეში სამართლიანი ღირებულებები ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდის გამოყენებით. მსგავსი საკრედიტო რისკის, ვალუტის და დარჩენილი ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტების მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთები გამოიყენება, როგორც დისკონტირების განაკვეთი შეფასების მოდელში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების მოძრაობა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის ფინანსური აქტივების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება:

	2018 წლის 31 დეკემბერს	2019 წლის 31 დეკემბერს	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვა	2020 წლის 31 დეკემბერს	2021 წლის 31 დეკემბერს
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები					
კაპიტალის ინვესტიციის ფასიანი ქაღალდები	395	395	(287)	108	108

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების მოძრაობა

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე დონეს მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში.

მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე გავლენა, რომლებიც ძირითადი დაშვებების ცვლილებების სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული

ქვემოთ წარმოდგენილი ცხრილი გვიჩვენებს მე-3 დონის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებზე გავლენას გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გამოყენებით:

	გონივრული შესაძლო საბალანსო ალტერნატიული ღირებულება		გონივრული შესაძლო საბალანსო ალტერნატიული ღირებულება		გონივრული შესაძლო საბალანსო ალტერნატიული ღირებულება	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები						
კაპიტალის ინვესტიციის ფასიანი ქაღალდები	108	+/- 16	108	+/- 16	395	+/- 59

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ჯგუფმა განახორციელა მოდელის არადაკვირვებადი მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ჯგუფმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც ჯგუფის აზრით ექცევა რეალურად დასაშვებ ალტერნატივების ფარგლებში. ჯგუფის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების მესამე დონის შეფასებისთვის:

	2020	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები		სხვა	შეწონილი საშუალო	მნიშვნელოვანი ინფორმაცია		შეწონილი საშუალო
			მინ.	მაქს.			მინ.	მაქს.	
საინვესტიციო ქონება	231,707								
მიწა	11,762	საბაზრო მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ფასი	0.001	2.639	0.742 კვ.მ., მიწა	32	360,001	8,162
საცხოვრებელი უძრავი ქონება	152,167	საბაზრო მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ფასი	0.062	3.252	0.983 კვ.მ., შენობა	15	782	186
არასაცხოვრებელი უძრავი ქონება	67,778								
	60,535	საბაზრო მეთოდი	ფასი	34.582	2,190.655	885.635 კვ.მ., მიწა	70	40,000	3,306
						კვ.მ., შენობა	30	7,059	1,543
	6,786	შემოსავლის მეთოდი	1 კვ.მ.-ის იჯარა	0.004	0.051	0.018 კვ.მ., შენობა	103	2,021	685
			დატვირთვის მჩვენებელი	50%	85%	77%			
			ს კვ.მ. მიწის ფასი	0.638	1.379	1.051 კვ.მ., მიწა	209	357	274
	457	დანახარჯების მეთოდი	1 კვ.მ.-ის ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯები	0.763	0.901	0.840 კვ.მ., შენობა	298	320	310

* ამ ცხრილში წარმოდგენილი არადაკვირვებადი მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულია 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, ფულადი სახსრებისა და მოკლევადიანი ანაზღაურების გარდა.

	2021 წლის 31 დეკემბრის		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ან ანაზღაურებაში	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,917,939	-	-
მოთხოვნებზე გაყვანილი სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,998,166	-	-
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	23,432	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	5,419	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	2,558,542	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	2,827
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	132,252
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	-
სულ	17,939,537	2,563,961	135,079
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	4,118,462	-	-
გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	85,098	-	-
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებებში)	52,133	-	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	1,385
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	6,480
სულ	19,797,610	-	7,865
	2020 წლის 31 დეკემბრის		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	-	-
მოთხოვნებზე გაყვანილი სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	-	-
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	1,501	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	3,410	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	2,510,062	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	1,549
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	7,605
სულ	16,012,608	2,513,472	9,154
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,124,939	-	-
გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	95,201	-	-
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებებში)	48,014	-	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	1,102
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	246,418
სულ	18,888,191	-	247,520
	2019 წლის 31 დეკემბრის		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში	სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,613,674	-	-
მოთხოვნებზე გაყვანილი სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	11,766,754	-	-
დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	2,585	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	2,788	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	1,758,235	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	2,566
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	31,993
სულ	13,383,013	1,761,023	34,559
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	10,136,695	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,684,921	-	-
გამოშვებული სავალი ფასიანი ქაღალდები	2,140,781	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	94,518	-	-
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებებში)	39,992	-	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	1,914
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	8,922
სულ	16,096,907	-	10,836

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა**

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, ან ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი ანაზრები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

	საბალანსო ღირებულება 2021	2021 წლის 31 დეკემბრის სამართლიანი ღირებულება 2021	არაღიარებული მოგება/(ზარალი) 2021
ფინანსური აქტივები			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,917,939	1,917,939	-
მოქმადრებელზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,998,166	15,615,284	(382,882)
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,081,438	14,056,936	24,502
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	4,118,462	4,118,462	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	1,532,709	(72,230)
საიჯარო ვალდებულებები	85,098	91,805	(6,707)
მილიანი აუდიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(437,317)

	2020 წლის 31 დეკემბრის			2019 წლის 31 დეკემბრის		
	საბალანსო ღირებულება 2020	სამართლიანი ღირებულება 2020	არაღიარებული მოგება/(ზარალი) 2020	საბალანსო ღირებულება 2019	სამართლიანი ღირებულება 2019	არაღიარებული მოგება/(ზარალი) 2019
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,007,581	2,007,581	-	1,613,674	1,613,674	-
მოქმადრებელზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	14,003,526	13,707,669	(295,857)	11,766,754	11,917,877	151,123
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	14,052,479	14,039,791	12,688	10,136,695	10,137,502	(807)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,124,939	3,124,939	-	3,684,921	3,684,921	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,567,558	1,626,947	(59,389)	2,140,781	2,199,065	(58,284)
საიჯარო ვალდებულებები	95,201	102,578	(7,377)	94,518	95,389	(871)
მილიანი აუდიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(349,935)			91,161

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღირიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას**

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაზრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა და საკრედიტო ბარათებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 26-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

2021 წლის 31 დეკემბერს								
	მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი მოთხოვნები საკრედიტო	1,265,780	228,672	-	-	-	-	-	1,494,452
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,893,732	7,744	7,744	-	-	-	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,157,889	1,282,083	7,083	12,486	12,998	88,776	2,646	2,563,961
სულ	4,320,366	4,564,518	952,610	1,993,966	4,013,591	2,365,691	3,763,776	21,974,518
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და ვალდებულებები საკრედიტო	2,510,537	2,783,739	1,177,931	6,049,579	844,999	448,276	266,377	14,081,438
გამოშვებული სავალი ფასიანი	170,411	1,635,122	147,011	343,720	903,976	509,173	409,049	4,118,462
საიჯარო ვალდებულებები	-	37,429	16,376	169,718	1,014,078	222,878	-	1,460,479
სულ	2,680,948	4,462,283	1,346,914	6,573,054	2,797,073	1,202,498	682,707	19,745,477
წმინდა	1,639,418	102,235	(394,304)	(4,579,088)	1,216,518	1,163,193	3,081,069	2,229,041
აკუმულირებული გეპი	1,639,418	1,741,653	1,347,349	(3,231,739)	(2,015,221)	(852,028)	2,229,041	

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბერს								
	მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი მოთხოვნები საკრედიტო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,464,611	518,577	-	-	-	-	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო	1,987,538	11,464	-	-	-	-	8,579	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	307,266	2,101,411	23,664	10,865	12,030	3,079	55,157	2,513,472
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	-	2,670,945	847,396	1,593,974	3,484,561	2,000,114	3,406,536	14,003,526
სულ	3,759,415	5,302,397	871,060	1,604,839	3,496,591	2,003,193	3,470,272	20,507,767
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და ვალდებულებები საკრედიტო გამოშვებული სავალო ფასიანი საიჯარო ვალდებულებები	2,206,718	3,761,277	1,164,090	5,348,350	967,733	344,506	259,805	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო	196,049	778,656	178,604	480,230	638,374	501,080	351,946	3,124,939
გამოშვებული სავალო ფასიანი	-	72,744	36,482	78,902	1,145,766	46,258	187,406	1,567,558
საიჯარო ვალდებულებები	-	6,190	6,195	11,738	34,413	22,771	13,894	95,201
სულ	2,402,767	4,618,867	1,385,371	5,919,220	2,786,286	914,615	813,051	18,840,177
წმინდა	1,356,648	683,530	(514,311)	(4,314,381)	710,305	1,088,578	2,657,221	1,667,590
აკუმულირებული გეპი	1,356,648	2,040,178	1,525,867	(2,788,514)	(2,078,209)	(989,631)	1,667,590	
2019 წლის 31 დეკემბერს								
	მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი მოთხოვნები საკრედიტო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,538,123	621,082	-	-	-	-	-	2,159,205
მოთხოვნები საკრედიტო	1,570,495	30,670	-	-	-	-	12,509	1,613,674
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	299,241	1,235,464	4,840	4,054	64,495	105,190	47,739	1,761,023
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	-	1,670,752	803,830	1,578,589	3,324,687	1,700,478	2,688,418	11,766,754
სულ	3,407,859	3,557,968	808,670	1,582,643	3,389,182	1,805,668	2,748,666	17,300,656
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტების დეპოზიტები და ვალდებულებები საკრედიტო გამოშვებული სავალო ფასიანი საიჯარო ვალდებულებები	2,130,711	1,765,582	864,681	4,406,612	836,542	85,343	47,224	10,136,695
ვალდებულებები საკრედიტო	263,975	1,731,425	122,857	355,504	472,232	388,883	350,045	3,684,921
გამოშვებული სავალო ფასიანი	-	72,093	638,293	87,636	300,008	879,167	163,584	2,140,781
საიჯარო ვალდებულებები	-	5,879	5,687	10,471	33,555	21,438	17,488	94,518
სულ	2,394,686	3,574,979	1,631,518	4,860,223	1,642,337	1,374,831	578,341	16,056,915
წმინდა	1,013,173	(17,011)	(822,848)	(3,277,580)	1,746,845	430,837	2,170,325	1,243,741
აკუმულირებული გეპი	1,013,173	996,162	173,314	(3,104,266)	(1,357,421)	(926,584)	1,243,741	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბანკზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. სეპ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი ნასესხები სახსრების გადაფარვის შესაბამისობაში მოსაყვანად მის უზრუნველსაყოფად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებთან, ეს ფასიანი ქაღალდები შევიდა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. იმის გათვალისწინებით, რომ საკრედიტო ბარათებს არ აქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადები, ზემოაღნიშნული განაწილება კატეგორიებად ხდება დაფარვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით.

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაბრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- გაცემული სესხები;
- შემოსავალი ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაზრები და თამასუქები შეადგენდა 14,081,438 ლარს (2020 წ.: 14,052,479 ლარი, 2019 წ.: 10,136,695 ლარი) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 70%-ს (2020 წ.: 73%, 2019 წ.: 62%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 4,118,462 ლარს (2020 წ.: 3,124,939 ლარი, 2019 წ.: 3,684,921 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 20%-ია (2020 წ.: 16%, 2019 წ.: 23%). 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 1,460,479 ლარს (2020 წ.: 1,567,558 ლარი, 2019 წ.: 2,140,781 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 7%-ს (2020 წ.: 8%, 2019 წ.: 13%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა იმ მიმდინარე ანგარიშებისა, რომლებიც შესულია ერთ წლამდე ვადიან კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება უფრო ხანგრძლივი პერიოდით გაგრძელდეს:

2021 წლის 31 დეკემბრის			
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი მოთხოვნები საკრედიტო საინვესტიციო ფასიანი მომხმარებლებზე გაცემული დებიტორული დავალიანება და გადახდილი ავანსები	1,494,452	-	1,494,452
სასაქონლო-მატერიალური აქტივის გამოყენების უფლება	1,909,220	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ქონება	2,459,541	104,420	2,563,961
მომხმარებლებზე გაცემული დებიტორული დავალიანება და გადახდილი ავანსები	5,968,247	10,029,919	15,998,166
სასაქონლო-მატერიალური აქტივის გამოყენების უფლება	23,432	-	23,432
საინვესტიციო ქონება	56,558	1,602	58,160
სასაქონლო-მატერიალური აქტივის გამოყენების უფლება	6,243	-	6,243
საინვესტიციო ქონება	-	77,676	77,676
პირითადი საშუალებები	-	231,707	231,707
გუდვილი	-	343,025	343,025
არამატერიალური აქტივები	-	33,453	33,453
მოგების გადასახადი აქტივები	-	124,775	124,775
სხვა აქტივები	109	183	292
სხვა აქტივები	230,592	10,608	241,200
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	46,731	-	46,731
სულ აქტივები	12,195,125	10,966,087	23,161,212
კლიენტების დეპოზიტები და ვალდებულებები საკრედიტო გამოშვებული სავალო ფასიანი საიჯარო ვალდებულებები	12,521,786	1,559,652	14,081,438
დარიცხვები და გადავადებული მოგების გადასახადის სხვა ვალდებულებები	2,296,264	1,822,198	4,118,462
სხვა ვალდებულებები	223,523	1,236,956	1,460,479
საიჯარო ვალდებულებები	21,626	63,472	85,098
დარიცხვები და გადავადებული მოგების გადასახადის სხვა ვალდებულებები	56,129	20,471	76,600
სხვა ვალდებულებები	85,270	25,598	110,868
სულ ვალდებულებები	15,380,363	4,729,626	20,109,989
წმინდა	(3,185,238)	6,236,461	3,051,223

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2020 წლის 31 დეკემბერს			2019 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი მოთხოვნები საკრედიტო საინვესტიციო ფასიანი მომხმარებლებზე გაცემული დებიტორული დავალიანება და დებიტორული დავალიანება და სასაქონლო-მატერიალური	1,983,188	-	1,983,188	2,159,205	-	2,159,205
აქტივის გამოყენების უფლება	1,999,002	8,579	2,007,581	1,601,165	12,509	1,613,674
საინვესტიციო ქონება	2,443,206	70,266	2,513,472	1,543,599	217,424	1,761,023
მომხმარებლებზე გაცემული დებიტორული დავალიანება და დებიტორული დავალიანება და სასაქონლო-მატერიალური	5,112,315	8,891,211	14,003,526	4,053,171	7,713,583	11,766,754
აქტივის გამოყენების უფლება	1,501	-	1,501	2,585	-	2,585
საინვესტიციო ქონება	42,510	1,128	43,638	37,141	13,976	51,117
სასაქონლო-მატერიალური	5,995	-	5,995	5,983	-	5,983
აქტივის გამოყენების უფლება	-	82,804	82,804	-	95,990	95,990
საინვესტიციო ქონება	-	234,835	234,835	-	228,666	228,666
ძირითადი საშუალებები	-	346,867	346,867	-	339,726	339,726
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	110,361	110,361	-	95,471	95,471
მოგების გადასახადი აქტივები	21,841	192	22,033	75	207	282
სხვა აქტივები	285,165	31,239	316,404	120,061	12,949	133,010
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	62,648	-	62,648	36,284	-	36,284
სულ აქტივები	11,957,371	9,810,935	21,768,306	9,559,269	8,763,954	18,323,223
კლიენტების დეპოზიტები და ვალდებულებები საკრედიტო გამოშვებული სავალო ფასიანი საიჯარო ვალდებულებები	12,480,435	1,572,044	14,052,479	9,167,586	969,109	10,136,695
დარიცხვები და გადავადებული	1,633,539	1,491,400	3,124,939	2,473,761	1,211,160	3,684,921
მოგების გადასახადის	188,128	1,379,430	1,567,558	798,022	1,342,759	2,140,781
სხვა ვალდებულებები	24,123	71,078	95,201	22,037	72,481	94,518
დარიცხვები და გადავადებული	42,441	8,967	51,408	39,827	10,237	50,064
მოგების გადასახადის	-	62,434	62,434	1,563	36,355	37,918
სხვა ვალდებულებები	299,964	26,023	325,987	100,929	-	100,929
სულ ვალდებულებები	14,668,630	4,611,376	19,280,006	12,603,725	3,642,101	16,245,826
წმინდა	(2,711,259)	5,199,559	2,488,300	(3,044,456)	5,121,853	2,077,397

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომლებიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

ბანკმა განაახლა დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გამოვლენის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკა და პროცედურები. ბანკის რისკის მართვის სისტემას ყველა დონეზე განიხილავს და ამოწმებს ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი და მარწმუნებელი მომსახურების გარე მომწოდებლები.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2021 წლის 31 დეკემბერს			2020 წლის 31 დეკემბერს			2019 წლის 31 დეკემბერს		
	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა*
1 იანვრის მდგომარეობით	10,701	-	10,646	2,461	1,893	6,718	2,168	407	1,654
დაუფარავი სესხები, მთლიანი									
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	7,127	-	8,944	12,823	-	7,798	675	1,730	6,347
წლის განმავლობაში დაფარული სესხები	-	-	(6,531)	(5,853)	(1,750)	(5,322)	(701)	(380)	(3,500)
სხვა მოძრაობა**	(78)	-	(1,009)	1,270	(143)	1,452	319	136	2,217
31 დეკემბრის მდგომარეობით	17,750	-	12,050	10,701	-	10,646	2,461	1,893	6,718
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	-	(27)	-	-	(9)	-	-	(12)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	17,750	-	12,023	10,701	-	10,637	2,461	1,893	6,706
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	858	-	(644)	413	84	424	147	138	304
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	-	-	-	-	-	(69)	-	-	(30)
ანაზრები 1 იანვრის მდგომარეობით	7,098	69,520	32,619	39,504	50,673	30,475	46,012	32,437	14,472
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები	22,715	100,750	21,490	2,363	20,554	23,211	18,274	29,666	21,222
წლის განმავლობაში დაფარული ანაზრები	-	(27,415)	(32,337)	(34,994)	(2,565)	(19,565)	(24,877)	(9,952)	(14,402)
სხვა მოძრაობა**	-	34,043	9,355	225	858	(1,502)	95	(1,478)	9,183
ანაზრები 31 დეკემბრის	29,813	176,898	31,127	7,098	69,520	32,619	39,504	50,673	30,475
საპროცენტო ხარჯი ანაზრებზე	547	1,669	1,368	(1,777)	(809)	(1,249)	(1,761)	(720)	(1,117)
სავალო ფასიანი ქაღალდები 1	708	737	-	35,264	589	-	-	472	-
პერიოდის განმავლობაში მიღებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	5,746	-	-	708	-	-	35,308	-	-
პერიოდის განმავლობაში დაფარული სხვა მოძრაობა**	-	-	-	(37,298)	-	-	(1,050)	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,746	737	-	708	737	-	35,264	589	-
საპროცენტო ხარჯი გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(163)	-	-	(1,619)	(47)	-	(1,150)	(37)	-
გაცემული პრობითი, ფინანსური და მფრულების გარანტიები	-	-	-	-	-	176	-	-	-

* ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი მოიცავს საქართველოს ბანკის სამთავალსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელობას.

** 2019 წელს სხვა მოძრაობები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანგარიშებში, ძირითადად, უკავშირდება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წევრების შეცვლას.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2021	2020	2019
ხელფასები და სხვა სარგებელი	11,197	9,197	13,041
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია *	24,817	27,188	39,553
სოციალური უზრუნველყოფის დანახარჯები	-	-	-
სულ უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება	36,014	36,385	52,594

* 2019 წელს წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია მოიცავდა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის განკუთვნილ 3,985 ლარს, რაც აისახა არარეგულარულ მუხლებში.

(ათას ლარში)

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი წილობრივი ინსტრუმენტებია (25-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის 20 ადამიანი შედიოდა (2020 წლის 31 დეკემბერი: 20; 2019 წლის 31 დეკემბერი: 22).

30. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერისთვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად. ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრაციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე.

2020 წლის მარტის ბოლოს სებ-მა წარმოადგინა საქართველოს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის განახლებული გეგმა, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოში კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური შედეგების შემსუბუქებას.

განხორციელდა კაპიტალის ადეკვატურობის შემდეგი ინიციატივები:

- კომბინირებული ბუფერი - რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%-იანი მოთხოვნის კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი 0%-მდე შემცირდა.
- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
 - სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის მოთხოვნა 2/3-ით შემცირდა.
 - ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვა, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო; ამის მიუხედავად, დამატებითი სახელობითი კონცენტრაციის ბუფერის და GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვა გადაიდო 2021 წლის მარტის ბოლომდე სებ-ის მითითებით.

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სეზ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)

- საჭიროების შემთხვევაში, პილარ 2-ის ფარგლებში განსაზღვრული დანარჩენი ბუფერების (სახელობითი კონცენტრაციის, სავალუტო საკრედიტო რისკის, წმინდა GRAPE ბუფერები) მოთხოვნების მთლიანად ან ნაწილობრივ გაუქმების საკითხი ღია რჩება.
- ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკებს უფლება აქვთ ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2-ის და კონსერვაციის ბუფერები და ეზღუდებათ კაპიტალის დისტრიბუცია ნებისმიერი ფორმით.

სეზ-ისგან ქართულ ბანკებს დაევალით 2020 წლის პირველ კვარტალში ზოგადი რეზერვების შექმნა ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძველზე, ანუ იმავე საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გამოსათვლელად. რეზერვის კონკრეტულ მოთხოვნის რაოდენობრივი განსაზღვრა ასახავს, სეზ-ის შეფასებით, შესაძლო საკრედიტო ზარალებს საბანკო სისტემის საკრედიტო პორტფელზე მთელი ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში, არსებული ეკონომიკური მოლოდინების გათვალისწინებით. სეზ-ს მიაჩნია, რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტები საკმარისად აღემატება კაპიტალის მოსალოდნელ მინიმალურ მოთხოვნებს, რომ შემდგომ ამ წინასწარი ზოგადი რეზერვის ათვისება და, ამასთანავე, შეინარჩუნოს საკმარისი ბუფერი მინიმალური სავალდებულო კაპიტალის კოეფიციენტების ზემოთ.

შესაბამისად, საქართველოს ბანკმა დააანონსა გამოთავისუფლებული კაპიტალის ბუფერების აღდგენის გეგმა და განაახლა საბანკო სექტორისთვის ბაზელ 3-ის კაპიტალის დამატებითი მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვის გრაფიკი. ამის შედეგად, ბანკის ძლიერი კაპიტალის პოზიციის გათვალისწინებით, იმისათვის, რომ უზრუნველყოს აქციონერებისთვის კაპიტალის განაწილების მოქნილობა, ბანკმა სეზ-ს დაუდასტურა, რომ იგი აღარ იყენებს და არც მოელის, რომ გამოიყენებს პილარ 2-ს ან კონსერვაციის ბუფერებს, რომელთა დათმობა მოხდა 2020 წელს.

2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2021	2020	2019
პირველადი კაპიტალი	2,691,000	1,989,190	1,887,571
მეორადი კაპიტალი	784,800	830,145	616,113
სულ კაპიტალი	3,475,800	2,819,335	2,503,684
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	17,977,949	16,040,094	13,868,169
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	15.0%	12.4%	13.6%
მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	19.3%	17.6%	18.1%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	13.6%	9.2%	12.2%
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	17.7%	13.8%	17.1%

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1998 წლის Basel Capital Accord-ის (ბაზელის შეთანხმება კაპიტალის თაობაზე) მიხედვით

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, რომელიც ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას და გამოთვლილია კაპიტალის შესახებ ბაზელის 1988 წლის შეთანხმების მიხედვით, შემდგომი ცვლილებების, მათ შორის საბაზრო რისკებთან დაკავშირებული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2021 წლის 31 დეკემბრის, 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	2021	2020	2019
პირველადი კაპიტალი	3,004,387	2,377,622	2,051,119
გამოკლებული: გამოქვითვები - გუდვილი	(33,453)	(33,453)	(33,453)
მეორადი კაპიტალი	1,253,467	1,278,661	906,275
გამოკლებული: გამოქვითვები კაპიტალიდან	(10)	(10)	(10)
სულ კაპიტალი	4,224,391	3,622,821	2,923,931
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	19,257,218	15,628,422	15,110,852
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	21.9%	23.2%	19.3%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	15.4%	15.0%	13.4%
მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	8.0%	8.0%	8.0%

31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთი უკრაინაში შეიჭრა. რუსეთ-უკრაინის ომის საპასუხოდ, რუსეთზე დაწესდა საერთაშორისო სანქციები, მათ შორის, დაიბლოკა რამდენიმე წამყვანი რუსული ბანკის წვდომა SWIFT-ის საერთაშორისო გადახდის სისტემაზე. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა ქართულ ფინანსურ სექტორს დაავალა აშშ-ს, გაერთიანებული სამეფოს და ევროკავშირის სანქციების რეჟიმის მოქმედი მოთხოვნების დაკმაყოფილება. რუსეთისთვის დაწესებული სანქციები სწრაფად იცვლება, გავლენას ახდენს რუსეთის ეკონომიკის სტრატეგიულ სექტორებზე და განსაკუთრებით აისახება ფინანსურ სექტორზე. ჯგუფმა უკვე დიდი ხანია, მიიღო ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკა სანქციების შესრულების რისკთან მიმართებით, რომელსაც გულდასმით ადასრულებს.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი ფლობდა ბელარუსში დაფუძნებული კომერციული ბანკის – სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკის“ 99.98%-ს. სანქციებთან დაკავშირებული რისკის მიმართ ჯგუფის ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკის თანახმად, ბელარუსის ეროვნული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ ბელარუსის ეროვნული ბანკის ხელმძღვანელობას დაახურინა ყველა რელევანტური ურთიერთობა სანქცირებულ საწარმოებთან მოქმედი საერთაშორისო და ადგილობრივი კანონების თანახმად. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ბელარუსის ეროვნულ ბანკში თავისი აქტივების პოტენციური გაუფასურების საჭიროებას. 2022 წლის 28 თებერვლისთვის ბელარუსის ეროვნული ბანკის წმინდა აქტივები შეადგენდა 117.8 მილიონ ლარს, რაც არის მაქსიმალური სავარაუდო გაუფასურების ოდენობა.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კორპორატიულ საბანკო სეგმენტში ღვინის მწარმოებელი კლიენტების, ასევე საცალო საბანკო სეგმენტში ინდივიდუალური მსესხებლების კრედიტის მოცულობა, რომლებიც შემოსავლის მნიშვნელოვან ნაწილს რუსეთიდან და უკრაინიდან იღებდნენ, იყო 367.3 მილიონი ლარი და 32.1 მილიონი ლარი, შესაბამისად (მთლიანი კორპორატიული საბანკო პორტფელის 7.0% და მთლიანი საცალო საბანკო მომსახურების პორტფელის 0.3%). ამ კრედიტებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად, იყო 1 მილიონი ლარი და 0.5 მილიონი ლარი.

(ათას ლარში)

31. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები (გაგრძელება)

ამჟამად ბანკს მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკის მოცულობა აქვს რუსული ბანკებისგან. 24 მარტის მდგომარეობით, ჩვენი კრედიტის მოცულობა (სანქციებამდელი პერიოდის საკორესპონდენტო საბანკო ანგარიშებიდან) რუსულ ბანკებთან მიმართებით, რომლებზეც იმოქმედა აშშ-ის, გაერთიანებული სამეფოს და ევროკავშირის სანქციებმა, იყო 0.2 მილიონი ლარი. გარდა ამისა, ჩვენ გვქონდა 2.6 მილიონი ლარის მთლიანი კრედიტის მოცულობა რუსულ ფინანსურ დაწესებულებებთან მიმართებით, რომლებზეც პირდაპირ არ ასახულა სანქციები.

კლიენტთა ანაზრები და იმ დაგროვილი ქონების მართვის კლიენტების სხვა მართვის ქვეშ მყოფი აქტივები, რომლებიც რუსეთის მოქალაქეები არიან, 2022 წლის 11 აპრილისთვის 56 მილიონ ლარს შეადგენდა, რაც დაგროვილი ქონების მართვის სეგმენტის მართვის ქვეშ მყოფი მთლიანი აქტივების 3%-ს შეადგენს.

ბანკს არ განუცდია ანაზრების მნიშვნელოვანი გადინება ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში და შესაბამისობაშია სანქციების რეჟიმების მოთხოვნებთან. ბანკის კაპიტალის, ლიკვიდურობის და დაფინანსების პოზიციები მძლავრი და მინიმალურ სავალდებულო მოთხოვნებზე საკმაოდ მაღალი დარჩა.